

2. Uluslararası

El-Ruha

Sosyal Bilimler Kongresi

9-11 Şubat 2018

Sanlıurfa

ÖZET KİTABI

Editör

Yrd.Doç. Dr. Kaan DİYARBAKIRLIOĞLU

Kaldygul ADILBEROVA

İksad yayınevi

2018

ISBN 978-605-9885-57-7

KONGRE ÖZET KİTABI

II. ULUSLARARASI EL RUHA SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

9-11 Şubat 2018
Şanlıurfa

Editörler

Yrd.Doç. Dr. Kaan DİYARBAKIRLIOĞLU
Kaldygul ADILBEKOVA

Institute Of Economic Development And Social Researches Publications®

(The Licence Number of Publiator: 2014/31220)

TURKEY

TR: +90 342 606 06 75 USA: +1 631 685 0 853

E posta: kongreiksad@gmail.com

www.iksad.org www.iksadkongre.org

Bu kitabın tüm hakları İKSAD'a aittir. İzinsiz kopyalanamaz ve çoğaltılamaz
Kitapta bulunan eserlerin yasal ve etik sorumluluğu yazarlara aittir

Iksad Publications - 2018©

Yayın Tarihi: 15.02.2018

ISBN – 978-605-9885-57-7

KONGRE KÜNYESİ

KONGRENİN ADI

2. ULUSLARARASI EL RUHA SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

KATILIM TÜRÜ

Çağrılı ve Davetli

TARİHİ VE YERİ

9-11 Şubat 2018 – ŞANLIURFA

ORGANİZATÖR

İKSAD- İktisadi Kalkınma ve Sosyal Araştırmalar Derneği

KATILIMCI KURUM

Al Farabi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi
Atlas Ulusal Sosyal Bilimler Dergisi

KONGRE BAŞKANI

Prof. Dr. Salih ÖZTÜRK

DAVETLİ KONUŞMACI

Prof. Dr. Mustafa TALAS

DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

Mustafa Latif EMEK

GENEL KOORDİNATÖR

Kaldygül ADİLBEKOVA

KONGRE DİLİ

Türkçe (tüm lehçeler), Arapça ve İngilizce

Değerli bilim insanları,

2010 yılındaki kuruluşundan itibaren İktisadi Kalkınma ve Sosyal Araştırmalar Derneği, faaliyetlerini 5253 sayılı kanuna uygun olarak 8 yıldır devam ettirmektedir. 28 ülkeden 700'ün üzerinde çok değerli akademisyenlerden oluşan Bilim Kurulumuz, çok sayıda proje, yayın ve kongre gibi bilimsel faaliyetlere danışmanlık hizmeti vermektedir.

İKSAD'a bağlı bir yayınevi, 3'ü Uluslararası olmak üzere 4 hakemli dergi ve çok sayıda hizmet birimleri seçkin çalışmaları bilim dünyası ile buluşturmak üzere çalışmalarını sürdürmektedir.

Geçtiğimiz yıl Japonya'dan Ukrayna'ya kadar çok sayıda ülkede ve Türkiye'de 2 zirve ve 50'nin üzerinde bilimsel toplantı, çalıştay ve kongre düzenleyen İKSAD'ın yurt dışındaki üniversitelerle akademik işbirliği faaliyetleri de devam etmektedir. Her yıl olduğu gibi başarılı yüksek lisans ve doktora öğrencilerine bu yıl da burs desteği devam edecek olan derneğimizin yine geçmiş yıllarda olduğu gibi az gelişmiş bölgelerdeki ilk ve orta öğretim öğrencilerinin eğitim hayatlarına aynı katkılarımız da sürmektedir.

2018 yılı içerisinde 2 Zirve, 17 yurt dışı ve 34 yurt içi çalıştay ve kongre organizasyonunun yanı sıra yurt içinde 6, ikisi uzakdoğuda olmak üzere 5 yurt dışı ve 7 yurt içi proje planlanmaktadır.

2018 yılının ikinci yurt içi kongre faaliyeti olan El Ruha 2.Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi'ne gönderilen 225 çalışma, hakemlerimiz tarafından titizlikle incelenmiş ve 195 seçkin eser kongremize kabul edilmiştir. Nitelikli çalışmaların sunumlarının gerçekleştiği ve oturum çeşitliliği ile zenginleşen kongremiz sonrası yayınladığımız bu özet kitabın içerdiği çok değerli eserlerin bilim dünyasına ilham kaynağı olmasını temenni etmekteyiz.

Kongrenin düzenlenmesinde ve yürütülmesinde mesai kavramı gözetmeksizin çalışan düzenleme kurulu üyelerimize; bilim ve danışma kurulumuzun çok değerli hakemlerine; seçkin eserlerini bizlerle buluşturan katılımcılarımıza; destekleriyle her zaman yanı başımızda olan ve kongremize davetli konuşmacı olarak katılan sayın Prof.Dr. Mustafa TALAS beyefendiye; kongrelerimizin adeta beyni olan İKSAD Başdanışmanı sayın Sefa Salih BİLDİRİCİ beyefendiye; kongreler genel koorinatörümüz sayın Kaldygül ADİLBKOVA ve ekibine; kongrenin düzenlenmesinde emeği geçen herkese ve özellikle misafirperverlikleriyle bizleri kendi memleketimizdeymiş gibi hissettiren Şanlıurfa halkına yürekten teşekkür eder

Saygılar sunarım

Mustafa Latif EMEK
İksad Yönetim Kurulu Başkanı

2. Uluslararası

El-Ruha

Şosyal Bilimleri Kongresi

BİLİM VE DANIŞMA KURULU

2. ULUSLARARASI EL RUHA SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

DR. ABDULHAMİT ŞUAYB	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. A.S. KİSTAUBAYEVA	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ABDULHALİM AYDIN	FIRAT ÜNİVERSİTESİ
DR. ABDİKALIK KUNİM JAN	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ABDİGAPPAR MAVLYANOV	KYRGYZSTAN NATIONAL ÜNİVERSİTESİ
DR. ABDULLAH KIRAN	MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
DR. ADEM ÜZÜMCÜ	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
DR. ADNAN OKTAY	MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
DR. ADİL AKINCI	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET BOZYİĞİT	SIİRT ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET GÜNDÜZ	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMED SALİH ABDULVEHHAB	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET İHSAN KAYA	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET KAYAOĞLU	MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET KULAŞ	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMED LİD	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET MAZLUM	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET ULUSOY	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. AİOMİ KITAGAVA	TOHOKU ÜNİVERSİTESİ
DR. AKİRA HIBIKI	TOHOKU ÜNİVERSİTESİ
DR. AKMARAL S. SYRGAKBAYEVA	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ALİ EROL	EGE ÜNİVERSİTESİ
DR. ALİ RIZA GÜL	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ALİA R. MASALİMOVA	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ALLA A. TIMOFEVA	VLADİVOSTOK DEVLET EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ALMA T. AKAJANOVA	ABAY KAZAK MİLLİ PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. AMANBAY MOLDİBAEV	TARAZ DEVLET PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ANATOLİY LOGİNOV	UKRAYNA ŞEVÇENKO LUGAN MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ARMAĞAN KONAK	MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
DR. ARZU ÖZMERDİVANLI	KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
DR. ARZU TUNCER	HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
DR. ASLI GÜLER	ORDU ÜNİVERSİTESİ
DR. A.S. KIDIRŞAYEV	MAKHAMBET U. BATI KAZAKİSTAN DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. ATIF MUHAMMED EL EKRET	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. ATILA DOĞAN	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. ATILLA YÜCEL	FIRAT ÜNİVERSİTESİ
DR. AYLA KAŞOĞLU	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. AYSLU B. SARSEKENOVA	ORLEU MİLLİ KALKINMA ENSTİTÜSÜ
DR. AYŞE ATAY	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
DR. AYTEN ER	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. AYŞE YANARDAĞ	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
DR. BAHİT KULBAEVA	S.BAYBEŞEV AKTOBE ÜNİVERSİTESİ
DR. BAKİT OSPANOVA	H.AHMET YESEVİ ULUSLARARASI KAZAK-TÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. BARIŞ AYTEKİN	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. BARIŞ YILDIZ	GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
DR. BAZARHAN İMANGALİYEVA	K.ZHUBANOV AKTOBE DEVLET BÖLGE ÜNİVERSİTESİ

DR. BEKİR BULUÇ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. BEKZHAN B. MEYRBAEV	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. BELGİN AYDINTAN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. BERRİN GÜZEL	ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
DR. BENGÜ HIRLAK	KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
DR. B.K.ZAYADAN	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. BİROL YILDIRIM	KASTAMONU ÜNİ
DR. BOTAGUL TURGUNBAEVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. CANAN GAMZE BAL	KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
DR. CANER KARAVİT	MİMAR SİNAN ÜNİVERSİTESİ
DR. CEMAL İNCE	GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
DR. CEMİL ÖRGEV	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
DR. CEYLAN GAZİ UÇKUN	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. CHOLPON TOKTOSUNOVA	RASULBEKOV KIRGIZ EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. CİHAN SEÇİLMİŞ	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. CYNTHIA CORREA	SAO PAULO ÜNİVERSİTESİ
DR. COŞKUN ERDAĞ	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. D.K.TÖLEGENOVA	MAKHAMBET U. BATI KAZAKİSTAN DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. DİNARAKHAN TURSUNALİEVA	RASULBEKOV KIRGIZ EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. DURSUN KÖSE	MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
DR. DZHAKİPBEK A. ALTAEV	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. EBRU GÜHER	OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
DR. EDA DİNERİ	HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
DR. EDİZ GÜRİPEK	GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
DR. ELBEYİ PELİT	AFYONKOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
DR. ELENA BELİK VENIAMINOVNA	VLADİVOSTOK DEVLET EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. EMİN ARSLAN	GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
DR. ENGİN ÇAKIR	ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
DR. ENGİN KANBUR	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
DR. ERDİNÇ ŞAHİNÖZ	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. ERKAN ALSU	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. EŞREF SAVAŞ BAŞCI	HİTİT ÜNİVERSİTESİ
DR. FATİH TÜRKMEN	KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
DR. FATMA FEHİME AYDIN	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. FATMA ÖZTÜRK DAĞABAKAN	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. FETHİ DEMİR	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. FİLİZ METE	BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
DR. FUJİMAKİ HARUYUKI	TOTTORI ÜNİVERSİTESİ
DR. FUNDA BUGAN	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. F. ZİŞAN KARA	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. GEORGE RUDIC	MONTREAL PEDAGOJİ ENSTİTÜSÜ
DR. G.I. ERNAZAROVA	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. GİZEM AKBULUT	GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
DR. GÖKHAN KERSE	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. GÖNÜL ERDEM NAS	BARTIN ÜNİVERSİTESİ
DR. GULMİRA ABDİRASULOVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. GHULAM DASTGEER	PAKİSTAN AIR ÜNİVERSİTESİ

DR. GULŞAT ŞUGAYEVA	DOSMUKHAMEDOV ATYRAU DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. GUZEL SADYKOVA	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
DR. GÜLAY KARAMAN	BARTIN ÜNİVERSİTESİ
DR. GÜLCAN AVŞİN GÜNEŞ	BARTIN ÜNİVERSİTESİ
DR. HACER ARSLAN KALAY	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. HACER MUTLU DANACI	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
DR. HACI YUNUS TAŞ	YALOVA ÜNİVERSİTESİ
DR. HASAN COŞKUN	GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
DR. HASAN TUTAR	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
DR. HARUN DEMİRKAYA	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. HAKAN CANDAN	KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
DR. HAKAN EVİN	ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ
DR. HALE ALAN	BAYBURT ÜNİVERSİTESİ
DR. HALİL AKMEŞE	NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
DR. HANİFİ MURAT MUTLU	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. HATİCE KADIOĞLU ATEŞ	İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
DR. HATİCE NUR GERMİR	MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
DR. HAYRİYE IŞIK	NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ
DR. HEDİYE ŞİRİN AK	ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
DR. HİMMET KARADAL	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. HİKMETULLAH ERTAŞ	NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
DR. HİROSHİ NAKAHARA	SAPPARO CITY ÜNİVERSİTESİ
DR. H.KÂMİL BİÇİCİ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. HÜSEYİN ÇETİN	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
DR. HÜSEYİN KOTAMAN	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. HÜSEYİN YAŞAR	SIİRT ÜNİVERSİTESİ
DR. İBRAHİM BOZACI	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. İBRAHİM KILIÇ	AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
DR. İBRAHİM TÜRKERİ	GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. İBRAHİM TÜRKOĞLU	FIRAT ÜNİVERSİTESİ
DR. İLKE BEZEN TOZKOPARAN	FIRAT ÜNİVERSİTESİ
DR. İLKER YAKIN	MERSİN ÜNİVERSİTESİ
DR. İLYAS AKHİSAR	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. İLYAS ERPAY	SIİRT ÜNİVERSİTESİ
DR. İRFAN KALAYCI	İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
DR. İSA ÇELİK	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. İSAEVNA URKİMBAEVA	ABILAY HAN ULUSLARARASI İLİŞKİLER ÜNİVERSİTESİ
DR. İSMAİL GÜMÜŞ	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
DR. İSMAİL GÜNEŞ	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. İSMAİL SEKİ	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
DR. JUN NAGAYASU	TOHOKU ÜNİVERSİTESİ
DR. K.A.TLEUBERGENOVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. KADRİ KURAM	BARTIN ÜNİVERSİTESİ
DR. KADİR ÖZTAŞ	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
DR. KALEMKAS KALİBAEVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. KARLİGASH BAYTANASOVA	AL - FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. KELES NURMAŞULI JAYLIBAY	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ

DR. KEMAL EROL	YÜZÜNCÜ YILÜNİVERSİTESİ
DR. KENJEHAN MEDEUBAEVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. KENAN İLARSLAN	AFYON KOCATEPEÜNİVERSİTESİ
DR. KENES JUSUPOV	M. TINIŞBAYEV KAZAK ARAÇ VE İLETİŞİM AKADEMİSİ
DR. KULAŞ MAMİROVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. LATKİN A. PAVLOVIC	VLADİVOSTOK DEVLET EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MALİK YILMAZ	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. MAHABBAT OSPANBAEVA	TARAZ DEVLET PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MAHA HAMDAN ALANAZİ	RİYAD KRAL ABDÜLAZİZ TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ
DR. MAHBUB UL ALAM	BANGLADESH İSLAMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MAİRA ESİMBOLOVA	KAZAKİSTAN NARKHOZ ÜNİVERSİTESİ
DR. MAİRA MURZAHMEDOVA	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MERİNA B. VLADIMIROVNA	VLADİVOSTOK DEVLET EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MAVLYANOV ABDİGAPPAR	KIRGIZİSTAN ELARALIK ÜNİVERSİTESİ
DR. MASAYA SAITO	SAPPARO CİTY ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET AKSARAYLI	DOKUZ EYLÜLÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET ALİ TÜRKMENOĞLU	MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET AVCI	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET BURHANETTİN COŞKUN	OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET DİKKAYA	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET EMİN USTA	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET GÜLLÜ	GAZİOSMANPAŞA
DR. MEHMET SAİT ŞAHİNALP	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET SALİH MERCAN	BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET OKUR	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET RECEP TAŞ	YÜZÜNCÜ YILÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET TUNÇER	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET YÜCENURŞEN	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. MELTEM KESKİN KÖYLÜ	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. METİN KOPAR	ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MİCHİO SUZUKI	TOHOKU ÜNİVERSİTESİ
DR. MİNE ERSEVİNÇ	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
DR. MİRAÇ EREN	ONDOKUZ MAYISÜNİVERSİTESİ
DR. MUHAMMED ASIF YOLDAŞ	AVRASYA ÜNİVERSİTESİ
DR. MUHAMMAD ISMAEEL RAMAY	BAHRİA ÜNİVERSİTESİ
DR. MUHSİN HALİS	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MURAT BAHADIR	ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. MURAT DİLMAÇ	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. MURAT KARAHAN	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. MURAT YILMAZ	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. MURAT YILMAZ	VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. MURATHAN KEHA	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA AKMAN	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA ÇAKIR	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA ÇAĞLAYANDERELİ	MERSİN ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA KARAAĞAÇLI	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA METE	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ

DR. MUSTAFA ŐIT	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA TALAS	NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
DR. MUTLU ÖZGEN	T.C. BAŐBAKANLIK VAKIFLAR GENEMÜDÜRLÜĞÜ
DR. NADEJDA HAN	E.A. BUKETOV KARAGANDA DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. NECATİ DEMİR	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. N. GAMZE ILICAK	İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
DR. NİHAN BİRİNCİOĞLU	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. NOBUAKİ TAKEDA	SAPPARO CİTY ÜNİVERSİTESİ
DR. N.N. KERMANOVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOĞİ ÜNİVERSİTESİ
DR. NURAN AKŐİT AŞIK	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
DR. NURHAN PAPATYA	SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
DR. NURETTİN BELTEKİN	MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
DR. NURAY PAMUK ÖZTÜRK	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DR. NURİ KAVAK	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. OKTAY AKTÜRK	AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. OSMAN KUBİLAY GÜL	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
DR. OZAN DENİZ YALÇINKAYA	DİCLE ÜNİVERSİTESİ
DR. ÖMER ÇAKIN	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
DR.ÖMER OKAN FETTAHLİOĞLU	KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
DR. ÖZLEM GÜZEL	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
DR. ÖMER METİN	ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
DR. ÖMER UĞUR	GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
DR. P.S. PANKOV	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOĞİ ÜNİVERSİTESİ
DR. RAHMİ YÜCEL	ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
DR. RÖVŐEN MEMMEDOV	SUMGAYIT DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. RAMAZAN KHALİFE	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. RUSTEM KOZBAGAROV	M. TINİŐBAYEV KAZAK ARAÇ VE İLETİŞİM AKADEMİŐİ
DR. RÜŐTÜ YAYAR	GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
DR. RYO YAMADA	SAPPARO CİTY ÜNİVERSİTESİ
DR. SABİNA ABİD	ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
DR. SADETTİN PAKSOY	KİLİŐ 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
DR. SUSİN HASENEYN EL-HUDHUDİ	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. SALİH YEŞİL	KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
DR. SARASH KONYRBAEVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOĞİ ÜNİVERSİTESİ
DR. SEDAT CERECİ	MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
DR. SELAHATTİN AVŐAROĐLU	NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
DR. SELAHATTİN KAYNAK	19 MAYIS ÜNİVERSİTESİ
DR. SELÇUK BURAK HAŐILOĐU	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. SELİN SERT SÜTÇÜ	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
DR. SERKAN ÇALIŐKAN	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. SEVCAN YILDIZ	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
DR. SİBEL BAYRAM	DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
DR. SİBEL MEHTER AYKIN	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
DR. SİNAN GERÇEK	ERCİYES ÜNİVERSİTESİ
DR. SHİGEKO KAMISHIMA	SAPPARO CİTY ÜNİVERSİTESİ
DR. SUAT KOLUKIRIK	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
DR. ŐABAN ÇETİN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ

DR. ŞAFAK KAYPAK	MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
DR. ŞARA MAJITAYEVA	E.A. BUKETOV KARAGANDA DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. ŞAYAN ULUSAN	MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
DR. ŞEFİK ÖZDEMİR	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. ŞİRİN ŞENGEL	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. TAKASHİ HASUNI	SAPPARO CİTY ÜNİVERSİTESİ
DR. T. M. ABDULFETTAH MUHAMMED	VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. TANSU HİLMİ HAÇER	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR. TSENDİN BATTULGA	MOĞOLİSTAN DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. T.O. ABİSEVA	KAZAKH STATE WOMEN'S TEACHER TRAINING UNIVERSITY
DR. TUGHRAL YAMIN	PAKİSTAN NATIONAL UNIVERSITY OF SCIENCE
DR. TÜRKMEN TAŞER AKBAŞ	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. UĞUR KURTARAN	KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
DR. ULBOSIN KIYAKBAEVA	ABAY KAZAK MİLLİ PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. USAM FARUK İMAM	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. ÜMMÜGÜLSÜM CANDEĞER	T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
DR. ÜMRAN TÜRKYILMAZ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. VELİ URHAN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. VECİHİ SÖNMEZ	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. VERA ABRAMENKOVA	RUSYA AİLE VE EĞİTİM ÇALIŞMALARİ ENSTİTÜSÜ
DR. VEYSEL BOZKURT	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
DR. VEYSEL ÇAKMAK	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. VEYSİ GÜNAL	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. VLADEMİR VISLIVİY	UKRAYNA MİLLİ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. WAKAKO SADAHIRO	SAPPARO CİTY ÜNİVERSİTESİ
DR. WALİ RAHMAN	SARHAD ÜNİVERSİTY OF SCIENCE & INFORMATION
DR. YANG ZİTONG	WUHAN ÜNİVERSİTESİ
DR. YASEMİN ERTEK MORKOÇ	MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
DR. YASİN ÇAKİREL	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. YASİN DÖNMEZ	KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
DR. YASSER ALİ MUHAMMED ALİ	VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. YAVUZ SELİM DÜĞER	DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
DR. YOSHİO KANAZAKİ	TOHOKU ÜNİVERSİTY
DR. YUNUS EMRE TANSÜ	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. YÜCEL GELİŞLİ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ZEKERİYA NAS	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. ZİA UR REHMAN	A/P NATIONAL DEFENCE ÜNİVERSİTY
DR. ZEYNEP KARAÇOR	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
DR. ZUHAL ÖNEZ ÇETİN	UŞAK ÜNİVERSİTESİ
DR. ZÜBEYİR BAĞCI	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. ZÜLEYHA YILMAZ	ORDU ÜNİVERSİTESİ

FOTOĞRAF GALERİSİ

Sayın Prof.Dr. Mustafa TALAS beyin açılış konuşması

Sayın Prof.Dr. Ali EROL beyin sunumundan bir kare

1 Nolu Salon oturumundan bir kare

Oturum sonrası hatıra fotoğrafı

Yrd.Doç.Dr. Mehmet Zahit BİLİR beyin sunumundan bir kare

Oturum sonrası sayın Evrim KABUKÇU hanımefendiye sertifikasının teslimi

Kongrenin tüm fotoğraflarına facebook sayfamıza üye olarak ulaşabilirsiniz. İKSAD Kongre topluluğu
<https://www.facebook.com/groups/518107318534159/?fref=nf>

Kongrenin son günü yemekli sıra gecesi eğlencesinden bir kare

Değerli katılımcılarımıza yönelik Halfetiye düzenlediğimiz gezideki tekne turundan bir kare

Kongrenin tüm fotoğraflarına facebook sayfamıza üye olarak ulaşabilirsiniz. İKSAD Kongre topluluğu
<https://www.facebook.com/groups/518107318534159/?fref=nf>

EL-RUHA II. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ PROGRAMI

9-11 Şubat

9-11 ŞUBAT 2018

SUNUM KURALLARI

1. HER BİR SUNUM SÜRESİ 10 DK.'DIR.
2. SUNUMALARIN YÖNETİLMESİ
SUNUM SIRALAMASI
EK SÜRE VERİLMESİ
KAHVE ARALARI VE
3. OTURUMLARIN İŞLEYİŞİNE YÖNELİK DİĞER TÜM KARARLAR **OTURUM BAŞKANININ** UHDESİNDEDİR
KATILIM BELGELERİ HER OTURUMUN SONUNDA, OTURUM BAŞKANI TARAFINDAN VERİLECEKTİR
4. SIRA GEÇESİ VE HALFETİ İÇİN WEB SİTEMİZ ÜZERİNDEN KAYIT YAPTIRMANIZ GEREKMEKTEDİR

9 ŞUBAT 2018

KAYITLAR VE SUNUMLAR: 13:30- 17:30

SALON: I. Oturum Başkanı: Doç. Dr. Veysi GÜNAL

<p>Öğr. Gör. Dr. Evrim KABUKCU MODANIN POLİTİK BİRARAÇ OLARAK ROLÜ: ABD SEÇİM REFORMU ÖRNEĞİ</p>	<p>Yrd. Doç. Dr. Mehmet Zahit BİLİR BİTKİSEL BOYALARLA TEKSTİL BASKI TASARIMI</p>	<p>Yrd. Doç. Dr. Mehmet AKBIYIK Arş. Gör. Mehmet ÖZCANLI Yrd. Doç. Dr. Ahmet Serdar AYTAÇ Yrd. Doç. Dr. Hürşit YETMEN İPEK YOLUNUN ŞANLIURFA İNANÇ TURİZMİNE ETKİSİ: ŞEYH MESUD ÖRNEĞİ</p>	<p>Arş. Gör. Yakup TAŞDEMİR VATANDAŞ ODAKLI BÜTÇE SİSTEMİ: ÜLKE DENEYİMLERİ VE TÜRKİYE İÇİN ÖNERİLER</p>	<p>Arş. Gör. Harun AYDIN Meryem AYDIN 1957 SEÇİMLERİ ve AĞRI</p>
<p>Yrd. Doç. Dr. Mehmet Zahit BİLİR TEKSTİL TASARIMINDA YENİ YAKLAŞIMLAR: ELEKTRONİK TEKSTİLLER</p>	<p>Arş. Gör. Yakup TAŞDEMİR TÜRKİYE'DE DEZAVANTAJLI GRUPLARA YÖNELİK SOSYAL BÜTÇE UYGULAMALARI</p>	<p>Öğr. Gör. Dr. Evrim KABUKCU MODA TURİZMİ: İSTANBUL ALIŞVERİŞ FESTİVALİ ÖRNEĞİ</p>	<p>Yrd. Doç. Dr. Abdullah TAŞTEKİN TÜRKİYE'DE KENTLEŞMENİN TARIM TOPRAKLARI ÜZERİNE ETKİSİ</p>	<p>Arş. Gör. Harun AYDIN Meryem AYDIN DEMOKRAT PARTİ AĞRI MİLLETVEKİLİ CELAL YARDIMCI(1950- 1960)</p>
<p>Doç. Dr. Veysi GÜNAL Doç. Dr. M. Sait ŞAHİNALP DOĞUM YERİ BAĞLAMINDA ŞANLIURFA İL NÜFUSUNUN "YEREL" LİĞİNDEKİ DEĞİŞİM (1935-2016)</p>	<p>Doç. Dr. M. Sait ŞAHİNALP Doç. Dr. Veysi GÜNAL SURUÇ İLÇESİNDE KIRSAL VE ŞEHİRSİZ NÜFUSUN GELİŞİMİ</p>	<p>Yrd. Doç. Dr. Ahmet Serdar AYTAÇ Yrd. Doç. Dr. Hürşit YETMEN Yrd. Doç. Dr. Mehmet AKBIYIK Arş. Gör. Mehmet ÖZCANLI HARRAN OVASI'NDA DOLİN OLUŞUMU ÜZERİNDE ETKİLİ OLAN FAKTÖRLER</p>	<p>Yrd. Doç. Dr. Ömer Faruk DEMİRKOL SAĞLIK İŞLETMELEERİNDE MALİYET MUHAŞEBESİ KULLANIM DÜZEYİ : ŞANLIURFA İLİ ÖRNEĞİ</p>	<p>Yrd. Doç. Dr. Ömer Faruk DEMİRKOL İŞ DÜNYASININ MUHAŞEBE EĞİTİMİNDE BEKLENTİLERİ : ŞANLIURFA TİCARET VE SANAYİ ODASI ÖRNEĞİ</p>
<p>Yrd. Doç. Dr. Hürşit YETMEN Yrd. Doç. Dr. Ahmet Serdar AYTAÇ Arş. Gör. Mehmet ÖZCANLI Yrd. Doç. Dr. Mehmet AKBIYIK ŞANLIURFA'DA İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ SİNYALLERİ</p>	<p>Arş. Gör. Mehmet ÖZCANLI Yrd. Doç. Dr. Mehmet AKBIYIK Yrd. Doç. Dr. Hürşit YETMEN Yrd. Doç. Dr. Ahmet Serdar AYTAÇ OSMANIYE ŞEHİRİNDE KASTEN ADAM YARALAMANIN MAHALLE BAZINDA ANALİZİ</p>			

SALON: II. Oturum Başkanı: Prof. Dr. Salih ÖZTÜRK

<p>Arş. Gör. Dr. Haşim BAĞCI TEKNOLOJİK YATIRIMLARDA BİLİŞİM SEKTÖRÜ MÜ İLETİŞİM SEKTÖRÜ MÜ DAHA ÖNEMLİ? MOORA YÖNTEMLİYLE İNCELENMESİ</p>	<p>Yrd. Doç. Dr. Mustafa AKMAN FIRAVUN'UN İMÂNİ KONUSUNDA CELÂLEDDİN ED- DEVVÂNÎ İLE ALİ EL- KÂRÎ ARASINDAKİ POLEMİK</p>	<p>Yrd. Doç. Dr. Baran ARSLAN Doç. Dr. Nihat GÜLTEKİN Yrd. Doç. Dr. Tolga DURSUN KURUMSAL İMAJIN HASTANE TERCİHİNE ETKİSİ: ŞANLIURFA'DA FAALİYET GÖSTEREN ÖZEL HASTANE MÜŞTERİLERİ ÜZERİNE BİR</p>	<p>Yrd. Doç. Dr. Kasım KAYA Prof. Dr. Ferit KÜÇÜK MOBBİNGİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞA ETKİSİ</p>	<p>Yrd. Doç. Dr. Baran ARSLAN Doç. Dr. Nihat GÜLTEKİN Yrd. Doç. Dr. Tolga DURSUN İŞ AHLAKI İLE SOSYAL SORUMLULUK ARASINDAKİ İLİŞKİYİ BELİRLEMEYE YÖNELİK AMPİRİK BİR ÇALIŞMA</p>
<p>Öğr. Gör. İlkay YILDIZ Öğr. Gör. Esra GÜR YEREL GAZETELERDE HABER YAZMA KURALLARININ İHLALİ VE YAZIM YANLIŞLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME (BİNGÖL GAZETESİ ÖZELİNDE BİR İÇERİK ANALİZİ)</p>	<p>Yrd. Doç. Dr. Mustafa AKMAN KOZMİK İNSANLAR / RİCÂL'UL-GAYB İNANCI Arş. Gör. Sedef SÜER Arş. Gör. Özlem Altındağ KUMAŞ İLKOKUL 4. SINIF İNGİLİZCE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ DEĞERLER EĞİTİMİ KAPSAMINDA YENİDEN YAPILANDIRILMASI</p>	<p>Öğr. Gör. Esra GÜR Öğr. Gör. İlkay YILDIZ 5018 SAYILI KAMU MALİ YÖNETİMİ KONTROL KANUNUNA GÖRE BÜTÇENİN UYGULAMA SÜRECİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ</p>	<p>Prof. Dr. Ferit KÜÇÜK Yrd. Doç. Dr. Kasım KAYA İŞ TATMİNİ DÜZEYİNDE ETKİLİ OLAN KİŞİSEL FAKTÖRLER</p>	<p>Dr. Mehibe ŞAHBAZ TÜRK İNANÇ VE DÜŞÜNCE SİSTEMİNDE SEVRİ/SELVİ VE KAYIN AĞACININ YERİ VE ÖNEMİ</p>
<p>Prof. Dr. Salih ÖZTÜRK Yonca ALAŞAHAN Mustafa Latif EMEK ENDÜSTRİ 4.0 - TÜRKİYE DEĞERLENDİRMESİ</p>	<p>Prof. Dr. Salih ÖZTÜRK Yonca ALAŞAHAN Mustafa Latif EMEK ÜLKELERİN TERCİH ETTİĞİ FİNANS ARACI: VARLIK FONU</p>	<p>Doç. Dr. Hüseyin DOĞRAMACIOĞLU ARŞİVLERDE KALAN BİR ESER: ANALARA NASHİHAT</p>	<p>Yrd. Doç. Dr. Mustafa AKMAN KOZMİK İNSANLAR / RİCÂL'UL- GAYB İNANCI</p>	<p>Arş. Gör. Özlem Altındağ KUMAŞ Arş. Gör. Sedef SÜER TÜRKİYE'DE ERKEN ÇOCUKLUK ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ</p>

10.02.2018

KAYIT VE AÇILIŞ: 9:00-9:30

Açılış Konuşması

Prof. Dr. Mustafa TALAS

SALON I. 9:30-13:00, Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ali EROL

Prof. Dr. Ali EROL ŞİİR DİLİ VE ARMONİK YAPI	Yrd. Doç. Dr. İlyas AKMAN ZAZA EDEBİYATINDA GÜNDELİK HAYAT: ÇAKÊTO SIPÎ (BEYAZ CEKET) KİTABI ÖRNEĞİ	Yrd. Doç. Dr. Yılmaz EVAT Okt. Kudret Safa GÜMÜŞ “ŞAİRİN ROMANI”NDA POETİKAYA DAİR FİKİRLER THE IDEAS OF POETICS IN “ŞAİRİN ROMANI”	Arş. Gör. Ersin ÇİLEK MODERN ARAP EDEBİYATINDA YENİ BİR TÜR OLAN KISA KISA (KÜÇÜREK) ÖYKÜ VE ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE KULLANIMINA İLİŞKİN ÖNERİLER	Yrd. Doç. Dr. Tuba DALAR AHMET HAMDİ TANPINAR’IN BURSA’DA ZAMAN ŞİİRİNDE ZAMAN VE MEKÂN ALGISİ
Yrd. Doç. Dr. Yeliz SELVİ HİYERARŞİNİN YAPIBOZUMU: İNSANIN TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİNİN SANATTAKİ TEMSİLLERİ	Dr. Mahmut GİDER BÂKÎ VE FUZULÎ DİVANLARINDA KAPININ ALGILANMA BİÇİMİ	Esrâ ÖZTÜRK MÜGE İPLİKÇİ’NİN HİKÂYELEERİNE YAŞSIYAN KADIN KİMLİĞİ	Arş. Gör. Ersin ÇİLEK SURIYELİ ÖĞRENCİLERİN MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI KAPSAMINDA TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNE ENTEGRASYONU: KAPSAYICI EĞİTİM VE ANADİL SORUNU	Nursel CAMBAZ FİLİBELİ VECDİ’NİN ŞİİRLERİNDE ÇİÇEKLER
Arş. Gör. Ömer Aytaç AYKAÇ Arş. Gör. Nevzat AĞÇAKAYA BİR ÇOCUĞUN GÖZÜNDEN AMERİKÂN KÖLELİCİLİĞİ: MARK TWAIN’İN HUCKLEBERRY FINN’İN MACARALARI’NA BAKIŞ	Dr. Mahmut GİDER KLASİK TÜRK ŞAİRLERİ İÇİN ÖRNEK BİR ŞAHSİYET: HASSAN BİN SABİT	Prof. Dr. Ali EROL EDEBİYATTA MİLLÎ TAVIR BAĞLAMINDA HÜSEYİN CAVİD VE ESERLERİ	Yrd. Doç. Dr. Yılmaz EVAT Okt. Kudret Safa GÜMÜŞ MEHMET ÂKİF İNAN’IN ESERLERİNDE BATI İMGESİ OF THE WEST IMAGE’S WORKS OF MEHMET AKİF İNAN	Yrd. Doç. Dr. Mustafa ÖZTÜRK KLASİK KÜRT EDEBİYATINDA METİN SORUNU VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
Yrd. Doç. Dr. Hasan ÇİFTÇİ Öğr. Gör. Okan ÇOLAK TELEVİZYON VE ÇOCUK: TV’NİN ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ	Yahya AKTU POLİTİK PSİKOLOJİ BAĞLAMINDA “İŞGAL GİRİŞİMİNDEN DİRİLİŞE;15 TEMMUZ’UN ANATOMİSİ” BELGESELİNİN ANALİZİ	Yahya AKTU YAŞLI BİREYLERİN YAŞAM OLGUSUNA YÖNELİK GELİŞTİRDİKLERİ METAFORLAR		

SALON: II. 10:00-12:00 Oturum Başkanı: Yrd. Doç. Dr. Necati DEMİR

Dr. Mehmet ALPTEKİN TÜRK EFSANELERİNDE DEVE	Yrd. Doç. Dr. M. Abdulbasit SEZER Arş. Gör. Dr. Mustafa YİĞİTOĞLU AXEL OLRIK'İN EPİK YASALARI İŞİĞİNDE SEGREK DESTANI	Dr. Mehmet ALPTEKİN TÜRK KÜLTÜRÜNDE ÖLÜMDEN SONRA YAŞAMIN VARLIĞI DÜŞÜNCE VE GAVUR DAĞI TÜRKMEN MASALLARINA YANSIMALARI	Öğr. Gör. Dr. Fahri ÖZTEKE II. DÜNYA SAVAŞI YILLARINDA KAMUSAL ALANA YÖNELİK DİN HİZMETLERİ	Yrd. Doç. Dr. Necati DEMİR UREFA'YA İLİŞKİN TARİHİ BAZI METİNLER ÜZERİNE BİR YORUMLAR
Öğr. Gör. Dr. Fahri ÖZTEKE YAKIN DÖNEM TARİHİMİZDE TÜRK KADININ KIYAFETLE SINAVI	Kübra GÖYMEN Doç. Dr. Sevan YILDIZ BİZANS SANATININ SÜMELA MANASTIRI FRESKLERİNE YANSIMASI	Necdet KARAMAN DİVAN ŞAIRLERİNİN GÖZÜNDEN OSMANLI SULTANLARININ ÖLÜMÜ	Yrd. Doç. Dr. Ebru DAVULCU OSMANLI DEVLETİNDE YAYINLANAN İLK KADIN MİZAH DERGİSİ: LEYLAK	Yrd. Doç. Dr. Necati DEMİR UYGARLIĞIMIZA ÖZGÜ ESTETİK BİLİMİNİN KURAMSAL TEMELLERİNİN OLUŞTURMA ÇABASI

SALON II. 12:00-13:00 Oturum Başkanı: Prof. Dr. Sadettin PAKSOY

Yrd. Doç. Dr. Doğan BOZDOĞAN Doç. Dr. Cuma ÇATALOLUK VERGİ USUL KANUNUNDA YER ALAN "İZAHA DAVET" KURUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ VE ÖNERİLER	Prof. Dr. Sadettin PAKSOY Ferhat ERTÜRK Abdulhadi Ali HAMMADEH TÜRKİYE'DE KAYITDIŞI EKONOMİ İLE BÜYÜME ARASINDAKİ İLİŞKİ (1970-2015 DÖNEMİ)	Doç. Dr. Cuma ÇATALOLUK Yrd. Doç. Dr. Doğan BOZDOĞAN BAZI ÜRÜNLERİN İTHALATINDA TOPLU KONUT FONU TAHSİLİ: TOKİ VERGİSİ	Prof. Dr. Sadettin PAKSOY Ferhat ERTÜRK Abdulhadi Ali HAMMADEH KREDİ DERECELENDİRME KURULUŞLARININ ÖNEMİ VE DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMCILAR ÜZERİNE ETKİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ	Yrd. Doç. Dr. Alirza AĞ STRATEJİK MALİYET YÖNETİMİ AÇISINDAN HEDEF MALİYETLEME İLE KAIZEN MALİYETLEME YÖNTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRMASI
--	--	--	--	--

SALON I. 14:00-16:00 Oturum Başkanı: Doç. Dr. M. Salih MERCAN

Doç. Dr. M. Salih MERCAN İMPARATORLUK YÖNETİMİNDE CUMHURİYET YÖNETİMİNE İSTANBUL	Arş. Gör. Hayrettin PULAT MUSA AKYİĞİTZADE'YE GÖRE AVRUPA MEDENİYETİNİN KÖKENİ	Arş. Gör. Barış ÇAĞIRKAN FARKLI AİDİYETLER ÜZERİNDEN MİLLİYETÇİ ETKİLERİ YENİDEN SAPTAMAK	Tugay SAYDAM ROMA CUMHURİYETİNDE KÖLELİK: SPARTAKÜS ÖRNEĞİ	Okt. Dr. Ayşe ERKMEN MERKEZ SAĞ VE MERKEZ SOL PARTİLERİN İDEOLOJİK ÖZELLİKLERİ
Arş. Gör. Aşlı KÖSEOĞLU YEREL GAZETELERDE EĞİTİM HABERLERİNİN SUNUMU: ERZURUM YEREL GAZETELERİ	Arş. Gör. Barış ÇAĞIRKAN ÇOKKÜLTÜRLÜ TOPLUMLARDA RİSK UNSURU OLARAK KİMLİK VE AİDİYET ALGİSİNİN YENİDEN İNŞASI	Doç. Dr. Selman YAŞAR ATATÜRK'ÜN 1933 ÜNİVERSİTE REFORMU SÜRECİNDE ANKARA DİL VE TARİH-COĞRAFYA FAKÜLTESİNİN KURULUŞ VE GELİŞİMİNDE MÜLTECİ BİLİM ADAMLARI	Arş. Gör. Hayrettin PULAT METİN GAZETESİNİN OSMANLI EKONOMİSİ VE BALKAN ORDULARI	Doç. Dr. M. Salih MERCAN SON SALTANAT'TAN SON HİLAFETE Doç. Dr. Selman YAŞAR BASINDAKİ BİLGİLER İŞİĞİNDE İLK KADIN MİLLETVEKİLLERİMİZDEN NAKIYE ELGÜN VE MECLİSTEKİ ÇALIŞMALARI

SALON II. 14:00-16:00 Oturum Başkanı: Doç. Dr. H. Yunus TAŞ

Yrd. Doç. Dr. Türker ŞİMŞEK Yrd. Doç. Dr. Emre ASLAN Arş. Gör. Dr. Atıla KARKACIER	Doç. Dr. H. Yunus TAŞ Doç. Dr. Selami ÖZCAN Yrd. Doç. Dr. Mahmut KÜÇÜKOĞLU Öğr. Gör. Yahya ÖZDEMİR	Doç. Dr. H. Yunus TAŞ Doç. Dr. Selami ÖZCAN Yrd. Doç. Dr. Mahmut KÜÇÜKOĞLU Öğr. Gör. Mehmet DEMİRDÖĞMEZ	Öğr. Gör. Ali BİRVURAL Öğr. Gör. Mehmet TAMER	Prof. Dr. İsmail BAKAN Buket SEZER Ceylan KARA
TÜRKİYE'DE GENÇ İŞSİZLİK VE TERÖRİZM	TÜRKİYE DE KOSGEB TARAFINDAN VERİLEN GİRİŞİMCİLİK EĞİTİMLERİNE YÖNELİK ELEŞTİREL BİR YAKLAŞIM: İSTANBUL ÜMRANIYE	ORTADOĞU ÜLKELERİNDEN AVRUPA ÜLKELERİNE YAPILAN YASADIŞI GÖÇ VE GÖÇMENLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	GÖÇÜN ŞEHİR EKONOMİSİ ÜZERİNE ETKİSİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME: REYHANLI İLÇESİ	ÖRGÜTSEL ÖĞRENİMİNİN FİRMA PERFORMANSI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: BİR ALAN ARAŞTIRMASI
Murat ALTUNTAŞ	Öğr. Gör. Ali BİRVURAL Öğr. Gör. Mehmet TAMER	Öğr. Gör. Mehmet DEMİRDÖĞMEZ Doç. Dr. H. Yunus TAŞ Doç. Dr. Nihat GÜLTEKİN	Arş. Gör. Dr. Atıla KARKACIER Yrd. Doç. Dr. Emre ASLAN Yrd. Doç. Dr. Türker ŞİMŞEK	Prof. Dr. İsmail BAKAN Buket SEZER Ceylan KARA
TÜRKİYE'YE KESİN DÖNÜŞ YAPMIŞ OLAN TÜRK KÖKENLİ İŞÇİ GÖÇMENLERİN KARŞILAŞTIKLARI ZORLUKLAR	HATAY VE DOĞU AKDENİZ'DE ALTERNATİF ULAŞIM YÖNTEMLERİ	Z KUŞAĞININ E-TİCARET ALGISI VE E-TİCARETİ KULLANMA DURUM ANALİZİ	İÇ DENETİMİN ETKİNLİĞİNE KATKI SAĞLAYAN FAKTÖRLER	ÖRGÜTSEL USTALIK VE REKABET STRATEJİLERİNİN STRATEJİK ESNEKLİK ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: BİR ALAN ARAŞTIRMASI

SALON I. 16:00-18:00 Oturum Başkanı: Doç. Dr. Sevcan YILDIZ

Yrd. Doç. Dr. Kadir ÖZTAŞ	Prof. Dr. Necmettin ELMASTAŞ Doç. Dr. Sedat BENEK	Öğr. Gör. Behlül TOKUR	Yrd. Doç. Dr. Adem EROL Öğr. Gör. Hamdi AYYILDIZ	Doç. Dr. Azize Serap TUNÇER
TURİSTİK ARZ POTANSİYELİ AÇISINDAN TERMAL KAYNAKLAR VE KONYA POTANSİYELİ	ŞEHİRLERİN MEKANSAL GELİŞİMLERİNİN ÇEVRELERİNDEKİ ARAZİDE MEYDANA GETİRDİĞİ DEĞİŞİMLER: ADIYAMAN ŞEHİRİ ÖRNEĞİ	STRESLE BAŞA ÇIKMADA SOSYAL DESTEK KAVRAMI	AHMET FURKAN KALA KAHRAMANMARAŞ İLİNİN ARICILIK POTANSİYELİ VE İLDE GERÇEKLEŞEN ARICILIK FAALİYETLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	MODERN DÖNEMDE TÜRKİYE'DE KENTLEŞME VE YEŞİL ALAN POLİTİKALARI
Öğr. Gör. Hamdi AYYILDIZ Yard. Doç. Dr. Adem EROL Ahmet Furkan KALA	Doç. Dr. Azize Serap TUNÇER	Seden TURAMBERK ÖZERDEN Doç. Dr. Sevcan YILDIZ	Prof. Dr. Necmettin ELMASTAŞ Arş. Gör. İrfan ARIKAN Mahmut ÖNCÜ	Yrd. Doç. Dr. Mustafa Oğuz GÖK
TARLA BİTKİLERİNDE SUNI GÜBRELEME SONUCU OLUŞAN DIŞSALLIK VE PİGOVİAN VERGİ	MODERNİTE VE KENTLEŞMEYLE GELEN TOPLUMSAL DEĞİŞİM	ALTERNATİF TURİZM KAPSAMINDA KARANLIK TURİZM: BARBARLIK MÜZESİ ÖRNEĞİ	COĞRAFI BECERİLERİN KAZANDIRILMASINDA HARİTALARIN YERİ VE ÖNEMİ	LOTUS YAPRAĞI ETKİSİ VE ESİNLENİLMİŞ TEKSTİL TASARIMLARI
				Yrd. Doç. Dr. Mustafa Oğuz GÖK MORPHO KELEBEĞİ VE ESİNLENİLMİŞ TEKSTİL TASARIMLARI

SALON:II. 16:00-18:00 Oturum Başkanı: Yrd. Doç. Dr. Latif PINAR

Burak CORUH Aytuğ Tuğrul ESKİMERGEN YENİ "KIRILGAN BEŞLİ" ÜLKELERİNİN KIRILGANLIK GÖSTERGELERİYLE İNCELENMESİ	Yrd. Doç. Dr. Latif PINAR Hülya DEMİRBAĞ AKILLI GÜÇ	Okt. Mehmet Emre EREN Yrd. Doç. Dr. Mustafa Hakkı AYDOĞDU Öğr. Gör. Ahmet Erhan EREN Yrd. Doç. Dr. Ali Rıza MANGI MEDENİ KANUNDA AİLE KONUTU KAVRAMI, UNSURLARI VE ÖNEMİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	Burak CORUH Aytuğ Tuğrul ESKİMERGEN ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN DIŞA AÇILMA SERÜVENİ ve DIŞ TİCARET ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	Okt. Mehmet Emre EREN Yrd. Doç. Dr. Mustafa Hakkı AYDOĞDU Öğr. Gör. Ahmet Erhan EREN Yrd. Doç. Dr. Ali Rıza MANGI MEDENİ HUKUKTA EVLİLİKLERDE AİLE KONUTU ÜZERİNDE AYNI HAK TANINMASI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME
Arş. Gör. Kaan YİĞENOĞLU İlknur Yeşim DİNÇEL İKTİSADİ STRATEJİ AÇISINDAN ÇİN'İN AFRIKA POLİTİKASI	İlknur Yeşim DİNÇEL Arş. Gör. Kaan YİĞENOĞLU TÜRKİYE'DE BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN REKABET GÜCÜ ANALİZİ	Doç. Dr. Mehmet CİHANÇİĞİR Arş. Gör. Erhan ERGİN Sevim Ezgi EROĞLU İSLAMI FINANS OKURYAZARLIĞININ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÖZELİNDE ALGILANMASINA YÖNELİK BİR DEĞERLENDİRME	Doç. Dr. Mehmet CİHANÇİĞİR Arş. Gör. Erhan ERGİN Sevim Ezgi EROĞLU KOBİLERİN FİNANSMAN SORUNLARINA YÖNELİK SAPTANAN ORTAK VE FARKLI BULGULAR: BİR LİTERATÜR DEĞERLENDİRMESİ	

SALON III 15:00-18:00 Oturum Başkanı: Yrd. Doç. Dr. Ahmet KAYAOĞLU

Arş. Gör. Esmâ YALÇINKAYA CEZA MUHAKEMESİNDE İSTİNAF KANUN YOLUNDA DURUŞMA VE DURUŞMA HAZIRLIĞI DEVRESİNE ÖZGÜ ÖZELLİKLER	Arş. Gör. Derya BULUTTEKİN 7036 SAYILI İŞ MAHKEMELERİ KANUNU'NA MEDENİ USUL HUKUKU BAKIMINDAN GENEL BİR BAKIŞ	Arş. Gör. Derya BULUTTEKİN 6100 SAYILI HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNU KAPSAMINDA DÜZENLENEN HUKUKİ KONULARDA BİLİRKİŞİLİK YASAĞI ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER	Arş. Gör. Dr. M. Burak BULUTTEKİN CEZVEDE KAYNAYAN SÜT TAŞTI: 1838 BALTALIMANI SERBEST TİCARET ANTLAŞMASI İLE BOZULAN OSMANLI İÇ VE DIŞ TİCARET DENGESİ	Yrd. Doç. Dr. İzzettin ULUSOY Doç. Dr. Cemil Serhat AKIN Doç. Dr. Cengiz AYTUN TÜRKİYE'DE DOĞRUDAN YABANCI SERMAYE YATIRIMLARI BİLGİ İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ İLİŞKİSİ	Yrd. Doç. Dr. İzzettin ULUSOY Doç. Dr. Cemil Serhat AKIN Doç. Dr. Cengiz AYTUN DIŞ TİCARET TURİZM VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ	Doç. Dr. Ömer Faruk ALTUNÇ Arş. Gör. Abdulmecit YILDIRIM Arş. Gör. Vedat ALMALI EKONOMİK BÜYÜME SÜRECİNDE KAMU VE ÖZEL SERMAYE STOKUNU ROLÜ
Yrd. Doç. Dr. İzzettin ULUSOY Doç. Dr. Cemil Serhat AKIN Doç. Dr. Cengiz AYTUN TÜRKİYE'DE DOĞRUDAN YABANCI SERMAYE YATIRIMLARI BİLGİ İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ İLİŞKİSİ	Arş. Gör. Dr. M. Burak BULUTTEKİN OSMANLI DEVLETİNDE BİR İKTİSADİ BUHRANLAR DÖNEMİ OLARAK 1873-1878	Doç. Dr. Ömer Faruk ALTUNÇ Arş. Gör. Vedat ALMALI Arş. Gör. Abdulmecit YILDIRIM BÖLGELERARASI GELİŞİMLİK FARKLARININ AZALTILMASINDA KALKINMA AJANSLARININ ROLÜ: ELEŞTİREL BİR YAKLAŞIM	Arş. Gör. Dr. M. Burak BULUTTEKİN CEZVEDE KAYNAYAN SÜT TAŞTI: 1838 BALTALIMANI SERBEST TİCARET ANTLAŞMASI İLE BOZULAN OSMANLI İÇ VE DIŞ TİCARET DENGESİ	Yrd. Doç. Dr. Ahmet KAYAOĞLU MAKRO PAZARLAMAMA PERSPEKTİFİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK	Yrd. Doç. Dr. Ahmet KAYAOĞLU İÇRALIK MALLARIN PAZARLAMASI OLGUSUNUN PAZARLAMAMA TEORİSİ İÇERİNDEKİ YERİ VE BUNA YÖNELİK BİR MODEL ÖNERİSİ	Doç. Dr. Ömer Faruk ALTUNÇ Arş. Gör. Abdulmecit YILDIRIM Arş. Gör. Vedat ALMALI EKONOMİK BÜYÜME SÜRECİNDE KAMU VE ÖZEL SERMAYE STOKUNU ROLÜ

ÖĞLE YEMEĞİ KONFERANSI

SÖYLEŐİ 13:00-14:00

TO EAT OR NOT TO EAT: WHAT YOUR BRAIN TELLS YOU?

YEMEK YA DA YEMEMEK: BEYNİNİZ SİZE NELER DİYOR?

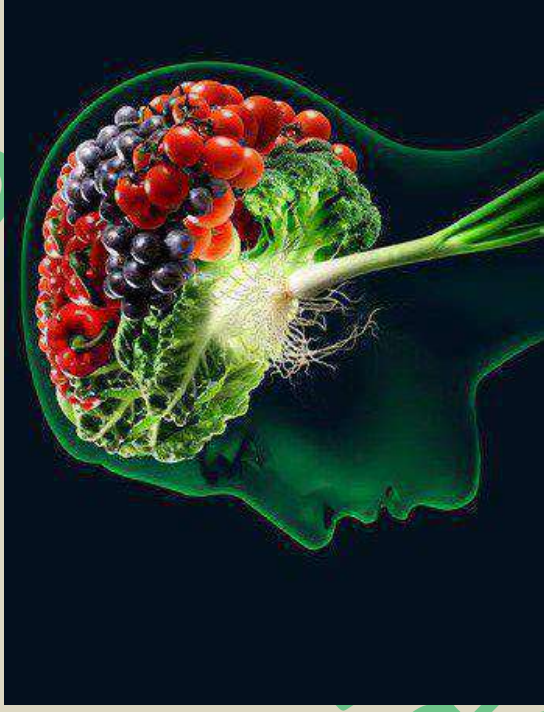
Yrd. Doç. Dr. Deniz ATALAYER

Psychology Department

The Faculty of Arts and Social Sciences

Sabancı University

TÜM KONGRE KATILIMCILARIMIZ DAVETLİDİR

11.02.2018

SALON I. 09:00-13:00 Oturum Başkanı: Prof. Dr. Faruk ARAL

<p>Yrd. Doç. Dr. Yunus ZENGİN Doç. Dr. Erdoğan KAYGIN</p> <p>ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİN TOPLUMSAL CİNSİYET TUTUMLARININ KARIYER SEÇİMİNE ETKİSİ</p>	<p>Mehmet Emin KALGI</p> <p>ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİLERİN TANRI ALGISI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİNİ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ</p>	<p>Arş. Gör. Dr. Yavuz ACUNGİL Yrd. Doç. Dr. Ahmet GÜVEN</p> <p>ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENİM GÖRÜKLERİ KENT İLE İLGİLİ SORUNLARA DUYARLILIKLARI VE FARKINDALIKLARI: GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA</p>	<p>Doç. Dr. Hüseyin KOTAMAN</p> <p>İKİNCİ VE SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÜDÜLENME İÇİN TERCİHLERİ</p>	<p>Yrd. Doç. Dr. Okan SARIGÖZ Öğr. Gör. Zeki ÖZKARTAL Yrd. Doç. Dr. Ahmet DÖNGER</p> <p>ÖĞRETMEN ADAYLARININ MATERYAL KULLANMAYA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ</p>
<p>Yrd. Doç. Dr. Fatih MEHMET CİĞERCİ Yrd. Doç. Dr. Cihad Şentürk</p> <p>SINIF ÖĞRETMENLERİNİN YENİLENEN TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ</p>	<p>Doç. Dr. Hüseyin KOTAMAN</p> <p>ANA-BABALARIN YENİ KABUSU PAYLAŞMAK</p>	<p>Mehmet Emin KALGI</p> <p>ORTA ÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİN DOGMATİK DİNDARLIK ALGISI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ</p>	<p>Yrd. Doç. Dr. Okan SARIGÖZ Öğr. Gör. Zeki ÖZKARTAL Yrd. Doç. Dr. Ahmet DÖNGER</p> <p>FORMASYON EĞİTİMİ ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİNİN KULLANIMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ</p>	<p>Yrd. Doç. Dr. Cihad Şentürk Yrd. Doç. Dr. Fatih MEHMET CİĞERCİ</p> <p>SINIF ÖĞRETMENLERİNİN E-ÖĞRENME STİLLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ</p>
<p>Prof. Dr. Faruk ARAL Dr. Semra Sezen ARAL</p> <p>VETERİNER HEKİM VE HAYVAN (HASTA) SAHİBİ ARASINDA İLETİŞİM</p>	<p>Okt. Tuba KAPLAN</p> <p>B1 SEVİYESİNDE TÜRKÇE ÖĞRENEN YABANCI ÖĞRENCİLERİN SESLİ OKUMA BECERİSİYLE İLGİLİ TESPİTLER</p>	<p>Arş. Gör. Hatice ŞAHİN</p> <p>GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİNDE EĞİTİMDE EŞİTSİZLİK PROBLEMİ</p>	<p>Okt. Tuba KAPLAN</p> <p>OTANTİK YAZMA ÇALIŞMALARININ TÜRKÇE ÖĞRENEN YABANCI ÖĞRENCİLERİN YAZMAYA İLİŞKİN KAYGILARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ</p>	<p>Prof. Dr. Faruk ARAL Dr. Semra Sezen ARAL</p> <p>BOR MESLEK YÜKSEKOKULU VETERİNERLİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİ ARASINDA ANLIK SOZSUZ İLETİŞİM</p>
<p>Doç. Dr. Aykut EKİYOR Şehriban AÇIKALIN</p> <p>HEMŞİRELERİN İŞ YAŞAM KALİTESİ VE ÖRGÜTE BAĞLILIK FAKTÖRLERİNİN TESPİTİ</p>	<p>Doç. Dr. Aykut EKİYOR Şehriban AÇIKALIN</p> <p>SAĞLIK SEKTÖRÜNDE HEMŞİRELERİN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ İLE İŞ YAŞAM KALİTESİ VE ÖRGÜTE BAĞLILIK DURUMLARI FARKLILIK GÖSTERİR Mİ?</p>	<p>Abdullah Cengiz KAYIŞ</p> <p>KAPITALİZMDE METALAŞMA VE YABANCILAŞMANIN MEKÂNSAL İZDÜŞÜMLERİ: ÇİĞ KÖFTE ÖRNEĞİ</p>	<p>Dr. Esra BALLI Arş. Gör. Çiğir SİGEZE Arş. Gör. Salih ÇAM</p> <p>KÜRESELLEŞME VE EKONOMİK BÜYÜME: BDT ÜLKELERİ ÖRNEĞİ</p>	<p>Arş. Gör. Salih ÇAM Dr. Esra BALLI Arş. Gör. Çiğir SİGEZE</p> <p>ENERJİ VERİMLİLİĞİNİN ANALİZİ: RUSYA ÖRNEĞİ</p>

SALON II. 10:00-12:00 Oturum Başkanı: Yrd. Doç. Dr. Ahmet İLHAN

Yrd. Doç. Dr. Fatih GENCER BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI YILLARINDA AMERİKAN MİSYONERLERİNİN URFA VE ÇEVRESİNDEKİ FAALİYETLERİ	Öğr. Gör. Nurray DEMİREL AKGÜL Uzm. Öğr. Necat Çetin GELENEKLİ BİR YAŞAM ÖRNEĞİ - TAHTACI TÜRKMEN GİYSİLERİ ANALİZİ	Halide ÖZBEY UCAK KRİZİ GÖLGESİNDE TÜRKİYE-RUSYA DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ	Yrd. Doç. Dr. Kerem ÖZBEY DEVLETİN SINIRLARINDA YAŞAMAK: TÜRKİYE-GÜRCİSTAN SINIR BÖLGESİ ÖRNEĞİ	Yrd. Doç. Dr. Pakize ÇOBAN KARABULUT KÜRESEL VE BÖLGESEL NÜFUS MÜCADELESİ BAĞLAMINDA WILSON İLKELERİ
Öğr. Gör. İlhan BİLİCİ MEDENİYETLER ÇATIŞMASI VE TERÖRE KARŞI KÜRESEL SAVAŞ	Yrd. Doç. Dr. Ahmet İLHAN POSTMODERNİZİM VE ÖRGÜT KURAMLARI BAĞLAMINDA SOSYAL BİLİMLERİN DOĞASINA İLİŞKİN PARADİGMA TARTIŞMALARI	Arş. Gör. Bavver KILIÇOĞLU ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİNDE JEAN PIERRE BEMBA GOMBO KARARININ ÖNEMİ	Yrd. Doç. Dr. Hasan TAŞKIRAN AKKOYUNLU ÜLKESİNİN YABANCI KONUKLARI: VENEDİK ELÇİLERİ	Arş. Gör. Bavver KILIÇOĞLU SOYKIRIM SUÇUNUN ÖNLENMESİ VE CEZALANDIRILMASI SÖZLEŞMESİ KAPSAMINDA DEVLETLERİN SORUMLULUĞU VE ULUSLARARASI ADALET DİVANİ
Dr. Nursal KUMAŞ HUDÂVENDİĞÂR VİLÂYETİNDE USÛL-İ CEDİDE EĞİTİMİ VEREN OKULLAR: İBTİDÂİ VE RÜŞDİYYELER				

SALON II. 12:00-13:00 Oturum Başkanı: Doç. Dr. Salih MERCAN

Arş. Gör. Ahmet SAAT 6098 SAYILI TÜRK BORÇLAR KANUNU ÇERÇEVESİNDE MÜTESELSİL KEFALETTE ASIL BORCUN TALİ NİTELİĞİ	Arş. Gör. Ömer Faruk DEMİR İŞ YARGILAMASINDA DAVA ŞARTI OLARAK ARABULUCULUK	Arş. Gör. Ömer Faruk DEMİR YARGITAY KARARLARI İŞİĞİNDE NOKTA HACZİ	Arş. Gör. Ekrem BENZER ESKİ YUGOSLAVYA ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ VE RUANDA ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ STATÜLERİNDE İNSANLIĞA KARŞI SUÇLAR	Arş. Gör. Ekrem BENZER YENİ DÜZENLEMELER İŞİĞİNDE ULUSLARARASI KORUMA ÇEŞİTLERİ
Arş. Gör. Ahmet SAAT 6098 SAYILI TÜRK BORÇLAR KANUNU ÇERÇEVESİNDE GEÇİCİ ÖDEMELER(TBK m.76)				

SALON İL 14:00-16:00 Oturum Başkanı: Doç. Dr. İbrahim İŞİTAN

Doç. Dr. İbrahim İŞİTAN NAKSİ EĞİTİM METODUNUN SÜFİ PSİKOLOJİSİ AÇISINDAN TAHLİLİ	Yrd. Doç. Dr. Mahmud Esad ERKAYA SEYFEDDİN BÂHARZÎ VE ESRÂRÜ'L-ERBAİN Lİ-AHBÂRİ'S-SÂİRİN ADLİ ESERİ	İsmail Hakkı GÜRDENİZ; Yrd. Doç. Dr. Alimcan BUĞDA HANEFİ VE ŞAFİİ MEZHEBİNE GÖRE EVLİLİKTE KEFAETİN ARANDIĞI YERLER	Yrd. Doç. Dr. Mahmud Esad ERKAYA TASAVVUF KLASİKLERİNDE HZ. MUSA ÖRNEKLİĞİNDE AÇIKLANAN BAZI TASAVVUF KAVRAMLARI	Doç. Dr. İbrahim İŞİTAN SÜFİ DEĞER YARGILARI VE SÜFİ DAVRANIŞ GELİŞİMİ
Alaaddin HANÇER SÜNNET'İN FIKIH KÜLTÜRÜNÜN OLUŞMASINDA SAĞLADIĞI KATKI	Yrd. Doç. Dr. Alimcan BUĞDA İsmail Hakkı GÜRDENİZ MAKASİDÜ'Ş-ŞERİA BAĞLAMINDA UYUŞTURUCU VE BAĞIMLILIK YAPICI MADDELER	Alaaddin HANÇER LAFIZDAKİ ÇOK ANLAMLILIĞIN İSLAM HUKUK METODOLOJİSİNDEKİ ETKİN ROLÜ	Yrd. Doç. Dr. M. Bakır ŞENGÜL KÜLTÜRDEN İRFANA ADLİ ESERİN İŞÇİNDA BİR CEMİL MERİÇ PORTRESİ	

SALON I. 14:00-16:00 Oturum Başkanı: Yrd. Doç. Dr. Bora GÖKTAŞ

Öğr. Gör. Gülşen KIRPIK, Öğr. Gör. Abdülrezzak İKVAN X, Y ve Z KUŞAĞI ÇALIŞANLARIN ETKİLEŞİMSEL ADALET ALGI DÜZEYLERİNİN SOSYODEMOGRAFİK VE SEKTÖREL DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ: OSMANİYE TEKSTİL İŞLETMELERİ ÖRNEĞİ	Yrd. Doç. Dr. Bora GÖKTAŞ SOSYAL MEDYADA PAZARLAMA UYGULAMALARINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA: INSTAGRAM ÖRNEĞİ	Öğr. Gör. Çığatay ALAN Yrd. Doç. Dr. Ahmet GÜVEN SAĞLIK KURUMLARINDA STRATEJİK YÖNETİM ARAÇLARI ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRME: KAMU HASTANELERİ KURUMU ÖRNEĞİ	Öğr. Gör. Gülşen KIRPIK, Ahmet BOZKURT ÇALIŞAN KİŞİLİĞİ İLE PERFORMANS ETKİNLİĞİ ARASINDAKİ FARKLILIKLARIN İNCELENMESİ: BİR SAĞLIK KURUMU ÖRNEĞİ	Yrd. Doç. Dr. Ahmet GÜVEN Öğr. Gör. Çığatay ALAN TÜRKİYE'DE KAMU KURUMLARININ BİLGİ TEKNOLOJİLERİ KULLANIMINDAKİ YERİ
Yrd. Doç. Dr. Mehmet MİMAN ALİŞVERİŞ MERKEZLERİNDE ÇALIŞANLARIN DUYGUSAL ZEKÂ SEVİYELERİNE EDEN FAKTÖRLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: ŞANLIURFA ÖRNEĞİ	Öğr. Gör. Dr. Hüseyin ERİŞ Öğr. Gör. Feray KABCALCIOĞLU BUCAK TAŞERON İŞÇİLERİN KADROYA GEÇİRİLMELERİ HAKKINDA KAMU HASTANE YÖNETİCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ: TÜRKİYE UYGULAMASI	Öğr. Gör. İlkey ÇELİK Öğr. Gör. Gülşen KIRPIK TEKSTİL İŞLETMELERİNDE ÇALIŞANLARIN BİREYSEL YENİLİKÇİLİK ALGISI: ADIYAMAN ÖRNEĞİ	Öğr. Gör. Feray KABCALCIOĞLU BUCAK Öğr. Gör. Dr., Hüseyin ERİŞ ŞANLIURFA İLİNDE KADIN ŞİFACILAR	Yrd. Doç. Dr. Ahmet GÜVEN Arş. Gör. Dr. Yavuz ACUNGİL YEREL KALKINMADA YEREL YÖNETİMLERİN ETKİNLİĞİ KONUSUNA YEREL HALKIN BAKIŞI (TOKAT ÜZERİNDE BİR UYGULAMA)

SALON I. 16:00-18:00 Oturum Başkanı: Dr. Ahmet İLHAN

<p>Hülya A. ERTÜRK Kamile ELMASOĞLU</p> <p>ALMANYA'DA YAŞAYAN TÜRKLERİN SORUNLARI: GENEL BİR DEĞERLENDİRME</p>	<p>Gizem YAPRAK</p> <p>BALIKESİR-DURSUNBEY YÖRESİNDE BARANA SOHBETLERİNDE MAHKEME</p>	<p>Dr. Ozan Deniz YALÇINKAYA</p> <p>DEVELOPING METACOGNITIVE AWARENESS IN ELT</p>	<p>Kamile ELMASOĞLU Hülya A. ERTÜRK</p> <p>TÜKETİM, YAŞAM TARZI VE MODA: "PARİS PAHASINA" FİLMİ ÜZERİNE BİR ANALİZ</p>	<p>Öğr. Gör. Fatma YEŞİL Yrd. Doç. Dr. Arif YILDIRIM</p> <p>EVLİLİK PROGRAMLARI ARACILIĞIYLA CİNSİYET ROLLERİNİN AKTARILMASINDA KULLANILAN SÖYLEMLERİN ANALİZİ: 2016-2017 SEZON FİNAL HAFTASI</p>
<p>Yrd. Doç. Raşan Fatma AKGÜL</p> <p>VLADİMİR VE GEORGİİ STENBERG FİLM AFİŞLERİNİN ESTETİK ANALİZLERİ</p>	<p>Yrd.Doç.Dr. Muazzez HARUNOĞULLARI</p> <p>Yrd.Doç.Dr. Yadiğar POLAT</p> <p>FEMİNİST COĞRAFYA PERSPEKTİFİNDE KADINA YÖNELİK ŞİDDET ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA</p>	<p>Yrd.Doç.Dr. Muazzez HARUNOĞULLARI</p> <p>Yrd.Doç.Dr. Yadiğar POLAT</p> <p>TÜRKİYE'NİN SURIYELİ GELİMLERİ: SINIR ÖTESİNDE YENİ BİR YAŞAM</p>	<p>Dr. Ozan Deniz YALÇINKAYA</p> <p>POWER RELATIONSHIP IN THE LANGUAGE CLASSES</p>	<p>Doç. Dr. Erdoğan KAYGIN Yrd. Doç. Dr. Yunus ZENGİN</p> <p>KURUMSAL İTİBARIN FIRMA REKABETİNE ETKİSİ: KAŞAR PEYNİRİ ÜRETİCİLERİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA</p>

SALON II. 16:00-18:00 Oturum Başkanı: Doç. Dr. Recep YÜCEL

<p>Ceren PEHLİVAN Nergis BİNGÖL</p> <p>TÜRKİYE- OECD ÜLKELERİ İÇİN KAYIT DIŞI EKONOMİNİN BOYUTLARI</p>	<p>Yrd. Doç. Dr. Ersin KURNAZ</p> <p>BAĞIMSIZ DENETÇİ İLE ADLI MUHASEBECİNİN KANIT TOPLAMADAKİ AMAÇLARI VE BU KANITLARA KULLANICILARIN BAKIŞ AÇILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ</p>	<p>Yrd. Doç. Dr. Servet ÖNAL Arş. Gör. Murat MAT Zahide YENER</p> <p>BORSA İSTANBUL'DA İŞLEM GÖREN SİGORTA ŞİRKETLERİNİN 2012-2016 DÖNEMİ KARLILIKLARININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ</p>	<p>Prof. Dr. Ahmet Hamdi AYDIN Kübra CANPOLAT</p> <p>TÜRKİYE'DE BELEDİYE PERSONELİNİN ÖZERKLİK ALGISI: ELBİSTAN BELEDİYESİ ÖRNEĞİ</p>	<p>Doç. Dr. Nevin AYDIN Doç. Dr. Recep YÜCEL</p> <p>ENDÜSTRİ 4.0 TEKNOLOJİSİNİN GETİRECEKLERİ</p>
<p>Doç. Dr. Nevin AYDIN Doç. Dr. Recep YÜCEL</p> <p>E-TİCARET PAZARINDA TEDARİK ZİNCİRİ STRATEJİLERİNİN ETKİSİ</p>	<p>Doç. Dr. Cuma BOZKURT Öğr. Gör. Ömer YILMAZ</p> <p>LOJİSTİK PERFORMANS ENDEKSİ VE TÜRKİYE'NİN LOJİSTİK PERFORMANS ANALİZİ</p>	<p>Doç. Dr. Cuma BOZKURT Öğr. Gör. Ömer YILMAZ</p> <p>DİJİTAL YOKSULLUK: TÜRKİYE VE OECD ÜLKELERİ KARŞILAŞTIRMASI</p>	<p>Nergis BİNGÖL Ceren PEHLİVAN</p> <p>CARI AÇIĞI ETKİLEYEN FAKTÖRLER: TÜRKİYE EKONOMİSİ İÇİN BİR ANALİZ: 1987- 2016</p>	

11.02.2018

19:30 – 23:00 SIRA GECESİ ETKİNLİĞİ (yemekli)

TÜM KONGRE KATILIMCILARIMIZ DAVETLİDİR

Sıra gecesine katılmak için lütfen web sitemiz üzerinden kayıt yaptırınız

Misafir ya da ek yazar katılım ücretini sıra gecesinin yapılacağı konakta ödemeniz gerekmektedir

12.02.2018

HALFETİ GEZİSİ

10:30 Harran Otelı'nın önünden hareket

12:00 Halfeti'ye varış

12:00-13:30 Tekne gezisi

13:30 – 16:00 Halfeti'de serbest zaman ve öğle yemeği

16:00 Halfeti'den hareket

Geziye katılmak için lütfen web sitemiz üzerinden kayıt yaptırınız

İÇİNDEKİLER

KONGRE KÜNYESİ	i
BİLİM KURULU	ii
FOTOĞRAF GALERİSİ	iii
KONGRE PROGRAMI	iv
ÖNSÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vi

BİLDİRİ ÖZETLERİ

Abdullah Cengiz KAYIŞ <i>KAPİTALİZMDE METALAŞMA VE YABANCILAŞMANIN MEKÂNSAL İZDÜŞÜMLERİ: ÇİĞ KÖFTE ÖRNEĞİ</i>	1
Ahmet İLHAN <i>POSTMODERNİZİM VE ÖRGÜT KURAMLARI BAĞLAMINDA SOSYAL BİLİMLERİN DOĞASINA İLİŞKİN PARADİGMA TARTIŞMALARI</i>	3
Ahmet KAYAOĞLU <i>İCRALIK MALLARIN PAZARLAMASI OLGUSUNUN PAZARLAMA TEORİSİ İÇERİSİNDEKİ YERİ VE BUNA YÖNELİK BİR MODEL ÖNERİSİ</i>	4
Ahmet KAYAOĞLU <i>MAKRO PAZARLAMA PERSPEKTİFİNDEN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK</i>	6
Ahmet SAAT <i>6098 SAYILI TÜRK BORÇLAR KANUNU ÇERÇEVESİNDE GEÇİCİ ÖDEMELER(TBK m.76)</i>	8
Ahmet SAAT <i>6098 SAYILI TÜRK BORÇLAR KANUNU ÇERÇEVESİNDE MÜTESELSİL KEFALETTE ASIL BORCUN TALİ NİTELİĞİ</i>	9
Alaaddin HANÇER <i>LAFIZDAKİ ÇOK ANLAMLILIĞIN İSLAM HUKUK METODOLOJİSİNDEKİ ETKİN ROLÜ</i>	10
Alaaddin HANÇER <i>SÜNNET'İN FIKİH KÜLTÜRÜNÜN OLUŞMASINDA SAĞLADIĞI KATKI</i>	11
Ali EROL <i>ŞİİR DİLİ VE ARMONİK YAPI</i>	12
Ali EROL <i>EDEBİYATTA MİLLİ TAVIR BAĞLAMINDA HÜSEYİN CAVİD VE ESERLERİ</i>	13
Alırza AĞ <i>STRATEJİK MALİYET YÖNETİMİ AÇISINDAN HEDEF MALİYETLEME İLE KAİZEN MALİYETLEME YÖNTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRMASI</i>	14
Aslı KÖSEOĞLU <i>YEREL GAZETELERDE EĞİTİM HABERLERİNİN SUNUMU: ERZURUM YEREL GAZETELERİ</i>	16
Aykut EKİYOR & Şehriban AÇIKALIN <i>HEMŞİRELERİN İŞ YAŞAM KALİTESİ VE ÖRGÜTE BAĞLILIK FAKTÖRLERİNİN TESPİTİ</i>	17
Aykut EKİYOR & Şehriban AÇIKALIN <i>SAĞLIK SEKTÖRÜNDE HEMŞİRELERİN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ İLE İŞ YAŞAM KALİTESİ VE ÖRGÜTE BAĞLILIK DURUMLARI FARKLILIK GÖSTERİR Mİ?</i>	19
	21

Ayşe ERKMEN MERKEZ SAĞ VE MERKEZ SOL PARTİLERİN İDEOLOJİK ÖZELLİKLERİ	
Azize Serap TUNÇER MODERN DÖNEMDE TÜRKİYE'DE KENTLEŞME VE YEŞİL ALAN POLİTİKALARI	23
Azize Serap TUNÇER MODERNİTE VE KENTLEŞMEYLE GELEN TOPLUMSAL DEĞİŞİM	25
Baran ARSLAN & Nihat GÜLTEKİN & Tolga DURSUN KURUMSAL İMAJIN HASTANE TERCİHİNE ETKİSİ: ŞANLIURFA'DA FAALİYET GÖSTEREN ÖZEL HASTANE MÜŞTERİLERİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA	27
Baran ARSLAN & Nihat GÜLTEKİN & Tolga DURSUN İŞ AHLAKI İLE SOSYAL SORUMLULUK ARASINDAKİ İLİŞKİYİ BELİRLEMeye YÖNELİK AMPİRİK BİR ÇALIŞMA	28
Barış ÇAĞIRKAN ÇOKKÜLTÜRLÜ TOPLUMLARDA RİSK UNSURU OLARAK KİMLİK VE AİDİYET ALGISININ YENİDEN İNŞASI	29
Barış ÇAĞIRKAN FARKLI AİDİYETLER ÜZERİNDEN MİLLİYETÇİ ETKİLERİ YENİDEN SAPTAMAK	31
Bavver KILIÇOĞLU ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ'NDE JEAN PIERRE BEMBA GOMBO KARARININ ÖNEMİ	33
Bavver KILIÇOĞLU SOYKIRIM SUÇUNUN ÖNLENMESİ VE CEZALANDIRILMASI SÖZLEŞMESİ KAPSAMINDA DEVLETLERİN SORUMLULUĞU VE ULUSLARARASI ADALET DİVANI	35
Behlül TOKUR STRESLE BAŞA ÇIKMADA SOSYAL DESTEK KAVRAMI	37
Bora GÖKTAŞ SOSYAL MEDYADA PAZARLAMA UYGULAMALARINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA: INSTAGRAM ÖRNEĞİ	39
İsmail BAKAN & Buket SEZER & Ceylan KARA ÖRGÜTSEL ÖĞRENMENİN FİRMA PERFORMANSI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: BİR ALAN ARAŞTIRMASI	40
İsmail BAKAN & Buket SEZER & Ceylan KARA ÖRGÜTSEL USTALIK VE REKABET STRATEJİLERİNİN STRATEJİK ESNEKLİK ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: BİR ALAN ARAŞTIRMASI	41
Aytuğ Tuğrul ESKİMERGEN & Burak CORUH ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN DIŞA AÇILMA SERÜVENİ VE DIŞ TİCARET ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	42
Burak CORUH & Aytuğ Tuğrul ESKİMERGEN YENİ "KIRILGAN BEŞLİ" ÜLKELERİNİN KIRILGANLIK GÖSTERGELERİYLE İNCELENMESİ	43
Ceren PEHLİVAN & Nergis BİNGÖL TÜRKİYE- OECD ÜLKELERİ İÇİN KAYIT DIŞI EKONOMİNİN BOYUTLARI	44
Nergis BİNGÖL & Ceren PEHLİVAN CARİ AÇIĞI ETKİLEYEN FAKTÖRLER: TÜRKİYE EKONOMİSİ İÇİN BİR ANALİZ: 1987- 2016	45
Çağatay ALAN & Ahmet GÜVEN SAGLIK KURUMLARINDA STRATEJİK YÖNETİM ARAÇLARI ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRME: KAMU HASTANELERİ KURUMU ÖRNEĞİ	46
	48

Ahmet GÜVEN & Çağatay ALAN <i>TÜRKİYE'DE KAMU KURUMLARININ BİLGİ TEKNOLOJİLERİ KULLANIMINDAKİ YERİ</i>	
Esra BALLI & Çiler SİGEZE & Salih ÇAM <i>KÜRESELLEŞME VE EKONOMİK BÜYÜME: BDT ÜLKELERİ ÖRNEĞİ</i>	50
Salih ÇAM & Esra BALLI & Çiler SİGEZE <i>ENERJİ VERİMLİLİĞİNİN ANALİZİ: RUSYA ÖRNEĞİ</i>	51
Deniz ATALAYER <i>TO EAT OR NOT TO EAT: WHAT YOUR BRAİN TELLS YOU?</i>	52
Derya BULUTTEKİN <i>7036 SAYILI İŞ MAHKEMELERİ KANUNU'NA MEDENİ USUL HUKUKU BAKIMINDAN GENEL BİR BAKIŞ</i>	53
Derya BULUTTEKİN <i>6100 SAYILI HUKUK MUHAHEMELERİ KANUNU KAPSAMINDA DÜZENLENEN HUKUKİ KONULARDA BİLİRKİŞİLİK YASAĞI ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER</i>	55
Doğan BOZDOĞAN & Cuma ÇATALOLUK <i>VERGİ USUL KANUNUNDA YER ALAN "İZAHA DAVET" KURUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ VE ÖNERİLER</i>	57
Cuma ÇATALOLUK & Doğan BOZDOĞAN <i>BAZI ÜRÜNLERİN İTHALATINDA TOPLU KONUT FONU TAHSİLİ: TOKİ VERGİSİ</i>	59
Mustafa Oğuz GÖK <i>MORPHO KELEBEĞİ VE ESİNLENİLMİŞ TEKSTİL TASARIMLARI</i>	61
Ekrem BENZER <i>ESKİ YUGOSLAVYA ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ VE RUANDA ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ STATÜLERİNDE İNSANLIĞA KARŞI SUÇLAR</i>	62
Ekrem BENZER <i>YENİ DÜZENLEMELER IŞIĞINDA ULUSLARARASI KORUMA ÇEŞİTLERİ</i>	63
Ersin ÇİLEK <i>MODERN ARAP EDEBİYATINDA YENİ BİR TÜR OLAN KISA KISA (KÜÇÜREK) ÖYKÜ VE ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE KULLANIMINA İLİŞKİN ÖNERİLER</i>	64
Ersin ÇİLEK <i>SURİYELİ ÖĞRENCİLERİN MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI KAPSAMINDA TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNE ENTEGRASYONU: KAPSAYICI EĞİTİM VE ANADİL SORUNU</i>	65
Ersin KURNAZ <i>BAĞIMSIZ DENETİM VE ADLİ MUHASEBE AÇISINDAN KANITIN DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	66
Esmâ YALÇINKAYA <i>CEZA MUHAHEMESİNDE İSTİNAF KANUN YOLUNDA DURUŞMA VE DURUŞMA HAZIRLIĞI DEVRESİNE ÖZGÜ ÖZELLİKLER</i>	67
Esra ÖZTÜRK <i>MÜGE İPLİKÇİ'NİN HİKÂYELERİNE YANSIYAN KADIN KİMLİĞİ</i>	69
Evrım KABUKCU <i>MODANIN POLİTİK BİRARAÇ OLARAK ROLÜ: ABD SEÇİM REFORMU ÖRNEĞİ</i>	70
Evrım KABUKCU <i>MODA TURİZMİ: İSTANBUL ALIŞVERİŞ FESTİVALİ ÖRNEĞİ</i>	71
Fahri ÖZTEKE <i>YAKIN DÖNEM TARİHİMİZDE TÜRK KADINININ KIYAFETLE SINAVI</i>	72

Fahri ÖZTEKE <i>II. DÜNYA SAVAŞI YILLARINDA KAMUSAL ALANA YÖNELİK DİN HİZMETLERİ</i>	73
Faruk ARAL & Semra Sezen ARAL <i>BOR MESLEK YÜKSEKOKULU VETERİNERLİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİ ARASINDA ANLIK SÖZSÜZ İLETİŞİM</i>	74
Faruk ARAL & Semra Sezen ARAL <i>VETERİNER HEKİM VE HAYVAN (HASTA) SAHİBİ ARASINDA İLETİŞİM</i>	75
Fatih GENCER <i>BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI YILLARINDA AMERİKAN MİSYONERLERİNİN URFA VE ÇEVRESİNDEKİ FAALİYETLERİ</i>	76
Fatih Mehmet CİĞERCİ & Cihad ŞENTÜRK <i>SINIF ÖĞRETMENLERİNİN YENİLENEN TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ</i>	78
Cihad ŞENTÜRK & Fatih Mehmet CİĞERCİ <i>SINIF ÖĞRETMENLERİNİN E-ÖĞRENME STİLLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ</i>	80
Fatma YEŞİL & Arif YILDIRIM <i>EVLİLİK PROGRAMLARI ARACILIĞIYLA CİNSİYET ROLLERİNİN AKTARILMASINDA KULLANILAN SÖYLEMLERİN ANALİZİ: 2016-2017 SEZON FİNAL HAFTASI</i>	82
Sadettin PAKSOY & Ferhat ERTÜRK & Abdulhadi Ali HAMMADEH <i>TÜRKİYE'DE KAYITDIŞI EKONOMİ İLE BÜYÜME ARASINDAKİ İLİŞKİ (1970-2015 DÖNEMİ)</i>	84
Sadettin PAKSOY & Ferhat ERTÜRK & Abdulhadi Ali HAMMADEH <i>KREDİ DERECELENDİRME KURULUŞLARININ ÖNEMİ VE DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMCILAR ÜZERİNE ETKİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ</i>	86
Kasım KAYA & Ferit KÜÇÜK <i>MOBBİNGİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞA ETKİSİ</i>	87
Ferit KÜÇÜK & Kasım KAYA <i>İŞ TATMİNİ DÜZEYİNDE ETKİLİ OLAN KİŞİSEL FAKTÖRLER</i>	88
Gizem YAPRAK <i>BALIKESİR-DURUNBEY YÖRESİNDE BARANA SOHBETLERİNDE MAHKEME</i>	89
Gülşen KIRPIK & Abdulrezzak İKVAN <i>X, Y VE Z KUŞAĞI ÇALIŞANLARIN ETKİLEŞİMSEL ADALET ALGI DÜZEYLERİNİN SOSYODEMOGRAFİK VE SEKTÖREL DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ: OSMANİYE TEKSTİL İŞLETMELERİ ÖRNEĞİ</i>	90
Gülşen KIRPIK & Ahmet BOZKURT <i>ÇALIŞAN KİŞİLİĞİ İLE PERFORMANS ETKİNLİĞİ ARASINDAKİ FARKLILIKLARIN İNCELENMESİ: BİR SAĞLIK KURUMU ÖRNEĞİ</i>	92
İlkay ÇELİK & Gülşen KIRPIK <i>TEKSTİL İŞLETMELERİNDE ÇALIŞANLARIN BİREYSEL YENİLİKÇİLİK ALGISI: ADIYAMAN ÖRNEĞİ</i>	94
Mehmet DEMİRDÖĞMEZ & H. Yunus TAŞ & Nihat GÜLTEKİN <i>Z KUŞAĞININ E-TİCARET ALGISI VE E-TİCARETİ KULLANMA DURUM ANALİZİ</i>	96
Halide ÖZBEY <i>UÇAK KRİZİ GÖLGESİNDE TÜRKİYE-RUSYA DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ</i>	98
Adem EROL & Hamdi AYYILDIZ & Ahmet Furkan KALA <i>KAHRAMANMARAŞ İLİNİN ARICILIK POTANSİYELİ VE İLDE GERÇEKLEŞEN ARICILIK FAALİYETLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	99

Hamdi AYYILDIZ & Adem EROL & Ahmet Furkan KALA <i>TARLA BİTKİLERİNDE SUNİ GÜBRELEME SONUCU OLUŞAN DIŞSALLIK VE PİGOVİAN VERGİALMANYA'DA 2. VE 3. KUŞAK TÜRK GENÇLERİNİN KÜLTÜREL DÖNÜŞÜMÜ</i>	101
Harun AYDIN & Meryem AYDIN <i>DEMOKRAT PARTİ AĞRI MİLLETVEKİLİ CELAL YARDIMCI(1950- 1960)</i>	102
Harun AYDIN & Meryem AYDIN <i>1957 SEÇİMLERİ VE AĞRI</i>	103
Hasan ÇİFTÇİ & Okan ÇOLAK <i>TELEVİZYON VE ÇOCUK: TV'NİN ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ</i>	105
Hasan TAŞKIRAN <i>AKKOYUNLU ÜLKESİNİN YABANCI KONUKLARI: VENEDİK ELÇİLERİ</i>	106
Haşim BAĞCI <i>TEKNOLOJİK YATIRIMLARDA BİLİŞİM SEKTÖRÜ MÜ İLETİŞİM SEKTÖRÜ MÜ DAHA ÖNEMLİ? MOORA YÖNTEMİYLE İNCELENMESİ</i>	108
Hatice ŞAHİN <i>GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ'NDE EĞİTİMDE EŞİTSİZLİK PROBLEMİ</i>	109
Hayrettin PULAT <i>MUSA AKYİĞİTZEDE'YE GÖRE AVRUPA MEDENİYETİ'NİN KÖKENİ</i>	110
Hayrettin PULAT <i>METİN GAZETESİ'NDE OSMANLI EKONOMİSİ VE BALKAN ORDULARI</i>	111
Hurşit YETMEN & Ahmet Serdar AYTAÇ & Mehmet ÖZCANLI & Mehmet AKBIYIK <i>ŞANLIURFA'DA İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ SİNYALLERİ</i>	112
Hülya A. ERTÜRK & Kamile ELMASOĞLU <i>ALMANYA'DA YAŞAYAN TÜRKLERİN SORUNLARI: GENEL BİR DEĞERLENDİRME</i>	114
Kamile ELMASOĞLU & Hülya A. ERTÜRK <i>TÜKETİM, YAŞAM TARZI VE MODA: "PARİS PAHASINA" FİLMİ ÜZERİNE BİR ANALİZ</i>	116
Hüseyin DOĞRAMACIOĞLU <i>ARŞİVLERDE KALAN BİR ESER: ANALARA NASİHAT</i>	117
Hüseyin DOĞRAMACIOĞLU <i>MEHMET GALİP'İN KALEMİNDEN KADIN VE AŞKA DAİR ÖZLÜ SÖZLER</i>	119
Hüseyin ERİŞ & Feray KABALCIOĞLU BUCAK <i>TAŞERON İŞÇİLERİN KADROYA GEÇİRİLMELERİ HAKKINDA KAMU HASTANE YÖNETİCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ: TÜRKİYE UYGULAMASI</i>	120
Feray KABALCIOĞLU BUCAK & Hüseyin ERİŞ <i>ŞANLIURFA İLİNDE KADIN ŞİFACILAR</i>	122
Hüseyin KOTAMAN <i>İKİNCİ VE SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÜDÜLENME İÇİN TERCİHLERİ</i>	124
Hüseyin KOTAMAN <i>ANA-BABALARIN YENİ KABUSU PAYLAŞMAK</i>	125
İbrahim İŞİTAN <i>SÛFİ DEĞER YARGILARI VE SÛFİ DAVRANIŞ GELİŞİMİ</i>	126
İbrahim İŞİTAN <i>NAKŞİ EĞİTİM METODUNUN SÛFİ PSİKOLOJİSİ AÇISINDAN TAHLİLİ</i>	127
İlhan BİLİCİ <i>MEDENİYETLER ÇATIŞMASI VE TERÖRE KARŞI KÜRESEL SAVAŞ</i>	128

İlkay YILDIZ & Esra GÜR <i>YEREL GAZETELERDE HABER YAZMA KURALLARININ İHLALİ VE YAZIM YANLIŞLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME (BİNGÖL GAZETESİ ÖZELİNDE BİR İÇERİK ANALİZİ)</i>	129
Esra GÜR & İlkay YILDIZ <i>5018 SAYILI KAMU MALİ YÖNETİMİ KONTROL KANUNUNA GÖRE BÜTÇENİN UYGULAMA SÜRECİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	130
İlyas AKMAN <i>ZAZA EDEBİYATINDA GÜNDELİK HAYAT: ÇAKÊTO SİPİ (BEYAZ CEKET) KİTABI ÖRNEĞİ</i>	131
İsmail Hakkı GÜRDENİZ & Alimcan BUĞDA <i>HANEFİ VE ŞAFİİ MEZHEBİNE GÖRE EVLİLİKTE KEFAET'İN ARANDIĞI YERLER</i>	133
İzzettin ULUSOY & Cemil Serhat AKIN & Cengiz AYTUN <i>DIŞ TİCARET TURİZM VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ</i>	135
İzzettin ULUSOY & Cengiz AYTUN & Cemil Serhat AKIN <i>TÜRKİYE'DE DOĞRUDAN YABANCI SERMAYE YATIRIMLARI BİLGİ İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ İLİŞKİSİ</i>	136
İlknur Yeşim DİNÇEL & Kaan YİĞENOĞLU <i>TÜRKİYE'DE BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN REKABET GÜCÜ ANALİZİ</i>	137
Kaan YİĞENOĞLU & İlknur Yeşim DİNÇEL <i>İKTİSADİ STRATEJİ AÇISINDAN ÇİN'İN AFRİKA POLİTİKASI</i>	138
KADİR ÖZTAŞ <i>TURİSTİK ARZ POTANSİYELİ AÇISINDAN TERMAL KAYNAKLAR VE KONYA POTANSİYELİ</i>	139
Kerem ÖZBEY <i>DEVLETİN SINIRLARINDA YAŞAMAK: TÜRKİYE-GÜRCİSTAN SINIR BÖLGESİ ÖRNEĞİ</i>	141
Ahmet Hamdi AYDIN & Kübra CANPOLAT <i>TÜRKİYE'DE BELEDİYE PERSONELİNİN ÖZERKLİK ALGISI: ELBİSTAN BELEDİYESİ ÖRNEĞİ</i>	142
Latif PINAR & Hülya DEMİRAĞ <i>AKILLI GÜÇ</i>	143
M. Burak BULUTTEKİN <i>CEZVEDE KAYNAYAN SÜT TAŞTI: 1838 BALTALİMANI SERBEST TİCARET ANTLAŞMASI İLE BOZULAN OSMANLI İÇ VE DIŞ TİCARET DENGESİ</i>	144
M. Burak BULUTTEKİN <i>OSMANLI DEVLETİ'NDE BİR İKTİSADİ BUHRANLAR DÖNEMİ OLARAK 1873-1878</i>	146
Mahmud Esad ERKAYA <i>TASAVVUF KLASİKLERİNDE HZ. MUSA ÖRNEKLİĞİNDE AÇIKLANAN BAZI TASAVVUF KAVRAMLARI</i>	148
Mahmud Esad ERKAYA <i>SEYFEDDİN BÂHARZÎ VE ESRÂRÜ'L-ERBAİN Lİ-AHBÂRİ'S-SÂİRİN ADLI ESERİ</i>	149
Mahmut GİDER <i>BÂKÎ VE FUZÛLÎ DİVANLARINDA KAPININ ALGILANMA BİÇİMİ</i>	150
Salih ÖZTÜRK & Yonca ALAŞAHAN & Mustafa Latif EMEK <i>ENDÜSTRİ 4.0 - TÜRKİYE DEĞERLENDİRMESİ</i>	152
Salih ÖZTÜRK & Yonca ALAŞAHAN & Mustafa Latif EMEK <i>ÜLKELERİN TERCİH ETTİĞİ FİNANS ARACI: VARLIK FONU</i>	153

Muazzez HARUNOĞULLARI & Yadigar POLAT <i>FEMİNİST COĞRAFYA PERSPEKTİFİNDEN KADINA YÖNELİK ŞİDDET ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA</i>	154
Muazzez HARUNOĞULLARI & Yadigar POLAT <i>TÜRKİYE’NİN SURİYELİ GELİNLERİ: SINIR ÖTESİNDE YENİ BİR YAŞAM</i>	156
Mahmut GİDER <i>KLASİK TÜRK ŞAİRLERİ İÇİN ÖRNEK BİR ŞAHSİYET: HASSAN BİN SABİT</i>	158
Mehibe ŞAHBAZ <i>TÜRK İNANÇ VE DÜŞÜNCE SİSTEMİNDE SEVRİ/SELVİ VE KAYIN AĞACININ YERİ VE ÖNEMİ</i>	160
Mehmet AKBIYIK & Mehmet ÖZCANLI & Ahmet Serdar AYTAÇ & Hürşit YETMEN <i>İPEK YOLUNUN ŞANLIURFA İNANÇ TURİZMİNE ETKİSİ: ŞEYH MESUD ÖRNEĞİ</i>	161
Ahmet Serdar AYTAÇ & Hürşit YETMEN & Mehmet AKBIYIK & Mehmet ÖZCANLI <i>HARRAN OVASI’NDA DOLİN OLUŞUMU ÜZERİNDE ETKİLİ OLAN FAKTÖRLER</i>	162
Mehmet ALPTEKİN <i>TÜRK EFSANELERİNDE DEVE</i>	163
Mehmet ALPTEKİN <i>TÜRK KÜLTÜRÜNDE ÖLÜMDEN SONRA YAŞAMIN VARLIĞI DÜŞÜNCESİ VE GAVUR DAĞI TÜRKMEN MASALLARINA YANSIMALARI</i>	164
Mehmet Bakır ŞENGÜL <i>KÜLTÜRDEN İRFANA ADLI ESERİN IŞIĞINDA BİR CEMİL MERİÇ PORTRESİ</i>	165
Mehmet CİHANGİR & Erhan ERGİN & Sevim Ezgi EROĞLU <i>İSLAMİ FİNANS OKURYAZARLIĞININ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÖZELİNDE ALGILANMASINA YÖNELİK BİR DEĞERLENDİRME</i>	166
Mehmet CİHANGİR & Erhan ERGİN & Sevim Ezgi EROĞLU <i>KOBİLERİN FİNANSMAN SORUNLARINA YÖNELİK SAPTANAN ORTAK VE FARKLI BULGULAR: BİR LİTERATÜR DEĞERLENDİRMESİ</i>	167
Mehmet Emin KALGI <i>ORTA ÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİN DOĞMATİK DİNDARLIK ALGISI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ</i>	168
Mehmet Emin KALGI <i>ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİLERİN TANRI ALGISI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİNİ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ</i>	169
Mehmet MİMAN <i>ALİŞVERİŞ MERKEZLERİNDE ÇALIŞANLARIN DUYGUSAL ZEKÂ SEVİYELERİNE EDEN FAKTÖRLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: ŞANLIURFA ÖRNEĞİ</i>	170
Mehmet ÖZCANLI & Mehmet AKBIYIK & Hürşit YETMEN & Ahmet Serdar AYTAÇ <i>OSMANİYE ŞEHRİ’NDE KASTEN ADAM YARALAMANIN MAHALLE BAZINDA ANALİZİ</i>	172
Ali BİRVURAL & Mehmet TAMER <i>GÖÇÜN ŞEHİR EKONOMİSİ ÜZERİNE ETKİSİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME: REYHANLI İLÇESİ</i>	174
Ali BİRVURAL & Mehmet TAMER <i>HATAY VE DOĞU AKDENİZ’DE ALTERNATİF ULAŞIM YÖNTEMLERİ</i>	175
Mehmet Zahit BİLİR <i>BİTKİSEL BOYALARLA TEKSTİL BASKI TASARIMI</i>	176

Mehmet Zahit BİLİR	
<i>TEKSTİL TASARIMINDA YENİ YAKLAŞIMLAR: ELEKTRONİK TEKSTİLLER</i>	177
Murat ALTUNTAŞ	
<i>TÜRKİYE'YE KESİN DÖNÜŞ YAPMIŞ OLAN TÜRK KÖKENLİ İŞÇİ GÖÇMENLERİN KARŞILAŞTIKLARI ZORLUKLAR</i>	178
Servet ÖNAL & Murat MAT & Zahide YENER	
<i>BORSA İSTANBUL'DA İŞLEM GÖREN SİGORTA ŞİRKETLERİNİN 2012-2016 DÖNEMİ KARLILIKLARININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ</i>	180
Mustafa AKMAN	
<i>FİRAVUN'UN İMÂNI KONUSUNDA CELÂLEDDİN ED-DEVVÂNÎ İLE ALİ EL-KÂRÎ ARASINDAKİ POLEMİK</i>	182
Mustafa AKMAN	
<i>KOZMİK İNSANLAR / RİCÂL'UL-GAYB İNANCI</i>	184
Mehmet Emre EREN & Mustafa Hakkı AYDOĞDU & Ahmet Erhan EREN & Ali Rıza MANCI	
<i>MEDENİ KANUNDA AİLE KONUTU KAVRAMI, UNSURLARI VE ÖNEMİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME</i>	185
Mehmet Emre EREN & Mustafa Hakkı AYDOĞDU & Ahmet Erhan EREN & Ali Rıza MANCI	
<i>MEDENİ HUKUKTA EVLİLİKLERDE AİLE KONUTU ÜZERİNDE AYNİ HAK TANINMASI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME</i>	187
Mustafa ÖZTÜRK	
<i>KLASİK KÜRT EDEBİYATINDA METİN SORUNU VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ</i>	189
M. Abdulbasit SEZER & Mustafa YİĞİTOĞLU	
<i>AXEL OLRİK'İN EPİK YASALARI IŞIĞINDA SEGREK DESTANI</i>	190
Necati DEMİR	
<i>UYGARLIĞIMIZA ÖZGÜ ESTETİK BİLİMİNİN KURAMSAL TEMELLERİNİN OLUŞTURMA ÇABASI</i>	191
Necati DEMİR	
<i>URFA'YA İLİŞKİN TARİHİ BAZI METİNLER ÜZERİNE BİR YORUMLAR</i>	192
Necdet KARAMAN	
<i>DİVAN ŞAIRLERİNİN GÖZÜNDEN OSMANLI SULTANLARININ ÖLÜMÜ</i>	194
Necmettin ELMASTAŞ & Sedat BENEK	
<i>ŞEHİRLERİN MEKANSAL GELİŞİMLERİNİN ÇEVRELERİNDEKİ ARAZİDE MEYDANA GETİRDİĞİ DEĞİŞİMLER: ADIYAMAN ŞEHRİ ÖRNEĞİ</i>	195
Necmettin ELMASTAŞ & İrfan ARIKAN & Mahmut ÖNCÜ	
<i>COĞRAFİ BECERİLERİN KAZANDIRILMASINDA HARİTALARIN YERİ VE ÖNEMİ</i>	196
Nevin AYDIN & Recep YÜCEL	
<i>ENDÜSTRİ 4.0 TEKNOLOJİSİNİN GETİRECEKLERİ</i>	198
Nevin AYDIN & Recep YÜCEL	
<i>E-TİCARET PAZARINDA TEDARİK ZİNCİRİ STRATEJİLERİNİN ETKİSİ</i>	199
Nuray DEMİREL AKGÜL & Necat ÇETİN	
<i>GELENEKLİ BİR YAŞAM ÖRNEĞİ - TAHTACI TÜRKMEN GİYSİLERİ ANALİZİ</i>	201
Nursal KUMAŞ	
<i>VİLÂYET SÂLNÂMELERİ VE TUİK VERİLERİ IŞIĞINDA İZNIK'İN İDARİ VE DEMOGRAFİK YAPISI (1870-1950)</i>	203
Nursal KUMAŞ	
<i>HUDÂVENDİĞÂR VİLÂYETİNDE USÛL-İ CEDİDE EĞİTİMİ VEREN OKULLAR: İBTİDÂÎ VE RÜŞDİYYELER</i>	204
Nursel CAMBAZ	
<i>FİLİBELİ VECDÎ'NİN ŞİİRLERİNDE ÇİÇEKLER</i>	205

Okan SARIGÖZ & Zeki ÖZKARTAL & Ahmet DÖNGER ÖĞRETMEN ADAYLARININ MATERYAL KULLANMAYA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	206
Ahmet DÖNGER & Okan SARIGÖZ & Zeki ÖZKARTAL FORMASYON EĞİTİMİ ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİNİN KULLANIMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	208
Ozan Deniz YALÇINKAYA POWER RELATIONSHIP IN THE LANGUAGE CLASSES	210
Ozan Deniz YALÇINKAYA DEVELOPING METACOGNITIVE AWARENESS IN ELT	211
Ömer Aytaç AYKAÇ & Nevzat AĞÇAKAYA BİR ÇOCUĞUN GÖZÜNDEN AMERİKAN KÖLELİCİLİĞİ: MARK TWAIN'İN HUCKLEBERRY FINN'İN MACARALARI'NA BAKIŞ	212
Ömer Faruk DEMİR İŞ YARGILAMASINDA DAVA ŞARTI OLARAK ARABULUCULUK	213
Ömer Faruk DEMİR YARGITAY KARARLARI IŞIĞINDA NOKTA HACZİ	214
Ömer Faruk DEMİRKOL SAĞLIK İŞLETMELERİNDE MALİYET MUHASEBESİ KULLANIM DÜZEYİ : ŞANLIURFA İLİ ÖRNEĞİ	216
Ömer Faruk DEMİRKOL İŞ DÜNYASININ MUHASEBE EĞİTİMİNDEN BEKLENTİLERİ : ŞANLIURFA TİCARET VE SANAYİ ODASI ÖRNEĞİ	218
Cuma BOZKURT & Ömer YILMAZ DİJİTAL YOKSULLUK: TÜRKİYE VE OECD ÜLKELERİ KARŞILAŞTIRMASI	219
Cuma BOZKURT & Ömer YILMAZ LOJİSTİK PERFORMANS ENDEKSİ VE TÜRKİYE'NİN LOJİSTİK PERFORMANS ANALİZİ	220
Özlem Altındağ KUMAŞ & Sedef SÜER TÜRKİYE'DE ERKEN ÇOCUKLUK ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ	221
Sedef SÜER & Özlem Altındağ KUMAŞ İLKOKUL 4. SINIF İNGİLİZCE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ DEĞERLER EĞİTİMİ KAPSAMINDA YENİDEN YAPILANDIRILMASI	222
Pakize ÇOBAN KARABULUT KÜRESEL VE BÖLGESEL NÜFUS MÜCADELESİ BAĞLAMINDA WILSON İLKELERİ	223
Rahşan Fatma AKGÜL VLADİMİR VE GEORGİİ STENBERG FİLM AFİŞLERİNİN ESTETİK ANALİZLERİ	224
M. Salih MERCAN İMPARATORLUK YÖNETİMİNDEN CUMHURİYET YÖNETİMİNE İSTANBUL	225
M. Salih MERCAN SON SALTANAT'TAN SON HİLAFETE	227
Selman YAŞAR ATATÜRK'ÜN 1933 ÜNİVERSİTE REFORMU SÜRECİNDE ANKARA DİL VE TARİH-COĞRAFYA FAKÜLTESİ'NİN KURULUŞ VE GELİŞİMİNDE MÜLTECİ BİLİM ADAMLARI	229
Selman YAŞAR BASINDAKİ BİLGİLER IŞIĞINDA İLK KADIN MİLLETVEKİLLERİMİZDEN NAKİYE ELGÜN VE MECLİS'TEKİ ÇALIŞMALARI	230

Serkan PADEM	ÖĞRETMEN YETERLİKLERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR BAKIŞ: TÜRKİYE VE AVUSTRALYA	231
Seden TURAMBERK ÖZERDEN & Sevcan YILDIZ	ALTERNATİF TURİZM KAPSAMINDA KARANLIK TURİZM: BARBARLIK MÜZESİ ÖRNEĞİ	232
Kübra GÖYMEN & Sevcan YILDIZ	BİZANS SANATININ SÜMELA MANASTIRI FRESKLERİNE YANSIMASI	233
Tuba DALAR	AHMET HAMDİ TANPINAR'IN BURSA'DA ZAMAN ŞİİRİNDE ZAMAN VE MEKÂN ALGISİ	234
Tuba KAPLAN	B1 SEVİYESİNDE TÜRKÇE ÖĞRENEN YABANCI ÖĞRENCİLERİN SESLİ OKUMA BECERİSİYLE İLGİLİ TESPİTLER	235
Tuba KAPLAN	OTANTİK YAZMA ÇALIŞMALARININ TÜRKÇE ÖĞRENEN YABANCI ÖĞRENCİLERİN YAZMAYA İLİŞKİN KAYGILARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	236
Tugay SAYDAM	ROMA CUMHURİYETİ'NDE KÖLELİK: SPARTAKÜS ÖRNEĞİ	239
Türker ŞİMŞEK & Emre ASLAN & Atila KARKACIER	TÜRKİYE'DE GENÇ İŞSİZLİK VE TERÖRİZM	240
Atila KARKACIER & Emre ASLAN & Türker ŞİMŞEK	İÇ DENETİMİN ETKİNLİĞİNE KATKI SAĞLAYAN FAKTÖRLER	241
Ömer Faruk ALTUNÇ & Vedat ALMALI & Abdulmecit YILDIRIM	BÖLGELERARASI GELİŞMİŞLİK FARKLARININ AZALTILMASINDA KALKINMA AJANSLARININ ROLÜ: ELEŞTİREL BİR YAKLAŞIM	242
Ömer Faruk ALTUNÇ & Abdulmecit YILDIRIM & Vedat ALMALI	EKONOMİK BÜYÜME SÜRECİNDE KAMU VE ÖZEL SERMAYE STOKUNU ROLÜ	244
Veysi GÜNAL & M. Sait ŞAHİNALP	DOĞUM YERİ BAĞLAMINDA ŞANLIURFA İL NÜFUSUNUN "YEREL" LİĞİNDEKİ DEĞİŞİM (1935-2016)	246
Mehmet Sait ŞAHİNALP & Veysi GÜNAL	SURUÇ İLÇESİNDE KIRSAL VE ŞEHİRSEL NÜFUSUN GELİŞİMİ	248
Yahya AKTU	POLİTİK PSİKOLOJİ BAĞLAMINDA "İŞGAL GİRİŞİMİNDEN DİRİLİŞE;15 TEMMUZ'UN ANATOMİSİ" BELGESELİNİN ANALİZİ	250
Yahya AKTU	YAŞLI BİREYLERİN YAŞAM OLGUSUNA YÖNELİK GELİŞTİRDİKLERİ METAFORLAR	251
Yakup TAŞDEMİR	VATANDAŞ ODAKLI BÜTÇE SİSTEMİ: ÜLKE DENEYİMLERİ VE TÜRKİYE İÇİN ÖNERİLER	252
Yakup TAŞDEMİR	TÜRKİYE'DE DEZAVANTAJLI GRUPLARA YÖNELİK SOSYAL BÜTÇE UYGULAMALARI	253
Yavuz ACUNGİL & Ahmet GÜVEN	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENİM GÖRDÜKLERİ KENT İLE İLGİLİ SORUNLARA DUYARLILIKLARI VE FARKINDALIKLARI: GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA	255
Ahmet GÜVEN & Yavuz ACUNGİL	YEREL KALKINMADA YEREL YÖNETİMLERİN ETKİNLİĞİ KONUSUNA YEREL HALKIN BAKIŞI (TOKAT ÜZERİNDE BİR UYGULAMA)	257

Yeliz SELVİ	
<i>HİYERARŞİNİN YAPIBOZUMU:İNSANIN TEMEL HAK VE</i>	259
<i>ÖZGÜRLÜKLERİNİN SANATTAKİ TEMSİLLERİ</i>	
Yılmaz EVAT & Kudret Safa GÜMÜŞ	
<i>“ŞÂİRİN ROMANI”NDA POETİKAYA DAİR FİKİRLER</i>	260
Yılmaz EVAT & Kudret Safa GÜMÜŞ	
<i>MEHMET ÂKİF İNAN’IN ESERLERİNDE BATI İMGESİ</i>	261
H. Yunus TAŞ & Selami ÖZCAN & Mahmut KÜÇÜKOĞLU & Yahya ÖZDEMİR	
<i>TÜRKİYE DE KOSGEB TARAFINDAN VERİLEN GİRİŞİMCİLİK</i>	262
<i>EĞİTİMLERİNE YÖNELİK ELEŞTİREL BİR YAKLAŞIM: İSTANBUL</i>	
<i>ÜMRANIYE ÖRNEĞİ</i>	
H. Yunus TAŞ & Selami ÖZCAN & Mahmut KÜÇÜKOĞLU & Yahya ÖZDEMİR	
<i>ORTADOĞU ÜLKELERİNDEN AVRUPA ÜLKELERİNE YAPILAN YASADIŞI</i>	263
<i>GÖÇ VE GÖÇMENLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA</i>	
Yunus ZENGİN & Erdoğan KAYGIN	
<i>ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİN TOPLUMSAL CİNSİYET TUTUMLARININ</i>	265
<i>KARİYER SEÇİMİNE ETKİSİ</i>	
Erdoğan KAYGIN & Yunus ZENGİN	
<i>KURUMSAL İTİBARIN FİRMA REKABETİNE ETKİSİ: KAŞAR PEYNİRİ</i>	267
<i>ÜRETİCİLERİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA</i>	
Abdullah TAŞTEKİN	
<i>TÜRKİYE’DE KENTLEŞMENİN TARIM TOPRAKLARI ÜZERİNE ETKİSİ</i>	269
Mustafa TALAS	
<i>TÜRK KÜLTÜRÜNDE NİNNİLERE SOSYOLOJİK BİR YAKLAŞIM</i>	270
Mustafa Oğuz GÖK	
<i>LOTUS YAPRAĞI ETKİSİ VE ESİNLENİLMİŞ TEKSTİL TASARIMLARI</i>	272
Ebru DAVULCU	
<i>OSMANLI DEVLETİ’NDE YAYINLANAN İLK KADIN MİZAH DERGİSİ:</i>	273
<i>LEYLÂK</i>	
Alimcan BUĞDA & İsmail Hakkı GÜRDENİZ	
<i>MAKASİDU’Ş-ŞERİA BAĞLAMINDA UYUŞTURUCU VE BAĞIMLILIK YAPICI</i>	275
<i>MADDELER</i>	

KAPİTALİZMDE METALAŞMA VE YABANCILAŞMANIN MEKÂNSAL İZDÜŞÜMLERİ: ÇİĞ KÖFTE ÖRNEĞİ

SPATIAL PROJECTIONS OF COMMODIFICATION AND ALIENATION IN CAPITALISM: THE CASE OF ÇİĞ KÖFTE

Abdullah Cengiz KAYIŞ

Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Mezunlu),
cengiz.kayis@hotmail.com

ÖZET

Kapitalizmin dinamik yapısı, içine düştüğü “krizlerden” her seferinde çıkmasını sağlamıştır. Belki de kapitalizmin diğer toplum türleri veya üretim tarzları gibi sonunun geleceğini düşünenlerin yanılmasının en temel nedenlerinden biri, söz konusu dinamizmi hesaba kat(a)mamalarından kaynaklanmıştır. İlk ortaya çıkışından günümüze sürekli gelişen ve kendisine yeni alanlar açan bu sistem, günümüzde çok daha farklı ve dinamik bir hâl almıştır. Bu sistem içerisinde sürekli “yeni ihtiyaçlar” ve “metalar” üretilmekte, meta niteliğinde olmayan nesnelere metalaştırılmakta ve bu durum da dinamizmin ana kollarından birini oluşturmaktadır. Bu çalışmada, yöresel-kültürel bir yiyecek olan ve ortaya çıkışı İbrahim peygamberin ateşe atılmasıyla ilişkilendirilecek şekilde efsanelere konu olan “çiğ köfte”nin, tarihsel süreçte kapitalist sistem içerisinde bir “meta”ya, başka bir ifadeyle kapital sağlayıcı bir nesneye nasıl dönüştüğü, bazı sosyal bilimcilerin görüşlerinden yola çıkılarak ortaya konulması amaçlanmıştır. Sosyal bilimsel açıdan eleştirel bir yaklaşımın benimsendiği çalışmada, başta “yabancılaşma” olmak üzere; “mekân üretimi”, “fordizm”, “post fordizm” vb. kavramlar çerçevesinde çiğ köfteyle ilgili kuramsal bir tartışma yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çiğ Köfte, Kapitalizm, Mekân Üretimi, Yabancılaşma

ABSTRACT

The dynamic structure of capitalism has allowed it to go out every time “crisis” falls into it. Perhaps capitalism is one of the most fundamental reasons for the misunderstanding of those who think the future of the end, such as other forms of society or modes of production, is due to the fact that dynamism is due to the lack of account. Perhaps capitalism is one of the main reasons for the misunderstanding of those who think that the end will come, such as other forms of society or modes of production, which is due to the fact that dynamism does not add up. This system which constantly develops daily from its first appearance and opens up new fields to itself has become much different and dynamic nowadays. In this system, “new needs” and “commodities” are constantly produced, and non-commodity objects are commoditized, which is one of the main branches of our dynamism. In this study, it is aimed to investigate how the “çiğ köfte” which are subject to the legends, which are related to the local-cultural food and related with the throwing of the Ibrahim prophet, are transformed into a “meta” in the capitalist system in other words, aimed to put forward by way of the opinions

of scientists. In the study in which a critical approach from a social scientific standpoint is adopted, it can be seen that primarily “alienation”; “space production”, “fordism”, “post fordism” etc. A theoretical discussion about “çiğ köfte” was made in the framework of concepts.

According to the result of the study; it has become clear that socialization of alienation from the social sciences can be demonstrated through an “çiğ köfte” sample. It has been revealed that a space is created at the global scale by means of objects, and this object carries a hybrid character with features that meet both fordist and post fordist production styles.

Keywords: Çiğ Köfte, Capitalism, Production of Space, Alienation

آل روها

POSTMODERNİZİM VE ÖRGÜT KURAMLARI BAĞLAMINDA SOSYAL BİLİMLERİN DOĞASINA İLİŞKİN PARADİGMA TARTIŞMALARI

Yrd. Doç. Dr. Ahmet İLHAN

Bayburt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü

ahmetilhandr@gmail.com

ÖZET

1950'lerin başından itibaren yaklaşık olarak yüz yıllık bir geçmişe sahip olan örgüt kuramlarının tarihsel gelişimi bulunduğumuz dönem içinde yönetim/örgüt yazınında yapılan paradigma tartışmaları ile yeni bir boyut kazanmaya başlamıştır. İlk kez paradigma kavramı 1962 yılında Thomas S. Kuhn tarafından "The Structure of Scientific Revolutions" (Bilimsel Devrimlerin Yapısı) adlı eserinde kullanılmıştır. Kuhn paradigma kavramını, belli bir bilimsel yaklaşımın doğayı sorgulamak ve doğada bir ilişkiler bütünü bulmak için kullandığı açık ya da örtülü bütün inançları, kuralları, değerleri ve kavramsal/deneysel araçları kapsayacak biçimde ele aldığı yöntem ya da fikirlerin toplamından oluşan bir düşünce bütünü olarak ele almıştır. Paradigma tartışmalarının yoğun olarak yaşandığı örgüt kuramları alanında hem çok sayıda farklı paradigmanın bulunması hem de Burrell ve Morgan (1979) tarafından "Sociological Paradigms and Organizational Analysis" (Sosyolojik Paradigmalar ve Örgütsel Analiz) adlı kitabın yazılması bu tartışmaların ortaya çıkmasına sebep olarak gösterilmektedir. Burrell ve Morgan (1979), bütün örgüt kuramlarının bir bilim felsefesi ve bir toplum kuramı üzerine temellendirildiğini ifade etmişlerdir. Bu eserde, iki boyutta dört farklı paradigma sınıflandırılmıştır. Burrell ve Morgan'ın paradigmaları sınıflandırmak için kullandığı boyutlardan ilki öznellik ve nesnellik boyutu, diğeri ise düzenleme-radikal değişim boyutudur. Sosyal bilimlerin doğasına ilişkin varsayımların analizinde son iki yüzyılı aşkın bir süredir sosyal bilimlerde egemen olan iki ana entelektüel gelenek yer almaktadır. Bunlardan birincisi sosyolojik pozitivizm yaklaşımı olup nesnel kısmı oluşturmaktadır. İkincisi ise Alman idealizmi yaklaşımı olarak adlandırılan öznel kısmı oluşturmaktadır. Bu çalışmada postmodernizm ve örgüt kuramları çerçevesinde inceleme yapıp postmodernizm kuramının Burrell ve Morgan tarafından geliştirilen sosyal bilimlerin doğasına ilişkin varsayımların ontolojik, epistemolojik, insan doğası ve metodolojik açıdan tartışılıp yerinin tespit edilmeye çalışılması amaçlanmıştır. Bununla birlikte örgüt kuramı alanındaki farklı paradigmlar karşılaştırılıp çeşitli özellikleri açıklanarak değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Postmodernizm, Örgüt Kuramları, Paradigma, Öznel, Nesnel

İCRALIK MALLARIN PAZARLAMASI OLGUSUNUN PAZARLAMA TEORİSİ İÇERİSİNDEKİ YERİ VE BUNA YÖNELİK BİR MODEL ÖNERİSİ

THE PLACE OF MARKETING CASE OF FORECLOSURED GOODS IN MARKETING THEORY AND A MODEL SUGGESTION

Yrd.Doç.Dr. Ahmet KAYAOĞLU

Mardin Artuklu Üniversitesi – İİBF, ahmetkayaoglu@artuklu@edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada icralık malların pazarlaması olgusu incelenmiştir. İcralık malların pazarlaması, doğası gereği kısmen dahi olsa kamunun yerine getirdiği ve getirmesi gereken bir iştir. İcralık malların pazarlanması, pazarlama teorisi unsurlarından makro pazarlama içerisinde kamu politikaları teorisinin bir alt teorisi olarak yer alması gerektiği düşünülmektedir.

İcralık malların pazarlaması makro pazarlamanın nüvesini oluşturan pazarlama sistemleri çerçevesinde değerlendirilebilecek bir pazarlama kavramıdır. İcralık mal sürecinin bütün aşamaları kanunla düzenlenmektedir. İcralık mal pazarlamasında bir süreç söz konusudur ve bu süreç içerisinde her bir aşama kendisinden önceki ve sonraki aşama ile sıkı ve tanımlanabilir bağlara sahiptir. Sistem tanımında olduğu gibi aralarında anlamlı (tanımlanabilir) ilişkiler olan taraflar vardır. Bundan dolayı icralık malların pazarlaması, makro pazarlama ve pazarlama sistemleri bağlamında ele alınması gereken bir konudur. Pazarlama, değişimi (mübadele) kolaylaştıran “sosyal” ve “yönetimsel” bir süreçtir. İcralık malların satışında bir mübadele, bu mübadelede taraflar ve bunlar arasında birbirini takip eden ilişkiler söz konusudur. İcralık malların pazarlanması, icralık malın satış sürecine pazarlama bileşenlerinin uygun şekilde dâhil edilmesi ile tam olarak uygulanmış olacaktır. İcralık mal satış sürecinde, sonuçlandığında bütün tarafları tatmin eden bir satışın gerçekleşmesi, satış sürecinin pazarlama kuralları çerçevesinde yapıldığını gösterecektir.

Çalışmada icra sürecindeki bütün tarafların tatminine yönelik bir model geliştirilmiştir. İcralık malların pazarlaması devletin yerine getirdiği bir hizmettir. Hizmet olması nedeniyle de hizmet pazarlamasındaki pazarlama bileşenleri açısından konuya yaklaşmak gerekmektedir. Bu bağlamda ürün, fiyat, dağıtım, tutundurma, insan, fiziksel kanıtlar ve süreç olmak üzere yedi pazarlama karması bileşeni başlıkları altında icralık malların pazarlanması ele alınacaktır. Her bir pazarlama karması bileşeninin icralık mal satışı sisteminde (sürecinde) nasıl ele alınması gerektiği kısaca açıklanmıştır.

Anahtar kelimeler: Makro pazarlama, pazarlama sistemleri, icralık malların pazarlanması

ABSTRACT

In this study, the case of marketing of foreclosed goods was investigated. The marketing of foreclosed goods is an act that the public partly fulfill and has to fulfill, due to its nature. The marketing of foreclosed goods is thought to be a sub-theory of public policy theory within macro marketing which is an element of marketing theory.

The marketing of foreclosed goods is a marketing concept that can be evaluated within the framework of the marketing systems that constitute the essence of macro marketing. All stages of the foreclosing process are regulated by law. There is a process in the marketing of foreclosed goods and in this process each stage has tight and identifiable links with its own preceding and succeeding stages. Therefore, the marketing of foreclosed goods is a matter to be considered in the context of macro marketing and marketing systems. There are meaningful (identifiable) relationships between the parties as in the system definition. Marketing is a "social" and "managerial" process that facilitates change (exchange).

In the case of the foreclosed goods sale process, concluding a sale which satisfies all parties will show that the sales process is done within the marketing rules. In the study, a model for the satisfaction of all parties in the foreclosing process was developed. Marketing of foreclosed goods is a service that the government fulfills. Because of the service, it is necessary to approach the subject in terms of the marketing components of service marketing. In this context, the marketing of foreclosed goods under the headings of seven marketing mixes, including product, price, distribution, promotion, human, physical evidence and process will be addressed. It was briefly explained how each component of the marketing mix should be handled in the system(process) of sales of foreclosed goods.

Keywords: Macromarketing, marketing systems, foreclosure marketing

MAKRO PAZARLAMA PERSPEKTİFİNDEN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK SUSTAINABILITY FROM MACRO MARKETING PERSPECTIVE

Yrd.Doç.Dr. Ahmet KAYAOĞLU

Mardin Artuklu Üniversitesi – İİBF, ahmetkayaoglu@artuklu@edu.tr

ÖZET

Pazarlamanın önemli işlevlerinden birisi de tüketimin yaygınlaştırılması anlamına gelen refahın yaygınlaştırılmasıdır. Makro pazarlamanın önemli konularından birisi de sürdürülebilirlikle ilgili çalışmalardır.

Sürdürülebilirlik kritikçi yaklaşım açısından da gelişimci yaklaşım açısından da mega trend olarak kabul edilmektedir. Gelişimci ekol “dominant sosyal paradigma”yı kuşatacak bir yenilikçilik (innovations) çalışmasına vurgu yaparken, kritikçi ekol “Dominant Sosyal Paradigma”nın dikkate alınma zorunluluğuna vurgu yapmaktadır. Her iki durumda da sürdürülebilirliğin önemi vurgulanmaktadır. Dünyada Çin ve Hindistan gibi devasa gelişmekte olan ülkelerin nüfusları ile kişi başına gelirleri ve dolayısıyla kişi başına tüketimleri artmaktadır. Aynı şey hemen hemen bütün gelişmekte olan ülkeler için de söz konusudur. Bu durumda ilk akla gelen dünyadaki kaynakların böyle bir tüketimi kaldırıp kaldıramayacağıdır. Ayrıca nüfusun da bir taraftan arttığı dikkate alındığında bu tüketimin sürdürülebilirliği tartışma konusudur.

Çevrenin zarar görmesi ve aşırı tüketimin küresel ısınma gibi konulara neden olması sürdürülebilirlik tartışmalarına çok değişik boyutlar kazandırmaktadır. Sürdürülebilirlik sadece çevre kirliliği ve küresel ısınmanın dışında, kaynak yeterliliği gibi konuları da kapsamaktadır. Ancak geri dönüşüm, enerjide meydana gelen gelişmeler ile sürdürülebilirliğin bir bilgi ve organizasyon temelinde ele alınması gerektiğini de göz önünde bulundurmak gerekmektedir.

Tüketimin uyarılması ve canlandırılması bağlamında çeşitli pazarlama çabaları, sürdürülebilirlik için gerekli teknolojik ve yapısal ortamın sağlanmasında önemli katkılar sağlayabilecektir. Pazarlamacılar ve tüketiciler kendi kısa dönemli çıkarlarına odaklanmakta ve bu da bazen başkalarının ve hatta kendilerinin uzun vadeli çıkarlarını yok etmektedirler. Oysa sürdürülebilirlik kavramı ile uzun dönemde herkesin çıkarına olacak şekilde, istek ve ihtiyaçların, dolayısıyla tüketimin tasarımı zorunluluğu ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Makro pazarlama, pazarlama sistemleri, sürdürülebilirlik

ABSTRACT

One of the important functions of marketing is the dissemination of prosperity, which means the dissemination of consumption. One of the important aspects of macro marketing is the studies on sustainability.

Sustainability is regarded as a megatrend in terms of critical approach and developmental approach. While development school emphasizes the work of innovations that encompass the "dominant social paradigm", the critical school emphasizes the necessity of the "Dominant Social Paradigm" to be taken into consideration. In the world China and India are growing in per capita income with their massive population, thus increasing per capita consumption. The same is true for almost all developing countries. In this case, it first come to mind that if the resources in the world will be able to handle such consumption. In addition, the sustainability of this consumption is a matter of debate, given that the population is also rising from one side.

The fact that damage to the environment and excessive consumption cause issues such as global warming, brings about various dimensions to the discussions on sustainability. Sustainability includes not only environmental pollution and global warming, but also issues such as resource sufficiency. However recycling, it is also necessary to take into account that sustainability must be addressed on the basis of information and organization and the changes in the energy.

In the context of stimulating consumption, a variety of marketing efforts can provide significant contributions in ensuring the technological and structural environment necessary for sustainability. Marketers and consumers focus on their short-lived interests, which sometimes destroy the long-term interests of others and even their own. However, with the concept of sustainability, the necessity of designing consumption and needs, and therefore of consumption, arises in the long term in the interest of everybody.

Keywords: Macromarketing, marketing systems, sustainability

6098 SAYILI TÜRK BORÇLAR KANUNU ÇERÇEVESİNDE GEÇİCİ ÖDEMELER(TBK m.76)

Arş. Gör. Ahmet SAAT
Dicle Üniversitesi, avahmetsaat@gmail.com

ÖZET

1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda haksız fiiller başlığı altında geçici ödeme müessesesi kabul edilmiştir. Türk Borçlar Kanunu'nun 76. maddesinde düzenlenen geçici ödemenin amacı, uzun süren yargılamalar sonucunda zarar görende oluşabilecek yeni mağduriyetlerin oluşmasını engellemek saikiyle yargılama sonucunda hükmedilmesi muhtemel olan tazminatın bir kısmının önceden ödenmesidir. Hâkimin geçici ödemeye başvurabilmesi için bazı şartların gerçekleşmesi gerekmektedir. İlk oluşan zarar haksız fiil ya da sözleşmeye aykırılıktan meydana gelmelidir. Dolayısıyla sebepsiz zenginleşme, vekâletsiz iş görme ve culpa in contrahendo gibi sebeplerden kaynaklanan zararlarda geçici ödemeye karar verilemeyecektir. İkinci olarak zarar gören iddiasında haklı olduğunu gösteren inandırıcı delillerle hâkime başvurmalıdır. Mahkemeye sunulan bu kanıtların kesin delil niteliğinde olması gerekmeyp dava konusu talebin haklılığını büyük ihtimal dâhilinde gösteren her türlü kanıt olması mümkündür. Üçüncü olarak zarar görenin ekonomik durumunun bu ödemenin acilen yapılmasını gerekli kılmasıdır. Şayet geçici ödeme yapılmazsa zarar görenin yaşam standartlarının değişeceği, başkalarına muhtaç duruma geleceği söylenebilirse geçici ödemenin acilen yapılması gerektiği kabul edilmelidir. Hâkimin geçici ödemeye karar verebilmesi için gereken son şart ise geçici ödemeye ilişkin bir talebin yapılmasıdır. Söz konusu talep dava açılırken ileri sürülebileceği gibi davanın her aşamasında da ileri sürülebilir. Hâkimin geçici ödemeye karar vermesi geçici bir tedbirdir. Bu nedenle yargılamanın sonucunda davacının haklı ya da haksız görülmesi ihtimallerinde geçici ödemelerin akıbeti değişmektedir. Şayet yapılan yargılamanın sonucunda zarar gören haklı görünür ve davalı aleyhine tazminata hükmedilirse geçici ödemeler, hükmedilen tazminat miktarından mahsup edilir. Buna karşılık davalı, haklı görünür ve zarar görenin tazminat talebi reddedilirse zarar gören kendisine ödenen geçici ödemeleri faiziyle birlikte davalıya iade etmelidir. Hükmedilen tazminat miktarının geçici ödeme miktarından az olması durumunda geçici ödemedeki fazlalık bakımından da aynı durum geçerlidir. Geçici ödeme düzenlemesi kanunlaşması bakımından hem Türk hukuku bakımından hem de mukayeseli hukuk bakımından ilk olma niteliğindedir. Dolayısıyla geçici ödemeler düzenlemesi gerek tasarı halindeyken gerekse yürürlüğe girdikten sonra birçok tartışmanın konusu olmuştur. Bu çalışmamızda geçici ödemeler düzenlemesinin hukuki niteliğine ve hukukumuzda kazandırılma amacına kısaca değinilecektir. Akabinde geçici ödemenin şartları, hüküm ve sonuçları öğretide yer alan tartışmalar esas alınarak ayrıntılı olarak incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Haksız Fiilden Kaynaklanan Borç İlişkilerinde Yargılama, Geçici Hukuki Korumalar, Geçici Ödemeler

6098 SAYILI TÜRK BORÇLAR KANUNU ÇERÇEVESİNDE MÜTESELSİL KEFALETTE ASIL BORCUN TALİ NİTELİĞİ

Arş.Gör. Ahmet SAAT

Dicle Üniversitesi, avahmetsaat@gmail.com

ÖZET

Kefalet borcunun taliliği kavramı kefalet sözleşmesinden doğan alacağının borçluya karşı doğrudan ileri sürülüp sürülemediği bakımından önem arz etmektedir. Bu kavram alacaklı tarafından asıl borçluya karşı takip yapılmadan ya da varsa rehne başvurulmadan kefile karşı bir takipte bulunulamayacağı şeklinde tanımlanabilir. Kefalet borcunun taliliği kefalet sözleşmesinin vazgeçilmez bir unsuru değildir. Dolayısıyla taraflar kefalet borcunun tali niteliğini anlaşılarak ortadan kaldıracaklardır. Nitekim adi kefalet ile müteselsil kefalet arasındaki en önemli ayrım borcun tali nitelikte olup olmamasına göre yapılmaktadır. Zira adi kefalette, asıl borcun taliliği kendisini kesin olarak göstermekteyken müteselsil kefalette asıl borcun bu niteliğe haiz olup olmadığı öğretilmelidir. Özellikle 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 586. maddesi müteselsil kefalette asıl borcun tali niteliğini daha da belirsiz hale getirmiştir. Bu düzenlemeye göre alacaklının müteselsil kefile başvurabilmesi için asıl borçlunun ödemede gecikmesi ve ihtarın sonuçsuz kalması gerekmektedir. Oysaki 818 sayılı Borçlar Kanunu'nda alacaklının müteselsil kefile başvurabilmesi için asıl borcun muaccel hale gelmesi yeterli olup asıl borçlunun ödemede gecikmesi aranmamaktaydı. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda yapılan bu değişiklik ile müteselsil kefalet, asıl borcun tali niteliği bakımından adi kefaletle yaklaşmıştır. Fakat adi kefalette kefile karşı başvuru yapılabilmesi için asıl borçlunun ödeme güçsüzlüğü içinde olması gerekirken müteselsil kefalette asıl borçlunun ödememe niyetinde olması yeterlidir. Bunun yanında asıl borç, teslimine bağlı taşınır rehni ya da alacak rehnini ile teminat altına alınmışsa, söz konusu rehinler paraya çevrilmeden müteselsil kefile karşı takipte bulunulamayacağı hüküm altına alınarak kefalet borcunun tali niteliği bu durum için açıkça vurgulanmıştır. Görüldüğü üzere Türk Borçlar Kanunu'nun 586. maddesi müteselsil kefilin borcunun tali niteliği üzerindeki tartışmaları gidermemiş hatta daha da karmaşık hale getirmiştir. Bu bağlamda, adi kefalet ile müteselsil kefalet arasındaki farkların açıkça belirlenebilmesi için müteselsil kefalette asıl borcun tali niteliğinin incelenmesi elzem hale gelmiştir. Bu nedenle çalışmamızda 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda yapılan değişiklikler esas alınarak müteselsil kefalette asıl borcun tali niteliği değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Müteselsil Kefalet, Müteselsil Kefilin Sorumluluğu, Müteselsil Kefaletin Taliliği

LAFIZDAKİ ÇOK ANLAMLILIĞIN İSLAM HUKUK METODOLOJİSİNDEKİ ETKİN ROLÜ

Alaaddin HANÇER

Doktora Öğrencisi, KSÜ Üniversitesi, alaaddinhancer46a@gmail.com

ÖZET

İslâm Hukuk Metodolojisinde müçtehidlerin ihtilaf etmelerinde birçok sebep zikretmek mümkündür. Bu sebeplerden biri de lafızlara yüklenen anlam ekseninde oluşan farklı yaklaşımlardır.

Her dilde olduğu gibi Arapçada da birçok lafız çeşidinden bahsedilmektedir. İslam Hukukunun beslendiği Kur'an ve sünnetin de Arapça olarak vaz' edilmesi, bu iki kaynağımızda birçok lafız çeşidinin kullanılmasını beraberinde getirmiştir. Bu lafız çeşitlerinden biri de İslam Hukukunda derin ihtilafların meydana gelmesinde etkin rol oynayan lafızda çok anlamlılık konusudur. İslam Hukuk Metodolojisinde Müşterek Lafız olarak adlandırılan kelimelerdeki çok anlamlılık konusu ibadet çeşitlerinin ve muamelatın hemen hemen her bölümünde etkin rol oynamış ve birçok ihtilaf örnekleri oluşturmuştur.

Bu çalışmada Arapçada lafızların çok anlamlılık özelliğine, çok anlamlılığın meydana gelme sebeplerine, çok anlamlılığın vaki olduğu kelime yapılarına ve İslam Hukukunda özellikle de fıkıh alanında meydana getirdiği görüş ayrılıklarına dikkat çekilecektir. Lafızdaki çok anlamlılığın fıkıhta oluşturduğu ihtilaf örneklerine yer verilirken fikhî mezhepler içerisinde en meşhur ve yaygın olan Hanefî, Malikî, Şafiî ve Hanbeli Mezheplerinin çok anlamlı lafızlar ekseninde oluşan görüşlerine yer verilecektir. Bu vesile ile lafzın çok anlamlılığının etkisi ile meydana gelen görüşler incelemeye tabi tutularak değerlendirilmeler yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: İslâm Hukuku, Çok Anlamlılık, Müşterek Lafız, Sesteş Kelimeler

SÜNNET'İN FIKIH KÜLTÜRÜNÜN OLUŞMASINDA SAĞLADIĞI KATKI

Alaaddin HANÇER

Doktora Öğrencisi, KSÜ Üniversitesi, alaaddinhancer46a@gmail.com

ÖZET

İslam Hukukunun oluşmasında Kur'an'dan sonra en büyük pay Hz. Peygamber'in sünnetine aittir. Bu sebeple İslam Hukukunun iki temel esasından biri olmuştur. Hz. Peygamber'in sünneti, Kur'an'da anlamı kapalı olarak belirtilen kısımların açıklanmasında aydınlatıcı bir rol üstlenmiş, âmm ifadelerle anlatılan konuları beyan etmiş ve yanlış anlamaların önüne geçmiştir. Sünnet, adeta Kur'an'ın hayatta gerçekleşmiş somut bulmuş halidir. Kur'an'ın sustuğu yerlerde konuşan, vahye muhatap olan toplumun ihtiyacı anında imdada yetişen vahiy ürünüdür.

Sünnet, aydınlatıcı rolüyle fıkıh kültürünün oluşmasında ve gelişmesinde etkin bir role sahiptir. Fıkıh kitaplarımızda hukukçuların ortaya koyduğu birçok hüküm sünnet temeli üzerine bina edilmiştir. Sünnet, İslam Hukukunun tahrif edilmesine ve Kur'an'ın yanlış anlaşılıp yorumlanmasına engel olucu bir özelliğe sahiptir.

Sünnet'in İslam Hukukunun oluşmasında sağladığı katkıları ve İslam Hukukun korunmasındaki etkin rolünü bilen İslam karşıtlarının sünnete saldırımlarındaki temel sebep de sünnetin bu özelliğidir. Çünkü sünnetin Müslüman hayatından bertaraf edilmesi Kur'an'ın tahrif edilmesinde ve İslam Hukukunun çökmesinde en büyük adımdır. Bu çalışmamızda sünnetin İslam Hukukunun iki temel esasından biri olmasının delilleri, sünnetin İslam Hukuk Metodolojisinde sağladığı katkı, fıkıh kültürünün oluşmasında ve İslam Hukukunun zenginliğinde sağladığı destek üzerinde durulacaktır. Ayrıca Hz. Peygamber'in sünnetinin bertaraf edilmesi halinde İslam Hukukunun maruz kalacağı tehlikelere dikkat çekilecek ve "Sadece Kur'an bize yeter" sloganıyla yola çıkanların iddiaları üzerinde değerlendirme yapılarak hizmet ettikleri yanlış fikirler çürütülmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sünnet, Sünnetin Hukûkî Değeri, İslam Hukukunun İki Temel Kaynağından Biri: Sünnet

ŞİİR DİLİ VE ARMONİK YAPI

Prof. Dr. Ali EROL

Ege Üniversitesi, erolali99@gmail.com

ÖZET

Edebiyat, özellikle temel malzemenin dil olması ve kültürle olan münasebeti açısından birey ve toplumla iç içedir. Bu nedenle Sosyoloji, Tarih, Psikoloji gibi bilim dalları ile de önemli kesişim noktaları mevcuttur.

Diğer taraftan duygu dünyasına hitap ediyor olması, edebiyatı başta müzik ve resim olmak üzere, diğer sanat dalları ile de belli ortak paydalara taşır. Belki de bu nedenle, zaman zaman bir bestekarın duyuları (Vivaldi-Dört Mevsim) ya da bir şairin sözleri (Guillaume Apollinaire – Fıskiye) tabloları, ya da melodik bir müzikal esere (Tevfik Fikret-Yağmur) dönüşebilmiştir.

Sanat, pek çok açılardan evrensel özelliklere sahiptir. Ancak bir çok sanat dalı gibi, genelde Edebiyat, özelde ise Şiir ve Müzik de, ait oldukları maddi ve manevi yapıyı şekillendiren ve aynı zamanda onun tarafından şekillendirilen niteliklere de sahiptirler. Özellikle duygu dünyası ile olan münasebetleri bu açıdan bu iki sanat dalını biri birlerine daha da yaklaştırır.

Fakat bize göre Müzik biliminin en temel terimlerinden olan “armoni” nin ahenk üzerindeki tartışılmaz etkisi üzerindeki mutabakat, şiiri, bu sanat dalı ile aynı paydaya taşıyan en önemli unsurdur.

Edebiyatımızda yıllarca “mevzun u mukaffa söz” olarak tanımlanan “manzum”dan serbest şiire geçiş süreci hemen bütün kültürlerde olduğu gibi oldukça sancılı olmuştur. Vezin konusunda büyük bir direnç yaşanmazken kafiye ya da ses uyumu ile ilgili unsurların düzenlenmesi konusunda büyük tartışmalar yaşanmıştır. Ancak Tanzimat Dönemi’nden itibaren neredeyse ekolleşmelere yol açacak olan şiir dili ve ses uyumu konusu, esasen günümüz şiirinde de belli bir sistematiğe ulaştırılabilmiş değildir. Ciddi polemiklere neden olmakla, hatta bir dönem tamamen reddedilmekle birlikte (Garip Hareketi) 1955’lerde Sürrealizm akımına mensup isimler tarafından bile tamamen göz ardı edilemeyen kafiye ve buna bağlı olarak “armoni” gerçeği, bize göre şiir dilindeki ahengin en önemli unsurudur ve bu konudaki “nedenlerin”, “niçinlerin” disiplinlerarası bir yaklaşımla, müzik biliminden de yararlanılarak ortaya konulması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Şiir Dili, Armoni, Kafiye

EDEBİYATTA MİLLİ TAVIR BAĞLAMINDA HÜSEYİN CAVİD VE ESERLERİ**Prof. Dr. Ali EROL**

Ege Üniversitesi , erolali99@gmail.com

ÖZET

Hemen bütün Türk Dünyası'nda ve Azerbaycan'da Sovyet Devri olarak bilinen yıllarda, her türlü baskı politikalarına rağmen Türk topluluklarının varlıklarını muhafaza edebilmiş olmalarının iki önemli nedeni vardır. Bunlardan ilki zaman zaman kendini gösteren millî direniş hareketleri, diğeri ise milli kültür, milli kimlik ve milli mefkure şuuruyla hareket eden aydınların gayret ve çalışmalarıdır.

Hatırlanacağı üzere Azerbaycan kültür tarihinde daha somut adımları ile ilk olarak Mirza Fethali Ahundov ile başlayan milli tavır, 20. yüzyılın başlarından itibaren ortaya çıkan daha elverişli siyasi zemin ile birlikte Türkçülük ideolojisine dönüşmüştür. Öyle ki bu dönemde ortaya konulan çalışmalardan hareketle Reşid Rahmeti Arat söz konusu yılları, edebiyat ve kültür bağlamında, “millî içtimai devir” olarak adlandıracaktır. Başta Hüseyinzâde Ali Bey ve Mehmed Resulzade olmak üzere, Ahmed Bey Ağaoğlu, Ali Merdan Topçubaşı, Ali Abbas Müznib, Abdulhalık Cenneti, Hasan Sabri Ayvazov gibi pek çok isim eserleri ile milli şuur tezini işlemişlerdir.

Ancak gerek siyasi yaptırımlar gerekse eğitimsizliğin bir sonucu olarak karşılaşılan engeller ve engellemeler bu sürecin oldukça sancılı geçmesine neden olmuştur. Bu durum edebî sahada daha çok santimentalist, melankolik, marazî ve isyankâr ruh hâllerinin hakim olduğu yeni bir söylem tarzına yol açmıştır. Özellikle hürriyet beklentilerinin coşkun bir üslupla dile getirildiği ve Azerbaycan'da “tantanali”, “bezekli”, “ritmik”, “hitabkâr” üslup olarak da tanımlanacak olan bu tarzın en önemli temsilcilerinden biri Hüseyin Cavid'tir.

Hüseyin Cavid her şeyden önce kendisini yaşadığı topluma, ait olduğu milli ve kültürel kimliğe adanmış bir yazar bir düşünce adamıdır. Ona göre bir toplumda ortaya çıkabilecek olan eksiklik ve aksaklıklarda edebiyatçıların büyük rolü vardır. Bu nedenle yazar edebî çalışmalarda ahlâkçı ve faydacı bir tavır aramıştır. “Maral”, “Uçurum”, “Şeyda”, “Şeyx Sen'an”, “İblis” “Peygamber “Topal Teymur “Siyavuş, “Xayyam “Azer” gibi, tarihi sosyolojik ve felsefî piyeslerinde, poemalarında milli bir tavır sergileyen Cavid, bu yöndeki gayretleri ile Azerbaycan'da milli şuurun yerleşip yeşermesinde önemli bir rol oynamıştır.

Anahtar Kelimeler: Hüseyin Cavid, Milli Şuur, Azerbaycan Edebiyatı

**STRATEJİK MALİYET YÖNETİMİ AÇISINDAN HEDEF MALİYETLEME İLE
KAİZEN MALİYETLEME YÖNTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRMASI**
**COMPARISON OF TARGETING COSTING AND COASTAL COSTING METHODS
FOR STRATEGIC COST MANAGEMENT**

Yrd. Doç. Dr. Alirıza AĞ

Bayburt Üniversitesi, alirizaag@bayburt.edu.tr

ÖZET

Dünyadaki ekonomik gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkan sosyal ve teknolojik değişim sonucunda ülkeler arasındaki sınırlar kalkmakla beraber, küresel rekabet ortamı doğmuştur. Rekabetin yoğun ve acımasız olduğu bu ortamda işletmeler, maliyetleri düşürmek, pazar payını ve karını artırmak için yeni üretim ortamları arayışına girmişlerdir. Küresel rekabet ortamı, üretim ortamlarının yanı sıra maliyet ve yönetim muhasebesi sistemlerini de etkilemiştir. Böylece maliyet ve yönetim muhasebesi alanında yeni yaklaşımlar ortaya çıkmıştır. Üretim teknolojilerinde meydana gelen gelişmeler sonucu yeni üretim yöntemleri uygulanmaya başlamıştır. Bunun sonucunda da maliyetlerin sağlıklı bir biçimde tespit edilmesi ve dağıtım sorunu ortaya çıkmıştır. Geleneksel maliyet yöntemlerinin ortaya çıkan bu sorunların çözümünde yetersiz kalması sonucu alternatif maliyet hesaplama teknikleri geliştirilmiştir. Dolayısıyla acımasız rekabet ortamında işletmelerin hayatta kalabilmeleri, değişen dünya koşullarına ayak uydurabilmeleri ve rekabet üstünlüğünü elde edebilmeleri maliyetlerin etkin bir biçimde kontrolü ve yönetimine bağlıdır. Bu doğrultuda işletmelerin küresel rekabet ortamındaki stratejilerini belirlemek, maliyetlerin azaltılması hedefine ulaşmak amacıyla geliştirilen maliyet yönetim tekniklerinin uygulanması olarak ifade edilen stratejik maliyet yönetimi işletmeler açısından önem arz etmektedir.

Rekabetin yoğun ve acımasız olduğu bu ortamda stratejik yönetim anlayışını benimseyen işletmeler geleneksel üretim ve maliyet sistemlerinin amaçlara ulaşmada yetersiz kaldığını görmüşlerdir. Yaşanan bu gelişmeler doğrultusunda modern maliyet yöntemleri ortaya çıkmıştır. Bu yöntemlerin başında gelen hedef maliyetleme bir diğer ifade ile hedef fiyata göre maliyetleme özellikle 1970'li yıllarda Japonya'da geliştirilen ürün, pazar ve kaynaklara ilişkin bilgiyi strateji üzerinde birleştiren ve nicel ölçülere dönüştüren stratejik maliyet yönetim aracıdır. Hedef maliyetleme, mamullerin planlanma ve tasarım aşamasına odaklanan, maliyetlerin gerçekleşmeden yönetilmesi esasına dayanan, mamullerin hedef satış fiyatından hedef kârın çıkartılması sonucu bulunan hedef maliyet doğrultusunda üretilmesini amaçlayan bir maliyet sistemidir. Çağdaş maliyet yöntemlerinden bir diğeri olan Kaizen Maliyetleme yöntemi 1970 'li yıllarda Japon işletmeleri tarafından geliştirilmiş olup odak noktası işletme stratejisinin üretim maliyetlerini etkin bir biçimde düşürebileceğini hissettiği maliyet unsurlarına göre belirlemesidir. Kaizen Maliyetlemenin temel amacı üretim sürecinde maliyetlerin düşürülmesi ve israfın önlenmesidir. Bu doğrultuda çalışmamızın temel amacı

stratejik maliyet yönetimi açısından modern maliyet yöntemlerinden Hedef ve Kaizen Maliyet yöntemlerinin incelenerek karşılaştırılmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Stratejik Maliyet Yönetimi, Hedef Maliyetleme, Kaizen Maliyetleme

ABSTRACT

As a result of the social and technological changes that have arisen due to the economic developments in the world, the boundaries between the countries have been lifted and global competition environment has been born. In this environment where competition is intense and ruthless, businesses have searched for new production environments to reduce costs, increase market share and profit. The global competitive environment has affected cost and management accounting systems as well as production environments. Thus, new approaches have emerged in the area of cost and management accounting. The new production methods that have come to fruition in production technologies have begun to be applied. As a result, there is a problem of a healthy determination and distribution of costs. Alternative costing techniques have been developed that result in traditional cost methods being insufficient to solve these problems. Hence, in a brutal competitive environment, the ability of businesses to survive, to keep pace with changing world conditions, and to gain competitive advantage depends on effective control and management of costs. In this direction, determining the strategies of the companies in the global competitive environment is important in terms of strategic cost management enterprises expressed as the application of cost management techniques developed in order to achieve the goal of cost reduction.

In this environment where competition is intense and ruthless, businesses that have adopted strategic management approach have seen that traditional production and cost systems are inadequate to achieve the objectives. Modern cost methods have emerged in the direction of these living developments. At the beginning of these methods, target costing is a strategic cost management tool that combines information on products, markets and resources developed in Japan in 1970s, especially on the basis of the target market, into quantitative measures. Target costing is a cost system that focuses on the planning and design phase of products and is based on the unrealistic management of costs and aims to produce products in the target cost direction resulting in the target profit from the target selling price. The Kaizen Costing method, which is another of the contemporary cost methods, was developed by Japanese businesses in the 1970s and is based on the cost elements that the focal point business strategy feels can effectively reduce the production costs. The main aim of Kaizen Costing is to reduce costs and prevent waste in the production process.. In this respect, the main aim of our study is to compare and contrast the methods of Goal and Kaizen Costs of modern cost methods in terms of strategic cost management

Keywords: Strategic Cost Management, Target Costing, Kaizen Costing

YEREL GAZETELERDE EĞİTİM HABERLERİNİN SUNUMU: ERZURUM YEREL GAZETELERİ

Arş. Gör. Aşlı KÖSEOĞLU

Atatürk Üniversitesi, aslikoseoglu@atauni.edu.tr

ÖZET

Yerel gazeteler, insanların yakın çevresinde olup biten olayları, şehirde gerçekleştirilmesi planlanan yatırımları, faaliyetleri, hizmetleri öğrendikleri kitle iletişim araçlarıdır. Yerel gazeteler sayesinde vatandaşlar içerisinde buldukları toplumun değerlerini özümsemekte ve sürdürmekte, kendilerini haberlerin merkezinde bulabilmektedir. Ulusal basının çoğu zaman haber olarak görmediği birçok konuyu yerel basın, gündemine taşımakta; sorunlara çözüm aramaktadır. Bu gazetelerde ekonomi, siyaset, sağlık, güncel haberlerin yanı sıra eğitim haberleri de bulunmaktadır.

Eğitim; bir toplumun aydınlanmasını, bilimsel değerler ışığında toplumun ilerlemesini sağlayan; kimi zaman bilgilendiren, kimi zaman eğiten; vatandaşları gelişmeye teşvik eden önemli bir araçtır. İşte bu noktada yerel basında yer alan eğitim haberlerinin incelenmesi ve bu haberlerinin içeriğinin ağırlıklı olarak hangi konulardan oluştuğunu irdelemek önemli görülmektedir. Erzurum yerel basını Osmanlı Dönemi'nden günümüze gelinceye dek yerel habercilik bağlamında ağırlığını korumuş, Türkiye'nin yerel basın tarihini güçlendirici yayınlar yapmıştır. Çalışmada Erzurum yerel basınının örneklem olarak belirlenmesinin ana nedeni bu olup, bu çalışmada Erzurum yerel gazetelerinde yer alan eğitim haberlerinin içeriğinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda 6-20 Kasım 2017 tarihinde Erzurum'da günlük olarak yayınlanan ve Basın İlan Kurumu tarafından vasıflı kabul edilen dört yerel gazetede yer alan eğitim haberlerinin incelenmesi planlanmıştır. Çalışmanın tarihi özel bir güne denk getirilmemiş, böylece rutin bir dönemde gazetelerde yayınlanan eğitim haberlerinin gözlemlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma esnasında içerik analizi yönteminden yararlanılması planlanmıştır; gazetelerde yer alan eğitim haberlerinin çeşitli kategorilere ayrılarak incelenmesi arzulanmaktadır. Bu çalışma yerel gazetelerin eğitim haberleri başlığında hangi haberlere yer verildiğinin açığa çıkarılması bakımından önemlidir. Çalışmanın varsayımları arasında: Erzurum'da yayınlanan yerel gazetelerin eğitim kategorisinde genellikle Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilk ve ortaokullara ilişkin haberlerin yer aldığı, gazetelerde ülke genelini ilgilendiren eğitim haberlerine yer verilmediği, gazetelerin bu kategoriye ilişkin haberleri üretirken ulusal basından yararlanmadığı yani özgün haberler ürettiği, gazetelerin eğitim haberleri hazırlanırken konuyla ilgili uzman kişilerden bilgi aldığı düşünceleri yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Basın, Yerel Basında Eğitim Haberleri, Erzurum'da Yerel Gazeteler, İçerik Analizi

HEMŞİRELERİN İŞ YAŞAM KALİTESİ VE ÖRGÜTE BAĞLILIK FAKTÖRLERİNİN TESPİTİ

DETERMINING NURSES' OCCUPATIONAL LIFE QUALITY AND ORGANISATIONAL COMMITMENT

Doç. Dr. Aykut EKİYOR

Gazi Üniversitesi, aykutekiyor1974@yahoo.com

Şehriban AÇIKALIN

Hemşire, Yüksek Lisans Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, simaydoruk@hotmail.com

ÖZET

Günümüzde sağlık hizmetleri kapsamının genişlemesi nedeniyle kaliteli iş gücü gereksinimi dünyada ve Türkiye’de artmıştır. Bununla birlikte, hemşire yetersizliği nedeniyle mevcut elemanları kurumda tutmak önemli hale gelmiştir. Bu nedenle çalışanları ve özellikle hemşireleri iş ortamında daha mutlu ve verimli kılmaya yönelik “İş Yaşamı Kalitesi”ne (İYK) ilişkin çalışmalar literatürde sıklıkla ele alınan konulardan biri olmaktadır. İş yaşam kalitesi olumlu iş ortamı olarak tanımlanan; çalışanların işlerinden, çalışma arkadaşlarından ve yönetiliş şekillerinden memnun oldukları bir çalışma ortamını oluşturmaktır. Kurumun çalışana sağladığı yan olanaklar, destekleyici bir iş çevresi ve çalışanı güçlendirmeye yönelik programlar gibi İYK’ye yükseltme amaçlı çalışmalar, çalışanların kuruma olan bağlılıklarını arttırmaktadır. Temel işlevi tedavi ve bakım hizmeti sunmak olan hastanelerde en büyük iş gücünü hemşirelerin oluşturduğu ve nitelikli hemşire açığının giderek büyüdüğü düşünüldüğünde, kurumdan ayrılma isteği yaratacak bir iş ortamının hemşirelerce algılanması işten ayrılmaları arttıracak ve hizmet kalitesini etkileyerek verimi azaltacaktır.

Bu araştırmanın temel sorusu hemşirelerin iş yaşam kalitesi ve örgüte bağlılıklarını etkileyen faktörler nelerdir? Bu sorunsaldan hareketle çalışmada hemşirelerin iş yaşam kalitesini ve örgüte bağlılıklarını etkileyen faktörleri tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırma zaman ve maliyet kısıtlılığı dolayısıyla Ankara’da bir üniversite hastanesi ve bir devlet hastanesinde yapılmıştır. Söz konusu hastanelerden basit tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen 107 hemşireye yüz yüze görüşme yöntemi ile anket uygulanmıştır. Araştırma verileri Şubat - Nisan 2016 tarihleri arasında elde edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde frekans ve tanımlayıcı istatistikler ile korelasyon analizi kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre; hemşireler en çok maaş yetersizliği, iş yükünün ağırlığı, aileye zaman ayıramamak ve vardiyalı/nöbetli çalışmanın hayatı olumsuz yönde etkilemesi sorunlarından etkilendiklerini ve çalıştıkları kurumun mesleklerinde ilerleme sağlamadığını belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık, Hastane, Hemşire, İş Yaşam Kalitesi, Örgüte Bağlılık

ABSTRACT

The need for high quality work force has increased today in Turkey and in the world due to the extension in the scope of health care services. Besides, it has also become important to retain the current staff owing to insufficiency of nurses. Therefore, “occupational life quality” (OLQ) has been one of the most frequently considered issues in the literature to make employees- and especially nurses -happier and more effective in their workplace environment. Occupational life quality- which is defined as positive workplace environment- means creating a workplace environment in which employees are pleased with their colleagues and with the way they are managed. Activities such as additional benefits an institution provides its employees, supportive workplace environment and programmes for strengthening its staff aiming to improve occupational life quality raise employees’ commitment to the institution. Considering the fact that the largest portion of workforce is composed of nurses in hospitals- whose fundamental function is to offer treatment and health care- and that the deficiency in the number of qualified nurses has been increasing, nurses’ perception of workplace environment to cause desire to leave the institution will certainly increase the number of nurses quitting the job in the institution and will decrease efficiency by affecting the quality of service.

The basic question in this study can be formulated as “what are the factors influencing nurses’ occupational life quality and their commitment to the organisation?” This study aims to determine the factors affecting nurses’ occupational life quality and their commitment to the organisation setting out from the question formulated above. The research was conducted in a university hospital and a state hospital in Ankara due to time and financial restrictions. 107 nurses selected through random sampling from the above mentioned hospitals were given face-to-face interview. The research data were collected in the period between February 2016 and April 2016. Frequencies, descriptive statistics and correlation analysis were used in analysing the data. Consequently, it was found that nurses had been influenced most by such problems as insufficient wages, heavy work load, not being able to spend enough time with their family and shift work; and that their institution did not give them opportunities for professional development.

Keywords: Health, Hospitals, Nurses, Occupational Life Quality, Commitment to Organisation

SAĞLIK SEKTÖRÜNDE HEMŞİRELERİN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ İLE İŞ YAŞAM KALİTESİ VE ÖRGÜTE BAĞLILIK DURUMLARI FARKLILIK GÖSTERİR Mİ?

DO NURSES' DEMOGRAPHIC PROPERTIES, THEIR OCCUPATIONAL LIFE QUALITY AND THEIR ORGANISATIONAL COMMITMENT DIFFER IN MEDICAL SECTOR?

Doç. Dr. Aykut EKİYOR

Gazi Üniversitesi, aykutekiyor1974@yahoo.com

Şehriban AÇIKALIN

Hemşire, Yüksek Lisans Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, simaydoruk@hotmail.com

ÖZET

İş yaşam kalitesi; çalışmayı doğrudan ya da dolaylı etkileyen, ücretler, kazançlar, çalışma ortamı ve şartları, işlerin yönetim ve organizasyonu, çalışan tatmini ve motivasyonu, katılım, istihdam güvencesi, sosyal adalet ve sosyal güvenlik, gibi faktörleri bütünleştiren bir kavramdır. İş yaşam kalitesi insanın yaşam kalitesini etkileyen en önemli faktörlerden biridir. Yaşam kalitesi bir insanın mutlu ve sağlıklı olmasıyla sağlanabilir. Örgütsel bağlılık, özelliği itibarıyla hem örgüte hem de çalışana yararlı sonuçlar doğuracak bir ilişki olarak ifade edilebilir. Sağlık sektöründe hem hizmet anlayışında hem de müşteri kavramında hızlı bir değişim yaşanmaktadır. Sağlık hizmetlerinin kalitesi ve müşteri memnuniyeti açısından sağlık personelinin iş tutum ve davranışları önemli bir konu haline gelmiştir. Sağlık sektöründe devlet tekelciliğinin kaldırılmasıyla birlikte yaşanan örgütsel değişimde çalışanların tutum ve davranışlarına gösterilen ilgi artmaya başlamıştır. Artık örgütlerin en önemli sermayesinin insan kaynağı olduğu görüşü sağlık sektöründe faaliyet gösteren kurum ve yöneticiler tarafından da anlaşılmaya başlanılmıştır. Sağlık sektöründe önemli bir görevde bulunan hemşireler sağlık kurumlarının yapı taşları arasında yer almaktadır. Hastaların sağlık kurumları seçiminde belirleyici bir faktör oluşturmaktadırlar. Yaş, cinsiyet, çalışma süresi, eğitim gibi demografik özellikler örgütten elde edilecek ayrıcalıklarla örgütsel gücün göstergesi olabilmektedir. Bu ayrıcalıkların derecesi de örgütsel bağlılıkta ve iş yaşam kalitesinde farklılıklara neden olabilmektedir.

Bu araştırmanın temel sorusu sağlık sektöründe hemşirelerin demografik özellikleri ile iş yaşam kalitesi ve örgüte bağlılık durumları arasında farklılık var mıdır? Bu sorunsaldan hareketle araştırmada hemşirelerin bazı demografik özellikleri ile iş yaşam kalitesi ve örgüte bağlılık durumları arasındaki farklılıkları tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırma Ankara'da faaliyet gösteren bir üniversite hastanesi ve bir devlet hastanesinde yapılmıştır. Örneklem olarak seçilen hastanelerden 110 hemşireye anket uygulanmış, 3 anket eksikliklerden dolayı değerlendirme dışı bırakılmıştır. Araştırma verileri Şubat-Nisan 2016 tarihleri arasında elde edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde T-Testi, ANOVA Analizi ve Tukey Testi kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre; hemşirelerin medeni durumları, çocuk sahibi olma durumları ve çalışma pozisyonları ile iş yaşam kaliteleri arasında, hemşirelerin medeni durum ve çalıştıkları birim ile örgüte bağlılık durumları arasında anlamlı farklılıklar olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Sektörü, Hemşire, Demografik Özellikler, İş Yaşam Kalitesi, Örgüte Bağlılık

ABSTRACT

Occupational life quality is a concept integrating such factors as wages, gains, work environment and conditions, the administration and organisation of work, employees' satisfaction and motivation, participation, employment security and social justice – which are directly or indirectly influential in working. It is also one of the factors affecting one's life quality. Life quality can be attained through one's being happy and healthy. Organisational commitment can be described as a relation yielding results beneficial to both organisations and their employees. Rapid changes have been experienced in health sector in mentality of service and in the concept of client. Medical staff's professional attitudes and behaviours have become an important issue for the quality of health care services and for clients' satisfaction. Interest in employees' attitudes and behaviours increased in organisational change encountered with the abolishment of state monopoly in health sector. The view that human resource is the most important capital of organisation is now widely accepted and appreciated by administrators in institutions of health sector. Nurses, performing important duties in health sector, are among the building blocks of health institutions. They are one of the determining factors in patients' choice of health facilities. Demographic properties such as age, gender, work hours and education can be the indicators of advantages to be obtained from an organisation and of organisational power. The degree of advantages can cause differences in organisational commitment and in occupational life quality.

The basic question this study seeks answers to is “are there any differences between nurses' demographic properties, their occupational life quality and their organisational commitment?” based on this question, this study aims to determine the differences between nurses demographic properties, their occupational life quality and their commitment to the organisation. The research for the study was conducted in a university hospital and a state hospital in Ankara. The sample of 110 nurses selected from those hospitals was given a questionnaire and three questionnaire forms were excluded from analysis since they were incomplete. The data were collected in the period between February 2016 and April 2016. T-test, ANOVA analysis and Tukey test were used in analysing the data. Based on the research findings it was concluded that there were significant differences between nurses' marital status, whether or not they had any children, their position in the workplace and their occupational life quality and between the departments they worked in and their commitment to the organisation.

Keywords: Health Sector, Nurses, Demographic Properties, Occupational Life Quality, Organisational Commitment

MERKEZ SAĞ VE MERKEZ SOL PARTİLERİN İDEOLOJİK ÖZELLİKLERİ

CENTRAL RIGHT AND CENTRAL LEFT PARTIES IDEOLOGICAL CHARACTERISTIC

Okutman Dr. Ayşe ERKMEN

Gaziantep Üniversitesi, aerkmen@gantep.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı merkez sağda ve merkez solda yer alan partilerin ideolojik özelliklerini ortaya koymaktır. Çalışmada merkez sağ ve merkez sol partilerin ideolojik özelliklerini incelemek amaçlanmıştır. Araştırma sonucu genel olarak partilerin ideolojik açıdan sağ partiler - sol partiler diye ikiye ayrıldığı görülmüştür. Ancak hem sağ partilerin hem de sol partilerin kendi içlerinde de ideolojik farklılıklar gösterdiği sonucuna varılmıştır. Osmanlı siyasi tarihine baktığımızda ilk siyasi bölünmenin, II. Meşrutiyet Döneminde, demokratlar ve liberaller diyebileceğimiz şekilde oluştuğu görülmektedir. Bu iki görüşü İttihat ve Terakki Fırkası ve Hürriyet ve İtilaf Fırkası temsil etmiştir. Cumhuriyet döneminde siyasi parti ideolojileri bu iki görüşün temelinde şekillenmeye devam etmiştir. II Meşrutiyet Dönemi Türk siyasi hayatında çok partili siyasi hayatın başladığı dönemdir. Çok partili hayata geçilince ilk Ahrar Fırkası kurulmuş ve İttihat ve Terakki örgütü de sonradan siyasi partiye dönüşmüştür. Bu dönem farklı siyasi partilerin kurulduğu ve böylece çok partili siyasi hayatın yaşanmaya başladığı görülmektedir. Cumhuriyet tarihine bakıldığında I. BMM (Büyük millet Meclisi) Döneminin başında birçok siyasi grubun olduğu ancak sonra bu grupların birleşerek I.ve II. grup diye iki grup halini aldığı görülmektedir. Cumhuriyet'in ilanından sonra Cumhuriyet Halk Fırkası ve Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ile iki görüş oluşmuş ve bu durum günümüze kadar devam etmiştir. Cumhuriyet Halk Fırkası'nın ilk zamanlar siyasi görüş olarak İttihat ve Terakki Fırkası'nın devamı şeklinde hareket ettiği, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın ise Hürriyet ve İtilaf Fırkası'nın devamı şeklinde siyasi faaliyet yürüttüğü söylenebilir. 1945 yılında çok partili hayata geçildikten sonra zamanla bu iki siyasi düşünce kendi içlerinde farklı farklı siyasi yapılara bölünmüşlerdir. Siyasi alanda yaşam alanında bu şekilde devam etmektedir.

Anahtar kelimeler: siyasi parti, ideoloji, sol partiler, sağ partiler

ABSTRACT

The aim of this study is to demonstrate the ideological characteristics of the parties in the center right and center left. It was aimed analyze the ideological characteristics of center right and center left parties in the study. As a result of the research, it is seen that the parties in general are divided into ideologically right parties and left parties. However, both the right-

wing parties and the left-wing parties showed ideological differences within themselves. The Second Constitutional Period is the beginning of the multi-party political life in Turkey. In the Republican era, political party ideologies continued to shape on the basis of these two views.

When we look at Ottoman political history, it is seen that the first political division occurred in the form of democrats and liberals during the Second Constitutional Period. These two views represented the Party of Union and Progress and the Party of Freedom and Entente. In the multi-party life-time period, the Ahrar Party was first established. The Organization of Union and Progress also later became a political party. It is seen that different political parties were established in this period and thus the multi-party political life started to take place. When we look at the history of the Republic, there were a large number of political groups in the Grand National Assembly, but then these groups merged and took the first and second group name. After the declaration of the Republic in Turkey, two political views were formed with the name of Republican People's Party and Progressive Republican Party and this situation continued until now. It was seen that the Republican People's Party acted as a continuation of the Union and Progress Party as political views in the first period. The Progressive and Republican Party acted as a political activity as a continuation of the Freedom and Entente Party. In 1945, after the multi-party of system was passed, these two political structures were divided into different political views within themselves. Political life continues in this way.

Keywords: political party, ideology, left parties, right parties

MODERN DÖNEMDE TÜRKİYE'DE KENTLEŞME VE YEŞİL ALAN POLİTİKALARI

URBANIZATION AND GREEN LAND POLICIES IN TURKEY IN MODERN TIMES

Doç. Dr. Azize Serap TUNÇER

Ahi Evran Üniversitesi İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü,
serap@seraptuncer.com

ÖZET

Ülkemiz tarihsel ve doğa yönüyle özellikle Akdeniz ülkeleri arasında en önde gelen yörelerden olup, özellikle bitki örtüsü bakımından görece zengindir. Ancak aynı zamanda yüzyıllardan beri süregelen bilgisiz ve düzensiz arazi kullanımı ve tahribat sonucunda ormanlarımız ve verimli topraklarımız büyük kayıplara uğramıştır. Hızlı ve kontrolsüz kentleşme bu alanlardaki çevre üzerinde önemli bir etkiye yaratırken, kentleşmeyi yönlendiren mevzuat çevre koruma açısından yetersiz kalmıştır. Bu alanların bir kısmı tamamen tahrip olmuş, bir kısmı ise verimliliğini kaybetmiştir. Üstelik Türkiye toprakları dünyada en fazla erozyona uğrayan yüksek ve engebeli ülkelerden birisidir. Diğer yandan gelişmekte olan bir ülke olarak Türkiye, katı çevre politikaları uygulayarak sanayileşme hedeflerini tehlikeye atmaktan ve yabancı sermayeyi kaçırmaktan çekinmektedir. Çevresel kaynakların ve yeşil alan varlığının korunması ve yönetimi üzerinde bu tür baskılar olmasına karşın, son zamanlarda, küresel ısınma ve küresel ısınmanın iklim değişikliği üzerindeki potansiyel etkisi üzerine kamunun ilgisi açık bir şekilde artmaktadır. Ekolojik dengenin korunması ve doğal kaynakların plansız insan müdahalelerine maruz kalmasının engellenmesi ancak hem ulusal hem de uluslararası ölçekte işbirliği yapılabilecek koruma alan sistemleri oluşturmakla sağlanabilir. Bu çalışma, Türkiye'deki kentleşme ve yeşil alan politikalarını özellikle modern dönem politikaları bağlamında değerlendirmektedir.

Anahtar Sözcükler: Modernite, kentleşme, yeşil alan, çevresel politika

ABSTRACT

Turkey is one of the most outstanding figure among the Mediterranean countries from the natural and historical point at view. It is relatively rich country as regards the flora and vegetation. But at the same time as a result of improper and unplanned usage of the land for centuries its forests and fertile soils have been exposed to great damages. While rapid and uncontrolled urbanization have important effects on environment, urban development legislations, have become very insufficient for the protection of these areas. Some of them have been completely eradicated and some others have lost their fertility. Besides Turkey has a high main land with a rough surface and its soils areas exposed to heavy erosion. On the other hand as a developing country, it is not willing to endanger the goals of industrialization and avoid foreign direct investment by implementing strict environmental policies. Although this

kind of pressure on environmental resources threatens the stability of green land and land use management, in recent years, there has been an obvious increase in public concern about environmental problems like over global warming, environmental pollution, deforestation and their potential effects on natural resources. To protect the ecological balance and prevention of naturel resources from the unplanned mtervention of human-being is only possible estabhshing conservation areas with co-operation at the national and the international levels. This study was carried out to evaluate the relation between urbanization and gren land policies in Turkey especially in modern times.

Key words: Modernization, urbanization, green land, environmental policy

*Bu çalışma Ahi Evran Üniversitesi BAP Ofisi tarafından IIB.A4.17.002 no.lu proje ile desteklenmiştir.

آل روها

MODERNİTE VE KENTLEŞMEYLE GELEN TOPLUMSAL DEĞİŞİM SOCIAL CHANGES EMERGING FROM MODERNIZATION AND URBANIZATION

Doç. Dr. Azize Serap TUNÇER

Ahi Evran Üniversitesi İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, serap@seraptuncer.com

ÖZET

Değişim, teknolojik, ekonomik ve toplumsal yaşamın, hızı giderek artan en önemli gerçeği. Bu süreci, kentleşme hızı, türü ve yönelimleri açısından okumak ise bize, toplumsal dönüşümün en ilginç verilerini sağlamaktadır. Bookchin'in "insanın kendine yarattığı ikinci doğa" olarak tanımladığı; Duverger'nin ise sınıf oluşumunun ilk merkezi olarak vurguladığı kent, bugün sınıfsal konumların eridiği yeni merkezler olarak dönüşmektedir. Ancak bu değişim sürecinde dünya kentleri olgusundan metropol kentlere, hizmet ve iletişim sektöründe yaşanan değişimlerin çalışma ilişkilerindeki etkilerinin payı büyüktür.

Süreç ülkemiz kentleri perspektifinden irdelendiğinde ise sadece metropol bazı kentlere yönelik iç göç baskısı nedeniyle "çarçık" süren kentleşme hızımızın günümüzde frenlenmiş görünmediği, bu süreçte kentlerin yerel birim olarak yasal ve demokratik açılardan güçlenmelerinden, her ilde en az bir üniversite politikasına kadar birçok hamlenin etkili olduğu görülmektedir. Özellikle taşra kentlerinde yaşanan bu gençleşme ve muhafazakar kalıpların esnemesi süreci, yerel ekonomiden toplumsal yaşamın diğer yönlerine birçok etki yaratmaktadır.

Bu çalışma, ülkemiz kentleşme süreç ve dönemlerini toplumsal dönüşümdeki katkıları düzleminde ele almakta; bunu yaparken dünyadaki eğilimlerle de karşılaştırmalı olarak ele almakta ve kuramsal altyapısı literatür taramasına dayanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Modernite, mekansal bilinç, kentsel dönüşüm, kültürel kodlar.

JEL Sınıflandırması: 1- R10, 2-R11, 3-R14

ABSTRACT

Change is the most important reality of technological, economic and social life, getting ever faster. Analyzing this process, the speed of urbanization, the character and its tendencies, results in the most interesting insights regarding social changes. Today, the city, as defined by Bookchin as "man's second nature that he created" and emphasized by Duverger as the centre of the class formation, has transformed into a place where the class positions are melded together. In this change, from the concept of world cities to metropolitan cities, the service and communication industries have played a key role.

This process of change, when analyzed from the perspective of our country's cities, we see that the urban sprawl that was hastened by internal migration hasn't been slowed down, to the

point where the cities democratic and legal processes have found ways to strengthen, and many initiatives such as having one university per every city and others have taken root and proved effective. The rejuvenescence and the relaxing of the conservative barriers, especially upcountry cities, have shown many changes from local economy to social life in such cities. This study investigates the process of urbanization and how it related to social change in the context of changes in infrastructure, and has been conducted via literature scanning.

Key Words: Modernization, environmental consciousness, urban change, cultural codes

JEL Classification: 1- R10, 2-R11, 3-R14

*Bu çalışma Ahi Evran Üniversitesi BAP Ofisi tarafından IIB.A4.17.002 no.lu proje ile desteklenmiştir.

آل روها

KURUMSAL İMAJIN HASTANE TERCİHİNE ETKİSİ: ŞANLIURFA'DA FAALİYET GÖSTEREN ÖZEL HASTANE MÜŞTERİLERİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA

Yrd.Doç.Dr. Baran ARSLAN

Harran Üniversitesi, barslan@harran.edu.tr

Doç.Dr. Nihat GÜLTEKİN

Harran Üniversitesi, nigultekin@hotmail.com

Yrd.Doç.Dr. Tolga DURSUN

Abant İzzet Baysal Üniversitesi, tolgadursun@ibu.edu.tr

ÖZET

Kurumsal imaj, geçmişteki ve bugünkü etkileşimlerimizin sonucunda kuruma yönelik oluşan algılarımız olarak tanımlanmaktadır. Gün geçtikçe artan rekabet koşullarında birbirlerine benzemeye başlayan kurumları birbirinden ayırt eden önemli kavramlardan biri kurumun imajıdır. Özellikle hizmet sektöründe faaliyetlerini yürütmekte olan kurumlar için imajın daha da önemli olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Diğer tüm sektörlerde faaliyet gösteren kurumlar gibi sağlık sektöründe faaliyet gösteren kurumların da özellikle özel hastanelerin ürettikleri hizmetlerde giderek birbirlerine benzemesi kurumsal imajı önemli bir olgu haline getirmiştir. Müşterilerine hem hizmet alımı anında hem de hizmet alımı sonrasında özen ve hassasiyet göstermek ile sorumlu olan hastaneler, bu sorumluluğu yerine getirmek için yapacakları çalışmalar ile müşterileri üzerinde olumlu etkiler oluşturacak ve zaman içinde bu etkiler kurumun imajını oluşturacaktır. Kurumsal imaj, yoğun rekabet koşullarında hastanelere rekabet avantajı sağlayacak varlıklardandır. Geçmişte hastaların almış oldukları hizmetin kalitesi ve hastaneye karşı duydukları güven hastaların hastanelerin kurumsal imajına yönelik algılarını olumlu etkilemektedir. Aldıkları sağlık hizmetinden memnun kalan hastalar daha sonraki sağlık hizmeti alımlarında aynı hastaneyi tercih edecek ve bu olumlu deneyimlerini çevreleri ile paylaşacaklardır. İyi bir kurumsal imaja sahip olan kurumlar, toplumsal ve ekonomik krizleri en az zararla atlatacaklardır ve kurumsal imajıyla zaman içerisinde kamuoyunun desteğini almaktadırlar. Bu çalışmanın amacı kurumsal imajın hastaların özel hastane tercihlerinde etkili olup olmadığını belirlemektir. Bu amaçla hazırlanan anket 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, hastane tercihlerini etkileyen faktörlere yönelik Ayaz (2017) tarafından geliştirilen 16 maddelik ölçek yer almaktadır. İkinci bölümde, kurumsal imajı belirlemeye yönelik Bankaoğlu (2013) tarafından geliştirilen 7 maddelik ölçek yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise, ankete katılanların cinsiyeti, medeni durumu, eğitimi, yaşı ve aylık geliri gibi beş demografik faktör yer almaktadır. Anket Şanlıurfa'da yaşayan ve özel hastanelerde sağlık hizmeti almış olan 422 kişiye uygulandı. Elde edilen veriler SPSS analiz programı ile analiz edildi. Güvenirlilik analizi, faktör analiz ve regresyon analizi yapıldı. Araştırmanın güvenirliliği Cronbach's Alpha testi ile ölçülmüştür. Güvenirlilik analizi sonucu 0,890'dır. Yüksek bir güvenirlilik olduğu sonucu elde edilmiştir. Kurumsal imajın hastane tercihi üzerindeki etkisini ölçmeye yönelik yapılan regresyon analizi sonucunda kurumsal imajın hastane tercihinin etkilediği sonucu elde edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Kurumsal imaj, hastane tercihi, özel hastaneler

İŞ AHLAKI İLE SOSYAL SORUMLULUK ARASINDAKİ İLİŞKİYİ BELİRLEMeye YÖNELİK AMPİRİK BİR ÇALIŞMA

Yrd.Doç.Dr. Baran ARSLAN

Harran Üniversitesi, barslan@harran.edu.tr

Doç.Dr. Nihat GÜLTEKİN

Harran Üniversitesi, nigultekin@hotmail.com

Yrd.Doç.Dr. Tolga DURSUN

Abant İzzet Baysal Üniversitesi, tolgadursun@ibu.edu.tr

ÖZET

İnsana neyin iyi olduğu neyin kötü olduğu konusunda rehberlik eden ahlak, insan yaşamının merkezinde yer alan bir kavramdır. İnsanlık tarihi kadar eski olan iş ahlakı, sanayi devrimi ile birlikte en çok tartışılan konulardan biri olmuştur. Küreselleşme ile birlikte, sosyal değişimlerin hız kazanması ve örgütlerin bu değişimlere ayak uydurmada zorluk çekmeleri insanların işe bakış açısını belirginsizleştirmiştir. Kurumların sosyal sorumluluk uygulamaları bu noktada önemli hale gelmektedir. İşletmelerin faaliyet gösterdikleri topluma karşı sorumludurlar. Toplumlar bu sorumlulukları yerine getirme konusunda işletmelere baskı yapmaya başlamışlardır. İşletmelerin genel görevi mal ve hizmet üretmek iken günümüz koşullarında bu görev alanı faaliyet gösterdiği topluma yönelik sosyal sonuçları da içine alacak kadar genişlemiştir. İş ahlakı ve sosyal sorumluluk ile ilgili birçok sorun mevcut olup bu sorunların çözümü için evrensel kurallar yoktur. Kurumların yöneticilerinin kendi bireysel değer yargıları ve sosyal sorumluluk ile ilgili yaklaşımları karar vermelerinde etkili olmaktadır. İş ahlakı ve sosyal sorumluluk alanında yapılan çalışmaların sayısı sınırlıdır. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de faaliyet gösteren otomotiv sektörü yöneticilerinin iş ahlakı düzeyleri ile sosyal sorumluluk düzeyleri arasında bir ilişki olup olmadığını belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan anket 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Özgün (2016) tarafından geliştirilen 12 maddelik iş ahlakı ölçeği yer almaktadır. İkinci bölümde Li ve diğerleri (2008) tarafından geliştirilen 14 maddelik ölçeğin ilk 7 maddesi yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim düzeyi, toplam gelir, sektördeki toplam çalışma yılı gibi 6 demografik soru yer almaktadır. Anket toplam 389 kişiye uygulanmıştır. Toplanan veriler SPSS analiz programı ile analiz edilmiştir. Güvenirlilik analizi, faktör analiz ve pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Araştırmanın güvenirliliği Cronbach’s Alpha testi ile ölçülmüştür. Güvenirlilik analizi sonucu 0,881’dir. Otomotiv sektöründe faaliyet gösteren firmaların yöneticilerinin iş ahlakı düzeyleri ile sosyal sorumluluk düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik olarak pearson korelasyon testi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda iki değişken arasında pozitif ve güçlü bir ilişki olduğu sonucu elde edilmiştir. Yani iş ahlakı düzeyi arttıkça sosyal sorumluluk düzeyi de artmaktadır.

Anahtar kelimeler: İş ahlakı, sosyal sorumluluk, otomotiv sektörü

**ÇOKKÜLTÜRLÜ TOPLUMLARDA RİSK UNSURU OLARAK KİMLİK VE AİDİYET
ALGISININ YENİDEN İNŞASI
REBUILDING AN IDENTITY AND A SENSE OF BELONGING AS PERCEPTION OF RISK
IN MULTICULTURAL SOCIETIES**

Arş.Gör. Barış ÇAĞIRKAN

Bitlis Eren Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü, bcagirkan@gmail.com

ÖZET

Modernizm ve postmodernizm ortaya koydukları paradigmlar farklı noktalara vurgu yapmaktadır. Modernitenin ortaya koyduğu bütüncül argümanları postmodernizm eleştirmiş farklılıkları ve çeşitliliği yüceltmıştır. Çokkültürcülük ilk olarak Avustralya, Kanada gibi etnik çeşitliliğin fazla olduğu ülkelerde ortaya çıkmıştır. Bu ülkelerde göçmenlerin ve diğer alt kültür gruplarının ana akım topluma olan aidiyet duyguları birbirinden farklıdır. Her grup ana akım topluma farklı şekillerde bir aidiyet duygusu geliştirmiş; ayrıca ana akım toplum içinde farklı kimlikler ile varlıklarını sürdürmüşlerdir. Çokkültürcülük ana akım toplum içinde kültürel, cinsel, bedensel, dilsel ve etnik farklılıklara sahip grupların, nobların farklılıklardan dolayı herhangi bir ayrımcılığa uğramadan varlıklarını devam ettirebilmelerine imkan veren anlayışı ve diğer alt kültür gruplarıyla olan ilişkilerini açıklamak için kullanılır. Modernizm ulus devlet ve etnisiteye bağlı bir kimlik anlayışını geliştirirken; postmodernizm sosyal aktörlerin sosyalizasyon ve mobilizasyon süreçlerine bağlı olarak kimliklerini inşa etmelerini ve bu süreçlerin devamı olarak kimliklerin yeniden inşa edilebileceğini ortaya atmıştır. Genel olarak bir kimlik anlayışından bahsettiğimizde; kimlikler bireyin ayırt edici özelliği olarak veya bir grubun ortak özellikleri olarak ortaya çıkan benzerlikleri veya farklılıkları vurgulamaktadır. Kimlik ve aidiyet algıları toplumsal bireylerin toplum içinde var olabilmelerine imkan sağlayan iki önemli faktördür. Hibrit kimlikler özellikle çokkültürlü toplumlarda ortaya çıkan çoğulculuğun ve çeşitliliğin bir unsuru olarak bireylerin farklı toplumlar içinde kimliklerini iki veya daha fazla faktöre bağlı olarak yeniden inşa etmeleri sonucu ortaya çıkmaktır. Hibrit kimliklerin oluşumunda mobilizasyon ve sosyalizasyon süreçlerine bağlı olarak çok farklı değişkenler olabilmektedir. Örneğin, mesleki aidiyet, serbest zaman aktiviteleri, film karakterleri, çeşitli sporlar ve taraftarlık, özel kent kültürleri. Çokkültürlü toplumlarda kimlik ve aidiyet algıları ana akım toplum içinde alt kültür grupları tarafından inşa edilemediğinde bir risk unsuru olarak ortaya çıkmaktadır. Göçmen gruplar veya alt kültür grupları varlıklarını sürdürebilmek için farklı yollara başvurabilmektedir. Bu farklı yollar kimi zaman şiddet içeren eylemlere kadar gidebilmektedir. Suç oranlarının artışına neden olmakta ve toplum içinde dayanışmanın zayıflamasına neden olmaktadır. Küreselleşme ve kitle iletişim teknolojisi ile artan mobilizasyon ve sosyalizasyon süreçleri bu toplumsal risklerin sadece ortaya çıktığı ana akım toplum ile sınırlı kalmamalarını küresel ölçekte etki yaratabilmelerine olanak vermektedir.

Anahtar Kelimeler: Risk, Çokkültürcülük, Kimlik, Aidiyet

ABSTRACT

Modernism and postmodernism emphasise different paradigms. Postmodernity has criticised the arguments which had been stated by modernity, and postmodernity stresses out the diversity. Multiculturalism first emerged in countries with high ethnic diversity, such as Australia and Canada. Immigrants and other subcultural groups in these countries have a different sense of belonging to the mainstream society. Each group developed a sense of belonging in different ways; they also continued their existence with different identities in the mainstream society. Multiculturalism is used by groups of cultural, sexual, physical, linguistic and ethnic differences in the mainstream society to explain their understanding of and relationships with other subcultural groups, allowing them to sustain their existence without any discrimination due to the differences. While modernism developed an understanding of identity connected to nation-state and ethnicity; postmodernism has suggested that social actors build their identities depending on the socialisation and mobilisation processes. Through these process, identities and sense of belonging can rebuild. In general, when we talk about an understanding of identity; identities emphasise the similarities or differences that arise as the distinguishing feature of the individual or as the typical characteristics of a group. The understanding identity and belonging are two significant factors that enable social individuals to exist within society. Hybrid identities, as a component of pluralism and diversity, are the consequences of individuals rebuilding identities in different societies depending on two or more factors in multicultural societies. Many different variables are depending on the mobilisation and socialisation processes in the formation of hybrid identities. For example, professional affiliation, leisure time activities, film characters, various sports and fans, unique urban cultures. In multicultural societies, understanding of identity and sense of belonging are emerging as a risk factor when they cannot be built by subcultural groups in the mainstream society. Immigrant groups or subcultural groups can apply different ways to sustain their assets. These different paths can sometimes go as far as violent actions. It might cause an increase in crime rates and causes weakness in the community. The increasing impact of mobilisation, socialisation, globalisation, and mass communication technology allow social risks to affect not only the mainstream society but also others.

Key Words: Risk, Multiculturalism, Identity, Sense of Belonging

FARKLI AİDİYETLER ÜZERİNDEN MİLLİYETÇİ ETKİLERİ YENİDEN SAPTAMAK

REPURPOSING NATIONALIST EFFECTS RELATED TO THE UNDERSTANDING OF DIFFERENT SENSE OF BELONGING

Arş.Gör. Barış ÇAĞIRKAN

Bitlis Eren Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü, bcagirkan@gmail.com

ÖZET

Küreselleşme en büyük etkisini mobilizasyon ve göç üzerinde hissettirmiştir. Genel olarak baktığımızda son on yıllık süreçte günümüz toplumlarının modern toplum yapılarından en büyük farkı çokkültürlü bir yapıya sahip olmasıdır. İleri teknolojinin sağlamış olduğu imkanlar toplumsal aktörlerin zaman ve mekandan bağımsız olarak hızlı bir şekilde hareket etmelerine imkan sağlamaktadır. Bu mobilizasyon süreçleri özel olarak sosyal aktörlerin kimlik ve aidiyet duyguları üzerinde büyük bir değişim yaratmıştır. Modern toplumun ulus devlet anlayışına bağlı olarak çizdiği ulusal sınırlar mobilizasyon ve küreselleşmenin etkisi ile belirginliğini kaybetmiştir. Ulus devlet anlayışının hakim olduğu dönemde toplumsal aktörler milliyetçi etkiler çerçevesinde bir aidiyet duygusu geliştirirken; günümüz çokkültürlü toplumlarında bireyler farklı alt kültür gruplarından, milliyetlerden, dinlerden vb. bireyler ile toplumsal etkileşim süreçlerine girerek ana akım toplum ile etnisiteden bağımsız olarak eşsiz bir aidiyet duygusu geliştirmektedir. Çokkültürlü toplum yapılarında sosyal aktörler ana akım topluma olan aidiyet duygularını geliştirirken etnik geçmişlerinden tamamen vazgeçmek zorunda değildir. Ulus devlet anlayışının hakim olduğu modern toplumlarda farklı etnik gruplar ana akım topluma aidiyet duygusu geliştirirken onlardan beklenen kendi milliyetçi köklerinden vazgeçerek içinde yaşadıkları toplumun bir parçası olmak adına ana akım toplumun milliyetini kabul etmeleridir. Fakat günümüz çokkültürlü toplumlarına baktığımızda alt kültür gruplarının milliyetlerinden vazgeçmeden ana akım topluma aidiyet duygusu geliştirmelerinin mümkün olduğunu görmekteyiz. Küreselleşme, göç, kitle iletişim ve ulaşım araçları milliyetçiliğin sınırlayıcı etkisini yıkmış olmasına rağmen; çokkültürlü toplumlarda yaşayan alt kültür grupları faktörlerin sağlamış olduğu kolaylıklardan yararlanarak etnisitelerini korumakta ve varlıklarını farklı aidiyet duygusu inşa ederek devam ettirebilmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Aidiyet, Milliyetçilik, Çokkültürcülük, Çoğulculuk

ABSTRACT

The most significant impact of globalisation is on mobility and migration. In general, the essential difference between modern social structures of today's societies over the last ten years is that it has a multicultural structure. The possibilities provided by advanced

technology enable social actors to act fast and independently regarding the time and the space. These mobilisation processes have created a significant change in particular on the understanding identity and sense of belonging. The national boundaries drawn by the modern society about the understanding of the nation-state have lost their significance due to the influence of mobilisation and globalisation. While social actors developed a sense of belonging within the framework of nationalist influences in the period when nation-state understanding prevailed, in today's multicultural societies, individuals come from different subcultures, nationalities, religions. Social actors develop a unique sense of belonging to mainstream society via engaging in processes of social interaction with the other individuals. In a multicultural society, social actors do not have to give up their ethnic background altogether while developing their sense of belonging, which is the mainstream gathering. In modern societies where the understanding of the nation-state prevails, different ethnic groups are adopting the nationality of the mainstream society to become a part of the society they live in by abandoning their nationalist roots that are expected from them when they develop a sense of belonging. But when we look at today's multicultural societies, we see that it is possible to build a sense of belonging to the mainstream society without giving up the nationalities of subcultural groups. Although globalization, immigration, mass communication and means of transport have destroyed the restrictive effect of nationalism, subcultural groups living in multicultural societies can maintain their ethnicity by making use of the factors that have provided them and continue to build their existence with a sense of belonging.

Key Words: Sense of belonging, Nationalism, Multiculturalism, Diversity

ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ'NDE JEAN PIERRE BEMBA GOMBO KARARININ ÖNEMİ

Arş. Gör. Bavver KILIÇOĞLU

Dicle Üniversitesi, bawer_3521@hotmail.com

ÖZET

Jean Pierre Bemba liderliğindeki MLC(*Movement for the Liberation of Congo*) ordusu , 1998-2003 arasında Demokratik Kongo Cumhuriyeti'ndeki sivil savaşa, Ekim 2002 ve 2003 Martı arasında da Orta Afrika Cumhuriyeti'ndeki Başkan Ange-Felix Patasse'nin yanında sonradan hükümetin başına geçecek olan François Bozize'ye karşı savaşa katılan para-militer bir askeri yapıdır. Çoğunluğu Ruanda kökenli olan MLC savaşçıları Orta Afrika Cumhuriyeti başkanı Patasse'nin birliklerince iç karışıklığı durdurmak için takviye olarak çağrılmış ve birçok ülkenin iç savaşında da aktif rol oynamıştır. Orta Afrika Cumhuriyeti'nde gerçekleşen iç savaştan sonra MLC birlikleri 2003 Martında çekilmeye başlamış ve hakimiyeti altındaki her bölgedeki sivillere karşı birçok cinayet, yağma ve tecavüz olayına karıştığı iddia edilmiştir. Kendi akrabalarına zorla izlettirilerek, çoğu zaman aynı ailenin üç kuşağına bile çoklu tecavüz edildiği de bu iddialar arasında yer bulmuştur.

Demokratik Kongo Cumhuriyeti ve Orta Afrika Cumhuriyeti Roma Statüsüne taraf olan 123 devlet arasında yer almaktadır. Orta Afrika Cumhuriyeti 2004 yılında komşu ülkesi olan Demokratik Kongo Cumhuriyetinde bulunan bir siyasal ve askeri lideri UCM Savcılık Ofisine havale etmiştir. Komşu ülkede yaşanan olaylarla ilgili UCM yargı yetkisinin kullanılması bir ilktir.

UCM Savcılık Ofisi soruşturmasını 22 Mayıs 2007 tarihinde başlatmış ve 23 Mayıs 2008'de, Ön Yargılama Dairesi Bemba'nın tutuklanması için Roma Statüsü 58. madde kapsamında bir tutuklama müzekkeresi çıkarmıştır. Bemba 24 Mayıs 2008'de Belçika'da tutuklanmış ve mahkemeye gönderilmiştir. İlk defa 4 Temmuz 2008'de mahkemeye çıkan Bemba, Orta Afrika Cumhuriyeti'nden UCM'de yargılanmak üzere tutuklanan ilk kişidir. Yargılama 22 Kasım 2010'da başlamış ve neredeyse altı yıla yakın sürmüştür, savunma (sanık) ilk savunmasını 14 Ağustos 2012'de yapmıştır. Yargılama boyunca 70 tanık dinlenilmiş ve 5000'den fazla kişiye mağdur statüsü verilmiştir. UCM yargılama süreçlerini göz önünde bulundurduğumuzda bu sayının da rekor düzeyde olduğunu belirtebiliriz. Mağdurların ifadeleri alınırken yaşanan sahte şahitlik yapma, yaptırma suçlarından Bemba ve savunmasındaki dört arkadaşının ayrıca ikinci bir mahkeme ile yargılanması da söz konusu olmuştur. 21 Haziran 2016'da Mahkeme tarafından Bemba'nın "elindeki imkanlarla suçun önüne geçme kabiliyeti olmasına rağmen bunu engellemek için gerekli ve makul önlemleri samimi olarak alma niyetinin olmadığına" karar verilmiştir. Bemba 18 yıl hapis cezasına çarptırıldı ve 300.000 avro ödemeye mahkûm edildi.

Mahkeme kararında; cinayet, tecavüz ve yağma suçlarının ciddiyetini vurgulamış ve tecavüz suçuyla ilgili iki ağır koşul tespit etmiştir. Bunlardan ilki özellikle savunmasız mağdurlara karşı işlenmesi, ikincisi ise özellikle zulümle işlenmesidir. Daire ayrıca yağma suçunun zulümle işlenmesinin de ağırlaştırıcı bir durum oluşturduğunu tespit etmiştir. Bundan yola çıkarak Mahkemenin, ilk defa tecavüze savaş silahı gibi odaklandığını belirtebiliriz. Ayrıca İlk defa bir sanık, kendi emrindekilerin suç işlemesinden dolayı Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Statüsünün 28. maddesinin a bendi uyarınca hüküm giymiştir. Yani askerlerin işlediği suçlardan haberdar olan fakat buna rağmen bu suçların işlenmesinin önlenmesi ve etkili şekilde soruşturulması için gerekli adımları atmayan bir komutan UCM yargılamalarında ilk kez suçlu bulunmuş oldu. Bemba yargılamayı birkaç adil yargılama meselesine dayanarak temyize götürdü. Şu anda da yargılama temyiz aşamasında bulunduğundan dava halen sürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Jean Pierre Bemba Gombo, Uluslararası Ceza Mahkemesi, Tecavüz, Savaş Suçu

آل روها

SOYKIRIM SUÇUNUN ÖNLENMESİ VE CEZALANDIRILMASI SÖZLEŞMESİ KAPSAMINDA DEVLETLERİN SORUMLULUĞU VE ULUSLARARASI ADALET DİVANI

Arş. Gör. Bavver KILIÇOĞLU

Dicle Üniversitesi, bawer_3521@hotmail.com

ÖZET

İnsanlık, tarihsel akış içerisinde bireysel veya kolektif değerlere karşı yönelen birçok şiddet eylemlerine hem girişmiş hem maruz kalmış hem de tanıklık etmiştir. Çeşitli toplumsal yapılarda “elitsel” veya “kadrosal” tahakkümün kurulması ve kuvvetlendirilmesi adına farklı toplumsal dinamikler üzerinde uygulanan soykırım eylemleri ise bu şiddet eylemlerinden en girift niteliğe sahip olanıdır. Zira farklı aidiyet bağlarına yönelik doğrudan ortadan kaldırma yöntemlerinde bir bütünlük insanlık, suçun hem faili hem de mağduru konumunda olup “suçların suçu” olarak nitelendirilmesi de anlamını, *hannibalist* (yamyamcı) bir akıl ile insanlık değer ve birikimlerinin tüketilmesinde bulmaktadır. Bu vahametinden dolayı uluslararası ceza yargılamasının konusu haline gelen soykırım suçunun faili bireyler olup devletlerin cezai sorumluluğu bulunmamaktadır. Ancak 1948 tarihli Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi Kapsamında soykırım suçuna ilişkin devletlerin sorumluluğuna ayrı bir parantez açılmış ve Uluslararası Adalet Divanı yargı yetkisi ile donatılmıştır.

Uluslararası Adalet Divanı, Birleşmiş Milletler Antlaşması'nın 16'ncı bölümü ile Divan Statüsü'nün 2'nci ve 33'üncü maddeleri arasında düzenlenmiştir. Yapısı itibariyle Birleşmiş Milletler'in temel organı niteliğinde olan Uluslararası Adalet Divanı'nın iki temel görevi bulunmaktadır. Bunlardan ilki, devletler tarafından kendisine sunulan hukuki uyuşmazlıkları uluslararası hukuk kurallarına uygun bir şekilde çözmek; ikincisi de, hukuki olarak yetkileri bulunan uluslararası organ, kurum ya da örgütlerin sorduğu hukuki sorunlar hakkında danışma görüşü vermektir. Yani Uluslararası Adalet Divanı bir ceza mahkemesi değildir ve soykırım suçunun faillerinin soruşturulması veya kovuşturulup cezalandırılması konusunda yargı yetkisi de bulunmamaktadır. Soykırım suçuna ilişkin olarak Divan'ın yetkisi, Sözleşme ile devletlerin yükledikleri sorumlulukların ihlalinin tespiti ve bu ihlal sonucunda ortaya çıkan zararların giderimi konusudur.

Soykırım suçu ile ilgili Uluslararası Adalet Divanı'nın önüne gelen ilk dava niteliğinde olan *Bosna-Hersek Davası'nda* Mahkeme, Sözleşme'nin amacını ve soykırım suçunun yasaklanmasının uluslararası hukukun emredici kuralı olduğunu da göz önünde bulundurmuş ve Sözleşme'nin 1'nci maddesinin tüm devletlere soykırım suçunu önleme ve/veya cezalandırma yükümlülüğü getirdiğini belirtmiştir. Aynı davada Divan, Sözleşme'nin 1'nci maddesinin, devletlere soykırım suçunu işlememe yükümlülüğü getirip getirmeyeceği hususunu incelerken, Sözleşme'nin doğrudan bir düzenleme içermemesinden hareketle hazırlık çalışmalarını da göz önünde bulundurarak yorumlama yoluna gitmiştir. Divan'a göre

Sözleşme'nin 1'nci maddesinde her ne kadar devletler için soykırım suçunu işlememe yasağı açıkça getirilmemiş olsa da Sözleşme'nin yapılış amacı göz önünde tutulduğunda ilgili maddenin devletler için de soykırım suçu işlememe yükümlülüğü getirdiği ortaya çıkmaktadır. Yani soykırım suçunun önlenmesi ve cezalandırılması yükümlülüğü aynı zamanda devletlerin bu suçu işlememeleri yükümlülüğü altına girmeleri anlamına gelmektedir. Sözleşme'nin 2'nci ve 3'ncü maddesinde sıralanan suç fiillerinin devlete aksettirilebilir bir şekilde kişi, grup veya yönetsel bir organ tarafından işlenmesi halinde devletin soykırım suçundan dolayı uluslararası sorumluluğu doğabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Soykırım Suçu, Devletler, Sorumluluk

آل روها

STRESLE BAŞA ÇIKMADA SOSYAL DESTEK KAVRAMI

Behlül TOKUR

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslâmî İlimler Fakültesi Felsefe ve Din Bilimleri
Bölümü Öğretim Üyesi, behlultokur@hotmail.com

ÖZET

İnsanlar, kimi zaman sosyal desteği sağlayan kimi zaman da sosyal desteğe ihtiyaç duyan birey konumunda yer alırlar. Kişiler arası iletişim ve etkileşim, sevgi ve anlayış, önem gösterme ve yardımseverlik, duygusal yakınlık ve arkadaşlık, saygı ve kabul görme, maddî ve manevî yardım vb. özellikler, sosyal desteğin kapsamı içerisinde yer alan temel unsurlardır. İnfomal destek olarak nitelendirilen bu unsurların yanında; devlet ya da özel sektör tarafından toplum yararına oluşturulmuş sağlık ve sosyal hizmet merkezlerinin sağlamış olduğu destek uygulamaları de formal destek olarak isimlendirilmektedir. Sosyal desteğin maddi, bilişsel ve duygusal olmak üzere üç şekilde gerçekleştiği söylenebilir: Maddi destek, bir gereksinim anında bireye sağlanan ekonomik yardım veya buna benzer araçlardır. İşsiz kalan birine yakının iş bulması veya hasta birine komşusunun yemek götürmesi bu tür sosyal destek grubuna girer. Bilişsel destek, empati bağlamında bilgi paylaşımıyla ilgili olup, özellikle bireyin problemlerini çözmesine yardım edecek bilgidir. Duygusal destek ise bireyi yaşam karşısında cesaretlendirip, onun kendisine olan güvenini sürdürmesine destek olmaktadır. Bir başka ifadeyle, bireyin kişiler arası ilişkilerde kabul edildiğini, değer verildiğini gösteren bir bilgidir. Çünkü insan yaşamındaki gelişimsel krizlerde ve gerilim yaratan olaylarla baş etmede duygusal destek oldukça önemlidir.

Batı literatürü bakımından durum böyledir. Ancak sosyal destek kavramı veya daha geniş bir açıdan bakıldığında sosyal politika ve sosyal güvenlik anlayışı, Batı'da oldukça yeni sayılır. Batının bu konuda geçirdiği tarihsel aşamalar incelendiğinde kolayca böyle bir yargıya varılabilir. İslam kültürü ise, sosyalleşmeyi, yani bireysellikten çok cemaat halinde olmayı teşvik eden bir anlayışa sahiptir. Bu, öylesine bir birliktelik değil, paylaşma ve yardımlaşma duygusunu hayatın merkezine koyup, toplumdaki her bireyi “emanet” ve “kardeş” kavramları çerçevesinde birbirinden sorumlu tutan bir anlayıştır. Hatta ibadetlerde dahi cemaat halinde yapılan ibadetlerin önemine ve sevabının çokluğuna vurgu yapılır. Beş vakit namaz bireysel bir ibadet olarak gözüktü de, cemaat halinde kılınması teşvik edilir. Benzer şekilde oruç, bireysel olmakla beraber bütün bir toplumu kuşatır. Hac ise dili, ırkı, rengi birbirinden ayrı insanların, tek bir vücut olduğu ibadettir. Kısaca İslam toplumu, inanan insanların tek başlarına ve münzevi bireyler olarak oluşturduğu bir topluluk olmaktan ziyade, inanan

insanların birbirlerine, bir binanın taşları gibi birbirlerine bağlı olduğu ve bu bilinçle hareket ettiği topluluğun adıdır. Bu topluluğu ayakta tutan temel dinamiklerin başında ise, paylaşma ve yardımlaşma duygusu gelir.

Bu bildiride “stresle mücadelede sosyal destek kavramı”, daha çok ahilik, esnaf sandığı, vakıflar gibi kendi kültür dinamiklerimizden ve bu dinamikleri oluşturan İslâmî prensiplerden yola çıkarak açıklanmaya çalışılmıştır. Çünkü paylaşma ve yardımlaşma, İslam kültüründe adeta zorunlu bir durumdur. Bu zorunluluk, “Müslümanın Müslüman üzerinde hakkı vardır.” prensibinden doğar. Bu hak öyle geniş tutulmuştur ki, neredeyse toplumdaki herkes birbirinden sorumlu tutulur. Karı - koca hakkı, ana - baba hakkı, çocuk hakkı, akraba hakkı, komşuluk hakkı, fakirin hakkı, yetimin hakkı gibi çok geniş bir toplumsal yelpaze, birbirine emanet edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Stres, Sosyal Destek, İslam Toplumu

آل روها

SOSYAL MEDYADA PAZARLAMA UYGULAMALARINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA: INSTAGRAM ÖRNEĞİ

Yrd. Doç. Dr. Bora GÖKTAŞ

Bayburt Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, boragoktas@bayburt.edu.tr

ÖZET

İşletmeler hedef kitleleriyle daha etkili bir iletişim kurmak için farklı iletişim ortamlarını kullanarak mesajlar göndermektedir. Teknolojide yaşanan gelişmeye paralel olarak iletişim teknolojisinde de büyük gelişmeler yaşanmaktadır. İlerleyen iletişim teknolojisinin yarattığı yeni kanalları arasında Facebook, Instagram, Twitter gibi sosyal ağlar yer almaktadır ve artık iletişim yüz yüze tekniklerden adları sayılan bu çevrimiçi iletişim ortamlarına yerini bırakmaya başlamıştır. Pazarlama iletişimcileri için uygulamalarını gerçekleştirebilecekleri medya kanalları iletişim teknolojilerindeki gelişmenin sonucu olarak her geçen gün daha da artmaktadır. Sosyal ağlar işletmelerin pazarlama faaliyetlerini gerçekleştirebilecekleri yeni bir pazarlama iletişimi unsuru olarak her geçen gün daha dikkat çekici hale gelmektedir. Bu çalışmayla da sosyal ağlardaki reklam uygulamalarının ağ üyeleri için ne kadar dikkat çekici olduğu görülmeye çalışılmıştır. Araştırmaya örnek sosyal ağ olarak Instagram seçilmiş ve Instagram kullanıcılarına yönelik araştırmanın anketi gerçekleştirilmiştir. Araştırma soruları bir link oluşturularak Instagram kullanıcılarına gönderilmiştir. Araştırmanın bulgularına göz atıldığında; Reklamlara karşı kullanıcının tutumu olumlu yönde olduğunda, Instagram'daki reklamlar daha fark edilir olmakta, kullanıcılar sayfalarında bunu paylaşmakta ve ürün/marka hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak istemektedir. Reklamların dikkat çekici olması ve kullanıcılar tarafından sayfalarında paylaşılması kullanıcıları o ürünü satın almaya itmektir. Instagram'daki reklamların kullanıcıların sayfasında paylaşması diğer kullanıcıların bu reklamlara ait ürün ve markalar hakkında daha fazla bilgi edinmesinde az da olsa bir rol oynamaktadır. Diğer bulgulara bakıldığında; Markalara ait reklamların daha dikkat çekici olduğu, reklamlarının daha akılda kalıcı olduğu ve reklamların kullanıcılar tarafından sayfalarında paylaşılması kullanıcıları o ürünü satın almaya itmekte olduğu sonuçlarına varılmıştır.

Anahtar kelimeler: Sosyal medya, pazarlama iletişimi, tüketici davranışları, marka farkındalığı

ÖRGÜTSEL ÖĞRENMENİN FİRMA PERFORMANSI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: BİR ALAN ARAŞTIRMASI

Prof. Dr. İsmail BAKAN

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, ibakan63@hotmail.com

Buket SEZER

Dokt. Öğr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, buketsezer86@gmail.com

Ceylan KARA

Yls. Öğr., Uludağ Üniversitesi, ceyslankara02111987@gmail.com

ÖZET

Rekabetin giderek arttığı, değişimin hız kazandığı belirsiz çevre koşulları göz önüne alındığında günümüz işletmelerinin yaşamlarını sürdürebilmek ve rekabet güçlerini koruyabilmek adına değişimleri kaçınılmaz olmaktadır. Gelecekte var olabilmenin temel koşullarından birisi ise bu değişimin küresel dünya şartlarına uyumun sağlanmasıyla mümkün olabileceğidir. Günümüzdeki başarılı şirketler ise bu duruma sadece geleceği okumaya çalışarak değil, çevrelerinde olup biteni sürekli gözlemleyerek, bu değişimleri hızla cevaplayabilecek esnekliğe sahip olmaya çalışarak yanıt vermektedirler. Çevrede olup bitenleri okuyabilmek için ise örgütsel öğrenme yeteneği gerekmektedir. Bilgi yoğun dünyamızda başarının olmazsa olmaz anahtarının örgütsel öğrenme olduğu öngörülmektedir. Çünkü sadece geçmişin bilgisine sahip olmak ya da sadece belli başlı görevler, sorumluluklar veya süreçler hakkında bilgi sahibi olmak yeterli gelmemektedir. Önemli olan geleceğe dair vizyon sahibi olmak, değişimi önceden görüp adapte edilebilmek ve belirsiz koşulları yönetebilmektir. Bu başarı da tabiki sadece üst yönetimin değil, tabandan yukarıya doğru tüm kademelerde bilginin paylaşılmasını gerektirir. Geleceği okuyabilen, değişime uyum sağlayabilen işletmeler belirsizliği azaltmak ya da engellemek için harcamaları gereken zamanı ve enerjiyi yeteneklerini geliştirmeye ve performanslarını arttırmaya kanalize edebileceklerdir.

Bu çalışmada, örgütsel öğrenmenin firma performansı üzerindeki etkisi incelenmiştir. Bu amaçla İstanbul, Bursa, Sakarya ve Kahramanmaraş' da turizm, tekstil, otomotiv, metal, enerji ve hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren şirket yöneticileri ve çalışanlarına bir anket çalışması yapılmıştır. Başlangıçta 300 anket dağıtılmış olup, geçerli olduğu düşünülen 237 veri araştırma kapsamına alınmıştır. Elde edilen veriler korelasyon ve regresyon analizlerine tabi tutulmuştur. Sonuç olarak örgütsel öğrenme boyutlarının, firma performansı üzerinde etkisi olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Öğrenme, Firma Performansı

ÖRGÜTSEL USTALIK VE REKABET STRATEJİLERİNİN STRATEJİK ESNEKLİK ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: BİR ALAN ARAŞTIRMASI

Prof. Dr. İsmail BAKAN

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, ibakan63@hotmail.com

Buket SEZER

Dokt. Öğr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, buketsezer86@gmail.com

Ceylan KARA

Yls. Öğr., Uludağ Üniversitesi, ceyslankara02111987@gmail.com

ÖZET

Her iki farklı yeteneği aynı anda başarı ile yürütebilme becerisi olarak tanımlanan örgütsel ustalık son zamanların en dikkat çeken konuları arasındadır. Hem meydana gelen çevresel değişimlere uyum sağlayan hem de dinamik çevre koşullarında işletmelerini başarıyla yönetmeye devam eden örgütler “ustalaşmış örgütler” olarak adlandırılmaktadırlar. Örgütsel ustalığın gerçekleştirilmesi ve başarıyla yürütülebilmesinde örgüt tarafından belirlenen rekabet stratejileri de büyük önem taşımaktadır. İşletme yönetiminin temel görevlerinden bir tanesi de işletmenin sahip olduğu kaynakları, ulaşmak istedikleri hedef ve amaçlar doğrultusunda tutarlı ve rekabetçi temeller üzerine oturtacak şekilde düzenlemektir. İşletmeler faaliyet gösterdikleri alanlarda rakiplerine karşı üstünlük elde etmek için bazı rekabet stratejilerine başvurumaktadırlar. Rekabetin yoğun olarak yaşandığı çağımızda, bu belirsiz rekabet ortamında işletmelerin hayatta kalabilmeleri ve karşılaştıkları sorunları çözebilmelerinin anahtarının “esnek stratejiler” üretebilmek olduğu düşünülmektedir. Sürekli değişen pazar trendleri, rakiplerin davranışları, müşterilerin beklentileri gibi dış baskılarla başa çıkabilmek için örgütlerin stratejik olarak esnekliklerini geliştirmeleri gerekmektedir.

Bu çalışma, örgütsel ustalık ve rekabet stratejilerinin stratejik esneklik üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla, öncelikle çalışmanın teorik kısmı üzerinde durulmuş, daha sonra ise araştırma bulguları sunulmuştur. Çalışmanın uygulama kısmında örgütsel ustalık ve rekabet stratejilerinin, stratejik esneklik üzerindeki etkisini test etmek amacıyla, Kahramanmaraş ilinde çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren işletmelerde üst, orta ve alt kademedeki bulunan yöneticiler ile firma sahipleri olmak üzere toplamda 142 katılımcı üzerinde bir anket çalışması yapılmıştır. Alan araştırmasından elde edilen bulgular, örgütsel ustalık ve rekabet stratejilerinin, stratejik esneklik üzerinde etkisinin olduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Ustalık, Rekabet Stratejileri, Stratejik Esneklik

ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN DIŞA AÇILMA SERÜVENİ ve DIŞ TİCARET ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Aytuğ Tuğrul ESKİMERGEN

Yüksek Lisans Öğr. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi aytugeskimergen@gmail.com

Burak CORUH

Yüksek Lisans Öğr. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi burakcoruh1907@gmail.com

ÖZET

1949 yılında kuruluşunun ardından Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC), 1970'li yılların sonuna kadar yürütülen siyasal rejim sebebiyle dışa kapalı bir ekonomiye sahip olan ülke konumundaydı. 1978 yılında Devlet başkanının değişmesiyle birlikte Çin Halk Cumhuriyeti'nde; ihracatın teşvik edilmesi, özel ekonomik bölgelerin oluşturulması, yabancı yatırımcıların ülkeye rahat girişinin sağlanması gibi radikal reformlar yapılmaya başlanmış ve dışa açılma sürecinin kapısı aralanmıştır. Çin Halk Cumhuriyeti'nde dışa açılma sürecinin devamı olarak nitelendirilen diğer önemli bir etken ise Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)'ne üye olmasıdır. 1986 yılında başlayan bu süreç 15 yıl süren görüşmelerin ardından 11 Aralık 2001 yılında Dünya Ticaret Örgütü üyeliğine katılmasıyla sonuçlanmıştır.

Çin ucuz emek, teşvikler ve yapılan reformlarla birlikte diğer gelişmekte olan ülkeler karşısında önemli bir rekabet avantajına sahiptir. Bu önemli rekabet avantajı, Çin'in dünya ticaretine entegrasyonu ile birlikte diğer gelişmekte olan ülkeler üzerinde kısa dönemde olumsuz etki yaratacağı düşünülmüştür. Ancak düşünüldüğü gibi bir sonuç ortaya çıkmamış aksine karşılaştırmalı üstünlükler ile ortaya çıkan ticaret yaratma etkisi sebebiyle Çin ve Çin'in ticaret partnerleri üzerinde olumlu bir etki yaratarak dünya ticaret hacminde artış ve dünya ekonomisinde bir canlanmaya neden olmuştur. Çin Halk Cumhuriyeti'nin Dünya Ticaret Örgütü'ne üyeliği sonrası meydana gelen ticarete ki artış dünyanın küreselleşme sürecinde önemli bir basamak olmuştur.

Çin Halk Cumhuriyeti 1978 yılından günümüze kadar sadece dünya ticaretindeki payını arttırmakla kalmamış, sektör olarak değişime giderek tarım sektöründen sanayi sektörüne yönelmiştir. Sanayi sektörüne aktarılan kaynaklara ilave olarak yapılan AR-GE harcamaları sonucu ortaya çıkan yüksek teknolojikli ürün üretimi ile beraber gelecekte de dünya ticaretindeki payını korumak hatta bugünkü payından daha fazlasını almak adına emin adımlarla ilerlemektedir.

Bu çalışmanın amacı, 1978 yılından itibaren yapılan reformlarla birlikte dünya pazarına açılma serüveninde Çin Halk Cumhuriyeti için önemli bir paya sahip olan Dünya Ticaret Örgütü'ne üyelik süreci değerlendirilerek bu süreçte Çin Halk Cumhuriyeti dış ticareti üzerinde ki etkilerini incelemektir.

Anahtar Kelimeler: Dış Ticaret, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), Reform

YENİ “KIRILGAN BEŞLİ” ÜLKELERİNİN KIRILGANLIK GÖSTERGELERİYLE İNCELENMESİ

Burak CORUH

Yüksek Lisans Öğr. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi burakcoruh1907@gmail.com

Aytuğ Tuğrul ESKİMERGEN

Yüksek Lisans Öğr. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi aytugeskimergen@gmail.com

ÖZET

Amerika Merkez Bankası'nın (FED) parasal genişlemeye gitmesi sonrası dolar miktarında ortaya çıkan artış sonucunda dünyada bir dolar bolluğu ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan bu dolar bolluğu genellikle yükselen piyasa ekonomileri olarak adlandırılan BRIC ülkelerine (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin) ve zaman zaman bu ülkelere örnek gösterilen Türkiye, Endonezya, Güney Afrika ve Meksika gibi ülkelere kaymıştır. Amerika Merkez Bankası (FED) Mayıs 2013'te tahvil alımlarını azaltacağını ve sıkı bir para politikası uygulayacağını açıklaması sonrası küresel sermaye piyasalarında ve özellikle yükselen piyasa ekonomilerine giden fonlarda ciddi miktar da azalmaya sebep olmuştur.

Amerika Merkez Bankası'nın parasal sıkılaşıma ve tahvil alımlarında azalmaya gideceğini açıklamasının ardından yükselen piyasa ekonomileri içerisinde yerel paraları en çok değer kaybeden ülkeler Brezilya, Endonezya, Hindistan, Güney Afrika ve Türkiye olmuştur. Ağustos 2013'te ilk olarak ABD'li yatırım bankası Morgan Stanley, bu ülkelerin dış finansman ihtiyaçlarının fazla olduğu ve dış finansman sorunu karşısında kırılğan bir yapıda bulunmaları sebebiyle bir sınıflandırmaya giderek bu ülkeleri “Kırılğan Beşli” olarak adlandırmıştır. Kırılğan beşli olarak adlandırılan bu ülkelerin böyle bir gruplandırmanın içerisinde yer almasının sebepleri; cari açıklarının ve enflasyon oranlarının yüksek olması, büyüme oranlarında ki azalma ve yabancı fonlara olan ihtiyacın yüksek olması olarak gösterilmektedir. Morgan Stanley ortaya attığı kırılğan beşli gruplandırmasını 2016 yılında revize ederek Brezilya ve Hindistan ülkeleri yerine Meksika ve Kolombiya ülkelerini kırılğan beşli gruplandırmasına dahil etmiştir. Son olarak kırılğan beşli gruplandırması Kasım 2017'de ABD'li kredi derecelendirme kuruluşu olan Standard and Poor's (S&P) eski kırılğan beşli ülkelerinden sadece Türkiye'nin olduğu yeni bir kırılğan beşli sınıflandırması yapmıştır. Bu sınıflandırma içerisinde Katar, Türkiye, Mısır, Arjantin ve Pakistan yeni “Kırılğan Beşli” ülkeleri olarak yeniden sınıflandırılmıştır.

Çalışmanın amacı, kırılğanlık kavramı ve kırılğan beşli sınıflandırma süreci üzerinde durularak yeni kırılğan beşli olarak adlandırılan Türkiye, Mısır, Arjantin, Katar ve Pakistan ülkelerinin belirlenen kırılğanlık göstergeleri ile kırılğanlık durumunu incelemektir.

Anahtar Kelime: Kırılğanlık Kavramı, Kırılğan Beşli Ülkeleri, Kırılğanlık Göstergeleri

TÜRKİYE- OECD ÜLKELERİ İÇİN KAYIT DIŞI EKONOMİNİN BOYUTLARI

DIMENSIONS OF INFORMAL ECONOMY FOR TURKEY-OECD COUNTRIES

Ceren PEHLİVAN

İnönü Üniversitesi Doktora Öğrencisi, pehlivanceren23@hotmail.com

Nergis BİNGÖL

İnönü Üniversitesi Doktora Öğrencisi, nergisbingol89@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmada kayıt dışı ekonominin ortaya çıkış sebepleri ve yerel ekonomilere ne gibi zararlar verdiği üzerinde durulmuştur. Sadece gelişmekte olan ülkeler değil, gelişmiş ülkelerde kayıt dışı istihdam konusuyla karşı karşıyadır. Türkiye’de kayıt dışılığın yaklaşık olarak ekonominin üçte biri büyüklüğünde olduğu tahmin edilmektedir. Bu oran özellikle gelişmiş ekonomiler ile karşılaştırıldığında oldukça yüksektir. Türkiye’de bu zamana kadar kayıt dışı ekonomi ile mücadelede çeşitli somut adımlar atılmıştır. Ancak bunların etkisi sınırlı olmuştur. Bu hususta başarı sağlamak için gelişmiş ekonomilerdeki uygulamalara benzer daha köklü çalışmaların yapılması gerekmektedir. Bu kapsamda çalışmanın amacı, OECD ve ülkemizde kayıt dışı ekonomiyle mücadele çalışmaları kapsamında uygulanan politika ve faaliyetleri genel bir çerçevede içinde sunmak ve çeşitli çözüm önerileri getirmektir.

Anahtar Kelimeler: Kayıt Dışı Ekonomi, OECD, Çözüm Önerileri

ABSTRACT

In this study, reasons for the occurrence of the informal economy and damages on national economies are focused on. Not only the growing countries but also the grewed countries are faced with the problem of informal employment. In Turkey the size of informal economy is estimated to be approximately one-third of the GDP. This rate is quite high, especially compared to advanced economies. Up to this time in Turkey, several concrete steps have been taken in the fight against the informal economy. However, their impact has been limited. To ensure success in this regard, more fundamental studies similar to the applications in developed economies, needs to be done. In this context, the main purpose of this study is to present applied policies and activities within the context of the fight against the informal economy in OECD and in our country and to bring the various solutions.

Key Words: Informal Economy, OECD, Solution Proposals

CARİ AÇIĞI ETKİLEYEN FAKTÖRLER: TÜRKİYE EKONOMİSİ İÇİN BİR ANALİZ: 1987- 2016

AFFECTİNG OF FACTORS CURRENT DEFICITS: AN ANALYSIS FOR TURKISH ECONOMY: 1987- 2016

Nergis BİNGÖL

İnönü Üniversitesi Doktora Öğrencisi, nergisbingol89@gmail.com

Ceren PEHLİVAN

İnönü Üniversitesi Doktora Öğrencisi, pehlivanceren23@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmada Türkiye ekonomisi için cari açık ve iç tasarruf açığı, portföy kâr transferi, dış borç stoku, doğrudan yabancı yatırımların kâr transferleri ve enerji ithalatı arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu doğrultuda söz konusu değişkenler 1987–2016 dönemi için yıllık olarak ele alınmış, Augmented Dickey Fuller (ADF) ve Phillips- Perron (PP) Birim Kök Testi, ARDL, CUSUM Testi ve Granger Nedensellik Testi yardımı ile analiz edilmiştir. Ayrıca değişkenlerin tanımlayıcı istatistikler ve korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre değişkenlerinin bir dönem önceki değerleri ile ilişkili olduğu ortaya çıkmıştır. Granger Nedensellik Testi sonucunda %1 anlamlılık düzeyinde enerji ithalatından cari açığa ve %5 anlamlılık düzeyinde de portföy kâr transferinden doğrudan yabancı yatırımların kâr transferlerine doğru tek yönlü bir nedenselliğin var olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Cari açık, ARDL, Nedensellik Testi

ABSTRACT

In this study, the relationship between current deficit and domestic savings gap, portfolio benefit transmission, outstanding external debt, foreign direct investment benefit transmission, energy imports for Turkish economy. In this direction, these variables were analyzed annually for the period 1987-2016, using , Augmented Dickey Fuller (ADF) and Phillips-Perron (PP) Unit Root Test, ARDL, CUSUM Test and Granger Causality Tests. Addition these variables were descriptive statistics and coefficient of correlation scaculated. According to the results of the research, it is found that the these variables are related to the previous period's values. It is seen that there is a one-way causality from portfolio benefit transmission to foreign direct investment benefit transmission at the level of 5% significance level and energy import at 1% level of significance as a result of Granger Causality Test.

Key Words: Current Deficit, ARDL, Causality Test

SAĞLIK KURUMLARINDA STRATEJİK YÖNETİM ARAÇLARI ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRME: KAMU HASTANELERİ KURUMU ÖRNEĞİ

EVALUATION IN HEALTH FACILITIES THROUGH STRATEGIC MANAGEMENT TOOLS:PUBLIC HOSPITAL AUTHORITY EXAMPLE

Öğr. Gör. Çağatay ALAN

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, cagatay.alan@gop.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Ahmet GÜVEN

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, ahmetguven@gmail.com

ÖZET

Türkiye’de neo-liberal sağlık reformları, 2003’den beri uygulanmakta olan Sağlıkta Dönüşüm Programı ile hız kazanmıştır. Bu bağlamda, birinci basamak sağlık hizmetleri “Aile Hekimliğinin Modeline”, ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmetleri “Kamu Hastaneleri Birliği’ne” dönüştürülmüş, sağlık hizmetinin sunumu ve finansmanı birbirinden ayrılmış, Genel Sağlık Sigortası kurulmuş ve bir ücret sistemi olarak, üretilen sağlık hizmeti ve ücretler arasında ilişki kuran performans yönetimi sistemi getirilmiştir.

Yaşanan tüm değişim ve gelişmelere sağlık kurumlarının adapte olarak yaşamını sürdürebilmesi için gerekli olan stratejik yönetim anlayışı kapsamında hastane yöneticileri stratejik yönetim araçlarından faydalanmaktadır. Stratejik yönetimin uygulanabilmesi ve iyi bir stratejik plan yapılabilmesi için stratejik yönetim araç ve tekniklerinin kullanımı önemlidir. Stratejik yönetim araçları, maliyetleri ve masrafları azaltma, çevreyi değerlendirme ve analiz etme ve yöneticilere karar vermede yol göstermektedir. Mevcut araçlar yöneticiler tarafından net bir şekilde algılanabildiğinde beraberinde sağlık kurumu için birçok fayda getirecektir. Stratejik araçların, stratejik yönetim literatüründe ve stratejik yönetim eğitiminde çok önemli olduğu bir gerçektir. Dolayısı ile üzerinde tartışılan, yeni bakış açıları geliştirilmeye çalışılan bu araçların uygulamada nasıl yer aldığına yönelik sınırlı sayıda çalışmaları çoğaltılması ve geliştirilmesi gerekmektedir.

Bu çalışmanın amacı sağlık kurumlarının işleyişi açısından önem taşıdığı düşünülen stratejik yönetim araçlarını tanımlamaya çalışıp Kamu Hastaneleri Birliklerinin neden kapatıldığını bu araçların stratejik yönetim süreci içerisindeki yerini ve önemini ortaya koyarak anlatmaya çalışmaktır.

Anahtar Kelimeler: Sağlıkta Dönüşüm Programı, Kamu Hastaneleri Birlikleri, Stratejik Yönetim

ABSTRACT

The neo-liberal health care reform in Turkey has accelerated with the health conversion program which has been in use since 2003. In this context, primary care services were transformed into "Model of Family Practice", secondary and tertiary care services were transformed into "Public Hospitals Union", the provision and financing of the health service were separated, the General Health Insurance was established and as a wage system,

performance management system which interrelates the provided health care service with the wages was introduced.

Hospital administrators benefit from strategic management tools within the framework of the strategic management concept in order for the health institutions to adapt to all these changes and developments. The use of strategic management tools and techniques is crucial for the implementation of strategic management and for a good strategic plan. Strategic management tools guide the administrators to reduce costs and expenses, to evaluate and analyse the environment, and to make decisions. When available tools can be clearly perceived by the managers, they will bring many benefits for the health care facility. It is a fact that strategic tools are very important in strategic management literature and strategic management education. When available tools can be clearly understood by the managers, they will bring many benefits for the health care facility. It is a fact that strategic tools are very important in strategic management literature and strategic management education. Therefore, limited number of studies on how these tools, which are under discussion and for which new points of views are being developed, are put into practice, must be increased and developed.

The aim of this study is to try to define the strategic management tools that are thought to be important for the functioning of health institutions and try to explain why the Public Hospitals Unions are closed by emphasising the place and importance of these tools in the strategic management process.

Keywords: Health Transformation Program, Public Hospitals Associations, Strategic Management

**TÜRKİYE’DE KAMU KURUMLARININ BİLGİ TEKNOLOJİLERİ
KULLANIMINDAKİ YERİ**
**PLACE IN THE USE OF INFORMATION TECHNOLOGY PUBLIC INSTITUTIONS
IN TURKEY**

Yrd. Doç. Dr. Ahmet GÜVEN

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, ahmetguvenn@gmail.com

Öğrt. Gör. Çağatay ALAN

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, cagatay.alan@gop.edu.tr

ÖZET

Küreselleşme ve içinde bulunduğumuz bilgi çağı birçok örgüt gibi kamu kurumları üzerinde önemli bir etki meydana getirmiştir. Rekabetin hızla genişlediği günümüzde bilgi teknolojileri artan rekabet ortamında örgütlerin kullanmak zorunda oldukları önemli bir yönetim faktörü haline gelmiştir. Özel sektör örgütlerinin rekabet ortamında yarışın dışında kalmamaları için hayati olarak gördükleri bu aracın kamu örgütlerinde de vatandaş memnuniyeti ve örgütsel başarının sağlanması için kullanılması oldukça önem arz etmektedir. Kamu kurumlarının bu araçlardan faydalanması ve örgütlerinde bu araçlara güncel bir şekilde yer vermeleri gerekliliği günümüzde karşı konulamaz bir gerçeklik halini almıştır. Bu gerçeklik karşısında Türkiye’de kamu kurumlarının mevcut durumları incelendiğinde, bilgi teknolojileri kullanımı konusunda kamu kurumlarının istenilen düzeyde olmadıkları gözlemlenmektedir. Bu sorunun öncelikli kaynağı olarak yürütülen kamu politikaları ve kamu kurumlarına verilen teknolojik desteğin yeterli olmaması ilk sıralarda gelirken, bunlara ilave olarak kamu çalışanlarının tecrübesizliği, vatandaşların beklenti ve taleplerini yönetime yeteri kadar iletememeleri gibi nedenleri de saymak mümkündür. Sebebi ne olursa olsun rekabetin ülke sınırlarını aştığı günümüzde kamu kurumlarının halkın beklenti ve taleplerini modern çağın gereklerine uygun bir şekilde yerine getirmesinde bilgi teknolojilerine dayalı bir kamu yönetiminin inşası kaçınılmazdır.

Bu çalışmada Türkiye’de kamu kurumlarını bilgi teknolojilerini kullanım düzeyleri ve bu düzey üzerinde politika yapıcılarının etkisi farklı kamu kurumlarında çalışan kamu personeline yapılan mülakatlardan elde edilen veriler ışığında analiz edilmeye çalışılacaktır. Bu kapsamda çalışmanın birinci bölümde, bilgi teknolojileri kavramından hareketle kavramsal bir çerçeve çizilecektir. Ardından ikinci bölümde, Türkiye’de kamu kurumlarında bilgi teknolojileri kullanımının önemi, bu sürecin gelişimi ve günümüzdeki mevcut durum değerlendirilecektir. Son bölümde ise, Türkiye’de farklı bölgelerde görev yapan farklı kamu kurumlarında çalışan personelle yapılan mülakatlardan hareketle kamu kurumlarında bilgi teknolojisi kullanımının yeri elde edilen verilerden hareketle saptanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bilgi Teknolojileri, Kamu Kurumları, E-devlet, Kamu Personeli

ABSTRACT

Globalization and the information we have brought about have had a major impact on public institutions, like many other organizations. In today's rapidly expanding competition, information technology has become an important management factor that organizations have to use in an increasingly competitive environment. It is of utmost importance that this tool, which the private sector organizations regard as vital for not staying out of the competition in a competitive environment, is also used in public organizations to ensure citizen satisfaction and organizational success. The necessity of public institutions to utilize these tools and to present these instruments in their organizations in an up-to-date manner is now an irresistible reality. When this reality in the face of the current state of public institutions in Turkey are analyzed, information about the use of public institutions observed that technology is not at the desired level. It is also possible to list reasons for such problems as the lack of public policy and technological support provided to public institutions as primary sources, in addition to the inexperience of public employees, and the inability of citizens to convey their expectations and demands as much as they can manage. Whatever the reason, competition is inevitable for the construction of a public administration based on information technologies in today's world, where public institutions have fulfilled the expectations and demands of the public in accordance with the requirements of the modern age.

In this study, levels of public institutions to use information technology in Turkey and the data obtained from interviews with policy makers on the impact of this level of public employees in different public institutions will be analyzed in the light. In the first part of this study, a conceptual framework will be drawn from the concept of information technology. Then in the second part, the importance of the use of information technology in public institutions in Turkey, the development of this process and the current situation will be evaluated today. In the last chapter, Turkey will also be studied to determine the movement who are working in different regions of the interviews conducted with staff working in different public institutions place the data obtained from the use of information technology in public institutions move.

Keywords: Information Technologies, Public Institutions, E-government, Public Staff

KÜRESELLEŞME VE EKONOMİK BÜYÜME: BDT ÜLKELERİ ÖRNEĞİ

Dr. Esra BALLI
balliesra@yahoo.com

Arş.Gör. Çiler SİGEZE
Çukurova Üniversitesi, csigeze@cu.edu.tr

Arş.Gör. Salih ÇAM
Çukurova Üniversitesi, scam@cu.edu.tr

ÖZET

Dünya ekonomisinin küreselleşmesi ve gelişmiş ülkelerin küresel rekabette güçlerini devam ettirebilmeleri ve yeterli güce sahip olmayan geçiş döneminde olan ülkelerin bu küresel güce erişme yolunda adımlar atmaları ülkelerin ekonomik büyümelerini gerçekleştirebilmeleri açısından önemli bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Küresel ölçekte en büyük güce sahip olan ülkeler bu konularını korumak amacıyla kendi kurumlarını daha rekabetçi düzeye yükseltme yolunda faaliyetlerde bulunmakla birlikte geçiş ekonomileri de bu yolda hızla ilerlemektedirler. Küreselleşmenin yararlı olduğu yönünde birçok görüş olmasına rağmen, küreselleşme aynı zamanda bazı yeni zorlukları ve riskleri de beraberinde getirmektedir. Küreselleşme ile birlikte artan rekabet sonucunda bir ekonominin hızlı küreselleşmeden ne ölçüde fayda sağlayıp sağlamayacağı açık değildir. Bunun yanında küreselleşme olgusunda geçiş ekonomilerinin uzun dönemlere yayılan bir geçmişi bulunmamaktadır. Bu nedenle, küreselleşmenin ekonomik büyüme üzerindeki etkilerini değerlendirebilmek amacıyla ayrıntılı ampirik analizlere ihtiyaç duyulmaktadır. Küreselleşmenin ekonomik, sosyal ve politik boyutlarının incelenmesi politika yapıcılarının izleyebileceği politikaları belirleyebilmeleri açısından da önemli bir hususu oluşturmaktadır. Sovyetler Birliği'nin dağılması ile birlikte ortaya çıkan Bağımsız Devletler Topluluğu'na (BDT) üye ülkeler piyasa ekonomisine geçiş sırasında birçok yapısal reformlar ve özelleştirme programları uygulamışlardır. Bunun yanında BDT ülkelerinin ekonomik büyüme oranı ülkeler arasında farklılık göstermektedir. Bu çalışmada küreselleşme ve ekonomik büyüme arasındaki ilişki Bağımsız Devletler Topluluğu üzerine 1992-2015 yılları esas alınarak Genelleştirilmiş Momentler Yöntemi ile incelenmiştir. Çalışmada küreselleşme düzeyini göstermek amacıyla Dreher (2006) tarafından geliştirilen KOF endeksi ve alt bileşenleri olan ekonomik, siyasi ve sosyal küreselleşme endeksleri kullanılmıştır. Bunlara ek olarak, modelde ekonomik büyümeyi etkileyen makroekonomik kontrol değişkenlerine yer verilmiştir. Elde edilen bulgular, özellikle ekonomik küreselleşmenin büyüme üzerinde olumlu bir etkiye işaret ettiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Ekonomik Büyüme, BDT Ülkeleri

ENERJİ VERİMLİLİĞİNİN ANALİZİ: RUSYA ÖRNEĞİ

Arş.Gör. Salih ÇAM

Çukurova Üniversitesi, scam@cu.edu.tr

Dr. Esra BALLI

balliesra@yahoo.com

Arş.Gör. Çiler SİGEZE

Çukurova Üniversitesi, csigeze@cu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada Rusya'nın enerji verimliliği TOPSIS (Technique for Order Preference by Similarity to The Ideal Solution) yöntemi ve yapay sinir ağları algoritması kullanılarak 1992-2013 dönemi için incelenmiştir. Analizde CO₂ emisyonu, Gayri Safii Yurtiçi Hasıla, yenilenebilir enerji, yenilenemeyen enerji, işgücü sayısı ve sermaye yatırımı verileri kullanılmıştır. İki aşamalı olarak gerçekleştirilen analizde, ilk aşamada TOPSIS yöntemi ile enerji verimlilik skorları hesaplanmıştır. TOPSIS enerji verimlilik skorları hesaplanırken nesnel ağırlıklar kullanmak amacıyla Entropi metodundan faydalanılmıştır. İkinci aşamada, elde edilen TOPSIS enerji verimlilik skorları Yapay Sinir Ağının (YSA) çıktı verisi olarak kullanılırken, diğer değişkenlerin tamamı YSA girdi verisi olarak kullanılmıştır. YSA algoritması tahmin edilirken geriye yayılma algoritması ve çok katmanlı model tercih edilmiştir. Tahmin aşamasında, YSA modelinin girdi katmanında net toplam fonksiyonu, gizli katmanında sigmoid fonksiyonu aktivasyon fonksiyonu olarak kullanılmıştır. Veri setindeki verilerin %85'i eğitim ve %15'i test verisi olmak üzere ikiye ayrılmıştır. YSA tahmini edilirken yaklaşık elli deneme yapılmış ve en yüksek açıklama gücüne sahip model tahmin modeli olarak kullanılmıştır. YSA modeli bir girdi katmanı, bir gizli katman ve bir çıktı katmanı olacak şekilde oluşturulmuştur. Elde edilen TOPSIS enerji verimliliği skorlarına göre Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra 1998 yılına kadar Rusya'nın enerji verimliliği düşen bir seyir izlerken, 1999 yılından itibaren küresel krizin gerçekleştiği 2008 yılına kadar Rusya'nın enerji verimliliği skorları artan eğilim göstermiştir. Bunun yanında Rusya'nın enerji verimliliği 2008 küresel kriz etkisiyle 2009 yılında hızlı bir düşüş göstermiş, fakat 2010 yılından itibaren enerji verimliliği skorları tekrar yükseliş trendine girmiştir. YSA modelinin duyarlılık analizi sonuçlarına göre işgücü başına düşen sermaye miktarı ve yenilenemeyen enerji tüketimi enerji verimliliğini etkileyen en önemli değişkenler olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Enerji verimliliği, TOPSIS, Yapay Sinir Ağları Algoritması

TO EAT OR NOT TO EAT: WHAT YOUR BRAİN TELLS YOU?

Asst. Prof. Deniz ATALAYER

Psychology Department, The Faculty of Arts and Social Sciences, Sabancı University
denizatalayer@gmail.com

ABSTRACT

Obesity has reached epidemic proportions and is a major risk for noncommunicable diseases (e.g. diabetes, cardiovascular disease etc) and a leading risk factor for global deaths reported by the World Health Organization. Contrary to the popular view that obesity is caused solely by either some genetic mutations or lack of will power and laziness ascribed to obese individuals, today there is growing evidence confirming that obesity has a multifactorial etiology. These include genetic and psychological as well as neurochemical, environmental, physiological and cognitive factors, and also are not always easily dissociable from one another. Thus, a combined approach of investigation is necessary in order to fully understand the underlying mechanisms involved in the etiology of obesity. This may lead successful anti-obesity treatments (e.g. surgical, cognitive, pharmacotherapy etc) and public health prevention strategies geared towards individuals. In this talk, various aspects of obesity and eating behavior, including a wide array of studies; from pre-clinical/basic research with animals models to clinical trials and neuroimaging studies in humans, will be discussed. In addition to having a snapshot of the multivariate nature of obesity etiology, the audience will also gain insights on how obesity is indeed partially a brain disorder or a disordered pattern of brain activity, in addition to its assumed physiological and endocrinological nature. Lastly and importantly for practical reasons for the individuals, we will uncover several myths and urban legends about eating behavior and obesity.

Keywords: Obesity, brain, myths, urban legends

7036 SAYILI İŞ MAHKEMELERİ KANUNU'NA MEDENİ USUL HUKUKU BAKIMINDAN GENEL BİR BAKIŞ

Arş. Gör. Derya BULUTTEKİN

Akdeniz Üniversitesi, buluttekind@gmail.com

ÖZET

12/10/2017 tarihinde kabul edilen 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu, iş hukuku bakımından önemli değişiklikler getirmektedir. Bu değişikliklerin medeni usul hukukundaki kurumlarla olan bağlantısı nedeniyle incelenmesi ihtiyacı doğmuştur.

7036 sayılı Kanunun 3. maddesi “kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır” olarak düzenlenmiş ve “zorunlu arabuluculuk” kurumunu hukukumuzda kazandırmıştır.

6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun 2. maddesinde yapılan tanıma göre arabuluculuk ihtiyarî olarak yürütülen uyuşmazlık çözüm yöntemidir. Bu hükümden hareketle arabuluculuğu taraf iradelerinin egemenliğine dayanan, tarafsız bir kişi önünde, esnek ve sonuç odaklı yöntemle, güvenilirlik ve gizlilik esaslarına çerçevesinde kısa sürede ve az masrafla uyuşmazlığa çözüm üretmeye çalışılan bir yöntem olarak değerlendirmek gerekir.

7036 sayılı Kanun ile getirilen zorunlu arabuluculuk kurumu, taraf iradelerinin egemenliğini ön plana alan arabuluculuk uyuşmazlık çözüm yönteminin ruhuna aykırıdır. Ayrıca Kanunda, bu madde bakımından arabuluculuğa başvurma yeni bir dava şartı olarak kabul edilmiş ve arabuluculuğa başvurmadan açılan davanın dava şartı yokluğu sebebiyle davanın usulden reddedileceği belirtilmiştir.

7036 sayılı Kanunun 4. maddesinde hizmet tespit davaları dışında sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklarda dava açmadan önce Sosyal Güvenlik Kurumuna başvuru şartı ve sonrasında açılan hizmet tespit davalarında kuruma davanın resen ihbar edilmesi zorunluluğu getirilmiş, Kurumun davaya davalı yanında fer'i müdahil olarak katılacağı düzenlenmiştir. Maddenin devamında Kurumun fer'i müdahil olarak katıldığı davada, taraf kanun yoluna başvurmasa bile Kurum başvurabilecektir denilmiştir ki 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümleri ve doktrindeki tartışmalar kapsamında değerlendirecek olursak bu düzenleme de medeni usul hukuku bakımından sorunlar barındırmaktadır. Çünkü fer'i müdahilin asıl tarafla birlikte hareket etmesi ve asıl tarafın işlemleri ile çelişkili işlemler yapmaması gerekir. Aksi takdirde yapılan işlem sonuç doğurmaz.

7036 sayılı Kanunun 5. maddesi ile iş mahkemelerinin görevi bakımından yapılan düzenleme ile iş mahkemelerinin görev alanı genişletilmiş ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre hizmet sözleşmelerinden kaynaklanan işçi ve işveren uyuşmazlıkları da iş mahkemelerinin görev alanına dahil edilmiştir.

7036 sayılı Kanunun 6. maddesinde iş mahkemelerinin yetkisi ile ilgili ve bu madde hükümlerine aykırı olarak yapılan yetki sözleşmesi geçersizdir ifadesi 6100 sayılı HMK m. 17’de düzenlenen yetki sözleşmesi hükmünün mantığı ile uyuşmamaktadır. Çünkü ilgili madde, yetki sözleşmesinin yalnızca tacirler ve kamu tüzel kişileri arasında yapılabileceğini düzenlemiştir. 7036 sayılı Kanunun m. 6/5’teki düzenlemesi bu durumun bir tekrarından ibarettir.

Anahtar Kelimeler: 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu, 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu, zorunlu arabuluculuk

آل روها

6100 SAYILI HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNU KAPSAMINDA DÜZENLENEN HUKUKİ KONULARDA BİLİRKİŞİLİK YASAĞI ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER

Arş.Gör. Derya BULUTTEKİN

Akdeniz Üniversitesi, buluttekind@gmail.com

ÖZET

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu (HMK)'nda 3/11/2016 tarihinde yapılan değişiklik ve eklemelerle bilirkişilik kurumu yeniden düzenlenmiştir.

HMK'nın 266. maddesindeki bilirkişiye başvurulmasını gerektiren durumlar, “mahkeme, çözümü hukuk dışında, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hâllerde, taraflardan birinin talebi üzerine yahut kendiliğinden, bilirkişinin oy ve görüşünün alınmasına karar verir. Ancak genel bilgi veya tecrübeyle ya da hâkimlik mesleğinin gerektirdiği hukukî bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişiye başvurulamaz. Hukuk öğrenimi görmüş kişiler, hukuk alanı dışında ayrı bir uzmanlığa sahip olduğunu belgelendirmedikçe, bilirkişi olarak görevlendirilemez.” şeklinde yeniden düzenlenmiş ve hukuki konularda bilirkişilik yasağı getirilmiştir. Yine HMK m. 279/4'teki değişiklik ile “bilirkişi, raporunda ve sözlü açıklamaları sırasında çözümü uzmanlığı, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hususlar dışında açıklama yapamaz; hâkim tarafından yapılması gereken hukuki nitelendirme ve değerlendirmelerde bulunamaz.” denilerek, 266.maddeyle düzenlenen hukuki konulardaki bilirkişilik yasağı bir kez vurgulanmıştır.

Yalnızca özel veya teknik bilgi gerektiren hallerde bilirkişiye başvurulacak olması, hukuku bilip uygulama görevinin hakime ait olmasının bir sonucudur. Ancak, hukuk öğrenimi görmüş kişilerin bilirkişi olarak görevlendirilemeyeceği yönündeki bu düzenleme uygulamada ciddi sorunlar barındırmaktadır.

Hakimlerin herhangi bir hukuk dalında kendilerine ihtisas alanı oluşturup sürekli olarak o dalda dava çözümlenmeleri söz konusu olmamaktadır. Öyle ki ihtisas mahkemelerinin kurulmadığı yerlerde genel mahkemeler, özel mahkemelerin görev alanına giren davalara özel mahkeme sıfatıyla bakmakta ve bir hakimden aile hukuku, icra hukuku, ticaret hukuku gibi çeşitli hukuk alanlarında dava görüp karar vermesi beklenmektedir.

Buna ilaveten hakimlerin iş yoğunluğu sebebiyle, herhangi bir dosyadaki uyuşmazlık konusu hakkında uzman olan bir hukukçu bilirkişi kadar, o dosyaya zaman ayıramayacağı gerçeği de hukukçu bilirkişilik kurumunun gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Hayatın olağan akışı içerisinde birçok alanda olduğu gibi hukuk alanında da değişim ve gelişmelerin yaşanması olasıdır. Bilişim hukuku, spor hukuku, ekonomi hukuku gibi yeni hukuk alanları, hukukçuların farklı dallarda uzmanlaşmasını zorunlu ve gerekli kılmaktadır. Bu yeni hukuk dallarıyla ilgili olarak ortaya çıkan uyuşmazlıklarla ilgili teknik konularda hukukçu bilirkişilere başvurma ihtiyacı kaçınılmaz olarak doğacaktır.

Bu değerlendirmelerden hareketle, 6100 sayılı HMK'nın 266 ve 279/4 maddelerinde yapılan değişikliklerle hukuk eğitimi görmüş kişilerin bilirkişi yapmalarının yasaklanması yönündeki düzenlemenin gözden geçirilmesi ve hukuki konularda bilirkişiliğe başvurma imkanının yeniden sağlanması gerektiğini söylemek yerinde olacaktır.

Anahtar Kelimeler: 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu, bilirkişiye başvurulmasını gerektiren durumlar, hukuki konularda bilirkişilik yasağı

آل روها

VERGİ USUL KANUNUNDA YER ALAN “İZAHA DAVET” KURUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ VE ÖNERİLER

ASSESSMENT OF THE “INVITATION TO EXPLANATION” INSTITUTION IN THE TAX PROCEDURE LAW AND RECOMMENDATIONS

Yrd. Doç. Dr. Doğan BOZDOĞAN

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, dogan.bozdogan@gop.edu.tr.

Doç. Dr. Cuma ÇATALOLUK

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, cuma.cataloluk@gop.edu.tr.

ÖZET

Mükelleflerin vergiye gönüllü uyumu son dönemlerde üzerinde sıklıkla durulan bir konudur. Vergiye gönüllü uyum ile ilgili, vergisel yükümlülüklerin mükellefler tarafından zamanında ve eksiksiz olarak yerine getirilmesi şeklinde genel bir tanım yapılabilir. Mükelleflerin vergisel yükümlülüklerini tam anlamıyla yerine getirebilmesinde çeşitli faktörlerin engelleyici rol oynayabileceği açıktır. Dolayısıyla bu faktörler vergiye gönüllü uyumun önünde de bir engel teşkil etmektedir. Bununla birlikte mükelleflerin yükümlülüklerini tam ve eksiksiz olarak yerine getirebilmeleri için birçok uygulamaya da yer verilmektedir.

Vergi Usul Kanununda (VUK) yapılan düzenlemeler özellikle mükelleflerin vergiye gönüllü uyumlarını artırma hedefi gütmektedir. Bu düzenlemelerden birisi de hiç şüphesiz ki “izaha davet” kurumudur. VUK’un 370. maddesi; “Vergi incelemesine başlanılmadan veya takdir komisyonuna sevk edilmeden önce verginin ziyaa uğradığına delalet eden emareler bulunduğu dair yetkili merciler tarafından yapılmış ön tespitler hakkında tespit tarihine kadar ihbarda bulunulmamış olması kaydıyla mükellefler izaha davet edilebilir” şeklindedir. Yani mükellefe, idare tarafından, cezai bir işlem uygulanmadan önce bir söz hakkı verilmekte ve açıklama yapması istenmektedir. Yine mükellef izaha davet edildiğinde VUK’un 371 maddesinde yer alan pişmanlık müessesinden faydalanamamaktadır. Bu durum yine VUK’un 370. maddesinde; “Kendisine izaha davet yazısı tebliğ edilen mükellefler, davet konusu tespitle sınırlı olarak, bu Kanunun 371 inci maddesinde yer alan pişmanlık hükümlerinden yararlanamaz” şeklinde belirtilmiştir.

Bu çalışmada “izaha davet” kurumu, örnekler ve ilgili kanunlar ışığında açıklanmaya çalışılacak, söz konusu bu kurumun etkinliğinin artırılmasına ilişkin bir takım önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar kelimeler: İzaha davet, Vergi Usul Kanunu, vergiye gönüllü uyum

ABSTRACT

Voluntary compliance of taxpayers is a subject that has been frequently discussed recently. A general definition of voluntary compliance with taxation is that taxpayers fulfill their tax obligations on a timely and complete basis. It is clear that various factors may play a role in preventing taxpayers from fully fulfilling their tax obligations. Therefore, these factors constitute an obstacle to voluntary harmony. However, there are many applications for taxpayers to fulfill their obligations fully and completely.

Regulations made in the Tax Procedure Law (VUK) aim to increase the voluntary compliance of taxpayers in particular. One of these regulations is undoubtedly the "invitation to explanation" organization. Article 370 of the VUK; "Taxpayers may be invited to submit a preliminary determination made by the competent authorities that there are indications that the taxpayer is present before the tax inspection has been initiated or before being referred to the commission of appreciation. In other words, the taxpayer is asked by the administration to give a statement and make a statement before a criminal procedure is applied. Again, when the taxpayer "invitation to explanation", he can not benefit from the regret facility in article 371 of VUK. This is again in Article 370 of the VUK; "Taxpayers who have been notified of the "invitation to explanation" letter to him are not allowed to benefit from the regret provisions contained in Article 371 of this Law, limited to the invitation."

In this study, the "invitation to explanation" institution will be tried to be explained in the light of examples and related laws, and a number of suggestions will be made about increasing the efficiency of this institution.

Keywords: Invitation to explanation, Tax Procedure Law, voluntary voluntary compliance

BAZI ÜRÜNLERİN İTHALATINDA TOPLU KONUT FONU TAHSİLİ: TOKİ VERGİSİ

COLLECTIVE HOUSING FUND FOR IMPORTING SOME PRODUCTS: TOKİ TAX

Doç. Dr. Cuma ÇATALOLUK

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, cuma.cataloluk@gop.edu.tr.

Yrd. Doç. Dr. Doğan BOZDOĞAN

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, dogan.bozdogan@gop.edu.tr.

ÖZET

01.06.2017 tarihli ve 30083 sayılı resmi gazetede yayımlanan “Bazı Ürünlerin İthalatında Ek Mali Yükümlülük Olarak İlave Toplu Konut Fonu Tahsili Hakkında Karar” ile silindir hacmi 1500 cm³ ü geçen fakat 1600 cm³ geçmeyen ve sadece Güney Afrika’dan ithal edilen araçlarda uygulanmak üzere CIF bedelinin %10’u oranında toplu konut fonu tahsil edilmesine karar kılınmıştır. Bu kararın amacı, Avrupa Birliği ve Türkiye’nin diğer ülkelerle imzaladığı serbest ticaret anlaşmalarının; anlaşma hükümleri, ülkeler ve eşya açısından farklılık arz etmesi sonucunda Türkiye aleyhine ortaya çıkan tarife farklılığının giderilmesidir.

Toplu konut fonu, konut gereksiniminin karşılanması, konut inşaatı yapanların bağlı olacağı usul ve esasların düzenlenmesi, ülkenin koşullarına uygun inşaat teknikleriyle araç ve gereçlerin geliştirilmesi ve devletin yapacağı desteklemelerin yönlendirilmesi amacıyla Mart 1984’te 2985 sayılı yasayla oluşturulan kamu özel fonudur. Bu fon adıyla araçlardan ek bir vergi alınması tartışmaları da beraberinde getirmiştir.

Vergiler bir ülkenin önemli gelir kalemlerindedir. Vergilendirme yetkisi ile bu kalem ülkelerin uğrayacağı zararları finanse edebilmek için kullanılabilir. Bu çerçevede düşünülerek değerlendirilen TOKİ vergisinin avantaj ve dezavantajlarını bilmek mevcut tartışmalara ışık tutacaktır.

Bu kapsamda çalışmada, TOKİ vergisi olarak adlandırılan bazı ürünlerin ithalatında toplu konut fonu tahsili teorik açılarından incelenecek ve bir takım önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Toplu konut fonu, TOKİ vergisi, vergilendirme yetkisi

ABSTRACT

In the "Decision on Additional Public Housing Fund Deed as an Additional Financial Obligation for the Importation of Some Products" published in the Official Gazette dated 01.06.2017 and numbered 30083, the amount of the CIF price to be applied in vehicles that exceed 1500 cm³ of cylinder volume but not exceed 1600 cm³ and are imported exclusively from South Africa It has been decided to collect 10% of the housing fund. The aim of this decision is to ensure that the free trade agreements signed by the European Union and Turkey

with other countries; The provisions of the agreement are the elimination of tariff differences arising against Turkey as a result of differences in terms of countries and goods.

The public housing fund is a public private fund created in March 1984 with the purpose of directing the government to support the housing requirement, to regulate the principles and procedures to be applied to the housing construction companies, to develop the tools and equipment with the construction techniques appropriate to the conditions of the country. In the name of this fund, there was also a debate about taking an additional tax on vehicles.

Taxes are important income items of an individual country. With the taxation authority, this item can be used to finance the losses that countries will suffer. Knowing the advantages and disadvantages of the TOKI tax that is considered in this frame will shed light on the current debate.

In this context, in the import of some products called as TOKI tax, the mass housing fund will be examined from theoretical perspectives and some suggestions will be made.

Keywords: Collective housing fund, TOKI tax, taxation authority

آل روها

MORPHO KELEBEĞİ VE ESİNLENİLMİŞ TEKSTİL TASARIMLARI**MORPHO BUTTERFLY AND INSPIRED TEXTILE DESİGNS****Mustafa Oğuz GÖK**Yrd. Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, gokmustafaoguz@gmail.com**ÖZET**

Doğa zorlu koşullar içerisinde herhangi bir gereksinime ihtiyaç duymadan estetik ve basit çözümler ile içinde bulunduğu ortama uyum sağlayabilmektedir. Doğada bulunan her canlı kendine has özellikleri sayesinde yaşama farklı şekillerde adapte olmaktadır. Bu canlılardan bir tanesi de Morpho kelebeğidir. Morpho kelebeği üzerine düşen ışığı yansıtan örgülere sahiptir. Bu kelebeklerde pigmentasyon yoktur ve kobalt mavisi kanatları vardır. Bu örgüler sayesinde renkli bir kanat yapısına sahip olmaktadırlar. Pullarında bulunan lameller ile mavi ışıkta % 80'e varan parlama yetenekleri vardır. Hayatları boyunca mavi renkte kalabilmektedirler. Kanatları protein yapıdadır ve ışığı farklı yönlerde kırılmaktadır. Morpho kelebeğinden esinlenilerek Morphotex optik lifi üretilmiştir. Bu lif dünyanın ilk renkli madde içeren lifidir. Bu etki kumaş üretiminde birbirini izleyen tabakalarda polyester ve naylon lifi teknolojileri birleştirilerek elde edilmiştir. Üretimde boya ve pigment kullanılmamıştır. Liflerin teknik yapısı, ışık açısı ve yoğunluğa göre bu etki değişebilmektedir. Tekstil alanında yapılan ve bu kelebekten esinlenilerek üretilen çalışmalardan bir diğeri ise fotonik bir lif olan Fotonik Bandgap Bragg Lifleridir (PBG). Bu lifler sol-gel döküm tekniğiyle üretilmektedir. Optik liflere göre farklı görsellikler sunmaktadır. Çevrenin ışığı ile farklı görünüm kazanmaktadır. Optik liflerden farkı ise herhangi bir aşınmaya ya da kırılmaya gerek kalmadan renkli görünümü verebilmesidir. Bu özellikleriyle farklı tür tekstil yüzeyleri tasarlanabilmektedir. Bilim, teknoloji ve sanat alanları arasında yeni etkileşimler oluşturulmaktadır. Güncel teknolojiler kullanılarak yeni bir estetik anlayış oluşturulmaktadır. Tekstil ve moda tasarımı, farklı üretim tekniklerini kullanarak güncel teknolojiler ile birlikte ve yenilikçi malzemelerin de kullanımıyla yeni ürünler tasarlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Biyomimetik tasarım, Morpho, Optik lif, Fotonik lif.

ESKİ YUGOSLAVYA ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ VE RUANDA ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ STATÜLERİNDE İNSANLIĞA KARŞI SUÇLAR

Arş. Gör. Ekrem BENZER

Dicle Üniversitesi, av.ekrmbnzs@gmail.com

ÖZET

İnsanlığa karşı suçlar kavramının uluslararası hukuk bakımından üzerinde mütabık kalınmış bir tanımı bulunmamaktadır. Bunun yanında bu kavram gelişimini sürdüren aktif bir kavram niteliğindedir. İnsanlığa karşı suçlar başta uluslararası metinlerde olmak üzere uluslararası mahkeme statülerinde de yeralan bir kavramdır. Bu kavramın ilk defa uluslararası nitelikteki bir metinde yer alması 1945 tarihinde kabul edilen Nurenberg Mahkemesi Statüsü ile mümkün olmuştur. BM Güvenlik Konseyi tarafından Yugoslavya’da yaşanan hak ihlallerinin tespit edilip yargılamaya tabi tutulması amacıyla 1993 yılında Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi Statüsü kabul edilmiştir. Bu statüde insanlığa karşı suçlar bakımından uluslararası ve/veya ulusal bir çatışmanın varlığı aranmıştır. Bununla birlikte zulüm suçu haricinde herhangi bir ayrımcı kastın varlığı aranmamaktadır. Statü metninde ayrıca saldırının “herhangi bir sivil nüfusa yönelik olması” lafzı geçmektedir. Bu ifade kullanılsaydı dahi bu koşul yargılamalarda göz önünde bulundurulacaktır. Çünkü bir fillin insanlığa karşı suç olarak nitelendirilebilmesi için aranan koşullardan biri olduğu genel kabulü mevcuttur. Hareket tipleri bakımından ise Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi ile Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi arasında bir farklılık bulunmamaktadır. Mahkemelerin olayları ve suç tiplerini yorumlama durumları bu yargımızın dışındadır. Her iki Statüde de adam öldürme, imha, köleleştirme, sürgün, hapis, işkence, tecavüz, siyasal, ırksal veya dinsel sebeplerle zulüm ve diğer insanlık dışı eylemler insanlığa karşı suçlar başlığı altında sayılmıştır. Uluslararası Ceza Mahkemesi Statüsü’nde ise bu fillere; kişilerin zorla kaybedilmesi ile apartheid(ırk ayrımcılığı) filleri eklenmiştir. 1994 yılı 955 sayılı BM Güvenlik Konseyi kararıyla Ruanda’da ve Ruanda vatandaşları tarafından komşu ülkelerde işlenen insanlık dışı fiiller dolayısıyla Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi Statüsü kabul edilmiştir. Bu mahkeme 1 Ocak 1994 ile 31 Aralık 1994 tarihleri arasındaki sürede yaşananları yargılamakla görevli kılınmıştır. Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi Statüsü’nü incelediğimizde Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi Statüsü’nde yer almayan bazı kavramlarla karşılaşmaktayız. Bunlar; Saldırının yaygın veya sistematik olması ile saldırının ulusal, politik, etnik, ırki veya dini temelli olmasıdır. Son olarak insanlığa karşı suçlar gerek ulusal hukuklarda gerekse de uluslararası hukukta kabul gören bir suç tipidir. Fakat bu kavramın gelişimini tamamladığı söylenemez. Bu noktada devletlere ve uluslararası toplumun diğer sularına özellikle işbirliği noktasında ciddi sorumluluklar düşmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi, Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi, İnsanlığa Karşı Suçlar

YENİ DÜZENLEMELER IŞIĞINDA ULUSLARARASI KORUMA ÇEŞİTLERİ

Arş.Gör. Ekrem BENZER

Dicle Üniversitesi, av.ekrmbnzs@gmail.com

ÖZET

Yabancıların hukuki durumunu iç hukuk bakımından düzenleyen iki önemli kanun olan 1950 Tarihli ve 5683 sayılı Yabancıların Türkiye’de İkamet Ve Seyahatleri Hakkında Kanun ile 7 Eylül 1950 tarihli ve 5682 tarihli Pasaport kanunu son yıllarda meydana gelen olağanüstü insan hareketlerine cevap veremez hale gelmiştir. Bunun üzerine 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu düzenlenmiş ve adı geçen kanun ile giriş kısmında tanımlamalar detaylı olarak yapılmış, aile üyeleri, Avrupa ülkeleri, genel müdürlük gibi, ikamet izni ve süreleri detaylı olarak işlenmiş, ikamet izni çeşitleri kanunda yerini bulmuş(Kısa dönem ikamet izni, aile ikamet izni, öğrenci ikamet izni, uzun dönem ikamet izni, insani ikamet izni, insan ticareti ikamet izni), ve bunların şartları açıkça düzenlenmiştir. Vatansız kişiler, sınır dışı etmenin şartları yine yeni kanunda yer bulan alanlardır. Tüm bunlara ek olarak Göç İdaresi Genel Müdürlüğü kurulmuş ve göç alanına ilişkin politika ve stratejileri uygulamak, bu konularla ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak görevi bu kuruma verilmiştir. 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu ile çeşitli uluslararası koruma çeşitleri belirlenmiştir. Bunlar; mülteci, şartlı mülteci, ikincil koruma ve geçici korumadır. Mülteci 6458 sayılı kanuna göre; Avrupa ülkelerinde meydana gelen olaylar nedeniyle ülkesinden göç etmek durumunda kalan bireyler için kullanılan kavramdır. Türkiye 1951 tarihli Cenevre Sözleşmesini kabul ederken sadece Avrupa ülkelerinden gelen bireylere mülteci statüsünü tanıyacağını kabul etmiştir. Şartlı Mülteci; Avrupa ülkeleri dışında var olan olaylardan dolayı mültecilik statüsü kazandığı iddiasında bulunup üçüncü ülkelere iltica talebinde bulunarak Türkiye’den uluslararası koruma talebinde bulunan kişilere verilen isimdir. İkincil Koruma; mülteci ve şartlı mülteci kavramlarına dahil edilemeyen ikamet ülkesine yada menşe ülkeye döndüğünde ciddi insan hakları ihlalleriyle karşılaşabilecek yabancı ya da vatansız kişiler için tanınan statüyü ifade eden kavramdır. Geçici Koruma; ülkesini terk etmeye zorlanmış, ayrıldığı ülkeye dönemeyen acil ve geçici koruma için sınırlarımıza gelen ya da sınırlarımızı geçen ve haklarında bireysel olarak uluslararası koruma işlemi yapılamayan yabancılara sağlanan korumayı ifade eden kavramdır. Kanunda yer alan bu hükmü detaylandırmak ve uygulanabilirliğini artırmak amacıyla 13 Ekim 2014 Tarihinde “Geçici Koruma Yönetmeliği” çıkartılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mülteci, Şartlı Mülteci, İkincil Koruma, Geçici Koruma

MODERN ARAP EDEBİYATINDA YENİ BİR TÜR OLAN KISA KISA (KÜÇÜREK) ÖYKÜ VE ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE KULLANIMINA İLİŞKİN ÖNERİLER

Arş. Gör. Ersin ÇİLEK

Gazi Üniversitesi, Arap Dili Eğitimi ersincilek@gazi.edu.tr

ÖZET

Kısa kısa (short short) öykü veya minimalist öykü tek bir fikri, bir yönde, yoğun biçimde işleyen öyküdür. Birkaç farklı şekilde adlandırılan bu öyküler, insan yaşamlarından alınmış, dondurulmuş, yaşanmış kısa ama düşündürten, okuyucuyu bir içsel konuşmaya sürükleyen öyküler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bir çok dünya edebiyatına baktığımızda yeni bir tür olan bu kısa kısa öyküler Arap Edebiyatında da yeni bir tür olarak kabul görmekte ve kendini zamanla tanıtmaktadır. Bu öyküler kendi üslup ve şekillerince hayatı tanımlayarak, kendini okuyucunun yorumuna bırakır.

Bu tür öyküler okuyucular arasında farklı bakış açıların meydana gelerek okuyucunun düşünce biçimlerine göre belirli bir şeyi yapmaya karar vermesi; bir düş kırıklığını, bir yanılgıyı anlaması; kimi zaman içselleşme, sorgulama, kimi zaman da bir eleştiri biçiminde karşımıza çıkmaktadır.

Arap Edebiyatı için de yeni bir tür sayılan edebiyatın bu kısa hatta çok kısa olmasına rağmen içinde bir bakış açısı dünyası barındıran bu öykü türü Arap Edebiyatı şiirine benzetilmektedir. Ancak şiirle benzerlikleri olsa da bu iki türün önemli farkları bulunmaktadır. Bu çalışmada Arap edebiyatında küçürek öykü anlam, şekil, biçim açısından değerlendirilerek hem Arap şiirinden farklı ve yeni bir tür olduğu hususunda bilgiler verilerek hem de bu yeni türün Arap Dili Eğitimiinde nasıl etkili bir şekilde kullanılabileceğine dair örnekler verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kısa Kısa Öykü, Arapça Öğretimi, Arap Edebiyatı

SURİYELİ ÖĞRENCİLERİN MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI KAPSAMINDA TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNE ENTEGRASYONU: KAPSAYICI EĞİTİM VE ANADİL SORUNU

Arş. Gör. Ersin ÇİLEK

Gazi Üniversitesi, Arap Dili Eğitimi, ersincilek@gazi.edu.tr

ÖZET

2010 yılının son aylarında otaya çıkan Arap Halk ayaklanmaları sonrasında 1 yıldan daha kısa sürede Suriye'yi saran çok sayıda grubun katıldığı bir iç savaş ortaya çıkmıştır. Bu iç savaşta yüzbinlerce insan ölmüş, bir kısmı da ülke dışına göç etmek zorunda kalmıştır. Halen Suriye'de şiddetiyle devam eden savaş sonucu ülkelerini terk ederek Türkiye'ye sığınan insanların sayısı gittikçe artmaktadır. Türkiye'ye gelen sığınmacıların kısa süre sonra ülkelerine geri döneceği düşünülmüştür ve bu durum karşısında geçici çözümler bulunmaya çalışılmıştır. Bu sebeple yapılan düzenlemelerle 2014 yılından itibaren Suriyeli öğrencilere Devlet Okulları ve Geçici Eğitim Merkezlerinde (GEM) anadillerinde eğitim alma imkânı sağlanmıştır.

Suriyeli öğrencilerin eğitimi için açılan Geçici Eğitim Merkezlerinin 3 yıl içinde kademeli olarak kapatma çalışması ardından tüm öğrencilerin Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullara aktarılması durumunda Suriyeli öğrenciler anadillerinden uzaklaşmış olacaklardır. Bu öğrencilerin kendi kültürel miraslarını korumaları ve sığınmacı ifadesiyle kastedilen ülkelere geri dönecekleri düşüncesi sebebiyle bu öğrencileri kendi dillerini halk arasında konuşulan lehçe haricinde Fasih (Resmi) Arapça'yı öğretmek ve Suriye'de kendi dillerini eğitim kurumlarında öğrenmiş olan öğrencilerin dil yapılarını unutmalarını önleyerek bu eğitimin devamı sağlanmalıdır.

Bu çalışmada, Suriyeli öğrencilerin PICTES (Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonu) projesi kapsayıcı eğitim ve anadili (Arapça) öğretimi bakımından değerlendirilecek olup önerilere yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Suriyeli Öğrenciler, Anadil Sorunu, Kapsayıcı Eğitim

BAĞIMSIZ DENETİM VE ADLİ MUHASEBE AÇISINDAN KANITIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ersin KURNAZ

Yrd. Doç. Dr., Bayburt Üniversitesi, ersinkurnaz@bayburt.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma ile bağımsız denetim ve adli muhasebe sürecinde kanıt toplanmasındaki amaç, her iki kesimde toplanan kanıtların benzer ve farklı yönleri, kullanıcılar için bu kanıtların ne anlam taşıdığı ve hangi kanıt türünün mahkemeye intikal etmiş veya etmemiş olaylarda delil olarak kullanılıp kullanılmayacağına açıklanması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda yapılan değerlendirmeler sonucunda, bağımsız denetim sürecinde finansal tabloların önceden belirlenmiş ölçütlere uygunluk derecesini belirlemek ve denetçinin görüşüne temel oluşturmak, adli muhasebe sürecinde ise suç niteliği taşıyan olaylara ilişkin iddiaları doğrulamak amacıyla kanıt toplandığı söylenebilir. Ayrıca bağımsız denetimde finansal tablolarda beyan edilen bilgilerin tamamının doğruluğunu teyit edecek nitelikte ve sayıda kanıt toplanmadığından, bağımsız deneticinin finansal tablolara ilişkin verdiği güvence kesin değil, makul bir güvencedir. Fakat adli muhasebeci iddia edilen olaya ilişkin önemli ya da önemsiz tüm kanıtları toplayarak karar vermekle yükümlü olduğu için raporda yer alan karar, tüm taraflar için bağlayıcı niteliktedir. Bu kapsamda herhangi bir hukuki uyumsuzluk durumunda adli muhasebe sürecinde toplanan kanıtlar mutlak delil sınıfında, bağımsız denetim sürecinde toplanan kanıtlar ise destekleyici delil sınıfında değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Bağımsız Denetim, Adli Muhasebe, Kanıt

EVALUATING EVIDENCE FOR INDEPENDENT AUDITING AND FORENSIC ACCOUNTING

ABSTRACT

In this study, the independent audit and purpose in collecting evidence in forensic accounting process, similar and different aspects of the evidence collected in both sectors, is aimed to carry out what this evidence means to the user and to explain what kind of evidence can be used as proof in court. As a result of the assessments made in this direction, predetermined independent auditing process in the financial statements of criteria to determine the suitability and to create the basis for the auditor's report, the evidence were gathered in order to verify the allegations related to the events, which have characteristics of crime in forensic accounting process. In addition, because the nature of the audit will confirm the accuracy of all information disclosed in the financial statements and the collection of evidence, assurances given regarding the independent auditor of the financial statements is not interrupted, but reasonable assurance. Forensic accountant alleged incidents of significant or insignificant for all the evidence required to be decided by collecting the decision situated in the report is binding for all parties. In this context, absolute proof of evidence gathered in the class forensic accounting process in case of any legal dispute, the evidence collected during the audit process supporting evidence can be evaluated in class.

Keywords: Independent Audit, Forensic Accounting, Evidence

CEZA MUHAKEMESİNDE İSTİNAF KANUN YOLUNDA DURUŞMA VE DURUŞMA HAZIRLIĞI DEVRESİNE ÖZGÜ ÖZELLİKLER

Arş. Gör. Esmâ YALÇINKAYA

Dicle Üniversitesi, esma_ykaya@hotmail.com

ÖZET

İstinaf, ilk derece mahkemesi tarafından verilen hükümlerin maddi ve hukuki yönden Bölge Adliye Mahkemesi tarafından denetimini sağlayan kanun yoludur. Yargıtay, temyiz kanun yolu aşamasında sadece hukuki denetim yapmaktadır. İlk derece mahkemeleri tarafından verilen kararların sadece hukuki yönden değil maddi yönden de incelemesi yapacak ve bu sayede ceza muhakemesinin nihai amacı olan maddi gerçeğe ulaşmaya hizmet edecek bir üst derece mahkemesine her zaman ihtiyaç duyulmuştur. 1924 yılında İstinaf mahkemeleri kaldırılmış olsa da her zaman Türk hukukunun gündeminde olmuş; kaldırıldıktan sonraki yıllarda da yeniden kurulması girişimleri sürdürülmüştür. 7.11.2015 tarihli ve 29525 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Adalet Bakanlığı’nın Bölge Adliye Mahkemeleri ve Bölge İdare Mahkemelerinin Tüm Yurtta Göreve Başlayacakları Tarihe İlişkin Karar” uyarınca 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev Ve Yetkileri Hakkında Kanun’un 25. ve geçici 2. maddeleri uyarınca kurulan ve yargı çevreleri belirlenen Bölge Adliye Mahkemeleri 20.07.2016 tarihinde göreve başlamıştır.

Ceza Muhakemesi Kanunu’nun istinafa ilişkin düzenlemeleri incelendiğinde; ilk derece mahkemeleri tarafından verilen hükümlerin çok büyük bir kısmının istinaf incelemesi sonunda kesinleşeceği, bu yönüyle Yargıtay’ın iş yükünün hafifleyeceği ve asıl görevi olan içtihat oluşturmayı gerektiği gibi yerine getireceği açıktır.

İstinaf temyizden, sadece maddi denetim yapıyor olması yönünden farklılık arz etmez. Temyiz kanun yolunda istisnai olarak duruşma yapılır ve ek delil sunulması söz konusu olmaz. Ancak istinafta kural duruşma yapılmasıdır. Yargıtay’ın temyiz incelemesi sonunda verdiği kararlara direnilebilmesi mümkünken, istinaf incelemesi sonucu verilen kararlara direnilememektedir.

İstinaf incelemesi sonunda, Bölge adliye mahkemeleri; başvurunun esastan reddine, sayılı hallerde hukuka aykırılığın düzeltilerek başvurunun esastan reddine, kesin hukuka aykırılık hallerinde ise hükmün bozulmasına ve ilk derece mahkemesine gönderilmesine karar verir. Bu haller dışında ise davanın yeniden görülmesine ve duruşma hazırlığı işlemlerine başlanmasına karar verir. Duruşma sonunda mahkeme, başvuruyu ya esastan reddeder ya da ilk derece mahkemesi hükmünü kaldırarak yeniden hüküm kurar.

Ceza Muhakemesi Kanunu, istinaf kanun yolunda yapılacak duruşmaya ilişkin ilk derece mahkemesince yapılacak duruşma hazırlığı ve duruşmaya dair hükümlere atıf yapmakta, sayılan istisnalar dışında ilgili hükümlerin uygulanacağını belirtmektedir. Bu hüküm hukukumuzda dar anlamda istinafın kabul edildiğinin göstergesidir. Bu kabul, yargılamanın

daha hızlı yapılması amacıyla yeniden hukuk sistemimize giren istinafın, amacına ulaşması bakımından yerindedir. Bu çalışmada, Bölge Adliye Mahkemelerinde yapılan duruşma hazırlığı ve duruşma devresinin kendine özgü özellikleri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: İstinaf, Bölge Adliye Mahkemesi, duruşma, duruşma hazırlığı, koruma tedbiri.

آل روها

MÜGE İPLİKÇİ’NİN HİKÂYELERİNE YANSIYAN KADIN KİMLİĞİ

Esra ÖZTÜRK

Bülent Ecevit Üniversitesi/Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

(Yüksek Lisans Öğrencisi) esra57_34@hotmail.com

ÖZET

Çağdaş hikâyeciliğin yetkin isimlerinden olan Müge İplikçi, hem yazar hem de gazeteci kimliğiyle yazın dünyasında yer edinir. Güncel olanın peşindeki sanatkar, özellikle kadın ekseni etrafında kurguladığı metinlerle adından bahsettirir.

Yaşamın panoraması niteliğindeki Müge İplikçi metinleri, kadının dünyadaki yerini sorgular. Sürekli öteki olarak var olan kadın, bu yazgının içinden taşırılmaya çalışılır. Kadının merkezde olduğu öyküler mevcut tüm eşitsizliklere karşı başkaldırı niteliği taşır. Metinlerde kadının varoluş sorunsalı; yalnızlık, yabancılaşma, iletişimsizlik, arayış, hayattan çekilen insanî/ahlâki değerler dizgesi gibi izlekler doğrultusunda ele alınarak yansıtılır. Kadının dünyadaki yerini sorgulayan Müge İplikçi, insanın genel portresini çizerken dünyanın her türlü eşitsizliğine karşı duyarlılığını korumaya özen göstererek hikâyelerini kurar. Hep öteki olarak kalmaya bırakılan kadının bu yazgının içinden taşımaya çalıştığı direncinin altını çizer.

Başka dünyaların, başka hayatların kadınları hikâyelerin merkezindedir. Yazarın kadınlarla muhabbeti bireysel bir temasın ötesine geçer. Onun hikâyelerinde bütün bir toplum, bütün kadınlar ve onların bütün acıları okuyucuya dokunur. Kadın karakterler geriye dönüşlerle çocukluk dönemlerini ve geçmişi sorgular.

Bu bildiride, Müge İplikçi’nin hikâyelerindeki kadınların iç dünyaları, toplumla olan çatışmaları, yaşadıkları sosyal buhran ve çıkmazlar irdelenecektir. Böylece yazarın metinlerindeki kadın algısının söylem dünyasındaki yeri belirginleştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Müge İplikçi, hikâye, kadın

MODANIN POLİTİK BİRARAÇ OLARAK ROLÜ: ABD SEÇİM REFORMU ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. Dr. Evrim KABUKCU

Manisa Celal Bayar Üniversitesi, evrimkabukcu@gmail.com

ÖZET

Moda, geniş anlamda halk kitlelerinin üzerinde birleştikleri bir *genel eğilim* ya da *ortak değer* hükmü olarak kabul edilebilir. Eserleri toplum tarafından benimsenmiş her mimar, sanatçı ve tasarımcı ve hatta topluma mesajını duyurabilen herkes modacı sayılabilir. Aslında modacılar; toplumda mevcut olan eğilimleri, sezgi güçleri ile algılayıp şekillendiren kişilerdir. Modacı, yaratıcı gücünü kullanırken birçok ulusal ve uluslararası olayı değerlendirir. Mesela modacı; savaşları, toplumu derinden etkileyen diğer olayları ve toplumun gereksinimlerini yakından izlemek zorundadır. Bu anlamda modacının üretmiş olduğu ürünlerde sadece kişisel yaratıcılık değil, aynı zamanda içinde bulunulan toplumun durumu ve özellikleri de mevcuttur. Bu haliyle, kültürel ve sosyal bir olgu haline gelen moda, günümüzde sosyal medya ile global dünyada hızla yayılmaktadır. Bu çalışmanın amacı, modanın bu kitlesel etkisini kullanma fikri ile yola çıkan *Election Reform* moda projesini örnek olay olarak ele almaktır. Amerikan seçim sisteminin problemlerini tartışmaya açan projenin en önemli amacı, kişiler arasında farkındalık oluşturmak ve diyalog yaratmaktır. Moda ve politikanın bir araya geldiği proje kapsamında tamir edilen ve yeniden yapılandırılan ikinci el giysiler ise bu sentezin araçları olarak tasarlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Moda, Politika, Sosyal Medya, Örnek Olay

ABSTRACT

Fashion can be regarded as a general tendency or a common value provision on the masses of people in a broad sense. Every architect, artist and designer whose works are embraced by the society, and even anyone who can announce his/her message can be considered as fashion designer. In fact, fashion designers; are those who perceive and shape the tendencies existing in society with their intuitive powers. The fashion designer takes many national and international events while using her/his creative power. For example, fashion designer must closely monitor wars, other society events which are deeply affecting and community needs. In this sense, the products produced by the fashion designer have not only personal creativity but also the state and characteristics of the society at the same time. As a result, fashion, which has become a cultural and social phenomenon, is spreading rapidly in the global world with social media today. The aim of this study is to consider the *Election Reform* fashion project, which was launched with the idea of using this mass effect of fashion as a case study. The most important objective of the project that led to the discussion of the problems of the American electoral system is to create awareness among people and create dialogue. Second-hand garments repaired and reconstructed under the project, where fashion and politics come together, are designed as tools of this synthesis.

Keywords: Fashion, Politics, Social Media, Case Study

MODA TURİZMİ: İSTANBUL ALIŞVERİŞ FESTİVALİ ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. Dr. Evrim KABUKCU

Manisa Celal Bayar Üniversitesi, evrimkabukcu@gmail.com

ÖZET

Moda endüstrisi ile ilişkili tasarım faaliyetleri, yaratıcı endüstrilerin bir parçası olarak sınıflandırılmaktadır. Moda turizmi, üç önemli sektörün ortaya çıkardığı niş bir pazar segmentidir. Bunlar; Kreatif turizm, kültür turizmi ve alışveriş turizmidir. Modanın kendisi gibi, moda turizmi de sosyal açıdan çok yaygın bir potansiyele sahiptir ve moda festivalleri, etkinlikler, ziyaretler ve sergilerle ilgili bilgilendirme medya aracılığıyla yapılmaktadır. Moda kentlerinin kültürel mirasına ek olarak moda turizminin şehrin ekonomisine pozitif bir etkisi vardır. Öyle ki moda turizmi; konaklama, eğlence ve çeşitli hizmetleri sunmak için hizmet etmektedir. Bu çalışma, moda ve turizm arasındaki ilişkiyi araştırmaktadır. Özellikle araştırma, İstanbul Alışveriş Festivali'ni örnek olay olarak ele alarak modayı bir pazarlama aracı olarak keşfetmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Moda, Turizm, Örnek Olay, İstanbul Alışveriş Festivali

ABSTRACT

Design activities associated with the fashion industry are classified as part of the creative industries. Fashion tourism is a niche market segment emerged out of three major sectors. These are creative tourism, cultural tourism and shopping tourism. Like fashion itself, fashion tourism has a very high potential to be socially pervasive, and through the media, information is frequently disseminated on fashion festivals, events, visits and exhibitions. In addition to fashion citys' cultural heritage, fashion tourism has a positive effect on the economy of the city. As such, fashion tourism serves to provide accommodation, entertainment and several services. This study investigates the relationship between fashion and tourism. In particular, the study seeks to explore fashion as a marketing tool taking Istanbul Shopping Festival as a case study.

Keywords: Fashion, Tourism, Case Study, İstanbul Shopping Fest

YAKIN DÖNEM TARİHİMİZDE TÜRK KADINININ KIYAFETLE SINAVI

Öğr. Gör. Dr. Fahri ÖZTEKE

Batman Üniversitesi, fozteke26@gmail.com

ÖZET

Tarih boyunca dünyaya kıyafet konusunda rol model olmuş Türk milleti, kadınına birçok konuda pozitif ayrımcılık yapmıştır. Fakat 18. yüzyıldan itibaren Türk kadınının kıyafetlerine dair bir takım tartışmalar yapılmaya başlandı. İlk olarak İstanbul'da yaşayan kadınlara dair 1726'da yayınlanmış bir fermanla kılık kıyafet düzenlemesi yapıldı. Bu şekilde başlayan süreç yaklaşık olarak 200 yılı aşarak devam etmiştir. Sultan II. Mahmut ve Tanzimat dönemlerinde de kadın giysilerine yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Kadın kıyafetlerinde görülen değişiklikler erkeklere nazaran daha yavaş olmuştur. Bu değişim kırsalda daha az gözlemlenmiştir. Meşrutiyet Dönemi, kadın kıyafetleri açısından önemli gelişmelere tanıklık etmiştir. Dini konulardaki hassasiyetleriyle bilinen Sultan II. Abdülhamit zamanında 2 Nisan 1892'de yapılmış bir düzenlemeyle güvenlik gerekçesiyle çarşaf yasaklanmıştır. Benzer uygulama 1930 seçimlerinin ardından Cumhuriyet Halk Fırkası ve Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın istekleri üzerine de hayata geçirilmiştir. Çağdaşlaşma sürecinde kadın kıyafetlerine dair atılan adımlar gerek Osmanlı gerekse Cumhuriyet dönemlerinde benzerlikler arz etmektedir. I. Dünya Savaşı ve Milli Mücadele yıllarında bazı gelişmeler yaşansa da kadın kıyafeti konusundaki girişimler geri plana itilmiştir. Türk Rönesansını gerçekleştiren Atatürk, kadın kılık kıyafeti ile ilgili cesur adımlar atılmasına öncülük etmiştir. Cumhuriyet Dönemi'nde kadının kamusal alanda nasıl giyinmesi gerektiği meselesi sık sık tartışma konusu yapılmıştır. İlk olarak 1924'te Maarif Vekâleti kadın öğretmenlerin yüzleri açık bir biçimde derslere girmesine dair talimatname yayınlamıştır. 1924-1935 yılları arasında peçe ve çarşaf başta olmak üzere kadın giysileri ile ilgili önemli girişimler gerçekleştirilmiştir. Bu girişimlere yerel yöneticiler kadar din görevlileri, basın mensupları, aydınlar ve tüccarlar gibi toplumun diğer katmanları da müdahil olmuştur. Kadın giysileri ile ilgili tartışmalarda israfa kaçılmaması gerektiği, Avrupalı kadınlara duyulan özentinin dışa yansımaları, toplumdaki ahlaki yapının olumsuz etkilenmesi ve çağdaşlaşma hareketlerinin hız kazanması merkeze konulmuş konular olarak dikkat çekmiştir. Yakın dönem Türkiye tarihinde kadın kıyafetlerinin yerli unsurlar tarafından üretilmesinin milli ekonomiye olan katkısı da ön plana çıkmış konulardan biri olmuştur. Türk kadınının kıyafeti üzerinden gerçekleştirilmiş tartışmalar 21. yüzyılın başına denk uzanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sultan II. Abdülhamit, Peçe, Atatürk, Maarif Vekâleti, Türk Rönesansı

II. DÜNYA SAVAŞI YILLARINDA KAMUSAL ALANA YÖNELİK DİN HİZMETLERİ

Öğr. Gör. Dr. Fahri ÖZTEKE

Batman Üniversitesi, fozteke26@gmail.com

ÖZET

Cumhuriyet tarihimizin en zor dönemlerinin başında II. Dünya Savaşı yılları gelmektedir. Ekonomik, askeri ve siyasi açıdan ülke olarak çok zor bir süreçten geçilmiştir. Yaşanan sıkıntılar sosyal alanda da kendisini hissettirmiştir. Böyle hassas bir dönemde din hizmetlerinin düzenli yürütülmesi meselesi sıklıkla gündeme gelmiştir. Fakat bu konuda yaşananlarla ilgili yapılmış bilimsel çalışmaların sayısı da oldukça azdır. Türkiye Cumhuriyeti Devleti, II. Dünya Savaşı yıllarında yurttaşları üzerinde din hizmetlerinin aksamadığı intibahı meydana getirmeyi esas politikalarından biri olarak kabul etmiştir. Bu yüzden Diyanet İşleri Başkanlığı eskiye nazaran daha aktif bir rol oynamıştır. Devlet bu dönemde gerçekleştirmek istediklerini halka anlatmak için camileri adeta bir üs olarak kullanmıştır. Milli ekonominin güçlenmesini temin etmek maksadıyla hutbelerde yerli malı kullanımı teşvik edilmiştir. Atatürk Dönemi'nde uygulamaya başlanan ana dilde ibadet edilmesi projesine sadık kalınmıştır. II. Dünya Savaşı yıllarında Milli Eğitim Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı, köy enstitülerinin işlevinin tam olarak anlatılması ve kız çocuklarının eğitim düzeylerinin yükseltilmesi konusunda ortak çalışmalar yapmışlardır. Ancak İsmet İnönü ve hükümet yetkilileri özellikle dış politikada hayati meseleleri çözüme kavuşturmaya çalışırken dinsel alana dair yapılan müspet gayretleri halka tam olarak duyuramamışlardır. 1926-1949 yılları arasında çeşitli nedenlere bağlı olarak 2815 cami ve mescidin satışının yapılmasına karşın, 1942-1945 yılları arasında ise tarihi öneme sahip 100 kadar caminin tadilatı gerçekleştirilmiştir. Aynı süreçte güvenlik ve konaklama gerekçesiyle camilerin başka şekilde kullanılması ile ilgili ise kamuoyu yeterince bilgilendirilmemiştir. Kişisel uygulamalardaki hataların yol açtığı yanlış anlaşılmalara, halkın inançlarına yönelik bazı isteklerin koşullar gereği dikkate alınmayışı ve mali zorluklar din hizmetleri konusunda bu döneme özgü olumsuz bir algının meydana gelmesine sebebiyet vermiştir. Özellikle din görevlisi sayısındaki yetersizlik kamuoyunda ciddi rahatsızlıklara neden olmuştur. Bu yaşananların resmi bir kanalla devlet erkânına iletilmesi ise ilk defa 1945'te Diyanet İşleri Başkanlığı aracılığıyla yapılmıştır. Dönemin hükümeti yapılan bu ihtar karşı olumsuz bir refleks göstermediği gibi eleştirileri dikkate değer bulmuştur.

Anahtar Kelime: Diyanet İşleri Başkanlığı, İsmet İnönü, Camiler, Milli Eğitim Bakanlığı, Hutbeler

**BOR MESLEK YÜKSEKOKULU VETERİNERLİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİ
ARASINDA ANLIK SÖZSÜZ İLETİŞİM
NONVERBAL IMMEDIACY COMMUNICATION AMONG IN BOR VOCATIONAL
SCHOOL DEPARTMENT OF VETERINARY STUDENTS**

Prof. Dr. Faruk ARAL

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, faral@ohu.edu.tr

Dr. Semra Sezen ARAL

Konya İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, faral@ohu.edu.tr

ÖZET

Bir öğrenci tarafından verilen bilgini yanlış anlaşılması insan ilişkilerin bozulmalara yol açabilmektedir. Bundan dolayı, iletişim kalitesi, tipi, öğrenci-öğrenci ilişki etkinliği önemlidir. Bununla birlikte Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Bor Meslek Yüksekokulunda erkek ve kız öğrenciler arasında sözsüz iletişim hakkında hiçbir şey bilinmemektedir. Öğrenciler arasında İyi bir iletişim kurmak sözsüz işareti doğru anlama ile ilgilidir. Türkiye'de laborant ve veteriner sağlık öğrencilerine pratik esaslı iletişim eğitimi verilmemektedir. Bu çalışma, Meslek Yüksekokullarında erkek ve kız öğrenciler arasında sözsüz iletişimin tür ve oranları belirlemek amacıyla yapıldı. Bu çalışma Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Bor Meslek Yüksekokulunda, Veterinerlik Bölümünde erkek ve kız öğrencilerde gözlem yöntemiyle sözsüz iletişim tür ve oranları belirlendi. Modifiye edilmiş Anlık sözsüz iletişim skalası kullanıldı. Anlık sözsüz iletişim puanı kız ve erkek öğrencilerde sırasıyla (ortalama± SD) $74,76 \pm 0,7$ ve $88,26 \pm 0,8$ bulundu. Çalışma sonuçlarına göre kızlar arasında anlık sözsüz iletişim erkeklere göre daha düşük oranda görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci, kız, erkek, sözsüz iletişim

ABSTRACT

The misunderstanding of the information given by a student to get into touch can lead to a disruption in human relations. In this reason, the communicational quality, the type and the efficiency of student-student relationship is important. However nothing is known regarding the nonverbal communication between male to male and female to female in BOR Vocational School, Department of Veterinary Medicine, University of Niğde Omer Halisdemir. It is related to undesrtant right nonverbal signal between students to create a well communication. There is no practice-based communication training in laboratory and veterinary technicians student in Turkey. In this study, types and ratios of modified nonverbal communication were determined by observation method in male and female students in Niğde Ömer Halisdemir University Bor Vocational School. Nonverbal immediacy communication scale was used. The Nonverbal communication scores were (mean ± SD) 74.76 ± 0.7 and 88.26 ± 0.8 in female and male students, respectively. The results of the study suggested that non-verbal communication was seen lower in girls than that of male.

Key words: Student, girl, male, nonverbal communication

VETERİNER HEKİM VE HAYVAN (HASTA) SAHİBİ ARASINDA İLETİŞİM COMMUNICATION BETWEEN THE VETERINARIAN AND THE CLIENT

Prof. Dr. Faruk ARAL

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, faral@ohu.edu.tr

Dr. Semra Sezen ARAL

Konya İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, faral@ohu.edu.tr

ÖZET

Veteriner hekimlik alanında iyi iletişim kurmak için doğru iletişim tekniğini oluşturmaktır. Bu bağlamda, iletişim kalitesi, türü ve Veteriner hekim ve müşteri ilişkisinin etkinliği önemlidir. Veteriner hekimler tarafından verilen bilgilerin anlaşılabilmesi hastalığın tedavisinde aksamaya yol açabilmesi yönünden en büyük risktir. Türkiye'de veteriner hekimlikte pratik esaslı iletişim eğitimi verilmemektedir. Uygulamaya dayalı iletişim eğitimi dünyadaki veterinerlik uygulamaları için yeni bir konudur. Açık uçlu soruları sormak, yansıtılmalı dinlemek, empatiyi ifade etmek, uygun sözsüz iletişim kurmak ve rehberlik etmek Veteriner Hekimlerin iletişimi için değerlendirildi. Bu çalışmanın amacı, Veteriner hekimliği alanındaki müşterileri ile etkileşimlerinin değerlendirilmesi yoluyla iletişim pratiğine bir yaklaşım tanımlamak ve veteriner hekimlik iletişim becerilerini değerlendirmektir. Böylece, bunun tedavideki başarısını ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Veteriner Hekim, Hasta Sahibi, İletişim, empati, sözsüz iletişim

ABSTRACT

The misunderstanding of the information provided by veterinarians to treat the disease can lead to a disruption is the largest risk. It is related to create right communication technique in Veterinary medicine field to create a well communication. In this context, the communicational quality, the type and the efficiency of veterinarian-client relationship is important. There is no practice-based communication training in veterinary practice in Turkey. Practice-based communication training is novel to veterinary practice in the World. To ask open-ended questions, listen with reflectively, express empathy, incorporate appropriate nonverbal communication and guidance were evaluated for Veterinarian medicine' communication. The aim of this work was to describe one approach to communication practice and evaluate veterinarian medicine' communication skills through an evaluation of their interactions with clients in Veterinary medicine field. Thus, it is to demonstrate the success of the treatment.

Key words: Veterinarian, Client, communication, empathy, nonverbal communication

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI YILLARINDA AMERİKAN MİSYONERLERİNİN URFA VE ÇEVRESİNDEKİ FAALİYETLERİ

Yrd. Doç. Dr. Fatih GENCER

Bitlis Eren Üniversitesi, fatihgence@gmail.com

ÖZET

19. Yüzyılın başından itibaren Osmanlı coğrafyasında etkinliklerine başlayan Amerikalı misyonerler, tesis etmiş oldukları eğitim ve sağlık kurumları ile zamanla imparatorluğun dört bir yanına yayılmayı başarmışlardı. Osmanlı Devleti'nin doğu vilayetlerinde başlangıçta Hakkâri bölgesinde faaliyetlerini yoğunlaştıran misyonerler, yüzyılın ikinci yarısından itibaren neredeyse tüm Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da faaliyet gösterir duruma gelmişlerdi. En önemli amaçları Müslüman, Hıristiyan fark etmeksizin Osmanlı toplumunu Protestanlaştırmaktı. Başlangıçta bölgedeki Müslüman ahali öncelikli hedefleri arasında yer alsa da kısa sürede Müslümanlar, daha sonra da Rumlar üzerinde etkili olamayacaklarını anlamışlardı. Bundan sonra Amerikalı misyonerler faaliyetlerini genellikle Ermeniler üzerine yoğunlaştırmışlardı. Kurdukları müesseseler ve sundukları imkânlar ile batılı fikirlerin Ermeniler arasında yayılmasını hızlandırmışlar, onların Osmanlı toplumuna yabancılaşmasına yol açmışlardı. Böylece yüzyıllardır var olagelen toplumsal denge sarsılmış, Osmanlı yönetimi ile Ermeniler arasında bir güven problemi ortaya çıkmıştı. Bu durum aynı zamanda yüzyılın sonlarına doğru Müslüman ahali ile bir kısım Ermeniler arasında bir takım huzursuzlukların belirginleşmesine ve Ermeni nüfusunun yoğun olarak bulunduğu bölgelerde birkaç isyanın çıkmasına yol açmıştı. I. Dünya Savaşı yıllarında Osmanlı hükümetinin uygulamak zorunda kaldığı tehcir sonrasında da misyonerlerin Ermenilere olan ilgisi devam etmiş, bu süreçte Ermenilere ellerinden geldiğince yardım etmeye çalışmışlardı. Özellikle ABD'de düzenlemiş oldukları yardım kampanyalarında akla mantığa sığmayan gaddarlık hikâyeleri ile milyonlarca dolar bağış toplayabilmişler, ancak aynı zamanda Amerikan toplumunun Türklere karşı önyargı ile bakmasına yol açmışlardı.

Tehcir bölgesine yakın olması hasebiyle Urfa ve çevresi savaş yıllarında misyonerlerin yoğun olarak buldukları bölgelerin başında gelmekteydi. Burada bulunan misyonerler Francis H. Leslie önderliğinde Alman misyonerlerinin marifetiyle gizli bir şekilde tehcir edilen Ermenilere yardım etmişlerdi. Osmanlı hükümeti bu durumdan haberdar olunca derhal müdahale etme gereği hissetmiş ve konu ile ilgili ihmali olan memurların şiddetle cezalandırılacağı uyarısında bulunmuştu. İstanbul'daki Amerikalı yetkililerin devreye girmesi ve hükümetin vatandaşlarının ihtiyaçlarını karşılamada bir takım zorluklar yaşaması üzerine Osmanlı hükümeti yardım faaliyetlerine müsaade etmişti. Ancak Osmanlı yetkilileri misyonerlere daima şüphe ile yaklaşmışlar, faaliyetlerine izin vermekle birlikte onları sürekli denetim altında tutmaya çalışmışlardı. Bu konuda Urfa mutasarrıflığı da dâhil olmak üzere bölgede bulunan tüm mülki amirlerden yardım dağıtımının kendi gözetimleri altında yapılmasını istemişlerdi. Bununla birlikte yetkililer misyonerlere zorluk çıkarmamış, yardım

faaliyetlerinin yürütülmesini kolaylaştırmışlardı. Ancak savaşın getirdiği bir takım sıkıntılar sebebiyle özellikle ordunun ihtiyaçları gözetilerek bazı Amerikan müesseselerinin zapt edildiği de olmuştu. Ayrıca casusluk yaptıklarından şüphelenilen bir takım misyonerler sıkı bir şekilde gözetim altına alınmış, bazı durumlarda ise bölgeden tamamen uzaklaştırılmışlardı. Amerika ile ilişkilerin kesilmesinden sonra Osmanlı hükümeti bu durumun savaş manasına gelmediğine vurgu yaparak Urfa'daki yetkililerden Amerika'yı savaşa itebilecek davranışlardan kaçınmalarını istemişti. Ayrıca savaş bittikten hemen sonra da Urfa Mutasarrıflığı'na gönderilen talimatta; Urfa'da bulunan Amerikalıların her türlü saldırıdan korunmaları bu hususta icap edenlere gereken tebligatın yapılması talimatını vermişti.

Anahtar Kelimeler: Urfa, Amerikalı Misyonerler, I. Dünya Savaşı, Yardım Faaliyetleri

آل روها

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN YENİLENEN TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Yrd. Doç. Dr. Fatih Mehmet CİĞERCİ

Harran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, fatihcigerci@gmail.com

Yrd. Doç. Dr. Cihad ŞENTÜRK

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, cihadsenturk@gmail.com

ÖZET

Ülkemizde ve dünyada her alanda gelişim, değişim ve bunların neticesinde dönüşüm devam etmekte ve bu değişim ve dönüşüm eğitim sistemlerini de etkilemektedir. Bu gelişmelerin sonucunda eğitimin amaçlarının, öğretmenlerin, öğretim sürecinin, okulun rolünün ve tüm bunların temelinde öğretim programlarının yeniden ele alınması ihtiyacı doğmaktadır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ülkemizde öğretim programları 2005 yılında dünyadaki gelişmeler doğrultusunda ilerlemecilik ve yeniden kurmacılık felsefeleri temelinde yapılandırmacı anlayışla yeniden oluşturulmuştur. Zamanlar ortaya çıkan ihtiyaçlardan, program değerlendirme sonuçlarından, eğitimcilerden, ailelerden, öğrencilerden ve kısacası toplumun her kesiminden gelen dönütler doğrultusunda ise 2013 ve 2017 yıllarında güncellenmiştir. Bu çalışmada, 2017 yılında kamuoyunun görüşleri alınarak güncellenen ve 2017-2018 eğitim öğretim yılında tüm Türkiye’de uygulamaya konulan İlkokullar Türkçe Öğretim Programları ele alınmaktadır.

Bu araştırma, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında uygulamaya konulan İlkokullar Türkçe öğretim programını öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın, Türkçe öğretim programları ile ilgili teoride ve uygulamada ortaya çıkan durumu betimleyerek başta program geliştiriciler ve uygulayıcılar olmak üzere tüm eğitim paydaşlarına katkı sunacağı düşünülmektedir. Araştırma nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup, nitel araştırma yöntemlerinden odak grup görüşmeleri işe koşulmuştur. Katılımcılar arasındaki etkileşimi artırarak elde edilecek verileri daha kapsamlı ve önemli hale getirmek amacı ile bu yöntem tercih edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Bilecik ilinde farklı ilkokullarda görev yapan on bir sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen ve uzman görüşleri doğrultusunda şekillendirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Katılımcılar, gönüllülük esasına dayalı olarak araştırmaya katılmışlar ve katılımcılarla yapılan görüşmeler kayıt altına alınmıştır. Elde edilen veriler, nitel araştırma yöntemlerinde kullanılan ve verilerin olduğu gibi gösterildiği, betimlendiği, resmedildiği, anlatıldığı, aktarıldığı betimsel analiz tekniğine göre çözümlenmiştir.

Araştırma bulgularına göre öğretmenler yenilenen Türkçe öğretim programını; öğrenci merkezli olması, uygulanabilirliğinin kolay olması, bitişik eğik yazı yerine dik temel yazının

benimsenmesi, kazanımların öğrenci düzeyine uygunluğu, belirli gün ve haftaların dikkate alınması, öğrencilerde ilgi ve merak uyandırması, geçmiş programlara göre daha sade bir yapıya sahip olması, Türkçeyi doğru kullanma, eleştirel/-yansıtıcı-sorgulayıcı düşünme ve araştırma-inceleme becerilerini desteklemesi bakımından olumlu bulduklarını belirtmişleridir. Bunun yanında öğretmenler, Türkçe öğretim programının olumsuz yönlerini ise; Türkçe dersi haftalık saatlerinin yetersiz olması, programda yer alan değerlendirme etkinliklerinin tüm kazanımlara hitap etmemesi, yazma ve konuşma becerilerine yönelik kazanımların yetersizliği, bazı okuma metinlerinin uzun, karmaşık ve çocukların düzeylerinin üzerinde olması, dikte ve kompozisyon yazmaya yönelik kazanımların sınırlılığı, ders ve çalışma kitaplarının ayrı olması ve kitapların kalitesizliği, dilbilgisi etkinliklerinin sınırlı olması şeklinde ifade etmişlerdir. Türkçe öğretim programına ilişkin öğretmen görüşlerinin alındığı bu çalışmanın, uygulayıcıların elinde can bulan öğretim programının mevcut durumunu öğretmen görüşleri doğrultusunda ortaya koyma açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Araştırma ile programın olumlu ve olumsuz yönleri belirlenerek program geliştirme çalışmalarına katkı sunulması, uzmanlara ve eğitimcilere ışık tutulması hedeflenmektedir.

Anahtar Sözcükler: İlkokul Türkçe Öğretim Programı, Program Değerlendirme, Sınıf Öğretmenleri

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN E-ÖĞRENME STİLLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Yrd. Doç. Dr. Cihad ŞENTÜRK

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, cihadsenturk@gmail.com

Yrd. Doç. Dr. Fatih Mehmet CİĞERCİ

Harran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, fatihcigerci@gmail.com

ÖZET

21. yüzyılda birçok etkenin yanında baş döndürücü teknolojik gelişmelerin de etkisiyle sınıftaki öğrencilerin çeşitliliği önemli ölçüde genişlemiştir. Yine buna bağlı olarak teknolojik araçların öğretme-öğrenme sürecine ve ortamlarına girmesi birlikte eğitim-öğretim uygulamalarında da yenilikler yaşanmaktadır. Bu yenilikler, bireylerin öğrenmede izledikleri yollarda mevcut farklılıkları daha da artırmıştır. Bu yeniliklerden biri de son yıllarda yaygınlaşmaya başlayan e-öğrenmeye dayalı uygulamalardır. Birçok kurum ve kuruluş; zaman ve mekâna bağlı kalmaksızın, e-öğrenme yazılım ve uygulamaları ile geniş kitlelere ulaşabilmekte ve bu yolla çeşitli eğitimler verebilmektedir. Ancak, e-öğrenme ortamlarının, katılımcıların özellikleri dikkate alınmadan, özellikle öğrenme profilleri belirlenmeden oluşturulduğu ve e-öğrenme etkinliklerinin bu şekilde sürdürüldüğü düşünülmektedir. Bu bakımdan, e-öğrenme stilleri hakkında oluşturulan farkındalık; bireylerin, e-öğrenme stillerini işe koşmak sureti ile teknolojik araçlarla öğrenme imkânlarından mümkün olduğu ölçüde en üst düzeyde yararlanmalarını ve bu sayede etkili ve kalıcı e-öğrenmeler gerçekleştirmelerini sağlama adına oldukça önemlidir. Alanyazında e-öğrenme stillerini belirlemeye yönelik araştırmaların ve çalışmaların oldukça sınırlı olduğu göz önüne alındığında bu araştırmanın, konu ile ilgili bir farkındalık oluşturacağı ve alanyazındaki bu boşluğa da önemli katkılar sağlayacağı öngörülmektedir.

Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin e-öğrenme stillerini; cinsiyet, mesleki kıdem, öğrenim durumu, e-öğrenme kursu/seminerine katılım, e-öğrenme deneyimi ve e-öğrenme yazılımı kullanımı değişkenleri açısından incelemektir. Çalışma, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında, Bilecik il merkezinde çeşitli ilkokullarda görev yapan 213 sınıf öğretmeni yürütülmüştür. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, çalışma grubunda yer alan sınıf öğretmenlerinin e-öğrenme stillerini belirlemeyebilmek için, Gülbahar ve Alper (2014) tarafından geliştirilen “e-Öğrenme Stilleri Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma sonrasında elde edilen verilerin analizinde Kay-Kare testi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmenlerinin e-öğrenme stilleri; cinsiyet, mesleki kıdem, öğrenim durumu, herhangi bir e-öğrenme kursu, semineri vb. faaliyetlere katılım durumu, e-öğrenme ile ilgili bilgisayar yazılımı kullanma durumu değişkenlerine göre anlamlı bir fark oluştururken; e-öğrenme deneyimi değişkenine göre anlamlı bir farklılığa neden olmamıştır. Günümüzde birçok alanda yaygınlaşan ve

öğretmenlerin de birçok konuda katıldığı e-öğrenme etkinliklerinin verimli geçmesi ve amaca hizmet etmesi bakımından e-öğrenme çalışmalarına katılacak bireylerin sahip olduğu e-öğrenme stillerinin belirlenmesi oldukça önemlidir. E-öğrenme ortamlarının ve çalışmalarının, katılımcıların niteliklerine göre düzenlenmesi, arzu edilen kazanımların elde edilmesine hizmet edeceği düşünülmektedir. Bu çalışma ile e-öğrenme konusunda alanyazında yer alan mevcut boşluğa ve gelecek araştırmalara katkı sağlayacağı, aynı zamanda da e-öğrenme faaliyetlerine rehberlik edeceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: E-Öğrenme, Öğrenme Stilleri, E-Öğrenme Stilleri, Sınıf Öğretmenleri

آل روها

EVİLİK PROGRAMLARI ARACILIĞIYLA CİNSİYET ROLLERİNİN AKTARILMASINDA KULLANILAN SÖYLEMLERİN ANALİZİ: 2016-2017 SEZON FİNAL HAFTASI

ANALYSIS OF THE DISCOURSE USED IN THE TRANSFER OF GENDER ROLES THROUGH MARRIAGE PROGRAMS: 2016-2017 SEASON FINALE WEEK

Öğr.Gör. Fatma YEŞİL

Gaziantep Üniversitesi, fyesil@gantep.edu.tr

Yrd.Doç.Dr. Arif YILDIRIM

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, arif@mediacritiques.net

ÖZET

Bir toplumun varlığını ve devamlılığını sağladığı düşünölen kadın ve erkeğin biyolojik yapılarından kaynaklı olan anne, baba gibi başat olarak değişmeyen rollerinin yanı sıra, onlara geçmişten günümüze toplumlardaki gelişmelere göre farklı roller de verilmiştir. Bu roller teknolojik ve bilimsel gelişmeler, coğrafi şartlar, kültürel yapı ve toplumların inanç sistemleri vb. durumlardan etkilenererek her toplumun içinde bulunduğu şartlara göre farklılık göstermektedir. Ancak tüm dünyada işleyen cinsiyet rolleri yine her toplumun içerisindeki aynı temel prensiple uyumlu bir yapı içerisinde yeniden var olmaktadır. Cinsiyet rollerinin aktarımında aile ve eğitim kurumları güçlü bir etkiye sahiptir. Bunun yanı sıra kadın ve erkeğin kendilerine atfedilen cinsiyet rollerine uyumlu bireyler olması için kültürel dolayım ile onların kendi rollerine inanmaları sağlanır ve bu rolleri kabul ettikleri takdirde toplum içinde kendilerine bir yer edinebileceklerine ikna edilirler. Günümüzde ise kadın ve erkeğe atfedilen cinsiyet rollerinin aktarımında aile ve eğitim kurumları ile birlikte kitle iletişim araçları önemli bir görev üstlenmiştir. Toplumların gelişmişlik durumuna göre her iki cins de atfedilen rollerdeki ayrışma yerini benzerliklere bırakmış ve her iki cins de eşit haklar ve sorumluluklar alma yönünde bir eğilim göstermiştir. Bu çalışma, kitle iletişim araçları genelinde televizyon özelinde yayınlanan evlilik programlarında kullanılan söylemler aracılığıyla kadın ve erkeğe atfedilen cinsiyet rollerinin her iki cins de eşit haklar ve sorumluluklar yüklediğini saptamayı amaçlamıştır. Sonuç olarak televizyon kanallarında yayınlanan evlilik programlarında kullanılan söylemler aracılığıyla cinsiyet rollerinin aktarımında kadın ve erkeğe eşit haklar ve sorumluluklar yüklenmediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, Söylem, Eleştirel Söylem Analizi

ABSTRACT

The roles of women and men, which are thought to provide the existence and continuity of a society, have been given different roles, such as mother and father, which are rooted in biological structures, as well as their development according to the past day-to-day societies. These roles include technological and scientific developments, geographical conditions, cultural structure and belief systems of communities, and so on. All are influenced by circumstances and vary according to the conditions in which each tollum is found. However, the gender roles that operate all over the world are again re-emerging in a structure that is consistent with the same basic principle in every society. Family and educational institutions have strong influence in transferring gender roles. In addition, women and men are convinced that cultural mediation and belief in their own roles will be provided and that if they accept these roles, they will be able to have a place in society in order to be compatible with gender

roles attributed to them. Today, mass media have taken an important role in transferring gender roles attributed to women and men as well as family and educational institutions. According to the state of development of the societies, both genders left the place of separation in the roles attributed to them, and both sexes showed a tendency to take equal rights and responsibilities. This study aimed to determine that gender roles attributed to men and women have equal rights and responsibilities for both genders through the discourse used in the marriage programs broadcasted in television programs across the mass media. As a result, it has been determined that, through the discourses used in the marriage programs broadcast on television channels, the transfer of gender roles does not impose equal rights and responsibilities on women and men.

Keywords: Gender, Discourse, Critical Discourse Analysis

آل روها

العلاقة بين النمو و الاقتصاد غير الرسمي في تركيا

(الدورة بين 1970 – 2015)

**THE RELATIONSHIP BETWEEN GROWTH AND INFORMAL ECONOMY
IN TURKEY (1970-2015 PERIOD)**

**TÜRKİYE’DE KAYITDIŞI EKONOMİ İLE BÜYÜME ARASINDAKİ İLİŞKİ
(1970–2015 DÖNEMİ)**

Prof. Dr. Sadettin PAKSOY

Kilis 7 Aralık Üniversitesi İİBF, spaksoy@kilis.edu.tr

Ferhat ERTÜRK

Kilis 7 Aralık Üniversitesi İİBF, erturkferhat97@gmail.com

Abdulhadi Ali HAMMADEH

Kilis 7 Aralık Üniversitesi İİBF, hadi1995a95@gmail.com

الملخص

الهدف من تحضير هذه الدراسة أن نشرح العلاقة بين النمو الاقتصادي و الاقتصاد غير الرسمي في تركيا بين الأعوام 1970 – 2015 . والغرض من هذه الدراسة أن نرى فرق المعايير بين الاقتصاد غير الرسمي و طريقة النسبة المالية. وقد نرى وجهة نظر المجتمع اتجاه الاقتصاد غير الرسمي من خلال المعطيات التي حصلنا عليها نتيجة دراساتنا مع فئة الشعب (أصحاب المسؤولية في الاسر) وأخذ أراهم عن موضوع تأثير الاقتصاد غير الرسمي على النمو الاقتصادي. ثبت لنا أن رأي 5 أشخاص من 8 رأيهم متجه نحو الاقتصاد غير الرسمي . بناء على هذه الدراسة وصلنا إلى نتيجة أن الاقتصاد غير الرسمي تكون له إيجابيات اتجاه النمو الاقتصادي بشرط أن لا تخرج رؤوس الأموال إلى خارج البلد. وأن يتم تداولها في الداخل . لهذا السبب فإن الدولة التركية لا تسمح لخروج رؤوس الأموال خارج الدولة بشكل غير شرعي بسبب استقامة التشريعات وتنتوقع أن يكون تأثير إيجابي اتجاه النمو الاقتصادي.

الكلمات المفتاحية : منهج الاقتصاد غير الرسمي، منهج طريقة النسبة المالية، النمو الاقتصادي ، فئة الشعب ، التشريعات

ABSTRACT

In this study we tried to explain the relationship between the informal economy with growth between 1970-2015 period in Turkey. For this purpose, the value of the informal economy is first measured by the monetary rate method. The effect of the informal economy on the growth of the society is explained in terms of the opinions obtained about the informal economy. As a result of the consultations and surveys we conducted with the households in the direction of the work we do, it is seen that 5 out of 8 people are going out of record. As a result, the informal economy has to be out of the country and circulated in the country, in order to make a positive impact on growth. For this reason, due to the strength of Turkey's

legislation removing money out of the country is estimated to have a positive impact on growth.

Keywords: Underground Economy, Monetary Rate Theory, Economic growth, Household, Legislation

ÖZET

Bu çalışmada Türkiye’de 1970–2015 dönemleri arasında kayıt dışı ekonomi ile büyüme arasındaki ilişki açıklanmaya çalışılmaktadır. Bu amaç doğrultusunda ilk olarak parasal oran yöntemi ile kayıt dışı ekonominin değerleri ölçülmektedir. Elde edilen veriler ile toplumun kayıt dışı ekonomi hakkındaki görüşleri doğrultusunda kayıt dışı ekonominin, büyümeye etkisi açıklanmaktadır. Yaptığımız çalışma doğrultusunda hane halkı ile yaptığımız istişareler ve anket sonucunda ortalama 8 kişiden 5’i kayıt dışı ya yöneldiği görülmektedir. Sonuç olarak Kayıt dışı ekonominin, büyümeye pozitif bir etki sağlaması için kayıt dışı yollarla elde edilen gelirin ülke dışına çıkmaması ve ülke içinde dolaşımında olması gerekmektedir. Bu sebepten dolayı Türkiye’nin ülke dışına para çıkartma mevzuatının sağlamlığından dolayı büyümeye pozitif bir etki sağladığı tahmin edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kayıt dışı ekonomi, Parasal oran yöntemi, Ekonomik büyüme, Hane halkı, Mevzuat

KREDİ DERECELENDİRME KURULUŞLARININ ÖNEMİ VE DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMCILAR ÜZERİNE ETKİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

THE IMPORTANCE OF CREDIT RATING INSTITUTIONS AND EFFECT ON DIRECTLY FOREIGN INVESTORS: THE CASE OF TURKEY

Prof. Dr. Sadettin PAKSOY

Kilis 7 Aralık Üniversitesi İİBF, spaksoy@kilis.edu.tr

Ferhat ERTÜRK

Kilis 7 Aralık Üniversitesi İİBF, erturkferhat97@gmail.com

Abdulahdi Ali HAMMADEH

Kilis 7 Aralık Üniversitesi İİBF, hadi1995a95@gmail.com

ÖZET

Kredi derecelendirme kuruluşları tarafından verilen notlarla yatırımcılara satın almak istediği yatırımın güvenilir olup olmadığını değerlendirir. İnsanlar bu notlara göre yatırımlarına yön verirler ve yatırımcılar üzerinde karar mekanizması oluşturur. Bu nedenle yatırımcılar yüksek kredi notuna sahip ülkelere yatırım yaparlar. Fakat yaşanan son mali kriz kredi derecelendirme kuruluşları tarafından verilen yüksek notların güvenilirliği olmadığını göstermektedir. Çünkü bu ülkelerde önemli sektörlerde faaliyet gösteren kuruluşlar iflaslarını açılmışlardır. Bu bağlamda ilk olarak kredi derecelendirme kuruluşları hakkında bilgi verilmiştir. İkinci aşamada Türkiye'ye kredi derecelendirme kuruluşları tarafından verilen notlar hakkında bilgi verildikten sonra Türkiye'ye gelen doğrudan yabancı yatırımcıların yıllar itibari ile sayısal değerleri gösterilmektedir. Üçüncü aşamada ise Türkiye'ye gelen doğrudan yabancı yatırımcıların kredi derecelendirme kuruluşlarının verdikleri notlara ne kadar önem verdikleri ve Türkiye'ye yatırım yapma kararında ne kadar etkin olduğu açıklanmaktadır. Son olarak Türkiye'de 2016 Temmuz ayında yaşanan darbe sonucunda kredi derecelendirme kuruluşları tarafından Türkiye'nin kredi notunu düşürmesiyle beraber Türkiye'ye gelen yabancı yatırımcı sayısında herhangi bir düşüş görülmemiş tam tersine Türkiye'de 2016 yılında toplam doğrudan yabancı yatırımcı sayısı 53.200'e ulaşmıştır. Yaptığımız analiz sonucunda kredi derecelendirme kuruluşlarının tamamen yatırımcıların, yatırım kararlarında doğrudan bir etki yaratmadığı tahmin edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kredi Derecelendirme Kuruluşları, Güvenirlik, Doğrudan Yabancı Yatırımcı, Türkiye

MOBBİNGİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞA ETKİSİ

Yrd.Doç.Dr. Kasım KAYA

Harran Üniversitesi, kkaya@harran.edu.tr

Prof.Dr. Ferit KÜÇÜK

Harran Üniversitesi, feritk@harran.edu.tr

ÖZET

Latince kökenli bir kavram olan mobbing, çalışanlara yönelik yapılan olumsuz tutum ve davranışlar, bireylerin demografik durumları, mesleki yetenekleri gibi değişik konularda karşı karşıya kaldığı psikolojik baskıya dayanan olumsuz davranışlar bütünüdür. Günümüz yoğun iş ve rekabet dünyasında mobbingin farklı şekilde yansımaları söz konusudur. Çalışma hayatında bireyler zamanlarının çoğunu çalıştıkları kurumda geçirmektedirler. Ekonomik kaygılar nedeniyle çalışanlar örgütte varlığını sürdürebilmek adına daha hırslı çalışmaktadır. Yaşanan yoğun rekabet ortamı, örgütlerin iş görenlerine baskı yapmalarına ve onları daha çok çalışmak için baskı yaparak yönlendirmektedir. Çalışanlar örgütlerin isteklerini yerine getirebilmek için strese girmekte ve bu durum örgütte çatışmaya sebep olmaktadır. Çalışma ortamındaki huzursuzlukların çalışanlara geri dönüşü mobbing şeklinde olmaktadır. Mobbing başka bir ifadeyle yıldırma son yıllarda sıkça karşılaşılan ve araştırılan bir konudur. Mobbing, örgütü içten içe çürütmeye başlayan, çalışanlarda stres yaratan, örgütsel bağlılığı olumsuz olarak etkileyen çok ciddi bir sorundur. İş ortamında yaşanan ve çalışanların çalışma hayatının yanı sıra özel hayatını da etkileyen mobbing, çok önemli bir örgütsel sorundur. Bu çalışmanın amacı çalışanların maruz kaldıkları mobbingin çalışanların örgütsel bağlılıkları üzerindeki etkisini belirlemektir. Bu amaçla hazırlanan anket 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, Henz Leyman (1993) tarafından geliştirilen 45 maddelik mobbing ölçeği yer almaktadır. İkinci bölümde, Meyer ve Allen (1984, 1997) tarafından geliştirilen 17 maddelik örgütsel bağlılık ölçeği yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise, ankete katılanların cinsiyeti, medeni durumu, eğitimi, yaşı ve aylık geliri gibi beş demografik faktör yer almaktadır. Anket Şanlıurfa'da yaşayan ve kamu kurumlarında çalışan 384 kişiye uygulandı. Elde edilen veriler SPSS analiz programı ile analiz edildi. Güvenirlilik analizi, frekans dağılımı, faktör analiz ve regresyon analizi yapıldı. Araştırmanın güvenirliliği Cronbach's Alpha testi ile ölçülmüştür. Güvenirlilik analizi sonucu 0,901'dir. Yüksek bir güvenirlilik olduğu sonucu elde edilmiştir. Çalışanların maruz kaldığı mobbingin örgütsel bağlılıkları üzerindeki etkisini ölçmeye yönelik yapılan regresyon analizi sonucunda mobbingin örgütsel bağlılık üzerinde negatif bir etkisi olduğu sonucu elde edilmiştir. Yani mobbinge maruz kalma arttıkça örgütsel bağlılık düzeyi azalmaktadır.

Anahtar kelimeler: Mobbing, örgütsel bağlılık, psikolojik taciz

İŞ TATMİNİ DÜZEYİNDE ETKİLİ OLAN KİŞİSEL FAKTÖRLER

Prof. Dr. Ferit KÜÇÜK

Harran Üniversitesi, feritk@harran.edu.tr

Yrd.Doç.Dr. Kasım KAYA

Harran Üniversitesi, kkaya@harran.edu.tr

ÖZET

Yoğun rekabet ortamı, örgütlerin yüksek motivasyonlu ve verimli olan çalışanlara olan ihtiyacını arttırmıştır. Bir kurumun başarıyı elde etmesi ve sürdürmesi için, çalışanlarının iş tatmini düzeylerinin yüksek tutulmasını gerekli kılmaktadır. “Kişinin çalıştığı ortama karşı tepkisi” olarak ifade edilen iş tatminini etkileyen birçok değişkenin varlığı yöneticilerin bu konuya daha hassas bir şekilde yaklaşmalarını zorunlu kılmaktadır. İş yaşamındaki mutluluğu, huzuru ve işe yönelik tutumlarımızı ifade eden iş tatmini, örgüt yaşamında birçok araştırmaya konu olmuş, sebeplerini ve sonuçlarını araştıran birçok çalışmaya da yön vermiştir. İş tatminini etkileyen faktörler literatürde kişisel ve örgütsel faktörler olarak gruplandırılmıştır. Kişisel faktörler, bireylerin iş tatmin düzeyinde farklılığa neden olan etkenlerdir. Bunlar cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu ve toplam aylık gelir vb. faktörlerdir. Bu çalışmanın amacı çalışanların iş tatmini düzeylerinde farklılığa neden olan kişisel faktörlerin belirlenmesidir. Bu amaçla hazırlanan anket 2 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, Weiss, David, England ve Lofquist (1967) tarafından geliştirilen 20 maddeden oluşan Minnesota İş Tatmin Ölçeği yer almaktadır İkinci bölümde ise, ankete katılanların cinsiyeti, medeni durumu, eğitimi, yaşı ve aylık geliri gibi beş demografik faktör yer almaktadır. Anket Şanlıurfa’da faaliyet gösteren özel hastanelerde çalışan 378 kişiye uygulandı. Elde edilen veriler SPSS analiz programı ile analiz edildi. Güvenirlilik analizi, frekans dağılımı, faktör analiz, t-testi analizi ve anova analizi yapıldı. Araştırmanın güvenirliliği Cronbach’s Alpha testi ile ölçülmüştür. Güvenirlilik analizi sonucu 0,799’dur. Faktör analizi sonucunda iş tatmini ölçeği “içsel tatmin” ve “dışsal tatmin” olarak iki faktör altında toplanmaktadır. Yüksek bir güvenirlilik olduğu sonucu elde edilmiştir. Çalışanların iş tatmini düzeylerinde cinsiyet ve medeni durum faktörleri açısından farklılık olup olmadığını belirlemek için t-testi analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda cinsiyet ve medeni durum faktörleri açısından çalışanların iş tatmini düzeylerinde bir farklılık olduğu sonucu elde edilmiştir. Kadın çalışanların erkek çalışanlara nazaran ve evlilerin bekarlara oranla iş tatmini düzeyleri daha yüksek çıkmıştır. Çalışanların iş tatmini düzeylerinde yaş, eğitim durumu ve aylık geliri faktörleri açısından farklılık olup olmadığını belirlemek için anova analizi yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda yaş, eğitim durumu ve toplam aylık gelir faktörleri açısından çalışanların iş tatmini düzeylerinde farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yaş ilerledikçe ve gelir arttıkça iş tatmini düzeyi artmakta ancak eğitim düzeyi arttıkça iş tatmini oranı azalmaktadır.

Anahtar kelimeler: İş tatmini, Minesota İş Tatmini Ölçeği, sağlık sektörü, Kişisel faktörler

BALIKESİR-DURSUBEY YÖRESİNDE BARANA SOHBETLERİNDE MAHKEME**Gizem YAPRAK**Yüksek Lisans Öğrencisi, Mustafa Kemal Üniversitesi; yaprakgizem17@gmail.com**ÖZET**

Geleneksel Sohbet Toplantıları UNESCO tarafından 2010 yılında İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'ne alınmıştır. Geleneksel sohbet toplantıları köklü bir geleneği temsil etmektedir. İsimleri çeşitli yörelerde Barana, Arfana, Oturma, Oturak, Oturmah, Sıra Yarenler, Sıra Geceleri, Sıraname, Gezek, Muhabbetname, Muhabbet, Cümbüş, Kürsübaşı Sohbetleri, Keyf, Velime Geceleri, Gençler Heyeti olarak değişse de sohbetlerin işlevleri aynıdır. Anadolu'nun dört bir yanında sürmekte olan bu geleneğin en önemli işlevi sohbet etmek ve eğlenmektir. Asıl amacı ise geleneği korumak, yaşatmak ve gelecek nesillere aktarmaktır.

Genellikle kış gecelerinde icra edilen sohbet toplantıları her meslekten oluşan birbirine yakın yaş gruplarının özellikle orta yaşlardaki arkadaş gruplarının sırayla toplanmalarıdır. Her sohbet toplantısı belli kural ve sıraya göre icra edilir. Günlük hayattan politikaya kadar çeşitli sohbetler yapılır. Türküler ve oyunlar sıra gecelerinin vazgeçilmez eğlenceleridir. Her yöreye özgü yemek ve içecekler ikram edilir. Mevsime göre iç ve dış mekânlarda yapılır.

Balıkesir- Dursunbey yöresinde “barana” topluluğun adıdır. Barana; yazılı olmayan disiplin kuralları içerisinde yapılan, ahlaklı olmayı öğütleyen, sevgi, saygı ve dayanışma çerçevesinde icra edilen müzikli ve yemekli toplantıların adıdır. 12-24 üye sayısından oluşan baranalar, yaş grubuna göre ayrılır. Barana sohbetleri ekim-kasım aylarında başlayıp Mayıs ayında Hıdrellez'e bir hafta kala biter. Haftada bir kez cumartesi akşamları üyelerin evinde yapılır. Barana topluluğu; barana başkanı, barana başkan yardımcısı, kâtip, çavuş, hâkim, ahbap ve küçük ahbaplardan oluşur. Sohbetin kimin evinde yapılacağı bir hafta öncesinden belli olur. Sohbet günü yatsı namazından sonra “Sabahtan kavuştum ben bir güzele” adlı türküyü söyleyerek sohbet evine gidilir. Belli sırayla oturan üyelere içecek ikram edilir. Muhabbet esnasında öğütler verilir. Muhabbet bitiminde yöresel oyunlar oynanır. Sezonun ilk yemeği olan kanlı pilav yemeği ile birlikte toplantılarda yöresel yemekler yenir. Yemekler yendikten sonra mahkeme kurulur. Şikâyetçi edilenin suçu varsa ceza verilir. Mahkemeden sonra sohbet övmesi yapılarak barana sohbeti tamamlanır. Kaynak kişilerle yapılan görüşmeler doğrultusunda barana sohbet gecelerinde yapılan mahkemelerin suç ve cezaları incelenerek baranaların toplanma amacı ortaya çıkarılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel Sohbet Toplantıları, Balıkesir- Dursunbey, Barana, Mahkeme

X, Y ve Z KUŞAĞI ÇALIŞANLARIN ETKİLEŞİMSEL ADALET ALGI DÜZEYLERİNİN SOSYODEMOGRAFİK VE SEKTÖREL DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ: OSMANİYE TEKSTİL İŞLETMELERİ ÖRNEĞİ

INVESTIGATION ON THE SOCIODEMOGRAPHIC AND SECTORAL VARIABILITIES OF THE INTERACTIVE JUSTICE LEVELS OF X, Y AND Z GENERATION EMPLOYEES: THE EXAMPLE OF OSMANİYE TEXTILE ENTERPRISES

Öğr. Gör. Gülşen KIRPIK

Adıyaman Üniversitesi, gkirpik@adiyaman.edu.tr

Öğr. Gör. Abdulrezzak İKVAN

Adıyaman Üniversitesi, aikvan@adiyaman.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, X, Y ve Z kuşağı çalışanların etkileşimsel adalet algı düzeylerinin sosyo-demografik ve sektörel değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiştir. Araştırmanın verileri, Osmaniye ilinde faaliyet gösteren tekstil işletmelerindeki çalışanlar arasından basit tesadüfi yöntemle seçilen 208 gönüllü çalışan üzerinde uygulanan anket yoluyla elde edilmiştir. Elde edilen veri seti “SPSS 22.0” paket programında çözümlenerek verilerin analizi yapılmıştır. Verilerin analizi kapsamında frekans analizi, güvenilirlik analizi ve faktör analizi uygulanmıştır. Ayrıca verilerin normal dağılım gösterip göstermediği normallik testi ile belirlenmiştir. Verilerin normal dağılım göstermemesi ($p<0,01$) sebebiyle çalışmanın hipotezlerinin test edilmesinde parametrik olmayan analiz yöntemlerinden Kruskal Wallis H testinden yararlanılmıştır.

Çalışmada kullanılan etkileşimsel adalet ölçeğinin Cronbach’s alfa değerinin 0,84 olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, ölçeğin değişkenlerine yönelik yapılan faktör analizi sonucunda, etkileşimsel adalet ölçeğinin araştırmaya katılan çalışanların algıladığı etkileşimsel adaleti %75,3 oranında ölçtüğü belirlenmiştir.

Çalışma kapsamında elde edilen verilerin analizi sonucunda, araştırmaya katılan X, Y ve Z kuşağı çalışanların etkileşimsel adalet algı düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar bulunmuştur ($p<0,05$). Buna göre, X kuşağı çalışanların en yüksek, Y kuşağı çalışanların ise en düşük etkileşimsel adalet algısına sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Ayrıca, X, Y ve Z kuşağı çalışanların sosyodemografik ve sektörel özellikleri ile ilgili kuşak durumu, cinsiyeti, medeni durumu, eğitimi, iş deneyimi, kıdemi, çalışılan iş yeri sayısı ve görev

durumu değişkenleri açısından etkileşimsel adalet algı düzeyleri arasında da anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: X Kuşağı, Y Kuşağı, Z Kuşağı, Etkileşimsel Adalet

ABSTRACT

In this study, it was examined whether the levels of interaction justice perceptions of employees of X, Y, and Z generations differ according to socio-demographic and sectoral variables. The data of the study were obtained from a survey conducted on 208 volunteer employees selected by simple random method among the employees in textile enterprises operating in Osmaniye. The obtained data set was analyzed in "SPSS 22.0" package program and the data analysis was done. In the analysis of the data, frequency analysis, reliability analysis and factor analysis were applied. It was also determined by the normality test that the data showed normal distribution. The Kruskal Wallis H test was used for non-parametric analysis methods when the hypothesis of the study was tested because of the fact that the data were not normally distributed ($p < 0.01$).

The Cronbach's alpha value of the interactional justice scale used in the study was found to be 0.84. Also, as a result of the factor analysis on the variables of the scale, it was determined that the interactive justice scale measures 75.3% of the interactional justice perceived by the employees participating in the survey.

As a result of the analysis of the data obtained within the scope of the study, statistically significant differences were found between the levels of interaction justice perception of the X, Y and Z employees in the survey ($p < 0,05$). According to this, it is found out that the employees of the X generation have the highest perception and the employees of the Y generation have the lowest interpersonal justice perception. Significant differences were also found in the level of interactional justice perceptions regarding sociodemographic and sectoral characteristics of X, Y and Z employees in terms of generation status, gender, marital status, education, work experience, seniority, number of workplaces and duty status.

Keywords: X Generation, Y Generation, Z Generation, Interactive Justice

ÇALIŞAN KİŞİLİĞİ İLE PERFORMANS ETKİNLİĞİ ARASINDAKİ FARKLILIKLARIN İNCELENMESİ: BİR SAĞLIK KURUMU ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. Gülşen KIRPIK

Adıyaman Üniversitesi, gkirpik@adiyaman.edu.tr

Ahmet BOZKURT

Adıyaman Üniversitesi, abozkurt@adiyaman.edu.tr

ÖZET

Çalışan kişiliği ve performans etkinliği günümüz iş hayatında önemli rol oynamaktadır. Gerçekte kişilik özellikleri, iş çevresinde davranışın ve dolayısıyla performans etkinliğinin belirleyicisi olarak düşünülmektedir. Çalışanın kişilik özelliklerine bağlı olarak, çalışanın iş ve iş çevresine ilişkin değer, tutum, anlayış, yaklaşım ve karar verme süreci farklılıklar gösterebilir. Özellikle insanın insana hizmet sunduğu sağlık sektöründe başarıya ulaşmanın kilit faktörlerinden birisi de çalışanın kişiliği ile iş uyumunun sağlanarak performans etkinliğinin artırılmasıdır. Bu çalışmanın amacı, Carl Jung'un psikolojik kişilik kuramına göre Isabel Briggs Myers ve Katharine Cook Briggs 'in geliştirdikleri "Myers-Briggs Kişilik Tipi" yöntemine göre, çalışanın kişilik profilinin belirlenmesi ve çalışan kişiliği ile performans etkinliği arasındaki farklılıkların incelenmesidir. Çalışma evreni, Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Balcalı Hastanesi'nde görev yapan araştırma görevlisi, hemşire, teknisyen ve diğer çalışanlardan oluşmaktadır. Basit tesadüfi örnekleme metodu ile 333 çalışana ulaşılmıştır. Çalışmanın veri seti anket yöntemi ile elde edilmiş olup, elde edilen veri setinin analizi için SPSS paket programından yararlanılmıştır.

Bu çalışmada, frekans analizi, güvenilirlik analizi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Araştırmaya katılan çalışanların büyük bir oranda duyumsal-mantıksal kişiliğe sahip oldukları gözlenmiştir. Çalışmanın başında geliştirilen "H₀:Çalışan kişiliği ile performans etkinliği arasında bir ilişki yoktur" hipotezi, her bir kişilik tipi için ANOVA ile test edilmiştir. Mantıksal kişiliği olan çalışanların duygusal kişilikteki çalışanlara göre, daha yüksek performans etkinlik ortalamasına sahip olmasına rağmen, yapılan analizler sonucunda, çalışan kişiliğinin farklı olmasına rağmen, performans etkinlik düzeyinde istatistiksel açıdan önemli farklılıklara rastlanmamıştır. Diğer taraftan, çalışanın yaş düzeyi yükseldikçe kişilik tipinin değiştiği ortaya çıkmıştır. Buna göre, çalışanın yaşı arttıkça yavaş yavaş duyumsal-duygusal kişilik tipinden duyumsal-mantıksal kişilik tipine geçtikleri tespit edilmiştir. Ayrıca, çalışanın yaş düzeyi yükseldikçe performans etkinlik düzeyinin de yükseldiği; çalışanın iş deneyimi arttıkça performans etkinlik düzeyinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Bununla

birlikte, çalışanın performans etkinlik düzeyi ile medeni durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Buna göre, evli olan çalışanın performans etkinlik düzeyinin, bekar olan çalışanın performans etkinlik düzeyinden yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Myers-Briggs Kişilik Tipi, Performans Etkinliği, Balcalı Hastanesi

*Bu çalışma Öğr. Gör. Gülşen KIRPIK'ın Yüksek Lisans Tezi'nden üretilmiştir.

آل روها

TEKSTİL İŞLETMELERİNDE ÇALIŞANLARIN BİREYSEL YENİLİKÇİLİK ALGISI: ADIYAMAN ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. İlkay ÇELİK

Adıyaman Üniversitesi, icelik@adiyaman.edu.tr

Öğr. Gör. Gülşen KIRPIK

Adıyaman Üniversitesi, gkirpik@adiyaman.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma ile, tekstil işletmelerinde çalışanların bireysel yenilikçilik algılarının ölçülmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, Adıyaman ilinde faaliyet gösteren tekstil işletmelerindeki çalışanlar arasından basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen 298 gönüllü çalışana uygulanan anket ile çalışmanın veri setine ulaşılmıştır. Veri setinin analizi için SPSS 22.0 programından yararlanılmıştır. Verilerin analizi kapsamında frekans analizi, güvenilirlik analizi ve faktör analizi uygulanmıştır. Bireysel yenilikçilik ölçeğinin Cronbach's alpha değeri 0,853 olarak ölçülmüştür. Ayrıca verilerin normal dağılım gösterip göstermediği normallik testi ile belirlenmiştir. Verilerin normal dağılım göstermemesi ($p<0,01$) sebebiyle çalışmanın hipotezlerinin test edilmesinde parametrik olmayan analiz yöntemlerinden yararlanılmıştır.

Çalışmada kullanılan “Bireysel Yenilikçilik” ölçeğinin değişkenlerine ilişkin yapılan faktör analizi sonucunda, iki faktörlü bir yapı ortaya çıkmıştır. “İhtiyatlılık” kavramıyla yakından ilişkili birinci faktör ile “yaratıcılık ve özgünlük” kavramlarıyla yakından ilişkili ikinci faktör, birlikte, bireysel yenilikçilik algısının %67,5’ini ölçmektedir.

Çalışmanın hipotezlerinin test edilmesinde kullanılan Mann-Whitney U testi ile çalışanların cinsiyeti açısından bireysel yenilikçilik algılarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ($p<0,05$). Bireysel yenilikçiliğin “yaratıcılık ve özgünlük” boyutuna ilişkin kadın çalışanların erkek çalışanlara göre daha yüksek algı düzeylerine sahip olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte, çalışanın cinsiyeti açısından, bireysel yenilikçiliğin “ihtiyatlılık” boyutu içerisinde yer alan beş değişken arasından sadece “insanları kolay etkileyebilme” değişkenine yönelik anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Buna göre, kadın çalışanların erkek çalışanlara göre daha yüksek bireysel yenilikçilik algısına sahip olduğu tespit edilmiştir.

Diğer taraftan, çalışmanın hipotezlerinin test edilmesinde kullanılan bir diğer nonparametrik test olan Kruskal Wallis H testi ile, çalışanların eğitim, unvan ve departman durumuna göre ya da çalışılan işletmenin büyüklük durumuna göre çalışanların bireysel yenilikçilik algısında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ($p<0,05$). Buna göre, genel olarak çalışanların eğitim düzeyi arttıkça bireysel yenilikçilik algısının da yükseldiği, görev açısından çalışanların yönetim seviyeleri yükseldikçe bireysel yenilikçilik algısının da yükseldiği belirlenmiştir. Ayrıca, araştırmaya katılan çalışanlardan muhasebe-finance departmanında görev yapanların bireysel yenilikçilik algısının diğer departmanlarda çalışanlara göre en yüksek olduğu; diğer taraftan, çalışan sayısı açısından daha küçük işletmelerde görev yapan çalışanların bireysel yenilikçiliğin “ihtiyatlılık” boyutuna ilişkin algı düzeylerinin diğer işletmelerin çalışanlarına göre daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bireysel Yenilikçilik Ölçeği, Tekstil İşletmeleri, Yaratıcılık ve Özgünlük

آل روها

Z KUŞAĞININ E-TİCARET ALGISI VE E-TİCARETİ KULLANMA DURUM ANALİZİ

THE E-COMMERCE PERCEPTION OF GENERATION Z AND THE SITUATION ANALYSIS OF E-COMMERCE USAGE

Öğr. Gör. Mehmet DEMİRDÖĞMEZ

Harran Üniversitesi, mdemirdogmez@gmail.com

Doç. Dr. H. Yunus TAŞ

Yalova Üniversitesi, tasyunus@hotmail.com

Doç. Dr. Nihat GÜLTEKİN

Harran Üniversitesi, nihat@harran.edu.tr

ÖZET

Kuşakları meydana getiren bireylerin içerisinde buldukları sosyo- ekonomik çevre, sosyal olaylar, kültür, zaman, mekân, imkânlar gibi nedenlerden dolayı farklılık gösterse bile, yaşam tarzları, alışkanlıkları, ihtiyaçları birbirlerinin devamı niteliğindedir. Ancak her birey kendi zamanının ihtiyaçlarına ve imkânlarına uygun bir şekilde hayatına devam ederek, kendi kişilik özelliklerine göre tercihlerini yapmaktadır.

Z kuşağı da, kendinden önceki kuşaklara göre farklı özellikler taşımaktadır. Z kuşağındaki bireyler, ileri teknolojilerle büyüdükleri için teknoloji odaklı bir yaşam tarzına sahiptirler. Önceki kuşaklar gibi teknolojiyi sonradan kavrayan veya benimseyen değil, teknolojinin ortasına doğan bireylerdir. Özellikle son dönemlerde bilgi ve iletişim teknolojilerinde meydana gelen hızlı gelişmeler, insanlığın hayatında birçok ilke imza atmaktadır. İşte bu ilklerden bir tanesi “Elektronik Ticarettir (E-Ticaret)”.

Son yirmi yılda, bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelerle birlikte hayatımıza giren e-ticaret, dünya üzerinde bulunan her ülkeden benzer ihtiyaçlara ve özelliklere sahip bir neslin ortaya çıkmasında önemli rol oynamıştır. Bilişim çağında doğan ve Z kuşağı adı verilen bu kuşak, e-ticaret araçlarının kullanımında önemli bir yere sahiptir. Yakın bir zamanda tüketici pazarında daha aktif tüketiciler olarak işletmeler için bu yeni nesil, elektronik ticaret açısından büyük önem arz etmektedir.

Bu çalışmamızda Z Neslinin genel olarak bilişim teknolojilerinin kullanımı ve bu teknolojiyi ticari hayatın merkezine nasıl oturabilecekleri ortaya konulacaktır. Bu anlamda içimizde ve çevremizde her gün iç içe olduğumuz 21. Yüzyılın nesli olarak bildiğimiz teknoloji ve özellikle de internette sörf yapan günün büyük bir kısmında online olan bu neslin, önceki nesil olan X ve Y nesillerine göre e- ticarete ne kadar illeri gidebileceklerinin küçük bir analizi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Z Kuşağı, E-Ticaret, Elektronik ticaret, E-Ticaret Algısı

ABSTRACT

The lifestyles, habits, needs, that is forming generations, are a continuation of each other even though they show differences because of the socioeconomic environment, social events, culture, time, space, opportunities in which the individuals found in. However, each individual continues to their life in accordance with the needs and opportunities in their time and makes choices according to their own personality traits.

The generation Z also has different characteristics according to previous generations. The individuals in Generation Z have a technology-oriented lifestyle since they grew up with advanced technology. They are not such individuals that are engaging or later adopting technology as previous generations, but rather are individuals born in the middle of the technology. The rapid developments occurring in information and communication technologies, especially in recent years, are breaking a lot of new ground in the life of mankind. One of these firsts is “Electronic Commerce (E-Commerce)”.

The e-commerce that entered into our lives with the developments in information and communication technology in the last twenty years, has played an important role in the emergence of a generation in each country in the world which have similar needs and characteristics. The generation born in the era of information and called generation Z has an important place in the use of e-commerce tools. This new generation that would be more active consumers in the consumer market recently, has a great importance for businesses in terms of electronic commerce.

In this study, Generation Z’s use of information technology in general and how this technology can be put into the center of commercial life will be revealed. In this sense a small analysis will be made about this generation, that we are intertwined every day within us and around us, that we know as the generation of the 21st Century, that is surfing in particular in the internet and technology, that is online in a large part of the day, on how they might proceed with e-commerce according to the previous generation X and generation Y.

Keywords: Generation Z, E-Commerce, Electronic commerce, E-Commerce Perception

UÇAK KRİZİ GÖLGESİNDE TÜRKİYE-RUSYA DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ

Halide ÖZBEY

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, hld1987@hotmail.com

ÖZET

Türkiye ile Rusya arasındaki ekonomik ilişkiler 8 Ekim 1937'de 'Ticaret ve Seyrisefain Anlaşması' ve 25 Şubat 1991'de 'Ticari ve Ekonomik İşbirliğine Dair Anlaşma' çerçevesinde yürütülmektedir. Türkiye, Rusya'dan 17 Eylül 1984 'de Doğalgaz Anlaşması çerçevesinde 1987 yılı itibari ile doğal gaz alımı başlatmıştır. Bu anlaşma iki ülke arasında ekonomik işbirliği bakımından dönüm noktası olmuştur. Yapılan bu anlaşmaya göre, Türkiye aldığı doğalgazın % 70 oranında Türk mal ve hizmetleri ile ödeme yükümlülüğünü kabul etmiştir. Fakat Rusya son dönemde bu şartı yerine getirmediğinden anlaşma bu özelliğini yitirmiştir ve Rusya'dan doğalgaz ithalatı hızla artarken, bu ülkeye yapılan ihracatın artış hızı oldukça düşük kalmıştır. Ekonomik işbirliğinin 1990'lardaki hızlı gelişiminin ardından, ikili ilişkiler 2000'li yılların başında iki ülke siyasi liderlikleri arasında tesis edilen yakın diyalogla yeni bir döneme girmiş ve 2010 yılında kurulan Üst Düzey İşbirliği Konseyi'yle (ÜDİK) kurumsal bir zemine oturmuştur.

Türkiye üretim ve nüfus artışına paralel olarak her geçen gün artan enerji ihtiyacının tamamına yakını ithalat yoluyla karşılanmakta olup, özellikle doğal gaz ihtiyacının büyük bir bölümü Rusya'dan temin etmektedir. Rusya'dan yapılan enerji ithalatı ikili ticarete Türkiye'nin ciddi dış ticaret açıkları vermesine neden olmaktadır. Türkiye'nin dış ticaret açığı içerisinde en büyük paya sahip olan Mineral yakıtlar, yağlar ve alkali ürünler, Rusya ile yapılan ticaretten kaynaklanan dış ticaret açığı içerisinde de birinci sırada olup, dış ticaret açığının yaklaşık yüzde 90'ını oluşturmaktadır.

Türkiye'de 24 Kasım 2015 tarihinde Suriye sınırında Rusya Ordusu'na ait Su 24 tipi Rus uçağı düşürmesinin ardından gerilen Türkiye-Rusya ilişkileri sonrası yeni bir sayfa açıldı. 2015 yılında bugüne ilk defa bu yıl yukarı doğru bir ivme kazandı. Oldukça zorlu bir süreç geride kaldı. Türkiye, 2012-2013 yılında Rusya ile ticaret hacmi 32-33 milyar dolar seviyelerine ulaşmıştı. 2016'da bu rakam 17 milyar dolara kadar düşmüş ve 2015'te ise 24.4 milyar dolar olmuştur. Ancak 2017 yılında Ocak-Ekim arasındaki 10 aylık dönemde 17 milyara ulaşmıştır. Türkiye'nin Rusya ile yaptığı ihracat iki yılda yüzde 61, ithalatta da 21'lik bir artış oldu. Bu çalışmada, Türkiye Rusya ticari ilişkileri ele alınacak Türkiye iktisadi gelişme için önemli olan dış ticaret açığının kapatılabilmesi için ileri sürülen görüşler değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Rusya, Dış Ticaret İlişkileri

KAHRAMANMARAŞ İLİNİN ARICILIK POTANSİYELİ VE İLDE GERÇEKLEŞEN ARICILIK FAALİYETLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yrd. Doç. Dr. Adem EROL

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, aerol@ksu.edu.tr

Öğr. Gör. Hamdi AYYILDIZ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Türkoğlu Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, İşletme Yönetimi Programı, hayyildiz@ksu.edu.tr

Ahmet Furkan KALA

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü,
ahmetfurkankala@gmail.com

ÖZET

Dünya Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) 2014 yılı verilerine göre; 66.173 ton bal mumu üretiminin 4.053 tonu, aynı zamanda 1.510.566 ton balın yaklaşık 103.525 tonu Türkiye'de üretilmektedir (FAO, 2014). Dünya bal üretiminde, ilk sırada yer alan Çin'i takip eden Avrupa Birliği sonrasında Türkiye, koloni sayısı ve bal üretiminde diğer ülkeler ile karşılaştırıldığında ilk sıralarda bulunmaktadır (EU Commission Report, 2016).

TÜİK verilerine göre de; Türkiye'de, 2014 yılında 104,709 tarım işletmesinde 6.867.531 adet yeni tip, 193,442 adet eski tip kovanla yapılan arıcılık faaliyetinden 102,486 ton bal, 4.024 ton balmumu üretimi elde edilmiştir (TÜİK 2015). 2014 yılında Kahramanmaraş ilinin bal üretimi ise 718.946 kgdır (TÜİK 2014), buna karşın 2015 yılı TÜİK verilerine göre İl bazında bal üretimi 716 tona gerilemiştir (TÜİK 2015). Kahramanmaraş ili barındırdığı flora ve fauna türleri ile ekolojik öneme sahip illerimizden önemli birisidir. Bal üretimi için oldukça elverişli olup, arıcılık açısından büyük bir potansiyele sahiptir. Buna karşın, 2014 yılında Kahramanmaraş ilinde gerçekleşen arıcılık faaliyetlerinin Türkiye arıcılığına katkısı bal üretiminde % 0.7 olmuştur.

Çalışmada, ilin bitki örtüsü ve iklim koşullarının sağladığı zengin arıcılık potansiyelinin nasıl ve ne şekilde değerlendirildiği ortaya konulurken, arı yetiştiricilerinin hangi bitki türlerinden yararlandıklarının da belirlenmesi ve arıcılık faaliyeti sonucu gerçekleştirilen üretimin nitelikleri ortaya konulmuştur.

İlde bulunan bitkiler başta Astragalus L. (Geven), Cistus sp. (Laden, Güneşgülü, Pamucak), Cornus mas L. (Kızılcık), Cotoneaster sp. (Dağ muşmulası), Isatis tinctoria L. (Çivitotu) ve Onobrychis argyrea (Korunga) olmak üzere, arı yetiştiriciliği için zengin nektar ve polen kaynaklarına sahiptir (OGM). İldeki zengin bitki potansiyeline bağlı olarak yapılan hayvancılık ve bitki yetiştiriciliği faaliyetlerinin arıcılık ile kombine edilmiş bir şekilde planlanarak İl ekonomisi ve kalkınmasında kullanılması ise bir gerekliliktir.

Bu çalışmanın amacı, Kahramanmaraş İlının arıcılık potansiyelinin, arı yetiştiricilerinin durumu ve bal üretiminde bal arıları için önem arz eden bitki taksonlarının belirlenerek ortaya konulmasıdır. İlde arıcılığın istenen koşullara ve standartlara çekilmesi amacıyla varolan

durumun öncül bir durumu belirlenerek, yerel kalkınmada “ Arıcılık faaliyetleri ile kombine edilecek çeşitli üretim faaliyetlerinin vurgulanmasının” önem ve gerekliliği üzerine düşünülmesi de bu çalışmada amaçlanmaktadır.

Çalışma sonucunda, elverişli arıcılık ekosistemine sahip Kahramanmaraş İline, il ekonomisi için Arıcılık faaliyetleri ile kombine edilecek çeşitli bitki üretim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi konusunda önermeler yapılarak, bu türlü bir üretim planlamasında hangi bitki türlerinin ve hangi alanların arı yetiştiriciliği ve yerel kalkınma için daha çok verim sağlayacağı noktaları üzerinde durulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Kahramanmaraş, Arıcılık, Arıcılıkla Kombine Edilmiş Bitki Üretimi, Yerel Kalkınma

Jel Kodu: O18

آل روهها

TARLA BİTKİLERİNDE SUNİ GÜBRELEME SONUCU OLUŞAN DIŞSALLIK VE PİGOVİAN VERGİ

Öğr. Gör. Hamdi AYYILDIZ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Türkoğlu Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, İşletme Yönetimi Programı, hayyildiz@ksu.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Adem EROL

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, aerol@ksu.edu.tr

Ahmet Furkan KALA

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, ahmetfurkankala@gmail.com

ÖZET

Alicılar; fiyatından daha değerli bir ürün aldıklarını düşünürken, satıcılar ürünün değerinden daha yüksek bir fiyata ürünü sattıklarını düşünerek Tarımsal Piyasalarda alıcı ve satıcılar biraraya gelmektedirler. Çoğu zaman üretim ve satış üçüncü tarafları etkileyen yapıya sahiptir. Tarla bitkileri yetiştiricileri üretim/yetiştiricilikleri sırasında ilk defa İsveçli İktisatçı Knut Wicksell'in tanımladığı 3. Tarafların olumlu ve olumsuz etkilenmesi olarak ifade edilen dışsallık kavramına yol açmaktadırlar. Çiftçiler gübreleme ve bu amaçla çeşitli kimyasallar kullanma sonucunda üretim miktarını maksimize etmeyi amaçlarken, su, toprak ve çevre üzerinde çeşitli etkiler oluşturmaktadırlar. Suyun, toprağın ve çevrenin kirlenmesine neden olan dışsallıklar ekonomik kayıplara neden olmaktadır.

Çalışmanın amacı; üreticilerin bireysel üretim maliyetleri MC bireysel iken, toprak kirliliğinin yaratacağı dışsallığın kamusal maliyeti $MC^*=MC$ bireysel + dışsal maliyet olarak ifade edilebilmesi durumunda üretilen miktarın (Q bireysel) toplum bünyesinde fazla kabul edilmesi ve bu fazlalığın içselleştirilerek toplumsal karara uygun bir denge noktasına kaydırılması sürecinde Pigovian verginin yerini ve gübreleme sürecinin tarla bitkileri ekonomisinde oluşturacağı dışsallığın mali araçlar ile baskılanmasını ortaya koymaktır.

Çalışmada metodoloji olarak sosyal bilimlerde yer alan metodolojiler kullanılarak ziraat bilimlerinin tarla bitkileri gübrelemesinde kullandığı esas ve usuller değerlendirilmektedir.

Çalışma sonucunda; üretici tarafından diğer paydaşlara doğru uzanan suni gübreleme sonucundaki negatif dışsallıkların önüne geçilmesine dair ve üretim faktörü olarak toprağın korunumunun ve sürdürülebilirliğini sağlamak adına Pigovian vergilerin uygulanması konusunda öneriler geliştirilmiştir.

Tarımda kullanılan gübrelemenin oluşturacağı dışsallığın ve en çok kullanılan gübrelere uygulanacak metodolojik vergilendirmenin yerine dair, tarla bitkileri özelinde gerçekleştirilen bu çalışma, maliye yazınında kirlilik vergisi olarak da kabul edilen Pigovian vergilerin gübrelemede kullanımına dair katkılar oluşturabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Tarla Bitkileri, Suni gübreleme, Pigovian vergi

Jel Kodu : Q18

DEMOKRAT PARTİ AĞRI MİLLETVEKİLİ CELAL YARDIMCI(1950- 1960)**Arş. Gör. Harun AYDIN**Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, haaydin@agri.edu.tr**Meryem AYDIN**

mernus1453@hotmail.com

ÖZET

Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde bölgenin yönetiminde etkin bir rol oynamış olan Ensari ailesine mensup olan Celal Yardımcı, Ağrı'nın Doğu Bayazıt ilçesinde dünyaya gelmiştir. Milletvekili olmadan önce İstanbul'da avukatlık görevini ifa eden Yardımcı, Demokrat Parti'nin 1946 yılında kurulmasıyla aktif siyasi hayata atılmıştır. 14 Mayıs 1950 seçimlerinde Ağrı'dan milletvekili seçildikten sonra TBMM'nin IX, X ve XI. dönemlerinde milletvekili olarak hizmet etmiştir.

IX. dönemde TBMM Başkanvekilliği görevini yerine getirmiş olup bu süreçte 2 teklif, 1 önerge vermiş ve 111 konuşma yapmış; TBMM'nin X.döneminde ise 37 defa söz hakkı olarak kürsüden meclise seslenmiştir. XI. dönemde yeniden Ağrı milletvekili seçilip 2 Takrir sunmuş ve 36 konuşma yapmıştır. Başbakan Adnan Menderes'in İkinci Kabinesinde (1953-1954) Devlet Vekilliği görevi kendisine verilmiştir. Bu görevinin ardından, Erzurum Milletvekili Rifki Salim Burçak'tan 17 Mayıs 1954 yılında 20. Hükümetin Milli Eğitim Bakanlığı görevini devralmış ve bu süreçte birçok okulun açılmasını sağlamıştır. Bu görevi 9 Aralık 1955 tarihinde sona ermiştir.

3 Nisan 1960 tarihinde Adalet Bakanı Esat Budaklıoğlu ardından Adalet Bakanı olmuş ve 27 Mayıs 1960 Askeri Darbesinde, yakalanarak Yassıada'ya gönderilmiştir. 1957 seçim çalışmalarında Ağrı mitinginde 200 bin liralık çeki Demokrat Parti Ağrı teşkilatına verdiği dair suçlama Vatan Cephesi'nin oluşturulması, Demokrat Parti milletvekili olduğu süre zarfında eşi ve çocuklarının gayrimeşru surette mal varlıklarında artış olup olmadığına dair, Milletvekilliği döneminde radyo'da yaptığı konuşmalar, 1958 yılında Devlet Tiyatro ve Operasını iki ayrı kuruluşa bölmesi, 1955- 1959 yılları arasında Vakıflar Genel Müdürlüğü bütçesinin bir kısmını politik çalışmalara kullandığına dair suçlar nedeniyle yargılanmış ve diğer kabine üyeleri gibi idam cezasına çarptırılmış daha sonra bu cezası 15 Eylül 1961 günü müebbet hapse çevrilmiştir. Yargılamalar süresince Celal Yardımcı'nın savunmasını Avukat Mesude Varol üstlenmiş ve zaman zaman Yardımcı da ek savunmalar yapmıştır. Celal Yardımcı, Milli Birlik Komitesi'nin yönetimi altında yaşanan darbe süresince Yassıada, Kayseri, Üsküdar ve Ankara cezaevlerinde yatmış ve altı yıl sonra sağlık problemleri nedeniyle affedilmiştir. Siyasi yasağından dolayı uzun süre aktif siyaset içinde yer almamıştır. Celal Yardımcı cezaevinde çıktıktan sonra köşe yazarlığı yapmıştır. Tutuklu bulunan milletvekilleri için çalışmalar yapmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, Bakanlık, Celal Yardımcı, Yassıada Mahkemeleri

1957 SEÇİMLERİ ve AĞRI

Arş. Gör. Harun AYDIN

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, haaydin@agri.edu.tr

Meryem AYDIN

mernus1453@hotmail.com

ÖZET

1946 yılında iktidar partisi olan CHP'den ayrılarak kurulan Demokrat Parti, Türk siyasi hayatında yeni bir dönemin başlamasına vesile olmuştur. Kuruluşlarından kısa bir süre sonra yapılan 1946 seçimlerinde yeterli oy oranına ulaşamayıp muhalefet partisi olmuşlar, akabinde ise uzun süren tek parti iktidarına son vererek 1950, 1954 ve 1957 seçimlerinde ise sandıktan iktidar partisi olarak çıkmışlardır.

Ağrı ilinde Demokrat Parti'nin teşkilatlanması 1946 yılında gerçekleşmiş ve il başkanlığına Nimet Sümer seçilmiştir. Demokrat Parti ülke genelindeki başarısını Ağrı'da da gerçekleştirmiş olup üç dönemde de bu şehirden aday olanlar Demokrat Parti çatısı altında seçilerek meclise girmeyi başarmışlardır.

1956 yılından itibaren Ağrı'da teşkilatı bulunan çeşitli partiler kongreler düzenlemiştir. 7 Ağustos 1957 tarihinde Ağrı'da Cumhuriyet Halk Partisi kongresi yapılmış ve başkanlığa 41 oy ile Fuat Fırat seçilmiştir. 1957 seçim kampanyaları Ağrı'da 9 Ekim tarihinde başlamıştır. Seçime giren partiler Ağrı ili ve ilçelerinde mitingler gerçekleştirmişlerdir. Ağrı'da ilk mitingi bağımsız aday Resul Yüce gerçekleştirmiş. Akabinde 10 Ekim 1957 tarihinde Cumhuriyetçi Millet Partisi mitingini yapmıştır.

1957 Seçimleri için aday belirleme sürecinde temayül oylaması sonucunda Cumhuriyet Halk Partisi, Ali Dumlu 412, Ali Erhan 266, Fuat Fırat 375, Salih Türkmen 436 oy alarak aday gösterilmişlerdir. Cumhuriyetçi Millet Partisi Memduh Bakier, Ahmet Alparslan, Abidin Yancı, Mehmet Zora gösterildi. Demokrat Parti aday tespiti ise 2 Ekim tarihinde Ferrah Otel'de yapılmış, Celal Yardımcı 473, Halis Öztürk 410, Kasım Küfrevi 492 Şeref Saraçoğlu 245 oy alarak aday gösterilmişlerdir. Son aday ise parti merkezi tarafından aday gösterilen Selim Yatağan olmuştur. Resul Yüce bu süreçte bağımsız aday olarak kendisini göstermiştir.

27 Ekim 1957 yılında yapılan seçimlerde Ağrı ilinde Demokrat Parti 28.575; Cumhuriyet Halk Partisi 24.453 ve Cumhuriyetçi Millet Partisi ise 4.649 oy almıştır. Ağrı ilinde Cumhuriyet Halk Partisi ve Cumhuriyetçi Millet Partisi herhangi bir vekil çıkaramazken Demokrat Parti beş milletvekili çıkarmıştır. 1957 Genel Seçimleri sonuçlarına göre, Ensari Aşireti üyesi olan Hüseyin Celal Yardımcı, Sipkan Aşireti'nden Halis Öztürk ve Şemski Aşireti Reisi Kasım Küfrevi, Selim Yatağan ve Karapapaklardan Şeref Saraçoğlu milletvekili

seçilmiştir. 26 Kasım 1957 tarihinde Beşinci Menderes Kabinesi kurulmuş ve Ağrı milletvekili Celal Yardımcı Milli Eğitim Bakanı olmuştur. Demokrat Parti 1957 seçimlerde Ağrı ilinde başarılı olmasına rağmen 1950 ve 1954 seçimlerine göre oy kaybına uğramıştır. Seçimlerden sonra Ağrı'da Cumhuriyet Halk Partisi güçlenmeye başlamış ve Demokrat Parti'den bazı üyeler istifa edip parti değişikliğine gitmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, Cumhuriyet Halk Partisi, Demokrat Parti, Seçim

آل روها

TELEVİZYON VE ÇOCUK: TV’NİN ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Yrd.Doç.Dr. Hasan ÇİFTÇİ
Harran Üniversitesi, hasanciftci@harran.edu.tr

Öğr. Gör. Okan ÇOLAK
Harran Üniversitesi Birecik MYO

ÖZET

Televizyon, ortaya çıktığı 20.yy başlarından itibaren insan hayatının her alanda girmiş ve değişilmez bir parçası haline gelmiş, içerisinde görsel ve işitsel unsurları bir arada barındıran bir araçtır. Televizyon oturma odalarında başköşelerde yerini yirminci yüzyılın ortalarında alırken toplumdaki özellikle; çocuklar üzerinde yarattığı etkiler bilim insanları arasında günümüze dek süregelen bir tartışma konusu olmuştur. Televizyon görsel ve işitsel öğeleri iç içe barındırdığından renkler ve şekillerin de etkisi ile ilgi odağı olmayı başarmıştır. Sadece anneler babaların değil aynı zamanda okul öncesi çocuklar dâhil olmak üzere bütün eğitim çağındaki çocukların da ilgi odağı olmuştur. Çocukların yaşlarına, gelişimlerine, ailenin sosyal, ekonomik durumuna, içinde buldukları çevre koşullarına, seyrettikleri programlarda işlenen içeriklere paralel olarak televizyondan farklı şekillerde etkilendikleri görülmektedir. Televizyonun etkileri ‘negatif etkiler’ ve ‘pozitif etkiler’ diye kategorilendirilebilir. Ebeveynleri endişelendiren durum uzun zaman televizyona maruz kalan çocukların bilişsel gelişimini, eğitim hayatını ne ölçüde etkilediğidir. Televizyonun etkisi izlenme oranlarına ek olarak içeriği bağlamında da ele alınmalıdır. Bu sebeple Çocukların televizyonu ne kadar izledikleri ne izledikleri kadar hayatidir. Bu makalede çocukların günlük zamanlarının ne kadarını televizyon karşısında geçirdikleri, bu durumun çocukların eğitimine, okul performanslarına, sosyalleşme durumuna, kişisel becerilerine etkisine, kişisel gelişimlerine, etrafındaki cereyan eden her durum ve canlı için nefret duygusu oluşumuna, aynı zamanda televizyonun çocukları şiddete ve saldırganlığa eğilimine etki edip etmediği anne-babalara anket yöntemi ile sorularak tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İletişim, Televizyon, Çocuk, Sosyalleşme, Kitle iletişim

AKKOYUNLU ÜLKESİNİN YABANCI KONUKLARI: VENEDİK ELÇİLERİ FOREIGN GUESTS OF THE AQOYUNLU COUNTRY: THE VENETIAN ENVOYS

Yrd. Doç. Dr. Hasan TAŞKIRAN

Bitlis Eren Üniversitesi, htaskiran27@gmail.com

ÖZET

Akkoyunlu Uzun Hasan Bey zamanında vuku bulan Akkoyunlu Osmanlı savaşları sırasında batıda Osmanlı devleti ile mücadele halinde olan ve bu devletin Avrupa'da ilerlemesini durdurmaya çalışan Venedik Cumhuriyeti, doğu bölgesinde ittifak arayışlarına girmişti. İşbirliği veya ittifakın tesisi için Venedik Cumhuriyeti Akkoyunlu ülkesine birden fazla elçi gönderdi. Venedik senatosu tarafından görevlendirilen elçiler, Anadolu'da yeni bir cephe açarak Akkoyunlu devletini Osmanlılara karşı bir savaşa sokmak ve Osmanlıların Avrupa'daki ilerleyişini durdurmaya çalışmışlardı. Akkoyunlu ülkesinin bu yabancı misafirleri görevleri olan diplomatik ilişkilerinin yanı sıra takip ettikleri güzergâhlardan dolayı geçtikleri ülkelerden edindikleri izlenimleri yazmış oldukları mektuplarında veya raporlarında detaylı bir şekilde yer vermişlerdir. Bu mektup veya raporların en önemli konusu ise Akkoyunlu ülkesi ve Uzun Hasan Bey ile ilgili vermiş oldukları detaylı bilgilerdir.

Bu elçilerden ilki 1471'de yola çıkan Caterino Zeno idi. Sonrasındakiler ise 1474'te görevlendirilen Ambrogio Contarini ve Josaphat Barbaro gibi isimlerdi. Bu elçilerden Caterino Zeno, Trabzon Rum İmparatorluğu Prenseslerinden, Uzun Hasan Bey'in eşi Despina Hatun'un yeğenydi. Zeno'nun akrabalık münasebetinden dolayı Akkoyunlu sarayında çok itibar görmüştür. Elçi Zeno, ayrıca 1473'te Otlukbeli savaşında bizzat bulunmuştu. Otlukbeli (1473) savaşından sonra Ambrogio Contarini, Uzun Hasan'ın huzuruna gönderilmişti. Akkoyunlu sarayında Zeno gibi itibar göremeyen bu elçi kaleme aldığı notlarında dönemle ilgili önemli bilgiler vermektedir. Josaphat Barbaro'nun ise diğer elçilerinden farklı bir seyahati vardı. Çünkü bu elçi yanında askeri mühimmatla yola çıkarak bunları doğudaki müttefiklerine ulaştırmaya çalışmıştı. Bundan dolayı Josaphat Barbaro, sadece bir elçi değildi o aynı zamanda bir askeri komutandı.

Tebliğimizde Akkoyunlu ülkesine görevli olarak gitmiş olan Venedikli elçilerin yazmış oldukları rapor, mektup veya seyahat notlarında, Akkoyunlu devleti ve bu devletin en önemli hükümdarı Uzun Hasan Bey ile ilgili yansımaları işlenecektir. Ayrıca bu elçilerin Akkoyunlu ülkesindeki seyahatleri sırasında karşılaşmış oldukları doğunun tehlikeli yolları, gizemli şehirleri, farklı gelenekleri üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Akkoyunlu, Venedik, Uzun Hasan, Elçi

ABSTRACT

Competing against the Ottoman State in the west in an attempt to stop its progress in Europe during the Aqqoyunlu-Ottoman wars that took place in the Aqqoyunlu Uzun Hasan Bey's reign, the Republic of Venice was seeking alliances in the east. Hence, the Venetian Republic sent several envoys to the Aqqoyunlu country to establish cooperation or alliance. The envoys assigned by the Venetian senate attempted to open a new front in the Anatolia and get the Aqqoyunlu into war against the Ottomans, thus stop the Ottomans' advance in Europe. These foreign guests of the Aqqoyunlu explained in detail in their reports or letters the diplomatic relations they were assigned to as well as their impressions of the countries they passed through on their route. The most important subject in these letters or reports is the detailed information about the Aqqoyunlu country and Uzun Hasan Bey.

The first of these envoys was Caterino Zeno who left Venice in 1471. He was succeeded by others like Ambrogio Contarini and Josaphat Barbaro in 1474. Caterino Zeno was the nephew of Despina Hatun who was Uzun Hasan's wife and also a princess of the Greek Empire of Trebizond. Zeno enjoyed great credit in the Aqqoyunlu court due to this relationship. Envoy Zeno also was present in the Otlugbeli battle in 1473. After the Otlugbeli battle (1473), Ambrogio Contarini was sent to Uzun Hasan's presence. Although he was not respected in the Aqqoyunlu court as much as Zeno, Contarini provides important information about that time in his notes. On the other hand, Josaphat Barbaro had a different travel experience compared to the other envoys because he carried ammunition and tried to deliver it to their allies in the east. Therefore, Barbaro was not just an envoy, but also a commander.

This paper presents the reflections on the Aqqoyunlu State and Uzun Hasan Bey, their greatest ruler, in the reports, letters or travel notes written by the Venetian envoys that were sent to the Aqqoyunlu country. In addition, the paper mentions about the dangerous routes, mystical cities and unique traditions in the east that the envoys encountered during their travel in the Aqqoyunlu state.

Key Words: Aqqoyunlu, Venice, Uzun Hasan, Envoy

TEKNOLOJİK YATIRIMLARDA BİLİŞİM SEKTÖRÜ MÜ İLETİŞİM SEKTÖRÜ MÜ DAHA ÖNEMLİ? MOORA YÖNTEMİYLE İNCELENMESİ

Arş. Gör. Dr. Haşim BAĞCI

Aksaray Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü,

hasimbagci1907@hotmail.com

ÖZET

Teknoloji; her geçen gün dünyada hızla ilerleyen ve gelişim gösteren sektörlerin başında gelmektedir. Türkiye’de teknolojik yatırımlarla ilgili Borsa İstanbul’da (Bist) faaliyet gösteren; Bist Teknoloji, Bist Bilişim ve Bist İletişim endekslerine kayıtlı şirketler bulunmaktadır. Bist Teknoloji ve Bist Bilişim endeksleri benzer firmalardan oluşmaktadır. Bu nedenle; bu araştırmada bu şirketler bir bütün olarak incelenmiştir. Bilişim denildiğinde akla ilk gelen teknoloji kullanılarak bilginin işlenmesi ve kullanımınıdır. Bilişim; teknolojinin gelişmesiyle ortaya çıkan ve ilerleyen süreçte bilişim teknolojisi olarak kullanılan bir kavramdır. Bilişim teknolojisi; bilgisayar tabanlı sistemleri içermekte ve bu sistemler; yazılım, donanım, ekipmanlar ve hizmetler olarak sınıflandırılmaktadır. İletişim ise bilişimden farklı bir şekilde; kişiler arasındaki duygu, düşünce, haber gibi bilgilerin tahmin edilebilecek her türlü yolla aktarılmasıdır. Bu aktarım bilişimde olduğu gibi sadece teknolojik yollarla değil, kişiden kişiye sözlü bir şekilde, mektup gibi yazılı olarak veya jest ve mimiklerle hareket şeklinde gerçekleşebilir. Teknolojinin gelişiminde önemli unsurlardan olan bilişim ve iletişimin borsadaki durumları da yatırımcılar için merak unsurudur. Çünkü yatırımcılar; şirketlerinin iletişim ağlarını, yazılım ve donanım sistemlerini bu firmalardan birine emanet etmeleri gerekebilmektedir. Bu nedenle; yatırımcılar hem güvenilir hem de istikrarlı bir firma seçimi yapmak için şirketlerin mali durumlarını incelemek durumundadır. Bu çalışmada; Bist Bilişim ve Bist İletişim endekslerine kayıtlı 16 firmanın mali durumu incelenmiştir. Bu inceleme gerçekleştirilirken Moora yöntemi kullanılmıştır. Moora yöntemi (Multi-Objective Optimization on basis of Ratio Analysis) 2006 yılında Brauers ve Zavadskas tarafından geliştirilen bir yöntemdir. Moora yönteminin açılımı; oran analizine dayalı çok hedefli optimizasyon şeklinde ifade edilmektedir. Moora yöntemi; kısa sürede hesaplanan, basit matematiksel işlemler ve nicel verilerden oluşan güvenilir bir yöntemdir. Bu araştırmada Moora yöntemi kullanılarak 16 işletmenin mali analizi değerlendirilmiş ve bu değerlendirme 2009-2016 yılları arasında gerçekleştirilmiştir. Analiz edilen işletmeler 2 gruba ayrılmaktadır. Bist İletişim endeksine kayıtlı işletmeler; Turkcell ve Türk Telekom’dur. Bist Bilişim endeksine kayıtlı işletmeler ise Alcatel, Arena, Armada, Datagate, Despec, Escort, Fonet, İndeks, Karel, Kron, Link, Logo, Netaş ve Plastikart’tır.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, Bilişim, İletişim, Moora

GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ'NDE EĞİTİMDE EŞİTSİZLİK PROBLEMİ

Hatice ŞAHİN

Araştırma Görevlisi, İstanbul Üniversitesi, htcshn43@hotmail.com

ÖZET

Eğitim, toplumların ürettiği maddi ve manevi değerleri olan kültürün kuşaktan kuşağa aktarılacak toplumların devamlılığının ve gelişiminin sağlanmasında önemli bir role sahiptir. Tarihin her döneminde eğitimin çeşitli şekillerde toplumun yeniden üretiminde önemli bir araç olarak yer aldığı görülmektedir, ancak modern dönemin eğitim kurumları ve eğitim sistemleri kişinin toplumsal statüsünü de belirleyen bir konuma erişmiş ve bu kurumların sağladığı diplomalar kaliteli yaşamın ön koşulu haline dönüşmüştür. Kurumlar tarafından sağlanan bu diplomalar aynı zamanda eğitimde eşitlik tartışmalarını da gündeme getirmiştir.

1960'lı yıllarda sanayileşme ve kentleşmenin hızlanmasıyla birlikte eğitimde eşitsizlik Türkiye'de de önemli bir tartışma konusu olmuştur. Yasalarda ve Milli Eğitim Şuralarında önemli bir yer işgal eden eğitimde eşitsizlik konusu daha çok eğitime erişim konusuyla sınırlı kalmıştır. Eğitim politikalarında istikrarın sağlanamaması nedeniyle alınan kararlar tam anlamıyla uygulanamamış ve eğitimde eşitsizlik konusuna kalıcı bir çözüm üretilmemiştir. Türkiye'de uygulanan Ulusal ve Uluslararası ölçme değerlendirme sistemleri bireysel eşitsizliklerin yanı sıra Türkiye'nin bölgeleri arasında da önemli eşitsizliklerin yaşandığını göstermektedir.

Her üç yılda bir OECD tarafından 15 yaş grubundaki öğrencilere uygulanan Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) sonuçları ve Ulusal Sınavların (TEOG ve YGS) sonuçları Türkiye'nin 7 coğrafi bölgesi arasında Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin tüm alanlarda en son sırada yer aldığını göstermektedir. Eğitimde Türkiye'nin en başarısız bölgesi olan Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin aynı zamanda TÜİK verilerine göre Türkiye'nin en yoksul ve en az gelişmiş bölgesi olduğu da görülmektedir.

Yapılan araştırmalara bakıldığında; yoksulluk oranları, toplumsal gelişmişlik düzeyi ve eğitim istatistiklerinin paralellik gösterdiği görülmektedir. Bu doğrultuda, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde sosyo-ekonomik statünün düşük olması eğitim konusunda da geri olmasına neden olurken, eğitim kurumlarının fiziki şartlarının uygun olmayışı, sürekli olarak devam eden öğretmen açığı problemine çözüm üretilmemesi, ailelerin eğitime ve eğitim kurumlarına yaklaşımı da eğitimde bölgeler arası eşitsizliği derinleştirmektedir.

Bu çalışmanın amacı; TÜİK, MEB, PISA ve ÖSYM gibi Ulusal ve Uluslararası kurumların istatistiklerinden faydalanarak Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan 9 ilin eğitimdeki genel durumunu ortaya koymak ve eğitimin bireysel ve kurumsal yönlerine odaklanarak Bölgede yaşanan eğitimde eşitsizlik probleminin nedenlerini ve sonuçlarını tespit etmektir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Eğitimde Eşitsizlik, Toplumsal Statü

MUSA AKYİĞİTZADE'YE GÖRE AVRUPA MEDENİYETİ'NİN KÖKENİ

Arş. Gör. Hayrettin PULAT

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Tarih Bölümü, hpulat@agri.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın başlıca iki amacı vardır. *İlki*, bir Osmanlı düşünürü olan Musa Akyiğitzade'nin Avrupa medeniyeti hakkındaki düşüncelerinin, *ikincisi* ise Musa Akyiğitzade-İktidar ilişkilerinin –*ele alınacak eser bağlamında*- incelenmesidir. Musa Bey, ağırlıklı olarak iktisat alanında eser vermiş meslekten bir iktisatçı olmasına rağmen değişik konularda çalışmaları olan bir Osmanlı entelektüelidir. Ele alacağımız eser (*Avrupa Medeniyetinin Esasına Bir Nazar*) Avrupa medeniyetinin kökeni hakkında yapılan bir incelemedir. Musa Bey, bu eserde 19. yüzyıl Avrupa'sının gelmiş olduğu noktayı İslam medeniyetine borçlu olduğu tezini ortaya atmış, bu meyanda başta bilim ve teknik alanındaki gelişmeler olmak üzere hemen hemen her alanda Ortaçağ İslam medeniyetini ön plana çıkarmıştır. Ayrıca Hıristiyan din adamlarının faaliyetlerinin, toplumu olumsuz manada etkilediği, halkı sömürmek için dini duyguların kullanıldığı dile getirilerek söz konusu kesim eleştirilmiştir.

Musa Bey, İslam dünyasının pek çok alanda Avrupa'yı etkilediğini dile getirmektedir. Bu alanları ise, bilim-teknik, giyim-kuşam, eğitim-öğretim, ziraat-sanayi olarak eserinde belirtmiştir. İslam âlemindeki bilimsel birikiminin hangi kanallar aracılığıyla aktarıldığı da eserde işlenmiştir. Söz konusu edilen birikimin intikal kanallarından *ilki* tercüme faaliyetleridir. İnceleme konusu edilen eserde, İbn Sina, İbn Rüşd, El Hazin gibi önde gelen Müslüman âlimlerin eserlerinin yanı sıra astronomi, coğrafya, ziraat ve matematiğe dair eserlerin de tercüme edildiği dile getirilmiştir. İntikal kanallarından *ikincisi* ise İslam şehirlerinde eğitim gören Hıristiyan çocuklarıdır. Bu öğrenciler eğitim görmek amacıyla geldikleri İslam şehirlerinde iyi bir şekilde Arapça öğrendikten sonra pozitif bilimleri tahsil etmişlerdir. Öğrendikleri bilgileri ülkelerine geri döndükten sonra değişik kurumlarda görev alarak tatbik etmeye başlamışlardır. Bu sayede Avrupa medeniyetinin çehresi değişmiş ve Avrupa coğrafyası düşünsel olarak yeni bir mecraya girmiştir.

Ele aldığımız dönem ve konu açısından Musa Bey, “*iktidar-aydın*” ilişkisine ilginç bir örnektir. Dönemin siyasal ve düşünsel atmosferi düşünüldüğünde ve eserin padişaha övgüyle başladığı göz önüne alındığında “*Musa Bey-İktidar*” ilişkisi daha iyi anlaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Batı, İslam, Medeniyet, Musa Akiyiğitzade

METİN GAZETESİ'NDE OSMANLI EKONOMİSİ VE BALKAN ORDULARI

Arş. Gör. Hayrettin PULAT

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Tarih Bölümü, hpulat@agri.edu.tr

ÖZET

Meşrutiyetin tekrar yürürlüğe konulmasından sonra pek çok konuda ahaliye geniş bir özgürlük alanı tanınmıştır. Söz konusu hürriyetin en iyi şekilde kullanıldığı sahalardan birisi basındır. II. Meşrutiyet devrinin sınırlı bir kesiti Türk basın tarihi açısından oldukça önemli bir yere sahiptir. Daha önceki dönemlere nazaran basın-yayın faaliyetlerinde çok ciddi bir artış yaşanmıştır. Böyle bir ortamda Metin Gazetesi, 28 Temmuz 1324/13 Recep 1326 tarihinde yayın hayatına başlamıştır. Metin Gazetesi kısa ömürlü olmasına rağmen, gazetede toplumsal, siyasal, ekonomik ve askeri konularda önemli birtakım tespit ve değerlendirmelerde bulunulmuştur. Seçkin bir yazar kadrosuna sahip olmamasına rağmen ele alınan konular titizlikle işlenmiştir. Gazetenin imtiyaz sahibi Mekteb-i Harbiye Rus Lisansı Muallimi Musa Akyiğitzade'dir.

Bu çalışmamızda Metin Gazetesinde yer alan *iktisat* ve *askeri* içerikli konuların bir değerlendirmesini yapacağız. Belirtilen konulardan *ekonomi* içerikli yazıları seçmemizin nedeni Musa Akyiğitzade'nin iktisadi düşüncesinin egemen iktisadi düşünceye muhalif olmasıdır. Musa Bey, Alman Tarihçi okulun tesirinde kalarak “usul-i himaye” diye kavramsallaştırdığı ekonomi politikaların Osmanlı Devletinde uygulanmasının daha iyi sonuçlar doğuracağı görüşünü savunmuştur. Bunu yaparken de dönemin iktisat politikaları açısından başat ideolojisi olan liberalizmi eleştirmiştir. Bu da liberal politikaların savunucusu olan Mehmet Cavit Bey ile sürtüşmelerine ve Metin Gazetesinin kapanmasına neden olmuştur. Bunun yanı sıra gazete yayımlanan “*Hayatımızın Ruhu Umur-ı Maliyedir*” başlıklı yazı dizisi Osmanlı Devletinin ekonomik coğrafyası ve ekonomik kaynakları hakkında bilgi de vermektedir.

Askeri konuların seçilmesinin nedeni ise yaklaşık olarak 3 yıl sonra patlak verecek Balkan Savaşları'na gidilirken Balkan devletlerinin askeri güçleri hakkında gazetede yayımlanan bir yazı dizisinin verdiği bilgilerdir. “*Biraz da Komşularımızı Tanıyalım*” başlığı altında yayımlanan bu yazı dizisinde en ince ayrıntısına kadar Balkan Devletlerinin orduları hakkında bilgiler verilmiştir. Balkan Devletlerinin ordularının hiyerarşik yapısı, asker sayısı, ihtiyat kuvvetleri, seferberlik sırasındaki maksimum asker sayısı, kullanılan araç ve gereçler, tüfek, top, mermi sayıları ve bu savaş gereçlerini hangi marka oldukları hakkında bilgiler verilmiştir. Ayrıca askeri eğitimin ne kadar sürdüğü, hangi yaş aralıklarında askere alımların ve terhislerin yapıldığı, askere hangi etnik ve dinsel unsurların alındığı da ayrıntılarıyla açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Metin Gazetesi, İktisat, Balkan Orduları

ŞANLIURFA'DA İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ SİNYALLERİ

Yrd. Doç. Dr. Hurşit YETMEN

Harran Üniversitesi, hyetmen@harran.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Ahmet Serdar AYTAÇ

Harran Üniversitesi, aserdaraytac@harran.edu.tr

Arş. Gör. Mehmet ÖZCANLI

Harran Üniversitesi, mehmetozcanli@harran.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Mehmet AKBIYIK

Harran Üniversitesi, mehmetakbiyik@harran.edu.tr

ÖZET

Türkiye’de iklim değişikliğinin gözlenen ve beklenen etkilerini açıklayan birçok bilimsel çalışma, Şanlıurfa ve çevresinin iklim değişikliğinden olumsuz etkilenen/etkilenebilecek alanlar içinde kaldığını göstermektedir. İklim değişikliğine karşı daha hassas/kırılgan olan iklim bölgelerinde su kaynakları ve bununla ilişkili tarımsal faaliyetler, kentsel planlama, enerji üretimi, ekolojik düzenlemeler ve riskli çevre problemlerinin doğru yönetilmesi büyük önem taşımaktadır. İklim değişikliğinin öngörülebilir olumsuz etkileriyle mücadele yöntemlerinin ve uyum politikalarının geliştirilmesi için iklimsel trendlerin bilinmesi önemli avantajlar sağlayabilir.

Bu çalışmada Şanlıurfa meteoroloji istasyonunun 1970-2010 yılları arasındaki günlük maksimum ve minimum sıcaklık değerleri kullanılarak Şanlıurfa’daki sıcaklık trendleri, en küçük kareler yöntemiyle incelenmiştir. Sıcaklık trendleriyle tutarlı davranması beklenen potansiyel evapotranspirasyon (PET) miktarlarının on yıllık periyotlarla değişimi de hesaplanmıştır.

Günlük maksimum sıcaklık değerleri kullanılarak elde edilen yıllık ortalama maksimum sıcaklık değerlerinin trend analizi yapılmıştır. Bu analiz sonucunda, 3 dönemli ve 5 dönemli hareketli ortalamalara göre sırasıyla R^2 değerleri 0,7 ve 0,8 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlara göre yıllık ortalama maksimum sıcaklıkların güçlü bir artış trendi gösterdiği açıktır. Aylık maksimum sıcaklık trendlerinde -Şubat hariç- diğer tüm ayların maksimum sıcaklıklarında artış belirlenmiştir. Özellikle Haziran, Temmuz ve Ağustos aylarında artış trendi diğer aylardan daha kuvvetli ve R^2 değeri 0,62 ile 0,88 arasında değişmektedir. Mevsimlik maksimum sıcaklık trendlerinde de tüm mevsimlerde artış belirlenmekle birlikte kış ve sonbahar mevsimlerinde daha zayıf artışlar; ilkbahar ve yaz mevsimlerinde ise güçlü artış trendleri belirlenmiştir (ilkbahar R^2 : 0,62 yaz R^2 : 0,94).

Günlük minimum sıcaklık değerleri kullanılarak elde edilen yıllık ortalama minimum sıcaklık değerlerinin trend analizinde aylık, mevsimlik ve yıllık ölçeklerde artış trendleri hakimdir. Yıllık ortalama minimum sıcaklık trendindeki artış, yıllık ortalama maksimum sıcaklıklardan

daha güçlüdür. 3 dönemli ve 5 dönemli hareketli ortalamalara göre sırasıyla R^2 değerleri 0,74 ve 0,9 olarak bulunmuştur. Mevsimlik minimum sıcaklık trendlerinde yaz mevsimi dikkat çekicidir. Bu mevsimde 3 dönemli ve 5 dönemli hareketli ortalamalara göre sırasıyla R^2 değerleri 0,84 ve 0,96 olarak bulunmuştur.

PET değerlerinin 1970'ten 2010 yılına kadar on yıllık dönemlerdeki trendi ise R^2 : 0,93 olarak hesaplanmıştır. Bu oldukça güçlü bir artış trendine işaret etmektedir. Bu çalışmanın daha dramatik olan sonuçlardan biri ise aynı dönemler için yıllık toplam yağış miktarının azalma trendi göstermesidir.

Bu sonuçlara göre Şanlıurfa'da iklim değişikliğinin etkileri belirgin bir şekilde ölçülebilir düzeydedir.

Anahtar kelimeler: İklim değişikliği, Trend analizi, Potansiyel evapotranspirasyon, Şanlıurfa

آل روها

ALMANYA'DA YAŞAYAN TÜRKLERİN SORUNLARI: GENEL BİR DEĞERLENDİRME

Hülya A. ERTÜRK

Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi hulyanakiz@gmail.com

Kamile ELMASOĞLU

Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi kamileelmasoglu@hotmail.com

ÖZET

Türkiye hem göç alan hem de göç veren bir ülkedir. Öyle ki son dönemde Orta Doğu'da yaşanan kriz nedeniyle çok sayıda mülteciye sınır kapılarını açan Türkiye, Orta Doğu dışında da Avrupa ve Asya ülkelerinden yabancıları da kabul etmektedir. Aynı zamanda Türkiye eğitim, istihdam, işsizlik gibi nedenlerden dolayı göç veren bir ülkedir. Öyle ki Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı verilerine göre 5,5 milyon aşkın Türk yurtdışında yaşamaktadır. Yaklaşık 4,6 milyonu Batı Avrupa ülkelerinde, geri kalanı ise Kuzey Amerika, Asya, Orta Doğu ve Avustralya'da ikametgâh etmektedir¹. Türkiye'nin en fazla göç verdiği ülke ise Birleşmiş Milletler Göçmen Stoku 2017 raporuna göre Almanya'dır². Türklerin Almanya'ya göç konusu tarihsel süreç içerisinde inceleme konularından biri olmuştur. İkinci Dünya Savaşı sırasında ve sonrasında ortaya çıkan olumsuz tablo nedeni ile ekonomik olarak büyük sıkıntılar yaşayan Almanya, savaş sonrasında yeniden toparlanabilmek amacı ile harekete geçmiştir. Bir yandan yıkılan, harap olan yerleşim yerlerini yeniden imar etmek, diğer yandan da kalkınma ve gelişmeyi hızlandırmak amacı ile önemli projelere başlamıştır. Ancak yıllar içerisinde ihtiyaç duyduğu işgücünü kendi ülkesinden karşılayamayınca başka ülkelerden misafir işçi alımı yoluna gitmek amacı ile çalışmalara başlamıştır³. Türkiye'den ise 1961 yılında anlaşma neticesinde ilk işçi alımı gerçekleşmiştir⁴. Bu anlaşmaya dayanarak, Alman İstatistik Dairesi Raporuna göre Haydarpaşa Tren İstasyonu'ndan 450 kişi, Almanya'nın Düsseldorf kentine hareket etmiş ve Alman Çalışma Bakanı tarafından Türk işçiler kutlama ile karşılanmıştır. Almanya Türkiye'den öncelikle 6500 işçi talep etmiş ve İstanbul'dan hareket eden bu tren daha sonra milyonlarca insanın aynı şekilde Almanya'ya göç edeceğinin ilk göstergeleri olmuştur. 1961 yılında imzalanan anlaşmanın maddeleri arasında, eğer iki yıl sonra her iki ülkede karşılıklı göçün devam etmesini istiyorsa, gelen işçilerin Almanya'da kalma süresi üç yıllığına uzatılabilir şartı da konmuştur. Ancak bu madde o günün konjonktürü içinde hiç uygulamaya konmamıştır. Bu sebeple Almanya'ya giren kaçak işçi sayısında bir artış yaşanmıştır. Benzer bir durum 1980'den sonra daha yoğun gözlenmiştir. Yine bu maddeye dayanarak 1973 yılına kadar 599.000 Türk Vatandaşı istikrarlı bir şekilde Almanya'ya göç etmiştir⁵. 1973'ten beri Avrupa Topluluğu dışından işçi getirilmesinin yasaklanmış olmasına ve Federal Almanya Hükümetinin 1983'te bir yıllık bir süre için çıkarmış olduğu "geri dönüşü teşvik yasası" kapsamında sağlanan maddi imkânlarla rağmen Almanya'da 2003 yılı itibarıyla 2.053.600 Türk vatandaşı yaşamaktadır⁶. 2017 yılında

¹ http://www.mfa.gov.tr/yurtdisinda-yasayan-turkler_tr.mfa

² <http://www.sabah.com.tr/galeri/dunya/hangi-ulkede-kac-turk-yasiyor-1487432176>

³ Yaprak, Ş. "Uluslararası Emek Göçü Bağlamında Almanya'ya Türk İş Göçü ve Sosyo-Ekonomik Etkileri". International Conference On Eurasian Economies, Kocaeli, 2013, s. 863.

⁴ Yıldırımoglu, H. "Uluslararası Emek Göçü "Almanya'ya Türk Emek Göçü", Kamu İş Dergisi, Cilt 8, Sayı 1/2005.

⁵ Şahin, S. "Almanya'ya Türk Vatandaşlarının Göçünün 51. yılı Kazanımlar ve Tehditler".

⁶ Yıldırımoglu, age, 2005.

ise Federal Göç ve Mülteciler Dairesi'nin verilerine göre Almanya'da yaşayan Türk kökenlilerin sayısı yaklaşık 2 milyon 900 bin kişidir. Almanya'da yaşayan 2 milyon 900 bin Türkiye kökenlinin yaklaşık yarısı ise Alman pasaportuna sahiptir. Federal Göç ve Mülteciler Dairesi'nin (Bamf) verilerine göre ise 2014 yılında 22 binden fazla Türkiye kökenli etnik azınlık Alman vatandaşlığını almıştır⁷.

Görüldüğü üzere Türkiye tarihsel süreç içerisinde Almanya'ya çok fazla göç vermiştir. Göçle birlikte yeni bir coğrafya da yaşamaya başlayan Türkler için yeni bir topluma entegre olma süreci başlamıştır. Bir diğer ifade ile kültürleşme çabaları başlamıştır. 1961 yılından bu tarafa elli yıldır Almanya'da varlığını sürdüren Türk kültürü, farklı bir kültür ile temas halindedir. Bu temas süreci içerisinde Almanya'daki Türk varlığı, "misafir işçi" statüsünden "göçmen" statüsüne, bu kavramsal çerçeveden de "etnik azınlık" statüsüne doğru ilerleyen bir değişim süreci yaşamaktadır⁸. Bu süreç içerisinde ise Türkler dil, kimlik, kültür farklılığı, dışlanma, dışlanma korkusu gibi sorunlarla karşılaşmaktadır. Literatürde ise bu konuya ilişkin çeşitli nicel ve nitel bilimsel araştırmalar gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte belgeseller, filmler ve romanlar da Almanya'da yaşayan Türklerin bir yönüne vurgu yapmaktadır. Nitekim Fatih Akın filmleri, Bekir Yıldız hikayeleri gibi eserlerden de faydalanılacaktır. Bu çalışmanın amacı farklı dokümanlardaki verilere ulaşılarak Almanya'da yaşayan Türklerin sorunların tek bir çalışmada toplamak amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Almanya, Türkler, Dökümanlar, Bilimsel Veriler

⁷<http://www.dw.com/tr/almanyadaki-t%C3%BCrkiye-k%C3%B6kenlilerin-say%C4%B1s%C4%B1-a%C3%A7%C4%B1kland%C4%B1/a-19495964>

⁸ Aksoy, E. "Almanya'da Yaşayan Üçüncü Kuşak Türk Öğrencilerin Kimlik Algılamaları ve Buna Bağlı Olarak Karşılaştıkları Ayrımcılık Sorunları", Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi, 2010 Bahar (12), s. 7.

TÜKETİM, YAŞAM TARZI VE MODA: "PARİS PAHASINA" FİLMİ ÜZERİNE BİR ANALİZ

Kamile ELMASOĞLU

Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi, kamileelmasoglu@hotmail.com

Hülya A. ERTÜRK

Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi, hulyanakiz@gmail.com

ÖZET

Bu çalışma, 2013 yapımı, orijinal adı *Paris A Tout Prix* olan ve Türkçe'de *Paris Pahasına* adıyla bilinen bir Fransız filmi üzerinden; tüketim, yaşam tarzı ve moda arasındaki ilişkiye dair literatüre katkı sağlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaç dahilinde, çalışmanın ilk bölümünde; tüketim, yaşam tarzı ve moda kavramlarına değinilecektir. Tüketim toplumunda bireylerin yalnızca bedensel ihtiyaçlarını karşılamak için tüketim eylemini gerçekleştirmedikleri bilinen bir gerçektir. Bireyler, aynı zamanda, yaşam tarzlarını diğerlerinden ayırt etmek, gösteriş yapmak veyahut belirli bir kimlik edinmek gibi çok çeşitli nedenler doğrultusunda tüketim eylemini gerçekleştirirler. Bu noktada, bireylerin tüketim eylemini ve yaşam tarzını belirleyen pek çok unsur bulunmaktadır. Tüketicilerin karar alma mekanizmasını etkileyen bu unsurların bir kısmı; reklam, halkla ilişkiler, pazarlama, satın alma noktası iletişimi ve sponsorluk gibi çok çeşitli tutundurma faaliyetleri kapsamında sıralanabilir. Bu unsurlardan biri de hiç kuşkusuz, yeni ürünler, imajlar ve anlamlar üreterek tüketicilerin tüketim talebini ve yaşam tarzını etkileyen moda olgusudur. Moda olgusu, kimi zaman diğer tutundurma faaliyetleri ile eşgüdümlü bir yönde; kimi zaman ise, bambaşka bir yönde hareket ederek tüketicilerin dikkatini üzerine çekmeye çalışır. Ancak bu uygulamaların ortak noktası, tüketicilerin satın eylemini genel olarak işletmelerin menfaatine olacak şekilde etkilemesidir. Bu nedenle, çalışmanın ikinci bölümünde, tüketim eyleminin benimsenerek yayılmasında önemli bir role sahip olan moda olgusunun, tüketicilerin yaşam tarzını biçimlendirme rolü üzerinde durulacaktır. Çalışmanın üçüncü bölümünde ise, araştırma konusu ile ilişkilendirilebilecek, Fransız yönetmen Reem Kherici'nin, moda sektöründe stilist olarak çalışan Fas'lı genç bir kadının hayatının bir bölümünü anlattığı, *Paris Pahasına* isimli filmi, göstergebilimsel analiz yöntemi kapsamında incelenecektir. Göstergebilim yöntemi, bilindiği üzere, temel olarak, gösteren ve gösterilenin birleşiminden oluşan göstergeden meydana gelir. Bir göstergelyi oluşturan gösteren ve gösterilen ikilisi, yansıtılmak istenen anlamı birlikte inşa ederek iletiyi kodlar. Bu çerçevede, filmde yer alan insan, nesne ve mekan göstergeleri; tüketim, yaşam tarzı ve moda ekseninde yüklenen anlamlar açısından değerlendirilecektir. Böylece, filmde yer alan göstergeler çözümlenerek, gerçekte yansıtılmak istenen mesajlar hakkında öngörülebilir bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tüketim, Yaşam Tarzı, Moda, *Paris Pahasına*

ARŞİVLERDE KALAN BİR ESER: ANALARA NASİHAT
THE WORK REMAINS IN THE ARCHIVES: ADVICE FOR MOTHERS
ABSTRACT

Doç. Dr. Hüseyin DOĞRAMACIOĞLU
Kilis 7 Aralık Üniversitesi, dogramacioglu@kilis.edu.tr

ÖZET

Cumhuriyetin ilk yıllarında yeni doğan bebeklerin ve çocukların büyütülmesi, gelişimi ve karşılaşılabilecekleri sağlık sorunları hakkında Himaye-i Etfâl cemiyeti tarafından bir kitap basılmış ve dağıtımı yapılmıştır. Bu kitapta çocuk sahibi olan analara özellikle çocuk beslenmesi, çocuk sağlığı ve bakımı konularında bilgiler verilmektedir. Osmanlıca olarak Arap harfleriyle basılan ve şimdiye kadar günümüz Türkçesine aktarılmayan eser Türk tababetinin gelişimi, o dönem sağlık anlayışını yansıtmaya açısından dikkate değer bilgiler taşımaktadır. Eserin Osmanlıca olarak kaleme alınması bu konuda araştırma yapanların eseri inceleyebilmesine engel teşkil etmiştir. Böylece eser arşivlerde kalmış ve üzerinde inceleme yapılmamıştır. Eserde çocuğun ana sütü ile beslenmesi, süttten kesilmesi ek gıdalar verilmesi gibi yer alan birçok bilgi günümüz tıbbına kaynaklık etmektedir. Eserde bebeklerin günlük temizliği, oda sıcaklığı, mama ile beslenme, anne sütü gibi konular dikkat çekmektedir. Bu konularda verilen bilgiler günümüz modern tıbbın analara verdiği nasihatlerle benzerlik taşımaktadır. Bunun yanında geleneksel çocuk bakımı kıyafeti olarak kullanılan bebeğin kundağa sarılması ayrı bir başlıkta incelenmiştir. Ayrıca bebeklerin düzenli sağlık kontrollerinden geçirilmesi ve çeşitli çocuk hastalıkları da karşılaştığımız diğer başlıklardandır. Eserin Analara Nasihat adını taşıması ve içeriği ile anaların başvuru kitabı olarak hazırlanması toplumunda çocuk sağlığına verilen önemi göstermesi bakımından da dikkate değerdir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk sağlığı, bebek bakımı, hastalıklar ve tedavi yöntemleri

ABSTRACT

In the first years of the Republic, a book and distributed by Himaye-i Etfâl institution about the growth, development and health was published problems about newborn babies and children. The mothers who have children are informed especially about child nutrition, child health and care in this book. The work, which was published in Ottoman Arabic alphabet and which has not been transferred to today's Turkish letters. This book contains considerable information about the development of Turkish medicine and its reflection on health at the time. It is written by ottoman letters and this was an obstacle to researchers in this subject. Thus, the work had remained in the archives and hadn't been reviewed until now. Many pieces of information, such as feeding the child with the mother's milk and wean the baby

from the mother's milk are primary information for modern medicine. In the work, daily cleaning of the baby, room temperature, feeding with food, breast milk, etc. are noteworthy. The information given in these matters is similar to the advice given by today's modern medicine. In addition, the wrapping of the baby's bootleg, used as a traditional child care outfit, has been examined in a separate section. It is also the subject of regular check-ups of infants and other pediatric diseases. It is also worth noting that the origin of the work of the "Advice For Mothers" and the preparation of the contents as well as the reference books of the analysts are important for the health of the child in the society.

Keywords: Child health, infant care, diseases and treatment methods

آل روها

MEHMET GALİP'İN KALEMİNDEN KADIN VE AŞKA DAİR ÖZLÜ SÖZLER APHORISMS ABOUT WOMEN AND LOVE FROM THE PEN OF MEHMET GALİP

Doç. Dr. Hüseyin DOĞRAMACIOĞLU

Kilis 7 Aralık Üniversitesi, dogramacioglu@kilis.edu.tr

ÖZET

Mehmet Galip son Osmanlı dönemi aydınlarından biridir. Hayatı hakkında çok fazla bilgi sahibi değiliz. Yazarın Kadın ve Aşk adlı eski harfli bir eseri vardır. Bu eser Osmanlı harfleriyle yazılmış ve günümüze kadar Latin harflerine aktarılmamıştır. Eser, ilk defa bizim tarafımızdan günümüz Türkçesine çevrilmiştir. Bu eserinde kadına bakış, tarihte kadın ve aşk gibi konular hakkında söylenmiş özlü sözler bulunmaktadır. Yazar, kadınlar hakkında genellemeler yaparak konuşur. Ona göre bütün kadınlar sevmek ve sevilmek için yaratılmıştır. Kadınlar toplum içinde iltifat görmek isterler. Hiçbir kadın terk edilmekten hoşlanmaz. Kadınlar asma fideleri gibi sarılacak dal ararlar. Bu tür sözler eserde kesin ifadelerle verilmiştir. Yazarın sıraladığı fikirler evrensel bir tema olan kadın erkek ilişkileri, kadınların ruh halleri gibi konular için söylenmiştir. Yazarın sözlerinde yaşanmışlık izleri vardır. Yazarın kadınlara bakışı genellikle duygusal eksenslidir. Yazar sözlerinde genellemeler yapar ve tüm dünyada kadınların aynı duygulara sahip olduklarını savunur. Eserde sıralanan görüşler son Osmanlı dönemi insanımızın kadın ve aşka bakışını gösteren ifadeler olduğu için önemlidirler.

Anahtar Kelimeler: Kadınlar, aşk, kadın erkek ilişkileri

ABSTRACT

Mehmet Galip is one of the last Ottoman intellectuals. We do not have much information about his life. The author has an old-style Ottoman work called Women and Love. This work has been written in Ottoman letters and has not been transferred to the Latin alphabet until now. The work has been translated into Turkish for the first time. In this work, there are concise quotations about women's view, history and women and love. The author speaks about women in general. According to him all women are created to love and be loved. Women want to see compliments in society. No woman likes to be abandoned. Women are like hanging fiddles, they are just like the branches they will bloom. Such words have been given definite expressions. The ideas put forth by the author are said to be about universal themes such as female-male relationships, women's moods. There are traces of experience in the words of the author. The author's view of women is often emotional. The author makes generalizations in his words and argues that women all over the world have the same feelings. The views expressed in the work are important because they are the representatives of the women and the overt gaze of our people in the last Ottoman period.

Keywords: Women, love, male female relationships

**TAŞERON İŞÇİLERİN KADROYA GEÇİRİLMELERİ HAKKINDA KAMU
HASTANE YÖNETİCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ: TÜRKİYE UYGULAMASI
OPINIONS OF STATE HOSPITAL MANAGERS ABOUT STAFFING THE
SUBCONTRACTED WORKERS: THE CASE OF TURKEY**

Hüseyin ERİŞ

Öğr. Gör. Dr., Harran Üniversitesi, erisharran@hotmail.com

Feray KABALCIOĞLU BUCAK

Öğr. Gör., Harran Üniversitesi, feraykabalcioglu@hotmail.com

ÖZET

Çalışmanın Problemi: Dış kaynak kullanımı; işletmelerin sadece kendi sahip oldukları yetenekleri ve kapasiteleri ile yetinmeyip, öz ya da temel yeteneklerinin yetersiz kaldığı durumlarda işletme dışından ve kendi alanında uzman olan başka işletmelerden destek almasını ifade etmektedir. Özellikle kamuya ait devlet hastanelerinde dış kaynak kullanımı / taşeron işçi çalıştırma yaygın bir şekilde uygulanmaktadır.

Çalışmanın Amacı: Bu çalışmanın amacı; kamuya ait sağlık kurumlarında çalışan taşeron işçilerin kadroya geçirilmeleri hakkında Türkiye genelindeki kamu ve üniversite hastanelerinde çalışan hastane yöneticilerinin görüşlerini değerlendirmektir.

Metod: Bu araştırma tanımlayıcı ve nicel nitelikte bir çalışmadır. Bu çalışmada anket araştırma tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırmanın evrenini, Türkiye genelindeki Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumuna bağlı 835 devlet hastanesi ile 70 üniversite hastanesinde çalışan hastane yöneticileri oluşturmaktadır. Evrendeki hastane sayısının çok olmasından dolayı örneklem seçilmiştir. Araştırmada örneklem seçilmesi için basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak, her hastaneden bir yönetici araştırmaya dahil edilmiştir. Böylelikle araştırmanın örneklemini 905 kamu hastanesinden 270'si oluşturmaktadır. Bu çalışmada, hastane yöneticilerine yöneltilen anket formu 3 bölümden oluşmaktadır. 15.06.2017 – 10.11.2017 tarihleri arasında yapılan çalışmada, 287 kamu hastanesindeki hastane yöneticisi bu çalışmaya katılmıştır.

Araştırmanın Geçerlilik ve Güvenirliliği

Bu çalışmada kullanılan anketin güvenilirliğine bakıldığında taşeron işçilerin performansı boyutu 0.890, kadroya geçirilme süreci boyutu 0.711, kadroya geçirilme sürecinde hastane işleyişi boyutu 0.715, kadroya geçtikten sonra hastanede yaşanabilecekler boyutu 0.825 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bulgulara göre anketin güvenilirliği yüksek olarak kabul edilebilir. Araştırmada hastane yöneticilerinin % 71,5'i "taşeron işçilerin çalışmasından memnun" olduğunu, %10,6'i memnun olmadığını ve % 17,9'u ise kararsız olduğunu bildirmiştir. Araştırmaya katılan hastane yöneticilerinin % 73,8'i "taşeron işçilerin hastaneye katkı sağladığını", % 8,5'si katkı sağlamadığını ve % 17,7'si ise bu konuda kararsız olduğunu belirtmiştir. "Taşeron işçilerin kadroya geçirilmelerini istiyorum" ifadesine ise hastane yöneticilerinin % 60,9'u evet, % 12,6'sı hayır ve % 26,5'i ise kararsız olduğunu bildirmiştir.

Bu veriler ışığında hastane yöneticilerinin taşeron işçilerin hastanelerinde çalışmalarından memnun olduklarını ve genel anlamda kadroya geçirilmelerini desteklediklerini söyleyebiliriz.

Anahtar Kelime: Taşeron işçi, Devlet Hastaneleri, Kadro

ABSTRACT

Problem of the study: The outsourcing signifies the receiving of support from businesses other than the enterprise and other businesses having the expertise in its field in the case that enterprises not only content with their own capabilities and capacities, but also they have insufficient own or basic capabilities. Especially in the state hospitals that are under public property, outsourcing/employment of subcontracted workers are commonly applied.

Aim of the study: The purpose of this study is to evaluate opinions of hospital managers working in public and university hospitals throughout Turkey about staffing the subcontracted workers working in public health institutions.

Methods: This is a descriptive and quantitative study. Survey research technique was used in this study. The population of the study consisted of hospital managers from 835 public hospitals and 70 university hospitals affiliated with Public Hospitals Institution of Turkey that are located throughout Turkey. By using simple random sampling method for the sample selection in the study, a manager from each hospital was included in the study. Thus, 270 hospital managers from 950 public hospitals were included in the sample. In this study, the questionnaire given to the hospital managers had 3 sections. Because there were a large number of hospitals in the population, the sample was selected. Hospital managers of 287 public hospitals participated in this study conducted between 15.06.2017 and 10.11.2017.

Results

When examining the reliability of the questionnaire used in the study, it was calculated that the performance subscale for subcontracted workers was 0.890, the subscale of staffing was 0.711; the subscale of hospital operation during the staffing was 0.715, and the subscale of what likely happen at hospital after the staffing was 0.825. Based on the results obtained, the reliability of the scale can be accepted as high. 71.5% of the hospital managers in the study stated that “they were satisfied with employment of the subcontracted workers”, 10.6% were not satisfied, and 17.9% stated that they were undecided. 73.8% of the hospital managers participating in the study considered “subcontracted workers contribute to the hospital”, 8.5% stated that they did not contribute and 17.7% expressed that they were undecided. For the statement “I would like subcontracted workers to be staffed”, 60.9% of the hospital managers said yes; on the other hand, 12.6% said no and 26.5% stated that they were undecided. In the light of these data, it can be asserted that hospital managers were satisfied with the employment of the subcontracted workers in their hospitals, and in general, they supported their staffing.

Key Words: Subcontracted Workers, State Hospitals, Staffing

ŞANLIURFA İLİNDE KADIN ŞIFACILAR

Öğr. Gör. Feray KABALCIOĞLU BUCAK

Harran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, feraykabalcioglu@hotmail.com

Öğr. Gör. Dr. Hüseyin ERİŞ

Harran Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, erisharran@hotmail.com

ÖZET

Giriş ve Amaç: Kadınlar, tarihin uzun bir dönemi boyunca içinde yaşadıkları topluluğun hekimleri, ebeleri ve şifa vericileri olmuşlardır. Sağlık hizmetlerine ulaşamaması, sosyal güvencenin olmaması, sağlık personeli ile dil sorunu yaşanması, yoksullukla baş etmek zorunda olunması gibi nedenlerden ötürü insanlar hastalık ve doğum zamanında bu kadınlara başvurmuşlardır. Özellikle doğum olayları uzun zaman bu kadınların denetiminde olmuştur. Geleneksel tedaviler; toplumun geleneklerinden kaynaklanan, nesiller boyu devam eden, modern tıp ile tam olarak açıklanamayan tedaviler olarak tanımlanabilir. Türk toplumunda özellikle de gebelik, doğum ve doğum sonu dönemde yapılan geleneksel uygulamaların yaygınlığı dikkat çekmektedir. Literatürde gebelik, doğum ve doğum sonu dönemde yapılan davranış ve inançlarla ilgili olarak çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Şanlıurfa’da yaşayan kadın şifacıların yaptıkları geleneksel yöntemleri belirlemektir.

Yöntem: Tanımlayıcı nitelikte olan bu çalışmada bir denetimci ve 4 görüşmeci tarafından Şanlıurfa il merkezinde yaşayan 8 kadın şifacı araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Ocak – Haziran 2017 tarihleri arasında evlerine ziyaret yapılarak, görüşmemizin amacı hakkında şifacı kadınlara bilgi verilmiştir. Görüşme sürecinde sorular sorularak, derinlemesine görüşme tekniği kullanılarak, kaynak kişilerin konuşma akışı bozulmadan üç saat görüşülmüştür. İzin alınarak görüşmeler yazılı ve görsel olarak kayıt altına alınmıştır.

Bulgular:

Bu çalışmaya konu olan kadın şifacılar kronik ve sistemik hastalıklarla ilgilenmekle beraber özellikle kadın sağlığı, gebelik, cinsiyet tayini, doğum, yeni doğanın bakımı ve tedavisi ile ilgili geleneksel uygulamaları yapmaktadır. Şifa vericiler Şanlıurfa’da; “Koca Ana”, “Pirik” “Aralık Ebesi”, “Mama”, “Cidde” veya “Hırda” gibi adlarla anılmakta, İlimizde konuşulan diller onlara verilen isimleri değiştirmektedir. 60 ile 80 yaş sınırları arasında, okuma – yazması olmayan, geniş aile yapısında yaşayan, Hayatlı (avlulu) Urfa evlerinde oturan,

sosyoekonomik düzeyi orta halli bireylerdir. Geleneksel yöntemleri ailelerindeki yaşlı kadınlardan ve annelerinden öğrenmişlerdir. Verdikleri hizmet karşılığında çok fazla maddi kazanç elde etmemekte ama sosyal konumlarını güçlendirmektedirler. Geleneksel ebelerin uyguladığı geleneksel yöntemler 5 grupta toplanabilir. Bunlar kadından yapması istenen uygulamalar, dinsel ve büyüsel uygulamalar, bitkisel ve hayvansal ürünlerle yapılan uygulamalar, madensel kökenli uygulamalar ve fiziksel tipteki uygulamalardır.

Sonuç: Bu çalışma sonucunda; Şanlıurfa'da yaşayan kadınların tedavi görmek ve şifa bulmak için kadın şifacılarla başvurarak çeşitli geleneksel uygulamalar yaptıkları saptanmıştır. Bu uygulamaların bazıları sağlığa yararlı, bazıları zararlı, bazılarının ise hiçbir etkisi bulunmamaktadır. Sağlık açısından zararlı uygulamalar bireyin iyileşme süresini uzatmakta, etkin tedavi almasını engellemekte ve hatta ölüme sonuçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel Yöntemler, Kadın şifacılar, Şanlıurfa

آل روها

İKİNCİ VE SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÜDÜLENME İÇİN TERCİHLERİ

Doç.Dr. Hüseyin KOTAMAN

Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi, huskotaman@hotmail.com

ÖZET

Öğrencilerin öğrenim sırasında güdülenmeleri, öğretim etkinliğinin en önemli unsurlarındandır. Öğrencinin belli bir konuyu öğrenmeye başlaması, öğrenme sırasında karşılaştığı güçlüklerle rağmen yılmadan çabasını sürdürmesi büyük oranda öğretilmeye çalışılan konuya ne kadar güdülenmiş olduğu ile ilgilidir. Bu nedenle öğrencileri güdülemek adına eğitimciler çeşitli yöntemler uygulamaktadırlar. Maddi ödül, toplumsal ödül eğitim sırasında sıklıkla kullanılan ödüller arasındadır. Yine öğrencinin bir şeyi başarmasını sağlamak onu öğrenme yolunda güdüleyecek etkenlerden kabul edilmektedir. Öğrencilerin bu güdülenme türlerinden hangilerini neden tercih ettiklerini belirleyebilmek, eğitimcilerle güdülenme yöntemlerini kullanırken katkı sağlayacaktır. Bu araştırmanın amacı ikinci ve sekizinci sınıfa devam eden öğrencilerin bir matematik etkinliğini başarı ile bitirdikten sonra hangi motivasyon yönelimi gösterdiklerini belirlemektir. Ana-babanın eğitimi, ailenin gelir düzeyi, öğrencinin matematikteki başarısı, öğretmenin kullandığı güdüleme yöntemleri ve öğrencilerin yaşları gibi değişkenlerin öğrencilerin seçimine olan etkisi de incelenmiştir. Öğrencilere çözebilecekleri bir matematik sorusu verilmiştir. Öğrenci soruyu çözdükten sonra üç şık arasından birisini seçmesi istenmiştir: maddi ödül (çikolata resmi, sekizinci sınıflarda erkekler için top, kızlar için çanta), toplumsal ödül (öğretmenin resmi) ve daha zor bir matematik etkinliği. Multinomial regresyon analizi çocukların güdülenme için tercih ettikleri yöntemi belirlemede sadece yaşın ve matematik başarısının bir etken olduğunu göstermiştir. Matematik başarısı yüksek olan çocuklar diğer arkadaşlarına oranla zor matematik etkinliğini çözmeye istediğini anlamlı olarak daha fazla sergilemişlerdir. Aynı eğilim yaş büyük olan çocuklarda da görülmüştür. Matematikten başarısı ve yaşın büyüklüğü öğrencinin toplumsal ve maddi ödül ile karşılaştırıldığında maddi ödülü seçme eğilimini güçlendirdiğini göstermiştir. Diğer yandan hiçbir değişken maddi ödül ve toplumsal ödül seçimini tek başına anlamlı şekilde etkilememiştir. Eğitimciler öğrencileri güdülemeye çalışırken onların özelliklerini göz önünde bulundurmalıdırlar. Pek çok çalışma akademik başarısı yüksek olan öğrencilerin zorluklarla karşılaşmaya daha istekli olduklarını göstermektedir. Başarılı öğrenciler daha zorluklarla karşılaşmayı kendilerini geliştirmek için bir olanak olarak görürken, konu ile ilgili başarısından emin olmayan öğrenciler zorluklarla yüzleşmekten kaçınabilmektedirler. Bu nedenle öğrencilere başarı olanakları sağlamak, onların başarılarını adım adım değerlendirmek ve kendi içlerindeki gelişimlerine odaklanmak öğrencilerin zorluklarla mücadele etmesine katkıda bulunabileceği öne sürülebilir. Öğretmenler eğitim sırasında bu gerçekleri göz önünde bulundurlarsa daha verimli bir eğitim gerçekleştirilebilir.

Anahtar Sözcükler: Güdülenme, ödül seçimi, ikinci ve sekizinci sınıf öğrencileri

NOT: Bu çalışma devam etmekte olan daha büyük bir çalışmanın parçasıdır.

ANA-BABALARIN YENİ KABUSU PAYLAŞMAK

Doç. Dr. Hüseyin KOTAMAN

Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi, huskotaman@hotmail.com

ÖZET

Doğadaki pek çok canlı gibi insan da doğada yaşamını tek başına sürdüremez. Evrimsel biyologlar ve psikologlar da bunu ortaya koymaktadırlar. İnsan iletişim kurabildiği, örgütlenebildiği ve bu sayede birlikte yaşayabildiği için doğada yaşamda kalabilmiş ve diğer canlılardan çok daha fazla gelişebilmiştir. Bu nedenle gelişim için toplumsal beceriler çok önemlidir. Evrimsel süreçte de bencillik toplumsallığı tehdit ettiği ölçüde cezalandırılmıştır. Örneğin, orta Asya'daki avcı topluluklardan bir avcıya rastladığınızda ve ona "uca" dediğinizde avcı avladığı şeyden size vermek zorundadır. Konukseverliğin gelişmiş olmasının mantığı da yine toplumsallığın zorunluluğuna dayanır. Örneğin, bencilce davranıp bütün kabilenin o gün topladığı her şeyi siz yerseniz kabilenin geleceğini tehdit ettiğiniz için dışlanırsınız. Yine avladığınız avdan kimseye vermezseniz, siz bir şey avlayamadığınız zaman da diğer insanlar size bir şey vermek konusunda istekli olmayacaklardır fakat asıl tehlikeli olan sizin bu davranışınızın yaygınlaşma olasılığıdır. Çünkü yaygınlaşırsa kabile bir arada duramaz. Bu da herkesin yaşamını tehlikeye atar. Bu nedenle bencillik dışlanır. İşte bu nedenle aforoz insanlara verilen en büyük cezadır. Paylaşmak insanın toplumsallığını geliştiren en önemli davranışlardan biridir. Her davranış gibi çocukların bu davranışı kazanmalarının kolaylaştırılması için davranışın erken yaşlardan özellikle çocuğun ben ve diğerleri ayırımını yapabilmeye başladığı 2 buçuk, 3 yaşlarından itibaren öğretilmesinin uygun olacağını düşünüyorum. Ülkemizde çocuklarımız kendi istekleri doğrultusunda ne yapmayı seçiyorlarsa onu yapınlar anlayışını savunan bazı kesimler bulunmaktadır. Bu kesimler çocuklara paylaşmayı öğretmeye çalışmanın baskıcı bir uygulama olduğunu öne sürmektedirler. Bir grup çocuğu böyle bir şeye zorlamamak gerektiğini, paylaşmak istemiyorsa paylaşmamasının en mantıklısı olduğunu öne sürmektedir. Diğer bir grup ise paylaşmanın iyi bir şey olduğunu fakat Türkiye'de ortam çok vahşi olduğu için paylaşımcı davranış gösteren çocukların hep mağdur olduklarından yakınmaktadırlar. Bu nedenle paylaşmanın iyi bir davranış olsa bile Türkiye'ye uymadığını vurgulamaktadırlar. Yukarıda vurguladığım nedenlere bağlı olarak böyle bir davranışın çocuğun toplumsal gelişimini olumsuz etkileyeceğini düşünmekteyim. Bu yanlış özgürlük anlayışı ile çocuğun birey olmaktan çok bencil olmaya yönlendirildiği görülmektedir. Çocuk ancak toplumsallaşma becerisini uygun şekilde geliştirirse, insani olarak gelişebilir. Böylece de kendi olabilir. Bu açıdan paylaşma davranışının öğretilmesinde ana-babalar etkin rol oynamalıdır.

Anahtar Sözcükler: Paylaşmak, okul öncesi çocukları, ana-babalar

SÛFÎ DEĞER YARGILARI VE SÛFÎ DAVRANIŞ GELİŞİMİ

Doç. Dr. İbrahim İŞİTAN

Selçuk Üniversitesi İslami İlimler fakültesi, Tasavvuf Anabilim dalı

ÖZET

Sûfî gelenek uygulamayı, Kuran tabiriyle ameli, sisteminin merkezine yerleştirmiş ve pratik uygulamalar sonucu elde edilen bilgiyi gerçekçi kabul etmiştir. Bu çerçeveden bakıldığında, bedensel ve ruhsal açıdan yoğun bir şekilde uygulanan mücâhede ve riyâzetlerle keşfedilen hakikatler mârifetiyle kazanılmış bilginin ürettiği değer yargıları üzerinden davranışların gerçekleşmesini prensip olarak kabul eden sûfî yaşam tarzı, mânevî yorum gücünü ahlâkî değer yargılarının oluşumunun temeline yerleştirmiştir. Biz de bu tebliğimizde, sûfî uygulamanın – İslam dininin temel mânevî prensiplerini hayata aktarma amacıyla – önerdiği mânevî değer yargılarının davranışa nasıl yansıdığını ortaya koyarak rûhî arzu ve isteklere dayalı ahlak gelişimini incelemeye çalışacağız. Çalışmamızı, sûfî yaşamın sözden ziyade hali yani uygulamayı ve uygulamanın ürettiği durumlara göre fikir geliştirmeyi ve söz söylemeyi öne çıkarması ve sûfî değer yargılarının yol açtığı davranış kalıplarının içeriğinin rûhî içerikli yorum bakımından çok zengin olması fikrine dayandıracağız. Beşerî arzu ve isteklerin etkisi altında yaşam süren alt benlik yapısının seyrü sülûk esnasında yaşanan mânevî içerikli duygu, düşünce ve davranışların etkisiyle ilâhî benlik yapısına dönüşümünü analiz ederek, değer-davranış bütünlüğünü ve bu bütünlüğün dinî ve mânevî yoruma katkısını ele alacağız.

Çalışmamız sûfî davranış konusunu ele alacak ve mânevî içerikli davranışları şekillendiren unsurları inceleyecektir. Bu şekilde insanın rûhî boyutunu anlama ve değerlendirme imkânı bulunmuş olacaktır. Bilindiği gibi sûfî bireyler benliklerini rûhî arzu ve isteklerin etki ve yönlendirmeleriyle geliştirmek isterler ve bu sebeple de bedensel arzu ve isteklere sınır koymayı prensip olarak kabul ederler. Bundan dolayı sûfî bireyin davranışları mânevî anlam taşıyan çeşitli motivasyonlarla meydana gelmektedir. Bu motivasyonlar her sûfî bireyin sahip olduğu anlayışa/meşrebe göre değişmekte ve çevre şartlarına göre farklı şekillerde gerçekleşmektedir. Bu farklılıklar aynı mânevî hedefe ulaşmayı yani Hakîkati elde etmeyi amaçlayan ve farklı tarzlarda da olsa aynı değer yargılarını kabul eden sûfî gelenek uygulamada çeşitli gerekçelerle farklı davranışlar ortaya koymuştur. Örneğin şeriata uygun yaşamak, yani istikamette olmak, sûfî davranışı yönlendiren bir unsurdur. Fakat melâmi meşrep bir sûfî nefsinin kırmak adına şeriata uygun olmayan bir davranışı göstermeyi tercih edebilmektedir. Çünkü melâmî meşrep mânevî olgunlaşmanın da kibre ve gurura yol açabileceği gerçeğini her zaman dikkate almaktadır. Bu durum sûfî yaşamın içsel motivasyonlarının çok dinamik bir şekilde işlediğini ve farklı davranış kalıplarının oluşmasına yol açtığını göstermektedir. Sonuç itibarıyla tebliğimiz mânevî motivasyonlar çerçevesinde oluşan sûfî değer yargılarının ve sûfî davranışların oluşum şeklini ortaya koymaya çalışarak mânevî yorum zenginliğinin boyutlarını konu edinecektir.

Anahtar Kelimeler: Hakîkat, mânevî yorum, mânevî motivasyon, seyrü sülûk, sûfî davranış, sûfî değer yargıları

NAKŞİ EĞİTİM METODUNUN SÛFİ PSİKOLOJİSİ AÇISINDAN TAHLİLİ

Doç. Dr. İbrahim Işıtan

Selçuk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi, ibrahimisitan@hotmail.com

ÖZET

Sûfî yaşam, kişiliğe mânevî karakter kazandırma amaçlı yapılan uygulamalı bir eğitim tarzını önermektedir. Bu anlamda her tarikat bazı mânevî egzersizleri öne çıkarmakta ve müntesiplerine uygulamalı olarak bunları göstermektedir. Nakşî sûfî yaşam tarzı da bazı mânevî içerikli egzersizleri öne çıkarmış ve 11 kural belirlenmiştir. Bunlar sırasıyla şunlardır: Hûş der-dem (her nefesin farkında olmak), nazar ber-kadem (bakışını kendi adımlarına yöneltmek), sefer der-vatan (dünyada sefer halinde olmak), halvet der-encümen (halk içindeyken de hak ile olmak), yâd-kerd (daima Allah'ı hatırlamak), bâz-geşt (Allah'a dönmek), nigâh-dâşt (teveccühü gözetmek), yâd-daşt (zikir halini korumak), vukûf-i zamânî (zamana vâkıf olmak), vukûf-i adedî (zikirde sayıya riayet etmek), vukûf-i kalbî (kalbin hallerini bilmek).

Biz de bu tebliğimizde bu kuralların arasındaki ilişkileri eğitim psikolojisi açısından değerlendirmeye tabi tutarak sûfî psikolojisi açısından inceleyeceğiz. Genel olarak bakıldığında bu prensipler, yaşamın fiziksel kaynağı olan her nefese mânevî bir değer atfedip her anı Hak ile geçirebilme gücünü elde ederek kalbi dünyevî düşüncelerden uzaklaştırmayı ve bedeni mâsiva etkisinden kurtarmayı hedeflemektedir. Bu gaye her an çeşitli şekillerde Yaraticıyı anmak ve bu anlamadan dolayı kalpte oluşan mânevî açılımların farkında olmakla ancak elde edilebilir. Bu şekilde mânevî yolcu/sâlik maddi dünyanın etkisiyle oluşabilecek kötü huylardan uzaklaşma ve iyi huyları elde etme fırsatı bulacaktır. Bu durum aynı zamanda olayların zihinde psikolojik rahatsızlıklar vermesine de engel teşkil edecektir çünkü mânevî yolcu Yaraticısı ile birlikte olma halinin verdiği güven içerisinde yaşam sürme fırsatını elde etmiş olacaktır. Söz konusu ettiğimiz sûfî prensipler bireyin zihnini ve kalbini maddi dünyanın sonu gelmez ayrıntılarından uzaklaştırıp varlığın merkezine yaklaştırma imkânı vererek, nefsin kötülüğün kaynağı olan şeytanın hile ve tuzaklarına düşmesine engel olacaktır. Kısaca ifade edersek, kalpte oluşan rûhî değer yargılarının davranışlara nasıl dönüştüğü ve bu dönüşümde nakşî eğitimin katkısını incelemek tebliğimizin ana konusu olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Psikolojisi, Nakşibendiyye, Mânevî Karakter, Sûfî Psikolojisi

MEDENİYETLER ÇATIŞMASI VE TERÖRE KARŞI KÜRESEL SAVAŞ

Öğr. Gör. İlhan BİLİCİ

Bayburt Üniversitesi, Adalet MYO, Hukuk Bölümü, bilici.ilhan61@gmail.com

ÖZET

Soğuk Savaş dönemi nihayete erdikten sonra, yeni dünya düzeni üzerinde etkili olmak için mücadele eden medeniyetler arasındaki çatışmalar uluslararası barış ve istikrara yönelik muhtemelen en önemli tehdidi oluşturmaktadır. Böyle bir mücadelenin Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler literatüründeki yansıması, Samuel Huntington tarafından popüler hale getirilip savunulan “Medeniyetler Çatışması” (The Clash of Civilizations) teorisi şeklindedir. Özellikle 11 Eylül kanlı terör saldırısı ve Amerika Birleşik Devletleri’nin öncülük ettiği “teröre karşı küresel savaş” (Global War on Terror) politikası ile birlikte küresel siyasette büyük değişiklikler meydana gelmiştir. Bu değişikliklerin neticesinde, Batılı sosyal bilimciler ve siyasetçiler tarafından İslam’ın, Batı’nın benimseyip savunduğu liberal demokratik değerler yani modernite ile uyumlu olmadığı yönünde ileri sürülen tezlerin ve tartışmaların sayısında artışlar meydana gelmiştir. Gerçekleştirilen kanlı terör saldırıları ve ABD’nin bu saldırılara karşı göstermiş olduğu refleksler bahsekonu olan medeniyetler çatışması tezinin vuku bulması noktasında somut bir örnek midir? ABD tarafından başlatılan teröre karşı küresel savaş politikası ya da söylemi haklı ve meşru bir yanıt mıdır? Bahsekonu olan medeniyetler çatışması teorisi ve teröre karşı küresel savaş söyleminin başka boyutları var mıdır?

Bu çalışmada, bu soruların bir kısmı cevaplandırılmaya çalışılacaktır. Çalışma iki ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, bilinenin aksine, medeniyetler çatışması kavramı ya da teorisinin yalnızca Huntington tarafından ele alınıp işlenmediği, diğer bazı sosyal bilimci ve teorisyenler ile birlikte siyasetçiler tarafından da yaygın bir şekilde kullanıldığı ele alınacaktır. Bu bölümde aynı zamanda medeniyetler çatışması ile teröre karşı küresel savaş söylemi arasındaki ilişki açıklanmaya çalışılacaktır. Yani, medeniyetler çatışması teorisi ele alınırken, bu teorinin teröre karşı küresel savaş söylemini geliştirme ya da gerçekleştirme noktasında meşru bir araç olarak nasıl kullanıldığı ele alınacaktır. İkinci bölümde, medeniyetler çatışması teorisi, özellikle Huntington tarafından savunulan kısmı, eleştirel bir bakış ile ele alınıp, teorisinin yanlılıkları üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Medeniyetler Çatışması, Teröre Karşı Küresel Savaş, İslam, Batı

YEREL GAZETELERDE HABER YAZMA KURALLARININ İHLALİ VE YAZIM YANLIŞLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME (BİNGÖL GAZETESİ ÖZELİNDE BİR İÇERİK ANALİZİ)

Öğr. Gör. İlkay YILDIZ

Bingöl Üniversitesi, ilkayyildiz@bingol.edu.tr

Öğr. Gör. Esra GÜR

Bingöl Üniversitesi, egur@bingol.edu.tr

ÖZET

Günümüzde, iletişim teknolojilerindeki baş döndürücü gelişmeler habere ulaşmayı kolaylaştırdığı gibi bazı sorunları da beraberinde getirmiştir. Haberi hızlı vermek adına doğruluktan vazgeçmek, haber kaynağını belirtmeden haber yazmak gibi yanlışlıkların yanında haber yazımında yapılan en önemli yanlışlardan birini de hiç şüphesiz yazım ve noktalama hataları oluşturmaktadır. Bu durum, bazen haberi hızlı yazıp diğer yayın organlarından önce vermek adına yapılırken bazen de tamamen bu kuralları bilmemekten kaynaklanmaktadır. Her ne sebeple olursa olsun ciddi bir dikkat gerektiren haber yazımı, kurallara uygun şekilde yapılmadığı takdirde; bilgi verme işlevinden çok hatayı yaydığı için toplumu yanlışla sürükleme işlevi görmüş olmaktadır.

Bu çalışmada, Bingöl ilinde yayın yapan Bingöl Gazetesi'nin manşetlerinin haber, yazım ve noktalama açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda ele alınan haberler ilk olarak biçimsel olarak incelenmiş daha sonra ise haber yanışı olarak ele alınmıştır. Çalışma, Bingöl Gazetesinin 1 Mayıs- 31 Mayıs 2017 yayın aralığında gerçekleştirilmiştir. Bunun yanında araştırmaya sadece manşetler dahil edilmiş, iç sayfalar çalışma dışı bırakılmıştır. Çünkü manşetler gazetelerin vitrini ve gazeteyi sattıran unsurdur. Bu açıdan bakıldığında manşetlerde yapılan bir hata okuyucunun zihninde daha da olumsuz bir izlenim oluşturmaktadır. Çalışmada haberler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. İnceleme sonucunda, Bingöl Gazetesi'nin haber, yazım ve noktalama kurallarına çok uymadığı, manşetlere gereken önemi vermediği gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bingöl Gazetesi, İçerik Analizi, Yazım Ve Noktalama Yanlışları, Manşet Haber

5018 SAYILI KAMU MALİ YÖNETİMİ KONTROL KANUNUNA GÖRE BÜTÇENİN UYGULAMA SÜRECİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğr. Gör. Esra GÜR

Bingöl Üniversitesi, egur@bingol.edu.tr

Öğr. Gör. İlkay YILDIZ

Bingöl Üniversitesi, iyildiz@bingol.edu.tr

ÖZET

Devletin kamu maliyesini yönetme aracı esas itibariyle bütçedir. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre kamu maliyesi, kamu gelirlerinin toplanması, harcamaların yapılması, açıkların finansmanı, kamunun varlık ve borçları ile diğer yükümlülüklerinin yönetimini kapsar. Dolayısıyla bütçe sürecine ilişkin ilke ve esaslar Anayasada ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda düzenlenmiştir. Bütçe süreci bütçenin hazırlık, görüşülüp onaylanma, uygulama ve denetiminden oluşur. Bütçenin hazırlık ve kanunlaşması aşamalarından sonra üçüncü aşama olan bütçenin uygulanması aşaması başlamaktadır. Bütçenin uygulanması, gelirlerin toplanması ve harcamaların yapılmasını ifade eder. Bütçe kanun tasarısının mali yılbaşında yürürlüğe girmesiyle birlikte, yürütme organı, yasama organından bütçeyi uygulamak için izin ve yetki almış olmaktadır. Bütçe kanunu genel kanun niteliğinde olduğundan, bu kanunun uygulanmasında özel konularda özel kanun hükümlerinden de yararlanır. Vergi Kanunları, Harcırah Kanunu, Kamu İhale Kanunu özel kanun hükümlerinden yararlanan kanunlara örnek verilebilir. Bütçenin uygulanması aşaması yürütme organının sorumluluğu altındadır. Bütçede toplanmasına izin verilen gelirler, mali teşkilat tarafından izlenecek ve toplanacaktır. Aynı durum yapılması öngörülmüş olan kamu giderleri açısından da geçerlidir. Kendilerine tanınmış olan ödenek sınırları içinde kalmak suretiyle, üstlenmiş oldukları yükümlülükleri en üst düzeyde yerine getirme çabası içinde olmak her ülkenin önemle benimsediği ilke konumundadır. Bütçenin uygulanması; öngörülen gelirlerin toplanması, kamu hizmetlerinin yerine getirilmesi suretiyle giderlerin yapılması ve gerekli bütçe işlemlerine başvurmak suretiyle kamu hizmetlerinin aksamadan yürütülmesi anlamına gelmektedir. Yine 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda da ifade edildiği üzere, kamu kaynaklarının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, yasalara uygun olarak toplanmasından, harcanması ve kullanılmasından ve her türlü denetiminden sorumlu tutulmuşlardır. Bu çalışmanın amacı, bütçe sürecinin uygulanma aşamasına ait teorik bir çerçeve sunmaktır. Bu amaçtan hareketle bütçenin uygulanması aşaması, gider ve gelir bütçelerinin uygulanması ve harcamaların yapılması şeklinde, bölümler halinde ortaya konulmuş ve ilgili kanunlar ışığında değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bütçe, Bütçe Süreci, Bütçenin Uygulanması, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu

ZAZA EDEBİYATINDA GÜNDELİK HAYAT: ÇAKÊTO SİPÎ (BEYAZ CEKET) KİTABI ÖRNEĞİ

EVERYDAY LIFE IN ZAZAİSH LITERATURE: AS AN EXAMPLE THE BOOK CALLED ÇAKÊTO SİPÎ (WHITE JACKET)

Yrd. Doç. Dr. İlyas AKMAN

Mardin Artuklu Üniversitesi, ilyas-akman@hotmail.com

ÖZET

Zazaca yazılmış olan edebî ürünler, çoğunluklu politik açıdan ele alınıp analiz edilir. Politik içerikli ürünler Zaza edebiyatında kendisine yer bulduğu için bu tarz analizler ortaya konulur. Öte yandan politik olmayan tamamen gündelik hayat eksenli ürünler de Zaza edebiyatında verilir. Bu ürünlerde, bireylerin gündelik hayatlarında yaşadıklarına, günlük hayatın insanların kucağına ittiği konulara mercek tutulur. Edebiyatın bir işlevinin de alışkanlığın, bireylerin gözüne çektiği perdeyi ortadan kaldırmak olduğu göz önüne alındığında bu tarz ürünlerin önemli misyona sahip oldukları ortaya çıkar. Bireyler, toplumda belli bir noktadan sonra “bakar kör” olurlar. Alışkanlık, aşinalık perdesinin gözleri inmesiyle hayat genel manada kavranmaya başlanır ve onun ayrıntıları artık göz ardı edilir. Edebiyatçılar bu sorunu bildikleri için zaman zaman günlük hayattaki olaylara, kişilere büyüteç tutarak onları okurlarına sunarlar. Bu şekilde okurlarını, yaşamın kılcal damarlarına çekerler. Öte yandan Yeni Tarihselcilik (New Historicism) adı verilen yeni paradigma, gündelik hayatın, insanın önemine dikkat çekip onları tarihin, edebiyatın merkez konularından biri haline getirir. Geleneksel tarih yazımında sadece “büyük olaylar, kişiler” önemsenip dile getirilirdi. Ancak Yeni Tarihselciler buna şiddetle karşı çıkıp “sıradan” olayları, kişileri de tarihin birer öznesi haline getirirler. Edebiyatçılar da bu yeni paradigmadan etkilenip eserlerinde gündelik insanı ve olayları daha fazla işlemeye başlarlar. Zaza edebiyatında da bu tarz ürünler kaleme alan yazarlar vardır. Bunlardan biri de Mehmûd Nêşite’dir. Onun Çakêto Sipî (Beyaz Ceket) adlı kitabındaki öykülerde günlük yaşam ve bireyler çeşitli yönlerden okurlara sunulurlar. Bu bildiride Nêşite’nin söz konusu kitabındaki bu tarz unsurlar tespit edilmeye çalışılacak.

Anahtar Kelimeler: Zaza Edebiyatı, Gündelik Hayat, Mehmûd Nêşite

ABSTRACT

The works written in Zazaish are mostly analyzed politically. Political works are written in Zazaish literature that is why such products are revealed. However, on the other hand, all non-political works based on everyday life are also written in Zazaish literature. In these works, the topics about what people experiences in their everyday life are present to readers. One of function of literature is to remove the habit curtain/glasses. These kinds of works remove the habit glasses from the reader’s eyes. Authors keep a magnifying glass on everyday events and present them to readers. In this way they draw them into the capillaries of life. On the other

hand, the new paradigm, New Historicism, draws attention to the importance of everyday life, human being and makes them one of the central subjects of history and literature. In traditional views of history only "big events, people" were expressed. New Historians strongly oppose it and make "ordinary" events and persons subject of history. In Zazaish literature, there are writers who wrote such products. One of them is Mehmûd Nêşite. In his book, Çakêto Sipî (White Jacket), daily life and individuals are presented to readers in various ways. In this statement, such elements in the book of Nêşite will be revealed.

Keywords: Zazaish Literature, Everyday Life, Mehmûd Nêşite

آل روها

HANEFİ VE ŞAFİİ MEZHEBİNE GÖRE EVLİLİKTE KEFAET'İN ARANDIĞI YERLER

İsmail Hakkı GÜRDENİZ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi,
gurdeniz1988@hotmail.com

Yrd. Doç. Dr. Alimcan BUĞDA

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, abugda@ksu.edu.tr

ÖZET

İnsanlığın ilk zamanlarına kadar uzanan evlilik müessesesi, tarihin her döneminde neredeyse bütün toplumlarda önemli bir müessese olarak kabul edilmiştir. Toplumun temelini teşkil eden böylesine önemli bir müessese için dinler birtakım ilkeler ortaya koymuştur. Evlilikte önemli hususlardan birisi olan kefaet (denklik) de birçok din ve toplumlarda farklı şekillerde uygulanmakla beraber İslâm Aile Hukukunda bu konu üzerinde önemle durulmuştur.

İslâm hukuku evlilikle ilgili prensipler koyarken, evliliğin kalıcılığını sağlama yönüyle eşler arasındaki uyumun ve denkliğin önemine dikkat çekmiştir. Bu uyum ve denklik ise evlenecek kişiler arasında nesep (soy), baba ve dedenin Müslüman olması, dindarlık, hürriyet, meslek, mal ve zenginliğin bulunması, fiziki kusurların bulunmaması gibi birçok hususlarda uyum ve denkliğin olması ile gerçekleşmektedir. Evlilik sosyal ve dinî bir yükümlülük olduğundan Kur'an-ı Kerim onu ağır ve önemli bir sözleşme (misâk-ı galiz) olarak vasıflandırmıştır.

İslâm, fitrata uygun bir din olma özelliği ile insanoğlunun fitrî duygularının meşru yollardan tatmin edilmesine müsaade etmiş ve ona bunun yollarını göstermiştir. Evlilik, fitrî duygulardan birçoğunun tatmin edilmesinde önemli bir kurumdur.

Doyumlu bir evlilik yaşantısı, eşlerin birbirine ne kadar uygun olduklarıyla doğrudan ilişkilidir. Ailenin huzurlu olmasının ilk koşulu eşler arasındaki uyum ve anlaşmadır. Uyumlu beraberliklerin hayatı kolaylaştıracağı, güzelleştireceği ve zenginleştireceği söylenir. Eş seçmede, evlenecek kişilerin benzer yönlerinin çok olmasının, evlilikte başarı şansını artıracığına inanılır. Eşler arasındaki benzerlikler evlilik hayatını kolaylaştıracağı gibi, farklılıklar da zorlaştırabilir. Bu yüzden evlilikte ekonomik durum, dini inanç, ırk, eğitim, yaş, sosyal değerler açısından eşlerin önemli ölçüde birbirlerine yakın ve benzer olmaları istenir. Bu itibarla İslâm Aile hukukunun, sonradan olabilecek olaylar için, önceden tedbir olarak denklik (kefaet) ilkesine dikkat çekmesi, kişinin en sağlıklı evliliği ancak kendine denk bir eşle devam ettirebileceği düşüncesinden ileri gelmektedir.

İslâm'da kadın, kendisine denk olan birisini seçtiği sürece istediğiyle evlenmekte serbesttir. İstemediği biriyle zorla evlendirilmesi söz konusu değildir. Küçükken velisi tarafından yapılmış nikâhı da bozma hakkına sahiptir. Eş seçimi konusunda babaların söz sahibi olduğu bir dönemde, kadına tanınan bu serbestlik İslâm'ın kadına verdiği değer bakımından dikkat çekicidir. İslâm hukukuna göre evlilikte kefaet şartı kadında değil erkekte aranmaktadır. Diğer bir ifadeyle erkeğin zikredilen hususlarda en az kadının seviyesinde veya ondan üstün olması gerekir. Kadın evlenmekle erkeğin ailesine intisab edeceği için erkeğin kendisine denk olmayan bir kadınla evlenebileceği, kadının ise kendine denk olmayan bir erkekle evlenemeyeceği belirtilmiştir. Böylece, velisinin izni ve bilgisi dışında evlenen kadının

hakları korunmaya ve kadının evlendikten sonra baba ocağına göre daha olumsuz şartlar içine düşmesi önlenmeye çalışılmıştır.

Fıkıh literatüründe kefaet olarak ifade edilen evlilikte denkliğin şart olup olmadığı konusunda ihtilaf edilmiştir. Evlilikte denklik şartı müçtehid imamlar döneminden sistemleştirilerek ayet ve hadisler ışığında örfün de etkisiyle bazı kriterler belirlenmiştir. Bu makalemizde hanefii ve şafii mezhebinde evlilikte kefaetin aranıp aranmadığına, kefaetin arandığı yerlere değinilmiştir. Hem Hanefi mezhebine göre hem de Şafii mezhebine göre kefaetin arandığı konulara değinerek, konular kısaca açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku, Evlilik, Kefaet, Denklik, Nikah, Hanefi, Şafii

آل روها

DIŞ TİCARET TURİZM VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ**THE RELATIONSHIP BETWEEN TOURISM AND ECONOMIC GROWTH****Yrd. Doç. Dr. İzzettin ULUSOY**

Mustafa Kemal Üniversitesi, iulusoy@mku.edu.tr

Doç. Dr. Cemil Serhat AKIN

Mustafa Kemal Üniversitesi, csakin@mku.edu.tr

Doç. Dr. Cengiz AYTUN

Mustafa Kemal Üniversitesi, cengizaytun@mku.edu.tr

ÖZET

Dış ticaret açığı ülkelerin ekonomik büyümelerini sınırlayan en önemli faktörlerden birisidir. Bu sorunu yaşayan ülkeler ihracatı artırıcı tedbirler almanın yanı sıra, turizmi de söz konusu açığı azaltıcı politika araçlarından görmektedir. Ödemeler bilançosunun, cari işlemler hesabının uluslararası hizmetler kaleminde yer alan turizm aslen bir ihracat kalemi olup, ekonomik büyümenin de önemli bir belirleyicisidir. Bu nedenle turizmden elde edilen döviz gelirleri dış ticaret açığının finansmanı için önem arz etmektedir. Türkiye’de 1980’li yıllar sonrasında şekillenen dış ticarete dayalı büyüme modeli ile birlikte turizm odaklı politikalar da gelişim göstermiştir. İthal ikameci politikaların terk edilmesi sonrasında yabancı sermaye teşvik edilmiş ve bu sayede teknoloji transferinin sağlanması da amaçlanmıştır. Bu süreçte yaşanan ülke içi ve ülke dışı olaylar dış ticaret ve turizm gelirlerini etkilemiş ve ekonomik konjonktürde dalgalanmalara neden olmuştur. Siyasal boyutta ülkeler arasında yaşanan anlaşmazlıklar dış ticaret ve turizm gelirlerini etkilemiş, bu durum kısa dönemde cari açıkların artmasına sebebiyet verirken etkileri uzun döneme yayılmıştır. Yaşanan dalgalanmalar sonrasında çözüme yönelik politika oluşturulurken, turizmin ve dış ticaretin ekonomik performans üzerine etkisinin ölçülmesi önemlidir.

Bu sebeple çalışmanın amacı 1980 sonrası dönemde dış ticaret ve turizm ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkinin ampirik olarak sorgulanmasıdır. Bu amaç doğrultusunda 1982 ile 2016 yılları arasındaki veriler zaman serisi analizi yöntemi ile sorgulanacak ve elde edilen bulgularla ekonomik büyüme ve kalkınmaya ilişkin politika önerilerinde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dış ticaret, Turizm, Ekonomik büyüme, Zaman serisi analizi

TÜRKİYE’DE DOĞRUDAN YABANCI SERMAYE YATIRIMLARI BİLGİ İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ İLİŞKİSİ

THE RELATIONSHIP BETWEEN FOREIGN DIRECT INVESTMENT AND INFORMATION AND COMMUNICATIONS TECHNOLOGY IN TURKEY

Yrd. Doç. Dr. İzzettin ULUSOY

Mustafa Kemal Üniversitesi, iulusoy@mku.edu.tr

Doç. Dr. Cengiz AYTUN

Mustafa Kemal Üniversitesi, cengizaytun@mku.edu.tr

Doç. Dr. Cemil Serhat AKIN

Mustafa Kemal Üniversitesi, csakin@mku.edu.tr

ÖZET

Gelişen ülkeler için ekonomik büyümeyi sağlama sürecin de en önemli sorunlardan birisi yurt içi tasarruf ve yatırımların yetersizliğidir. 1980’li yıllar sonrasında pek çok gelişen ülke için doğrudan yabancı sermaye yatırımlarını çekebilmek öncelikli amaçlardan birisi haline gelmiştir. 1990’lı yıllar sonrasında ise bilgi ve iletişim teknolojilerinde meydana gelen gelişmeler bu teknolojilerin olası olumlu etkilerini de gündeme getirmiştir. Bu etkilerden bir tanesi de ileri bilgi iletişim teknoloji altyapısı olan ülkelerin daha fazla doğrudan yabancı sermaye yatırımı çekme potansiyelidir. Özellikle 1980 sonrası dönemde sermaye hareketlerine daha açık Liberal politikalar izleyen Türkiye’de bilgi ve iletişim teknolojilerinin doğrudan yabancı sermaye yatırımlarını çekip çekemediği de araştırılması gereken bir husustur. Araştırılması gereken diğer bir mesele ise nedensellik ilişkisinin bir geri bildirim ilişkisi barındırıp barındırmamasıdır. Bu nedenle çalışmanın amacı Türkiye için 1975-2016 döneminde bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısı ile özellikle ülkeye gelen doğrudan yabancı sermaye yatırımları arasındaki nedensellik ilişkisinin araştırılmasıdır. Gerçekleştirilecek zaman serisi analizi sonucunda ülkeye doğrudan yabancı sermaye yatırımı çekme konusunda bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılıp kullanılmayacağı bir politika önerisi olarak sunulacaktır.

Anahtar kelimeler: FDI, Zaman serisi analizi, Nedensellik, Türkiye, Bilgi ve İletişim Teknolojileri

TÜRKİYE'DE BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN REKABET GÜCÜ ANALİZİ

Arş. Gör. İlknur Yeşim DİNÇEL

Harran Üniversitesi, dincelyesim@harran.edu.tr

Arş. Gör. Kaan YİĞENOĞLU

Marmara Üniversitesi, kaan.yigenoglu@marmara.edu.tr

ÖZET

Rekabet diğer tüm sektörlerde olduğu gibi bankacılık sektöründe de etkinliğin maksimizasyonu açısından son derece önemli bir faktördür. Sektörel açıdan rekabet pazar gücünün artırılması açısından önemlidir. Finansal sistem içerisinde aracılık işlevini yerine getiren en önemli sektörlerden birisi olan bankacılık sektöründe rekabet ise özellikle finansal etkinlik ve ekonomik büyümeyi doğrudan etkileyebilecek potansiyele sahip olması açısından önem arz etmektedir. Bulunduğu sektör ve endüstriye dinamizm kazandıran bir olgu olarak rekabet, bankacılık sektörü için; pazar koşulları, istikrar, banka sayısı, mali sağlamlık, kurumsal baskı, maliyet azaltma, teknolojik yetenek gelişimi, finansal yenilik, hizmet çeşitliliği gibi pek çok faktörden etkilenen bir faktördür. Rekabetin bankacılık sektörü açısından önemi piyasada mevzuata uygun olarak faaliyet gösteren bankalar arasındaki yarışta kendini göstermektedir. Özellikle küreselleşmenin hız kazanması ve teknolojinin hayatın hemen her alanında yaygınlaşması ile bankaların rekabet gücü daha önemli hale gelmiştir. Çünkü bu süreçte küresel para transferi oldukça hız kazanmış ve bankalar finansal piyasalarda oluşan dalgalanmalardan daha kolay etkilenir duruma gelmiştir. Rekabet güçlerini artırmak isteyen bankalar, finans sektöründeki yeniliklere uyum sağlamak ve söz konusu yenilikleri kendi sistemlerine entegre etme çabasına girmişlerdir. Finansal sistem içerisinde en yüksek paya sahip olan bankacılık sektöründe rekabet, sektörel yenilik, finansal hizmetin niteliği ve etkinliğine bağlıdır. Rekabetin finansal sektörde sağlayacağı faydalardan birisi de, tasarruf sahipleri ile yatırım kararı verenlerin aralarında gerçekleştirdikleri fon transferini etkin noktadan gerçekleştirmelerini sağlamaktır. Ancak rekabetin bankalar açısından avantaj ve dezavantajları da bulunmaktadır. Aşırı rekabet finansal sektörde kırılabilirliğin artmasına ortam sağlayabileceği gibi istikrarsızlığın da artmasına neden olabilmektedir. Bu nedenle aşırı rekabet yerine, rekabet ortamını iyileştirecek, bankaların rekabetçi davranışlarını koruyacak hukukî ve idarî düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Finansal yeniliklerin hızla artması ile birlikte bankalar rekabet güçlerini artırmaya yönelik yeni yollar aramaya başlamışlardır. Türkiye’de bankacılık sektörü için de aynı durum geçerlidir. Türkiye’de bankacılık sektörünün rekabetçi yapısının temelinde, 2001 krizi sonrası bankacılık sektörüne yönelik yapılan düzenlemeler yer almaktadır. Bu çalışmada Türkiye’de bankacılık sektörünün rekabet gücü çeşitli faktörler açısından ele alınarak değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Bankacılık Sektörü, Sektörel Rekabet Gücü, Bankacılık ve Finans

İKTİSADİ STRATEJİ AÇISINDAN ÇİN'İN AFRIKA POLİTİKASI

Arş. Gör. Kaan YİĞENOĞLU

Marmara Üniversitesi, kaan.yigenoglu@marmara.edu.tr

Arş. Gör. İlknur Yeşim DİNÇEL

Harran Üniversitesi, dincelyesim@harran.edu.tr

ÖZET

Son yıllarda giderek artan şekilde Çin'in Afrika'ya olan yatırımlarının arttığı gözlemlenmektedir. Çin'in Afrika'ya olan artan ilgisinin tesadüf olmadığı ve artan enerji ihtiyacının bir sonucu olduğu belirtilmektedir. Çin, son yıllarda büyüme oranlarındaki artışla dikkatleri üzerine çekmiştir. Büyüme performansının bir sonucu olarak Çin'in sanayileşme çabası da hızlanmıştır. Büyüme ve sanayileşme konularındaki başarılı Çin'in enerjiye olan ihtiyacını da artırmıştır. Ayrıca Çin'in kalabalık nüfusu enerjiye olan ihtiyacını daha fazla artırmakta ve Çin'in dış politikasında enerjinin en stratejik faktör olmasını gerektirmektedir. Bunun bir sonucu olarak Çin, enerji kaynaklarının güvenliğini sağlamak için çeşitli politikalar geliştirmektedir. Çin'in ihtiyacı olduğu enerjiyi sağladığı bölgelerden birisi de Afrika'dır. Çin'in son yıllarda Afrika'daki nüfuzunu artırma çabasının temelinde enerji ihtiyacı vardır. Bu amaçla başta ekonomi olmak üzere güvenlik, sosyal ve kültürel açıdan Çin'in Afrika'daki yatırımları artmaya başlamıştır. Çin-Afrika ticaret hacmi artmış, Çin'in Afrika'daki doğrudan yatırımları yükselmiş, inşaat sektörü başta olmak üzere Çin'in Afrika'da birçok sektörde ağırlığı artmıştır. Bunların yanı sıra Çin'in Afrika'ya verdiği krediler hızlanmıştır. Ayrıca Afrika'da çalışan Çin vatandaşlarının sayısında da önemli artışlar olmuştur. Çin ve Afrika arasında kurulan ve gelişen ilişkilerin, iki taraf için de kazan-kazan stratejisine uygun olarak olumlu sonuçları olmaktadır. Ancak Afrika'nın önemli donörlerinden olan ABD ve AB için bunu söylemek imkansızdır. Çin'in Afrika'da artan nüfuzu en çok ABD ve AB'yi olumsuz şekilde etkilemektedir. Böylelikle Afrika, Çin, ABD ve AB'nin rekabet bölgesi haline gelmiştir. ABD ve AB, Çin'in bölgedeki nüfuzunu kırmaya yönelik olarak Afrika politikalarında değişikliklere gitmiş ve Afrika politikalarını güncellemişlerdir. Bu kapsamda ABD, Afrika'daki yatırımlarını artırmaya dönük politikalar, çeşitli iş anlaşmaları, Afrika'nın gelecek kuşaklarına yönelik stratejiler geliştirmiştir. Ayrıca bölgenin daha istikrarlı olmasına yönelik bazı Afrika ülkeleri ile askerî anlaşmalar da yapmaktadır. İnsan haklarının korunması ve geliştirilmesi, etkin ve şeffaf yönetim, barış ve refahın artırılması için kadınların kamu, iş dünyası ve çeşitli sivil toplum kuruluşlarında istihdamı, Afrikalı genç nüfusun bilim, teknoloji, araştırma ve yenilik becerilerin geliştirilmesine yönelik politikalar da ABD'nin yeni Afrika politikası olarak belirlenmiştir. AB de barış ve güvenliğin sağlanması, demokrasi, iyi yönetim ve insan hakları, beşeri kalkınma, sürdürülebilir ve kapsamlı büyüme ve kalkınma, çevre ve iklim değişikliğine yönelik politikalar geliştirerek bölgedeki varlığını korumaya ve geliştirmeye çalışmaktadır. ABD ve AB'nin söz konusu karşı politikalarına rağmen Çin'in Afrika'daki en önemli avantajı, bölgede sömürge geçmişinin olmamasıdır. Bu açıdan Çin, Afrika ülkeleri ile daha kolay şekilde ilişkiler geliştirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çin-Afrika İktisadî İlişkileri, İktisadî Strateji, Küresel Güçlerin Çin Politikası

TURİSTİK ARZ POTANSİYELİ AÇISINDAN TERMAL KAYNAKLAR VE KONYA POTANSİYELİ THERMAL RESOURCES AND KONYA POTENTIAL FOR TOURISTIC ARZ POTENTIAL

Yrd. Doç.Dr. KADİR ÖZTAŞ

Selçuk Üniversitesi, koztas@selcuk.edu.tr

ÖZET

Değişen teknoloji ve yaşam standartları, her geçen gün insanları daha çok turizme yöneltmektedir. Turizme yönelen insanların sektörden beklentileri de çeşitlenerek artmaktadır. İnsanlar eğlence-dinlenme yanında, sağlıklarına da olumlu katkıda bulunacak aktiviteleri turizm sektöründen beklemektedir.

Bu beklentiye cevap verebilecek en uygun turizm çeşidi ise termal turizmdir. Kişilerin, tedavi olmak ve/veya var olan sağlıklarını korumak amacıyla; doğanın sağlık verici özelliklerinden yararlanmak amacıyla; sıcak su, maden suyu, hamam, kaplıca ve bunları tamamlayan kür merkezleri ve bazı tıbbi hizmetlerin sunulduğu sağlık merkezleridir.

Dünyada ve Türkiye’de insanlar metropol yaşamının oluşturduğu sağlık sorunlarından kurtulmak, dinlenmek, tazelenmek amacı ile termal turizme giderek daha çok ilgi göstermekte ve tatillerini termal merkezlerde geçirme arzusu yayımlanmaktadır.

Türkiye önemli bir jeotermal kuşak üzerinde olup, 1300 dolayında termal kaynağa sahip bulunmaktadır. Kaynak zenginliği açısından dünyada ilk 7 ülke arasında yer almaktadır. Türkiye’de birinci derece önceliği olan termal merkezlerden biride yaklaşık 800 yıllık geçmişi olan Ilgın Kaplıcalarıdır.

Anahtar Kelimeler: Termal Turizm, Dünyada Termal Turizm, Türkiye’de Termal Turizm, Ilgın Kaplıcaları

ABSTRACT

The transforming technology and the life standards orient continuously the men to the tourism. The expectations of the men orienting to tourism from the sector increase more and more. From the tourism sector the human being hopes for the activities contributing to the human health as well as the amusement and relaxation.

The most suitable tourism sector to satisfy this expectation is the thermal tourism. These are hot water, mineral water ,hot spring centres, cure thermal centres and the sanitary centres where the medical services are offered, in order to be cured and/or to protect the health and to profit from the natural resource possibilities.

In order to be free from the health problems caused by the metropolitan life, to relax , to be refreshed, the men in the world and Turkey take interest more and more in the thermal tourism and desire to take their holiday in the thermal centres.

Turkey located in an important geothermal belt has approximately 1300 thermal centres. It take place between the first seven countries in the world from point of natural resource. One of the most important thermal centres in Turkey is the hot springs of Iğın having about a 800 years past.

Key words : Thermal Tourism, Thermal Tourism in the World, Thermal Tourism in Turkey, Hot Springs of Iğın

آل روها

DEVLETİN SINIRLARINDA YAŞAMAK: TÜRKİYE-GÜRCİSTAN SINIR BÖLGESİ ÖRNEĞİ

LIVING IN THE BORDERS OF STATE: THE CASE OF TURKEY-GEORGIA BORDERLANDS

Yrd. Doç. Dr. Kerem ÖZBEY

Artvin Çoruh Üniversitesi, ozbey-kerem@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmada, modern devletlerin egemenliklerini sembolize eden sınırların gölgesinde nasıl bir yaşamın sunulduğuna odaklanılmaktadır. Türkiye-Gürcistan sınırının ne tür bir özgül yapıya ve hangi içsel dinamiklere sahip olduğu bu çalışmanın temel sorunsalını oluşturmaktadır. Bu sorunsal çerçevesinde, bu çalışmanın amacı, söz konusu sınır bölgesinde yaşayanların mevcut durumlarını tarihsel ve güncel boyutlarıyla resmetmektir. Bu amaç doğrultusunda, çalışmada, üç farklı bağlama odaklanılmaktadır: Türkiye-Gürcistan sınırının özgül yapısı ve içsel dinamikleri, ulusal ve uluslararası göçler sonrasında sınır bölgesinde toplumsal yeniden yapılanması, günümüzde sınır bölgesinin mevcut durumu. Bu kapsamda, çalışmada, teorik tartışmaların yanı sıra Türkiye-Gürcistan sınır bölgesinde yapılan sistematik gözlemlere de yer verilmiştir. Sınırın toplumsal yaşam üzerindeki sosyal, kültürel ve ekonomik etkileri Sarp, Kemalpaşa ve Hopa örnekleri üzerinden çok yönlü bir şekilde analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Devlet, Sınır, Sınırdaki Yaşamak, Türkiye-Gürcistan Sınır Bölgesi

ABSTRACT

This work focuses on how life is presented in the shadow of the borders that symbolize the sovereignty of modern states. Turkey-Georgia border have what kind of specific structure and internal dynamics that which constitutes the main problematic of this study. In this problematic framework, the purpose of this study is to depict the current situation of the inhabitants of the border region with their historical and current dimensions. For this purpose, in this study, the focus is on three different contexts: specific structure and internal dynamics of the border between Turkey and Georgia, social restructuring in the border region after national and international migrations, the current state of the border region today. In this context, in study, theoretical discussions as well as the place was given to systematic observations made in Turkey-Georgia border. The social, cultural and economic impacts on the social life of the border have been analyzed in a multifaceted way through the examples of Sarp, Kemalpaşa and Hopa.

Keywords: State, Border, Living in Border, Turkey-Georgia Borderlands

**TÜRKİYE’DE BELEDİYE PERSONELİNİN ÖZERKLİK ALGISI: ELBİSTAN
BELEDİYESİ ÖRNEĞİ
AUTONOMY PERCEPTIONS OF MUNICIPALITY PERSONNEL: CASE OF
ELBİSTAN MUNICIPALITY**

Prof. Dr. Ahmet Hamdi AYDIN

Kahramanmaraş Sütçü İmam Ü., İİBF, Kamu Yönetimi Bölümü, ahaydin@ksu.edu.tr

Kübra CANPOLAT

Yüksek Lisans Öğrencisi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Ü., Kamu Yönetimi Bölümü

kbbayrak55@gmail.com

ÖZET

Genelde yerel yönetimler ve özel olarak belediyeler, kamu hizmetlerini sunan halka en yakın ve özerk birimlerdir. Yerel yönetimlerin sunduğu hizmetlerde etkinlik ve verimliliğin sağlanabilmesi için merkezi idarenin yerel birimler üzerinde müdahalesinin olmaması, yani yerel yönetimlerin özerk olması gerekmektedir. Fakat genelde yerel yönetimlerin ve özel olarak belediyelerin özerkliği konusunda farklı algılamalar olabilmektedir.

Bu çalışmada, yerel özerklik kavramı ekseninde ve belediye yönetimine özerklik konusunda yenilikler getiren Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı’nı da dikkate alarak Elbistan Belediye personelinin özerklik ile ilgili olarak farklı algılamaların ortaya konulması amaçlanmıştır.

Bu amaçla, öncelikle Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı’na da gönderme yapılarak, özerklik ve yerel özerklik kavramları açıklanacak, sonra belediye personelinin özerklik algısını saptamak amacıyla Kahramanmaraş-Elbistan Belediyesi personeline uygulanan bir alan araştırmasının sonuçlarına yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Özerklik, belediye personeli, Elbistan Belediyesi

Alan Tanımı: Yerel Yönetimler, Personel Yönetimi (Kamu Yönetimi)

AKILLI GÜÇ

Yrd. Doç. Dr. Latif PINAR

Karabük Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
latifpinar@karabuk.edu.tr

Hülya DEMİRAG

Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası Politik Ekonomi Yüksek Lisans Programı
hulyademirag@outlook.com

ÖZET

Üzerinde tam olarak bir fikir birliğine varılamamış olmasına rağmen güç kavramı, bir aktörün bir başka aktöre aksi taktirde yapmak istemeyeceği şeyleri yaptırabilme yeteneği olarak tanımlanabilir. Soğuk Savaş mücadelesinin sonuna kadar büyük ölçüde devletlerin sahip oldukları askeri imkan ve kabiliyetler üzerine odaklanan bu kavram, söz konusu mücadelenin doğurduğu koşulların ortadan kalkmasının ardından büyük bir içerik ve anlam genişlemesi yaşamıştır. Bu içerik ve anlam genişlemesi, güç kavramı temelinde şekillenen yeni dış politik stratejilerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu yeni dış politik stratejilerden biri de akıllı güç politikasıdır.

Bu çalışma sert ve yumuşak güç kaynaklarının maharetle sentezlenmesi sonucunda meydana gelen akıllı güç politikasının temel parametrelerini incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada, akıllı güç politikasının devletler tarafından etkili bir biçimde tatbik edilmesinin, onların dış politik amaçlarına ulaşmalarını kolaylaştırıp kolaylaştırmayacağı sorusuna cevap aranmaktadır. Çalışmanın hipotezi ise şu şekilde formüle edilmiştir: Akıllı güç politikasının devletler tarafından etkili bir biçimde uygulaması, özellikle onların kuvvet kullanmayı düşünmeleri durumunda, üzerinde kuvvet kullanılması planlanan muhatabın kuvvet kullanmayı planlayan tarafa, kuvvet kullanma imkanı ve serbestisi vermesi sonucunu beraberinde getireceğinden, dış politik amaçlarını gerçekleştirmelerini dikkate değer bir düzeyde kolaylaştıracaktır.

İfade edilen soruya cevap verebilmek adına aşağıdaki yol haritası izlenecektir. Ele alınan konunun tahlil edilmesini kolaylaştırmak için öncelikle akıllı güç kavramı üzerinde kısaca durulacaktır. Ardından Amerika Birleşik Devletleri örneğinde akıllı güç politikasının ne olduğu ortaya konulacaktır. Son olarak akıllı güç politikasının etkili bir biçimde uygulanmasının, devletlerin dış politik amaçlarına ulaşmalarını kolaylaştırıp kolaylaştırmayacağı ayrıntılı bir biçimde tartışılacaktır. Çalışmanın oluşturulmasında literatür taramasından yararlanılmıştır. Bu doğrultuda ele alınan konuya ilişkin derinlemesine çözümlenelerde bulunan birincil kaynaklara ulaşılmaya çalışılmıştır. Ancak belli başlı hususlarda birincil kaynakların tamamına ulaşmak mümkün olmamıştır. Mevcut yazında akıllı güç politikasının devletlerin dış politikalarına olan etkilerini inceleyen yeterli sayıda bilimsel eser olmadığından bu çalışma alandaki boşluğu doldurmaya yönelik bir araştırma olarak tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Akıllı Güç, Dış Politika, Uluslararası İlişkiler, ABD

CEZVEDE KAYNAYAN SÜT TAŞTI: 1838 BALTALİMANI SERBEST TİCARET ANTLAŞMASI İLE BOZULAN OSMANLI İÇ VE DIŞ TİCARET DENGESİ

THE BOILING MILK IN COFFEEPOT OVERFLOWED: THE OTTOMAN DOMESTIC AND FOREIGN TRADE BALANCE IMPAIRED BY THE BALTALIMANI FREE TRADE AGREEMENT OF 1838

Arş.Gör.Dr. M. Burak BULUTTEKİN

Dicle Üniversitesi, buluttekinb@gmail.com

ÖZET

Osmanlı iktisadı; üretimin, tüketimin ve fiyatlandırmanın merkezi yönetim tarafından planlandığı, uygulandığı ve denetlendiği bir denge teorisine dayanır. Devletin yönettiği üretimin, ülke içinde yaşayan insanların ihtiyaçlarını karşılamaya dönük olarak yapılması ve alım gücüne uygun bir biçimde sunulması temel amaçtır. Bu yönüyle sistem, cezvede kaynayan süte benzetilebilir. Cezvede kaynayan sütün taşmaması için ısı dengesinin sürekli olarak kontrol edilmesi şarttır. 1838 (1254) yılında, Osmanlı Devleti ile İngiltere arasında Balta Limanı'nda imzalanan Serbest Ticaret Antlaşması, Osmanlı ülkesinde yapılan İngiliz ticareti üzerine imtiyazlar sağlayarak, direkt olarak Osmanlı dış ticaretindeki ve dolaylı olarak iç ticaretindeki dengesinin bozulmasına neden olmuştur. Yerli üretim sistemi, nihai İngiliz ürünlerinin ülke içindeki hızlı ve büyük miktarlardaki yayılımı karşısında, ezelden beri süregelen kontrollü yapısını kaybetmiştir. Bu durum teorik ifademizle, cezvedeki sütün taşmasına yol açmıştır.

Sanayi Devrimi'nin İngiliz üretim sürecine sağladığı teknolojik ve bilimsel yeniliklerle, İngiliz üretiminde seri üretime geçilmiş ve maliyetler düşmüştür. Bu durum İngiltere'nin hammadde temini ve üretilen ürünlerin satılması için yeni piyasalara olan ihtiyacını arttırmıştır. Bu sıralarda Osmanlı Devleti ise Mısır'daki ayaklanmanın ve Rusya'nın ülke içinde artan müdahalelerinin etkisi altındaydı. Bunun sonucu olarak devlet içinde ciddi mali sorunlar oluşmuştu. Baltalimanı Antlaşması bu karşılıklı sorunlara çözümü bulmak amacını taşıyordu. Ancak alınan kararlardan ve bunların sonuçlarından hareketle, antlaşmanın geleneksel Osmanlı üretiminin ortadan kalkmasında son derece etkili olduğu görüldü.

İki kısımdan oluşan antlaşmada, ilk kısım iç ticarete dair hükümlerden, ikinci kısım ise İngiltere'nin Osmanlı Devleti'ne yapacağı ihracata ve transit ticarete dair hükümlerden oluşmuştur. Bu antlaşmayla İngiltere'ye sağlanan imtiyazlardan dolayı Osmanlı iç ve dış ticaret dengesinin bozulmasına neden olan üç husus vardır.

Bunlardan ilki, Osmanlı Devleti'nin dış ticaretteki bir takım vergilendirme ve sınırlama haklarından vazgeçmesidir. İngiliz tüccarlar, ülkeye ihraç ettikleri ürünler için %12 ve ülkeden ithal ettikleri ürünler için %5 birer kez gümrük vergisi ödedikten sonra, artık iç gümrük vergisi ödemeyeceklerdi. Ancak yerli tüccarlar ülke içindeki ticaretlerinde iç gümrük vergisi ödemeye devam edeceği için bu durum İngiliz tacirler lehine haksız rekabete neden oldu.

İkincisi, bazı ürünler için uygulanan ve Osmanlı yerli üreticilerini koruyan *yed-i vahit usulünün* kaldırılmasıdır. Böylelikle tarım ürünlerinin ve bir kısım ürünlerin ticaretini belirli yerli tekellere bırakılmasını öngören ve bu yönüyle fiyat dengesinin kontrolünü sağlayan yed-i vahit sistemi yerine, İngiliz tacirlerinin istedikleri üreticiden alım yapabilecekleri ve dolayısıyla mal fiyatlarını kendilerinin kontrol edebilecekleri bir sistem oluşturulmuştur.

Üçüncüsü ise, bazı ihraç ürünlerine getirilen yasakların ve satın alınan ürünlerin bir yerden başka bir yere taşınmasında yerel makamlardan alınan izin sisteminin (*tezkire*) kaldırılması ile İngiliz tacirlerin Osmanlı ülkesinde iç ticaret yapabilmelerinin sağlanmasıdır. Bu şekliyle Osmanlı ülkesi İngiliz tacirleri için karlı ve yeni bir piyasa haline geliyordu ve bu durum kaçınılmaz olarak Osmanlı üretim ve tüketim dengesinin bozulması sonucunu doğurdu.

Antlaşmayla birlikte İngiltere'nin Osmanlı Devleti'ne olan ihracatı çeşit ve miktar itibarıyla oldukça arttı. İhracat özellikle yünlü dokuma, pamuklu dokuma, demir-çelik ve kalay ürünlerinde yoğunlaştı. Osmanlı'ya olan ihracatın toplam İngiliz ihracatı içindeki payı %3,99'dan, 1850 yılında %6.06'ya yükseldi.

Kütükoğlu (1974)'nin "*Osmanlı mallarıyla rekabet edebilecek hiçbir yerli üreticinin kalmadığı*", Quataert (1999)'in "*geleneksel sanayiye darbe*", Clark (2006)'ın "*Osmanlı pazarını ele geçirme*" ve Pamuk (2009)'un "*Osmanlı hükümetlerinin bağımsız dış ticaret politikaları izleyebilme seçeneklerini ortadan kaldırma*" yönleriyle eleştirdikleri Baltalimanı Antlaşması'nın, Osmanlı iç ve dış ticaretindeki önceden beri süregelen dengelerini bozma yönünde oldukça güçlü bir payının olduğunu söylemek yerinde olacaktır.

Anahtar Kelimeler: 1838 Baltalimanı Serbest Ticaret Antlaşması, Osmanlı iç ve dış ticaret dengesi, Osmanlı-İngiltere ticari ilişkileri

OSMANLI DEVLETİ'NDE BİR İKTİSADİ BUHRANLAR DÖNEMİ OLARAK 1873-1878

A PERIOD OF ECONOMIC DEPRESSION FOR THE OTTOMAN STATE: 1873-1878

Arş.Gör.Dr. M. Burak BULUTTEKİN

Dicle Üniversitesi, buluttekinb@gmail.com

ÖZET

1873-1878 yılları arasındaki dönem, Osmanlı Devleti'nin iktisadi buhranlar dönemidir. Dönem içinde kronolojik olarak devletin iktisadi dengesinin bozulmasına neden olan 4 temel değişim yaşanmıştır: 1873 yılı dünya ekonomik krizi, 1873-1874 döneminde ülke içinde yaşanan kıtlık, 1876 yılında borçların ödenemeyeceğinin ilanı (moratoryum) ve 1877-1878 dönemi Osmanlı-Rus Savaşı.

19.yüzyılın son çeyreği, bir yönüyle dünya nüfusunun arttığı, diğer yönüyle de bölgeler arası mal, sermaye ve teknolojik yeniliklerin yer değiştirmesiyle iktisadi bütünleşmenin yaşandığı bir dönemdir. Bu nedenle dünya ölçeğinde bir kriz meydana geldiğinde hızla diğer bölgelere de sirayet eder haldeydi. 1873 yılı dünya ekonomik krizi, ABD'deki fiyatlar, ücretler ve faiz oranlarında görülen uzun süreli düşüş ile birlikte sermayenin getirisinin azalmasına neden olan ve kıta Avrupası yoluyla tüm dünyaya hızla yayılan 19.yüzyılın en büyük küresel krizidir. Küresel kriz, Osmanlı ekonomisinde iki somut problem doğurmuştur. Kriz bir yandan Osmanlı tarımsal ürünlerinin fiyatlarının düşmesine neden olarak hemen sonrasında kıtlığa yol açacak şekilde tarımsal üretim dengesini bozmuş, diğer yandan da devletin 1854 yılından beri süregelen dışardan tahvil satışı yoluyla elde ettiği yeni fonları bulmasını imkansız hale getirmiştir.

1873 yılı küresel krizinin etkileri kuraklık ve sert geçen kış mevsiminin de etkisiyle birleşerek hızla Osmanlı ekonomisinin reel krizi haline geldi. 1873-1874 yılları arasında Osmanlı ülkesinde dönemin en büyük kıtlığı yaşandı. 150 ila 250 bin arasında kişinin ölümüne neden olan kıtlık; ülke içinde hırsızlık, cinayet, ayaklanma ve yönetim zafiyetlerine neden olarak büyük bir sosyo-ekonomik buhran oluşturdu.

Diğer taraftan, mali sorunlar hızla arttı. Devletin 1854-74 yılları arasında yaptığı 15 dış borçlanmanın anapara ve faiz ödemeleri yapılamaz hale geldi ve 1875 yılında devlet bütçesi, 5 milyon lira açık verdi. Bu süreç Nisan 1876 tarihinde devletin dış borçlarını ödeyemez duruma geldiğini açıklamasına (moratoryum) ve yabancı kontrollü Düyûn-ı Umûmiye İdaresi'nin kurulmasına doğru ilerledi (1881).

19.yüzyılda Osmanlı ekonomisini olumsuz yönde etkileyen bir diğer etken de savaşlar, özellikle Rusya'yla yapılan savaşlardır. 1877-1878 yılları arasındaki Osmanlı-Rus Savaşı (93 Harbi), dönemin Osmanlı ekonomisini en fazla zarara uğratan savaştır. Bu savaş ile devlet, Osmanlı Bankası ve Galata Bankerleri'ne olan iç borçlarını da ödeyemeyeceğini açıkladı.

Bunun sonucunda Rüsûm-ı Sitte adı verilen tütün, tuz, pul, alkollü içecekler, balık avı ve ipekten alınan vergilerin 10 yıllık tutarını alacaklılara bıraktı.

Bu çizilen çerçeveden hareketle 1873-1878 yılları arasındaki dönemi, 19.yüzyıl Osmanlı ekonomisinin en buhranlı dönemi olarak adlandırmak yerinde olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı ekonomisi, 1873-1878 yılları arasındaki dönem, iktisadi buhran

آل روها

TASAVVUF KLASİKLERİNDE HZ. MUSA ÖRNEKLİĞİNDE AÇIKLANAN BAZI TASAVVUF KAVRAMLARI

Yrd. Doç. Dr. Mahmud Esad ERKAYA

Çukurova Üniversitesi, eerkaya@cu.edu.tr

ÖZET

Tasavvuf ve Hz. Musa ilişkisi söz konusu olduğunda daha çok Hızır ile arasında geçen hadise hatıra gelmekte, Hz. Musa'nın sūfî kişiliğinden ziyade peygamberliği ve ilmî yönü ön plana çıkmaktadır. Nitekim kıssaya göre Hz. Musa vahye mazhar olarak şer'î ilimleri derinlemesine bilen bir peygamberdir. Hızır ise Allah'ın kendisine katından ilim (ilm-i ledün) bahşettiği sâlih bir kul olup Hz. Musa'ya hakikat ilimleri bağlamında rehberlik etmektedir. Allahu Teâlâ, Hz. Musa'yı, ilm-i ledünnü göstermesi için Hızır'a yönlendirir. Hızır ile buluşan Hz. Musa, birlikte çeşitli hikmetlerin sergileneceği bir seyahate çıkarlar. Yolculukları esnasında zâhir (dış görünüşü) itibariyle akla ve Hz. Musa'nın misyonuna aykırı gibi görünen birtakım hadiseler yaşanır. Fakat işin aslı başkadır. Hızır Allah'ın kendisine bahşetmiş olduğu ilim ile olayların iç yüzünü bilir ve ona göre hareket eder. Hz. Musa ise yaşadıklarına anlam veremez. Olaylar hakkında soru sormaması konusunda anlaşmış olmalarına rağmen sabredemeyip Hızır'a itiraz eder. Neticede Hızır olayların arkasında yatan hikmetleri bir bir izah eder.

Kıssada Hızır, ilm-i ledünnü bilmesi dolayısıyla mürid, Musa ise bir mürid konumundadır. Tasavvuf klasikleri incelendiğinde ise Hz. Musa'nın bu kıssanın çok ötesinde tasavvuftaki muhtelif hal, makam ve kavramlar için örneklik teşkil eden bir karakter olarak yorumlandığı görülmektedir. Hz. Musa'nın özel olarak seçilip yetiştirilmesi istinâ' kavramına; Hz. Musa'nın kendisine nübüvvet verilmeden önce şahit olduğu ateş berk kavramına; Hz. Musa'ya çarıklarını çıkartmasının emredilmesi temkin ve tecrîd kavramlarına; Hz. Musa'ya mucizelerden bahsedilmeden önce dikkatini dağıtıcı bir soru yöneltmesi setr kavramına; Hz. Musa'nın Rabbinden göğsüne genişlik vermesini istemesi mürid makamına; Hz. Musa'nın Rabbi ile olan iletişimde kullandığı bazı cüretkâr ifâdeleri üns makamına; Hz. Musa'nın Rabbinin huzuruna çıkacağı zaman yaşadığı tedirginlik hali kalak kavramına; Hz. Musa'nın dağa bakmasının emredilmesi lahz kavramına, Allahu Teâlâ'nın dağa tecelli etmesi neticesinde kendinden geçmesi sekr kavramına, bu esnada bayılması heyemân, fenâ ve telvîn kavramlarına, bayılma halinden Hz. Musa'da bir rahatlama hissinin hâsıl meydana gelmesi nefes kavramına ve Rabbi ile iletişimindeki rahatlığı inbisât kavramına dair bir örnek olarak sunulmaktadır.

Çalışma neticesinde Hz. Musa'nın yalnızca bilge bir kul tarafından kendisine ilm-i ledünün gösterildiği bir kimse olmadığı, bunun yanında tasavvuf kültüründe pek çok kavram ile doğrudan ilişkilendirilerek ele alınan tasavvufî bir kişilik olduğu anlaşılmaktadır.

Anahtar kelimeler: Hz. Musa, Hızır, tasavvuf kavramları, haller ve makamlar

SEYFEDDİN BÂHARZÎ VE ESRÂRÜ'L-ERBAÎN Lİ-AHBÂRİ'S-SÂİRİN ADLI ESERİ

Yrd. Doç. Dr. Mahmud Esad ERKAYA

Çukurova Üniversitesi, eerkaya@cu.edu.tr

ÖZET

Seyfüddîn Saîd b. el-Mutahhar b. Saîd el-Bâharzî (ö. 659/1261), Kübreviyye tarikatının önemli simalarından biri olup bu tarikatın Bâharziyye kolunun piridir. 586/1190 yılında dünyaya geldiği Bâharz'a nisbetle anılmaktadır. Çeşitli ilim merkezlerini dolaşan Bâharzî, zamanının meşhur hocalarından Hadis ve Fıkıh başta olmak üzere dini ilimler alanında dersler almış, İslami bilimler alanında derinleşmiştir. Bâharzî, zâhirî ilimlerdeki tahsilini tamamladıktan sonra tasavvufa meyletmiş, öncelikle Herat'ta Tâceddin Mahmûd el-Üşnühî'den hırka giymiştir. Daha sonra ise Bâharzî, Necmeddin-i Kübrâ'ya Kûfe'nin güneyinde bulunan Hîre'de intisap etmiştir. İntisabının ardından Necmeddîn-i Kübrâ'nın, Bâharzî'yi halvete aldığı nakledilmektedir. İkinci erbaininde şeyh efendi kapısına gelerek elinden tutmak suretiyle onu halvetten çıkartmıştır. Seyr ü sülûku böylece tamamlamış olduğu anlaşılan Bâharzî'yi irşad için Moğolların istila edip yerle bir ettiği Buhara'ya göndermiştir. Buhara'ya giderek burada hadis dersleri veren Bâharzî'nin zamanla şöhreti yayılmış ve şeyh-i âlem ünvanıyla anılmaya başlamıştır. Bâharzî Moğol hükümdarı başta Berke Han'ın Müslüman olmasını sağlayarak Moğolların müslüman olmasında önemli bir rol üstlenmiştir. Öyle ki Bâharzî, Moğollar arasında “ulu şeyh” ünvanıyla anılır hale gelmiştir. 659/1261'da Fethâbâd'daki hankahında vefat etmiştir. Şerhu esmâi'l-hüsnâ, Risâle der Işk, Rubâiyyât, Vekayiu'l-halvet, Vesâyâ ve Rûznâme adlı eserlerinin yanında muhaddis yönünü yansıtan Esrârü'l-erbaîn li-ahbâri's-sâirîn adlı eserini kaleme almıştır.

Esrârü'l-erbaîn li-ahbâri's-sâirîn esas itibariyle bir kırk hadis derlemesidir. Henüz yayınlanmamış, elyazması haliyle Kütahya Vahidpaşa İl Halk Kütüphanesi no. 840'ta bulunmaktadır. Bu eserde seçilen hadisler belirli bir konu ile sınırlı olmayıp Bâharzî'nin hadis aldığı şeyhlerinden teberrüken hadis nakledecek şekilde muhtelif konuları içermektedir. Bâharzî'nin bu eserin yanısıra daha küçük hacimli olduğu ifade edilen başka kırk hadis derlemeleri de bulunmaktadır. Esrârü'l-erbaîn'in hacimli olmasında yalnızca hadislerin uzun olması değil içerisinde ihtiva ettiği ricâl bilgisinin etkisi büyüktür. Zira bu eser içerdiği kırk hadisin yanında Bâharzî'nin hocaları ve seyahatları hakkında bizlere önemli bilgiler vermektedir. Bâharzî bu eserinde rivâyet ettiği her bir hadisi senedi ile vermiştir. Senedini verirken de öncelikle hadisi aldığı şeyhi hakkında malumat vermiş, hadisi hangi tarihte ve nerede işittiğini çok titiz bir şekilde kaydetmiştir. Bu açıdan eserin Bâharzî'nin hayatına ışık tutması bakımından önemli bir kaynak niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır.

Anahtar kelimeler: Seyfeddin Bâharzî, Tasavvuf, Hadis, Kırk Hadis

BÂKÎ VE FUZÛLÎ DİVANLARINDA KAPININ ALGILANMA BİÇİMİ THE CONCEPTION OF DOOR IN THE DIVANS OF BAKI AND FUZULI

Dr. Mahmut GİDER

Bingöl Üniversitesi, mahmutgider@mynet.com

ÖZET

Arap ve Fars edebiyatlarından beslenerek şekillenen klasik Türk şiiri, İslam kültürüne ait sanat ve estetiğin en önemli şubelerinden birini teşkil etmektedir. 16. yüzyıl şairlerinden Bâkî ve Fuzûlî'nin Divanları, klasik Türk şiiri sahasında yazılmış iki önemli eser olmanın yanı sıra İslam'ın manevî kültürüne ait önemli tasavvurlar ihtiva etmektedir.

Bu çalışmada, Bâkî ve Fuzûlî Divanlarında mekânsal unsurlardan “kapı”nın algılanma biçimi ele alınmıştır. Mekânlar arasında geçişi sağlayan yer/yapı olarak bilinen kapı, çerçeve açısından kapalı mekân ile açık mekân arasında geçiş yeri olma özelliğini taşıdığı için şiirde daha çok bekleyişin sembolü olarak kullanılır. Kapı, Bâkî ve Fuzûlî Divanlarında yapay mekânların cüz'ü olması hasebiyle demirden yapılma, mahremiyeti sağlama, üzerinde yazı veya resim nakşedilme gibi hususiyetleriyle doğrudan veya göndermelerle bazı teşbih ve tasavvurlara konu edilir. Daha çok aşk bağlamında sevgili ve memdûh övgüsü ile ilişkilendirilerek kullanılır. Aşk bağlamında sevgilinin kapısı, şifahane ve Mescid-i Aksa'ya benzetilir; adaletin tesis edildiği, sultan ve kölelerin saygı ile eğildiği, aşğın intizâr ile beklediği yer olarak algılanır. Kapı, memdûh övgüsü bağlamında temsil edilen uluhiyet makamları (Allah, peygamber) ve beşerî makamlara göre (sultan, bey) maddî ve manevî anlamda mansıp elde etme aracı olarak telakki edilir, yüceltilerek kozmik ve kutsal mekânlarla aynı mesabede görülür. Uluhiyet makamlarını temsil edecek şekilde kullanılan kapı, rahmet ve mağfiret aracı; otoriteyi temsil edecek şekilde kullanılan kapı, bir ihtiyacı giderme, maddî anlamda pâyemakam elde etme aracı ve sığınak olarak algılanır. Bu yaklaşımların yanı sıra eşik mekân olma özelliği nazara sunulan kapı, soyut kavramlarla tavsif edilerek metafor olarak kullanılır.

Anahtar Kelimeler: Divan, Fuzûlî, Bâkî, Kapı, Algı

ABSTRACT

Classical Turkish poetry shaped by feeding from Arabic and Persian literatures constitutes one of the most important branches of art and aesthetic understanding of Islamic culture.

As well as being two important works written in the field of classical Turkish poetry, the Divans of Bâkî and Fuzûlî, 16th century poets, contain important information belonging to the spiritual cult of Islam.

In this study, the conception of "door", one of spatial elements in Bâkî and Fuzûlî Divans, is discussed. The door, which is known as the place / structure that makes the passage between spaces, is mostly used as a symbol of waiting in poetry since it has the feature of being a passageway between closed and open space in terms of frame. Since the door is a part of

artificial spaces in Bâkî and Fuzûlî Divans, it becomes a subject to some simile and envisions directly or implicitly because of its features such as being made of iron, providing confidentiality, having a characteristic to be written and engraved on it. It is mostly used in relation to love by associating beloved and memorial praise. In the context of love, the door of lover is likened to a shrine and Masjid al-Aqsa; and it is perceived as the place where justice is established, the sultan and the slaves bow with respect, and the lover waits with the expectancy. The door is considered as a means of obtaining high authority in the material and spiritual sense according to the religious authorities (Allah, the prophet) and the human authorities (sultan, bey), and also it is glorified and is seen at the same value as the cosmic and holy places. The door used to represent the religious authorities are perceived as means of mercy and forgiveness; and the door that are used to represent authority are perceived as satisfying a need, a means of obtaining materiality and as a shelter. In addition to these approaches, the door, which is also mentioned as a threshold space, is used as a metaphor by describing it with abstract concepts.

Keywords: Divan, Fuzûlî, Bâkî, Door, Conception

آل روها

ENDÜSTRİ 4.0 - TÜRKİYE DEĞERLENDİRMESİ**INDUSTRY 4.0 - TURKEY ASSESSMENT****Prof. Dr. Salih ÖZTÜRK**NKÜ İİBF İktisat Bölümü, salihozturk@nku.edu.tr**Yonca ALAŞAHAN**NKÜ SBE İktisat ABD, yncalshn@gmail.com**Mustafa Latif EMEK**NKÜ SBE İktisat ABD, mustafalatifemek@gmail.com**ÖZET**

İnsanoğlu günümüze kadar üç sanayi devrimi yaşamıştır. Son zamanlarda sürekli gündeme gelmekte olan Endüstri 4.0 kavramı yeni bir sanayi devriminin kapıda olduğunun habercisidir. Endüstri 4.0'ın ekonomiye - topluma olumlu ve olumsuz birçok etkisi olacaktır. Bu etkilerden en önemlisi üretim kesiminde olacağı öngörülmektedir. İnsan gücünün giderek etkisini yitirdiği akıllı cihazlar sayesinde daha kısa sürede daha verimli ve daha az maliyetli sonuçların elde edileceği öngörülerden sadece biri olmaktadır. İçinde bulunduğumuz zamanın sanayi devrimi olan endüstri 4.0 ülkemiz gündeminde de kendine yer bulmaya başlamıştır. Hatta endüstri 4.0 sonrasında ortaya çıkabilecek endüstri 5.0 şimdiden dünyada tartışılmaya başlanmıştır. Tahminlere göre endüstri 5.0 da ise akıllı cihazların (makinelere) insanlarla el ele verdiği bir dönem olacaktır. Bu makalede Endüstri 4.0 kavramının incelenmesi yapılacak ve son bölümde Türkiye açısından ele alınacaktır. Türkiye bu dönemi kendi lehine çevirip çeviremeyeceğini bize zaman gösterecektir.

Anahtar Kelimeler: Endüstri 4.0, Teknoloji, Değişim**ABSTRACT**

Mankind has been living up to three industrial revolutions. The concept of Industry 4.0, which has recently come to our minds lately, is the news that a new industrial revolution is at the door. Economy, collecting will have many positive and negative impacts. The most important of these effects is predicted to be in production. It is only foreseen that more efficient results will be obtained in a shorter time thanks to the intelligent devices whose human power has gradually lost its effect. The industrial revolution of this period is at the agenda of our 4.0 countries. Indeed, the industry emerging after 4.0 in industry 5.0 is already under discussion. According to estimates, industry 5.0 will be a period when smart devices - machines and hands - will collaborate with people. In this article, the concept of Industry 4.0 will be examined and Turkey will be examined in the last part. Turkey will show us that it can not turn this period into its favor.

Key Words: 4.0 Industry, Technology, Transformation

ÜLKELERİN TERCİH ETTİĞİ FİNANS ARACI: VARLIK FONU COUNTRY PREFERRED FINANCIAL INSTRUMENT: ASSETS FUND

Prof. Dr. Salih ÖZTÜRK

NKÜ İİBF İktisat Bölümü, salihozturk@nku.edu.tr

Yonca ALAŞAHAN

NKÜ SBE İktisat ABD, yncalshn@gmail.com

Mustafa Latif EMEK

NKÜ SBE İktisat ABD, mustafalatifemek@gmail.com

ÖZET

Dünya’da ve Türkiye’de ekonomik istikrarın sağlanması, ekonomide yaşanacak kısa dönemli şoklara müdahale edilebilmesi ve yapılacak olan yatırımlara kaynak sağlanabilmesi amacıyla devletin kontrolü altında olan fonlara varlık fonu denilmektedir. Ülkemizde bu kavram son yıllarda gündeme gelmiş ve hala tartışılmaktadır. Fakat diğer ülkelere baktığımızda sahip olunan kaynakları ekonomide değerlendirebilmek amacıyla ve yukarıda sayılan diğer amaçlardan dolayı ülkemizden çok daha önce bu fonun kullanılmakta olduğu görülebilmektedir. Bu çalışmada varlık fonunun varoluş amacı, öncelikle dünya üzerinde örnekleri ve sonra da ülkemizdeki varolan örnekler incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Varlık Fonu, Santiago İlkeleri, Ekonomik Kalkınma, Yatırım

ABSTRACT

Funds under the control of the state are called asset funds in order to provide economic stability in the world and Turkey, to intervene in short-term shocks to be experienced in the economy and to provide funds for the investments to be made. In our country this concept has come to the agenda in recent years and is still being discussed. However, it can be seen that this fund is being used much before our country because of the other purposes that we have listed above, in order to evaluate the resources owned by other countries in the economy. In this study, the purpose of the asset fund will be examined, firstly the world examples and then the existing examples in our country.

Keywords: Asset Fund, Santiago Principles, Economic Development, Investment

FEMİNİST COĞRAFYA PERSPEKTİFİNDEN KADINA YÖNELİK ŞİDDET ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

A STUDY ON VIOLENCE FOR WOMEN IN FEMINIST GEOGRAPHY PERSPECTIVE

Yrd.Doç.Dr. Muazzez HARUNOĞULLARI

Kilis 7 Aralık Üniversitesi, muazzez@kilis.edu.tr

Yrd.Doç.Dr. Yedigir POLAT

Kilis 7 Aralık Üniversitesi, yedigirpolat@kilis.edu.tr

ÖZET

Cinsiyet ötekiliği ile birlikte kadınlar dünyanın pek çok yerinde açlık, yoksulluk, yoksunluk, insan hakları ihlalleri, toplumsal hizmet yetersizliği gibi insan hayatını olumsuz etkileyen pek çok problemle karşı karşıyadırlar. Ayrıca yaşanan savaşlarla da büyük sosyal sorunların odağındadırlar. Kadınların baş etmek zorunda kaldığı sorunlardan biri de şiddettir. Sosyal hayatın her alanında yaşanan ve giderek artış gösteren şiddet, toplumsal bir sağlık problemidir. Bu problem değişik coğrafyalarda, farklı kültürlerde ve farklı gelişmişlik ve öğretim seviyesine sahip tüm dünya ülkelerinde oldukça yaygın görülmektedir. Şiddet olgusu kadınlar için ulus ve ülke tanımayan derin ve geniş ölçekli bir sorundur. Fiziksel açıdan daha az güçlü olan kadınlar hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde aile içi ve dışı şiddet olaylarıyla karşı karşıya kalmaktadırlar. Araştırmanın amacı Kilis şehir merkezinde yaşayan kadınların şiddete maruz kalma durumlarını, kadınların sosyo-demografik özelliklerinin şiddete maruz kalma durumuna etkisini değerlendirmeye çalışmaktır. Kadınların ekonomik durum, eğitim, eşlerinin iş ve eğitim durumlarına göre, çalışan/çalışmayan bekar/evli kadınların uğradıkları çeşitli şiddet türlerini ve şiddetin ortaya çıkmasını sağlayan yan faktörleri değerlendirmektir. Bu amaçla açık ve kapalı uçlu soruları içeren bir görüşme ölçeği geliştirilmiştir. Amaçlı örneklem yönteminde yer alan ölçüt örnekleme ve tabakalı amaçsal örnekleme yöntemine göre belirlenen 500 kadınla yüz yüze anket yapılması planlanmıştır. Kadınların şiddet görme durumları ve şiddete yol açan yan etkenler tespit edilmeye çalışılmıştır. Anket, sorulara cevap vermek isteyen 376 kadına uygulanmıştır. Anket literatür taranarak, demografik özellikler ve yaşam koşullarına ilişkin 56 sorudan oluşturulmuştur. Araştırma kesitsel ve tanımlayıcı niteliktedir. Kadına yönelik şiddet birçok sebebe dayanmakta, birbirine bağlı sosyal ve kültürel faktörler kadınları şiddete karşı kırılgan tutmaktadır. Tarihsel olarak kadını erkek arasındaki güç dengesizliği, sosyo-ekonomik alanda ortaya çıktığı gibi aile kurumu içinde de erkeklerin üstün olduğu düşüncesi, kadınları kısıtlayan kültürel özellikler, ekonomik kaynakların yokluğu kadınları daha güçsüz daha kırılgan hale getirmektedir. Kilis şehir merkezinde yapılan çalışmaya katılan kadınların yaş aralığı 18 ile 67 arasında değişmektedir. Kadınların duygusal ve fiziksel şiddete maruz kalma durumlarını belirlemek için yapılan çalışmada kadınların şiddete maruz kalmalarıyla; yaş,

eğitim seviyesi, medeni durum, oturlan evin özellikleri, hane reisine göre şiddete maruz kalma, sağlık, erkeğin iş durumu ve eğitimi, göç etme durumu, kadının psikolojik rahatsızlığı, sağlık giderleri gibi yan faktörler arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Feminist coğrafya, aile içi şiddet, şiddet, kadına yönelik şiddet, psikolojik şiddet

ABSTRACT

In many parts of the world, due to gender otherness, women encounter countless problems like hunger, poverty, deprivation, human rights violations and inadequate social service. They are also at the center of major social problems. One of the problems women have to deal with is violence. Increasing in every aspect of social life, violence is a social health problem. This problem is widespread in every country with different geographies, different cultures, and different levels of development and education. For women, violence is a wide-ranging problem that defies nations and countries. Physically weaker than men, women face domestic violence and violence in general in both developed and developing countries. The purpose of this study is to evaluate the exposure of women living in the city of Kilis to violence and the effects of women's socio-demographic characteristics on their exposure to violence. Therefore, the study aims to evaluate the side factors causing violence and the types of violence single/married working/non-working women encounter according to their economic and education status and their husbands' employment and education status. For this purpose, an interview scale including open- and closed-ended questions was developed. A face-to-face questionnaire survey will be conducted with five hundred women who will be selected through criteria sampling and stratified purposeful sampling. Women's exposure to violence and the side factors causing violence were determined. The questionnaire was administered to 376 women who wanted to answer the questions. Composed of 56 questions regarding demographic characteristics and living conditions, the questionnaire was developed after a literature review. The study is cross-sectional and descriptive. Violence against women is based on many causes, and interdependent social and cultural factors make women vulnerable to violence. Historically, power imbalance between men and women has emerged in the socio-economic area. The idea that men are superior to women, the cultural factors restricting women and lack of economic resources make women more vulnerable. The women participating in the study conducted in Kilis are between the ages of 18 and 67. Conducted to determine women's exposure to emotional and physical violence, the current study found a significant relationship between women's exposure to violence and side factors like age, education level, marital status, the characteristics of the houses they live in, exposure to violence from the men of the house, health, men's employment status and education, migration status, psychological disorder and health expenditures.

Key Words: Feminist geography, domestic violence, violence, violence against women, psychological violence

TÜRKİYE’NİN SURIYELİ GELİNLERİ: SINIR ÖTESİNDE YENİ BİR YAŞAM**SYRIYAL BRIDES OF TURKEY: A NEW LIFE BEYOND THE BORDER****Yrd.Doç.Dr. Muazzez HARUNOĞULLARI**Kilis 7 Aralık Üniversitesi, muazzez@kilis.edu.tr**Yrd.Doç.Dr. Yedigir POLAT**Kilis 7 Aralık Üniversitesi, yadigarpolat@kilis.edu.tr**ÖZET**

Suriye’de 2011 yılından bu yana yaşanan savaşla birlikte milyonlarca insan Türkiye’ye göç etmiştir. Özellikle sınır kentlerindeki Suriyeli sığınmacı sayısı oldukça yüksektir. Kilis ili neredeyse kendi nüfusu kadar Suriyeli sığınmacıya ev sahipliği yapması nedeniyle diğer illerden ayrılmaktadır. Kilis’te yaşayan Suriyeli sığınmacıların yarısından fazlasını kadın ve çocuklar oluşturmaktadır. Savaşla birlikte Kilis’teki Suriyeli sığınmacı kadınlarla evlilikler de artış göstermiştir. Bu çalışmanın amacı, Suriyeli kadınlarla Türk erkekler arasındaki evlilikleri, Kilis’teki Suriyeli gelinlerin göç ve yerleşim süreçleri, kişisel deneyimleri, göç hikayeleri, yaşantı, algı, tutum ve memnuniyetlerini değerlendirmektir. Ayrıca sosyal uyum ve yerel halka kültürel entegrasyonu, Suriyeli gelinlerin sosyo-ekonomik durumu ve mekânsal örüntülerini belirlemektir. Nitel bir araştırma modeli olan durum çalışması şeklinde ele alınan bu çalışmada tesadüfi olmayan örnekleme türlerinden kartopu örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kartopu yöntemiyle erişilen 12 katılımcıdan; derinlemesine görüşme yöntemi ve katılımcı gözlem tekniği ile elde edilen veriler analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre savaştan kaçarak Kilis’e gelen Suriyeli kadınlar; akrabaları, tanıdıkları veya araçlar vasıtasıyla eşleriyle tanışmıştır. Savaşın psikolojilerinde meydana getirdiği etkiyi en aza indirmek ve üzerlerinden atmaya daha güvenli ve mutlu yaşama isteği Suriyeli kadınları evliliğe motive etmiştir. Suriyeli kadınların Kilis’te yaptıkları evlilikler, toplumda kabul görmektedir. Ayrıca yaşadıkları mekânlara ve kültüre, yeni girdikleri ailenin bireylerine uyum sağlamışlardır. Kendilerini Kilis’te daha özgür, daha rahat, daha huzurlu ve güvende hissetmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Suriyeli Kadınlar, Ulusaşırı Göç, Suriyeli Gelinler, Sığınmacılar, Kilis

ABSTRACT

Millions of people have migrated to Turkey since the war that has taken place in Syria since 2011. Especially the number of Syrian asylum seekers in border cities is quite high. Kilis province is separated from other cities because it is hosting as many Syrian asylum seekers as its population. More than half of Syrian asylum seekers living in Kilis are women and children. As a result of the war, marriages with Syrian asylum seekers in Kilis also increased. The aim of this study is to examine the marriages between Syrian women and Turkish men;

Emigration and settlement processes, personal experiences, migration stories, experience, perception, attitude and satisfaction of Syrian brides in Kilis. Another objective is to determine social integration and cultural integration of the local people, the socio-economic status and spatial patterns of the Syrian brides. In this study, which is considered as a case study, which is a qualitative research model, snowball sampling method is used from non-random sampling types. Questionnaires, in-depth interviews and participant observation techniques were analyzed with 12 participants who were reached by snowball method. According to the findings obtained, Syrian women who had escaped from the war and came to Kilis met their spouses through relatives, acquaintances or intermediaries. Syrian women are motivated by the desire to live a safer and happier life than to reduce the impact of war in psychology. The marriages that Syrian women do in Kilis are accepted in the society. They have also adapted to the spaces they live in and the individuals who are new to the culture. They feel themselves more free, more comfortable, more peaceful and safe in Kilis.

Keywords: Syrian Women, Transnational Migration, Syrian Brides, Asylum-seekers, Kilis

آل روها

KLASİK TÜRK ŞAİRLERİ İÇİN ÖRNEK BİR ŞAHSİYET: HASSAN BİN SABİT A SAMPLE PERSONALITY FOR CLASSICAL TURKISH POETS: HASSAN BIN SABIT

Dr. Mahmut GİDER

Bingöl Üniversitesi, mahmutgider@mynet.com

ÖZET

Klasik Türk şiirinde duygu ve düşünceler estetize edilerek ifade edildiği için ele alınan kişi ve kavramlar, ideal bir forma büründürülerek tasvir edilir. Din, klasik Türk şiirinin ana kaynaklarından biri ve en önemlisi olduğu için özellikle risaletin ilk yıllarında kalemleriyle İslam'a hizmet eden şairler, klasik Türk şairleri tarafından yüceltilmiş ve örnek alınmışlardır. Bu şairlerden biri de Hassan bin Sabit'tir. Arap kültüründe şiire büyük bir önem atfedildiği için İslamiyet'in nüzulünden önce düzenlenen panayırlarda şiir müsabakaları yapılır, beğenilen şiirlerin şairleri ödüllendirilirdi. Konusu daha çok methiye, hicviye ve fahriye olan bu şiirler, risaletin ilk yıllarında İslam'a karşı propaganda aracı olarak kullanılmıştır. Şartların zor olduğu bu dönemde İslam'ı ve Müslümanları savunacak, karşı propagandayı bertaraf edecek şairlerin varlığı önemsenmiştir. Hassan bin Sabit, özellikle Müslümanların varoluş savaşımını verdiği bir dönemde şiirleriyle Hz. Muhammedi ve Müslümanları savunduğu için önemi hâiz bir şahsiyet olarak görülmüş, örnek şahsiyeti, güçlü hitabeti/kalemiyle Hz. Peygamber'in iltifatına mazhar olmuştur. Hz. Muhammed, Hassan bin Sabit için Mescid-i Nebevî'de bir kürsü kurdurmuş, özellikle Müşrik şairlerin hicviyelerine cevap mahiyetinde olan şiirlerini okutmuş, böylece "Peygamber şairi" olarak nam almıştır.

Hassan bin Sabit, Klasik Türk şiirinde muhtelif yönleriyle teşbih ve tasavvurlara konu edilir. Klasik şairler, şairlik kabiliyetlerini ve şahsiyetlerini överken Hassan bin Sabit'i "şairlerin pîri" olarak görüp ona nispetle kendilerini "Hassan'ın kapıcısı", "Hassan-ı sâni" ve "devrin/zamanın Hassan"ı olarak tasavvur ederler. Onun, Hz. Muhammed'in övgüsüne ve duasına mazhar olma yönünü ve şirki hicvetmekle me'mûr olma özelliğini nazara sunarlar. Hüsn (ح-س-ن) kökünden türeyip anlam bakımından "güzellik" ve "iyilik" ile alakalı olan Hasan, hasene, hüsn, hüsün, ihsân ve tahsîn sözcüklerini birlikte kullanarak (iştikâk) şiirlerinin anlam ve üslup bakımından hâiz olduğu güzelliği överler. Güzel naat yazma, etkili methiye okuma ve sözü güzel söyleme hususlarında kendilerini Hassan bin Sabit ile karşılaştırırlar. "Söz vadisinde Hassan'dan üstün olduklarını, Hassan'ı susturacak ifade gücüne sahip olduklarını söyleyerek özellikle ifade gücü noktasında Hassan bin Sabit'ten üstün olduklarını düşünürler. Bu yaklaşımlar, Hassan bin Sabit'in, klasik Türk şiirinde hem temsil ettiği sembolik değer ve şahsiyet hem de şiir vadisindeki yetkinlik hususlarında tasavvurlara konu edildiğini gösterir.

Anahtar Kelimeler: Divan, Şiir, Klasik Türk Şairleri, Hassan bin Sabit

ABSTRACT

In classical Turkish poetry, the people and concepts handled are expressed in an ideal form because emotions and thoughts are aesthetized and expressed. Religion is one of the main sources of classical Turkish poetry, and since it is of the greatest importance, the poets serving Islam with their pens in the first years of the Risolat were especially praised and sampled by classical Turkish poets. One of these poets is Hassan bin Sabit. Poetry competitions were held at the fairs arranged before the birth of, and the poets of the popular poems were rewarded

because the poetry was of great importance in Arabic culture. These poems, which were mostly praise, satire, and fahriye, were used as propaganda against Islam in the early years of the prophecy of Muhammed (pbuh). The existence of poets who would defend Islam and Muslims and overcome the anti religious propaganda was important in this period when conditions were difficult. Hassan bin Sabit, especially at a time when the Muslims struggle for life, was regarded as a prominent personality, and was honoured with prophet Muhammed's (pbuh) compliments as a model character with his strong pen. Prophet Muhammad (pbuh) established a professorship in the Masjid al-Nabawi for Hassan bin Sabit, and got his poems read, which were written specifically as a response to the satirical poems of the Mushrik poets, and thus he was known as "the poet of the Prophet."

Hassan bin Sabit is a subject of sympathy and imagination in various aspects of classical Turkish poetry. Classical poets consider Hassan bin Sabit as the poet of the poets and criticize themselves as the "doorman of Hassan", "Hassan the Second" and "the then Hassan" in their praise of their poetry abilities and personalities in comparison with him. They take into account his characteristics which attract Prophet Muhammed's (pbuh) praise and prayer and his personality for criticising anti-religious poetry. They praise the grace of his poems in terms of sense and style by using the Arabic words, "Hasan, hasene, hüsn, hüsün, ihsân and tahsîn together, which are about "beauty and goodness" and derived from the Arabic word "hüsn- (ح-س-ن)". They compare themselves to Hassan bin Sabit in terms of writing beautiful poems praising the Prophet Muhammed (pbuh) and saying the words in good style. They say that they are superior to Hassan in the valley of words, and that they have the ability to silence Hassan, so they think they are more eloquent from Hassan bin Sabit, especially at the point of expression. These approaches show that Hassan bin Sabit has been the subject of thought about his both symbolic value and character and his qualification in the valley of words in classical Turkish poetry.

Keywords: Divan, Poem, Classical Turkish Poets, Hassan bin Sabit

TÜRK İNANÇ VE DÜŞÜNCE SİSTEMİNDE SEVRİ/SELVİ VE KAYIN AĞACININ YERİ VE ÖNEMİ

Dr. Mehibe ŞAHBAZ

Çukurova Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bölümü

ÖZET

Ağaç kültü Dünya kültürlerinin ortak sembolleri arasında yer almaktadır. İnsanoğlu için var olmanın başlangıcı ve sonrasında hava, su ve toprak kadar önemlidir. İnsanın inanç ve düşünce dünyasında öncelikli olarak beslenmenin, türeyişin, tanrıyla irtibat kurmak ve cennete ulaşmak için bir araç rolünü üstlenmektedir. Ağaca tanrısal bir varlık gözüyle bakan İnsanlık ağacı inanç mekanizmasının ana eksenin de değerlendirmiştir. Ağaç eski Türklerin önem verdiği kutsallar arasında kabul edilmektedir. Eski Türkler din değiştirdikten sonra önceki inançlarının birçoğunu terk etmişler ancak eski dinlerinin kutsalları arasında yer alan ağaç kültürlerini aynen yaşatmaya devam etmişlerdir. Türkler İslam dinini kabul etmesiyle birlikte ağaç inancın özü olmamıştır Ağaç yaradılışı temsil etmiştir. Yaradılışı temsil eden Tuğba ağacı, Hacer-ül esved gibi semboller yaratıcı değil, yaratılışı izah etmektedir. Ağaç insanoğlunun ortak kültürleri arasında yer almasına rağmen her kültür ve millet tarafından farklı anlamda algılanmaktadır. Eski devirlerden itibaren, hemen hemen her Türk boyunun inanç sistemi içinde bazen aynı bazen de farklı ağaçların kutsal kabul edildiği görülmektedir. Hatta Eski Türklerde ağaca verilen kutsallık boylar arasında farklılık göstermektedir. Eski Türklerde başlangıçta Tanrının ve hükümdarın sıfatı olan kutsal ağaç inancı, zamanla hükümdarlığı, ataları temsil etmiş ve en nihayetinde de sülalenin veya boyun temsilcisi olmuştur. Böylece ağaç Eski Türklerde kutsal ağaç, ölümsüzlük ağacı ya da hayat ağacı olarak nitelendirilmiştir. Eski Türklerde gökleri delip geçen kutsal bir ağacın var olduğu inancı yaygındı. Bu ağacın bazen kayın ağacı olduğu anlaşılmaktadır. Eski Türklerin Kayın Ağacına inanmalarından dolayı dini inanç manzumelerini bu ağacın etrafında ifa etmekteydiler. Çünkü onlar bu ağacın dünyanın merkezini tayin ettiğine ve hükümdarın bu ağaç vasıtasıyla göğe yükseldiğine inanmaktaydılar. Eski Türk inancına göre, Tanrıya ancak bu kutsal ağaç aracılığıyla ulaşılabilirdi. Çalışmamızda eski Türkler arasında kutsal olarak kabul edilen Orta Asya'dan Anadolu ya kadar uzanan kutsal ağaçlardan olan Servi/Selvi ve Kayın Ağaçlarının Türk inanç ve düşünce sistemindeki önemi ve yeri üzerinde durulmuştur. Ayrıca Türk inanç ve düşünce sistemine yansımalarının dışında sağlık ve edebiyat gibi dallarda da önemli bir yere sahip olduğunu da vurgulamaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Ağaç, Kültür, İnanç, Kutsal, Ölümsüzlük, Kült

İPEK YOLUNUN ŞANLIURFA İNANÇ TURİZMİNE ETKİSİ: ŞEYH MESUD ÖRNEĞİ

Yrd. Doç. Dr. Mehmet AKBIYIK

Harran Üniversitesi, mehmetakbiyik@harran.edu.tr

Arş. Gör. Mehmet ÖZCANLI

Harran Üniversitesi, mehmetozcanli@harran.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Ahmet Serdar AYTAÇ

Harran Üniversitesi, aserdaraytac@harran.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Hürşit YETMEN

Harran Üniversitesi, hyetmen@harran.edu.tr

ÖZET

Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bulunan Şanlıurfa ili doğudan Mardin, batıdan Gaziantep, kuzey ve kuzeybatıdan Adıyaman, kuzey ve kuzeydoğudan Diyarbakır illeri ile sınırlanmıştır. Güneyden ise Suriye sınırı ile çevrilidir.

Şanlıurfa, coğrafi konumu nedeniyle üzerinde tarih boyunca birçok devlet ve beyliğin hüküm sürdüğü, değişik kültürlerin geçiş ve kaynaşma alanı olmuştur. İlk ve ortaçağ da eski uygarlık merkezleri olan Çin, Orta Asya, Mezopotamya ve Arap ülkeleri ile Avrupa arasındaki ipek yolunun bir kolu Şanlıurfa üzerinden geçmektedir.

Çin'den başlayan ipek yolu orta Asya'dan geçerek Anadolu üzerinden Avrupa'ya kadar uzanan önemli bir ticaret ve kültür yoludur.

İpek Yolu sadece ticaret için kullanılmamıştır. İpek yolu, aynı zamanda doğudan batıya ve batıdan doğuya âlimlerin, orduların, fikirlerin, dinlerin, medeniyetlerin ve kültürlerin de yolu olmuştur.

İnsanların İslâm'ı daha iyi anlayabilmesinde ve İslâmiyet'in yayılmasında ipek yolu ile birlikte Anadolu Selçuklular dönemindeki tekke ve zaviyeler önemli rol oynamışlardır. Anadolu'yu Türkleştirmek ve İslamlaştırmak için önemli İslam bilginlerinden olan Hoca Ahmet Yesevî'nin halifeleri dervişleri ile birlikte küçük gruplar halinde Anadolu'ya geç etmişlerdir. Anadolu'nun değişik yerlerinde tekke ve zaviyeler kurmuşlardır.

Şeyh Mesud da 1183 tarihinden önce dervişleriyle birlikte Nişabur'dan Şanlıurfa'ya gelerek Şanlıurfa'nın Türkleşmesine ve Müslümanlaşmasında hizmet etmiş, Ahmed Yesevi halifelerinden biridir. Şeyh Mesud'un babasının adı Said Hengel'dir. Şeyh Mesud'un türbesi ve zaviyesi Şanlıurfa'da bulunan iç kalesinin de güneyinde tepenin üzerindedir. Mezarı bu türbenin içindedir. Bu türbe ve zaviye hem bir ziyaret hem de bir mesire yeridir. Şanlıurfa inanç turizmi için önemli bir ziyaret yeri olan Şeyh Mesud türbesi ve zaviyesi her yıl binlerce yerli ve yabancı turist ziyaret etmektedir.

Bu çalışmamızda İpek yolunu kullanarak Nişabur'dan gelen Şeyh Mesud'un Şanlıurfa İnanç turizmindeki yerini ve önemini tespit etmektir. Şeyh Mesud türbe ve zaviyesinin inanç turizm destinasyonları içerisine dâhil edilerek tanıtılmasını sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Şanlıurfa, Turizm, İnanç, İpekyolu. Şeyh Mesud

HARRAN OVASI'NDA DOLİN OLUŞUMU ÜZERİNDE ETKİLİ OLAN FAKTÖRLER

Yrd. Doç. Dr. Ahmet Serdar AYTAÇ

Harran Üniversitesi, aserdaraytac@harran.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Hürşit YETMEN

Harran Üniversitesi, hyetmen@harran.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Mehmet AKBIYIK

Harran Üniversitesi, mehmetakbiyik@harran.edu.tr

Arş. Gör. Mehmet ÖZCANLI

Harran Üniversitesi, mehmetozcanli@harran.edu.tr

ÖZET

Harran ovası, Şanlıurfa şehir merkezinin güneydoğusunda kabaca kuzey-güney yönünde uzanan Akçakale Grabeni'nin tabanını oluşturur. Jeomorfolojik sınırları dikkate alındığında yaklaşık 1700 km² alan kaplayan ovanın doğusunda Tektek, kuzeyinde Germüş, batısında Fatik platoları yer alır. Deniz seviyesinden yüksekliği 350 ila 500 arasında değişen Harran Ovası'nda Pliyosen – Kuvaterner yaşlı kırıntılı birimler oldukça geniş yer kaplar. Ovanın çevresindeki platolarda ve ova tabanında yer alan kırıntılı birimlerin altında ise Tersiyer yaşlı kireçtaşları bulunur. Akçakale Grabeni /Harran Ovası neotektonik dönem yer hareketlerinin Güneydoğu Anadolu'da oluşturmuş olduğu en belirgin yapılardan biridir. Bu nedenle ova tabanında ve kenarlarında çok sayıda kuzey güney yönlü fay mevcuttur.

Harran Ovası tarımsal üretim potansiyeli açısından ülkemizin en önemli ovalarından biridir. Ova 1995 yılında, GAP projesi kapsamında Fırat suyunun Şanlıurfa Tünelleri vasıtasıyla ovaya aktarılmasıyla, sulamaya açılmış, bu değişim ovada tarımsal ürün desenini değiştirdiği gibi tarımsal üretimden elde edilen verim miktarının da önemli ölçüde artmasına neden olmuştur. Sulamalı tarımın başlaması, ovada tarımsal üretim ve verimi artırmış ancak aşırı ve bilinçsiz sulama; yaşlık, tuzluluk, tarım topraklarının nutrient madde bakımından fakirleşmesi, dolin oluşumu gibi birtakım sorunları da beraberinde getirmiştir.

Ovada ilk olarak 1998 yılında Ortaören çökme dolini oluşmuş, söz konusu dolin 2003'e kadar fasıllı bir şekilde genişlemiştir. 2012 yılında Ekinyazı köyü yakınlarında bir başka dolin oluşmuş, oluşumunun akabinde DSİ tarafından doldurulan dolin, 2017 Mayıs ayında tekrar çökmüştür. Son 5 yıl içerisinde benzeri dolin oluşumları Şanlıurfa Merkez Yeniköy ile Karaali mahalleleri civarında da meydana gelmiştir.

Dolin oluşumları, yoğun tarımsal faaliyetlerin gerçekleştirildiği aynı zamanda daimi ve geçici yerleşmelerin yoğun şekilde yer aldığı Harran Ovası'nda, başta can ve mal güvenliği olmak üzere tarımsal faaliyetler açısından önemli bir tehlike oluşturmaktadır.

Bu araştırma kapsamında; Harran Ovası ve çevresinde çökme dolini oluşumuna ortam hazırlayan doğal unsurlar ile dolin oluşumunu tetikleyen/hızlandıran beşeri unsurların belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında tektonik, litolojik ve stratigrafik yapının, dolin oluşumuna uygun özelliklere sahip olduğu, ovadaki aşırı sulamanın ise dolin oluşumunu tetiklediği ve gelişimi hızlandırdığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: GAP, Şanlıurfa, Harran Ovası, Akçakale Grabeni, Dolin oluşumu

TÜRK EFSANELERİNDE DEVE

Dr. Mehmet ALPTEKİN

Gaziantep Üniversitesi, meh.alptekin@hotmail.com

ÖZET

Daha çok Arap kültürüyle özdeşleşen deve, aslında Türk kültüründeki önemli hayvanlardan biridir. Türklerin en son ehilileştirdiği hayvanlar arasında olan deve Türk kültüründe hem binek hem de bir yük hayvanı olarak kullanılmıştır. Bunun yanında deve; susuzluğa, açlığa uzun süre dayanabilen her türlü coğrafi koşula ve iklim koşuluna adapte olan iri cüsseli bir hayvan olması, hörgüç adı verilen yağ keselerindeki yağı eritip onları besine çevirerek bir besin deposu olarak kullanması ve bir yük hayvanı olarak düşünülmesine rağmen etinden, sütünden, derisinden çeşitli amaçlarla faydalanılabilmemesinden ötürü en çok tercih edilen hayvanlardan olmuştur.

Türkler, tarihin ilk devirlerinde konargöçer bir hayat tarzını benimsedikleri için onların hayatlarında binek ve yük hayvanları önemli bir yere sahipti. Bu dönemde nasıl ki atlar Türklerin kanadı olmuşsa develer de kamyoneti, tırı ve traktörü olmuştur. Türkler yaptıkları yakın ve uzak göçlerde develerden faydalanmışlardır. Bu süreçte develer Türklerin günlük hayatlarının bir parçası olmuş ve deveyle ilgili motifler destandan, halk hikâyesine, masala, efsaneye, türküye, maniye vb. birçok edebi türe yansımıştır.

Tarih içerisinde Türklerin hayatlarında önemli rol oynayan araç-gereçler ve hayvanlar zaman içerisinde onların edebi eserlerine yansımıştır. Öyle ki, bir toplumun edebi eserleri toplumun kültürel kodlarını içerisinde barındıran bir sandık gibidir. Türk efsanelerinde deve birçok yönüyle karımıza çıkmaktadır. Atlı-göçebe hayat kültüründe Türklerin attan sonra en önemli hayvanları develerdir. Develer, uzun süre yiyeceğe suya ihtiyaç duymaması aynı şekilde uzun süre yorulmadan yol kat etmeleri ve diğer hayvanlara göre daha fazla yük taşımalarından ötürü günlük yaşamlarının bir parçası olmuştur. Ayrıca develer her türlü iklim koşuluna kolayca adapte olabilmeleri bu hayvanların tercih sebeplerinden biridir.

Diğer birçok hayvan gibi deve de ilk dönemlerde Türk mitolojisinde alp simgesi ya da bir ongun olmuş ve özellikle buğra denilen erkek develer kahramanlar tarafından töz olarak kabul edilmiştir. Kültürel bir zenginliği ihtiva eden efsanelerimize de deve çeşitli şekillerde yansımıştır. Bildirimizde Türk kültür hayatında önemli bir yeri olan devenin efsane metinlerine ne şekilde yansıdığını tespit ettiğimiz örneklerle göstermeye çalışacağız.

Anahtar kelimeler: Türk kültürü, efsane, deve

TÜRK KÜLTÜRÜNDE ÖLÜMDEN SONRA YAŞAMIN VARLIĞI DÜŞÜNCESİ VE GAVUR DAĞI TÜRKMEN MASALLARINA YANSIMALARI

Dr. Mehmet ALPTEKİN

Gaziantep Üniversitesi, meh.alptekin@hotmail.com

ÖZET

Gâvur Dağı (Cebel-i Bereket) adı verilen bölge; Gaziantep'in İslâhiye ve Nurdağı; Osmaniye ile ilçeleri Bahçe, Düziçi ve Hasanbeyli; Kahramanmaraş'ın Türkoğlu; Hatay'ın Kırıkhan ile Hassa ilçelerini kapsayıp dört ilin hudutları içerisinde yer almaktadır. Bölgeye Türkler, VIII. yüzyıldan itibaren gelmeye başlamış ve 1071 Malazgirt zaferinden sonra da bölge tam bir Türk yurdu olmuştur. 1865 yılına kadar bölge Türk konar göçerlerinin yaylak ve kışlağı olup 1865 yılında bölgede yaşayan konar göçer Türkmen aşiretleri iskân ettirilmiş ve Gâvur Dağı (Cebel-i Bereket) coğrafyasının tamamen Türkmen coğrafyası olması sağlanmıştır. Bölgenin Türkmen yerleşim yeri olması Türk kültürüne ait en eski inanışların bozulmadan günümüze kadar ulaşmasına vesile olmuştur.

Türk kültüründe, bilinmezliklerle dolu olmasından dolayı ölüme karşı her zaman bir saygı söz konusudur. Öyle ki Türk kültüründe özellikle Şamanizm döneminden kalma düşüncelerin etkisiyle ölüme farklı anlamlar yüklenmiştir. Bunlardan birisi de ölümden sonra yaşamın devam ettiği düşüncesidir. Adriyatik'ten Çin Seddi'ne uzanan Türklük coğrafyasında bu inanışların var olduğunu ve uygulamalarını halen görmekteyiz.

Şamanizm'in etkili olduğu dönemlerde mezarların oda şeklinde yapılması, ölen kişi ile birlikte atının da gömülmesi gibi uygulamalar söz konusuydu. Bu uygulamaların temelinde öldükten sonra hayatın devam ettiği düşüncesi vardı. Aynı şekilde günümüzde de halk arasında ölen kişilerin elbiselerinin ters çevrilmesi, ölen kişinin belirli zamanlarda gelerek evini ve ailesini ziyaret ettiği düşüncesi, mezar üzerine oturulmaması, mezar üzerine yiyecek bırakılması gibi uygulamalar eski Türk inanış siteminden günümüze ulaşan ve uygulanmaya devam eden pratiklerden bazılarıdır.

Bildirimizde bir Türkmen yerleşim bölgesi olan, dört ilin sınırları içerisinde bulunan Gâvur Dağı (Cebel-i Bereket) bölgesinden derlenen *Gâvur Dağı (Cebel-i Bereket) Türkmen Masalları* adlı eserde Türk dünyasının hemen hemen birçok yerinde görülen ölüm sonrası yapılan uygulamaların masallara ne şekilde yansıdığı masal metinlerinde elde edilen örneklerle ortaya konmaya çalışılacaktır. Eserde toplam 70 masal metni bulunmaktadır. Böylece Türk dünyasında ölüm sonrası yaşamın varlığıyla ilgili inanışların ortak bir zeminden türediği sonucuna ulaşılabilecektir.

Anahtar kelimeler: ölüm sonrası yaşam, Gavur Dağı, masal

KÜLTÜRDEN İRFANA ADLI ESERİN IŞIĞINDA BİR CEMİL MERİÇ PORTRESİ

Yrd. Doç. Dr. Mehmet Bakır ŞENGÜL

Bitlis Eren Üniversitesi, mehmettsengul@gmail.com

ÖZET

Cemil Meriç (1916-1987), yakın dönem Türk düşünce tarihinin önde gelen simalarındandır. Kendi ifadesiyle “mütecessis bir fikir işçisi” olarak Türkiye’nin Batılılaşma hikâyesi, fikir ve düşünce dünyası, toplumsal dönüşümün dayanakları gibi konularda akla gelen ilk isimlerdendir. Onun eserlerinde Türk modernleşmesinin kökenleri ve yaslanması gereken dinamikler üzerinde durulur. *Kültürden İrfana* adlı eser, yazarın kültür ve medeniyete dair düşüncelerini ayrıntılı olarak ortaya koymaktadır. Kültür ve medeniyet sözcüklerini iki farklı kavram olarak ayrıntılı bir şekilde irdeleyen yazar, bu kavramların toplumsal hafızada işgal ettiği yere önem verir. Toplumsal hafıza, bir milletin kendisine ait geçmişi ile dünya düşünce tarihinin yol aldığı minvalde bir gerçeklik kazanır. Düşünce dünyasına dair yoğun göndermelerin yer aldığı eser, bilim ve teknoloji kavramlarının da aslında kültürel algıyla ilişkili bir durum olduğunu ortaya koyar. Her medeniyet kendine has bir gelişim süreci yaşarken aynı zamanda bu sürece uygun bir toplumsal kimlik de inşa eder. Bu toplumsal kimlik, yaslandığı kültür ve medeniyete dair unsurlardan beslendiği sürece anlam kazanacak ve sağlıklı bir gelişim gösterecektir. İdeoloji kavramını da sorgulayan yazar, ideolojilerin toplum ve birey yaşamında neden olduğu ruhsal paradokslara da yer verir. Ona göre ideolojiler, olumsuz durumlara neden olsalar da aslında bir gerekliliktir. Kişisel gelişim basamakları için bireyin düşünce dünyasını çeşitlendirir. Cemil Meriç, fikirlerini birçok düşünürde de göndermede bulunarak temellendirir. Bu yaklaşım, yazarın okurun dünyasında meydana getirmek istediği değişimi de vurgular. Okur, Cemil Meriç’in somutlaştırdığı dünyaya dâhil olmak için okumanın önemini kavrar. *Kültürden İrfana*, yazarın diğer eserleri gibi, dil ve üslubuyla öne çıkar. Soyut bir anlatıma dayalı Cemil Meriç üslubu, okuru adeta kuşatır, kendisindeki derinliği ona fark ettirir ve böylece ona yaşam karşısında savunmasız olmadığını hissettirir. Bu bildiride, *Kültürden İrfana* adlı eserden hareketle bir Cemil Meriç portresi oluşturulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Cemil Meriç, *Kültürden İrfana*, Medeniyet, Kültür, Düşünce Dünyası

İSLAMİ FİNANS OKURYAZARLIĞININ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÖZELİNDE ALGILANMASINA YÖNELİK BİR DEĞERLENDİRME

Doç. Dr. Mehmet CİHANGİR

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, cihangir@osmaniye.edu.tr

Arş. Gör. Erhan ERGİN

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, erhanergin@osmaniye.edu.tr

Sevim Ezgi EROĞLU

Yüksek Lisans Öğrencisi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, sevimezgiroglu@gmail.com

ÖZET

Yatırım araçlarının tür ve cins olarak çoğalması, niteliklerinin karmaşık hale gelmesi ve benzeri pek çok neden bireylerin sahip oldukları finans altyapısının güçlendirilmesini zorunlu hale getirmiştir. Bu zorunluluklar, ülkeleri bireylerin finansal altyapılarını oluşturma ve sağlamlaştırma çabalarına zorlamıştır. Bu zorlamaların etkisiyle yapılan eğitim çalışmaları literatüre “finansal okuryazarlık” adı verilen bir kavramın girmesini sağlamıştır. Pek çok kamu otoritesi ve araştırmacı bireylerin finansal okuryazarlık düzeylerini saptayabilmek için çalışmalar yapmıştır. Bu alanda en ciddi çalışmaların OECD tarafından yapıldığı gözlenmektedir.

Son dönemlerdeki gelişmelerin, temel finansal okuryazarlık çalışmalarına ilaveten daha özeldir. İslami finansın temel alındığı finansal okuryazarlık düzey tespit çalışmalarını gündeme getirdiği gözlenmektedir. Az sayıda İslam ülkesinde bu kapsamda yapılan çalışmalara rastlamak mümkündür. Bütün bu tartışmaların dışında kalmama ve ülkemizdeki İslami finans tartışmalarına bir literatür oluşturma, ülkemiz nüfusunun İslami finansı anlama ve uygulamaya koyma yeteneklerini saptayarak bireylerin İslami finans okuryazarlık düzeylerini saptama amacıyla yaptığımız bu araştırma ülkemizde alanda öncü çalışmalardan biri olacaktır. Temel olarak çalışmanın amacı, İslami finansın temel kavramlarının, finansal enstrüman ve kurumlarının üniversite öğrencilerine ne ölçüde bilindiği ve nihayetinde bu bilgilerin öğrencilerin finansal işlemlerinde ne ölçüde tutum ve davranışa dönüştüğünün belirlenerek öğrencilerin İslami finans okuryazarlık düzeylerinin saptanmasıdır.

Araştırmanın ana kütlesini Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmada seçilen örneklem büyüklüğü ana kütleyi yeterince temsil eder boyuttadır. Anket ölçeği hazırlanırken yapılan az sayıda çalışmanın anket formları incelenmiş ve amaca uygun bir anket ölçeği geliştirilmeye çalışılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde ve hipotezlerin test edilmesinde SPSS 22.0 programından yararlanılmış, değişkenler arasındaki ilişki ki-kare bağımsızlık testi uygulanarak saptanmaya çalışılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre, İslami finansın temel kavramlarının öğrenciler tarafından neredeyse hiç bilinmediği, bu nedenle de tutum ve davranışa dönüşmediği gözlenmiştir. Dünya genelinde ve ülkemizde yapılan çalışmaların neredeyse tamamında öğrencilerin genel finansal okuryazarlık seviyelerinin düşük olarak gözlemlendiği gerçeği göz önüne alındığında, İslami finans okuryazarlığının da tıpkı genel finansal okuryazarlık düzeyleri gibi oldukça düşük düzeyde gözlenmesi anormal bir sonuç olarak görülmemiş literatürü teyit eden bir durum ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: İslami Finans Okuryazarlığı, Finansal Okuryazarlık, İslami Finans

KOBİLERİN FİNANSMAN SORUNLARINA YÖNELİK SAPTANAN ORTAK VE FARKLI BULGULAR: BİR LİTERATÜR DEĞERLENDİRMESİ

Doç. Dr. Mehmet CİHANGİR

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, cihangir@osmaniye.edu.tr

Arş. Gör. Erhan ERGİN

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, erhanergin@osmaniye.edu.tr

Sevim Ezgi EROĞLU

Yüksek Lisans Öğrencisi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, sevimezgiroglu@gmail.com

ÖZET

KOBİ'lerin karşılaştıkları sorunlar üzerine literatürde çok sayıda çalışma görmek mümkündür. KOBİ'lerin bizzat kendi yapılarından, bankacılık sisteminin genel tutumundan ve genel ekonominin yapısından olmak üzere farklı boyutlarda ele alınması gereken sorunları vardır. Şüphesiz bu sorunların pekçoğu birbiriyle ilintilidir ve bazılarının çözümü diğerlerine nispeten daha büyük öncelik taşır. Temel olarak doğal kaynaklar, işgücü, sermaye ve girişimciden oluşan üretim faktörlerinin bir tanesinin dahi yokluğu üretimin gerçekleşmesine engel oluşturur. Burada da şüphesiz böyle bir sıralama yapmak yanlış bir yaklaşım olmayacaktır. Bu açıklamaların ışığında KOBİ'lerin karşı karşıya bulunduğu sorunların en önemlilerinden biri belki de en önemlisi sermaye yani finansmandır. Literatürde işletmelerin finansman sorunlarının saptanmasına ve bunların çözümüne yönelik çok sayıda çalışmanın olduğu görülmektedir. Araştırmamızda, söz konusu literatürde ortaya konan bulgular dikkate alınarak ortak bir temayla "KOBİ'lerin temel finansal sorunları"nın neler olduğu saptanmaya ve yine bu çalışmalardan esinlenerek çözüm önerileri geliştirilmeye çalışılmıştır. Bu nedenle ülkemizde 1991'den bu yana kabul edilen ve YÖK Tez Tarama sistemine kayıtlı tezlerden kullanım izni olanlarla 2007-2017 yılları arasını kapsayan 10 yıllık süreçte ülkemizde ve ülkemiz işletmeleri temalı olarak hazırlanan makaleler araştırılmış, bu kapsamda ulaşıma açık 29 adet yüksek lisans tezinin bulunduğu gözlenmiştir. Ayrıca son 10 yıllık süreci kapsayan 27 adet de makalenin varlığı saptanmıştır. Ancak gerek tezlerin gerekse makalelerin bir kısmının teorik kaldığı, derleme vb. formatta hazırlandığı gözlemlendiğinden çalışma kapsamı dışında bırakılmış, sadece uygulama yapılan çalışmalardan bir örneklem oluşturulmuştur. Bu kapsamda uygulaması olan 29 tezden 6'sı, 27 makaleden 13'ü kapsam dışında tutulmuş, sonuçta 23 adet tez ve 14 adet makale olmak üzere toplam 37 adet bilimsel çalışma incelememizin ana kütesini oluşturmuştur. Söz konusu çalışmalar belli bir sistematikte incelendiğinde, bir kısmının ülkemizin tüm KOBİ'lerini kapsamına alırken bir kısmının belli sektörlere ve bölgelere ait KOBİ'leri incelediği görülmüştür. Çalışmalar üzerinden bir değerlendirme yapıldığında KOBİ'lerin sektörel ya da bölgesel bazda kendilerine özel sorunlarının mevcut olduğu gözlenmiştir. Örneğin Ankara ya da Gebze gibi KOBİ'lerin yoğunlaştığı yerlerdeki işletmeler için ciddi sorun olarak görülmeyen bazı durumlar diğer yerlerde KOBİ'ler için sorun olmaya devam etmektedir. Çalışmamızda, bölgesel, sektörel ya da öznel sorunlar olsa da neredeyse tüm çalışma bulgularında ortaya çıkan ve ülkemizin tüm KOBİ'lerinin karşı karşıya bulunduğu çözülmesi gereken temel sorunların neler olduğu saptanmaya ve çözümü yönünde yine örneklemdeki kaynaklara dayalı olarak literatürden çözüm önerileri sunulmaya çalışılmıştır. Çalışmada frekans dağılımı ve grafiklerin oluşumu gibi temel istatistiksel veriler için Microsoft Office Excel Programı kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: KOBİ, KOBİ'lerin Finansal Sorunları, KOBİ'ler Literatür

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİN DOGMATİK DINDARLIK ALGISI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Mehmet Emin KALGI*

* Doktora Öğrencisi, Çukurova Üniversitesi, mehmet.emin.63.21@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ortaöğretim düzeyinde eğitim-öğretim gören öğrencilerin dogmatik dindarlık algılarını bazı değişkenler açısından incelemektir. Genel tarama modelinde olan bu araştırmanın verileri, "Dini Dogmatizm Ölçeği" ve geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu" ile elde edilmiştir. Öğrencilerin dogmatik dindarlık düzeyleri ile ilgili bulgular; "Bağımsız t-testi" ve "Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)" kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmanın örneklemini, Şanlıurfa/Siverek ilçesinin genel liselerinde okuyan ve basit tesadüfî yolla seçilen 147 öğrenci oluşturmaktadır. Bunların %44.9'u (66) kız, %55.1'i (81) erkektir. Katılımcıların yaş ortalaması ise 16.34'tür. Katılımcıların %17.7'si dinin kendisi için "önemli" ve %82.3'ü ise "çok önemli" olduğunu ifade etmiştir. Öznel dindarlık algısına göre katılımcıların %23.8'i kendini "biraz dindar", %68.7'si "dindar" ve %7.5'i ise "çok dindar" olarak ifade etmiştir.

Kadınların dogmatik dindarlık puan ortalamaları 40.83, erkeklerin ise 43.82'dir. Bu oranlara göre erkeklerin dindarlık algıları kadınlara göre daha dogmatiktir. Kadınların ve erkeklerin dogmatik dindarlık algısı puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma görülmüştür ($p < 0.05$). 18 yaş düzeyinde bulunan öğrencilerin dini dogmatik puan ortalamaları ($\bar{X}=44.18$) diğer yaş düzeyindeki öğrencilerin dini puan ortalamalarına göre daha yüksektir. Farklı yaş düzeyinde bulunan öğrencilerin, dogmatik dindarlık puanları arasında fark olup olmadığını sınamak için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmüştür [$F_{(3-137)} = 0.987$, $p < 0.05$]. Farklılaşmanın ise 15 ile 16 yaş grupları arasında olduğu tespit edilmiştir.

Dinin kendisi için "çok önemli" olduğunu ifade edenlerin dogmatik dindarlık puan ortalamaları (43.52), dinin kendisi için "önemli" olduğunu ifade edenlerin dogmatik dindarlık puan ortalamalarına (42.31) göre daha yüksektir. Bununla birlikte kendisini "biraz dindar" olarak ifade edenlerin dogmatik dindarlık puan ortalamaları 42.69, kendisini "dindar" olarak ifade edenlerin dogmatik dindarlık puan ortalamaları 41.94 ve kendisini "çok dindar" olarak ifade edenlerin dogmatik dindarlık puan ortalamaları 47.10 olarak bulunmuştur. Öznel gelir algısına göre gelir düzeyinin, ortanın altında olduğunu belirtenlerin dogmatik dindarlık puan ortalamaları 42.34, orta olduğunu belirtenlerin dogmatik dindarlık puan ortalamaları 43.66 ve ortanın üstü olduğunu belirtenlerin dogmatik dindarlık puan ortalamaları ise 41.33 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlara göre ortaöğretim öğrencileri için dogmatik dindarlık puan ortalamaları, din-önem düşüncesi, öznel dindarlık algısı ve öznel gelir düzeyi değişkenlerine göre farklılaşmamaktadır.

Anahtar Sözcükler: Din, dindarlık, dogmatizm.

ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİLERİN TANRI ALGISI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Mehmet Emin KALGI*

* Doktora Öğrencisi, Çukurova Üniversitesi, mehmet.emin.63.21@gmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı, öğretmen ve öğrencilerin Tanrı algılarını bazı değişkenler açısından incelemektir. Genel tarama modelinde olan bu araştırmanın verileri, "Tanrı Algısı Ölçeği (TA)" ve geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu" ile elde edilmiştir. Araştırmanın evrenini, çeşitli okullarda görev yapan öğretmenler ve eğitim-öğretim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, evren içinden random yolla seçilen 105'i kadın (%55) 86'sı erkek (%45) olmak üzere toplam 191 kişi oluşturmaktadır. Katılımcıların yaş ortalaması ise 21.64'tür. Verilerin analizinde betimsel istatistikler, t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi kullanılmıştır.

Katılımcılara yöneltilen: "Size göre Allah kullarına karşı nasıldır?" sorusuna verilen cevaplarda; 175 kişi merhametli, 104 kişi dost, 7 kişi intikamcı, 29 kişi cezalandırıcı, 153 kişi güven verici, 5 kişi otoriter/baskıcı, 97 kişi kabul edici, 7 kişi reddedici, 163 kişi kullarını seven, 171 kişi adaletli, 147 kişi hoşgörülü, 140 kişi iyiliksever, 153 kişi koruyucu, 144 kişi cömert ve 150 kişi sabredici cevaplarını vermiştir. Bu sonuçlara göre katılımcıların Tanrı algıları olumlu yönelimlidir. Ayrıca kadınlar erkeklere, 12-18 yaş arasında olan katılımcılar 19-30 ve 31-49 yaş arasında olan katılımcılara, aylık gelir düzeyi ortanın altı olanlar gelir düzeyi orta ve ortanın üstü olan katılımcılara göre Allah'ı daha merhametli, dost, güven verici, kabul edici, kullarını seven, hoşgörülü, iyilik-sever, koruyucu, cömert ve sabredici görmektedir.

Kadınların Tanrı algısı puan ortalamaları (\bar{x} =97.05) erkeklere (\bar{x} =94.24), öğretmenlerin tanrı algısı puanları (\bar{x} =94.83) öğrencilere (\bar{x} =94.24), 31-49 yaş grubunda bulunan katılımcıların Tanrı algısı puan ortalamaları (\bar{x} =98.94) 12-18 ve 19-30 yaş gruplarına ve gelir düzeyi ortanın üstü olan katılımcıların Tanrı algısı puan ortalamaları (\bar{x} =97.08) gelir düzeyi orta ve ortanın altı olan gruplara göre daha yüksek bulunmuştur. Tanrı algısı puan ortalamalarının hangi değişkene veya değişkenlere göre farklılaştığını öğrenmek için yapılan istatistiksel analizlerde, tanrı algısı puan ortalamalarının meslek değişkenine göre farklılaştığı, fakat cinsiyet, yaş, gelir, anne tutum ve davranışları, baba tutum ve davranışları, anne dini inanç ve tutumları, baba dini inanç ve tutumları değişkenlerine göre farklılaşmadığı görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Tanrı algısı, sevgi yönelimli Tanrı algısı, korku yönelimli Tanrı algısı, öğrenci, öğretmen.

ALİŞVERİŞ MERKEZLERİNDE ÇALIŞANLARIN DUYGUSAL ZEKÂ SEVİYELERİNE EDEN FAKTÖRLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: ŞANLIURFA ÖRNEĞİ

A RESEARCH ON THE EFFECTIVE FACTORS FOR THE EMOTIONAL INTELLIGENCE LEVELS OF EMPLOYEES OF SHOPPING CENTERS: ŞANLIURFA EXAMPLE

Yrd. Doç. Dr. Mehmet MİMAN

Harran Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Endüstri Mühendisliği Bölümü,
mmiman@harran.edu.tr

ÖZET

Günümüzde şirketlerin başarısında “kişinin kendini motive edebilme”, “kişinin kendi duygularının farkında olması”, “sosyal beceriler”, “kişinin kendi duygularını yönetmesi” ve “empati” boyutlarından oluşan “duygusal zekâ” seviyeleri yüksek olan çalışanların etkisi göz ardı edilemez olup, bu etkinin derecesi gittikçe artmaktadır. Şanlıurfa gerek oldukça genç nüfusu ve jeopolitik konumu, gerekse tarih boyunca en eski medeniyetlere ev sahipliği yapmasıyla sosyal kültürel olarak oldukça zengin bir şehrimiz olup, alışveriş merkezleri şehrin ekonomisinde ve canlılığında önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışma ile Şanlıurfa’da faaliyet gösteren ve alanında öncü Urfa City AVM ve Novada alışveriş merkezlerinde çalışanların duygusal zekâ seviyelerine onların demografik özellikleri (cinsiyet, yaş, eğitim, medeni hal, çocuk sayısı) ile iş yaşamı özelliklerinin (çalıştığı görev, AVM, mağaza sektörü, aylık gelir, kurumdaki hizmet yılı, haftalık mesai saati, mesleği seçmedeki temel unsur ve meslekte en çok değiştirmek istediği husus) etkileri araştırılmaktadır. Böylece alışveriş merkezlerinde çalışanların duygusal zekâ seviyelerinde etili faktörler analiz edilmekte gerek istihdam politikalarına yön vermede gerekse meslek içi eğitim politikalarının çalışanların duygusal zekâlarını geliştirecek şekilde belirlenmesinde ışık tutacak verilere ulaşılmak amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: duygusal zekâ, alışveriş merkezleri, Şanlıurfa

ABSTRACT

Nowadays, the effects of employees with high level of “emotional intelligence” that consists of “self-motivation”, “self-awareness”, “social skills”, “self-regulations” and “empathy” on the success of companies are not negligible and these effects increase day by day. Şanlıurfa is considerably rich city along with both its young population, geopolitical position and hosting the oldest civilizations in the world where shopping centers take important place in the city’s economic activities as well as its daily life. Through this study, the effects of reputable Urfa City AVM, and Novada shopping centers (SC) employees’ demographic factors (gender, age,

education, marital status, the number of children owned) and their characteristics of working lives (duty, SC, sector, monthly income, service year in the organization, weekly working hours, the main reason to choose the occupation, and the main thing desired to be changed in their job) on their emotional intelligence levels in Şanlıurfa. Thus, the factors that are influential on the levels of emotional intelligence of employees in shopping centers are analyzed, and it is aimed at reaching findings of data that will put light over the directions of both employment politics as well as within-job education.

Keywords: Emotional intelligence, shopping centers, Şanlıurfa

آل روها

OSMANİYE ŞEHİRİ'NDE KASTEN ADAM YARALAMANIN MAHALLE BAZINDA ANALİZİ

ANALYSIS NEIGHBORHOOD OF DELIBERATELY INJURED IN OSMANIYE CITY

Arş.Gör. Mehmet ÖZCANLI

Harran Üniversitesi, mehmetozcanli@harran.edu.tr

Yrd.Doç.Dr. Mehmet AKBIYIK

Harran Üniversitesi, makbiyik@harran.edu.tr

Yrd.Doç.Dr. Hurşit YETMEN

Harran Üniversitesi, hyetmen@harran.edu.tr

Yrd.Doç.Dr. Ahmet Serdar AYTAÇ

Harran Üniversitesi, hyetmen@harran.edu.tr

ÖZET

Coğrafya biliminin Suç'un mekânsal analiziyle ilgilenmesi yeni değildir. Suçun coğrafi analizlerinin olasılıkları ve çok yönlülüğü, kriminologlar ve coğrafyacılar için ikna edici bir şekilde ispatlanmış olsa da, suç alanında yerinde belirgin bir kavrayışın gerçekleşmesi, gelişen teknoloji nedeniyle yeniden değerlendirilmesini gerektirmektedir. Mesela, suç ve mekanın incelenmesi için çevrimiçi haritalama ve navigasyon uygulamalarının bulunmasıyla sağlanan kolaylıkları söyleyebiliriz. Benzer şekilde, akıllı telefonların ve konum izleme teknolojilerinin benimsenmesi, suçluları ve kurbanlarının mekânsal davranışlarını incelemek için coğrafyacılar ve kriminologlara yeni olanaklar sunmaktadır. Günümüzdeki çalışmalar giderek fırsat tabanlı teorilere dayanmaktadır. Bu teoriler, suç işleminin toplumsal ve fiziksel çevrenin rolünü ve suç hedeflerini seçerek suçun mekânsal boyutunu ve suçla mücadeleyi vurguluyor. Fırsat teorileri arasında akılcı seçim perspektifi, rutin etkinlikler teorisi ve suç kalıpları teorisi bulunmaktadır. Bu teorilerin her birisi, suç ve suç kontrolünün coğrafyası üzerindeki neredeyse tüm araştırmalarında yer aldığından, bu çalışma bu teoriler bağlamında açıklanmaya çalışılmıştır.

Bu çalışma 2015 yılında Osmaniye şehrinde gerçekleşen 6094 asayiş suçu içinde en fazla gerçekleşen kasten yaralama suçunu incelemeye almıştır. Kasten yaralama, kasten başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan hareketlerin yapılmasıdır. Kasten adam yaralama suçu 2015 yılında gerçekleşen asayiş suçu içinde %21,6'lık (1318) bir paya sahiptir. Suç haritaları, suç coğrafyasının en görünür yönü iken, mekânsal kalıpların açıklaması ve bu kalıpların suçla mücadele konularında yardımcı olması teorik bir çerçeve gerektirir. Osmaniye Emniyet Müdürlüğünden temin edilen 2015 yılı asayiş istatistiklerinden kasten yaralama suç kalıbı içinde gerçekleşen olayların mahalle bazında sayıları elde edilmiş bu sayılar Arcgis 9.1 yazılımıyla haritalanmıştır. Bu haritalama sonucunda Osmaniye şehrinde kasten yaralama suçunun en yüksek olduğu mahalleler belirlenerek teorik çerçevenin oluşmasında yardımcı olacak olan mahallerin ekonomik

fonksiyonları araştırılarak ekonomik fonksiyon ve kasten yaralama arasında ilişki kurulmuştur.

2015 yılında kasten yaralama suçların toplam sayısı 1318'dir. İşlenen suçların faillerinin ise 1221 i yakalanmış, 83 ü firar etmiş, 14 ü ise meçhuldür. Bu suçların işlendiği mahalleler; Akyar (4), Alibekirli (13), Alibeyli (70), A.Menderes (97), A.Yesevi (13), Baş mahallede (25), Cumhuriyet (52), Dr.İ. Göknel (15), Dumlupınar (14), Esenevler (49), Fatih (21), Fakiuşağı (46), Gebeli (24), Hacıosmanlı (26), Haraz (10), İstiklal (76), K.Karabekir (38), Karaboyunlu (21), Karaçay (25), Kurtuluş (31), Mevlana (37), M.Akif Ersoy (56), M.Fevzi Çakmak (68), Mimar Sinan (54), Rahime Hatun (91), Raufbey (56), Rızaiye (53), Selimiye (11), Şirinevler (18), Ulaşlı (22), Y.Beyazıt (53), Yaverpaşa-Vatan (18), Yediocak (31), Yeni mahallede (21), Yeşilyurt (24), Yunus emre (35) mahallelerinde kasten yaralama suçu işlenmiştir. Yaveriye mahallesinde bu suç işlenmemiştir.

Kasten yaralama vakasının en fazla Adnan Menderes (97) mahallesinde yaşandığı görülmektedir. Bu mahalleyi sırasıyla Rahime Hatun(91) ve İstiklal(76) mahalleleri takip etmektedir. Bu mahallelerin Osmaniye şehrinin merkezi alanlarını teşkil etmesi sosyal karışım; alışveriş ve eğlenme işlevleri nedeniyle zamansal olarak gün boyunca değişmesi ve alanın, sosyal pozisyonu farklı insanların sık bir şekilde karşılaşma alanı olmasına neden olmaktadır. Bu mahallelerde yaşayan nüfusun sosyo-ekonomik yapısının çeşitlenmesi, iş merkezlerinin fazlalığı gibi nedenlerden dolayı bu suç türü bu mahallelerde yoğunlaşmıştır. Bu konuda önemli bir nokta da; insanların nüfus yoğunluğuna bağlı olarak kalabalık bir çevre ile mücadelesi, trafik ve sosyal ortamların bu sebepten daha yorucu ve stresli olması, bireyleri suç işlemek cihetinde ciddi bir tahrik oluşturmaktadır.

Kasten yaralama olayının en az yaşandığı mahalleler ise; Akyar (4), Haraz (10), Selimiye (11) ve Alibekirli (13)'dir. Bu durum mahallelerin nüfusunun az olması ve çeşitlilik göstermemesine bağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Suç Coğrafyası, Kasten Yaralama, Mahalle Bazında Analiz, Osmaniye Şehri

GÖÇÜN ŞEHİR EKONOMİSİ ÜZERİNE ETKİSİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME: REYHANLI İLÇESİ

Öğr. Gör. Ali BİRVURAL

Mustafa Kemal Üniversitesi, a.birvural@gmail.com

Öğr. Gör. Mehmet TAMER

Mustafa Kemal Üniversitesi, tamermehmet@hotmail.com.tr

ÖZET

Göç, insanlık hayatının hemen hemen her bölümünde yer alan sosyolojik bir olaydır. Bu olayın meydana gelmesinde her dönem birtakım nedenler kendini göstermiştir. Bu nedenler eğitim, sağlık, siyasal, ekonomik veya sosyo-kültür olmuştur. Göç, gönüllü ya da zorunlu olarak yaşanmaktadır. Bu olayı incelemek ve üzerinde derin bir analiz etmek için zaman içerisinde ciddi teoriler ve kuramlar ortaya konulmuş, derinlemesine ele alınmak istenmiştir. Göç, bir yerden başka bir yere hareketlilik olarak da ifade edilmektedir. Bu hareketlilik ister gönüllü ister zorunlu olsun gittikleri bölgede ve bölgenin insanında birtakım etkilerinin ortaya çıktığı bir gerçektir. İnsanoğlu için en sıkıntılı ve sancılı süreci yaşatan zorunlu göçtür. Özellikle son yüzyılda yaşanan siyasi nedenler ve çekişmeler bu türün en önemli nedenidir.

Orta Doğu denilen coğrafya son on yılda çok ciddi olaylarla karşı karşıya kalmaktadır. Bu durum o bölgenin insanın zorunlu olarak doğup, büyüdüğü coğrafyayı terk etmesine sebep olmakta ve büyük bir göç dalgasını da beraberinde getirmektedir. Özellikle Suriye’de yaşanan olaylar iç karışıklık komşu ülkeleri en başta da Türkiye’ye ciddi bir şekilde etkilemiş ve milyonlarca insan Türkiye’ye göç etmiştir. Bu olaylarla Türkiye, ekonomik, eğitim, sağlık, güvenlik vb. alanlarda sorunlar yaşamaya başlamıştır. Sağlık, ekonomik ve güvenlik en önemli sorunlar arasındadır. Hatay, Türkiye’nin Güneyinde yer alan ve Suriye’ye en yakın ili ve komşudur. Bu süreçte Türkiye’nin en çok etkilenen birkaç ilinden biridir. Özellikle Hatay’ın Reyhanlı ilçesi bu sosyolojik süreçten en çok etkilenmiştir. Suriyeli mülteciler göç ile beraberinde getirdikleri maddi kaynaklarını Reyhanlı ilçesinde esnaf faaliyeti adı altında kullanmakta ve diğer koşullarla da Reyhanlı’yı maddi anlamda etkilemişlerdir.

Bu çalışmada Reyhanlı’nın göç süreci ile beraber yaşadığı ekonomik etki, esnaflarla yapılan yüz yüze görüşmeler ile ortaya konulmuştur. Kavramsal çerçeveye yer verilmiş, göçün sosyolojik boyutu irdelenmiş, göçün Reyhanlı ekonomisine etkisi üzerinde durularak, genel bir değerlendirme ile çalışma son bulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Göç, Hatay, Reyhanlı, Ekonomi

HATAY VE DOĞU AKDENİZ'DE ALTERNATİF ULAŞIM YÖNTEMLERİ

Öğr. Gör Ali BİRVURAL

Mustafa Kemal Üniversitesi, a.birvural@gmail.com

Öğr. Gör Mehmet TAMER

Mustafa Kemal Üniversitesi, tamermeahmet@hotmail.com.tr

ÖZET

Nüfusu 1.600.000'e yaklaşan Hatay İli'nde büyükşehir yapılanması ile birlikte nüfus artışı ve kentleşme düzeyi yükselmeye başlamıştır. Tüm bölge ve Hatay'da tarım, ticaret, sanayi, turizm faaliyetleri bir arada yapılmaktadır. Hatay'da tarifeli sefer yapılan 1 adet havaalanı, yalnızca ticari olarak kullanılan İskenderun limanı bulunmaktadır. Bunun dışında mevcut iskeleler yine ticaret ve sanayi amaçlıdır.

E-5 karayolu ile İstanbul ve Ankara'dan Hatay'a ulaşılmaktadır. Türkiye'deki elektrikli raylı sisteme entegre olan hat İskenderun'da son bulmaktadır. Bu sistemin limana da demiryolu ulaşımı vardır. Toprak Kale İskenderun otoyolu da projesi yarım kalmış bir şekilde Belen Sarımazı mevkiinde son bulmaktadır. Her ne kadar fiilen bu kadar alternatif ulaşım altyapısına sahip olsa da il genelinde yalnızca karayolu ulaşımı ile toplu taşımacılık yapılmaktadır. En büyük yerleşimler olan İskenderun, Antakya, Dört Yol, Kırıkhan, Samandağ gibi ilçelerin kendi dolmuş sistemleri olmakla birlikte ilçeler arası ulaşım da özel ulaşım kooperatifleri tarafından sağlanmaktadır. Belirli bir fiyat ve hizmet standardından uzak sağlanan bu hizmetle ilgili mevcut Büyükşehir Belediyesi tarafından çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Yakın iller arası da ulaşım yalnızca benzer küçük ulaşım şirketleri ve otobüs firmaları tarafından sağlanmaktadır. Demiryolu taşımacılığı ise günde yalnızca 2 adet sefer yapan İskenderun- Adana trenine bağlıdır. Bu trenlerde oldukça yavaş, eski teknoloji ve kalkış-varış saatleri belirsiz olduğundan atıl durumdadır. Bu nedenle bölgedeki nakliye sektörü de karayoluna bağımlıdır. Hatay Suriye Savaşı öncesi Türkiye'nin ikinci büyük tır filosuna sahip iliyken bugün durum belirsizliğini korumaktadır. Bölgede yapılan projelerdeki Amanos Tünelleri Gaziantep- İskenderun Limanı yolunu kısaltacaktır. Ancak Antakya ve bölgesi yine Belen Geçidi'ne mahkum konumda görünmektedir. Hatay, Adana, Osmaniye, Kahramanmaraş, Mersin, Kilis ve Gaziantep birbirlerine 300 km çaptan yakın ve toplamda 10.000.000'u aşan bir nüfusa sahip olduğundan başta demiryolu hatlarının geliştirilmesi Hatay, Mersin, Adana, Kuzey Kıbrıs ve diğer bölge ülkelere denizyolu ulaşım sistemlerinin geliştirilmesi, yarım kalan otoyolun tamamlanması bölgede yer alan Büyükşehir Belediyelerinin ve merkezi hükümetin birlikte çalışmalar yapması, ortak çözümler üretmeleri sürdürülebilir bir ulaşım sistemi için elzemdir.

Anahtar Kelimeler: Ulaşım, Demiryolu, Denizyolu, Hatay

BİTKİSEL BOYALARLA TEKSTİL BASKI TASARIMI

TEXTILE PRINTING DESING WITH VEGETABLE DYES

Yrd. Doç. Dr. Mehmet Zahit BİLİR

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, mzahitbilir@hotmail.com

ÖZET

Yüzyıllar öncesinde insanlar doğanın zorlu şartlarından korunabilmek amacıyla doğadan elde ettikleri bitkisel ve hayvansal materyallerle bu ihtiyaçlarını gidermekteydi. Her ne kadar çok eski yıllar olsa da örtünme kavramı her yüzyılda içerisinde tasarım unsurlarını barındırmıştır. Arkeolojik kazılardan bulunan kıyafet ve örtülerde tekstil yüzeylerinde çeşitli renklendirme işlemlerinin doğal boyalarla yapıldığı görülmektedir. Bulunan kıyafetlerde renklendirme işlemleri özellikle doğal renkli ipliklerle yapılan dokumaları içerse de bazı doğal kumaş boya veya baskılı örneklerle de rastlanmıştır. Doğal elyaf ve doğal boyalarla karşılanan giyim ihtiyaçları son yüzyıllarda yerini sentetik esaslı materyallere bırakmıştır. 1856 yılında William Henry Perkin tarafından ilk sentetik boyamanın bulunmasıyla doğal boyaların tekstilde kullanımı dramatik biçimde azalmıştır. Sentetik boyaların çıkmasıyla birlikte baskı alanında da aynı gelişmeler yaşanmış ve günümüzde baskı işlemleri sentetik boyalarla yapılmaya devam etmektedir.

Sentetik boyalar ilk çıktıkları zaman ucuz maliyetleri, geniş renk yelpazeleri, yüksek renk haslıkları vb. nedenlerle tercih edilseler de günümüzde çevreye verdikleri zararlar ve insan sağlığı üzerine olan toksik etkileri nedeniyle ekolojik uygulamaların tekrar ihtiyaç haline geldiği görülmektedir. Bu ihtiyacı karşılayacak uygulamalardan biriside bitki yaprak ve çiçeklerinden faydalanılarak yapılan ekolojik baskı uygulamalarıdır. Son yıllarda bu uygulama ile adından söz ettiren sanatçılardan biriside India Flint'tir. Bu çalışmada ekolojik baskı uygulaması hakkında bilgi verilecek, uygulama prosesleri gösterilecek ve ekolojik baskı tasarımı ürünleri paylaşılacaktır. Çalışma sonucunda doğal boyaların baskı tasarımlarında kolaylıkla kullanılabilmesinin gösterilmesi ve ekolojik tekstiller hakkında farkındalığın artırılması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Doğal boya, Tekstil Tasarımı, Doğal Baskı, Eko-Baskı, Tekstil Baskı

TEKSTİL TASARIMINDA YENİ YAKLAŞIMLAR: ELEKTRONİK TEKSTİLLER**NEW APPROACHES IN TEXTILE DESIGN: ELECTRONIC TEXTILES****Yrd. Doç. Dr. Mehmet Zahit BİLİR**

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, mzahitbilir@hotmail.com

ÖZET

Tarihsel süreçte insanlar kıyafetlerinde yalnız doğal elyafları kullanıp konvansiyonel tekniklerle iplikler üretmiş ve dikimler gerçekleştirmişlerdir. Klasik kıyafetler genel olarak örtünme, dış etkilere karşı koruma ve dış görünüm estetiği amacıyla kullanılmıştır. İkinci Dünya Savaşıyla birlikte hızla ilerleyen teknolojik gelişmeler neticesinde yeni malzeme ve materyaller bulunmuştur. Tekstil sektörü de bu hızlı ilerlemelerden payını almış, kıyafetlere fonksiyonel özellikler kazandırılmaya başlanmıştır. Bu amaçla yapılan tekstil tasarımları genel olarak akıllı tekstiller olarak sınıflandırılmıştır. Akıllı tekstiller altında yapılan tasarımlardan biriside elektronik tekstil tasarımlarıdır.

Elektronik tekstiller 1850'li yıllarda elektronik korse ile başlamış olsa da gerçek manada ilk akıllı tekstil tasarımı Edward Thorpe ve Claude Shannon tarafından ilk giyilebilir bilgisayar ile 1955 yılında yapılmıştır. Tüketici tarafından tercih edilen, kullanım kolaylığı olan, daha konforlu ve maliyeti daha düşük elektronik tekstil ürünleri 1990'lı yıllardan itibaren daha çok üretilmeye başlamıştır. İnsanların spor esnasında hayati verilerini takip edebilen kıyafetler, konum bilgisini paylaşan kıyafetler, müzik sistemine entegre kıyafetler, özel amaçlı itfaiyeci kıyafetleri vb. bir çok elektronik tekstil tasarımı ürünleri üretilmeye başlamıştır. Bu çalışmada akıllı tekstillerin bir dalı olan elektronik tekstiller hakkında bilgi verilecek, elektronik tekstillerde kullanılan materyaller gösterilecek ve elektronik tekstil tasarımları paylaşılacaktır. Çalışma sonucunda katma değeri yüksek ürün gruplarından olan elektronik tekstillerin sektör temsilcileri ve akademisyenlerle paylaşılarak ülkemizde de bilinirliğinin artırılması ve ülkemizin bu ürün gruplarında daha çok söz sahibi olmasının sağlanması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Elektronik Tekstil, Akıllı Tekstil, Tekstil Tasarımı, e-tekstil

TÜRKİYE'YE KESİN DÖNÜŞ YAPMIŞ OLAN TÜRK KÖKENLİ İŞÇİ GÖÇMENLERİN KARŞILAŞTIKLARI ZORLUKLAR

Murat ALTUNTAŞ

Yalova Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü, muraltuntas21@hotmail.com

ÖZET

Göç; bireylerin, grupların veya toplumların yaşadığı yerleşim alanından başka bir yere korku, terör, siyasi, eğitim, ekonomik, sosyo-kültürel, doğal afetler gibi birçok çeşitlendirilebilir sebepler ile zorunlu veya gönüllü olarak yer değiştirmesi olarak ifade edilmektedir. Göç kavramı insanlık tarihi kadar eskidir ve insanoğlunun göç etme eğilimi gün geçtikçe artmaktadır. Bireylerin göç hareketi genellikle belirli rotalar üzerinden gerçekleşmektedir. Ülke içinde bir bölgeden farklı bir yerleşim alanına gidilmesine iç göç, ülke sınırını aşarak farklı ülkelere gidilmesine dış göç denilmektedir. Göçmenler genellikle kırsal kesimden kente göç etmektedir. Dış göçlerde ise bu durum az gelişmiş ülkelerdeki insanların genellikle göç rotasını geliştirmekte/gelişmiş ülkelere yönelmektedir.

İnsanlık tarihi boyunca göç, toplumların demografisini derinden etkilemiş olup, insanlığın her döneminde zorunlu/gönüllü olarak başvurdukları ve yeni yerleşim birimlerinde yaşamak için başvurmuş olduğu bir yol olmasından dolayı önemlidir. Göç toplumun; kültür, sosyal, istihdam ve siyasi yönünün çok çeşitli olmasından dolayı interdisipliner ve multidisipliner bilimlerden incelenen dinamik konuları arasında yer almaktadır.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa Devletleri başta olmak üzere hızla gelişmek isteyen devletler, ülkelerinin iç konjektör yapı taşlarından olan insan sermayesinin az olmasından dolayı başka ülkelere işçi göçü talep etmiştir. Bu doğrultuda, Türkiye ile 1960'lı yıllarda başta Almanya, Fransa ve Avusturya gibi Avrupa ülkeleri olmak üzere işçi göçleri ile ilgili anlaşmalar imzalanmıştır. Türkiye'den en çok işçi göçü Almanya'ya yapılmıştır. Türkiye dışında ki en fazla Türk vatandaşı hala Almanya'da bulunmaktadır.

Türkiye'de yaşayan insanların yabancı ülkelere dış göçü tercih etmesinin en büyük etkenlerin başında; istihdam sorunu yer almaktadır. Ravenstein'in ele almış olduğu göç kanunları teorisine göre insanlar, sanayi devrimden sonra ülkelerin hızla endüstrileştiği dönemde dış göç yapmışlardır. Türkiye'de özellikle 1960 yılları sonrası ülkede gerçekleşen askeri darbe ve ekonominin hızla zayıfladığı dönemde, insanlar istihdam sorunuyla karşı karşıya kalmıştır. Yabancı ülkelerin işçi ihtiyacını karşılamak üzere Türk vatandaşları, Türkiye Hükümeti'nin kontrolü altında işçi ihtiyacı bulunan ülkelere gitmişlerdir.

Uzun yıllar yurtdışında kalan Türk kökenli işçi göçmenleri yerleştikleri ülkelerde birçok uyum sorunu yaşamışlardır. İşçi olarak gittikleri ülkelerde artık Türkiye'ye geri dönmenin zamanı olduğunu düşünen bazı Türk kökenli işçi göçmenlerini, Türkiye'de de farklı toplumsal alanlarda uyum zorlukları bekliyor olacaktır. Türkiye'den işçi statüsü adı altında 1960'lı yıllar ile başlayan göç serüveninde, yıllara göre hızlı artışlar meydana gelmiştir. İşçi olarak gittikleri ülkelerde hayatlarına devam eden Türk kökenli işçi göçmenleri ve yabancı uyruklu insanlar, yaşamış olduğu ülkelerde entegrasyon adı altında asimile politikalarına maruz kalmışlardır.

Yabancı ülkelerde entegrasyon sorunun içinde kendini bulan Türk kökenli işçi göçmenleri, farklı sosyo-kültürel normlar karşısında nasıl bir tepki vereceklerini ilk gittiklerinde bilememişlerdir. İş ortamında ve sosyal ortamda farklı tepkilere yol açan uyum sorunu, işçi göçmenleri tarafından kabullenemez hale ulaşmıştır.

Araştırmanın işçi göçmenleri yaşamış olduğu zorlukların yanında, işçi göçü ailelerinin Türkiye'de karşılaşmış olduğu sorunlar da süreç boyunca geniş bir bakış açısı ile öne sürülen savı desteklenecektir. Özellikle Türkiye'ye ailesi ile birlikte göç eden çocukların eğitim, sosyal ve kültürel sorunlar üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Göç, uyum, işçi

BORSA İSTANBUL'DA İŞLEM GÖREN SİGORTA ŞİRKETLERİNİN 2012-2016 DÖNEMİ KARLILIKLARININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ

Yrd. Doç. Dr. Servet ÖNAL

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, servetonal@osmaniye.edu.tr

Arş. Gör. Murat MAT

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, murat.mat@osmaniye.edu.tr

Zahide YENER

Yüksek Lisans Öğrencisi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, z.yener50@hotmail.com

ÖZET

Sigortacılık sektörü kurumlara ve kişilere maruz kaldıkları risklere karşı bir güvence sağlayarak önemli bir hizmet sunmaktadır. Finansal piyasanın önemli bir parçası olan sigorta sektörü, ekonomiye uzun vadeli fon sağlaması ile finansal kaynakların etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasında önemli bir rol üstlenmektedir. Bu çalışmada, Borsa İstanbul'da işlem gören sigorta şirketlerinin 2012-2016 yılları arasındaki karlılıklarının karşılaştırılması olarak değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Çalışmada kullanılan veriler, Kamuyu Aydınlatma Platformu'nda yayınlanmış olan sigorta şirketlerine ait bağımsız denetim raporları ve faaliyet raporlarından elde edilmiştir. Şirketlerin karlılık analizleri, oran analizi yöntemiyle ve şirketlerin bağımsız denetim raporları ve faaliyet raporları incelenerek yapılmıştır. Türkiye'de sigorta şirketleri yoğun rekabet ortamında faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu yüzden sigorta şirketlerinin faaliyetlerini etkin ve verimli bir şekilde yürütmeleri ve mali bünyelerinin sağlam olması büyük önem taşımaktadır. Bu bakımdan bu çalışmada Borsa İstanbul'da işlem gören sigorta şirketlerinin geçmiş verilerinden yola çıkılarak karlılık düzeyleri ve mali bünyelerinin sağlamlığı değerlendirilmeye çalışılacaktır. Bu çalışmanın sonuçlarının sigorta sektöründeki mevcut durumun ortaya konulması ile yatırımcıların alacakları kararlarda yararlı bilgiler sunması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Borsa İstanbul, Sigorta Sektörü, Karlılık Analizi, Oran Analizi

ABSTRACT

Insurance sector offers institutions and people an important service, which provides an assurance against the risk exposure. Insurance sector, which is an important part of financial market take an important role in efficient and effective usage of financial sources by providing long-term fund to economy. In this study, it is aimed to evaluate comparatively the profitability of insurance companies which are traded in Istanbul Stock Exchange for the period of 2012-2016. The data used in this study are collected from the financial statements and annual reports, which are published in Public Disclosure Platform. Profitability analysis of the companies are made with ratio analysis method and by inspecting the companies' independent audit reports and annual reports. In Turkey, insurance companies has been operating in a fierce competition environment. Therefore, It is crucial for insurance

companies to conduct their activities efficiently and effectively and have a strong financial structure. In this regard, it is aimed to evaluate the profitability and strength of financial position of insurance companies, which are traded in Istanbul Stock Exchange. The results of this study is aimed to present useful information for investor by giving information about current situation in insurance sector.

Key Words: Istanbul Stock Exchange, Insurance Sector, Profitability Analysis, Ratio Analysis

آل روها

FİRAVUN'UN İMÂNİ KONUSUNDA CELÂLEDDİN ED-DEVVÂNÎ İLE ALİ EL-KÂRÎ ARASINDAKİ POLEMİK

Yrd. Doç. Dr. Mustafa AKMAN

Kırklareli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, makman64@gmail.com

ÖZET

Muhyiddin İbnu'l-Arabî (v.638/1240), Füsûsu'l-Hikem'inde ve onun te'sirinde kalan Celâleddin ed-Devvânî (v.908/1502) "İmân-u Fir'avn" isimli eserinde Firavun'un suda boğulurken imân etmesinin makbûl olduğuna dair görüşler beyân etmişlerdir. Firavun'un imânının muteber olduğuna dair bazı ifadeler, İbnu'l-Arabî'den önceki bir kısım âlime de isnâd edilmekte ise de, tartışmanın merkezini, İbnu'l-Arabî'nin, Firavun'un tâhir ve mutahhar (temiz ve tertemiz) olarak öldüğünü kaydetmesi oluşturmaktadır.

Genel olarak sûfîmeşrep âlimler tarafından savunulan Firavun'un imânının makbûl olduğu fikrini, sistemli olarak ilk defa İbnu'l-Arabî'nin ortaya attığı belirtilmiştir. Nitekim bu konuda geniş de bir edebiyât oluşmuştur. İşte bu polemiklerden biri de ed-Devvânî ile Ali el-Kârî (v.1014/1606) arasında cereyan etmiştir.

İbnu'l-Arabî'yi savunmak amacıyla bir risâle kaleme alan Devvânî, burada Firavun'un imânının makbûl olduğuna dair deliller sunmaktadır. Ona göre Firavun'un imânı hiç kimsenin Allah'ın rahmetinden ümit kesmemesi için Allah'ın bir inâyeti ve delilidir. Ona göre, eğer Firavun Allah'ın rahmetinden ümit kesmiş olsaydı, imân etmeye teşebbüs etmezdi.

Nitekim ölmek üzere olan insanın dünyevî cezaların başladığını görmesiyle umudunu yitirip kabul ettiği imânî ifade eden ye's halindeki imânın geçerli olduğunu söyleyenlere göre, böyle bir imânın geçersiz olduğunu gösteren bir nass yoktur. Aksine nasslar Allah'ın rahmetinden ümit kesilmeyeceğini, Allah'a imân edip şirkten arınan herkesin bütün günahlarının affedilebileceğini bildirmektedir. Devvânî, İbnu'l-Arabî'nin bu konudaki görüş ve yaklaşımının doğru olduğunu belirtir.

Devvânî'nin eserini, genel olarak İbnu'l-Arabî'yi savunmak için yazdığı dikkate alınır, pek nesnel davrandığı söylenemez. O, böylesi bir konuda kullanılabilecek birçok âyeti ve delili görmezden gelmiştir. Bu yüzden de çeşitli eleştirilere ma'rûz kalmıştır. Onu en sert eleştirenlerin başında ise Ali el-Kârî gelmektedir.

El-Kârî, Devvânî'ye ait bir risâlede, onun Firavun'un imânının makbûl olduğu konusunda İbnu'l-Arabî'ye nisbet edilen görüşlere uyduğunu gördüğünü söyler. Bu görüşlerin Kitab, Sünnet ve İcmâ-ı Ümmet ile bâtil olduğunu belirten el-Kârî, yanlışlarını tam olarak ortaya koyup doğruları gösterebilmek maksadıyla, onun risâlesini şerh yöntemiyle ele aldığını ifade eder.

Kimin söylediğine değil, ne dediğine bakmalı" düsturunu benimseyen ve kimden olursa olsun yapılan yanlışlıklara itiraz etmekten geri durmayan el-Kârî, İbnu'l-Arabî'nin "el-Fütûhâtü'l-Mekkîyye"sinde dört grubun cehennemden çıkmayacağını, bunlardan birinin de Firavun gibi

Allah'a karşı büyüklük taslayanlar olduğunu zikrettiğini, fakat "Füsûs"ta bu görüşe aykırı fikirler ortaya koyduğunu söyler.

Her iki yazar da, "imân" ile ilgili olan bu tartışmada, kendi görüşlerini destekleyecek şekilde "imân" tanımını yapmışlardır. Devvânî, "imân"da asıl olanın "tasdîk" olduğunu vurgularken el-Kârî, "imân"da "ikrâr"ın önemine dikkat çekmiştir.

Devvânî'nin görüşünü desteklemek için kullandığı yegâne delil, Yunus 10/90. âyetidir. Kur'an'dan ve hadisten aktardığı naklî deliller ile diğer aklî deliller, hep bu âyeti açıklamak ve bu sûretle kendi görüşünü desteklemek için ileri sürülmüştür. Buna karşın el-Kârî meseleye daha geniş açıdan bakmakta, Kur'an'da konuyla ilgili diğer âyetlerin de görülmesi gerektiğini ileri sürmektedir. Bu yüzden el-Kârî'nin Kur'an'a daha bütüncül yaklaştığını söylemek mümkündür. Fakat kimi araştırmacıların da işaret ettiği gibi, hem Devvânî'nin hem de el-Kârî'nin görüşlerini temellendirmek için kullandığı hadislerin eleştiriye tabi tutulması gerektiğini belirtmek de icâb etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Firavun, İman, Devvânî, el-Kârî

آل روها

KOZMİK İNSANLAR / RİCÂL'UL-GAYB İNANCI**Yrd. Doç. Dr. Mustafa Akman**Kırklareli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, makman64@gmail.com**ÖZET**

Tasavvufun önemli esaslarından biri ricâl'ul-gayb inancıdır. Gayb Adamları anlamına gelen ricâl'ul-gayb, mutasavvıflarca âlemin düzenini sağlayan ve dünyayı idare ettiği düşünülen sûfiler topluluğudur. Diğer bir tanımla bu kavram, Allah Teâlâ'nın temsilcileri olarak şahadet âlemini, yani dünyayı yöneten, böylece kendi kozmik ve insanî işlevlerini icra eden insanları ifade eder. Tasavvufa göre; Allah, dünyanın cismânî düzenini sağlamak için bazı insanların çeşitli görevler üstlenmesini takdir ettiği gibi, âlemdaki mânevî ve rûhânî düzenin korunması ve hayırların temini ve kötülüklerin giderilmesi için de sevdiği bazı kullarını vazifelendirmiştir. Kozmik insanlar olarak değerlendirilen bu kimseler gizli olduklarından dolayı kendilerinden başka kimse onların hallerine vâkıf olamaz.

III./X. y.y.'da ortaya çıkan ricâl'ul-gayb telâkkisi sonraki yıllarda tasavvufun kesin bir nazariyesi haline gelmiştir. Bu inancın oluşumunda mutasavvıfların velâyet anlayışının önemi büyüktür. Bu anlamda kendisinden önceki dönemde üretilen rivâyetleri de düşüncesine uyarlayan Hâkim Tirmizî (v.295/888) kavramlara yeni anlamlar da yükleyerek bir veliler silsilesi oluşturmuştur. İbn-i Arabî (v.638/1240) ile daha yeni bir çehre kazanan bu liste ve anlayış daha geniş bir çerçevede ele alınmış, manevî tasarruf sahibi, evrenin rûhânî yönetiminde etkin varlıklar haline getirilmiştir. Nitekim velâyet teorisine dair en sistematik izahın, İbn-i Arabî'nin kaleme aldığı Fütûhât'ın 73. bâbında bulunduğu bilinmektedir. İbn-i Arabî'ye göre her nesilde, kutub olarak bilinen bir şahıs mevcut olmaksızın dünyanın ayakta durması olanaksızdır.

Ricâl'ul-gaybın ilahlar panteonunu çağrıştıran bu noktaya ulaşmasında dış unsurların da katkısının bulunduğunu göz ardı etmemek gerekir. Kur'an'da bu konuyu destekleyici delillerin bulunmayışı ve rivayet edilen hadislerin sıhhat derecesine ulaşmamış olması, bu düşüncenin kaynağının dışarılarda aranması gerektiği fikrini doğurmuştur. Ricâl'ul-gaybın kaynağını Ehl-i Sünnet dışında arayanlar Şiâ'nın imâmet anlayışının tasavvufa yansımaları üzerinde durmuşlardır. Ricâl'ul-gayba en kapsamlı eleştiriyi yapanların başında gelen İbn-i Teymiyye (v.728/1328) ve İbn-i Haldûn (v.808/1406) bu görüştedirler. Elbette bu arada ricâl'ul-gayb düşüncesinin İhvân-ı Safa ile olan ilgisine, Karmâtî ve Gulât-ı Şiâ etkisine temas edenler de vardır.

Bilindiği gibi Allah-evren ilişkisini Kur'an bize, Rab ve âlem terimleri üzerinden sunmaktadır. Rab, yaratan, yaratıklarını geliştirip eğiten, koruyan onların sahibi olan ve onları idare eden demektir. Kur'an'ın bildirdiği Allah tasavvuru, O'nun (c) varlığı, birliği ve mutlak ulûhiyet ve rubûbiyeti anlamına gelen tevhid merkezli bir inançtır. Ayrıca Allah'ın yaratmış olduğu tüm varlıklarla ilişkisi de devam etmektedir. Bu hakikat, tevhid inancının önemli esaslarından biridir. Allah'ın yüce kudretinden ve ilminden bir an olsun çıkıp kaybolan hiç bir şey yoktur. Ne olursa bilmekte, görmekte ve her şeyi yönetmektedir. Allah'ın sınırsız irade sahibidir. O'nun iradesi, varlığın bütününe uzanır. Zaten bütün varlıklar hakkında tasarruf ve hükmetme hakkı yalnız Allah'ındır. Allah, kimilerinin iddialarında alenen gözüktüğü gibi kendisine ortaklığı kabul etmek demeye gelen kozmik yetkiyi yani tasarruf hakkını kullarından hiç kimseyle paylaşmış veya devretmiş değildir.

Anahtar Kelimeler: Tasavvuf, Kozmik İnsan, Tasarruf, İman

MEDENİ KANUNDA AİLE KONUTU KAVRAMI, UNSURLARI VE ÖNEMİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Okt. Mehmet Emre EREN

Harran Üniversitesi, erenmehmetemre@gmail.com

Yrd. Doç. Dr. Mustafa Hakkı AYDOĞDU

Harran Üniversitesi, mhaydogdu@hotmail.com

Öğr. Gör. Ahmet Erhan EREN

Harran Üniversitesi, a_e_eren@hotmail.com

Yrd. Doç. Dr. Ali Rıza MANCI

Harran Üniversitesi, armanci@harran.edu.tr

ÖZET

Bir toplumu meydana getiren en önemli unsur ailedir. Aile yapısı ve kavramı, toplumlara, gelişmişlik düzeyine, toplumun geleneklerine ve sosyal yapısına bağlı olarak farklılıklar gösterebilmektedir. Türk Medeni Kanununa göre aile; en sade haliyle, nikâh akdiyle bir arada olan eşler ve varsa çocuklardan oluşan, çekirdek ve geniş aile kavramları ile açıklanan bir yapıdadır. Aile Konutu 4721 sayılı Medeni Kanun ile hukukumuzda girmiştir. Aile konutu, Medeni Kanun içinde hem Aile Hukuku hem de Miras Hukukuna ilişkin hükümlerde yer alan önemli ve yeni bir kavram olmasına rağmen, bu kavram hakkında Medeni Kanun'da net bir tanımlama yapılmamıştır. Bunun nedeni olarak da, bu önemli kavramı bir tanımla kısıtlamayı anlamını daraltmamak ve bu kavramın içinin doldurulmasını uygulamaya bırakmak olduğu şeklinde yorumlanmaktadır. Buna bağlı olarak, aile konutu kavramı için, kanunun belirlediği şekilde resmi olarak evli olan eşlerin, kurmuş oldukları ailenin yaşamsal faaliyetlerini gerçekleştirmek amacıyla beraberce seçtikleri, düzenli olarak yerleşilen ve aile yaşamının yoğunlaştığı mekân üzerinde yaygın mutabakat vardır. Aile konutunun unsurları hakkında farklı yaklaşımlar olmakla birlikte, buna ilişkin hükümlerin uygulanabilmesi için de bir takım şartların mevcut olması lazımdır. Bunlar; evlilik birliğinin geçerli ve kabul edilen bir şekilde kurulmuş olması, aile konutunun eşler tarafından beraberce ve rızaen seçilmiş olması ile aile yaşantısının yoğunlaştığı bir mekân olması gerekliliğidir. Yani bu konutun eşler ve çocuklar için barınma ihtiyacının karşılandığı mekânlar olması dışında, manevi ve duygusal değeri de bulunmalı, aileyi meydana getiren bireylerin tüm kişisel ve sosyal ilişkilerini ve mahremiyetlerini paylaştıkları mekânlar olması gerekliliğidir. Aile konutu, evlilik kurumunun bir arada sürmesini sağlayan ve aileyi bir çatı altında toplayan en önemli unsurlardan biri olup, aile yaşamı ile bütünleşmiş ve ailenin ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Bu özellikleri ve önemi nedeniyle evlilik birliğini oluşturan diğer üyeler ile yakın bir ilişki kurulmasına, hatta aile konutunda hukuksal olarak hak sahibi olmayan eşin aile konutu üzerinde söz sahibi olabilmesine yönelik düzenlemeleri doğurmuştur. Medeni Kanun'un evliliğin genel hükümleri bölümünde yer alan 194. maddesinin hükmüyle de, aileyi bir eşin düşüncesiz veya kötü niyetli, evliliğe aykırı tasarruflarla sebep olabileceği aile

konutunun kaybına karşı korunma altına almıştır. Böylelikle Kanun koyucu Medeni Kanun'un bu maddesi ile aile konutunu yasal sistematik içerisine yerleştirerek hayata geçirmiştir. Her ne kadar maddelerin düzenlenişi ve kanun sistematigi bakımından yer aldıkları bölümler itibariyle çeşitli eleştiriler ve tartışmalar yapılmakta ise de aile konutunun medeni hukuk içerisinde düzenlenmesi ile Anayasaya ve uluslararası sözleşmelere uygunluk sağlanmıştır. Bu çalışmada, uygulamada karşılaşılan sorunlar üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Aile, Aile Birliğı, Evlilik Birliğı, Aile Konutu, Medeni Kanun

آل روها

MEDENİ HUKUKTA EVLİLİKLERDE AİLE KONUTU ÜZERİNDE AYNI HAK TANINMASI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Okt. Mehmet Emre EREN

Harran Üniversitesi, erenmehmetemre@gmail.com

Yrd. Doç. Dr. Mustafa Hakkı AYDOĞDU

Harran Üniversitesi, mhaydogdu@hotmail.com

Öğr. Gör. Ahmet Erhan EREN

Harran Üniversitesi, a_e_eren@hotmail.com

Yrd. Doç. Dr. Ali Rıza MANCI

Harran Üniversitesi, armanci@harran.edu.tr

ÖZET

Aile, gelişmişlik ve sosyal yapısı ne olursa olsun, her toplumun temel yapısını oluşturmaktadır. Aile hukuku, aileye ilişkin konularla ilgilenen, medeni hukukun kapsamı içinde yer alan bir hukuk dalı olup, başlıca konuları nişanlanma, evlenmenin koşulları ve hükümleri, boşanmanın koşulları ve sonuçları, mal rejimleri, aile konutu, soy bağı, evlat edinme, velayet, çocuğun nafaka hakkı, vesayet, kayımlık gibi hakları düzenlemektedir. Aile birliği, eşlerden birinin ölümü, çeşitli nedenlerle boşanma veya gaip halleri nedeniyle sonlanabilmektedir. Böyle bir durum da mal varlığı üzerinde eşlerin talep hakları doğmaktadır. Bu haklar nakdi ve ayni olabilmektedir. Türk Medeni Kanununda 240. maddesinde sağ kalan eşin, aile konutu ve ev eşyası üzerinde talep edebileceği bir takım ayni haklar düzenlenmiştir. Bu düzenleme, sağ kalan eşe, mal rejiminin ölüm nedeniyle sona ermesi halinde katılma alacağı bulunuyor ise, nakdi ödeme yerine aile konutu üzerinde lehine ayni hak tesis edilmesini talep hakkını vermektedir. Bu düzenleme ile edinilmiş mallara katılma rejiminde kanun koyucu sağ kalan eşe, mal rejiminin tasfiyesi sonunda ortaya çıkan nispi alacak hakkından daha fazlasını imkân olarak sağlamıştır. Bununla birlikte de, eşlerin mülkiyet haklarının birbirinden bağımsızlığı ile mal rejiminin tasfiyesinde eşlerin alacak hakkı sahibi olacağı ilkesinden tasfiye sonu itibarıyla belli şartlarda vazgeçilmiş olmaktadır. Diğer taraftan, edinilmiş mallara katılma rejiminde evliliğin boşanma veya iptal kararı ile sona ermesi hallerine ilişkin olarak aile konutu üzerinde ayni hak talebine ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiş olup, karar uygulamaya bırakılmıştır. Aile konutu üzerinde ayni hakların talep edilmesi yasada belirli şartlara bağlanmıştır. Bunlar; edinilmiş mallara katılma rejiminin geçerli olması, rejimin ölümle son bulmuş olması, sağ kalan eşin katılma alacağının bulunması, aile konutunun mülkiyetinin ölen eşe ait olması, sağ kalan eşin eski yaşantısını devam ettirecek olması ve sağ kalan eşin aile konutuna ilişkin ayni hak talebinin bulunması koşullarıdır. Böyle bir durumda ise talep edilebilecek ayni haklar ise; intifa veya oturma hakkı ile mülkiyet hakkı olup, bunların esasları ve paylaşımları kanunla yapılan düzenlemeler, mal rejimi sözleşmesiyle yapılan düzenlemeler ve ölüme bağlı tasarruf ile yapılan düzenlemelere bağlı olarak belirlenmektedir. Sağ kalan eşin ayni hak talebinin düzenlendiği m.240'da bu

hakkın kullanılamayacağı haller de düzenlenmiştir. Diğer taraftan, Mal rejimi sözleşmesiyle talep hakkının kapsamının değiştirilmesi de mümkündür. Ayrıca, ölen eş, aile konutu üzerinde ölüme bağlı bir tasarrufta bulunmuş olması halinde ise, farklı görüşler ve yorumlar yer almaktadır. Genel olarak ayrı çözümler getiren bu görüşler de, ölüme bağlı tasarruf ile ortadan kaldırılmasının kanun koyucunun amacı ile çeliştiği konusunda birleşilmektedir. Bu çalışmada, uygulamada karşılaşılan sorunlar ve bunların yorumlanması üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Aile ve Evlilik Birliği, Aile Konutu, Ölüm, Aynı Hak, Medeni Kanun

آل روها

KLASİK KÜRT EDEBİYATINDA METİN SORUNU VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Yrd. Doç. Dr. Mustafa ÖZTÜRK

Mardin Artuklu Üniversitesi. mustafaozturk@artuklu.edu.tr

ÖZET

Kürt dili ve edebiyatına yönelik yeterli nitelikteki bilimsel çalışmaların son dönemlerde artmaya başladığı gözlemlenmektedir. Fakat, ülkemizde son dönemlerde bu alanla ilgili açılan resmî kurumların öncülüğünde Kürt dili ve edebiyatı ile ilgili bilimsel çalışmalar daha olumlu bir seyre kavuşmuş olsa da, bahsedilen alanda bir takım aksaklıkların olması dikkat çekmektedir. Söz konusu aksaklıklardan birisi de klasik Kürt edebiyatı metinleriyle ilgili yaşanan sorunlardır.

Alanda çalışan araştırmacı ve akademisyenlerin, klasik edebiyatla ilgili neredeyse bütün çalışmaların temelini teşkil eden “metin” unsurunun ne derece önemli olduğu konusuna yeteri kadar eğilmedikleri anlaşılmaktadır. Bu durumu, hem üretilen çalışmalarda ve hem de ders müfredatlarında görmek mümkündür. Görece, klasik edebiyat bilgisinin eksikliğinden kaynaklanan bu durum, beraberinde “tenkitli metin” çalışmalarının çok sağlıklı yürümemesi sonucunu getirmektedir. Alanla ilgili el yazmalarının çoğunlukla dijital kütüphanecilik imkânlarının yetersiz olduğu Orta Doğu ülkelerinin yanında çeşitli Avrupa ve Kafkas ülkelerinde bulunması bu eserlere ulaşmayı güçleştirmekte olup araştırmacılar bu el yazmalarına ulaşmak için yeterli çabayı göstermemektedirler.

Klasik metinlerin teşkilinde üzerinde uzlaşılan bir transkripsiyon harf sisteminin bulunmaması ve nüsha şeceresi, nüsha tavsifi, metin tamiri, yazmalardaki telif usulleri, yazmalardaki metin dışı kayıtlar, el yazmasındaki bölümler gibi pek çok unsurun göz ardı edilerek hiçbir teknik kaygı gözetilmeksizin metin oluşturma yoluna gidilmesi önemli eksikliklerdendir. Bunun sonucunda bugün Kürt edebiyatının temel klasikleri arasında kabul edilen Ehmedê Xanî'nin *Mem û Zîn* ve Melayê Batê'nin *Mewlud* gibi çok bilinen eserlerinin bile dört başı mamur birer tenkitli metninin hâlâ oluşturulmadığını söyleyebiliriz. Var olan metinlerin de bir veya birkaç nüshanın dikkate alınmasıyla oluşturulduğu ve bunların latinize etme odaklı olduğu görülmektedir.

Belirtilen sorunun aşılması amacıyla Kürt dili ve edebiyatı lisans ve lisansüstü ders müfredatlarındaki gerekli düzenlemelerin yapılması, alanla alakalı akademisyenlerin bilimsel toplantılarda bu konu üzerine eğilerek bilinç geliştirmesi ve araştırmacıların el yazmalarına daha kolay ulaşabilmelerini sağlayacak öneriler üzerinde durulması önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Klasik Kürt edebiyatı, metin, tenkitli metin, el yazması

AXEL OLRİK'İN EPİK YASALARI IŞIĞINDA SEGREK DESTANI**Yrd. Doç. Dr. M. Abdulbasit SEZER**

Dicle Üniversitesi, absezer@hotmail.com

Arş. Gör. Dr. Mustafa YİĞİTOĞLU

Dicle Üniversitesi, myigitoglu@dicle.edu.tr

ÖZET

Danimarkalı halkbilimci Axel Olrik'in 1909 yılında yayınladığı "Halk Anlatılarının Epik Yasaları" adlı çalışması halkbilimi araştırmaları açısından önemli bir yere sahiptir. Olrik'in bu yasaları bazı halkbilimciler tarafından eleştirilmesine rağmen daha sonra ortaya çıkacak kuramlara zemin oluşturmuştur. Axel Olrik, toplumsal hafızanın en önemli kültürel ürünleri olan sagelerde, verilerin benzerliğine dair tespitlerini birbiriyle bağlantılı 15 maddede toplayarak kuramsal bir çerçeve oluşturmuştur.

Halk anlatıları dünyanın neresinde ortaya çıkarsa çıksın diğer halkların anlatılarıyla ortak yönere sahiptir. Kültürel kodlarla zenginleşen anlatılar, aslında organik bir bağla birbirlerine bağlanır. Anlatılardaki durağanlık-coşkunkluk durumu, entrik kurgular, yinelemeler, kalıplaştırmalar, büyük tablo sahneleri, zıtlık ve ikizlik durumları vb. birçok eylem sagelerdeki akrabalık bağlarının birer yansımasıdır. Axel Olrik'e göre halk anlatılarının epik yasaları süper organiktir. Bir başka ifadeyle kendine özgü bir olgu olan kültürün ayrılmaz, doğal bir parçasıdır ve buna göre bir halk aşığı veya destancı bir kez anlatmaya başladı mı farkında olmasa da etkisinde olduğu bu kanunları takip etmek durumundadır.

Türk kültürünün temel yapı taşlarından biri olan Dede Korkut hikâyeleri, Oğuzların sosyal hayatlarını anlatan birbirinden bağımsız hikâyeler olmasına karşın onları bir bütünün parçaları olarak değerlendirmek mümkündür. Bir bütün halinde makro metin olarak adlandırılacak bu anlatılar üzerine yapılan araştırmalar, dil, tarih ve kültürümüzün karanlık noktalarının aydınlatılmasında önemli bir etkiye sahiptir. Yüzlerce araştırma yapılmasına rağmen halen güncelliğini ve tazeliğini koruyan bu metinler üzerine uygulanan kuramsal yaklaşımlar, Dede Korkut kitabının önemini bir kez daha kanıtlamaktadır.

Bu çalışmada Axel Olrik'in halk anlatılarından yola çıkarak oluşturduğu *epik kanunlar*, Dede Korkut hikâyelerinden biri olan *Uşun Koca Oğlu Segrek* destanına uygulanacak ve bu anlatının yasalara uygunluğu değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Axel Olrik, Epik Yasalar, Segrek Destanı, Sage

UYGARLIĞIMIZA ÖZGÜ ESTETİK BİLİMİNİN KURAMSAL TEMELLERİNİN OLUŞTURMA ÇABASI

Yrd. Doç. Dr. Necati DEMİR

KSU Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Tarihi Öğr. Üyesi, ndemir@ksu.edu.tr

ÖZET

Bilim, felsefe, sanat ve din alanlarındaki açmazlarımızın öncelikli sorunlarından biri tasarısız metinler, paradigmasız verilerdir. Çok güzel ve başarılı pratik uygulamalarımız olduğu halde bunları neden nazariyat sahasına taşıyamıyoruz. Son beş asır başarıyla uygulanmış işlemlerimizi kuramsallaştıramıyoruz? Elimizde her alana ilişkin textler (metin) olduğu halde bunları neden bir kontex bağlamında bir kuramsal yapıya dönüştüremiyoruz? Dört asır 20 milyon km karelik coğrafyada imparatorluk kurup “Kerim Devlet” pratiğinden (textler, mutalar) neden geçmişin bir tarihini yazamıyoruz? Kişi anlattığı şahsiyetleri ve olayları bir fikre, bir genel yargıya bağlayarak ifadelerine anlam katmalı, malzemelerden bir düşünce ve tutum binası oluşturmalıdır. Bu text (veri, muta) lerin, kontext (bağlam) içerisinde bir düşünceyi tecessüm (cisimleşme) ve teşahhus (şahılaşma) ettirmelidir. Cansız, ölü, bağımsız, kuru malzemeler de, malzemesiz, metinsiz soyut düşünsel tasarımlar da bir anlam içermezler. Bu yüzden alan araştırmalarında elde edilen bulgu, belge ve kalıntılar bir sistematığın içinde işlenip kültürel inşaalara dönüştürülmelidir. Bu çalışmamızda *Uygarlığımıza Özgü Bir Estetik Tasarımın Kuramsal Temellerinin Oluşturma Çabası* yer almaktadır.

Uygarlığımız süresince tarihi coğrafyamızda her nedense en adil hukuk kuralları uygulama imkânı bulur ama hukuk kuramı oluşturulmaz, en başarılı ticaret yöntemleri ve el sanatları ürünleri gerçekleştirilir ama iktisat ve ticaret kuramı ortaya konulmaz. İnsanın mutlu olması ve toplumsal huzurun gerçekleştirilmesi açısından yetkin bir toplumsal düzen oluşturulur ama ne insan ne de toplum kuramları ortaya çıkmaz. Bireylerin erdemde birbirleriyle yarıştıkları bir erdemli toplum düzeni oluşturulur ama ahlak kuramları ortaya konulmaz. İslam coğrafyasının neredeyse her yanı eşsiz güzellikte ve insanı hayran bırakan sanat eserleriyle bezenir ama sanat kuramları ortada görünmez... Bu normal bir durum mudur? Acaba kuram oluşturulmadığı için midir bu övgüye değer hayat tarzı gerçekleşebilmiştir? Ya da her alanda düşüncenin iklimi, tartışma ve eleştirinin ortamı oluşturamadığı için midir, düşünceyi kodifiye etmek durumunda kalınmıştır. Mükemmelin bunduğuna inanıp düşünceyi durdurmak, hayatı sabitleştirmek mi istemişlerdir? Denilir ki, Türk-İslam medeniyeti aşk medeniyetidir, aşk yaşanır ama anlatılamaz, yazılamaz. Aşkla mutlu olunur ama yaşam sürdürülemez, değişme, gelişme ve büyüme ancak akıl, duyu verileri ve sezgiyle gerçekleşir. Müslüman, hakikati, iyiliği, güzelliği yaşamıştır ama yazmamıştır, çünkü ortaya koyacakları yaşadıklarına oranla belki de hiç mesabesindedir. Ecdadımız, eser yazmış ama ismini eserinin üzerine yazmaktan imtina etmiştir. Belki de zihnine gelenler ve elinin maharetine dökülenler yaşadıklarına göre önemsiz kalmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uygarlık, sanat, estetik

Keywords: Civilication, art, estetic

URFA'YA İLİŞKİN TARİHİ BAZI METİNLER ÜZERİNE BİR YORUMLAR

Yrd. Doç. Dr. Necati DEMİR

KSU Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe tarihi Öğrt. Üyesi, ndemir@ksu.edu.tr

ÖZET

Tarih sözcüğünün iki temel kullanımını ortaya koymak gerekir. Bunlardan ilki; **res gestae** anlamında târih; yani yapılan işler, insanın yapıp etmeleri, yaşanmış geçmiş varlık alanı olarak tarih, ikincisi ise: **historia rerum gestarum** anlamında tarih; yani insanın yapıp etmelerini betimleyen bir bilgi alanı olarak tarih. Tarihçi de varlık alanı olarak tarihi bilmeye çalışan kişidir, yapılanların sergilenmesiyle ilgilenir.

Tarihçi olguları belirlemede olabildiğince nesnel, yorumlamada da ihtiyatlı bir biçimde öznel bir tutum gösterebilmelidir. Aksi durumda tarafsızlığını yitirir. Tarihçi araştırdığı tarihi konuyu geçmişe gidip içselleştiremezse, zorunlu olarak geçmişi günümüze taşımak durumunda kalır ki bu tam bir tarihi komedi, yani anakronizma yaşamaya başlar.

İnsanın bugünü anlaması için dünü bilmeye, geçmişteki olayları ve kurumları kavramak için insanlığın ve evrenin oluşumuna ya da yaratılışına kadar geriye doğru iz sürmesine, geleceğine müdahil olabilmesi için de kendi tarihi coğrafyasını ve insanlık tarihini özümsemesine gereksim vardır. Dolayısıyla insan mevcut durumunu anlamak ve geleceğini öngörebilmek için doğanın işleyişi ve insanın kökenlerine kadar gitmek durumundadır.

Osmanlı İmparatorluğu 1918 Mondros Ateşkes Antlaşmasından sonra paylaşıldı. Fransızlar, Suriye ile bizim Güneydoğu Vilayetlerimizi işgal ettiler. Batılı Ülkelerin işgal etmek için seçtikleri vilayetlerimiz, Halı Seferleri sonrasında “Haçlı Kontlukları” kurdukları yerleşim yerleridir. Buradan anlaşılıyor ki, batıların “Şark Meselesi”ni bin yıl da geçmiş olsa unutmadıkları ortaya çıkmaktadır. Kudüs’ün işgalinde önemli rol oynayan İngilizlerin I. Dünya Savaşında Kudüs düştüğünde generalin Selahattin Eyubi’nin mezarını tekmeleyerek “Selahattin biz yine geldik” demesi, Yunan generalinin Bursa’yı işgal ettikten sonra ilk iş olarak Osman Gazinin sandukasını tekmeleyerek, “kalk da milletini kurtar bakalım” demesi, batılılarca tarih bilincinin ne denli etkin ve canlı yaşandığının çarpıcı örnekleridir.

Urfa’da yaklaşık elli yıl hüküm sürmüş Haçlı Kontluğunun (1098-1150) kurucusu Telbaşir’de bulunan ve davet üzerine Urfa’ya hareket eden Baudouin de Boulogne 'dir. 3, 4, 5 yüz yıl hüküm sürdüğümüz coğrafyalarla ilgili değil, yeniden hüküm sürmek, hatırimıza bile getirebiliyor muyuz? Haberimiz var mı acaba?

Danişmend Gazi, üç yıl süren kuşatma sonunda Malatya hakimi Gabriell'in yardım istemesi üzerine yola çıkan Haçlı reislerinden Antakya Prensi Bohemund ve kuzeni Salerno Kontu Richard'ı bir baskınla esir alıp, Niksar'a götürmüş ve hapsetmiştir(1100).

Danişmendli Gümüştekin tarafından Bohemund'un para karşılığında serbest bırakılması, (1003) Kılıç Arslan'ın Antakya seferinin sonuçsuz kalmasına neden olur. Ayrıca

Bohemund'un Antakya'ya dönüşüyle cesaret bulan Haçlılar yeniden Halep bölgesine şiddetli saldırılar düzenlemeye başladılar.

Thatul'un Maraş valiliğinden uzaklaştırılmasından sonra Tell-başir senyörü Joscelin de Curtenay 1104'de şehri ele geçirmiştir. *Tell-başir*: Arapça müjde tepesi anlamına gelmektedir. Fırat nehrinin batısında ve Gaziantep'in Oğuzeli ilçesinin güneyinde tarihi bir kale idi. I. Haçlı seferinde, Urfa ile birlikte Hıristiyanların eline geçti.

1111'de Musul Atabegi Mevdûd, Abbasi Halifesi olan Müstazir'in emriyle Franklara karşı yeni bir ordu hazırlamaya başladı. Bunu gören Suriye Frankları o zamanki Antakya Valisi Tangred'in etrafında toplandılar. Bu ittifaka Urfa kontu Baudouin du Bourg, iki büyük vassali, Tell Başir Hakimi Joscelin ve Serlic kumandanı Pagan ile birlikte katılır.

Haçlı Kontluğunun 1144'te İmadeddin Zengi tarafından ortadan kaldırılmasından sonra bir süre daha Urfa Hıristiyanların elinde kalmış ve 1151 yılında Nureddin Mahmud Zengi tarafından da son haçlı kalıntıları şehirden ayıklanmıştır.

Anahtar kelimeler: Franklar, Roscelin, Res Gestae

آل روها

DİVAN ŞAİRLERİNİN GÖZÜNDEN OSMANLI SULTANLARININ ÖLÜMÜ

Necdet KARAMAN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Gaziantep Üniversitesi, necdetkaraman2756@gmail.com

ÖZET

Bir yerde sanatın olması için orda bir duygu yoğunluğunun olması gereklidir. Duygu yoğunluğunun olduğu yerde insanlar duygularını ifade etmeye başlarlar. Toplumda, duygularını diğerlerinden daha derli toplu ve daha düzenli bir şekilde ifade edebilen kişiler bir adım öne çıkarlar. Bu kişiler toplumun ileri görüşlü bireyleri olarak o toplumun sanatçıları olurlar. Sanatçılar, toplumun ortak duygu ve düşüncelerine eserlerinde yer verirler. Bundan dolayı eserler artık şahıslara ait olmaktan çıkıp toplumun bir kültür ögesi olarak tarihteki yerlerini alırlar.

Toplumlar, kendi kültür öğelerini gelecek nesillere aktarmak istiyorsa bu öğeleri atalarının yazmış olduğu sanat eserlerinden seçmelidir. Kişilerin genetik şifreleri olduğu gibi toplumların da genetik şifreleri vardır. Bu şifreler, toplumların sahip olduğu sanat eserlerinin içerisinde gizlenmiştir. İnsanlar bir toplum hakkında bilgi sahibi olabilmek için o toplumun sanat eserlerini inceler ve toplum hakkında genel bir kaniya varırlar. Bu eserlerde insanların yaşadığı birçok duyguya yer verilmiştir. Ölüm duygusu da bunlardan bir tanesidir.

İnsanlar, günlük hayatta her ne kadar onun varlığından habersizmiş gibi yaşasalar da insanların soğuk nefesini her an enselerinde hissettikleri bir gerçektir, ölüm. Seveni sevilenden, sevileni sevenden ayıran en acı gerçek. Ölüm olgusunun tarihi canlıların varoluş tarihiyle paralellik gösterir. Canlıların varoluşundan itibaren ölüm olgusu da var olmaya başlamıştır. Ölüm sadece insanlara has bir şey değildir; yaratılmış her canlının karşılaştığı bir olaydır. Fakat insanoğlunun akıl sahibi bir mahlûk olması, ölüm denen gerçeğin en çok farkında olan canlı olması, ölüm karşısında verdiği tepkiyi de diğer canlıların tepkilerinden farklı kılmıştır.

Osmanlı Devleti’i idari, askeri ve iktisadi alanlarda ileri gittiği gibi edebi alanda da gelişmeler göstermiştir ki kendisiyle özdeşleşen klasik edebiyatı oluşturmuştur. Ölüm, insanların acı ve keder duygularının yoğunlaşmasını sağlamıştır. Bu acı ve keder duygularının şiirsel bir dille Klasik edebiyatımızda ifade edilme biçimine *mersiye* adı verilmiştir. Şairler, toplumun duygu ve düşüncelerini ifade etmek açısından en kabiliyetli üyeleridir. İşte şairlerin bu kabiliyetlerini ölüm olgusu karşısında da kullanmaları mersiyelerin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Tabii mersiyeler sadece insanlar için yazılmamıştır. Mersiyeler bazen bir şehrin kaybedilmesi bazen de bir hayvanın ölümü için de yazılmıştır. Mersiyeler, yazılmış olduğu toplumun ölüme bakış açısını da verir. Bu çalışmada Osmanlı padişahları için Osmanlı şairleri tarafından yazılmış mersiyeler hakkında bilgi verilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: sanat, mersiye, ölüm

ŞEHİRLERİN MEKANSAL GELİŞİMLERİNİN ÇEVRELERİNDEKİ ARAZİDE MEYDANA GETİRDİĞİ DEĞİŞİMLER: ADIYAMAN ŞEHİRİ ÖRNEĞİ

Prof. Dr. Necmettin ELMASTAŞ
Harran Üniversitesi, elmastas@harran.edu.tr

Doç. Dr. Sedat BENEK
Harran Üniversitesi, sbenek@harran.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, 1985- 2015 yılları arasındaki dönemde Adıyaman şehrinin alansal gelişiminin ve bu gelişimin yakın çevresindeki arazi kullanımına etkilerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Şehrin alansal gelişimini ve dolayısıyla çevresindeki arazi kullanımında meydana gelen değişimi tespit etmek amacıyla Landsat uydu görüntülerinden yararlanılmıştır. Uydu görüntüleri ile arazi çalışmalarında elde edilen veriler Arc GIS ortamına aktarılmıştır. Şehrin dönem bazındaki gelişimi haritalandırılmış ve sayısal analizlere tabi tutulmuştur.

Güneydoğu Toros dağlarının güneyinde Adıyaman platosu üzerinde nispeten verimli tarım arazilerine tekabül eden alanda kurulmuş olan Adıyaman şehri, 1985-2015 yılları arasındaki dönemde alansal olarak hızlı bir genişleme sürecine girmiştir. Bu dönemde şehir en fazla doğu-batı istikametinde gelişme göstermiştir. Şehrin mekânsal genişlemesi neticesinde şehrin yakın çevresindeki tarım, mera ve orman alanlarının bir bölümü yerleşmeye açılmıştır. Dolayısıyla son 30 yıllık süre içerisinde şehrsel alan oldukça büyümüştür. Şehrsel alanın genişlemesinde, 1990'lı yıllardan itibaren sanayileşmenin nispeten hızlanması ve GAP ile birlikte Atatürk barajının 1991 yılında faaliyete geçmesiyle baraj suları altında kalan köylerden ve diğer kırsal alanlardan şehre yönelen yoğun göçler en büyük rolü oynamıştır. Kırsal alanlardan Adıyaman şehrine olan bu yoğun göçlere bağlı olarak şehirde meydana gelen hızlı nüfus artışı, konuta olan ihtiyacı artırmış, bu da şehrin çevresindeki arazilerin önemli bir bölümünün yerleşmeye açılmasına neden olmuştur. Yerleşme alanlarının genişlemesi sonucunda şehir çevresindeki tarım, mera ve ormanlık alanların amacı dışında yerleşme alanlarına dönüştürülmesi yanlış arazi kullanımı açısından bazı sorunlara yol açmıştır.

Anahtar Kelimeler: Adıyaman Şehri, Arazi Kullanımı, Mekansal Gelişim

COĞRAFI BECERİLERİN KAZANDIRILMASINDA HARİTALARIN YERİ VE ÖNEMİ

Prof. Dr. Necmettin ELMASTAŞ

Harran Üniversitesi, elmastas@harran.edu.tr
Arş. Gör. İrfan ARIKAN

Harran Üniversitesi, irfanarikan@harran.edu.tr
Mahmut ÖNCÜ

mahmutoncu@outlook.com

ÖZET

Coğrafya, insan doğa ilişkisinin ele alındığı, evrene ait temel unsurların hayatla ilişkilendirildiği, doğal ve beşeri sistemlerin işleyiş ve değişiminin kavratıldığı; ekosistemin işleyişine yönelik sorumluluk bilincinin kazandırıldığı ortaöğretimde okutulan mihver derslerden birisidir. Coğrafya öğretimi, kalkınma süreçlerinin doğayla uyumlu kılınmasını, doğal afetler ve çevre sorunlarını değerlendirerek bunlardan korunma ve önlem alma yollarına yönelik uygulamalar geliştirmeyi hedefleyen bir derstir. Coğrafya dersi coğrafya bilimine ait temel kavramların öğretiminin yanında, öğrenme süreci içerisinde kazandırılması, geliştirilmesi ve yaşama aktarılması tasarlanan becerileri muhteva eden bir derstir. Bu nedenle coğrafya öğretiminde coğrafi becerilerin kazandırılması önem arz etmektedir. Bu coğrafi becerilerden biri harita becerileridir.

Harita becerileri, coğrafi olay ve olguların dağılışı ve arazi çalışmalarında kullanılan önemli becerilerden birisidir. Harita becerileri, harita üzerinde konum belirleme, harita üzerine bilgi aktarma, amacına uygun harita seçme, haritalardan yararlanarak hesaplamalar yapma, mekânsal dağılışı algılama, haritayı doğru şekilde yorumlama, taslak haritalar oluşturma, küre ve atlas kullanma gibi becerilerden oluşmaktadır (MEB, 2017). Teknolojik gelişmeler ve coğrafya öğretimindeki gelişmelere bağlı olarak haritaların coğrafya öğretimindeki yeri giderek daha da önem kazanmaktadır. Özellikle coğrafi bilgi sistemleri (GIS) mekânı algılama becerilerinin geliştirilmesinde önemli bir araç haline gelmiştir.

İlkokul, ortaokul, ortaöğretim ve yükseköğretim olmak üzere eğitim kurumlarının bütün kademelerinde kullanılan materyallerden biri haritalardır. Bu bağlamda harita becerileri kazandırılırken öğrencilerin bilişsel düzeyleri ve ön bilgileri mutlaka dikkate alınmalıdır. Mesela ilkokula devam eden bir öğrenciden koordinat sistemini kavraması ya da rasyonel sayı sistemini bilmeyen bir öğrenciden ölçek konusunu kavraması beklenmemelidir. Özellikle bilişsel olarak somut işlemler döneminde olan ilkokul ve ortaokullarda oyun hamuru, kum ve çamur gibi malzemelerle öğrencilerden kroki oluşturmaları istenebilir. Yine öğrencilerden

okul ve ev gibi yakın çevresinin krokisini çizmesi istenebilir. Kabartma haritalar marifetiyle yükselti ile haritadaki renkler arasında ilişki daha kolay kavratılabilir.

Haritalar, büyük miktarda bilgiler içermektedir. Oldukça geniş sayfa ve alanları kapsayacak olan yazılar yerine semboller kullanılır. Kartograflar semboller yardımıyla olay, olgu ve özellikleri haritalara kodlarlar (Koç ve Aksoy, 2009). Haritalarda kullanılan sembollerin açık, anlaşılır ve gerçeğe yakın olması gerekmektedir. Aksi takdirde öğrencilerin haritayı okumaları güçleşecektir.

Harita becerilerinin kazandırılmasına Google Maps, MapMe ve Scribble Map gibi web tabanlı araçlara da yer verilebilir (Kenreich, 2016). Harita becerilerinin kazandırılmasında ders kitapları da önemli bir araçtır. Bu nedenle öğrencilerin sahip oldukları harita becerilerini gelecekteki yaşantılarında etkin bir şekilde kullanabilme becerilerini geliştirecek zengin ders kitapları ve çalışma kitapları hazırlanmalıdır (Kızılçaoğlu, 2007).

Bu çalışmada, coğrafya öğretiminde her eğitim kademesinde kullanılan haritaların türü ve büyüklüğü ile haritalardan yararlanma şekli hususları irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya Öğretimi, Coğrafi Beceriler, Haritalar

ENDÜSTRİ 4.0 TEKNOLOJİSİNİN GETİRECEKLERİ THE THINGS INDUSTRIAL 4.0 TECHNOLOGY WILL BRING

Doç. Dr. Nevin AYDIN

Artvin Çoruh Üniversitesi, İİBF, İşletme, nevin.aydin@gmail.com

Doç. Dr. Recep YÜCEL

Kırıkkale Üniversitesi, İİB, İşletme, akademik71@gmail.com

ÖZET

Endüstri 4.0 Almanya'da ortaya çıkmış, üretim ve imalat üzerine odaklı, dördüncü endüstriyel devrimin vizyonu olarak görülmektedir. Endüstri 4.0 etkinlik ve verimliliğe kapsayan yeni bir teknolojidir. Şirketler, Endüstri 4.0 özelliklerini vizyonlarına alarak ilkelerini, teknolojilerini ve yeni iş modellerini oluştururlar. Başlangıçta Endüstri 4.0 üretim için kullanılması düşünülmürken birçok alanın içine girerek, akıllı lojistik, insansız araçlar, akıllı bina, akıllı sağlık hizmetleri, akıllı şehirler gibi birçok alanda uygulanmaya uygun olduğu görülmüştür. Endüstri 4.0 teknolojisi, üniversitelerde, labratuvarlarda, şirketlerde üretime uygun çalışmaları yapılarak başarılı bir şekilde uygulanmaya konulmaktadır. Endüstri 4.0 Almanya endüstrisi, ABD endüstrisi, Japon endüstrisinin ortak işbirlikleri ile Endüstri 4.0 vizyonu Dünya'da kullanıma uygun hale getirilerek ve geliştirilerek 2025'te birçok şirketin Endüstri 4.0 kullanmaya hazırlanmakta olduğu tahmin ediliyor. Bu çalışmada Endüstri 4.0 tanıtılmaya çalışılmıştır.

Anaktar kelimeler: Endüstri 4.0, Endüstri 4.0'ın faydaları, Siber-fiziksel sistemler

ABSTRACT

Industry 4.0, emerged in Germany, is seen as the vision of the fourth industrial revolution and focuses on production and manufacturing. Industry 4.0 is a new technology that covers efficiency and productivity. Companies take the Industry 4.0 features into their vision in creating their principles, technologies and new business models. While Industry 4.0 originally considered for production systems, its usage has been extended to many areas such as intelligent logistics, unmanned vehicles, intelligent buildings, intelligent health services, smart cities, and so on. Industry 4.0 technology is successfully implemented in universities, labs, and companies with suitable production practices. Industry 4.0 vision of the industry with the cooperation of the German, the US industry, and the Japanese industries has become ready to be used in the World and it is estimated that many companies are preparing to use Industry 4.0 in 2025. In this study, we introduce Industry 4.0.

Key words: Industry 4.0, Benefits of Industry 4.0, Cyber-Physical Systems

E-TİCARET PAZARINDA TEDARİK ZİNCİRİ STRATEJİLERİNİN ETKİSİ EFFECTS OF SUPPLY CHAIN STRATEGIES IN E-COMMERCE MARKET

Doç. Dr. Nevin AYDIN

Artvin Çoruh Üniversitesi, İİBF, İşletme, nevin.aydin@gmail.com

Doç. Dr. Recep YÜCEL

Kırıkkale Üniversitesi, İİB, İşletme, akademik71@gmail.com

ÖZET

Günümüzde, internet ve bilgi teknolojilerinin gelişmesi sonucunda, e-ticaretin yoğun kullanımı; yenilenen tedarik zincirlerinde, robotik sistemlerin tasarımı ve uygulanması ile yeni stratejileri gerektirmektedir. Bu sistemler; robotların kullanımından, gelecekte Amazonun teslimatta kullanılacağı dronelere kadar gitmektedir. Bu bağlamda; internette alışveriş yapan müşterilerin, ürün teslim işlemlerini kolaylaştırmak için Walmart, mağazalarında dev otomatlar kullanmaktadır. Bu sayede, müşteriler alışverişlere dair faturalarının üzerindeki barkodu bu otomata taratarak, yalnızca 45 saniye içinde ürün taşıyıcı banttan alabilmektedirler. Son yıllarda, e-ticaret şirketlerinin satışları, mağazalarinkine göre daha yüksek düzeydedir. Böylece, işletmeler de internet üzerinden yapılan işlemlerin artmasıyla; B2B e-ticaret olarak tanımlanan şirketler arası ticaret faaliyetleri ortaya çıkmıştır. B2B'nin kullanılmasıyla, şirketler arasında tedarik zinciri yönetiminde de birçok değişiklikler olmuştur. İnternet'in B2B'yi kullanımı, tedarik zincirinin başarımını arttırmış ve tedarik zinciri yönetimini değiştirerek, süper tedarik zincirine dönüştürmüştür. Bundan sonra, stratejik olarak rekabet, şirketler yerine, onların tedarik zincirleri arasında yapılabilecektir. Ayrıca, tedarik zinciri yönetiminin bilgisayar teknolojileri ile gerçekleştirilmesi, üretim dağıtım sürecinin verimliliğini arttırmaktadır. Bu görüşlere bakılarak çalışmada, tedarik zincirinin, e-ticaretin var olabilmesinde en önemli etken olduğu tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: E-ticaret, Tedarik Zinciri, Süper Tedarik Zinciri, E-Ticaret Kullanımı

ABSTRACT

Today, the intensive use of e-commerce as a result of the development of internet and information technologies; in the renewed supply chains, the design and implementation of robotic systems require new strategies. These systems; in the future, the use of robots extends to drone sizes that can be used in Amazon's delivery. In this context; Walmart uses giant vending machines in its stores to facilitate the product delivery process for customers shopping online. In this way; the customer can buy the barcode on the bills belonging to the purchases from the product carrier tape within 45 seconds by scanning this automat. In recent years, the sales of e-commerce companies are higher than those of stores. Thus, with the increasing number of online transactions, intercompany trade activities, which are described as B2B e-commerce, have emerged. With the use of B2B, there have also been many changes in the management of supply chains among companies. B2B's use of the internet has

increased the success of the supply chain and transformed the supply chain into a super-supply chain. After that, strategically, competition can be made between their supply chains rather than companies. In addition, the use of computer technology in supply chain management increases the efficiency of the production distribution process. Based on these views, it will be argued that the supply chain is the most important factor in the existence of e-commerce.

Keywords: E-commerce, Supply Chain, Super Supply Chain, E-Commerce Usage

آل روها

GELENEKLİ BİR YAŞAM ÖRNEĞİ - TAHTACI TÜRKMEN GİYSİLERİ ANALİZİ**AN ANALYSIS OF A TRADITIONAL LIFE - DAISYAN TURKMEN GIRLS ANALYSIS****Öğr. Gör. Nuray DEMİREL AKGÜL**Gazi Üniversitesi , nuraydemirel@gazi.edu.tr**Uzm. Öğr. Necat ÇETİN**İbni Sina Sağlık Meslek Lisesi, ncetin1963@gmail.com**ÖZET**

Türk giyim kuşam kültürü, kalitesi, motif zenginliği, canlılık ve zerafeti ile Anadolu insanının yaşam biçimini ve dünya görüşünü büyük ölçüde yansıtmaktadır. Geleneksel yaşamda her kuşak kendinden önceki kuşağı izleyerek bu giyim kuşam anlayışını, günümüze kadar taşımaktadır.

Gelenek bir toplulukta, eskiden kalmış olmaları sebebi ile saygın tutulup kuşaktan kuşağa iletilen düşünsel (tinsel) kültür öğelerinin her biri olarak tanımlanabilir (Koloğlu,1998:1). Aslında geleneksel giysiler doğal çevrenin koşulları ile biçimlenmesine karşın, toplumsal özelliklere göre değerler almış olduğundan, değişmezlik kazanmıştır. Ancak, teknolojik gelişim ile birlikte yeni değerler yaşam biçimlerini etkilediğinden, her yeni malzeme zamanla geleneklere karışarak yerleşmiştir (Sürür,1983:228).

Günümüzde geleneksel değer ve inançları ile kültür özellikleri doğrultusunda yöresel giysilerin kullanıldığı bölgelerin varlığı zamanla giderek yok olmaktadır. Sayıları azalan ve geleneklerini yaşatmaya çalışan topluluklardan birisi olan Tahtacı Türkmenleri ise geleneksel giyimlerini günlük hayatta dahi kullanarak bir gelenekli yaşam örneği sunmaktadır. Çalışma kapsamında Bayındır İlçesi Tahtacı Türkmenleri kadın giysilerinin, yerel değerlerini ve kültürel kimliklerini geleneksel boyutta yitirmeden kayıt altına alınması ve belgellendirilmesi amaçlanmıştır.

Bu çalışmada, Bayındır İlçesi Tahtacı giysileri, kullanım biçim ve teknik açılarından incelenerek, kaynak kişilerin verdiği bilgiler doğrultusunda ve yörede kullanılan giysiler üzerinde detaylı incelemeler yapılması planlanmıştır. Araştırma bu konudaki yapılacak diğer çalışmalara altyapı oluşturacak olması, Türk kültür mirasının korunmasına ve sürdürülebilirliğine katkı sağlaması açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Geleneksellik, Türkmenler, Tahtacı giyim- kuşamı**ABSTRACT**

The culture, quality, motif richness, vitality and elegance of the Turkish clothing vestiges reflect the lifestyle of the Anatolian people and the world view to a great extent. In traditional life, every generation watches the previous generation and carries this garment concept up to daylight.

Tradition can be defined as each of the intellectual (spiritual) cultural items in a community, which are respected and guided by the reason for their former existence (Kologlu, 1998: 1). In fact, although traditional clothing is shaped by the conditions of the natural environment, it has become immutable since it has values according to social characteristics. However, as new values influence lifestyles with technological development, each new material has settled in time with traditions (Sürür, 1983: 228).

Nowadays, with the traditional values and beliefs and cultural characteristics, the existence of the regions where the local clothes are used gradually disappears over time. The Tahtacı Turkmens, who are one of the communities whose numbers are decreasing and trying to make their traditions alive, present a traditional life example using traditional clothing even in daily life. Within the scope of the study, Bayındır District Tahtacı Turkmen women's clothing was aimed to be recorded and documented without losing the traditional values of local values and cultural identities.

In this study, it was planned to examine the clothes of Bayındır District Tahtacı, usage style and technical aspects and make detailed studies on the information given by the sources and on the clothes used in the region. The fact that the research will constitute the infrastructure for other work to be done in this context is important in terms of contributing to the preservation and sustainability of the Turkish cultural heritage.

Keywords: Culture, Tradition, Turkmen, Tahtacı clothing

الروها

VİLÂYET SÂLNÂMELERİ VE TUİK VERİLERİ İŞİĞİNDA İZNIK'İN İDARİ VE DEMOGRAFİK YAPISI (1870-1950)

Dr. Nursal KUMAŞ

Uludağ Üniversitesi, kumasnursal16@gmail.com

ÖZET

Tarih boyunca birçok uygarlığın hâkimiyeti altında kalmış olan İznik; dini, kültürel ve ticari yönleriyle birlikte coğrafi konumunun da etkisiyle tarihsel süreç içinde önemini koruyan bir yerleşim yeri olmuştur. Orhan Bey döneminde, 1330 yılında, Osmanlı yönetimi altına giren şehir, 19.yüzyılın ikinci yarısından itibaren Hudâvendigâr vilâyetinin Bursa sancağına bağlı Yenişehir kazasının bir nahiyesi statüsü kazanmıştır. 1870 yılında nahiyenin toplam yetişkin erkek nüfusu 5886'dır. Bu nüfusun 1810'u gayrimüslim erkek nüfustur. Nüfus verilerinden anlaşıldığı kadarıyla Müslim ve gayrimüslim erkek nüfusu 1870-1878 döneminde oldukça azalmıştır. 1883-1884 döneminde de erkek ve kadınların birlikte sayılmasıyla hesaplanan nahiyenin toplam nüfusu 11.506 olarak belirlenmiştir. Nahiyenin göç güzergâhı üzerinde bulunuyor olmasının yanında şehirdeki ticari ve tarımsal faaliyetlerdeki canlılık sonraki dönemlerde nüfusunu sürekli artırmıştır. İznik, Osmanlı Dönemi'nde nahiye müdürünün yönetimi altındadır ve nahiyenin ilk müdürü de Ali Rıza Efendi'dir (1870-1871). Nahiyenin nüfusunun artışına bağlı olarak idari teşkilatlanmasında da gelişim göstermiştir. Nahiye meclisi kurulmuş ve yıllar içinde naib, vukuat kâtibi, evkaf memuru, arazi (tapu) kâtibi vb. birçok memurluklar ihdas edilmiştir. Bununla birlikte, dönem içinde Düyûn-ı Umûmiyye İdaresi, Zabita İdaresi ve Rüsûmât İdaresi oluşturulmuştur. 1875 yılından itibaren nahiyede belediye teşkilatı da kurulmuştur. Vilâyet sâlnâmelerinde verilen bilgiye göre ilk belediye başkanı Süleyman Efendi'dir (1883-1884). 20.yüzyılın başlarında Bilecik iline bağlı olan İnegöl ve Yenişehir ilçeleri Cumhuriyet Dönemi'nde verilen bir kararla 1926 yılında Bursa iline bağlandı. 1927 yılında İznik, bucak merkezi yapılarak Yenişehir'e bağlı olma durumu devam ettirildi. 15 Mayıs 1930 yılında çıkarılan 1612 Sayılı Yasa ile de İznik, 1 Eylül 1930 yılından itibaren ilçe yapıldı ve Bursa'ya bağlandı. İznik'in nüfusu, 1927 yılında 12.465'e yükselmiştir. 1935 yılında 15.873; 1940 yılında 18.029; 1945 yılında 19.898 ve 1950 yılında 22.810'dur.

Bu çalışmada İznik'in, Osmanlı Dönemi'nden Cumhuriyet Dönemi'ne kadar idari ve demografik alanda yaşadığı değişim ve gelişim ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu amaçla 1870-1908 dönemine ait Hudâvendigâr vilâyeti sâlnâmeleri ve 1927-1950 döneminde yapılan nüfus sayımlarına ait Türkiye İstatistik Kurumu (TUİK) verileri tablolar aracılığıyla metne aktarılarak demografik yapıda yaşanan değişim incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İznik, İznik Demografik Yapı, Osmanlı Dönemi İznik, Hudâvendigâr vilâyeti

HUDÂVENDİGÂR VİLÂYETİNDE USÛL-İ CEDÎDE EĞİTİMİ VEREN OKULLAR: İBTİDÂÎ VE RÜŞDİYYELER

Dr. Nursal KUMAŞ

Uludağ Üniversitesi, kumasnursal16@gmail.com

ÖZET

Osmanlı Devleti'nde özellikle 19.yüzyılın ikinci yarısından sonra Batılılaşma anlayışının bir yansıması olarak, "usûl-i cedîde" (yeni usûl) olarak adlandırılan Batı tarzı eğitim anlayışı benimsenmiştir. Mevcut klasik eğitim anlayışının aksine; soran, sorgulayan, akli ön plana çıkaran, araştırmaya, gözleme ve deneye önem veren bilimsel anlayışın hâkim olduğu bu eğitim usûlünü gerçekleştirmek için Osmanlı yönetimi yeni okullar açmıştır. Günümüzdeki ilkokul, ortaokul ve lisenin karşılığı olan; ibtidâî, rüşdiyye ve i'dâdî okulları başkent İstanbul ile birlikte Anadolu'nun birçok yerinde açılmış ve sayıları gün geçtikçe artmıştır.

Osmanlı topraklarında ilk defa başkent İstanbul'da 1847 yıllarında rüşdiyye, 1859 yılında ilk kız (inâs) rüşdiyyesi ve 1872 yılında da ilk ibtidâî açılmıştır. Hudâvendigâr vilâyetinde 1881 yılından itibaren sıbyân okulları ibtidâî okullarına dönüştürülmeye başlanmıştır. 1303 (1885/1886) yılı Hudâvendigâr vilâyeti sâlnâmesine göre, Bursa'da bulunan 25 kız ibtidâî okulunda 950 kız öğrenci, toplam 80 (Erkek+Kız) ibtidâî okulunda da 2350 erkek öğrenci öğrenim görmekteydi. 1876 yılında tüm Osmanlı topraklarında 384 adet rüşdiyye olup bunun 26 tanesi Hudâvendigâr vilâyetine aitti. Bu tarihte Bursa rüşdiyyelerinde okuyan öğrenci sayısı da toplam 801 idi. Cumhuriyet Dönemi'ne kadar olan süreç içinde vilâyet genelinde ibtidâî ve rüşdiyye okullarının sayısı sürekli artış göstermiştir.

Bu çalışmada Hudâvendigâr vilâyeti yerelinde, usûl-i cedîde eğitim veren ibtidâî ve rüşdiyye okullarının bina, öğrenci, öğretmen ve idareci miktarları, bu okullarda okutulan dersler vb. konularda vilâyet sâlnâmeleri, dönemin süreli yayınları ve bu konu hakkında yazılmış çeşitli tetkik eserler gözden geçirilmiştir. Mevcut sayısal bilgiler tablolar aracılığıyla yorumlanarak metne aktarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İbtidâî, Rüşdiyye, Hudâvendigâr İbtidâî, Hudâvendigâr Rüşdiyye, Usûl-i Cedîde Okulları, Bursa Eğitim, Osmanlı Dönemi Bursa'da Eğitim

FİLİBELİ VECDÎ'NİN ŞİİRLERİNDE ÇİÇEKLER

Nursel CAMBAZ

Yüksek Lisans öğrencisi, Bartın Üniversitesi, nurselcmbz@gmail.com

ÖZET

Klasik Türk şiirinde şairler, var olan ortak konuları kendi üslup ve hayal dünyalarıyla birleştirerek yeniden oluştururlar. Bu konulardan biri de çiçeklerdir. Çiçekler, Türklerin yerleşik yaşama geçmesinden sonra edebiyatta estetik unsur olarak kullanılmıştır. Çiçeklerle ortaya konan bu estetik, günlük yaşantıdan da faydalanılarak şairler tarafından sıkça ele alınmıştır. Klasik Türk şiirinde çiçekler; renk, koku ve şekil gibi fiziksel özellikleri itibariyle daha çok sevgilinin güzellik unsurları çerçevesinde ele alınarak şiire derinlik katan çağrışımlarla işlenmiştir. XVI. yüzyılın sonu ile XVII. yüzyılın başında yaşadığı bilinen Filibeli Vecdî de şiirlerinde çiçekleri bu bağlamda ele almıştır. Kaynaklarda hayatı hakkında çok az bilgi bulunan Filibeli Vecdî'nin iyi bir eğitim aldığı bilinmektedir. Şiirlerinde Arapça-Farsça kelime ve tamlamaları kullanmasına rağmen, şairin duygu ve düşüncelerini açık bir şekilde, edebî sanatlara pek fazla yer vermeden anlattığı görülür. Bu çalışmada, Dîvân'ından hareketle Filibeli Vecdî'nin şiirlerinde çiçeklerin nasıl ele alındığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Şiirlerindeki bulgular doğrultusunda sırasıyla gül, lâle, sümbül, nergis, zambak, erguvân çiçeklerinin genel özellikleri ve şiirdeki işlevleri bağlamında bunların klasik şiire yansımaları ele alınmıştır. Gül, Vecdî'nin şiirlerinde en fazla adı geçen çiçek olmuştur. Bu çiçek, gül-bülbül mazmunuyla; insanın fiziksel özellikleriyle ve şarapla ilişki kurularak şiirlerde işlenmiştir. Lâle ise tasvirlerle açıklanmıştır. Bu tasvirler, savaş ve doğa tasvirleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Savaş tasviri olarak lâleler, mızrakların ucuna asılan başlara benzetilmiştir. Doğa tasviri ile lâle, gülden sonra bahçede yerini alan ikinci çiçek olmuştur. Sümbül de şekil ve kokusu itibariyle saçla ilişkilendirilmiştir. Saçın doğal kıvrımlı ve dağınık olma hali sümbülün perişanlığına bağlanarak şiirlerde işlenmiştir. Sümbülün çok güzel kokan bir çiçek olması şiirlerde Çin, Hıta gibi ülkelerle birlikte anılmasına sebep olmuştur. Şiirlerde geçen diğer bir çiçek nergistir. Nergis, klasik Türk şiirinde sevgilinin güzellik unsuru olan göz ile birlikte kullanılmıştır. Bu yüzden sevgilinin uykulu, âşığın ise uykusuz bakışı nergisle temsil edilmiştir. Şiirlerde erguvân ve zambak çiçeğine bir iki şiir dışında rastlanmamıştır. Bu çiçekler de daha çok rengi itibariyle şiirlere konu olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk şiiri, Filibeli Vecdî, Dîvân, çiçekler, estetik

ÖĞRETMEN ADAYLARININ MATERYAL KULLANMAYA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

THE INVESTIGATION OF OPINIONS TOWARDS MATERIAL USE OF TEACHER CANDIDATES

Yrd.Doç.Dr. Okan SARIGÖZ

Mustafa Kemal Üniversitesi, okan.sarigoz@gmail.com

Zeki ÖZKARTAL

Öğretim Görevlisi, Akdeniz Üniversitesi, zozkartal@akdeniz.edu.tr

Yrd.Doç.Dr. Ahmet DÖNGER

Hakkari Üniversitesi, ahmetdonger@gmail.com

ÖZET

Öğrencilerin derse olan motivasyonlarını arttırabilmek, unutkanlığı en aza indirebilmek, daha kalıcı bilgiler oluşturabilmek ve anlama seviyesini daha da yükseltebilmek için öğretmenler derslerinde materyal kullanılmaktadırlar. İyi tasarlanmış materyallerin veya öğretim teknolojilerinin öğretimi zenginleştirdiği gibi birden fazla duyu organına hitap eden materyaller öğrenmeyi daha kalıcı izli hale getirmektedir. Özellikle birden fazla duyu organına hitap eden materyallerle ders işlendiğinde unutkanlık da yok denecek kadar azalmaktadır. Öğrenciler materyallerle ders işlerken yaparak yaşayarak öğrendiklerinden ve çoğunlukla materyalleri ellerine alıp incelediklerinden materyaller öğrencilerin yaratıcılıklarını da arttırmaktadır. Materyaller sınıftaki tüm öğrencilere birbirine yakın etki ile hitap ettiğinden öğretim teknolojileri öğretimde fırsat eşitliği sağlayarak eğitime çeşitlilik ve kalite getirmektedir. Ayrıca öğretim teknolojileri öğrencilerin fikir yürütme ve yaratıcılık gibi kabiliyetlerini de geliştirmektedir. Özellikle öğrencilerde merak duygusu çok fazla olduğundan materyaller öğrencideki bu merak duygusunu harekete geçirerek öğrenmeyi olumlu yönde etkilemektedir. Öğretimde başarıyı daha da arttırabilmek ve öğrencilere daha iyi bir eğitim verebilmek için öğretmenler doğru ve etkili bir şekilde derslerinde öğretim teknolojilerini kullanmalıdırlar. Bu araştırmanın amacı Eğitim fakültelerinde okuyan öğretmen adaylarının öğretim teknolojilerini kullanmaya yönelik görüşlerini belirleyebilmektir. Araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarında; araştırmaya katılan bayan öğretmen adayları ile erkek öğretmen adayları arasında materyal kullanma bakımından istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde bir görüş farkının olmadığı belirlenmiştir. Araştırmada öğretmen adaylarının öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersini çok önemsedikleri özellikle bu derste yapmış oldukları materyallerin materyal tasarımı konusunda kendilerine farklı fikirler verdiği, her öğretmen veya öğretmen adayının öğretim teknolojileri ile ilgili ya ders ya da seminer, sempozyum veya hizmet içi eğitim alması gerektiği gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Teknolojisi, Materyal, Öğretim Teknolojisi, Araç-Gereç

ABSTRACT

The teachers use materials in their lessons in order to increase the motivation of students, lessen the forgetfulness of the lesson, create more permanent information, and raise the level of comprehension. Well-designed materials or instructional technologies enrich teaching, and materials that appeal to multiple sensory organs make learning more permanent. Particularly, materials that appeal to more than one sensory organ are less likely to be forgotten when the course is taught. The material increases the creativity of the students because they learn by living by doing the course with the materials and mostly by taking the materials into their hands. Because all students in the materials class are addressed with close-knit impact, instructional technology brings educational diversity and quality by providing equal opportunity in teaching. It also improves the ability of students to develop ideas and creativity. Especially when students have a lot of curiosity, the material influences learning in a positive way by activating this curiosity in the student. In order to increase the success even further in teaching and to give better education to the students, teachers should use the teaching techniques in their lessons correctly and effectively. The aim of this research is to be able to determine the opinions of the teacher candidates who are studying in the education faculties to use teaching techniques. A general screening model was used in the study. In the research results; it was determined that there was no statistically significant difference in opinion on the use of materials between the female teacher candidates participating in the research and the male teacher candidates. In the research, it was found that the teacher candidates consider the teaching technology and material design course very important, especially the materials they have given different ideas about the material design and each teacher or teacher candidate should have either lectures, seminars, symposiums or in-service training.

Keywords: Educational Technology, Materials, Teaching Technology, Tools

FORMASYON EĞİTİMİ ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİNİN KULLANIMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

THE INVESTIGATIONS OF FORMATION EDUCATION STUDENTS' OPINIONS TO USE IN TEACHING TECHNOLOGIES

Yrd.Doç.Dr. Ahmet DÖNGER

Hakkari Üniversitesi, ahmetdonger@gmail.com

Yrd.Doç.Dr. Okan SARIGÖZ

Mustafa Kemal Üniversitesi, okan.sarigoz@gmail.com

Öğr. Gör. Zeki ÖZKARTAL

Akdeniz Üniversitesi, zozkartal@akdeniz.edu.tr

ÖZET

Öğretim teknolojileri veya materyal, öğretimde gerekli olan ve öğretmenlerin derslerde kullandıkları araç gereçlerdir. Öğretimde materyal kullanmanın ne kadar önemli olduğu tüm eğitimciler tarafından bilinse de öğretmenlerin derslerde en etkili materyali en etkili bir şekilde kullanmaları çok önemlidir. Materyal hazırlamanın öğretim teknolojilerinin en önemli basamaklarından birisi olduğu söylenebilir. Öğretmenler derslerde kullanacakları materyalleri genellikle üç farklı şekilde hazırlamaktadırlar. Bunlardan birincisi; materyali bir işyerinden satın almaktadırlar. İkincisi; daha önceden var olan bir materyali işleyecekleri konuya göre tekrardan düzenlemektedirler. Üçüncüsü ise materyali kendileri tasarlayıp yapmaktadırlar. Öğretim materyallerinin bu kadar önemli olmasının sebebi ise materyaller ne kadar çok duyu organına hitap ederse unutkanlık da o derece azalmakta, öğrenilen bilgiler daha kalıcı ve daha iyi anlaşılmaktadır. Bu araştırmanın amacı formasyon eğitimi almakta olan öğretmen adaylarının öğretim teknolojileri hakkındaki görüşlerini belirleyebilmektir. Araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarında formasyon eğitimi almakta olan öğretmen adayları arasında öğretim teknolojileri hakkında cinsiyete bağlı olarak istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Ayrıca araştırmada öğretmen adaylarının, öğretmenlerin derslerde yeterince öğretim materyali kullanmadıklarını düşündükleri, bunun sebebi olarak da bazı öğretmenlerin akıllı tahta veya projeksiyon cihazı gibi elektronik eşyaları kullanmaktan kaçındıkları, aradıkları materyalleri temin edememe veya öğretim teknolojilerini taşımak istememeleri gibi sebeplerden dolayı derslerde materyal kullanmadıklarını düşündükleri belirlenmiştir. Ayrıca araştırmada, öğretmen adaylarının öğretim teknolojilerinin öğrenci açısından önemini bildikleri ancak yeterli bilince sahip olmadıkları, her öğretmen adayının veya öğretmenin öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersini alması gerektiği bu dersi almayan tüm öğretmenlere hizmet içi eğitimlerle bu dersin verilmesi gerektiği gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Materyal, Öğretim Teknolojisi, Araç-Gereç, Öğretmen Eğitimi

ABSTRACT

The teaching technologies or materials are the tools that teachers need in teaching and which are used in teaching. Although it is known to all educators how important it is to use material in teaching, it is very important for teachers to use the most effective material in the most effective way in the lessons. It can be said that material preparation is one of the most important steps of instructional technologies. Teachers usually prepare the materials they will use in class in three different ways. The first of these; they buy the material from a workplace.

Latter; they organize a pre-existing material according to the subject they are going to process. Thirdly, they design and make the material themselves. The reason why the teaching materials are so important is that the more the materials are addressed to the sensory organ, the less forgetfulness is, and the learned information becomes more permanent and better understood. The purpose of this research is to determine the opinions of the candidate teachers who are in training for the formation technology. The general screening model was used in the study. There was no statistically significant relationship between instructional technologies of the teacher candidates who were receiving training in the results of the research. It was also determined that the prospective teachers in the study thought that the teachers did not use enough teaching materials in the lessons and that some teachers thought that they did not use materials in the lessons because of reasons such as avoiding electronic goods such as smart board or projection device and failing to provide materials or carrying instructional technologies. In addition, the results of this study have been given to all the teachers who did not take this course, in which the teacher candidates knew the importance of the teaching technologies for the students but did not have enough knowledge and that every teacher candidate or the teacher should take the instructional technology and material design course.

Keywords: Material, Instructional Technology, Tools, Teacher Training

آل روها

POWER RELATIONSHIP IN THE LANGUAGE CLASSES

Okutman Dr. Ozan Deniz YALÇINKAYA

Dicle Üniversitesi, ozandeniz.yalcinkaya@dicle.edu.tr

ABSTRACT

This paper aims to provide an understanding of how power is exerted by means of English language in various education settings particularly in language classroom backgrounds. Through language mankind express and communicate their thoughts and feelings and accomplish diverse social functions. As Language is regarded as a social practice, it becomes an indispensable means of human communication by means of these cognitive, communicative and social operations. Thus, language operates in social interactions with its relationship with power. Power has been and is used in the sense of being able to carry out both institutional and personal goals. As Fairclough (1989) emphasizes "power in discourse is to do with powerful participants controlling and constraining the contributions of non-powerful participants". In this sense power accomplishes these aims via languages in educational settings. Teachers take advantage of discourses to strengthen their own control, and to weaken their students in the classes. In this paper it will be highlighted how specific linguistic features are employed to convince and manipulate, and convey social, racial or sexist ideologies through employment of various kinds of discourse in particular by teachers. We will be looking at how power is exercised through language to establish power in the classroom settings, focusing on the pragmatics and speech act theory, lexis and semantics, structures together with structural features of speech by means of critical discourse analysis. Last but not least, this paper not only addresses how language functions in maintaining and changing power relations and resulting inequalities in the contexts of language education but also features the ways of analysing language which can disclose processes how people can become more cognizant of them, and more able to confront and adjust them.

Keywords: Language, power, education, discourse, inequality

DEVELOPING METACOGNITIVE AWARENESS IN ELT

Okutman Dr. Ozan Deniz YALÇINKAYA

Dicle Üniversitesi, ozandeniz.yalcinkaya@dicle.edu.tr

ABSTRACT

This paper investigates how to develop the metacognitive awareness in language teaching, focusing on the factors to influence metacognition of learners in the field of second/foreign language learning. The question which will be addressed is: what difference does metacognition and metacognitive awareness make to language learning in the context of educational backgrounds? In deed you are what you are able to accomplish individually. As is known metacognition awareness is one of the key elements to success both in second language and foreign language learning. These metacognitive strategies provide learners to coordinate their own learning, and to achieve various language tasks. Learners who are aware of their learning process and who are capable of administering the best strategies in order to achieve the given task effectively are the most successful ones in ELT. As self-direction learning and autonomy has received much credit recently in the context of educational backgrounds, developing metacognitive strategies leads to developing learner-centeredness as well as learner autonomy, bringing about accomplishments in language learning performance. Therefore, this study attempts to clarify the role of metacognitive strategies in the development of various language skills once more. In this sense focusing on language content and process of learning are the significant aspects to be given importance in order to produce autonomous learners. Developed through pedagogical interferences by teachers, this metacognitive awareness is provided by direct involvement of students' in activities such as discussions, questionnaires, interviews and so on. It is indispensable that these activities planned for metacognition will have long term effect as long as learners are encouraged to participate and develop their own activities, dependent on authentic documents.

Keywords: Metacognitive strategies, Learner autonomy, learner-centeredness, Awareness

BİR ÇOCUĞUN GÖZÜNDEN AMERİKAN KÖLELİCİLİĞİ: MARK TWAIN'İN HUCKLEBERRY FINN'İN MACARALARI'NA BAKIŞ

Arş. Gör. Ömer Aytaç AYKAÇ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, aytaco@yyu.edu.tr

Arş. Gör. Nevzat AĞÇAKAYA

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, nagck@yyu.edu.tr

ÖZET

1600'lerin başında İngiltere'den göçen bir grup insanın Tepedeki Şehir (City on the Hill) olarak adlandıracağı ve orada yeni bir ülke kuracağı Amerika dünyanın gözleri önünde büyüyen bir ülke olagelmıştır. Tarihi Kızılderili'lerin topraklarında yeni bir ülke kurma ile başlayan, ardından dünyanın ilk demokrasisini kabul eden Amerika, dünya gücü olmaya giderken önemli aşamalardan geçmiştir. Bu aşamalardan biri de hiç şüphesiz özgürlükler ülkesi olmaya giden yolda yüzyıllarca konuşulacak olan köleciliktir. İngiltere'deki mezhepsel çatışmalar ve kilise baskısından kurtulmak isteyen okumuş bir grup insanın bir araya gelerek kurduğu Amerika, kuruluşunun üzerinden yüzyıl gibi bir süre geçmeden kölecilik ile anılan bir hayal ülkesi haline gelmiştir. Uçsuz bucaksız tarım arazilerine sahip Güney, köleciliği günlük yaşamın bir parçası haline getirmiş, Kuzey buna itiraz etmiştir. Endüstrinin gelişmesini iyi kullanan ABD, dünyaya açılmaya başlamış ama buna rağmen kendi içerisinde kölelik sıkıntısından kurtulamamıştır. Öyle ki bu süreç Sivil Savaş olarak adlandırılacak bir sürece kadar evrilmiş ve köleciliği kabul etmeyip bir taraftan da makineleşen topraklarında ucuz eleman arayan Kuzey ile köleci Güney'in mücadelesi ülkeyi topyekûn bir savaşa sürüklemiştir. Böyle bir iç savaş ile cebelleşen ülke, bir taraftan da kendi edebiyatını ve kendi tarihini yazma mücadelesi içinde olmuştur. Edebiyat ve sanat da bu süreçten Realizm akımı ile tanışarak etkilenmiş ve savaş sonrası dönem Romantiksizim akımı ile gelen duygu, düş gücü ve bireysellik üzerine kurgulanan yazımı da etkilemiştir. Kölecilik ile boğuşup ülke olarak tarihindeki en önemli savaşlardan birini kendisiyle veren Amerika'da gerçekler savaş sonrası olduğu gibi eserlerde yer bulmuştur. Kölecilik ve köleler kitaplarda yer bulmuş, ülkenin kendi gerçekleri dönemin önemli isimleri tarafından halka ile buluşturulmuştur. Bunlardan birisi de Mark Twain olmuştur. Savaş sonrası mizah yazıları ile gazetelerde boy gösteren Twain Tom Sawyer'ın Maceraları ile birlikte Huckleberry Finn'in Maceraları kitabı ile de iz bırakmıştır. Mississippi Nehri boyunca uzanan renklilikleri ve farklılıkları eserlerinde kullanan 'yerel renkler' tarzının da öne çıkan isimlerinden birisi olan Twain, kitabında o dönem Amerikasını çocuklar üzerinden anlatan bir portre çizmiştir. Huck, gerçi hayatı, gerçekliği, köleciliği ve realizm ile birlikte gelen birebir tasvirleri bir çocuk gözüyle olduğu gibi sunmuştur. Bu bilgiler ışığında söz konusu çalışmada da bir çocuk gözüyle anlatılan Amerika'nın ve dönemin köleciliğinin kitaptaki yansımaları ele alınacak ve özelde kölecilik üzerinden esere Realizm çerçevesinde bir yorumlama getirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Mark Twain, Amerika, Kölecilik, Huckleberry Finn, Realizm

İŞ YARGILAMASINDA DAVA ŞARTI OLARAK ARABULUCULUK

Arş. Gör. Ömer Faruk DEMİR

Dicle Üniversitesi, farukomercandemir@hotmail.com

ÖZET

7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu ile birlikte, bireysel veya toplu iş sözleşmelerine dayanan işçi ile işveren arasındaki alacak, tazminat veya işe iade talebi hususları hakkındaki uyuşmazlıklara ilişkin açılacak davalarda, arabulucuya başvurmak, dava şartı olarak kabul edildi. Dolayısıyla bu tür uyuşmazlıklarda, tarafların dava açmadan önce, öncelikli olarak arabulucuya başvurulması zorunluluğu getirildi.

Tarafların, iş uyuşmazlıklarından kaynaklanan iş davasını açmadan önce arabulucuya başvurması şartının getirilmesiyle, iş uyuşmazlıkları davalarının yargılama sürecinde de köklü bir değişiklik meydana gelmiştir. İşçinin iş davası açabilmesi için işçinin arabulucuya başvuru şartının getirilmesi ile iş davaları için mevcut olan dava şartlarına ek olarak yeni bir dava şartı daha getirilmiştir. Böylelikle genel dava şartları ve İş Kanunu'nda düzenlenen dava şartlarına ek olarak işçinin öncelikle arabulucuya başvurması da dava şartı olarak kabul edilmiştir.

6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu uyarınca, ihtiyari arabuluculuk kurumu hukukumuzda yer almaktaydı. Taraflar, iş yargılamalarında ihtiyari olarak isterlerse arabulucuya başvurup, ihtiyari olarak aralarındaki uyuşmazlığın çözümünü talep edebiliyorlardı. 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu ile birlikte, “**dava şartı olarak arabuluculuk**” müessesesi ilk defa hukukumuzda girmiştir. Böylelikle, iş davalarında, dava açılmadan önce arabulucuya başvurulması bir zorunluluk olarak düzenlenmiştir.

Dava açılmadan önce arabulucuya başvurma zorunluluğu, iş sözleşmesinden kaynaklanan uyuşmazlıklarda, yargılamanın kısa süre içinde ve az masrafla çözülmesi amacıyla İş Kanunu'nda düzenlenmiştir. Ayrıca, arabulucu vasıtasıyla uyuşmazlığın çözüme kavuşturulmasıyla, hem taraflar arasında hukuki barış temin edilmekte hem de uyuşmazlık kesin olarak çözümlendiğinden dolayı muhtemel şekli ya da maddi uyuşmazlıkların doğumu da temelden engellenmiş olmaktadır.

İş sözleşmesi feshedilen işçi, haklı bir sebep olmaksızın iş sözleşmesinin feshedildiği iddiasıyla iş davası açmak istediğinde, iş sözleşmesinin feshedildiğinin kendisine tebliğ edildiği (öğrendiği) tarihten itibaren bir ay içerisinde arabulucuya başvurmak zorundadır.

Arabulucu, uyuşmazlığın çözümü için tarafların kendisine başvurması neticesinde, uyuşmazlığın çözümü için taraflarla görüşür. Yapılan görüşmeler sonucunda tarafların anlaşmaya varması veya varamaması ile arabuluculuk faaliyetine son verir ve neticeyi tutanağa geçirerek durumu arabuluculuk bürosuna bildirir. Ayrıca arabulucu, taraflara ulaşamazsa veya taraflar arabuluculuk faaliyetine katılmadığı için görüşme yapılamazsa, arabulucu, arabuluculuk faaliyetini sona erdirir ve tutanağı düzenleyerek durumu derhal arabuluculuk bürosuna bildirir.

Anahtar Kelimeler: Dava Şartı, Arabuluculuk, İş Yargılaması

YARGITAY KARARLARI IŞIĞINDA NOKTA HACZİ

Arş. Gör. Ömer Faruk DEMİR

Dicle Üniversitesi, farukomercandemir@hotmail.com

ÖZET

Haciz borçlunun mallarına hukuken el konulmasıdır. Borçlu aleyhine başlatılan takibin kesinleşmesi neticesinde alacaklı, borçlunun haczi kabil mallarının haczedilmesini talep etme hakkı elde eder. Alacaklının haciz talebi ile birlikte takibin yapıldığı yerdeki icra dairesi, borçlunun haczi kabil mallarına haciz işlemini yapar.

Takibin yapıldığı icra dairesinin bulunduğu yerdeki borçluya ait mallar haczedileceği gibi, borçluya ait olup takibin yapıldığı icra dairesinin yargı çevresi dışındaki mallar da hacze konu edilebilir. İcra dairesinin yargı çevresi dışındaki borçluya ait malların haczi istendiğinde, icra dairesi istinabe yoluna başvurarak haczedilecek malın bulunduğu yerdeki icra dairesinden yardım talep etmelidir. Zira icra daireleri sadece kendi yargı çevresinde faaliyette bulunabilirler.

İcra dairesi yargı çevresinin dışındaki haciz işleminin yapılması talebinde bulunması durumunda, yapılan bu haciz işlemine karşı, borçlu ve üçüncü kişiler, şikâyetlerini haczi gerçekleştiren (istinabe olunan) icra dairesinin bağlı bulunduğu icra mahkemesine yapmalıdırlar (İİK m. 79). Bu durumda, İİK m. 79’da düzenlenen takibin başlatıldığı yerdeki icra mahkemesine şikâyetin yapılması genel kuralı uygulanmayacaktır.

İcra ve İflas Kanunu’nda ‘nokta haczine’ ilişkin bir hüküm bulunmamasıyla birlikte Yargıtay’ın son zamanlarındaki kararlarında nokta haczi kavramına rastlanılmaktadır. Yardım talep edilen (istinabe olunan) icra dairesinden borçlunun hangi malının ne şekilde haczedileceğinin belirli, açık ve yoruma müsait olmayacak şekilde istinabe yolu ile haciz işleminin gerçekleştirildiği nokta haczi denir. Yani istinabe yoluyla yapılacak olan haczin konusu borçlunun taşınır veya taşınmaz ya da üçüncü kişilerdeki alacak veya haklarının haczi gibi genel nitelikli bir haciz yazısı değil de belirli bir malın istinabe yoluyla haczinin talep edilmesidir.

İİK m. 4’e göre, icra takibi hangi icra dairesinde başlamış ise, icra dairesinin işlemlerine karşı yapılacak şikâyetler o icra dairesinin bağlı olduğu icra mahkemesine yapılmalıdır. Bu husus, kamu düzenine ilişkin olup kesin yetki niteliğindedir. Şayet istinabe yoluna başvurulmamışsa,

bu durum istisna niteliinde olup istinabe olunan yerdeki icra mahkemesine Şikâyetin yapılması gerekir (İİK m. 79, m. 360).

Yargıtay'a göre, istinabe yoluyla nokta haczi yapıldığında, yapılan bu nokta haczine karşı Őikâyet yoluna başvurulmak istendiğinde, takibin başlatıldığı (nokta haczinin yapılmasını talep eden) icra dairesinin bağlı olduğu icra mahkemesine Şikâyetin yapılması gerekir.

Anahtar Kelimeler: İstinabe, Nokta Haczi, Yetki

آل روها

SAĞLIK İŞLETMELERİNDE MALİYET MUHASEBESİ KULLANIM DÜZEYİ : ŞANLIURFA İLİ ÖRNEĞİ

Yrd.Doç.Dr. Ömer Faruk DEMİRKOL
Harran Üniversitesi İİBF, ofdemirkol@harran.edu.tr

ÖZET

Sağlık, tüm canlı varlıkların ortak paydasıdır. İnsanoğlu geçmişten günümüze sağlıklı yaşamak ve hastalıklardan korunmak için birçok yolu denemiştir. Ekonomi ve teknolojideki gelişmelerin sağlık sektörüne de yansımalarının doğal bir sonucu olarak bu sektörde de kaliteli, güvenli, kaliteli ve hızlı hizmet anlayışı ile hastalara hizmet verilme sürecine girilmiştir.

“Kamu işletmeleri kar amacı gütmeyen” görüşünün sağlık işletmeleri açısından geçerliliğini yitirmeye ve sağlık işletmelerinin hastalarını *müşteri* olarak görmeye başladığı konusunda fikir birliği olmamakla birlikte performanslarının üst yönetim tarafından mercek altına alınması, yöneticileri *maliyetleri kontrol edici ve azaltıcı* tedbirlere ağırlık vermeye yönlendirmiştir. Sağlık sektöründe kamu işletmeleri ve özel işletmeler hizmet kalitesi konusunda sıkı bir rekabete girerek hizmet çitasını yükseltici çalışmalara hız vermişlerdir. Bu durumun istisnaları yaşanmakla birlikte sağlık sektörü kendi içinde bir yenilenme ve kalite arayışına girmiş, bu atılımlarını kalite belgesi vb aktivitelerle desteklemek için girişimlerini devam ettirip, *vizyon ve misyonlarını* belirleyip bu hedefler doğrultusunda faaliyetlerini sürdürmektedirler.

Sağlık işletmelerinin performans ölçütlerinden en önemlilerinden biri olan *kar artışı*; fiyatların yükseltilmesi, maliyetlerinin düşürülmesi, müşteri sayısının artırılması vb. girişimler ile mümkün olmaktadır. Rekabet ortamından dolayı fiyat artırımını her zaman için uygun sonuçlar vermemekte hatta bazen tam tersi sonuçlar doğurabilmektedir. Bu ve benzeri nedenlerle sağlık işletmeleri *maliyetleri azaltıcı ve kontrol altına* alıcı tedbirlere başvurmak durumunda kalmakta, hizmet kalitesinin yükselterek de hasta sayısını artırma yoluna gitmektedirler.

Sağlık işletmelerinde maliyete etki eden faktörler olarak *kapasite kullanım oranı, atıl kapasite, işletme büyüklüğü, kullanılan teknoloji, giren hasta sayısı, çıkan hasta sayısı, ortalama kalış süresi* vb. unsurlar sayılabilir. Girdi, çıktı kalemlerinin oldukça fazla olmasından dolayı muhasebe kayıtlarının ayrıntılı olarak tutulması ve giderlerin uygun bir şekilde sınıflandırılması önem arz etmektedir. Örneğin gider yerlerine göre sınıflandırma yapılırken *esas üretim gider yeri* olarak ameliyathane ve poliklinik gibi yerler, *yardımcı üretim gider yeri* olarak enjeksiyon, röntgen gibi yerler dikkate alınmalıdır. Sağlık işletmelerinde en önemli gider kalemlerinin ilk sıralarında personel giderleri yer almaktadır. Doktor, hemşire gibi *direkt personel giderleri* ile idari ofis, temizlik ve güvenlik personeli

gibi *endirekt personel giderlerin yanı sıra ilaç giderleri, sarf malzemeleri, ısıtma ve soğutma giderleri* vb. giderler de önemli bir yer tutmaktadır.

Çalışmada, Şanlıurfa'da faaliyet gösteren kamu ve özel hastanelerde maliyet muhasebesi kullanım düzeyini belirlemek amacıyla anket uygulaması yapılacaktır. Yapılan anket sonucunda maliyet muhasebesi kullanım düzeyine yönelik benzerlik ve farklılıklar tespit edilmeye ve maliyet muhasebesi uygulamalarının performansına etkisi ölçülmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Maliyet Muhasebesi, Sağlık İşletmeleri, Maliyet

آل روها

İŞ DÜNYASININ MUHASEBE EĞİTİMİNDEN BEKLENTİLERİ : ŞANLIURFA TİCARET VE SANAYİ ODASI ÖRNEĞİ

Yrd.Doç.Dr. Ömer Faruk DEMİRKOL

Harran Üniversitesi İİBF, ofdemirkol@harran.edu.tr

ÖZET

En genel tanımı ile muhasebe mali nitelikli işlemlerin kaydedilmesi, sınıflandırılması, raporlanması, yorumlanması ve analiz edilmesi şeklinde ifade edilebilir. Buradaki en önemli husus tüm bu işlemlerin “mali nitelik” özelliğini taşımasıdır. Muhasebenin 12 temel kavramından biri de parayla ölçülme kavramıdır. Mali nitelik ve parasal işlemler bütünleşerek muhasebenin en temel dayanak noktasını oluşturmaktadır. Geçmiş yıllarda muhasebe dışından bakanlar tarafından genellikle *parasal ve vergisel işlemler* olarak görülen muhasebe, günümüzde *işletmenin önemli fonksiyonlarından biri, işletme yöneticilerinin karar alma sürecinde etkili bir faktör, ortaklar ve yatırım yapmayı düşünenler için referans aracı, çalışanlar için performans göstergesi, devlet için verginin temel dayanağı gibi unsurları bünyesinde toplayan bir bilim dalı* olarak görülmeye başlanmıştır.

Muhasebe, genel olarak lisede başlayıp ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora şeklinde devam eden *akademik bir süreç* olmasının yanı sıra *meslek mensubu yetiştiren* önemli bir iş koludur. Muhasebe meslek mensupları, lise ile doktora arasındaki öğrenim sürecinin herhangi bir yerinde muhasebe eğitiminden aldıkları bilgi ile hayatlarına yön vermekte, teorik bilgileri uygulama ile destekleyip ön muhasebeden Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirliğe kadar uzanan bir kariyer edinebilmektedirler. Okullarda alınan muhasebe eğitimin akademik hayata ve muhasebe meslek hayatına katkıları, eğitimin kalitesi ve yapılan işlemlerle örtüşecek donanımına sahip olunmasıyla doğru orantılıdır. Bu amaçla muhasebe hizmeti alacak kişilerin *ihtiyaçlarına cevap verilmesinin* yanı sıra bu *ihtiyaçlarına yön verecek* bilgiye de sahip olunması muhasebe arz ve talebi arasında denge sağlayacaktır.

Üretim işletmeleri, hizmet işletmeleri vb. işletme sahip ve yöneticilerinin ön muhasebeden başlayıp mali tablo oluşturma, yönetim ve maliyet hesaplarına yön verme, iç kontrol sistemini kurma ve muhasebe denetim faaliyetlerini yürütme gibi muhasebenin farklı alanlarından farklı beklentileri vardır. Bu beklentilerin, *beklenti olmaktan çıkması* her iki tarafın doğru zamanında atacağı doğru adımlarla mümkündür.

Çalışmada, Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odasına bağlı belirli iş kollarındaki üyelere anket yapılarak muhasebe eğitiminden beklentileri tespit edilmeye çalışılacak ve bu beklentilerin gerçekleşmesi için çözüm önerileri sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Muhasebe Eğitimi, Muhasebe Meslek Mensubu

DİJİTAL YOKSULLUK: TÜRKİYE VE OECD ÜLKELERİ KARŞILAŞTIRMASI

Doç.Dr. Cuma BOZKURT

Gaziantep Üniversitesi, cbozkurt@gantep.edu.tr

Öğr.Gör. Ömer YILMAZ

Gaziantep Üniversitesi, omeryilmaz@gantep.edu.tr

ÖZET

21.yy da ülkelerin üretim faktörlerinde bilgi ve teknoloji gibi önemli bir kavramın kabul edilmesi ile birlikte bilgi ve iletişim teknolojilerinin önemi günden günde arttığı görülmektedir. Bilgi ve iletişim teknolojilerinde (BİT) meydana gelen gelişmeler çok kısa sürede ve hızlı bir şekilde devam etmiş durumdadır. Bu gelişmeler sadece insanların bilgiye hızlı bir şekilde erişimine katkı sağlamamak da aynı zaman da bu teknolojiler, üretim süreçlerini değiştirmekte ve verimliliği artırmakta, inovasyon ve Ar-Ge'ye olan ihtiyacı arttırmak da son olarak ise ülkelerin ekonomilerinin büyümelerine ve ekonomik yapılarının değişimine katkı sağladığı görülmektedir. Bu avantajlarından dolayı da gerek gelişmiş gerekse de gelişmekte olan ülkeler BİT' de meydana gelen gelişmeleri çok yakından takip etmek zorunda kaldıkları görülmüştür. Fakat son yıllarda BİT 'de meydana gelen gelişmeler muazzam derece de hızlı olsa da bazı ülkelerin "dijital eşitsizlikle" karşı karşıya kaldığı dikkat çekmektedir. Yapılan bu çalışma da Türkiye'de ki dijital yoksulluk ve OECD ülkelerinde ki dijital yoksulluk hakkında bazı veriler üzerinden karşılaştırmalar yapılacaktır, daha sonra ise Türkiye'de ki dijital yoksulluğun nedenleri ve bunları gidermek için yapılması gerekenler hakkında bilgiler verilecektir.

Anahtar kelimeler: Dijital Yoksulluk, Türkiye, OECD

LOJİSTİK PERFORMANS ENDEKSİ VE TÜRKİYE’NİN LOJİSTİK PERFORMANS ANALİZİ

Doç. Dr. Cuma BOZKURT

Gaziantep Üniversitesi, cbozkurt@gantep.edu.tr

Öğr.Gör. Ömer YILMAZ

Gaziantep Üniversitesi, omeryilmaz@gantep.edu.tr

ÖZET

Lojistik, üretilen ürünlerin üreticiden tüketiciye varana kadar gerekli olan her türlü araç, gereç ve bilgi akışının yönetildiği bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Dünyadaki küreselleşme faaliyetleri, teknolojik gelişmeler ve dağıtım kanallarının gelişmesi nihai olarak dış ticareti de etkilediği açıkça görülmüştür. Dış ticarete meydana gelen gelişmeler ülkelerin lojistik sektörlerinde de ciddi gelişmelere ve ilerlemelere olumlu katkılar sunduğunu söylemek mümkündür. Lojistik sektörü son zamanlarda hem dış ticarete hem de ekonomik büyüme de sürekli gelişme gösteren Türkiye’de de artma eğilimi göstermektedir. Dünya Bankası tarafından yayınlanan lojistik performans endeksinde ülkelerin lojistik performans endeksi (LPI) içerisindeki sıralamaları belirlenirken, altı temel bileşen dikkate alınmıştır. Bu bileşenler; gümrükleme işlemlerinin verimliliği, ticaret ve taşımacılık ile ilgili altyapının kalitesi, sevkiyat kolaylığı, lojistik hizmetlerde yetkinlik ve kalite, sevkiyatların izlenebilirliği ile sevkiyatlarının planlanan zamanda varış yerine ulaşmasındaki zamanlama olarak sıralanmaktadır. Türkiye daha üst sıralara doğru tırmanmak için sürekli olarak mücadele verdiği ve bu mücadele de istikrarlı ve ısrarlı olduğu görülmektedir.

Yapılan bu çalışmada öncelikle lojistik kavramına, gelişimine ve günümüzde ki durumuna değinilecek daha sonra ise lojistik performans analizi ve Dünyada ki gelişmeler incelenecek daha sonra ise Türkiye ve Dünya genelinde ki lojistik performansları hakkında genel bir değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar kelimeler: Lojistik, Performans, Türkiye

TÜRKİYE’DE ERKEN ÇOCUKLUK ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ

Arş. Gör. Özlem Altındağ KUMAŞ

Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü,
ozlemaltindag@gmail.com

Arş. Gör. Sedef SÜER

Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, sedefsuer@gmail.com

ÖZET

Erken çocukluk özel eğitim hizmetleri 0-8 yaşındaki gelişim yetersizlikleri olan ya da risk altındaki çocuklar ile ailelerine verilen hizmettir. Erken çocukluk dönemine yapılan yatırımlar toplumun geleceğine yapılan yatırımlardır. Bu dönemde eğitim alan gelişim geriliği olan/olmayan çocukların ilerde akademik başarılarının, eğitim ve gelir düzeylerinin arttığı, okulu terke teme oranlarının, özel eğitime gereksinimlerinin, sınıf tekrarının azaldığı görülmüştür. Dolayısıyla erken çocukluk ile ilgili programlara destek sağlanması ilerde nitelikli bireyler yetiştirmek için önemli görülmektedir. Ayrıca küçük çocuklar ve ailelerine nitelikli eğitim sunmak ve gelişimsel geriliği olan çocukların akranları ile farkı en az indirmek EÇÖE hizmetindeki personelleri de nitelikli hale getirmek önemlidir. Bu çalışmada erken çocukluk özel eğitim hizmetleri ile ilgili ülkemizdeki yasalar ve sunulan hizmetler tanımlanmış, uygulanan erken çocukluk özel eğitim hizmetleri programlarının içeriği, uygulamada yaşanan sorunları ele alınmış, bu hizmetlerin yaygınlaştırılması için neler yapılması gerektiği önerilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Erken çocukluk özel eğitimi, erken çocukluk özel eğitimde tanılama ve değerlendirme, erken çocukluk özel eğitim programları, özel gereksinimli çocuklar

İLKOKUL 4. SINIF İNGİLİZCE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ DEĞERLER EĞİTİMİ KAPSAMINDA YENİDEN YAPILANDIRILMASI

Arş. Gör. Sedef SÜER

Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, sedefsuer@gmail.com

Arş. Gör. Özlem Altındağ KUMAŞ

Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, ozlemaltindag@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, 4. sınıf İngilizce dersi öğretim programının 1. ünitesinde yer alan sınıf kuralları konusunu değerler eğitimi çerçevesinde yeniden yapılandırmak ve yapılandırılan programın başarısını da bir deney grubu üzerinde erişime dayalı değerlendirmektir. Çalışmada, deneysel desenlerden kontrolsüz öntest-sontest modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma gurubunu, Diyarbakır merkez Kayapınar ilçesi Vali Kurt İsmail Paşa İlkokulunun 4/A sınıfındaki 26 öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin analizinde t-testi kullanılmıştır Değerler eğitimi bağlamında yeniden yapılandırılan ilkokul 4. Sınıf İngilizce dersi “Classroom Instructions” ünitesinin deney gurubu öğrencilerine uygulanarak öğrencilerin hem değerler hem de İngilizce kazanımlara ilişkin başarıları erişime dayalı değerlendirme modeli kullanılarak belirlenmeye çalışılan bu çalışmada, verilerin analizi ile elde edilen bulgular doğrultusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır:4. sınıf deney gurubunun sınıf kuralları çerçevesinde oluşturulmuş değerlere ilişkin öntest ve sontest puan ortalamalarında sontest lehine istatistiksel olarak anlamlı bir artış olduğu tespit edilmiştir. 4. sınıf deney gurubunun sınıf kuralları çerçevesinde oluşturulmuş İngilizce kazanımlara ilişkin öntest ve sontest puan ortalamalarında sontest lehine istatistiksel olarak anlamlı bir artış olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: İlkokul, İngilizce dersi öğretim programı, Program değerlendirme

KÜRESEL VE BÖLGESEL NÜFUS MÜCADELESİ BAĞLAMINDA WILSON İLKELERİ

Yrd. Doç Dr. Pakize ÇOBAN KARABULUT

Bitlis Eren Üniversitesi, pakizecoban@gmail.com

ÖZET

Birinci Dünya Savaşı sürecinde İtilaf Devletleri arasında yapılan gizli anlaşmalar ile Osmanlı Devleti'nin Anadolu ve Ortadoğu toprakları paylaşılmış ve bu şekilde “Doğu Sorunu”nun çözülmüş olacağı kabul edilmişti. Ancak Amerika Birleşik Devletleri savaş başladıktan uzun bir süre sonra savaşa dâhil olması nedeniyle bu paylaşım anlaşmalarında yer almamıştı. Bu nedenle 1918 yılında Thomas Woodrow Wilson tarafından açıklanan on dört maddelik bildiri ile savaş sonrası sürecin nasıl şekilleneceği ile ilgili açıklama yapılmış ve ABD’de sürece dâhil olmuştur. Açıklanan bu bildiride özellikle bağımsızlık, eşitlik ve adalet gibi kavramlar ön plana çıkmasına rağmen ilkeler daha dikkatli incelendiğinde ve analiz edildiğinde Wilson ilkelerinin, batının eski sömürge mantığını yeni kavramlar ile sürdürmeye devam etme niyeti olduğu görülmektedir. Özellikle 20. yy.’da petrolün öneminin fark edilmesi ve geleceğin süper gücü olmanın koşulunun petrol rezervlerine sahip olmak olduğu da anlaşılmıştı. Bu nedenle Ortadoğu petrol rezervlerine sahip olan devlet, süper güç olarak da ön plana çıkacaktı. Ortadoğu petrolerinin önemi ise dünya rezervlerinin yarısından fazlasının Ortadoğu’da bulunmasından kaynaklanmaktadır. Bu durum, en yoğun nüfus mücadelelerinin Ortadoğu için yaşanmasına zemin hazırlamıştır.

Wilson ilkeleri ile Ortadoğu petrolerinden pay kapma yarışının hızlandığı süreçte hem imparatorlukların dağılması hem de var olan devletlerin sınırlarının yeniden çizilmesi tasarlanmıştır. ABD, bu şekilde yeniden sınırları şekillenen bölgelerde İngiltere, Fransa ve İtalya’dan daha fazla etkili olmayı planlamıştır. Bu durumda yapılan gizli anlaşmaların yeniden gözden geçirilerek, açıklanan ilkeler doğrultusunda Amerika’nın da emperyalist sürece dâhil olması ile küresel ve bölgesel bir güç olarak ön plana çıkması sağlanmak istenmiştir. Ancak ABD’nin süper güç durumuna gelmesi İkinci Dünya Savaşı’ndan sonraki süreçte gerçekleşmiştir. İngiltere’nin Ortadoğu ve diğer bölgelerde eski gücünü kaybetmesi ile dünya genelindeki sömürgelerinden çekilmeye başlamasıyla doğan boşluk, ABD’nin askeri ve siyasi gücüyle doldurulmaya başlanmıştır. İkinci Dünya Savaşı’ndan günümüze ise sömürgecilik ve emperyalizm, “Yeni Dünya Düzeni” kavramı adı altında ABD tarafından dünya genelinde Wilson ilkelerinin sözde özgürlük ve demokrasi kavramlarını kullanarak uygulanmaktadır.

Bu bildiride ABD tarafından ilan edilen Wilson ilkelerinin küresel ve bölgesel güç olma sürecinde nasıl kullanıldığı ile ilgili bilgilere yer verilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Wilson İlkeleri, Amerika Birleşik Devletleri, Ortadoğu, Petrol

VLADİMİR VE GEORGİİ STENBERG FİLM AFİŞLERİNİN ESTETİK ANALİZLERİ

Yrd. Doç. Rahşan Fatma AKGÜL

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, rahsan.7@hotmail.com

ÖZET

1917 Bolşevik Devriminden Stalin' in başlattığı politik harekete kadar Sovyetler Birliği sadece yaşam biçimini değiştirmekle kalmayıp aynı zamanda devrimi birçok sanatsal keşif için fırsat olarak değerlendirmiştir. Eş zamanlı bir birliktelikte birbirlerinden bağımsız olarak ortaya çıkan farklı sanatsal eğilimler, devrimle beraber kurgulanan yeni politik yapının itici gücüyle grafik tasarım gibi uygulamalı sanatlarda sosyal sorumluluk duygusunu yaratmıştır.

Bu etkileyici sorumluluk duygusu sanatçıların ve tasarımcıların yeni bir toplumun oluşmasında aktif rol oynamalarını sağlamıştır. Kendilerini "sanatçı mühendisler" olarak adlandıran grubun önemli isimlerinden olan Vladimir ve Georgii Stenberg kardeşler, 1920'li ve 1930'lu yılların başında yaptıkları film afişleri ile dönemin erken Sovyet reklamcılığına yeni bir bakış açısı kazandırmışlardır. Bu yeni bakış açısı ile Stenberg Kardeşler afişin temel işlevini anladıklarını çarpıcı derece etkili yenilikler yaratarak göstermişlerdir. Sovyet grafik tasarımcıları grafik tasarım tarihine kendi jenerasyonlarının teknik açıdan en orijinal ve yenilikçi sanatçıları olarak imza atmışlardır. "Sanatçı mühendis" olarak nitelendirilen bu tasarımcı konsepti ile grafik tasarım resimsel anlatımdan, çizgisel olmayan öyküsellğe ve montaj tekniği ile tasarımsal bir birliktelik yaratmaya kaymıştır.

Komedi filmlerinden propaganda belgesellerine kadar geniş bir yelpazede afiş üreten Stenberg Kardeşlerin, tipografik çalışmalarında uyguladıkları deneysel tutumların özellikle 1960'ların fototipografik reklamlarına çıkış noktası olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte onların afişlerindeki kuramsal ve biçimsel farklılık dönemin forma yönelik olan yenilikçi tutumu ile birleşince 20. Yüzyıl reklam tasarımlarında göze çarpan yakın çekim kompozisyon anlayışının kaynağını gözlemlemek mümkündür. Temelde objektif bir sanat formunu biçimsel araç olarak kullanan ve amacı belirli bir filmi göstermek olan film afişlerine karşılık Stenberg'lerin film afişlerinde, objektif olmayan objeleri gözlemlemek olasıdır. Bu anlamda araştırma, Stenberg Kardeşlerin film afişlerinin estetiksel analizlerini yaparak, bu afişlerin yirminci yüzyıl reklam tasarımına ve tipografisine etkisini analiz etmeyi ve yorumlamayı yöntem olarak benimsemiştir. Bu yöntem doğrultusunda yapılan yorumlarda Stenberg Kardeşlerin yeni buluşlarla birleşen eklektik tasarım anlayışları üzerine yapılmış bilimsel çalışmalar kaynak olarak kullanılmıştır.

Stenberg Kardeşlerin 1923 ile 1933 yılları arasında ürettikleri sayısız film afişleri bugün bile radikal ve farklı bir görsel anlatım diline sahiptir. Fakat bu görsel anlatım dili kaynağını salt ilginç bir sanatsal yaratıcılıktan almaz.

Anahtar Sözcükler: Grafik Tasarım, Sovyet Film Afişleri, Stenberg Kardeşler, Fotomontaj

İMPARATORLUK YÖNETİMİNDEN CUMHURİYET YÖNETİMİNE İSTANBUL

Doç. Dr. M. Salih MERCAN

Bitlis Eren Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

msmercan@beu.edu.tr

ÖZET

Türkiye büyük Millet Meclisi tarafından saltanatın ilgasına karar verilmiş olması ülkenin her tarafında ve bilhassa İstanbul'da heyecanlı kutlamalarla karşılanmıştı. Bu karardan sonra hiçbir hükmü ve mevki kalmayan ve esasen gayri meşru olan Tevfik Paşa hükümeti, iki günlük bir tereddüitten sonra 4 Kasım'da toplanmış, durumu bir daha gözden geçirmiş ve istifaya karar vermişti. Bu arada Mudanya Konferansından sonra, çözümlenecek iki önemli mesele daha kalmıştır. Bunlardan biri sulh konferansına gönderilecek heyet ve bu heyete başkanlık edecek şahsın tayini idi. İkinci husus ise, Şarkı Trakya'nın teslimi meselesi idi. Fevkalade yetki ile bu vazifeye getirilecek kimse, bütün Türkiye'nin ve bilhassa İstanbul'un tanıdığı ve sevdiği olmalıydı. Mustafa Kemal Paşa ile Rauf Bey, Rafet Paşa'yı münasip görmüşlerdi. Meclise arz ederek, meclisin onayını almışlardı. Rafet Paşa, Milli Mücadelede hizmetleri ile şöhret bulmuş bir kumandan idi.

Rafet Paşa, İstanbul'daki vazifesi hakkında Mustafa Kemal Paşa'dan bazı hususi talimat da almıştı. Bu sıralarda, Sadrazam Tevfik Paşa'dan sulh konferansına beraberce gidilmesi hakkındaki telgraf Ankara'ya ulaşmıştı. Bu telgraf saltanatın kaldırılmasını belirleyen bir unsur olacaktır. Rafet Paşa bu telgrafi görmüş, İstanbul'da takınacağı tavır, bilhassa saltanat ve Hilafet makamına dair sarf edeceği sözler konusunda Mustafa Kemal Paşa ile anlaşmış ve İstanbul'daki vazifesi hakkında Mustafa Kemal Paşa'dan bazı hususi talimat da almıştı. Bu sıralarda, Sadrazam Tevfik Paşa'dan sulh konferansına beraberce gidilmesi hakkındaki telgraf Ankara'ya ulaşmıştı. Bu telgraf saltanatın kaldırılmasını belirleyen bir unsur olacaktır. Rafet Paşa bu telgrafi görmüş, İstanbul'da takınacağı tavır, bilhassa saltanat ve Hilafet makamına dair sarf edeceği sözler konusunda Mustafa Kemal Paşa ile anlaşmıştı.

Rafet Paşa İstanbul'a vardığı gün, milli hükümetin ilk mümessili tanınarak karşılaştığı muazzam tezahürattan çok güzel istifade ederek, hala İstanbul'da bulunan işgal kuvvetlerine, Babıâli'ye ve Padişaha rağmen bu güzel şehrimizi, Büyük Millet Meclisi Hükümetinin bir vilayeti halinde, anavatanına bağlamaya muvaffak oldu. Bu sırada Şarkı Trakya'nın tahliyesi de devam ediyordu. Edirne Valiliğine Şakir Bey (Kesebir) tayin edilmişti. Rafet paşa'ya İstanbul'da yapılan büyük karşılama merasimi ve paşanın fazla heyecana kapılarak sık sık irat ettiği hitabeler, Ankara'da ve bilhassa Büyük Millet Meclisinde bazı mebusların lüzumsuz ve aynı zamanda manasız kıskançlığa sebep olmuştu. Askeri mahdut olmakla beraber bir kısım mebuslar:

Rafet Paşa bu beyanatları hangi salahiyetle yapmaktadır? Büyük Millet Meclisi'nin ve hükümetinin salahiyetine nasıl tecavüz edebilir? Diyorlardı. Bu mebuslardan biri Ali Fuat Paşa'ya da meseleyi açmış:

Öyle değerli paşam, siz de her halde böyle düşünüyorsunuz. Diyecek olmuştu. Ali Fuat Paşa, bu mebusa belki biraz sert fakat susturucu bir cevap vermiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Büyük Millet Meclisi, Refet Paşa, İstanbul, Trakya

ABSTRACT

Turkey in every part of the country have decided to reign, and in particular the abolition by the National Assembly was met with great exciting celebration in Istanbul. After this darkness, Tefvik Pasha's government, which had no provisions and positions and which was essentially illegitimate, gathered on November 4th after a two-day hesitation and decided to resign. In the meantime, after the Mudanya Conference, two important issues remain to be resolved. One of them was the delegation to be sent to the peace conference and this delegation was the person who would preside. The second point is that the song was about the delivery of Thrace. Extraordinary powers will be brought to this task with nobody, and the whole of Turkey should be especially recognized and loved Istanbul. Mustafa Kemal Pasha and Rauf Bey had seen Rafet Pasha as well. They had received parliamentary approval by presenting the parliament. Rafet Pasha was a commander who had found fame with the services of the National Struggle.

Rafet Pasha had also received some instructions from Mustafa Kemal Pasha about his mandate in Istanbul. The telegraph about the summit of the Grand Vizier Tefvik Pasha together with the Peace Conference reached Ankara. This telegraph will be a factor in determining the lifting of the reign. Rafet Pasha had seen this telegram and agreed with Mustafa Kemal Pasha about the attitude he would wear in Istanbul, especially about the reigns and the caliphate, and he also received some instructions from Mustafa Kemal Pasha about his mandate in Istanbul. The telegraph about the summit of the Grand Vizier Tefvik Pasha together with the Peace Conference reached Ankara. This telegraph will be a factor in determining the lifting of the reign. Rafet Pasha had seen this telegram and agreed with Mustafa Kemal Pasha on the attitude he would wear in Istanbul, especially on the words of the reign and the caliphate authority.

The day Refet Pasha arrived in Istanbul; he succeeded in connecting the motherland to the occupation forces still in Istanbul, in the province of the Grand National Assembly, despite the Babylonians and the Padisha, by taking advantage of the tremendous appeal that the national government recognized as the first deputy. . In the meantime, the song continued to be released in Thrace. Şakir Bey (Kesebir) was appointed to the Governor of Edirne. The great welcome ceremony held in Istanbul to Rafet Pasha and the frequent revelations of the pasha, which were often gained with excitement, caused unnecessary and at the same time unnatural jealousy of some of the mobs in Ankara and especially in the Grand National Assembly. Military limited as well as a number of mebusers:

How does Refet Pasha make these declarations? How can it rape the authority of the Grand National Assembly and the government? They said. One of Such a change of pashas, you always think that way. She had a speech. Ali Fuat Pasha, perhaps a bit stiff but silent answer to this call. these deputies also opened the issue to Ali Fuat Pasha;

Keywords: Grand National Assembly of Turkey, Rafet Pasha, İstanbul, Thrace

SON SALTANAT'TAN SON HİLAFETE

Doç. Dr. M. Salih MERCAN

Bitlis Eren Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü
msmercan@beu.edu.tr

ÖZET

Mudanya Askeri Sözleşmesinin imzalanıp yürürlüğe konması üzerine, Sadrazam Tevfik Paşa, Mustafa Kemal Paşa'ya 17 Ekim 1922 tarihli bir telgrafla, kazanılan zaferden sonra Ankara ile İstanbul arasındaki ikiliği ortadan kalkarak, milli birliğin sağlanmış olduğunu, başlanacak olan Barış Konferansına İstanbul ile Ankara hükümetlerinin ayrı ayrı çağırılacaklarının bilindiğini, iki hükümetin ayrı ayrı görüşlerde bulunması halinde bundan yararlanacak olan İngilizlerin "Halifeliğin koruyucusu" durumuna girmeye çalışacaklarını bu nedenle önceden görüşüp anlaşmaları gerektiğini bildirmişti.

Mustafa Kemal Paşa ise verdiği cevapta, Türkiye devletinin şekil ve niteliğinin anayasa ile belli bulunduğunu, Türkiye'nin mukadderatına el koyan ve bundan sorumlu olan hükümetin sadece Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti olduğunu, açılması yakın olan barış Konferansı'nda Türkiye'yi ancak hükümetinin temsil edebileceğini açıklamıştı.

27 EKİM 1922'de de müttefik devletlerden beklenen konferans çağrısı yapılmış ve Fransa, İtalya, İngiltere hükümetlerinin kendi dillerinde yazılmış notaları İstanbul ve Ankara hükümetlerine verilmişti. Sözlü bildiri niteliğinde olan bu notalardan, Barış Konferansı'nın 13 Kasım 1922'de Lozan'da toplanacağı bildiriliyor, her devletin delegelerinin ikiden çok olmaması ve tam yetkili bulunması isteniyordu. Ve Ankara'ya yapılan tebligatta ilk defa "Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti" deyiimi kullanılıyordu. Sadrazam Tevfik Paşa, çağrı üzerine, bir kere de Meclis Başkanlığı'na başvurarak birlikte hareket edilmesini, bunun için buluşulup görüşülmesini istedi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti, Fransa, İtalya ve İngiltere'nin İstanbul'daki olağanüstü temsilciliklerine cevap vererek çağrıyı kabul ettiğini, delegelerini göndereceğini ve İstanbul Hükümeti'nin de çağrılmış olmasının Türkiye'yi ilgilendirecek bir işlem olmadığını bildirdi.

Açılacak Lozan Konferansına İstanbul'da bir delege heyetinin davet edilmesi ve Padişah Vahideddin ile Sadrazam Tevfik Paşa ve kabinesinin böyle bir daveti, ne pahasına olursa olsun kabul etmek istemesi Osmanlı Hanedanı Saltanatının bir an önce lağvedilmesini gerektirmişti. Konu Büyük Millet Meclisi'nin 30 Ekim 1922 tarihindeki toplantısında gündeme alınmış ve verilecek önerge ile Hilafet ve Saltanat birbirinden ayrılacak, saltanat lağvolunacak, padişahta yalnız halifelik unvanı kalacaktı. Saltanatın kaldırılmasıyla birlikte Saltanat Kabinesi'nin de hemen görevine son verilmesi gerekiyordu.

Anahtar Kelimeler: Mustafa Kemal Paşa, Tevfik Paşa, Hükümet, Türkiye büyük Millet Meclisi, Telgraf, Konferans, Lozan

ABSTRACT

After the Mudanya Military Agreement was signed and put into force, Grand Vizier Tevfik Pasha gave a speech to Mustafa Kemal Pasha on 17 October 1922 with a telegram from the Istanbul and Ankara governments to the Peace Conference, that they should be summoned separately and that if the two governments had separate opinions they would try to get into the position of "the guardian of the Caliphate", who would benefit from it.

Mustafa Kemal Pasha, in response, the Turkey state that contains certain by the Constitution of the shape and nature of Turkey's destiny confiscated and the government is liable only is

Grand National Assembly of Turkey Government, representative of Turkey, but the government in the peace conference, which close the opening .

On October 27, 1922, the conference call expected from the Allied Powers was made and the notes of the governments of France, Italy and England were given to the governments of Istanbul and Ankara. These notes, which are the oral declarations, informed that the Peace Conference would be held in Lausanne on November 13, 1922, and that the delegates of each state should not be too many and fully authorized.

And for the first time in the notification made to Ankara, "Turkey Grand National Assembly Government" statement used it was grand vizier Tevfik Pasha, call, zerine, once also to act together contacting the President of the Assembly, was asked to consider come together for it. Grand National Assembly of Turkey Government of France, Italy and the uk accepts the call by responding to exceptional representation in Istanbul, will send their delegates and Istanbul Turkey of The invitation of a delegation delegation in Istanbul to the opening Lausanne Conference and the request of Sultan Vahideddin and Grand Vizier Tevfik Pasha and his cabinet to accept it at any cost necessitated the immediate abolition of the Ottoman Sultanate government have also invoked was reported that a transaction would concern. The subject was taken into consideration at the meeting of the Grand National Assembly on October 30, 1922 and the Caliphate and the Sultanate will be separated from each other only the title of caliphate would remain in the sultan. With the abolition of the sultanate, the Sultan's Cabinet had to be put to an immediate halt.

Key Words: Mustafa Kemal Pasha, Tevfik Pasha, Government, Turkey Grand National Assembly, Telegraph, Conference, Lausanne

ATATÜRK'ÜN 1933 ÜNİVERSİTE REFORMU SÜRECİNDE ANKARA DİL VE TARİH-COĞRAFYA FAKÜLTESİ'NİN KURULUŞ VE GELİŞİMİNDE MÜLTECİ BİLİM ADAMLARI

Doç. Dr. Selman YAŞAR

Batman Üniversitesi, selman.yasar@batman.edu.tr

ÖZET

Türk Milleti'nin Milli Mücadele'yi kazanarak bağımsızlığını kazanmasını sağlayan Atatürk, savaş sonrasında kurduğu Türkiye Cumhuriyeti'ni sağlam temeller üzerine inşa etmek için uğraşmıştır. Bunu gerçekleştirmek için dil, tarih ve coğrafya alanında ülkenin ihtiyacı olan uzmanların yetiştirilmesi amacıyla Ankara'da Ankara Dil Tarih-Coğrafya Fakültesi'ni kurmuştur. İsmi Atatürk tarafından verilen ve bizzat Atatürk'ün direktifleri üzerine kurulan Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin resmi açılışı 9 Ocak 1936 tarihinde Atatürk'ün huzurunda gerçekleşmiştir. 13 Haziran 1946'ya kadar Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olan okul, 4936 sayılı Üniversiteler Kanunu ile Milli Eğitim Bakanlığı'ndan ayrılarak Ankara Üniversitesi'ne bağlanmıştır. Bu okulda, Wolfram EBERHARD, Hans Gustav GÜTERBOCK, Benno LANDSBERGER, Georg ROHDE, Walter RUBEN, Herbert LOİS, Karl MENGES, Annemarie von GABAİN, Hans-Henning von der OSTEN, Karl STEUERWALD, Clemens MÖLLER, Hubert MELZİG, Rudolf FAHRNER, Hildegard EMMEL gibi mülteci bilim adamları görevlendirilmişlerdir. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde görev yapan Alman ve Avusturyalı mülteci bilim adamları, yaptıkları çalışmalarıyla Türk dili, tarihi, coğrafyası ve bilim hayatının gelişmesinde önemli katkılar sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler: Atatürk, Üniversite Reformu, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Mülteci Bilim Adamları, Ankara

BASINDAKİ BİLGİLER IŞIĞINDA İLK KADIN MİLLETVEKİLLERİMİZDEN NAKIYE ELGÜN VE MECLİS'TEKİ ÇALIŞMALARI

Doç. Dr. Selman YAŞAR

Batman Üniversitesi, selman.yasar@batman.edu.tr

ÖZET

Türk Milletinin çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkması için birçok yenilik gerçekleştiren Atatürk, Türk kadınının Cumhuriyet idaresinde hak ettiği yeri elde etmesi için çalışmıştır. 1926 yılında Medeni Kanun'la yeni haklar edinen, 1930'da Belediye seçimlerine katılma, 1933'te Muhtar seçilme hakkını alan Türk kadını, Atatürk'ün önderliğinde, 5 Aralık 1934 tarihinde kabul edilen kanunla milletvekili seçme ve seçilme hakkını kazanmıştır. 8 Şubat 1935 tarihinde yapılan V.Dönem seçimlerinde 18 kadın milletvekili seçilerek TBMM'ne katılmıştır. Kadınların milletvekili seçme ve seçilme hakkını kazanması, sonrasında yapılan seçimler, ilk kadın milletvekillerinin seçimleri ve TBMM'ndeki çalışmaları kamuoyunda büyük yankı yapmıştır. Dönemin gazeteleri yaptıkları haberlerle ilk kadın milletvekilleri ve TBMM'ndeki çalışmalarıyla ilgili olarak halkı aydınlatmışlardır. Bu milletvekillerinden biri de Nakiye Elgün'dür. Nakiye Elgün, V.Dönem (1935-1939), VI.Dönem (3 Nisan 1939-15 Ocak 1943) ve VII.Dönem (8 Mart 1944-14 Haziran 1946) Erzurum milletvekiliği yapmıştır. Edirne milletvekili olan Fatma Memik ile beraber TBMM'nde en çok söz alan kadın milletvekillerindendir. Milletvekilliği döneminde, Dahiliye Encümeni'nde görev yapan Elgün, yaptığı çalışmalarıyla TBMM'ne giren diğer 17 kadın milletvekili gibi Atatürk'ün Türk kadınına olan güvenini boşa çıkarmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Atatürk, Kadın, Milletvekili, Nakiye Elgün

ÖĞRETMEN YETERLİKLERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR BAKIŞ:

TÜRKİYE VE AVUSTRALYA

Serkan PADEM

Okutman, Düzce Üniversitesi, serkanpadem@duzce.edu.tr

ÖZET

Eğitim- öğretim sürecinin temel unsurları arasında başta gelenlerden biri olan ve bu sürecin orkestra şefleri olarak tanımlayabileceğimiz öğretmenlerin mesleki yeterlikleri ve bu yeterlikleri kazanma süreçlerinde ülkelerin yaklaşım tarzları, kaliteli öğretmen yetiştirme bakımından oldukça önemlidir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen genel öğretmen yeterlikleri performans göstergeleri ile uluslararası sınav (PISA, TIMMS, PIRLS, vb.) sonuçları üst sıralarda yer alan bir ülke olan Avustralya Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen genel öğretmen yeterlikleri göstergelerini temel ve alt beceriler bazında karşılaştırmak ve bu karşılaştırmadan elde edilen veriler ışığında Türkiye ve Avustralya'daki öğretmen yetiştirme sürecine yönelik değerlendirme ve önerilerde bulunmaktır. Bu araştırmanın evrenini OECD ülkelerinin öğretmen yeterlikleri ile ilgili resmi dokümanlar oluşturacaktır. Uluslararası sınavlarda ortalamının altında yer alan Türkiye ile aynı sınavlarda en üst sıralarda yer alan Avustralya'ya ait ilgili dokümanlar örneklem olarak belirlenecektir. Bu araştırmanın verilerinin toplanmasında nitel araştırma yöntemlerinden bir olan doküman analizi yöntemi kullanılacaktır. Bu çalışmada verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılacaktır. Araştırma sonucunda elde edilecek veriler belirlenen amaç ve amaca uygun alt problemler ışığında çözümlenerek yeniden düzenlenecek ve karşılaştırılacaktır. Türkiye ve Avustralya öğretmen yeterlikleri, araştırmanın amacında belirlenen tüm boyutlar bağlamında karşılaştırmalı olarak bilgiler, tablolar ve şekillerden yararlanılarak değerlendirilecek ve yorumlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Avustralya, Öğretmen Yeterlikleri

ALTERNATİF TURİZM KAPSAMINDA KARANLIK TURİZM: BARBARLIK MÜZESİ ÖRNEĞİ

DARK TOURISM IN SCOPE OF ALTERNATIVE TOURISM: SAMPLE OF THE MUSEUM OF BARBARISM

Seden TURAMBERK ÖZERDEN

Girne American University, t_seden@hotmail.com

Doç.Dr. Sevcan YILDIZ

Akdeniz Üniversitesi, sevcanyildiz@akdeniz.edu.tr

ÖZET

Günümüz dünyasında turizm alanında meydana gelen gelişmeler, turizm bölgelerinin tanınırlığını arttırma adına uyguladıkları imaj çalışmaları, alternatif turizm çeşitlerine olan ilgiyi arttırmıştır. Karanlık (Dark) turizm çeşidi de gün geçtikçe bilinirliği artan ve ilgi çeken alternatif bir turizm çeşidi olarak karşımıza çıkmaktadır. Literatürde karanlık turizm farklı Türkçe kavramlar ile açıklanmaya çalışılmıştır. Bunlar ekstrem turizm, keder turizmi, hüzün turizmi, savaş turizmi, doğal afet turizmi ve korku turizmi şeklinde örneklendirilebilir. Bu çalışmada ise hüzün turizmi olarak da kabul gören bu turizm kavramı *karanlık turizm* olarak kullanılmıştır. Karanlık turizm bölgedeki savaşlar, ölümler, soykırımlar, depremler gibi trajik yaşamışlıkları gözler önüne serer. Ziyaretçilerin iç dünyalarında önemli etkiler bırakırken, özellikle uygulanan bölge ile kan bağı bulunan katılımcılarının üzerinde hüzün, empati, sempati, keder, gurur gibi duyguların yoğun olarak yaşanmasını sağlar. İnsanlar geçmişten günümüze yaşanan zorlu günleri, yaşanan acıları gerek yad etmek gerekse ders çıkartmak adına ziyaretlerde bulunmuşlar hatta bunu sahip oldukları kimlik adına, yapılması gereken bir görev adletmişlerdir. Bunun en güzel örneklerinden biri Japonların okul çağındaki çocuklarını Hiroşima bölgesine götürmeleri ve yaşamışlıklardan ders almalarını sağlamalarıdır.

Barbarlık Müzesi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bulunan ve Kıbrıs savaşında, savaşın acı ve çirkin yüzünü yansıtan aslen ev fakat 1965 yılından sonra ziyarete açılan bir müzedir. Çalışmada, Karanlık Turizmin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki en önemli örneklerinden biri olan Barbarlık Müzesi ele alınmış, müzenin K.K.T.C turizmi içindeki payı incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Alternatif Turizm, Barbarlık Müzesi, KKTC

BİZANS SANATININ SÜMELA MANASTIRI FRESKLERİNE YANSIMASI
REFLECTION OF THE BYZANTINE ART TO THE SUMELA MONASTERY
FRESCOS

Kübra GÖYMEN

Akdeniz Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, kubragoymenn@gmail.com

Doç.Dr. Sevcan YILDIZ

Akdeniz Üniversitesi, sevcanyildiz@gmail.com

ÖZET

Bizans, 4. yüzyıldan 15. yüzyıla kadar yaklaşık bin yıllık bir dönemde tüm ortaçağa egemen olmuş bir uygarlıktır. Önemli bir parçası Anadolu toprakları üzerinde bulunan Bizans, Roma İmparatorluğu'nun içinde doğup geliştiği için uzunca bir süre tüm Akdeniz çevresine egemen olmuştur. Bu kadar geniş bir alana yayılan Bizans sanatının eserleri gerek ölçüleri gerek biçim ve süslemeleri bakımından ilk çağ Roma sanatını miras olarak almasına rağmen Bizans sanatı bir Roma sanatı niteliği taşımamaktadır. Aynı zamanda, halkın bir kısmının dili Yunanca olduğu için Yunan Sanatı da sayılmaktadır. Bizans sanatı, Doğu Akdeniz çevresindeki insanların, Hıristiyan inancı içinde meydana getirdikleri bir sanattır ve ana kaynağı Anadolu topraklarıdır. Sümela Manastırı, Anadolu'da bulunan en güzel örneklerden bir tanesidir. Manastır doğal bir mağaraya inşa edilmiştir. Mağara kilisenin dış yüzü, çoğu ağır biçimde hasar görmüş resimlerle bezelidir. Birinci grup resimlerde evrenin yaratılışı betimlenir. İkinci grupta Tevrat ve Tekvin'den alınma, erkek ve kadının yaratılışı, Günaha Teşvik, Cennetten Kovulma gibi sahneler yer almaktadır. Üçüncü grupta Mahşer, Thomas'ın Şüphesi, Mezarda Melek, Birinci İznik Konsili, Kabil'in Habil'i Öldürüşü, Anastasis (İsa'nın Cehenneme İnişi) sahneleri betimlenmiş durumdadır. İlk üç panosu tahrip olan dördüncü grupta; Çarmıhta İsa, Hamsin Yortusu, Müjde, Mabeke Takdim gibi sahnelerinden oluşmaktadır. Çalışmada Sümela Manastırı'nın tarihsel süreçleri ve freskleri anlatılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bizans, Bizans Sanatı, Sümela, İkona

AHMET HAMDİ TANPINAR'IN BURSA'DA ZAMAN ŞİİRİNDE ZAMAN VE MEKÂN ALGISI

Yrd. Doç. Dr. Tuba DALAR

Kastamonu Üniversitesi, tdalar@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Ahmet Hamdi Tanpınar, Osmanlı Devleti'nin son zamanlarına ve Cumhuriyet'in kurulup kökleştiği çağa şahit olan çoğu aydın gibi medeniyet krizini ruhunda hisseder. Cumhuriyet'in bu huzursuz aydını, *devam ederek değişmek, değişerek devam etmek* gibi makul bir sentezle huzura ermeye çalışır. Şiir anlayışında Ahmet Haşim ve Yahya Kemal etkileri bulunan Ahmet Hamdi Tanpınar, saf şiirin mükemmelliğine ulaşmayı amaçlar. Dil açısından titiz bir çalışmanın ürünü olan şiirleri, aynı zamanda empresyonist ve sembolisttir. Tanpınar'ın eserleri, onun his ve düşünce dünyasının somutlaştırılmış öğeleridir. Bu sebeple, onun şiirlerini anlamlandırırken nesirlerine müracaat etmek bir nevi zorunluluktur.

Zaman ve mekânın ruhu, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın kaleminden çıkan her satıra sinmiş durumdadır. Osmanlı hayat tezahürlerini işleyen Bursa'da Zaman şiiri, her bir köşesinde kültür sentezinin izleri görülen ve Tanpınar'ın üzerinde bıraktığı derin etkisiyle bilinen Bursa'ya yazılır. Ona göre Bursa, bize ait olanın manevi çehresini tüm zamanlarda temsil edecek olan tek şehirdir. Tanpınar şiirini anlamak için zaman, mekân, bellek, tarih, rüya ve imgelem üzerine düşünmek gerekir. Söz konusu bu kavramlar, nasir ve şair Tanpınar'ın satırlarında, unutulmaya yüz tutan toplumsal kimliğe yapılan birer çağrı olarak yer alır.

İmgesel olarak yapılan belleğin, kolektif bir boyutu olduğu muhakkaktır. Bireysel ömrü aşan ve tarihselleşen kültürel bellek, hatırlama yolu ile geçmişi yeniden kurar. Unutma ise gerçekliğin hatlarında kısmen ya da tamamen meydana gelen değişiklik sonucu ortaya çıkar. Tam da bu noktada bellek, unutmaya karşı zaman ve mekâna tutunur. Bu nedenle, Ahmet Hamdi Tanpınar zamana ve mekâna başka bir nazarla bakar. Zaman ve mekânın bellek ile olan etkileşiminin farkında olan şair, bu kavramlara simgesel bir değer yükler.

Bu çalışmada, Bursa'da Zaman şiirinden yola çıkılarak Ahmet Hamdi Tanpınar'ın zaman ve mekân algısı gözden geçirilecek, eserlerini şekillendiren his ve düşünce dünyası tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Tanpınar, zaman, mekân, kültürel bellek, tarih, rüya, imgelem

B1 SEVİYESİNDE TÜRKÇE ÖĞRENEN YABANCI ÖĞRENCİLERİN SESLİ OKUMA BECERİSİYLE İLGİLİ TESPİTLER

Tuba KAPLAN

Okutman, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü. El mek:
tubakaplan@gantep.edu.tr

ÖZET

Yabancılara Türkçe öğretiminde temel dil becerileri arasında yer alan okuma becerisinde birtakım sorunların yaşandığı alanda çalışan öğretim elemanları tarafından sık sık dile getirilmektedir. Okuma becerisinde öğrencilerin metindeki düşünceleri doğru olarak seslendirmesi, oradaki duyguyu ve önemli gördüğü noktaları alıcıya uygun bir üslupla aktarabilmesini sağlamak gibi pek çok kazanım bulunmaktadır. Bu kazanımların elde edilmesinde öncelikle öğrencilerin hatalarının tespit edilmesi ve düzeltilmesi oldukça etkili olmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, B1 seviyesinde Türkçe öğrenen YTB (Yurt Dışı ve Akraba Topluluklar Başkanlığı) öğrencilerin sesli okuma becerisiyle ilgili var olan durumlarını öğrenmeyi, varsa okuma yanlışlarını ve bu yanlışların sebeplerini tespit etmeye çalışmaktır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2017-2018 eğitim öğretim döneminde Gaziantep Üniversitesi TÖMER’de B1 seviyesinde Türkçe öğrenen burslu ve farklı uyruklardan oluşan toplam 17 öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcıların her birinden “Tuz Masalı” adlı metni yüksek sesle okumaları istenmiş ve ses kayıtları alınmıştır. Elde edilen veriler, hem nitel hem de nicel veri çözümleme teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre, katılımcıların okuma becerisinde doğru sesletim konusunda sorun yaşadıkları ve seslerin telaffuzunda problem yaşadıkları; bu durumun milliyetlerine göre de farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Söz konusu farklılığın katılımcıların cinsiyeti ve yaşı bakımından da önemli derecede farklılık gösterdiği ancak eğitim düzeyleri (lisans, yüksek lisans, doktora) bakımından önemli derecede farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubundaki öğrencilerin 11’i erkek 5’i ise kızdır. Söz konusu öğrenciler daha önce hiçbir yerde Türkçe öğrenmemiş ve A1 ve A2 gruplarını Gaziantep Üniversitesi TÖMER’de okumuştur. Çalışma grubu olarak burslu öğrencilerin seçilmesindeki en önemli gerekçe milliyetlerinin önemli derecede farklılık göstermesiyle birlikte sorumluluk almak noktasında da dikkatli olmalarıdır. Öğrencilerin tamamı çalışmaya gönüllü olarak katılmıştır. Öğrencilere metin direkt okutulmadan önce şöyle bir sıra gözetilmiştir. Öncelikle öğrencilere metne göz atmaları için süre verilmiştir. Ardından öğrencilere okutulmuş ve en son da araştırmacı tarafından sesli olarak okutulmuştur. Bu şekilde öğrencilerin kendi hatalarını görmeleri sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: sesli okuma, yabancı öğrenci, okuma hataları, okuma, TÖMER

OTANTİK YAZMA ÇALIŞMALARININ TÜRKÇE ÖĞRENEN YABANCI ÖĞRENCİLERİN YAZMAYA İLİŞKİN KAYGILARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Tuba KAPLAN

Okutman, Gaziantep Üniversitesi, tubakaplan@gantep.edu.tr

ÖZET

Türkçeyi öğrenen yabancı öğrencilerin gerek dil öğretimine başlamadan gerekse de dil öğretimi sırasında çeşitli kaygılarının olduğu bilinen bir gerçektir. Öğrencilerin ne gibi kaygılarının olduğunu önceden tespit etmek ve önlemler almak dil öğretiminin akışını değiştirecektir. Bu varsayımdan yola çıkarak Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin yazmaya ilişkin kaygı düzeylerini belirlemek ve çeşitli değişkenler açısından değerlendirmektir. Çalışmada “Yabancı Dil Olarak Yazma Kaygısı Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Gaziantep Üniversitesi TÖMER’de Türkçe öğrenen C (İleri Düzey) Türkçe öğrenen 17 öğrenci oluşturmuştur. Verilerin çözümlenmesinde denek sayısının 30’dan az olması nedeniyle, normal dağılım gösteren evren temsil edilemediği için parametrik olmayan istatistiksel tekniklerden yararlanılmıştır (Akhun, 1986). Çalışma grubunun uygulanan ölçekten almış olduğu puanı cinsiyet değişkenine göre karşılaştırmak için Mann Whitney U testi; anadil, eğitim durumu, yaş, sosyo-ekonomik durum, baba eğitim durumu, anne eğitim durumu, sevilen yazı türü, bilgisayarda yazma sıklığı ve yazmayı sevme durumu değişkenlerine göre karşılaştırmak için ise Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır. Veriler, SPSS 22.0 istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonuçları %95 güven düzeyinde ele alınmış ve $p<0,05$ değerleri istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

“Katılımcıların Yabancı Dil Olarak Yazma Kaygısı Ölçeği”nden almış oldukları puanlar katılımcıların yazmaya yönelik tutum ve sınıf içi aktivitelere yönelik puanları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Diğer yandan, katılımcıların dilbilgisi ve yazma algısı, yazma öz-yeterlik ve toplam puanları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermiştir ($p<0,05$). Erkeklerin dilbilgisi ve yazma algısı, yazma öz-yeterlik ve toplam puanları anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan ve farklı anadillere sahip katılımcıların dilbilgisi ve yazma algısı, yazmaya yönelik tutum, sınıf içi aktiviteler ve yazma öz-yeterlik algılarının benzer düzeyde olduğu anlaşılmıştır.

Araştırmaya katılan ve farklı eğitim düzeylerinde bulunan katılımcıların dilbilgisi ve yazma algısı, yazmaya yönelik tutum, sınıf içi aktiviteler ve yazma öz-yeterlik algılarının benzer düzeyde olduğu anlaşılmıştır.

Araştırmaya katılan ve farklı yaş gruplarında bulunan katılımcıların dilbilgisi ve yazma algısı, yazmaya yönelik tutum, sınıf içi aktiviteler ve yazma öz-yeterlik algılarının benzer düzeyde olduğu anlaşılmıştır.

Araştırmaya katılan ve farklı sosyo-ekonomik düzeylerde bulunan katılımcıların dilbilgisi ve yazma algısı, yazmaya yönelik tutum, sınıf içi aktiviteler ve yazma öz-yeterlik algılarının benzer düzeyde olduğu anlaşılmıştır.

Araştırmaya katılan ve anneleri farklı eğitim düzeylerinde bulunan katılımcıların dilbilgisi ve yazma algısı, yazmaya yönelik tutum, sınıf içi aktiviteler ve yazma öz-yeterlik algılarının benzer düzeyde olduğu anlaşılmıştır.

Araştırmaya katılan ve farklı yazı türlerine ilgi duyan katılımcıların dilbilgisi ve yazma algısı, yazmaya yönelik tutum, sınıf içi aktiviteler ve yazma öz-yeterlik algılarının benzer düzeyde olduğu anlaşılmıştır.

Araştırmaya katılan ve bilgisayarda farklı sıklık düzeylerinde yazı yazan katılımcıların dilbilgisi ve yazma algısı, yazmaya yönelik tutum, sınıf içi aktiviteler ve yazma öz-yeterlik algılarının benzer düzeyde olduğu anlaşılmıştır.

Araştırmaya katılan ve yazı yazmayı farklı düzeylerde sevdiğini belirten katılımcıların dilbilgisi ve yazma algısı, yazmaya yönelik tutum, sınıf içi aktiviteler ve yazma öz-yeterlik algılarının benzer düzeyde olduğu anlaşılmıştır.

Araştırmanın amacı doğrultusunda, “Çalışma grubundaki öğrencilerin otantik etkinlikler temelinde yazma becerisi uygulamaları öncesi ve sonrasında Yabancı Dil Olarak Yazma Kaygısı Ölçeği'nin uygulanmasıyla elde edilen tutum puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” alt problemine cevap aranmıştır. Bu doğrultuda öğrencilerin Yabancı Dil Olarak Yazma Kaygısı Ölçeği ön test ve son test puanları Wilcoxon İşaretlenmiş Sıralar Testi kullanılarak karşılaştırılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 37’de gösterilmiştir.

Tablo 37. Çalışma Grubu Öğrencilerinin Yabancı Dil Olarak Yazma Kaygısı Ölçeği Ön Test Ve Son Test Sonuçlarının Karşılaştırılması

Değişken	Test	Sıralar	N	S.O.	S.T.	z	p
Dil Bilgisi ve Yazma Algısı	Son Test - Ön Test	Negatif sıralar	10	5,50	55,00	-2,81	,00
		Pozitif sıralar	0	0,00	0,00		
		Eşit	7				
		Toplam	17				
Yazmaya Yönelik Tutum	Son Test - Ön Test	Negatif sıralar	8	4,50	36,00	-2,53	,01
		Pozitif sıralar	0	0,00	0,00		
		Eşit	9				
		Toplam	17				
Sınıf İçi Aktiviteler	Son Test - Ön Test	Negatif sıralar	11	6,00	66,00	-2,94	,00
		Pozitif sıralar	0	0,00	0,00		
		Eşit	6				
		Toplam	17				

Yazma Öz-yeterlik	Son Test - Ön Test	Negatif sıralar	11	6,95	76,50		
		Pozitif sıralar	1	1,50	1,50	-2,94	,00
		Eşit	5				
		Toplam	17				
Toplam	Son Test - Ön Test	Negatif sıralar	17	9,00	153,00		
		Pozitif sıralar	0	0,00	0,00	-3,63	,00
		Eşit	0				
		Toplam	17				

Tabloya göre, çalışma grubunda bulunan öğrencilerin yabancı dil olarak yazma kaygısı ölçeğinden aldıkları öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını test etmek için yapılan Non-Parametrik Wilcoxon İşaretlenmiş Sıralar Testi sonucunda sıralama ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0,05$). Söz konusu farklılık son testlerin lehine gerçekleşmiştir. Yani, otantik etkinlikler temelinde yazma becerisi uygulamaları sonunda çalışma grubu öğrencilerinin olumsuz Dil Bilgisi ve Yazma algılarının, Yazmaya Yönelik olumsuz tutumlarının, Sınıf İçi Aktivitelere katılmama durumlarının ve Yazmaya yönelik düşük Öz-yeterlik inancının ve genel yazma kaygısının anlamlı bir şekilde azaldığı anlaşılmıştır.

ROMA CUMHURİYETİ'NDE KÖLELİK: SPARTAKÜS ÖRNEĞİ

Tugay SAYDAM

Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Uluslararası Politik Ekonomi Ana Bilim Dalı Öğrencisi

tugaysydm@gmail.com

ÖZET

Köleliğin ve sınıf ayrımının en yaygın olduğu ve aynı zamanda dönemin en güçlü ülkelerinden biri olan Roma, Milattan Önce 6. Yüzyılın ortalarında Cumhuriyet yönetimine geçmiştir. Cumhuriyete geçmiş olması, toplumsal sisteminde köklü bir değişiklik yaratmamış ve halkın siyasi yönetimin şekillenmesine neden olmuştur. Köleliğin, zengin ve güçlü kesim arasında yaygınlaşması, köle kısmının başkaldırı olanaklarını keşfetmesine ve yapılan adaletsizliklere karşı ayaklanmalarına olanak sağlamıştır. Kölelerin isyana meyilli olması ve aynı zamanda köle sahiplerinin kısıtlayıcı ve caydırıcı cezaları, Spartaküs, gibi hayatını gladyatör olarak geçirmiş ve ölümle her arena savaşında yüzleşen biri için köle sahiplerinin uyguladığı caydırıcılık etkisini kaybetmiştir. Bu durum Milattan Önce 70'li yıllarda gerçekleşen, sonuç olarak hezimet olsa da dönemin dünyasına ve ileriye yönelik dersler veren tarihteki ilk köle ayaklanması "Spartaküs İsyanı"nın gerçekleşmesine neden olmuştur. İsyanın çıktığı dönemde, yönetim açığı olan Roma Cumhuriyeti'nin Marcus Crassus ve Gnaeus Pompey gibi liderleri için bu isyanı bastırmak kaçınılmaz bir fırsat olmuş, Spartaküs'ü mağlup ederek bu başarı sayesinde Cumhuriyetteki mevkilerini sağlama almışlar. Bu çalışmamızın amacı; Roma Cumhuriyeti'ndeki köleliği anlatırken, Spartaküs örneği ile dönemin yaşantısını yansıtmak ve dönemin diğer İmparatorluklarındaki (ülkelerindeki) hukuk ve kölelik olgularına atıfta bulunmak olmuştur. Dönemin diğer imparatorlukları (ülkeleri) ile kıyaslama yoluyla incelediğimiz Roma Cumhuriyeti'nde kölelik kavramı çalışmamız, Roma'nın toplumsal yapısını açığa vururken, hukuki yapısını da ele almıştır.

Anahtar Kelimeler: Roma Cumhuriyeti, Kölelik, Spartaküs İsyanı

TÜRKİYE'DE GENÇ İŞSİZLİK VE TERÖRİZM

Yrd. Doç. Dr. Türker ŞİMŞEK

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, turker.simsek@gop.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Emre ASLAN

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, emreaslan@gmail.com

Arş. Gör. Dr. Atila KARKACIER

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, atila.karkacier@gop.edu.tr

ÖZET

1929 Büyük Buhran nedeniyle yaşanan yüksek işsizlik oranları uluslararası arenada o dönemde temel sorun olarak görülmüştür. İşgücü piyasalarında yeni olumlu gelişmeler yaşayan ülkelerde bile Buhran İşgücü seviyesini durgunluk öncesi seviyelerin gerisine çekmiştir. Pek çok ülkedeki genç bireyler önceki kuşaklara kıyasla yüksek eğitim düzeylerine sahip olmalarına rağmen işsiz kalmışlardır. Bu durum günümüzde bile kendisini göstermektedir. Örneğin, 2008 küresel krizi sonuçları incelendiğinde 2008 yılından 2009 yılına geçildiğinde Avrupa Birliği'nde genç işsizlik yaklaşık %4 oranında artmıştır.

Eğitim düzeyinde ve işsizlik oranında yaşanan artışların bazı gençleri terörist faaliyetlere yönlendirdiği düşünülmektedir. Gurr (1968) çalışmasında yer verdiği göreceli yoksun bırakma teorisinde eğitimin gençlerin beklentisindeki iyileşmeyi olumsuz etkilediği ve koşullardaki hoşnutsuzluğun daha iyi farkına vardıklarını söylemektedir. Ekonomik kriz ve eğitim seviyesinde yükselme yaşayan ülkelerde terörist faaliyetlerin arttığı gözlemlenmiştir. Nüfustaki artışın ekonomik büyümedeki artışı geçmesi ülkede şiddet, suç ve terörizm potansiyelini de artırmaktadır.

Bir ülke terörist faaliyetlerden doğrudan doğruya acı çekmeyebilir, saldırı engellenmiş olabilir veya kendi ülkesinde türeyip başka ülkeye yönelmiş te olabilir. Fakat bu olaylar iş piyasasını doğrudan etkileyerek döngüsel bir etkiyi kalıcı hale getirebilir. Terörizm büyük bir tehdit haline geldiğinde özel sektör muhtemelen saldırıya uğrayan yerel bölgeden çekilir. Bu durumda gençlerin işsiz kalmalarına ve şiddete yönelmelerine sebebiyet verebilir. Ayrıca terörizm ulusal bütçeyi de doğrudan etkileyebilir. Böylelikle emek koşullarını iyileştirmeye yönelik yapılması düşünülen sosyal programlar gerçekleştirilemeyebilir. Ülke bütçesinin belirli bir kısmı etkin olmayan savunma harcamalarına yönlendirilir. Uluslararası ilişkilerde baskı artabilir ve ülkenin dış ticareti başta olmak üzere gerek ekonomisi gerekse de sosyal sermayesi zarar görebilir.

Çalışmada, 15-24 yaş aralığındaki Türkiye'de yaşayan gençler arasında işgücüne katılma oranlarının terörist faaliyetler üzerindeki etkisinin analiz edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 1970-2015 dönemini içeren yıllık veriler analize dahil edilmiştir. Analizde kullanılan işgücüne katılma oranı Dünya Bankası'nın Kalkınma Göstergeleri veritabanından, terörist faaliyetler ise Küresel Terörizm Veritabanından temin edilmiştir. İlgili değişkenlerin doğal logaritması alınarak yapılan ekonometrik analiz sonucunda, gençlerin işgücüne katılım oranları ile terörist faaliyetler arasında negatif bir ilişki tespit edilmiştir. Bu bilgi ışığında karar vericileri izleyeceği genç istihdamı artırıcı politikalar, ülkede terörist faaliyetleri azaltacak ve ekonomide etkinliği artıracaktır.

Anahtar Kelimeler: Genç İşsizlik, Terörizm, İşgücü Piyasası

İÇ DENETİMİN ETKİNLİĞİNE KATKI SAĞLAYAN FAKTÖRLER

Arş. Gör. Dr. Atila KARKACIER

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, atila.karkacier@gop.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Emre ASLAN

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, emre.aslan@gop.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Türker ŞİMŞEK

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, turker.simsek@gop.edu.tr

ÖZET

İç denetim, bir kurumun yönetim ve faaliyetlerinde belirleyici bir rol oynamaktadır. İç denetim, etkin bir şekilde uygulanması, işletilmesi ve yönetilmesi sırasında bir kurumun hedeflerine ulaşmasına yardımcı olan önemli bir unsurdur. İç denetimi etkili bir şekilde kullanan kurumlar, iş risklerini, süreç ve sistem verimsizliklerini tanımlamayı, uygun düzeltici önlemleri almayı ve bunların sonucunda da sürekli iyileştirmeyi destekleme konusunda daha başarılı olurlar. İç denetimin güvenilirliğini sağlamak ve güçlendirmek için etkinliğinin ve verimliliğinin izlenmesi gereklidir. Uluslararası İç Denetçiler Enstitüsü'nün yayımladığı Mesleki Uygulama Çerçevesine göre iç denetim, bir kurumun faaliyetlerini geliştirmek ve onlara değer katmak amacıyla güden bağımsız ve objektif bir güvence ve danışmanlık faaliyetidir. İç denetim, kurumun risk yönetimi, kontrol ve yönetim süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek amacıyla yönelik sistemli ve disiplinli bir yaklaşım getirerek kurumun amaçlarına ulaşmasında yardımcı olmaktadır. Uluslararası İç Denetçiler Enstitüsü'nün yaptığı iç denetim tanımı göz önünde bulundurulduğunda faaliyetin iki ana işlevinin olduğu görülmektedir. Bunlar sırasıyla, güvence sağlama ve danışmanlık olarak nitelendirilebilir. Güvence sağlama işlevi, en klasik anlamda iç denetim denildiğinde ilk akla gelen işlev olup kurumların risk yönetimi, kontrol ve yönetim süreçlerine dair bağımsız bir değerlendirme sağlamak amacıyla bulguların objektif olarak incelenmesidir. Danışmanlık Hizmetleri ise, bir kurumun faaliyetlerini geliştirmek ve onlara değer katmak amacıyla, herhangi bir idari sorumluluk almadan, niteliği ve kapsamı denetlenen ile birlikte kararlaştırılan hizmetlerdir.

Suiistimalleri önlemek, caydırmak ve ifşa etmek yönetimin sorumluluğundadır. İç denetçiler, doğruluk, dürüstlük ve etik değerlerin işletme kültürünün ayrılmaz bir parçası olması hususunda işletme yönetimine destek olarak, ayrıca iç kontrol sistemini sürekli gözden geçirerek işletme yönetimine, suiistimal riskinin azaltılması ve ortaya çıkarılması konusunda yardımcı olur. Yönetimlerin hile ve yolsuzlukla mücadeleye yönelik kontrol sistemlerinin oluşturma sorumluluğunu, sahip olduğu yetkinlik ve bağımsızlık çerçevesinde objektif olarak değerlendirebilecek birim iç denetimdir. Bu sebeple, iç denetçiler, üst yönetimden, yönetim kurulundan ve denetim komitesinden danışmanlık, güvence, gözetim ve araştırma, soruşturma gibi gelen taleplere veya kendi denetimlerinden elde ettikleri bulgulara dayanarak kurumların hile ve yolsuzlukla mücadelesinde önemli bir rol üstlenmektedirler.

Böylesine önemli bir fonksiyonu olan iç denetimin etkililiğine katkı sağlayan faktörlerin ortaya konularak değerlendirilmesi çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Bu kapsamda iç denetim kavramına, iç denetimin kurumlar açısından önemine ve etkin bir iç denetimin oluşumuna katkı sağlayan faktörlerden bahsedilerek, değerlendirmelerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Denetim, İç denetim, IIA

**BÖLGELERARASI GELİŞİMİŞLİK FARKLARININ AZALTILMASINDA
KALKINMA AJANSLARININ ROLÜ: ELEŞTİREL BİR YAKLAŞIM****THE ROLE OF DEVELOPMENT AGENCIES IN REDUCING INTERREGIONAL
DEVELOPMENT DISPARITIES: A CRITICAL APPROACH****Doç. Dr. Ömer Faruk ALTUNÇ**

Muş Alparslan Üniversitesi, o.altunc@alparslan.edu.tr

Arş. Gör. Vedat ALMALI

Muş Alparslan Üniversitesi, v.almali@alparslan.edu.tr

Arş. Gör. Abdulmecit YILDIRIM

Muş Alparslan Üniversitesi, a.yildirim@alparslan.com

ÖZET

Kalkınma Ajanslarının kuruluş amaçlarından biri bölgelerarası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmaktır. Ancak kurulduğu tarihten bu yana kendisine biçilen bu rolü etkin bir şekilde yerine getirdiği konusu tartışılmaktadır. Önemli tartışma konularından biri, kalkınma ajanslarının bölge içi ve bölgelerarası gelişmişlik farklarını azaltmak yerine, bu farkı daha da artırdığıdır. Öne sürülen temel argüman, 5449 sayılı kanunda belirtilen Ajans gelirleri ifadesinin muğlak olması ve ayrıca bu gelirlerin mevcut gelişmişlik farklarını azaltmadığıdır. Temel amaçları; bölgesel potansiyel ve dinamiklerin harekete geçirilmesi, büyümenin etkilerinin tabana yayılması, gelir dağılımının düzelmesi ve bölgesel eşitsizliklerin giderilmesi olan ajanslar, bu amaçları ne oranda gerçekleştirmektedir? Bu amaçların gerçekleştirilememesinde ajans gelirlerinin etkisi nedir? Ajansların elde ettikleri gelirlerin farklılığı ajansları bölgelerarası farkları gidermekten ziyade, farkları daha da derinleştirmeye götürmekte midir? Bu araştırma sorularına dayalı olarak ana hipotezimiz “ajanslar bölgelerarası gelişmişlik farklarını azaltmada etkin değildir” şeklinde ifade edilebilir. Bu kapsamda Türkiye’de mevcut 26 ajansın gelirleri, destekledikleri proje sayısı ve bu projelere sağlanan destek miktarları dikkate alınarak hipotez test edilmeye çalışılacaktır. Bu bağlamda büyük kentlerin belediyelerden, il özel idarelerinden elde ettikleri gelirler düşünüldüğünde, geri kalmış bölgelerin bu bölgeleri yakalaması nerdeyse imkânsız hale gelebilmektedir. Özellikle TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkâri), TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır), TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt), TRA2 (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan) Bölgelerinde faaliyet gösteren ajansların elde ettikleri gelirler düşünüldüğünde, bu bölgelerde yer alan ajansların daha fazla desteklenmesi gerekmektedir. Bu sağlandığı takdirde ajansların kendilerinden beklenen olumlu etkiyi göstermeleri mümkün olabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kalkınma Ajansları, Kalkınma, Bölgelerarası gelişmişlik farkı**ABSTRACT**

One of the purposes of the Development Agencies is to reduce the differences in the level of development across regions. However, it has been debated whether the development agencies fulfill this role effectively or not. One of the key controversial issues is that instead of reducing intraregional and interregional development disparities, development agencies have

increased the disparity. The main hypothesis are 1) Agency revenues that identified in the law no.5449 is ambiguous, and 2) this revenues is not adequate to reduce present development disparity. The main objectives of development agencies are the mobilization of regional potentials and dynamics, the spread of the effect of economic growth in all society, reduce unfair distribution of income, and elimination of regional disparities. The natural question is that at what degree development agencies are successful to fulfill these objectives. If these goals cannot be achieved adequately, what is the effect of agency revenues in this inadequacy? Is the diversity of the revenues leads the agencies to deepen the interregional diversity rather than eliminating it? Based on these research questions, our main hypothesis is that development agencies are not effective in reducing interregional and intraregional development disparities. In this context, we will test our hypothesis for 26 development agencies in Turkey based on number of project supported and the amount of support provided to the projects. Considering the revenue of agencies from metropolitan municipalities and provincial private administrations, it almost impossible for the disadvantaged regions to reduce development disparities and converge to more developed regions. Considering the revenues of the agencies operating in TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari), TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır), TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt), TRA2 (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan), these agencies need to be further support to reduce interregional and intraregional disparities. Hence, it will be possible for the agencies to fulfill their role in reducing development disparities across regions.

Key words: Development Agency, Development, Regional Development Disparities

EKONOMİK BÜYÜME SÜRECİNDE KAMU VE ÖZEL SERMAYE STOKUNUN ROLÜ

THE ROLE OF PUBLIC AND PRIVATE CAPITAL STOCKS IN ECONOMIC GROWTH

Doç. Dr. Ömer Faruk ALTUNÇ

Muş Alparslan Üniversitesi, o.altunc@alparslan.edu.tr

Arş. Gör. Abdulmecit YILDIRIM

Muş Alparslan Üniversitesi, a.yildirim@alparslan.com

Arş. Gör. Vedat ALMALI

Muş Alparslan Üniversitesi, v.almali@alparslan.edu.tr

ÖZET

Ekonomik büyüme sürecinin iki önemli girdisi emek ve sermayedir. Bu girdileri oluşturan alt bileşenlerin incelenmesi ekonomik büyüme sürecini daha iyi anlamamıza olanak sağlayabilir. Literatürde emek için kalifiye ve kalifiye olmayan işgücü ayırımı yapan birçok çalışma vardır. Fakat sermaye stokunun bileşenlerini inceleyen çalışmalar sayıca azdır. Bu nedenle sermaye stokunun özel ve kamu sermaye stoku olarak incelenmesi büyüme sürecini daha iyi anlamamıza olanak sağlayabilir. Belli bir dönemde mal ve hizmet üretme kapasitesinin önemli göstergelerinden olan sermaye stoku, istihdam ve verimlilik artışı sağlamanın, dolayısıyla da ülkelerin refahlarını artırmanın öncelikli unsurlarındandır. Fiziki sermayenin ekonomik büyüme sürecindeki bu önemine karşın, kamu ve özel sermaye bileşenlerinden hangisinin daha önemli olduğu hususunda bir fikir birliğine ulaşılamamıştır. Sermaye stokunun ekonomik büyüme üzerine etkilerine ilişkin çalışmalar olmasına karşın, bu çalışmaların çoğu kamu sermaye stoku dikkate alınarak yapılmıştır. Bu çalışmada, kamu ve özel sermaye stoku iki farklı üretim faktörü olarak incelenmiştir. Bu iki faktörün ekonomik büyüme üzerine olan göreceli etkileri neoklasik Solow-Swan modeli çerçevesinde analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kamu Sermaye Stoku, Özel Kesim Sermaye Stoku, Ekonomik Büyüme

ABSTRACT

Labor and capital are two main inputs of production process. An examination of the subcomponents of production inputs may help to better understand the dynamics behind the growth process. There are many studies in the literature that distinguish between qualified and non-qualified labor. However, the number of studies that examine the components of capital stock are relatively less in number. Therefore, the analysis of capital stock as private and public capital stock may allow us to better understand the growth process. Capital stock, which is an important indicator of the capacity to produce goods and services in a particular period, is one of primary element of improving the welfare of countries by increasing employment and productivity. Despite the importance of the physical capital in the economic

growth process, there is no consensus about whether public and private capital is more important in economic growth. Although there are many studies on the effect of capital stock on economic growth, most of these studies take into account the aggregate capital stock. In this study, public and private capital stocks is examined as two distinct production factors. The relative effects of these two factors on economic growth have been analyzed within the neoclassical Solow-Swan growth model.

Keywords: Public Capital, Private Capital, Economic Growth

آل روها

DOĞUM YERİ BAĞLAMINDA ŞANLIURFA İL NÜFUSUNUN “YEREL”LİĞİNDEKİ DEĞİŞİM (1935-2016)

THE CHANGE OF THE LOCALITY OF SANLIURFA PROVINCE POPULATION IN THE CONTEXT OF PLACE OF BIRTH (1935-2016)

Doç. Dr. Veysi GÜNAL

Harran Üniversitesi, vgunal@harran.edu.tr

Doç. Dr. M. Sait ŞAHİNALP

Harran Üniversitesi, sahinalp@harran.edu.tr

ÖZET

Araştırma alanını Şanlıurfa ilinin oluşturduğu bu çalışma, nüfus coğrafyası kapsamında ele alınmıştır. Çalışmada yerel nüfusun oransal değişimi incelenmiştir. Başka bir ifade ile, Şanlıurfa ilinde doğan nüfusun toplam il nüfusu içindeki payı ve 1935-2016 yılları arasındaki değişimi incelenmiştir. Bu değişimin tespiti için, miktar ile birlikte, il nüfusu içinde, Şanlıurfa ilinde doğan ve başka ilde doğanların oransal verileri kullanılmıştır. Öte yandan il nüfusunda, doğum yeri bağlamında, hangi illerin ön plana çıktığı ve bu illerin payında nasıl bir değişim (1950-2016) olduğu da ortaya konmaya çalışılmıştır. Öte yandan ile ait bu veriler aynı zamanda Türkiye ortalaması ile karşılaştırılmıştır.

Verilerden elde edilen sonuçları birkaç başlık altında toplamak mümkündür. Öncelikle ifade etmek gerekir ki, Şanlıurfa ilindeki yerel nüfusun (Şanlıurfa ilinde doğan nüfus) payı oldukça yüksektir. Nitekim bu oranın genellikle %90'dan fazla olduğu görülmektedir. Bu durum, Türkiye ortalaması ile karşılaştırılmasında daha iyi anlaşılmaktadır. Bu bağlamda 1935 yılından günümüze kadarki tüm sayım dönemlerinde aynı ilde doğanların payı (yerel nüfusun payı) sürekli olarak Türkiye ortalamasından yüksek olmuştur. Gerçekten de 1935 yılında ildeki yerel nüfusun payı %95,6 iken, Türkiye ortalaması %86,9 olmuştur. 2016 yılında ise aradaki fark oldukça açılmıştır. Bu dönemde Şanlıurfa ili %89,5; Türkiye ortalaması ise %65,4 olmuştur. İkinci sonuç ise göçler ve doğum oranlarına bağlı olarak ildeki yerel nüfusun payının dönemler arasında değişim göstermesi ile ilgilidir. Buna göre, 1990'lı yıllarda GAP'ın devreye geçmesi ile birlikte kısmi göç alması sonucunda, tüm dönemlerde %93-98 aralığında görülen oran, 2016 yılında %90'ın altına (%89,5) düşmüştür. Diğer önemli sonuç ise, Şanlıurfa il nüfusu içindeki diğer il doğumlarının payında görülmektedir. Bu bağlamda değerlendirildiğinde, toplam nüfusta, doğal olarak komşu illerin (Mardin, Gaziantep, Diyarbakır, Adıyaman) payının yüksek olduğu görülmektedir. İkinci grubu ise göç bağlamında sürekli ilişki içinde olduğu Adana, Mersin, İstanbul, Hatay ve Ankara oluşturmaktadır. Bununla birlikte bu illerin payında dönemsel farklılıkların olduğu da bir gerçektir. Örnek vermek gerekirse, 1960-2016 döneminde Mardin doğumlarının payı %22,4'ten %13,1'e gerilemiştir. Buna karşın Adana'nın payı %1,7'den %6,6'ya; Mersin'in payı %0,8'den %4,2'ye; Hatay'ın payı %0,9'dan %3,2'ye; İstanbul'un payı %2,9'dan %4,4'e, Adıyaman'ın payı %4,6'dan %6,6'ya; Ankara'nın payı ise %2,1'den %2,7'ye yükselmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şanlıurfa, nüfus coğrafyası, yerel nüfus, nüfusun doğum yeri, aynı ilde doğan nüfus

ABSTRACT

This study, which the study area is Şanlıurfa province, has been taken up within the scope of population geography. In this study, the proportional change of the local population has been investigated. In other words, the share of the population, born in the Şanlıurfa province, in the total province population and the change between 1935-2016 are examined. For the detection of this change, besides the amount, the proportional data of those born in Şanlıurfa province and born in other provinces were used. On the other hand, it was researched which provinces are important in the provincial population in the context of birthplace and how the share of these provinces has changed (1950-2016). These data were also compared with the average of Turkey.

The results from the data can be collected under several headings. First of all, the share of the local population in Şanlıurfa province (the population born in Şanlıurfa province) is high. As a matter of fact, it has been seen that this ratio is usually more than 90%. This situation is better understood in comparison with the average of Turkey. In this context, the share of same-province births (share of the local population) has been consistently higher than Turkey's average between 1935-2016. Indeed, while the share of the local population in the province in 1935 was 95,6%, Turkey's average was 86.9%. In 2016, the gap has increased considerably. In this year, the rate has been 89,5% in Şanlıurfa province and 65,4% in Turkey. The second result is related to the fact that the share of local population in the total population varies between periods, depending on migration and birth rates. According to this, as a result of partial migration due to GAP, the rate of 93-98% in other periods decreased to 89,5% in 2016. The other important result is seen in the share of births in other provinces. When the subject is evaluated in this context, it is seen that the share of neighboring provinces (Mardin, Gaziantep, Diyarbakır, Adıyaman) is naturally high. The second group consisted of Adana, Mersin, İstanbul, Hatay and Ankara, which are continuously emigrating from Şanlıurfa. However, it is also true that there are periodic differences in the share of these provinces. For example, during the 1960-2016 period, the share of the Mardin-births decreased from 22.4% to 13.1%. On the other hand, Adana's share has increased from 1.7% to 6.6% and Mersin's share from 0.8% to 4.2%, Hatay's share from 0.9% to 3.2%, İstanbul's share from 2.9% to 4.4%, Adıyaman's share from 4.6% to 6.6% Ankara's share from 2,1% to 2,7%.

Keywords: Şanlıurfa, geography population, local population, place of birth of the population, population born in same-province

SURUÇ İLÇESİNDE KIRSAL VE ŞEHİRSEL NÜFUSUN GELİŞİMİ

THE DEVELOPMENT IN RURAL AND URBAN POPULATION OF SURUÇ DISTRICT

Doç. Dr. Mehmet Sait ŞAHİNALP

Harran Üniversitesi, sahinalp@harran.edu.tr

Doç. Dr. Doç. Dr. Veysi GÜNAL

Harran Üniversitesi, vgunal@hotmail.com

ÖZET

Kırsal ve şehirsal nüfus herhangi bir alandaki nüfus çalışmalarında önemli bir yere sahiptir. Özellikle göç çalışmalarında kırsal ve şehirsal nüfusta meydana gelen değişimler, o alanda yaşanan sosyal ve ekonomik gelişmelerin ve zaman zaman da doğal ortam özelliklerinin etkisi ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmada Cumhuriyet dönemi boyunca Suruç ilçesinin kırsal ve şehirsal nüfusunda meydana gelen değişimler ve bu değişimler üzerinde rol oynayan sosyal, ekonomik ve doğal faktörleri ortaya koymak amaçlanmaktadır. Hangi sosyal, ekonomik ve doğal faktörün, kırsal ve şehirsal alanda nüfusun ilçe nüfusu içindeki payı artış hızını ne şekilde etkilediğini ortaya çıkarmak çalışmanın amaçları arasında yer almaktadır. Bu amaçla Cumhuriyet Dönemi boyunca yapılan genel nüfus sayımları ile adrese dayalı nüfus kayıt sistemi (ADNKS) verileri elde edilmiştir. Elde edilen veriler istatistiksel metotlarla analiz edilmiş ve dönemlere göre kırsal ve şehirsal nüfusun ilçe nüfusu içindeki payı ve artış hızında meydana gelen değişimler tespit edilmiştir. Bu değişimler Şanlıurfa ili ve Türkiye kır ve şehir nüfusunda yaşanan değişimlerle karşılaştırılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre 1927 yılından 2012'ye kadar olan süre içerisinde Suruç ilçe nüfusu içerisinde kırsal nüfus oransal olarak sürekli bir azalırken, şehirsal nüfus oransal olarak sürekli artmıştır. Şehirsal ve kırsal nüfusta 1950 yılına düşük artışlar gözlenmiş, ancak genel olarak şehirsal nüfus artış hızı kırsal nüfusa göre daha yüksek olmuştur. Kırsal nüfus artış hızı, birkaç genel nüfus sayımı dönemi hariç, 1970-2012 yılları arasında düşük oranlarda seyretmiş, çoğu dönemlerde de (-) negatif değerlerde gerçekleşmiştir. Şehirsal nüfus artış hızı 1950 yılından 2008 yılına kadar genel yüksek oranlarda gerçekleşmiş ancak bu sonraki yıllarda azalış göstermiştir. Gerek kır ve gerekse şehirli nüfus artış hızında meydana gelen değişimler temel olarak kuraklık, tarımsal mekanizasyon ve tarım politikaları, terör olayları ve yakın şehirlerdeki istihdam imkânlarının artması gibi faktörlerden kaynaklanmıştır. 2013 yılında Şanlıurfa ilinde büyükşehir belediye teşkilatının kurulmasıyla birlikte, Suruç ilçe sınırları içinde yaşayan nüfusunun tamamı şehirli nüfus olarak kabul edilmiştir ve böylece günümüz itibarıyla ilçe nüfusunun %100'ü şehirli nüfus statüsü kazanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Suruç, Nüfus, Göç, Kırsal Nüfus, Şehirsal Nüfus

ABSTRACT

The rural and urban population has an important place in the population studies in any area. In particular, changes in the rural and urban population in migration studies emerges effects of natural environment, social and economic developments in the migratipn studies. In this study, it is aimed to reveal the changes in the rural and urban population of the Suruç district during the Republican Period and social, economic and natural factors playing a role on these changes. To find out which social, economic and natural factors how affected proportion and annual growth rate of rural and urban population of Suruç distrcit is among the aims of this study. For this purpose, datas were obtained from general population censuses made during the Republican Period and address based population registration system (ADNKS/Eng ABPRS). The obtained data were analyzed by statistical methods and the changes in share and growth rate of rural and urban population of the district were determined by the general census periods. This changes were compared with changes in rural and urban population of Şanlıurfa province Turkey. According to the results obtained, while the proportion of rural population of Suruç district population decreased from 1927 to 2012, the proportion of urban population increased. The increases in urban and rural populations were low until 1950 but generally urban population growth rate was higher than rural population growth rate. The rate of rural population growth was low between 1970 and 2012, except for a few general population censuses, and it was negative (-) in many years. Urban population growth rate was generally high between 1950 and 2008, but this rate decreased in the following years. The changes that took place in both rural and urban population growth rates were mainly driven by some factors such as drought, agricultural mechanization and agricultural policies, terrorist incidents and increasing employment opportunities in the nearby cities. With the establishment of the metropolitan municipal organization in Şanlıurfa province in 2013, whole population of Suruç district is counted as urban population, and as of today, 100% of the district's population has acquired the urban population status.

Keywords: Şanlıurfa, Suruç, Population, Migration, Rural Population, Urban Population

POLİTİK PSİKOLOJİ BAĞLAMINDA “İŞGAL GİRİŞİMİNDEN DIRİLİŞE;15 TEMMUZ'UN ANATOMİSİ” BELGESELİNİN ANALİZİ

Yahya AKTU

Atatürk Üniversitesi, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bilim Dalı Doktora Öğrencisi,
aktuyahya@gmail.com

ÖZET

15 Temmuz darbe girişimi karşısında “Demokrasi Nöbetleri” olarak adlandırılan süreçte toplumun verdiği mücadele Türkiye ve dünya demokrasi tarihinde önemli bir dönüm noktası olduğu belirtilmektedir. Bu sürecin doğru değerlendirilmesi için 15 Temmuz gecesinin psikolojik analizinin yapılması önem arz etmektedir. Bir daha darbelerin yaşanmaması adına darbe girişimiyle yüzleşmenin elzem olduğu açıktır. Toplumsal olayların psikolojik analizini yapan politik psikoloji, bireylerin ve kitlelerin birbirleriyle olan iletişimlerinde rol oynayan psikolojik faktörleri değerlendirmektedir. Politik psikolojinin hedefi, toplumlar arasındaki ilişkileri psikolojik açıdan incelemektir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı, politik psikoloji açısından “İşgal Girişiminden Dirilişe; 15 Temmuz'un Anatomisi” belgeselinin incelenmesidir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yaklaşımı tercih edilmiştir. “İşgal Girişiminden Dirilişe; 15 Temmuz'un Anatomisi” belgeseli ile Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı (SETA) tarafından yapılan “15 Temmuz Darbe Girişimi Çalışmaları” araştırmada veri olarak kullanılmıştır. Bu çalışmada verilerin analizinde bilgisayar destekli nitel veri analizi programından yararlanılarak betimsel analiz yöntemi ile çözümlenmiştir. Bu belgesel programı ile politik psikolojinin alan yazınındaki temel kavramları NVivo11 programında ilişkilendirilerek analiz edilmiştir. Yapılan betimsel analiz sonuçlarına göre, “İşgal Girişiminden Dirilişe; 15 Temmuz'un Anatomisi” belgeselinde toplumun 15 Temmuz'u bir seçilmiş travma olarak gördüğü saptanmıştır. Bu travma karşısında sergilenen “Demokrasi Nöbetleri” ile bir seçilmiş zafer elde edildiği görülmüştür. Belgeselde toplumun tümünün bir üst kimlik olarak görüldüğü tespit edilmiştir. Toplumda darbe ile toplumun bölüştürülerek mağdur edileceği düşüncesi belgeselin özünü oluşturmaktadır. Toplumun özgürlüğünün ve toplum benliğinin zarar gördüğü düşüncesinin ortaya çıktığı saptanmıştır. Belgeselde toplumun kendisini Türkiye Cumhuriyeti devletine ait olarak gördüğü tespit edilmiştir. Benzer olarak Türkiye Cumhuriyeti devletinin Cumhurbaşkanı lider olarak algıladığı saptanmıştır. Belgeselde 15 Temmuz ile ilgili sembollerin sık kullanıldığı görülmüştür. Özetle, İşgal Girişiminden Dirilişe; 15 Temmuz'un Anatomisi belgeselinde politik psikolojinin birçok temel kavramının saptandığı söylenebilir. Sonuç olarak, bu çalışmanın politik psikoloji ile ilgili kavramları desteklediği ve politik psikolojinin öğretimine örnek oluşturarak akademisyenlere ve öğrencilere kaynak oluşturacağı düşünülmektedir. İlerleyen çalışmalarda 15 Temmuz girişiminin yeni nesil gençler tarafından nasıl algılandığının araştırılmasının darbelerle yüzleşme açısından yararları olabilir.

Anahtar sözcükler: İşgal Girişiminden Dirilişe; 15 Temmuz'un Anatomisi belgeseli, Politik psikoloji, Seçilmiş zafer, Seçilmiş travma, Aidiyet ihtiyacı

YAŞLI BİREYLERİN YAŞAM OLGUSUNA YÖNELİK GELİŞTİRDİKLERİ METAFORLAR

Yahya AKTU

Atatürk Üniversitesi, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bilim Dalı Doktora Öğrencisi,
aktuyahya@gmail.com

ÖZET

Ülkemizde yaşlılık dönemindeki bireylerin oranının artış eğilimi göstermesiyle birlikte yaşlılık psikolojisi alanyazında yoğun bir ilgi görmeye başlamıştır. Fizyolojik olarak yaşamın en yıpratıcı yıllarını oluşturan yaşlılık dönemi birçok araştırmacı tarafından incelenmeye değer bulunmaktadır. Bu dönemde yaşama yönelik sorgulamalar daha çok yapılmaktadır. Bu açıdan yaşlıların yaşamı nasıl buldukları ve nasıl algıladıkları önem arz etmektedir. Yaşam, insanın anne rahmine düştüğü andan ölümüne dek süren süreç olarak tanımlanabilir. Bu bağlamda, bu araştırmanın amacı, yaşlı bireylerin yaşam olgusuna ilişkin algılarını, metaforlar yardımıyla açığa çıkarmaktır. Bu araştırma nitel araştırma yaklaşımlarından yorumlayıcı olgu bilim (fenomenoloji) desenine dayanmaktadır. Yaşlı bireylerin yaşam olgusuna ilişkin algılarını ortaya çıkarmak amacıyla amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme tercih edilmiştir. Araştırmacının çalışmalarını yürüttüğü Ağrı, Diyarbakır, Konya ve Siirt şehirlerindeki yaşları, cinsiyetleri, medeni durumları ve meslekleri farklı sekiz yaşlı birey bu çalışmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu formda yaşlı bireylerin kendilerini daha iyi ifade edebilmeleri amacıyla “Yaşam gibidir (benzerdir), çünkü” şeklinde verilen açık uçlu cümleden yararlanılarak veriler toplanılmıştır. Verilerin analizinde bilgisayar destekli nitel veri analizi programından (NVivo11) yararlanılarak içerik analizi yöntemi ile veriler çözümlenmiştir. Yapılan içerik analizi sonuçlarına göre toplam 8 çeşit metafor elde edilmiştir. Sözü edilen bu metaforların analizleri sonucunda oluşturulan temalara göre yaşlı bireylerin en çok ‘hayal’ temasında metafor ürettiği, en az ise ‘hareket’ temasında metafor ürettiği görülmüştür. Cinsiyet özelliğine göre yaşlı kadınların yaşlı erkeklere göre yaşama daha olumlu baktıkları tespit edilmiştir. Medeni durum özelliğine göre evli olan yaşlı bireylerin dul olanlara göre yaşamı daha çok paylaşmaya eğilimli oldukları görülmüştür. Araştırmanın sonuçları, metaforların, yaşlı bireylerin “yaşam” olgusuna ilişkin sahip oldukları duygu ve düşüncelerini ortaya çıkarmada güçlü birer araç olarak kullanılabilceğini göstermektedir. Bu bağlamda yaşamla ilgili metaforik algıların araştırılması amacıyla farklı gruplar üzerinde çalışmalar yapılarak alanyazına katkı sağlanabilir. Yaşamın yaşlı bireyler tarafından farklı algılanmasının temeline inilip hangi durumların yaşlı bireyleri bu tip algılamaya ittiğinin tespit edilmesi faydalı olacaktır. Ayrıca farklı psikolojik kuramlara göre yaşlı bireylerin psikolojik durumları incelenebilir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam, Yaşlı Bireyler, Olgu Bilim, Metafor

VATANDAŞ ODAKLI BÜTÇE SİSTEMİ: ÜLKE DENEYİMLERİ VE TÜRKİYE İÇİN ÖNERİLER

CİTIZEN-FOCUSED BUDGET SYSTEM: COUNTRY EXPERIENCES AND RECOMMENDATIONS FOR TURKEY

Arş. Gör. Yakup TAŞDEMİR

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, yakuptasdemir@comu.edu.tr

ÖZET

19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren yaşanan küreselleşme hareketleri ve teknolojik gelişmeler kamu maliyesinde ve kamu yönetiminde değişimler yaşanmasına sebep olmuştur. Bu değişimler beraberinde farklı bakış açılarının ve farklı uygulamalarının gündeme gelmesine olanak sağlamıştır. Bu sayede geleneksel yönetim anlayışları yıkılmış ve vatandaşları devlet yönetiminin merkezine taşıyan sistemler ön plana çıkmaya başlamıştır. Bu bağlamda değişimlerden nasibini alan sistemlerden biriside bütçe sistemi olmuştur. Yapılacak hizmetlerin kamu kurum ve kuruluşları tarafından belirlendiği ve bütçelerin amacına ulaşip ulaşmadığının bir önem taşımadığı klasik bütçe anlayışları sarsılarak yerini sosyal bütçe sistemlerine bırakmıştır.

Sosyal bütçe sistemlerinden biride Vatandaş Odaklı Bütçe Sistemidir. Vatandaş Odaklı Bütçe Sistemi; toplumun bütçeyi anlayabilmesi amacıyla bütçenin teknik terimler yerine resim, karikatür, şekil, grafik, deyim ve atasözleri kullanılarak anlatılmasıdır. Başka bir ifade ile kamu gelir ve gider politikaların vatandaşların kavrayabileceği bir şekilde anlatıldığı bir dokümandır. İlk kez Amerika Birleşik Devletlerinde 1932 yılında dönemin tüccarları, bankacıları ve gayrimenkul temsilcileri tarafından başta şehirler olmak üzere tüm kamu yönetiminin maliyetlerini azaltarak, 1929 Dünya ekonomik buhranının etkilerini azaltmayı amaçlayan sivil toplum hareketi olarak vatandaş bütçe komisyonu adıyla hayata geçirilmiştir. Uluslararası Para Fonu (IMF), Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma (OECD) ve Uluslararası Bütçe Ortaklığı (IBP) gibi kuruluşların katkılarıyla günümüzde Vatandaş Odaklı Bütçe Sistemi uygulayan ülke sayısı 54'e yükselmiştir. Bu ülkeler arasında milli gelir düzeyi yüksek İngiltere, Fransa, Kanada ve Güney Kore gibi ülkelerin yanı sıra orta ve düşük gelir düzeyine sahip İsveç, Kongo Cumhuriyeti ve Malavi Cumhuriyeti gibi ülkelerde bulunmaktadır.

Çalışmada Vatandaş Odaklı Bütçe Sisteminin tanımına, özelliklerine, amaçlarına, örnek ülke uygulamalarına ve Türkiye uygulamasına değinilecektir. Ayrıca Türkiye'de uygulanan Vatandaş Odaklı Bütçe Sistemi ile diğer ülke uygulamaları karşılaştırılacaktır. Çalışmanın amacı, Türkiye' de uygulanan Vatandaş Odaklı Bütçe Sisteminin eksik yönlerini belirleyerek, bunların ortadan kaldırılmasına ilişkin öneriler ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Vatandaş Odaklı Bütçe Sistemi, Bütçe, Uluslararası Bütçe Ortaklığı

TÜRKİYE'DE DEZAVANTAJLI GRUPLARA YÖNELİK SOSYAL BÜTÇE UYGULAMALARI

SOCIAL BUDGET PRACTICES FOR DISADVANTAGED GROUPS IN TURKEY

Arş. Gör. Yakup TAŞDEMİR

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, yakuptasdemir@comu.edu.tr

ÖZET

Devlet bütçeleri, devletin gelecekteki politikalarının neler olacağı ve devletin toplumun geleceğini nasıl şekillendireceği konusunda bilgiler veren belgeler şeklinde tanımlanmaktadır. Devletler bu bütçeler ile toplumun tamamının refah seviyesini arttırıcı hizmetler sunma amacı taşımaktadır. Fakat hazırlanan bu bütçelerin toplumu oluşturan bireylerin farklı özelliklerini dikkate almaması, her bir bireyin bu bütçelerden eşit düzeyde yararlanamamasına sebep olmaktadır.

Toplum oluşturan diğer bireylerle eşit haklara sahip olmayan bireylerin oluşturduğu gruba dezavantajlı grup denilmektedir. Başka bir ifade ile kamunun sunduğu hizmetlerden diğer bireylere kıyasla daha az yararlanan bireylerin oluşturduğu gruba dezavantajlı grup denilmektedir. Toplumda dezavantajlı gruplar; kadınlar, çocuklar, mülteciler, azınlıklar, uzun süreli işsizler, vatansızlar, sex işçileri, inanç kaynaklı dezavantaj yaşayanlar, eski hükümler ve çift cinsiyete sahip kişilerdir. Bu kişiler cinsel taciz ve istismar, istihdam, eğitim, sağlık, beslenme ve kamusal hizmetlerden yararlanma konusunda birçok problem ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Klasik bütçe sistemleri, dezavantajlı bireylerin karşılaştıkları sorunları çözmede yetersiz kalması farklı bütçe anlayışlarının ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Bu grupların karşılaştıkları sorunların çözümüne ilişkin geliştirilen politikalara devlet bütçesinden pay ayrılmasına sosyal bütçeler denilmektedir.

Sosyal bütçe içerisinde, vatandaş odaklı bütçe, cinsiyete duyarlı bütçe, katılımcı bütçe, çocuklara yönelik bütçe uygulamalarına da kapsayan geniş bir kavramdır. Vatandaş odaklı bütçe, toplumun bütçeyi anlaması, sahiplenmesi ve iktidara hesap sorması amacıyla bütçenin teknik terimler yerine resim, karikatür, şekil, grafik, deyim ve atasözleri kullanılarak anlatılmasıdır. Başka bir ifade ile kamu gelir ve gider politikaların vatandaşların kavrayabileceği bir şekilde anlatıldığı bir dokümandır. Cinsiyete duyarlı bütçe, yasa yapıcının hem kadınların hem de erkeklerin farklı özelliklerini dikkate alarak düzenleme yapması ve tüm kamu kurum ve kuruluşlarının da bu düzenlemeleri hayata geçirecek plan ve projelere bütçe sistemi içerisinde yer vermesidir. Katılımcı bütçe, toplumu oluşturan bireylerin bütçenin karar alma sürecine doğrudan dâhil olmalarına katkı sağlayan bir bütçeleme tekniğidir. Çocuklara yönelik bütçe, çocukların sağlıklı bir şekilde gelişimine katkı sağlamak amacıyla mevcut devlet bütçelerinin eşitlik, doğruluk, sürdürülebilirlik, saydamlık ve maliyet-etkinlik kriterleri çerçevesinde analiz edilmesini esas alan bir anlayıştır. Tüm bu bütçe uygulamaları iki aşamadan oluşmaktadır. Birinci aşamada, anayasa ve yasalar nezdinde düzenlemeler yapılarak uygulanacak politikaları hukuki bir zemine dayandırılmaktadır. İkinci aşamada ise, belirlenen bu politikalara devlet bütçelerinde yer verilmektedir.

Türkiye'de anayasada ve kanunlar nezdinde birçok düzenleme yapılmasına rağmen, hâlâ istihdam, eğitim, siyaset, medya, çocuk istismarı, taciz ve tecavüz gibi birçok konuda yaşanan sorunlar devam etmektedir. Bu durum dezavantajlı bireylerin karşılaştığı sorunların çözümüne yönelik politikaların doğrudan bütçe sürecinde dikkate alınması ve bu politikaların uygulanması için bütçelerden pay ayrılması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu çalışmada, Türkiye'de yaşayan dezavantajlı grupların karşılaştığı sorunlardan ve bu sorunların çözümüne ilişkin uygulanan politikalardan bahsedildikten sonra Türkiye'de sosyal bütçe anlayışının gelişimine katkı sağlayabilmek amacıyla öneriler ortaya konulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bütçe, Dezavantajlı Gruplar, Vatandaş Odaklı Bütçe, Cinsiyete Duyarlı Bütçe, Katılımcı Bütçe, Çocuk Bütçe

آل روها

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENİM GÖRDÜKLERİ KENT İLE İLGİLİ SORUNLARA DUYARLILIKLARI VE FARKINDALIKLARI: GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

SENSITIVITY AND AWARENESS OF UNIVERSITY STUDENTS ON RECEIVING EDUCATION THE CITY: A RESEARCH ON GOU UNIVERSITY STUDENTS

Arş. Gör. Dr. Yavuz ACUNGİL

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, yavuz.acungil@gop.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Ahmet GÜVEN

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, ahmetgüven@gmail.com

ÖZET

Tarih boyunca kültürlerin ve toplumların büyüdüğü, geliştiği mekânlar olan kentler özellikle Sanayi Devrimi'nden sonra hızla sayıları ve nüfusları artan mekânlar haline gelmiştir. Kentler Sanayi Devrimi ile birlikte geçirdikleri bu hızlı dönüşüm sonrası hem fiziksel anlamda hem de toplumsal anlamda bünyesinde birçok sorunların baş gösterdiği yerler olmuşlardır. Geç sanayileşen ülkemizde Cumhuriyet döneminde ilk zamanlarda kentler ile ilgili çok önemli gelişmeler görülmesine de 1950'li yıllarla artmaya başlayan kentleşme eğilimi günümüze kadar hız kesmeden devam etmiştir. Kentlerin geçirdiği bu hızlı dönüşüm karşısında insanlara sunduğu toplumsal ve fiziksel imkânlar aynı hızda gelişme gösterememiştir. Aynı şekilde kentte kırsal alanlardan göç eden ve kentlerin bir bireyi haline gelen bireyler de hızla gelişen kentlere aynı hızla ayak uyduramamışlar, kentlilik bilinçlerinin oluşumunda sıkıntı yaşamışlar ve kentlileşememişlerdir.

Kente yaşayan bireyler için kentteki yaşama uyum gösterme, kente aidiyet hissetme, kentsel unsurların farkında olma ve kentle bütünleşme yani kentlilik bilincine sahip olma kente özgü yaşam biçiminin geliştirilmesinde önemli etkenlerdir. Kentin daha yaşanabilir bir yer olmasında kentte yaşayan halkın da kente yönelik bir yaşam biçimine sahip olması, kendi yaşamını bu yönde geliştirmesi beklenmektedir. Sadece kentin yerlisi halkın değil aynı zamanda o kentte belirli süreler için bulunan, kentin gündelik yaşamında önemli rolleri olan bireylerin de kente uyum göstermesi önem arz etmektedir. Ülkemizde uygulanan “her ile bir üniversite” politikası kapsamında sayıları hızla artan üniversitelerdeki öğrencilerin de kent sorunlarına duyarlılıkları ve farkındalıkları, kentteki yaşama uyum göstermeleri ve kentle bütünleşmeleri kent yaşamında önem kazanmıştır. Buldukları kentleri algılayabilen, kentin özelliklerinin farkında olan, kente bağlılık geliştiren, kentle bütünleşmiş bireylerin çoğalması kentlerin mevcut sorunlarının çözümünü kolaylaştıracak ve daha yaşanabilir mekânlar haline gelmesine yardımcı olacaktır.

Tokat merkezde sayıları 20.000'i aşmış üniversite öğrencilerin öğrenimlerini sürdürdükleri kentin gündelik yaşamındaki etkileri inkâr edilemeyecek kadar büyük boyuttadır. Bu

öğrencilerin Tokat kenti ile ilgili farkındalıkları ve kent sorunlarına duyarlılıkları kentle bütünleşmelerinde önemli etkenlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Çalışmanın amacı Gaziosmanpaşa Üniversitesi lisans öğrencilerinin öğrenimlerini sürdürdükleri kentle ilgili ne kadar bilgi sahibi olduklarını yani kentsel farkındalıklarını ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda Tokat merkezde bulunan lisans öğrencilere yönelik veri toplamak amacıyla nicel analiz tekniği uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kentsel Farkındalık, Kent Sorunlarına Duyarlılık, Kentleşme

ABSTRACT

Throughout history, cities, where cultures and societies have grown and developed, have become rapidly increasing numbers and populations, especially after the Industrial Revolution. After this rapid conversion with the Industrial Revolution, the cities became places where many problems were dominant both in the physical sense and in the social sense. In our late industrialized country, not very important developments about the cities in the early period of the republic period were seen but the tendency of urbanization which started to increase with the 1950s continued unabated. However, the social and physical opportunities provided by the rapidly growing population of the cities have not developed at the same rate. Likewise, the individuals who migrated from the rural areas in the city and became individuals of the cities were not able to catch up with the fast-growing cities at the same speed, they had problems in the formation of urban consciousness and they were urbanized.

For the people living in the city, adapt to the life in the city, feeling of belonging to the city, being aware of the urban elements and having urban consciousness, in a word the integration with the city, are important factors in the development of the urban life style. The students in the universities, which are rapidly increasing in number within the scope of "a university in every province" policy applied in our country, have gained importance in urban life because of their sensitivities and awareness to urban problems, adaptation to urban life and integration with the city. For the city is a more livable place, it is expected that the people living in the city will have a life style for the city and develop their own life in this direction. It is important that not only the native people of the city but also the individuals who have important roles in the daily life of the city for a certain period in that city also adapt to the city. The proliferation of individuals who are able to perceive the cities they are in, who are aware of the characteristics of the city, develop loyalty to the city, and integrate with the city will help solve the existing problems of the cities and become more livable spaces.

The effects of the daily life of the city where the university students who have exceeded the number of 20.000 in Tokat city center continue their education are big enough to be denied. The awareness of these students about Tokat city and their sensitivities to urban problems is one of the important factors in integrating with the city. The aim of the study is to measure how much information about the city where Gaziosmanpaşa University undergraduates continue their education, namely urban awareness. In this direction, a quantitative analysis technique was applied to collect data for undergraduate students in Tokat.

Key Words: Urban awareness, Sensitivity to urban issues, Urbanization

**YEREL KALKINMADA YEREL YÖNETİMLERİN ETKİNLİĞİ KONUSUNA
YEREL HALKIN BAKIŞI (TOKAT ÜZERİNDE BİR UYGULAMA)
LOCAL GOVERNMENT IN THE LOCAL DEVELOPMENT LOCAL PEOPLE
OVERVIEW (APPLICATION ON TOKAT)**

Yrd. Doç. Dr. Ahmet GÜVEN

Gaziosmanpaşa Üniversitesi,ahmetguvenn@gmail.com

Arş. Gör. Dr. Yavuz ACUNGİL

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, yavuz.acungil@gop.edu.tr

ÖZET

Kalkınma başta ekonomik olmak üzere, sosyal, siyasal, kültürel alanları da kapsayan bir kavramdır. 1950’li yıllardan itibaren ülkemizde yaşanan göç olgusu ve bunun neticesinde ortaya çıkan çarpık kentleşme, kentlerin düzenli ve dengeli kalkınmalarını da etkilemiştir. Oluşan dengesizliklere uzun yıllar boyunca merkezi yönetim politikaları ile çözüm aranmış ancak çok fazla başarıya ulaşılamamıştır. Günümüzde bu politikalar yerini daha yerel kapsamlı politikalara bırakmıştır. Yerel dinamiklerin harekete geçirilerek yerel halkın fiziki, sosyal, ekonomik ve kültürel alanda gelişmesinin sağlanması ile yerel düzeyde kalkınma sağlanmasına çalışılmaktadır. Bu sayede yönetimlerin ve halkın ortak yaşam alanı olan kentteki yaşam alanlarının iyileştirilmesi, sosyal refahın geliştirilmesine çalışılmaktadır. Bu kapsamda en büyük sorumluluk yerel yönetimlere düşmektedir. Yerel yönetimler kendi görev ve yetki alanlarında kamu gücünü kullanarak etkin bir şekilde yerel kalkınmada öncülük etme imkânlarına sahiptirler. Yerel yönetim birimleri fiziksel altyapı yatırımlarını gerçekleştirerek, planlı bir şekilde kentin gelişimini sağlayarak, önemli ölçüde istihdam sağlayacak sanayi ve ticaret kuruluşlarını kente çekmeye çalışarak, yerel ölçekte kamu, özel, sivil toplum kuruluşlarını işbirliği içinde çalışmasını sağlayarak, kültürel ve sosyal etkinlikleri geliştirerek yerel kalkınmaya hizmet etmektedirler. Aynı zamanda günümüzün bir gerçeği olan kentler arası rekabet sürecinde de başarılı olmak ve yerel ekonominin gelişmesini sağlamak hususunda yerel yönetim birimlerine büyük sorumluluklar düşmektedir. Yerel halkın geçimini sağladığı yer olan kentlerde yaşayanların karar alma sürecinde rol almaları, görüş ve önerilerinin dikkate alınarak yer verilmesinin sağlanması da yerel yönetimlerce sağlanması gerekmektedir. Yerel kalkınmanın sağlanarak yerel halkın sosyal, kültürel ve refah seviyelerinin geliştirilmesi bölge insanına katkı sağlayabileceği gibi ülkelerin genel sosyo-ekonomik yapısına da katkı sağlayacaktır.

Bu çerçevede kent merkezinde yaşayan yerel halkın yerel kalkınmayı nasıl algıladıkları ve yerel yönetim birimlerine bakışları önem kazanmaktadır. Çalışmada yerel yönetim birimi olan belediyenin yerel kalkınma konusundaki çalışmalarını yerel halkın nasıl değerlendirdikleri ve bu konuda ne gibi beklentileri oldukları araştırılacaktır. Bu kapsamda Tokat kent merkezinde

yaşayan yerel halk nitel bir görüşme yapılarak yerel kalkınmayı algılama biçimleri öğrenilecek, yerel kalkınma konusunda belediyenin yaptığı çalışmalarını nasıl bulduklarına yönelik düşüncelerine ve çözüm önerilerine yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Yerel kalkınma, Yerel yönetimler, Belediyeler, Tokat

ABSTRACT

Development is a concept that covers economic, social, political and cultural fields. The phenomenon of immigration experienced in our country since the 1950's and the uneven urbanization that emerged as a result of this have also affected the regular and balanced development of the cities. For many years, imbalances have been sought after with central government policies, but too much success has not been achieved. Nowadays, these policies have been replaced by more local policy. Local dynamics are being mobilized to ensure that local people develop in physical, social, economic and cultural areas and development is promoted at local level. In this respect, efforts are being made to improve the living spaces in the city, which is the common living area of the administrations and the people, and to improve social welfare. In this context, the greatest responsibility falls on local governments. Local governments have the opportunity to actively lead in local development by using their public power in their respective duties and powers. Local government units serve local development by realizing cultural infrastructure and investments, providing urban development in a planned way, working in cooperation with public, private and non-governmental organizations on local scale by trying to attract industrial and commercial establishments to provide significant employment . At the same time, there is great responsibility for local government units to be successful in the current competition between cities, and to ensure the development of the local economy. It is necessary for local residents to take part in the decision-making process and provide them with their opinions and proposals to be included in local governments. The development of social, cultural and welfare levels of the local people by providing local development will contribute to the people of the region as well as contribute to the general socio-economic structure of the countries.

In this framework, how local people living in urban centers perceive local development and their perception of local government units gain importance. In the study, it will be investigated how the local people evaluate the work of the municipality, which is the local government unit, on local development and what kind of expectations they have in this regard. In this context, the local people living in the city center of Tokat will be given a qualitative interview to discuss ways of perceiving local development, and suggestions and suggestions on how to find the work done by the municipality about local development.

Keywords: Local development, Local governments, Municipalities, Tokat

HİYERARŞİNİN YAPIBOZUMU:

İNSANIN TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİNİN SANATTAKİ TEMSİLLERİ

Yrd. Doç. Dr. Yeliz SELVİ

Harran Üniversitesi GSF, yelizselvi83@gmail.com

ÖZET

İnsan olmanın ölçütlerini belirleyen uygarlaşma mantalitesi, insanın insan üzerinde tahakküm kurarak onu köleleştirilmesiyle sonuçlanmıştır. Bu durum ise, doğuştan özgürce yaşamına devam edebilmesi için insanın halihazırda sahip olduğu haklarını kaybetmesine neden olmuştur. Bu nedenle insanlık tarihi aynı zamanda kölelikten kurtularak yeniden temel hak ve özgürlüklere sahip olmak isteyen insanın iradesini de gösteren bir mücadele tarihidir. Bu mücadelenin kayıt altına alınan tarihi Sümer'lerin iş hayatına ilişkin düzenlemeler getirdiği yazılı tabletlere kadar dayandırılmaktadır. Devam eden yüzyıllarda ise, bu temel hak ve özgürlüklerin bazı ulusal ve uluslararası oluşumlar tarafından yazılı kaynaklarla da güvence altına alındığı ve böylelikle gerekli ve sürekli kılındıkları görülmektedir. Bugün son halleriyle bu yazılı kaynaklarda insan hak ve özgürlükleri, düşünce ve ifade özgürlüğünden din ve vicdan özgürlüğüne kadar geniş bir perspektifte tasnif edilerek sunulmaktadır.

Bu mücadelenin görsel kaynaklarını ise sanat oluşturmuş ve oluşturmaya devam etmektedir. İnsan hak ve özgürlüklerinin kazanılması yönündeki mücadele ise doğrudan ya da dolaylı olarak çok çeşitli ve zengin bir biçim ve içerik ile estetize edilmiş ve anlaşılması daha kolay ve etkili görsel bir literatür oluşturulmuştur. Bu literatürde sınıflar arasındaki ideolojik çatışmaya ve bu çatışmaya karşı verilen direnç vurgu yapan savaş gibi pratiklerden, günlük yaşamda olağan bir karşılaşmayla toplumsal hiyerarşinin yapıbozumuna uğratıldığı sahnelere, cinsiyetçi politikaların eleştirisine kadar pek çok konu yer almaktadır.

Çalışmada bu literatür vasıtasıyla mücadeleyi estetize ederek öne çıktığı anlarda sanat yapıtlarının biçimsel olarak hangi içeriğin karşılığı olduğu yorumlanarak, bu yapıtların izleyiciye verdiği doğrudan ve gizil mesajların ortaya çıkarılması ve daha ünlü olan bazı yapıtların insan hak ve özgürlükleri teması altında yeniden okunması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sanat, Mücadele, Estetik, İnsan Hakları, Özgürlük

“ŞÂİRİN ROMANI”NDA POETİKAYA DAİR FİKİRLER THE IDEAS OF POETICS IN “SAİRİN ROMANI”

Yrd. Doç.Dr. Yılmaz EVAT

Aksaray Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, yilmazevat@hotmail.com

Okt. Kudret Safa GÜMÜŞ

Aksaray Üniversitesi, Şereflikoçhisar BCMYO, kudretsafagumus@aksaray.edu.tr

ÖZET

Murathan Mungan 1980 yılından itibaren yayınladığı şiir, roman, hikâye, deneme, oyun, senaryo, antoloji ve günlük türündeki kitaplarıyla çağdaş Türk edebiyatına damga vurmuş bir sanatkârdır.

Sanat anlayışı demek olan poetika kelimesi, daha çok şiir sanatı anlamında kullanılan bir kelimedir. *Şâirin Romani*, Murathan Mungan’ın 2011 yılında yayınladığı 582 sayfalık bir romandır. Eser, isminden de anlaşılacağı gibi şiirle ilgilidir. Roman “şâirin dönüşü, şâirin toprağı, şâirin levhaları, şâirin gölgesi, şâirin hayvanı, şâirin kanı, şâirin oyunu” isimlerini taşıyan yedi bölümden müteşekkildir. Romanın önemli kahramanları arasında Bendag, Moottah gibi bilge şairler, Tarkusyu gibi ömrü kelime toplamakla geçmiş bir sözlükçü vardır. Kendisi de ünlü bir şâir olan Murathan Mungan bu kahramanları aracılığıyla şiir sanatına dair pek çok fikrini ifade eder. Sözelimi şiiri, çömleğe benzeten Mungan ikisinin de topraktan yaratıldığını söyler. Çöken uygarlıklardan geriye sadece şiir ve çömleğin kaldığını söyleyen sanatkâra göre iyi bir şâir, üzerinde doğup yaşadığı toprağı çok iyi tanımalıdır.

Mungan’a göre şâir kelimelerle çok büyük bir gerilim yaşar. Şâirin bir görevi yeni, değişik ve farklı kelimeler bulmaktır. Bununla birlikte; Mungan, şâir olmak için çok fazla kelime bilmenin elzem olduğunu; ama bunun tek başına yetmeyeceğini de şu cümlelerle ifade eder: “Birdenbire bu düşünce onu heyecanlandırmış, yıllardır topladığı kelimelerin artık kendine yetmediğine, bu kelimelerle şiir yapamadığına göre, başka bir şey yapmanın zamanı geldiğine inanmıştı.” (Mungan, 2011: 77). Mungan’a göre kullanılan bazı kelimeler şâirin ikizi gibi olmalıdır. Kullanılan kelimeler şâiri, şâir de bazı kelimeleri hatırlatmalıdır.

Murathan Mungan’a göre şâir şiirleştirmek için bilgiye muhtaçtır: “O, bir bilgi ozanıdır. Bilgiyi şiirleştirmek az iş değildir.” (Mungan, 2011: 72). Mungan iyi bir şiire dair “iç ses, gizli söz, saklı uyak, tüy gibi yürümek, gölgenin şiiri” gibi ifadeler de kullanarak şöyle devam eder: “Hem hafif hem çok sağlam. Kökü toprakta adımların sekmesi, ayak değdirdiğin bulutların uçuşması gibi... Uçurumları ölçer gibi yürüyorsun.” (Mungan, 2011: 63). Bu meyanda; iyi bir şâirin, kendi dilinin iç matematiğini kavrayıp yeni anlam kapıları aralaması gerektiği vurgulanır.

Şâirin çocukluk dönemini hayatı boyunca anımsayacağını belirten Mungan’a göre bazı şâirler kendisini öldürmektedir. Sanatkâra göre iyi bir şâirin dürüstlüğe, enerjiye ve zekâyâ ihtiyacı vardır. Şâir ayrıca iyi bir ressam gibi ışığın değerini bilmelidir: “Gün ışığına yeni çıkmış gibi parıldayan bu sözcüklere hayat verecek, yeniden görülmesini sağlayacak olan o ışık... İlk ustası hep söylemez miydi, ‘Karanlığın şiiri bile ışıkla yazılır,’ diye.” (Mungan, 2011: 125).

Bu çalışmada; *Şâirin Romani*, doküman inceleme yöntemiyle incelenerek Murathan Mungan’ın poetikaya dair görüşleri tespit edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Poetika, Murathan Mungan, “Şâir’in Romani”

MEHMET ÂKİF İNAN'IN ESERLERİNDE BATI İMGESİ THE WEST IMAGE'S WORKS OF MEHMET AKİF İNAN

Yrd. Doç.Dr. Yılmaz EVAT

Aksaray Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, yilmazevat@hotmail.com

Okt. Kudret Safa GÜMÜŞ

Aksaray Üniversitesi, Şereflikoçhisar BCMYO, kudretsafagumus@aksaray.edu.tr

ÖZET

Mehmet Âkif İnan; yurdumuzun yetiştirdiği mühim bir fikir adamı, sanatçı ve sendikacılardan biridir. Kendisini Müslüman dünya görüşüne adanmış olan İnan, Batı medeniyetine ve Batılılaşma sürecimize kafa yoran bir entelektüeldir.

Mehmet Âkif İnan'a göre, Batı tarihi mirasından dolayı İslâm medeniyetine düşmandır. Yüzyıllarca Haçlı seferleriyle emellerine ulaşamayan Batı, İslâm dünyası ile baş edebilmek için rönesansı gerçekleştirmiştir: "Batı, İslâm dünyasını geriletmenin bir uygarlık konusu olduğunu anlayınca Rönesans doğdu. Rönesans, Batı'nın mevcut uygarlık düzeyinin İslâm'la başa çıkamayacağına resmî bir tesciliydi âdeta... Bununla birlikte çözüm Batı'nın diriltilesinden ziyade Doğu'nun öldürülmesiydi." (İnan, 2016: 468).

Sanatkâr İnan'a göre; Tanzimattan beri yaşadığımız Batılılaşma macerası, bizi kendi öz medeniyetimizden uzaklaştırmıştır. Bütün hayatımızı Batıya göre düzenlemek saflık ve aptallıktır. Batılılaşınca, Avrupalıların bize saygı göstereceği fikri büyük bir gaflettir; çünkü kendi fitratına yabancılaşanlara kimse saygı göstermez. Kaldı ki Batılılaşma politikalarımız bizi müstemleke konumuna getirmiştir. Sözelimi, mazlum Cezayir karşısında sömürgeci Fransa'nın desteklenmesi tarihimizin kara bir lekesidir.

Tanzimattan beri ülkemizde Batı yanlısı politikalar uygulanmaktadır. Sözelimi aydınlarımız ve devlet adamlarımızın çoğu Batıcı fikirlerle yetişmektedir: "140 yıldır kendi öz evimizin sahipliğini Batıcılar yapıyor. 140 yıldır Batı, bu Batıcılarla ortaklaşa evimizi soymaktadır." (İnan, 2016: 508). Okullarda kendi mazisine söven hafızasız nesiller yetişmektedir: "Hafızadan uzaklaştırılan insanımıza, yeni bir kişilik kazandırma çalışması olarak Batıcılık telkini yapıldı. Yani hafızasını kaybetmiş adama uygulanan şok tedavisi gibi Batıcılık talim ettirildi, böyle bir beyin yıkama yoluna gidildi." (İnan, 2016: 465). Mesela, bu çizgide yetişenlerin ülkemizde kurulmak istenen ağır sanayi hamlesine karşı çıkmaları manîdardır.

Türkiye'de, Batıcılık öyle bir biçime gelmiştir ki Batıya tamamen teslim olanlar bir yana milliyetçiliğin ve muhafazakârlığın davasını güdenler bile düşüncelerini Batıya göre ayarlamışlardır: "Onlar, Batıyı reddi mümkün olmayan bir vakıa olarak görmüşler, Batının üstünlüğüne inanmışlar, kendimizi Batıya göre tanzim etmemizi ileri sürmüşlerdir. Bu tanzim işinde, sadece mukaddesatımızı korumamızı, ahlak ve aile düzeninden vazgeçmememizi savunmuşlardır." (İnan, 2016: 514).

Mehmet Âkif İnan, milletimizin söylediği "gâvurdan dost olmaz" sözünü önemseyerek Türkiye'ye evine dön çağrısı yapar: "Türkiye'ye evine dön derken neyi kast ettiğimiz malûm. Türkiye Tanzimattan beridir, kendi evinin dışında gezip dolaşmaktadır. Yani ecnebi kapılarda..." (İnan, 2016: 514).

Mütefekkir İnan, Batıya karşı İslâm uygarlığının kodlarından hareket etmeyi savunur. İslâm ülkeleriyle işbirliği esastır. Türkiye, Batı medeniyetine karşı kamp oluşturabilecek ve dünyada denge olabilecek bir potansiyele sahiptir. Türkiye'nin elinde birçok koz bulunursa Batılılarca önemseneyecektir.

Bu çalışmada; doküman inceleme yöntemi kullanılarak Mehmet Âkif İnan'ın Batıya ve Batılılaşmaya dair fikirleri irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Mehmet Âkif İnan, Batılılaşma, Tanzimat, İslâm Medeniyeti, Türkiye

TÜRKİYE DE KOSGEB TARAFINDAN VERİLEN GİRİŞİMCİLİK EĞİTİMLERİNE YÖNELİK ELEŞTİREL BİR YAKLAŞIM: İSTANBUL ÜMRANIYE ÖRNEĞİ

A CRITICAL APPROACH TOWARDS TURKEY GIVEN BY KOSGEB ENTREPRENEURSHIP EDUCATION: THE CASE OF ISTANBUL ÜMRANIYE

Doç. Dr. H. Yunus TAŞ

Yalova Üniversitesi, tasyunus@hotmail.com

Doç. Dr. Selami ÖZCAN

Yalova Üniversitesi, selamozcan@hotmail.com

Yrd. Doç. Dr. Mahmut KÜÇÜKOĞLU

Harran Üniversitesi mkucukoglu@harran.edu.tr

Öğr. Gör. Yahya ÖZDEMİR

Yalova Üniversitesi, yahya.ozdemir56@gmail.com

ÖZET

İstihdama olan katkıları, ekonomik krizlerden büyük şirketlere nazaran daha kolay ve az hasarla çıkabilme özellikleri ve bu sayede ekonomik hayatın çok daha kötüye gitmesine engelleyen bir konumda olmaları nedeniyle küçük ve orta büyüklükteki işletmeler (KOBİ) ülke ekonomilerinde önemli bir yere sahiptirler. Diğer bir ifadeyle ekonominin lokomotif ve öncüleri hükmündedirler. Özellikle orta ve alt gelir seviyesinde bulunan toplumun büyük bir kesimine sağladıkları üretim ve istihdam imkanları ile toplumun ve ülkelerin vazgeçilmez kurumlarıdır.

Bu makale ile ekonomide önemli bir yere sahip olan KOBİ'lerin kurucu ve fikir babaları olacak olan girişimcilere KOSGEB tarafından sunulan desteklerden biri olan Uygulamalı Girişimcilik Eğitim sonrasında bu eğitimi alanların büyük çoğunluğunun işlerini kuramama nedenleri incelenirken, İş kuran bireylerin, iş kurma aşamasında hangi zorluklarla karşılaştıkları incelenecektir. Ayrıca girişimcilerin daha hızlı ve kolay iş kurabilmeleri için önlerinde bulunan engellerin tespit edilerek bunların azaltılması için neler yapılabileceği konularına değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: KOSGEB, Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi, Girişimci, KOBİ

ABSTRACT

Small and medium-sized enterprises (SMEs) have an important place in the country's economy because their contribution to employment is more easily and less damaged than the economic crisis and they are in a position to prevent the economic life from getting worse. In other words, locomotives and forerunners of the economy are ruled. They are indispensable institutions of the society and countries with the production and employment opportunities they provide to a large part of the society which is in the middle and lower income level.

Applied Entrepreneurship, one of the supports provided by KOSGEB to entrepreneurs who will be founders and ideas of SMEs who have an important role in the economy with this article, will examine the difficulties encountered by the individuals who set up the business while they are examining the reasons why most of the entrepreneurs did not establish a business. In addition, the obstacles in front of the entrepreneurs in order to make business faster and easier will be determined and what they can do to reduce them will be discussed.

Key words: KOSGEB, Applied Entrepreneurship Education, Entrepreneur, SME

ORTADOĞU ÜLKELERİNDEN AVRUPA ÜLKELERİNE YAPILAN YASADIŞI GÖÇ VE GÖÇMENLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**A STUDY ON İLLEGAL İMMİGRATION AND İMMİGRANTS FROM THE MİDDLE EAST TO THE EUROPEAN COUNTRİES****Doç. Dr. H. Yunus TAŞ**

YalovaÜniversitesi, tasyunus@hotmail.com

Doç. Dr. Selami ÖZCAN

YalovaÜniversitesi, selamozcan@hotmail.com

Yrd.Doç. Dr. Mahmut KÜÇÜKOĞLU

Harran Üniversitesi mkucukoglu@harran.edu.tr

Öğr.Gör. Mehmet DEMİRDÖĞMEZHarran Üniversitesi mdemirdogmez@gmail.com**ÖZET**

İnsanlığın varoluşu ile başlayan, bireylerin başka ülkelere geçici ya da kalıcı olarak gitmek istemesi şeklinde tanımlanabilecek “göçmenlik”, devletlerin kurulması, sınırların belirlenmesi ve göçmenliğin sınırlandırılması ile birlikte bazı şartlara ve izinlere bağlanmıştır. Dünyadaki gelir kaynaklarının dengeli dağıtılamaması ve doğal afetler, savaş vb. Olağanüstü durumlar insanları zorunlu olarak göç etmeye sevk etmiştir. Gerekli izinle veya yasal biçimde başka ülkelere giremeyen birçok insan yasadışı yollarla ve farklı şekillerde göç ederek orada yaşamak ve kalmak istemektedirler.

Bu çalışmamızda, Özellikle Ortadoğu ve Afrika ülkelerinden gelip Türkiye üzerinden Avrupa'ya yasadışı yollarla giden ya da gitmeye çalışırken yakalanan, veya bu yolculukta hayatını kaybeden insanların durumları ile, her türlü göç ve özellikle yasadışı göçe sebep olan nedenler ele alınacaktır. Çok acı sonuçlarla biten (yaralanma aç ve susuz kalarak bitkin düşme ve ölüm) yasadışı göçlerin bu tür trajedilerle sonuçlanmadan önce bu sorunla ilgili neler yapılabileceği üzerinde durularak BM ve gelişmiş dünya ülkelerine bazı çözüm önerilerinde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Göçmen sorunları, Ortadoğu Ülkeleri, Yasadışı Göç, Barınma ve İstihdam

ABSTRACT

As the formation of states and borderlines brought about limitation of migration, the issue of migration, starting with the existence of humanity, and going to other countries temporarily and permanently has been bound to certain conditions and permissions. However, unfair distribution of income sources, natural disasters, wars etc. have led people migrate by necessity. In these cases and similar circumstances, not having the legally required documents and permissions people cannot cross the borderlines therefore they have been trying to cross the borders illegally and find the ways of living in the targeted country permanently.

In this study, we will analyze the issues and future probable problems of people who are emigrating illegally or captured or lost their lives in the process of emigration especially from the Middle East and Africa to Europe via Turkey, the Mediterranean, the Black Sea by using the territory of Turkey in different ways and routes.

As a result, aim of this study will be all types of migration and underlying reasons causing illegal migration. Some recommendations will be given for UN and developed countries to stop migration tragedies before mass deaths.

Keywords: Migration, Immigration issues, the Middle East countries, illegal immigration, sheltering and employment

آل روها

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİN TOPLUMSAL CİNSİYET TUTUMLARININ KARİYER SEÇİMİNE ETKİSİ

Yrd.Doç.Dr. Yunus ZENGİN

Kafkas Üniversitesi, yunuszengin23@gmail.com

Doç.Dr. Erdoğan KAYGIN

Kafkas Üniversitesi, erdogankaygin@hoymail.com

ÖZET

“Cinsiyet” biyolojik bir kavram olup kişilerin kadın ya da erkek olarak göstermiş olduğu genetik, biyolojik ve fizyolojik özellikleri ifade etmektedir. Buna karşılık “Toplumsal Cinsiyet” kadın ve erkeğin toplum içerisindeki üstlenmiş olduğu rolleri, statüyü, sorumluluklarını, konumunu ve toplum içerisinde nasıl bir yerde olduğunu ya da nasıl algılandığını ifade eden ve kültür tarafından belirlenen bir kavramdır.

Cinsel kimlik, bireyin biyolojik yönden belli bir cinsten olduğu bilgisine sahip olmak, aynı kategoride bulunan diğer insanların cinsiyeti hakkında bilgilenme ve tanıma yeteneğidir. Yaşamın erken bir döneminde çocukluk dönemi ile birlikte başlayan bu olgu, bireyin gelişim sürecine bağlı olarak inanç ve tutumlar çerçevesinde gelişmekte ve kişinin yaşam süreci içerisindeki rolünün şekillenmesine neden olmaktadır. Bu roller toplumsal gelişmelere bağlı olarak zaman içerisinde farklılıklar gösterebilmekte ve değiştirilebilmektedir.

Kişinin ait olduğu toplum ve özelliklerinin oldukça etkili olduğu toplumsal cinsiyet, özellikle aile içerisindeki var olan yapı ile birlikte dışarıda bireyin etkilendiği ve kendisine rol model olarak kabul ettiği kişileri gözlemleyerek, kadın ve erkeklerin üstlendiği rolleri, kuralları ve sosyalleşme süreci içerisindeki davranışları sayesinde pekiştirmektedirler. Birey bu süreçten sonra kadın ve erkeğe yönelik davranışları benimser ve bu davranışların sosyal ortamlar içerisinde bu şekilde ifade edildiği, erkek için uygun olduğu düşünülen hareketlerin erkeksi, kadınlar için uygun olanın ise kadınsı olarak ifade edileceğini algılar ve ona göre bir davranış göstermeye çaba sarf eder. Bunların dışında toplumsal cinsiyetin belirlenmesinde etkili olan ve şekillenmesinde rol oynayan başka öğelerde bulunmaktadır. Bu öğeler ebeveynler, öğretmenler, medya, kitle iletişim araçları, arkadaşlar, akrabalar vb. olarak sayılabilir. Bu öğeler bireyin gelecekteki yaşamını şekillendiren, bireyin sosyalleşmesinde ve kişinin toplumsal cinsiyet içerisindeki rollerini belirlemede etkili olan faktörlerdir.

Bireyin hayat seyrini yönlendiren ve kişilerin gelecekteki yaşam kalitesine etki eden bu unsurlar, bireyin sahip olduğu yetenekleri ve bu yeteneklere bağlı olarak gerçekleştireceği faaliyetleri yerine getirememelerine neden olmaktadır. Toplum içerisinde kadına ve erkeğe biçilen roller ve bu rollere bağlı olarak ortaya koymaları gereken davranışlar özellikle kadınların bu aşamada mağduriyet yaşamalarına neden olmaktadır. Bilindiği üzere herhangi bir işte verimlilik ve başarı kişinin yapmış olduğu eylemi benimsemesi ve o işi severek ve haz

olarak yapmasına bağlıdır ki bu ancak kişinin yetenek ve becerisi dahilinde bir işte çalışması ile mümkün olmaktadır. Eğer bireyin görevlendirildiği iş, yetenek ve becerisi dışında bir faaliyeti kapsıyor ise kişi mutlu değildir ve bu da kişinin başarısını olumsuz etkileyecektir. Günümüzün en önemli sorunlarından biri kişilerin yetenek ve becerilerinin dışında herhangi bir alana yönlendirilmeleridir. Bu yönlendirmede başta ebeveynler olmak üzere, dış çevre, yaşanan sosyo-ekonomik unsurlar ve önemli bir unsur olarak toplumsal cinsiyet rol oynamakta, birçok kişi sahip oldukları yeteneklerin ve isteklerin dışında bir tercih yapma durumuyla karşı karşıya kalmakta ve daha başlamadan kariyer hedeflerinin önüne bir engel konulmaktadır.

Bu düşünceden hareketle bu araştırmada; üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolleri, beklentileri ve sorumluluklarına ilişkin tutumlarının belirleyerek bunların kariyer seçiminde ne kadar etkili/etkisiz olduğunu ortaya koymak amaçlanmaktadır. Araştırma Kafkas Üniversitesi Kağızman Meslek Yüksekokulunda okuyan 320 öğrenciyi kapsayacaktır. Araştırmada veriler anket yöntemi kullanılarak elde edilecek SPSS 18 ile analiz edilerek bulgular yorumlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, Kariyer, Kariyer Seçimi, Öğrenci

آل روها

KURUMSAL İTİBARIN FİRMA REKABETİNE ETKİSİ: KAŞAR PEYNİRİ ÜRETİCİLERİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Doç.Dr. Erdoğan KAYGIN

Kafkas Üniversitesi, erdogankaygin@hoymail.com

Yrd.Doç.Dr. Yunus ZENGİN

Kafkas Üniversitesi, yunuszengin23@gmail.com

ÖZET

Bugünün dünden, yarının ise bugünden farklı olduğu günümüz ekonomik düzeninde hem tüketiciler hem de işletmeler bu değişime adaptasyon sağlamak adına çaba sarf etmektedirler. Küresel bir oluşumun yaratmış olduğu bu ortamda bilgi ve iletişim sayesinde tüketiciler 20.yüzyılın başındaki gibi işletmelerin hegemonyasında olmayıp tersi bir durum ile “krallık” koltuğuna oturmakta ve kendisine en iyi katma değeri yaratacak kuruluşu tercih etmektedir. İşletme sayısının artması ile ürün ve hizmetlerin homojen bir yapıya bürünmesi, dağıtım kanallarının çeşitlenmesi müşteriler açısından bir olanak sağlarken işletmelerin varlıklarını sürdürülebilirlik adına farklı tutum ve davranışlar sergileyerek güçlerini korumak arzusunda dırlar. Bu güç sadece maddi olanaklara bağlı olmayıp, bunun yanında kurumun paydaşlar nezdindeki durumuna yani kurumun yaratmış olduğu itibara da bağlıdır. Kelime anlamı olarak itibar “saygı görmek, prestij, güvenilir olmak” anlamlarında ifade edilmektedir. Bir birimin sahip olduğu içsel kimliğin dışa yansımaları olarak da ifade edilen itibar, kurumun maddi olmayan bir varlığıdır ve aynı zamanda paydaşların kuruma karşı olan güvenirliliğidir. Kurumsal itibar işletmenin paydaşların nezdindeki değeridir. Gerçek yaşamda olduğu gibi bireyler arasında yaşanan güven unsuru, kurumlar ile paydaşları içinde geçerli olup kurumlar, gerçekleştirmiş oldukları faaliyetler ve eylemler ile bunu ortaya koymaktadırlar. Kazanılması çok güç, meşakkatli ve uzun bir zaman alan kurumsal itibarın özellikle rekabetin yıkıcı bir özelliğe sahip olduğu günümüzde işletmelere birçok avantaj sağladığı aşık bir durumdur. Bu avantajlar arasında kurumun diğer kurumlar ile olan ilişkisindeki sosyal sermaye etkisi, çalışanların itibarı yüksek bir kurumda çalışmasının yaratmış olduğu kurumsal kimlik ve bunun getirmiş olduğu özgüven ve motivasyon, buna bağlı olarak yaşanan personel devir hızının düşüklüğü, niteliği yüksek çalışanları kuruma çekmesi, müşterilerin işletmenin ürün ve hizmetlerini tercihi gibi unsurlar sayılabilir. Bütün bu unsurların oluşturulabilmesi kurum içerisindeki yönetsel anlayışa bağlı olup yöneticilerin bu anlamda gerekli örgütsel yapıyı oluşturmaları gerekmektedir. Etkin oluşturulmuş ve kurumsal bir kimliğe bürünmüş olan işletmelerin hem iç hem de dış müşteri memnuniyetini göz ardı etmeyen, müşteri ve değişim odaklı bir yaklaşım sergileyen, yaratıcı ve yenilikleri baz alan girişimcilerin başarılı olacağı aksi taktirde uzun ve yorucu bir eylemin çok kısa bir zaman içerisinde sonlanabileceği unutulmamalıdır.

Bu düşünceden hareketle ele alınan bu çalışmada kurumların sahip oldukları itibarın rekabet sürecindeki etkisini ölçmek hedeflenmektedir. Çalışma Kars ilinde faaliyette bulunan Kaşar peyniri üreticilerini kapsayacaktır. Araştırmada veriler anket yöntemi kullanılarak elde edilecek ve SPSS programında analiz edilerek bulgular yorumlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal İtibar, Rekabet, Kars, Kaşar Peyniri

آل روها

TÜRKİYE’DE KENTLEŞMENİN TARIM TOPRAKLARI ÜZERİNE ETKİSİ

Yrd. Doç. Dr. Abdullah TAŞTEKİN

Harran Üniversitesi İİBF Kamu Yönetimi, atastekin@yahoo.com

ÖZET

Sanayi devrimiyle birlikte kırdan kente göçle gelişen kentleşme olgusu yoğun nüfus hareketlerine neden olmuştur. Bu süreç öncelikle bugünün gelişmiş ülkelerinde yaşanmış, gelişmekte olan ve az gelişmiş ülke kentlerinde ise hızla yaşanmaya devam etmektedir. Göçlerle birlikte hızla büyüyen kentler, artan nüfusun mekansal gereksinimlerini karşılama sorunuyla karşı karşıya kalmaktadır.

Bu mekânsal gereksinimler kent içi boşluklardan başlamak üzere, kentin yapıları yakın çevresi ve sonrasında doğal kaynakları içinde barındıran kırsal alanlarda üretilmeye başlanmıştır. Doğal alanları içinde barındıran kırsal alanların imara açılma sürecine neden olan bu durum özellikle gelişmekte olan ülkelerde daha hızlı ve kontrolsüz bir şekilde yaşanmaktadır. Bu süreç; zengin tarımsal tüketilmesine, kentlerin kendini besleyen tarımsal üretim alanlarını da yok etmesine neden olmaktadır. Zirai üretim alanlarının kentsel alana dönüştürülerek tüketilmesi, kentsel alan ihtiyacı sorununu çözerken, tarımsal üretim alanlarını tüketerek gıda temini ve güvenliği sorununu yaratmaktadır.

Türkiye’de artık kentlerde yaşayan nüfus sayısı kırsal alanda yaşayan nüfus sayısından daha fazla olmuştur. Kırsaldan kentlere göçen insanlar gecekondularını düzlük tarım alanlarda yapmış bunun sonucunda hükümet koruma altına alması gerekirken imar aflarıyla beraber altyapı, yol ve bunun gibi ihtiyaçları sağlayarak çarpık kentleşmeye sebebiyet vermiştir. Bunun yanında hükümetler toprak koruma amacıyla birçok kanun çıkarılmış fakat tarım topraklarımızın amaç dışı kullanımına gerekli denetimler yeterince yapılamadığından ve caydırıcı cezalar uygulanmadığından yasalar yetersiz kalmıştır.

Bu tebliğde, kentleşmenin tarım toprakları üzerine etkisi ve tarım toprakların amaç dışı kullanımlarını bahsedilecektir. Buna paralel Dünyada ve Türkiye’de kentleşme sonucunda tarım topraklarımızın ne kadar azaldığına vurgu yapılmış ve Türkiye de hukuksal anlamda yapılan çalışmalar değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kentleşme, Tarım Toprakların Amaçdışı Kullanımı, Harran Ovası

TÜRK KÜLTÜRÜNDE NİNNİLERE SOSYOLOJİK BİR YAKLAŞIM

Prof. Dr. Mustafa TALAS

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi

ÖZET

Giriş: Kapsam, amaç, sınırlılıklar

Öğrenilmiş davranışlar bütünü olarak tanımlanan kültür, insanın doğa ile mücadelesinin ürünüdür. İnsan yaşamını sürdürebilmek adına doğada gerçekleştirdiği çabaların sonucunda yenilikler yaratır. Bu yeniliklerin hayatı değiştirmesi sonucunda, insan, sahip olduğu kültürü geliştirip ilerletmektedir.

İnsanın yarattığı maddi ve manevi her şeye kültür denildiğine göre, biz insanların yaşamlarının her boyutunu kültür oluşturmaktadır. Sanat, edebiyat, mimarî, estetik, felsefi anlayışlar, itikatlar, inançlar, örf ve adteler vs. hepsi kültürü ifade eden unsurlar olarak ele alınmaktadır.

İnsanlar içinde buldukları toplumun bir parçası haline gelmeyi başardıklarında, kültür edinimi sürecini de ilerletmiş olmaktadır. Bir anlamda, yaşadıkça kültürlü olmayı başaran bir yapıya sahip olmaktadır.

İster bir Afrikalı, ister bir tropikal iklim kuşağındaki bir insan, ister Kanadalı, isterse de Avusturyalı olsun insanların hepsi kültürlü varlıklardır. Bu kültürlerini de beşikten mezara kadar geliştirme şansına sahip olmaktadır. Kendilerinden sonrakilerine bıraktıklarıyla insanlık tarihinde kendine yer bulan toplumların hepsi kültürleriyle dünyada yer edinmektedir.

Bu çalışma giriş bölümü, kültür ve Türk Kültürü, ninniler ve Türk Kültüründe Ninnilerin yeri ve önemi adıyla tasarlanmış dört bölümden oluşmaktadır.

Materyal ve Metod:

Türk kültürünün önemli somut olmayan unsurlarından olan ninniler, bu çalışmada kültürel sosyoloji açısından analize tabi tutulmuştur. Metod olarak teorik analiz yöntemi benimsenmiş olan çalışmada Niğde Üniversitesi Ömer Halisdemir Üniversitesi Kütüphanesi kaynakları, veri tabanları ve kişisel kütüphanemizdeki kaynaklar kullanılmıştır.

Tartışma ve Sonuç:

Ninniler sosyalleşme sürecinin başlangıcında, çocukların şahsiyetinin oluşumunda başlangıçtaki önemli rolleriyle, insanların kültürel gelişimine katkıda bulunurlar.

İçerdikleri mesajların karakterine göre hayata bakış açısını, anlayışı insanlara öğreten boyutuyla toplumsal yapının bireysel anlamdaki inşa katkısı açısından da önemlidir. Sonuçta biz insan olarak hayata nasıl bakıyorsak, yetiştirdiğimiz yeni nesillere onu öğretiyoruz. Bir anlamda, hazinemizde var olan ne ise, aktardığımız da o oluyor. Sevgi dolu bakıştan tutalım da insanlara verilen güzel mesajlara kadar her şeyi biz insanlar bizden öncekilerin bize öğrettikleriyle kazanıp öğretmeyi beceriyoruz.

Toplumsal yapının en önemli unsuru olan birey, ilk önce, ebeveynlerinden öğrendikleriyle davranış kalıbı geliştirdiği için, ninnilerin de bu öğrenmenin başlangıcını oluşturduğunu söyleyebiliriz.

Türk toplumsal yapısında da ninniler geniş yer tutmaktadır. Toplumumuzda yaşayan insanlar ve özellikle de anneler dertlerini, acılarını, çalışma ortamlarını, sevinçlerini çocuklarına ninnilerle anlatırlarken, aslında, bir kültür transferi gerçekleştirmektedirler. Kendilerinden sonraki neslin şahsiyetinin teşekkülünde ninnilerin de yeri olduğu rahatlıkla ifade edilebilir.

Anahtar Sözcükler: Kültür, Türk Kültürü, ninni, ninniler ve kültür

آل روها

LOTUS YAPRAĞI ETKİSİ VE ESİNLENİLMİŞ TEKSTİL TASARIMLARI

LOTUS LEAF EFFECT AND INSPIRED TEXTILE DESİGNS

Mustafa Oğuz GÖK

Yrd. Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, gokmustafaoguz@gmail.com

Özet

İnsanlar geçmişten bugüne sürekli olarak doğayı gözlemişlerdir ve gözlemlemeye devam etmektedirler. Doğa birçok noktada insanların sorunlarına çözüm bulan, insanlara ilham veren bir kaynak olmuştur. Doğanın taklit edilmesi “biyomimetik” olarak adlandırılmaktadır. Biyomimetik hem yurt içinde hem de yurt dışında son yıllarda sıklıkla çalışılan bir konu haline gelmiştir. Doğanın taklit edilerek yeni tasarımların, fikirlerin, düşüncelerin, buluşların, vb. ortaya çıkmasına yardımcı olmuştur. Biyomimetik uygulamalarından birisi de lotus bitkisinin sahip olduğu lotus yaprağı etkisidir. Lotus yaprağı etkisi kısaca yaprak yüzeyindeki çok küçük boyutta bulunan çukur ve tepcikler sayesinde bu bitkinin yapraklarının ıslanmaması olarak tanımlanmaktadır. Yaprığın toprağa doğru meyili sayesinde kiri, lekeyi, çamuru ve böcekleri yüzeyinden aşağıya doğru kaydırmaktadır. Lotus bitkisinin bu özelliği tekstil alanında kullanılmaya başlanmıştır. Kuru kalabilen tekstiller ve kendi kendini temizleyen tekstil ürünleri ortaya çıkmıştır. Lotus yaprağı etkisinin prensibi; yüzeyin flor veya silikon içeren işlemlerden geçirilmesidir. Böylelikle tekstil ürünü hidrofob (bir molekülün sudan kaçınma özelliği) bir yapıya sahip olmaktadır. Bu özellik farklı tanımlar halinde çalışmalarda karşımıza çıkmaktadır. “kendi kendini temizleyen”, “kir itici”, “kire dayanıklı”, “temizlenmesi kolay”, “lotus efekti”, vb. bu tanımlardan bazılarıdır. Bu tanımlar farklı olsa da hepsinde amaç yüzeyin korunmasıdır. Bu özellik sadece tekstil sektöründe değil diğer alanlarda da kullanılmaya başlanmıştır. Bu alanlardan birisi de inşaat sektörüdür. LOTUSAN adı verilen dış cephe malzemesi üretilmiştir. Bu ürünün belirtilen sürelerde (ortalama 5 yıl) kendisini temiz tutacağı belirtilmiştir. Biyomimetik tasarımların zorlayıcı koşullara karşı dayanıklı olması, kendi kendini onarabilmeleri, hammaddesinin doğa olması, az miktarda kullanılması, estetik ve basit bir yapıya sahip olması ve geri dönüştürülebilir bir yapıya sahip olması gibi birçok avantajı vardır. Bu çalışmada biyomimetik tasarımlardan birisi olan lotus yaprağı etkisinden bahsedilmiştir.

Anahtar kelimeler: Biyomimetik tasarım, Lotus etkisi, Hidrofob.

OSMANLI DEVLETİ'NDE YAYINLANAN İLK KADIN MİZAH DERGİSİ: *LEYLÂK*

THE FIRST WOMEN HUMOR MAGAZINE IN THE OTTOMAN GOVERNMENT: *LEYLÂK*

Yrd. Doç. Dr. Ebru DAVULCU

Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi, eakbaba@erciyes.edu.tr

ÖZET

Osmanlı Devleti'nde ilk Türkçe gazetenin yayınlanmasından 38 yıl sonra 1869'da, ilk kadın eki *Terakki-i Muhadderat*, *Terakki* gazetesinin ilavesi olarak yayın hayatına başlar. Ardından da Tanzimat Dönemi'nde *Mürebbi-i Muhadderat*, *Âyine*, *Âile*, *İnsaniyet*, *Hanımlar*, *Şükûfezar*, *Parça Boğçası*, *Mürüvvet*, *Hanımlara Mahsus Gazete*, *Hanımlara Mahsus Malumat*, *Âlem-i Nisvan* ve II. Meşrutiyet döneminde *Demet*, *Kadın Dergisi*, *Kadınlar Dünyası*, *Mehasin*, *Malumat*, *Hanımlar Âlemi*, *Kadınlık* adlı gazete ve dergiler kadınların hizmetine sunulur. Bu gazetelerin ana işlevi, kadının eğitimidir. Bu bakımdan gazete ve dergilerde eğitim, aile, iş, evlilik konuları işlenmiştir.

Leylâk dergisi, 1914 yılında kadınları eğlendirmek ve tabii olarak eğitmek için yayın hayatına başlayan ilk kadın mizah dergisidir. Erkek gazeteciler tarafından çıkarılan *Leylâk*, Osmanlı Devleti'nde ilk kadın karikatürist Fatma Zehra'nın karikatürüne de ev sahipliği yapar. İçeriği ile ilgili ise, ilk sayısında edebî bir niteliğe sahip olduğunu ve kadınları güldürmeyi amaç edindiğini duyurur. Bununla birlikte batılılaşmanın etkisi ile geleneksel yaşam biçimine aykırı bir biçimde modanın esiri olan, aile ilişkilerini ters yüz eden, erkeğin otoritesini yıkan ve onunla alay eden kadını eleştiren yazı ve karikatürleri ile de eleştirel bir misyonu yüklenmiştir.

Niteliksel tarihî bir araştırma olan bu çalışmada, *Leylak* dergisi anlatılmıştır. Çalışmanın amacı, kadınlar için yayınlanan bu mizah gazetesini tanıtmaktır. Ayrıca kadını güldürmeyi amaç edinen bu gazetede erkeklerin ve tek kadın karikatürist Fatma Zehra'nın karikatür ve yazılarını, gülmenin sosyolojik boyutu açısından değerlendirmeye tabi tutmaktır. Çalışmada öncelikle *Leylâk* dergisi tanıtılmıştır. Daha sonra ise, dergide yayınlanan yazı ve karikatürler konularına uygun olarak tasnif edilerek incelenmiştir.

Yapılan inceleme sonucunda dergide yayınlanan karikatürlerde kadının özellikle moda tutkusu sebebiyle eleştirildiği görülmüştür. Erkek ise, kadın karşısında otoritesini yetirmekle ve kadının esiri olmakla hievedilir. İmzasız yayınlanan –Sadece bir yazıda M. Raif imzası görülür– yazıların da daha çok toplumsal eleştiri içeren yazı ve masallara; kadınları eğlendirmek için şakalara, bilmecelere ayrıldığı görülür.

Yalnızca üç sayı yayınlanan derginin sayılarına, Hakkı Tarık Us koleksiyonundan ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mizah, Kadın Dergileri, *Leylâk* Dergisi

ABSTRACT

In 1869, 38 years after the publication of the first Turkish newspaper in the Ottoman Empire, the first women addendum, *Terakki Muhadderat*, started being published as an addendum to the *Terakki* Newspaper. Then, in the Tanzimat period, with the names of *Mürebbi-i Muhadderat*, *Âyine*, *Âile*, *İnsaniyet*, *Hanımlar*, *Şükûfezar*, *Parça Boğçası*, *Mürüvvet*, *Hanımlara Mahsus Gazete*, *Hanımlara Mahsus Malumat*, *Âlem-i Nisvan* and in the II Meşrutiyet period, *Demet*, *Kadın Dergisi*, *Kadınlar Dünyası*, *Mehasin*, *Malumat*, *Hanımlar Âlemi*, *Kadınlık* newspapers and magazines are offered to women. The main function of these newspapers is to educate women. In this respect, newspapers and magazines covered the subjects of education, family, work, marriage.

Leylâk magazine is the first female comic magazine that started publishing life in 1330 (1914) to entertain and nurture women. Launched by male journalists, *Leylâk* is also the host of the first female cartoonist Fatma Zehra's caricatures in the Ottoman State. As far as content is concerned, it announces in the first issue that, it has a literary character and aims especially to make women laugh. However, it has also undertaken a critical mission with its caricatures as criticizing the greed, and curmudgeon person; the women who are the prisoner of fashion with the influence of westernization and contrary to the traditional way of life, who reverses family relations, who destroys men's authority and makes fun of them.

In this work, which is a qualitative historical research, *Leylâk* magazine is explicated. The aim of the work is to introduce this humor journal, published for women. Additionally, in terms of sociological dimensions of laughing, it is to evaluate the caricatures and the articles of men and Fatma Zehra, who is the only woman caricaturist in this journal, which aims to make women laugh. Firstly *Leylâk* magazine was introduced in the study. Later on, the texts and cartoons published in the magazine were analyzed in accordance with their topics, without using a title, by sub-classification.

As a result of the examination, it was seen in the cartoons published in the magazine that women was criticized especially because of fashion passion. Men, on the other hand, is criticized for losing his authority over women and being a prisoner of women. In its articles that are published in an unsigned form -only in one article the M. Raif signature is seen- it is seen that the writings are mostly separated to the articles and stories including social criticism: to the jokes and riddles to entertain women.

Issues of the magazine that has only been published three times, has been reached from the Hakkı Tarık Us collection.

Keywords: Humor, Woman Magazines, *Leylâk* Magazine

MAKASİDU'Ş-ŞERİA BAĞLAMINDA UYUŞTURUCU VE BAĞIMLILIK YAPICI MADDELER

Alimcan BUĞDA

Yrd. Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, abugda@ksu.edu.tr

İsmail Hakkı GÜRDENİZ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
gurdeniz1988@hotmail.com

ÖZET

Tarih boyunca bilim ve din, insanları iyiye, güzele, doğruya ve huzura götürmek için uğraşmıştır. Bu bakımdan insan sağlığını ve huzurunu bozan alkol ve uyuşturucu ile mücadele edilmiştir. Günümüzde de toplumları tümüyle tehdit eden alkol ve uyuşturucu ile hemen hemen bütün dünya ülkeleri mücadele etmektedir. Gençliği bu tehlikenin pençesinden kurtarmak için tedbirler almaktadırlar. Ülkemizde de alkol ve uyuşturucu ile çeşitli şekillerde mücadele edilmektedir. Fakat bütün bu mücadelelere rağmen tehlikenin önüne geçilememektedir. Her gün basın ve yayın organlarında alkol ve uyuşturucu yüzünden yıkılan yuvaları, ölümlerle biten felâketleri, trafik kazalarını, uyuşturucunun pençesinde can veren gençlerin acılı haberlerini okuyup durmaktayız.

Bağımlılık yapan, sarhoş edici ve uyuşturucu maddelerle mücadele konusuna daha çok can ve mal emniyeti açısından yaklaşmaktadır. Kanaatimizce bu alışkanlıkların rağbet görmesinin, bağımlı olanların her türlü imkânlar seferber edildiği halde bu alışkanlıklardan vazgeçememesinin en önemli sebebi, söz konusu maddelerin bizatihi kötü görülmemesi, yalnızca sonuçları açısından kınanmasıdır. Hatta günümüzde popüler sosyal ve kültürel çevrelerin söz konusu maddelerin kullanımını zımnen teşvik ettiği bile söylenebilir. Bağımlıların bu alışkanlıklardan kurtulamamasının bir diğer sebebi de, yasaklayan kişi ve kurumların vicdanlar üzerinde etkili ve caydırıcı bir otoritesinin bulunmamasıdır.

Dinimiz dünya ve ahiret mutluluğunu engelleyen, ferdî, ailevî ve toplumsal huzursuzluklara yol açan başta alkol ve uyuşturucu olmak üzere, her türlü zararlı alışkanlığı yasaklamıştır. Geleceğimize güvenle bakabilmemiz için, insan sağlığını tehdit eden bu zararlı maddelerden toplumu ve nesli korumamız gerektiğini öğütlemiştir. Bilimsel açıdan da uyuşturucu madde ve alkol kullanımının insan sağlığına fiziksel ve ruhsal zararları olduğu bilinmektedir. Kişinin sosyal, ekonomik hayatını etkilemekte, çalışma verimini düşürmektedir. İslam'ın verileriyle müspet ilimin ölçütleri birebir örtüşmektedir.

İnsanın aklına, dinine, canına, malına ve namusuna zarar verdiği bilinen her türlü kötülük dinen yasaklanmıştır. Kur'an-ı Kerim'de "O (Peygamber), onları kötülükten nehyediyor, onlara temiz şeyleri helal, murdar şeyleri de haram kılıyor."(A'râf sûresi, 157) buyrulurak, Peygamber Efendimiz 'in kötülükler karşısındaki hassasiyeti dile getirilmiştir. O halde uyuşturucu ve benzeri sarhoşluk ve bağımlılık yapan yeni ortaya çıkmış maddeler dinî naslarda açıkça isimleri belirtilmemiş olsa da dini açıdan yasaklanmışlardır.

İşte bu araştırmamızda bu önemli konuyu, İslam hukukunda makasid-ı şeria bakımından uyuşturucu ve alkolü değerlendireceğiz. Uyuşturucu ve bağımlılık yapıcı maddelerin tanımı yapıldıktan sonra zararlarını değerlendireceğiz. Makasid-ı şeria kapsamında zaruret-i hamse ile konuyu temellendirerek İslam hukukunda korunması gereken beş ana temel açısından değerlendireceğiz. Bunlar; dinin korunması, aklın korunması, malın korunması, neslin

korunması ve canın korunmasıdır. Bu beş maddeyi açıklayarak uyuşturucu ve alkolün yasaklanma sebeplerini zaruret-i hamse kapsamında değerlendireceğiz

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku, Makasidu'ş-şeria, Zaruret-i Hamse, uyuşturucu, alkol

آل روها